TÜRKİYE İSTATİSTİK YILLIĞI

Turkey's Statistical Yearbook 2009

ISSN 0082-691X

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU
Turkish Statistical Institute

TÜRKİYE İSTATİSTİK YILLIĞI

Turkey's Statistical Yearbook 2009

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU
Turkish Statistical Institute

İstatistiki veri ve bilgi istekleri için For statistical data and information requests

Bilgi Dağıtım Grubu Data Dissemination Group

Tel: + (312) 410 02 15 - 410 02 44
Fax: + (312) 417 04 32 - 410 02 13

Yayın istekleri için For publication order

Döner Sermaye İşletmesi Revolving Fund Management

Tel: + (312) 425 34 23 - 410 05 96 - 410 02 85
Fax: + (312) 417 58 86

Yayın içeriğine yönelik sorularınız için For questions about contents of the publication

Yayın Tasarım Takımı Publication Design Team

Tel: + (312) 410 02 31 - 410 02 34
Fax: + (312) 417 04 32 - 410 02 13

İnternet Internet
http://www.tuik.gov.tr http://www.turkstat.gov.tr

E-posta E-mail
bilgi@tuik.gov.tr info@tuik.gov.tr

Yayın No Publication Number
3436

ISSN
0082-691X

Türkiye İstatistik Kurumu Turkish Statistical Institute

Yücetepe Mah. Necatibey Cad. No: 114 06100 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Bu yayının 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre her hakkı Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı'na aittir. Gerçek veya tüzel kişiler tarafından izinsiz çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Turkish Statistical Institute reserves all the rights of this publication. Unauthorised duplication or distribution of this publication is prohibited under Law No: 5846.

Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Ankara Turkish Statistical Institute, Printing Division, Ankara
Tel: 0312 410 01 64 * Fax: 0312 418 50 82
Mayıs 2010 May 2010
MTB: 2010-399-350 **Adet**-Copies

ISBN 978-975-19-4770-3

Önsöz
Foreword

Toplumun pek çok alanına yönelik resmi istatistiklerin genel çerçeve itibariyle sunulduğu ve ülke profili hakkındaki bilgilere erişim imkanı sağlayan Türkiye İstatistik Yıllığı, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmakta ve en çok tercih edilen yayınlar arasında yer almaktadır.

Statistical Yearbook of Turkey, in which official statistics related to many aspects of the society are presented generally and which provides immediate access to information regarding country profile, is being published by Turkish Statistical Institute (TurkStat) and is one of the most demanded publications of the Institute.

İstatistik Yıllığı'nın kökeni, 1897 yılında Osmanlı İmparatorluğu döneminde yayımlanan "Mahsus İstatistik-i Umumi"dir. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan ilk yıllık ise 1928 yılında Osmanlıca olarak hazırlanmıştır.

The origin of the Statistical Yearbook is "Mahsus İstatistik-i Umumi" (Special General Statistics), which was published in 1897 at the Ottoman Empire time. On the other hand, the first yearbook which was published in 1928 by Turkish Statistical Institute was prepared in Ottoman language.

Ülkemiz hakkında daha çok bilgiye erişim imkanı sağlamak amacıyla yayında yer alan tablolara ek olarak Kurum tarafından yürütülen eğitim harcamaları, yoksulluk, özürlüler, bilişim teknolojileri kullanımı, yaşam memnuniyeti, kazanç yapısı, işgücü maliyeti, küresel yetişkin tütün araştırması, sağlık araştırması gibi yeni araştırmalara da yer verilmiş, bölümlerde yer alan bazı tabloların içerikleri geliştirilmiştir.

In order to provide access to more information about the country; in addition to the tables in the previous publication, information about other surveys of the Institute like education, expenditures, disability, IT usage, life satisfaction, earnings structure, labour cost, global adult tobacco survey, health survey has been given while the content of some tables had been improved.

Yayında yer alan bilgiler, yayımlandığı zaman dilimindeki mevcut en son verileri içermektedir ve 5 yıllık bilgilerle karşılaştırma imkanı sağlamaktadır. Tablo sonlarında ve yayının son bölümünde yer alan veri kaynaklarının ise, daha detaylı istatistiklere erişmek isteyen kullanıcılar için iyi bir başlangıç noktası olacağı düşünülmektedir. Yayın CD ortamında da mevcuttur ve kağıt ortamındaki tüm bilgileri içermektedir. Diğer taraftan, http://www.tuik.gov.tr web adresinden güncel bilgilere erişmek de mümkündür.

Information in the publication covers the most recent data available during the publication period, and provides comparison with the information of the previous 5 years. Data sources given at the end of tables and the last chapter of the publication are assumed to be a good starting point for the users who want to reach more detailed information. The publication is available in CD-ROM version and this version covers all the information in the paper press. On the other hand, it is also possible to reach most recent data on http://www.turkstat.gov.tr.

Türkiye İstatistik Yıllığı'nın geniş kullanıcı kitlesine hizmet vereceği ve araştırmacıları her bir konunun kaynağına götüreceği inancıyla istatistiki bilgi üretilmesine kaynak sağlayan tüm bireylere, kurum ve kuruluşlara, yayının hazırlanmasında emeği geçenlere katkılarından dolayı teşekkür ederim.

With the belief that Statistical Yearbook of Turkey would serve its wide range of users and take the researchers to the source of each subject, I thank all individuals and organizations which provided data to the statistical information production, and all people who have contributed to the preparation of the publication.

A. Ömer TOPRAK
Başkan V.
Acting President

İçindekiler
Contents

	Sayfa Page	
Önsöz	**III**	**Foreword**
İçindekiler	**V**	**Contents**
Açıklama	**VII**	**Explanation**
Arazi ve İklim	**1**	Land and Climate
Çevre	**15**	Environment
Nüfus ve Göç	**23**	Population and Migration
Demografi	**67**	Demography
Sağlık	**89**	Health
Eğitim ve Kültür	**111**	Education and Culture
Turizm	**133**	Tourism
Adalet	**143**	Justice
Seçimler	**149**	Elections
Sosyal Güvenlik	**157**	Social Security
Çalışma	**171**	Labour
Tarım	**195**	Agriculture
Yıllık İş İstatistikleri	**213**	Annual Business Statistics
Kısa Dönemli İş İstatistikleri	**234**	Short-Term Business Statistics
Enerji	**257**	Energy
Ulaştırma ve Haberleşme	**265**	Transportation and Communication
Dış Ticaret	**277**	Foreign Trade
Fiyat ve Endeksler	**291**	Prices and Indexes
Satınalma Gücü Paritesi	**305**	Purchasing Power Parity
Para, Banka ve Sigorta	**311**	Money, Banking and Insurance
Maliye	**341**	Finance
Ulusal Hesaplar	**353**	National Accounts
Gelir ve Yaşam Koşulları	**377**	Income and Living Conditions
Tüketim Harcamaları ve Mutlak Yoksulluk	**397**	Consumption Expenditures and Absolute Poverty
İşgücü Maliyeti ve Kazanç Yapısı	**409**	Labour Cost and Structure of Earnings
Bilim, Teknoloji ve Bilişim	**427**	Science,Technology and Information Communication
Yaşam Memnuniyeti	**445**	Life Satisfaction
İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS)	**463**	**Classification of Statistical Regions (SRE)**
Veri Kaynakları	**465**	**Data Sources**

Yayında Kapsanan Dönem

İstatistik Yıllığı, tarihsel veriler ve bazı tablolar dışında kullanıcıya beş yıllık bir karşılaştırma olanağı sağlanacak biçimde düzenlenmiştir. Aksi belirtilmedikçe "yıl" takvim yılını göstermektedir. Mali yıl ise 12 ay için söz konusu olup 1 Ocak tarihinde başlar.

Period Covered by the Yearbook

The data with the exception of certain tables and historical series, are presented in five year period. Unless otherwise stated, "year" refers to the calender year. Fiscal year refers to the 12 months and begins with January 1st of each year.

Veri Kaynakları

Yayında sunulan veriler Türkiye İstatistik Kurumu'nun sayım ve anketlerinden, ayrıca diğer kuruluşların idari kayıtlarından derlenmektedir. Kaynak verilmeyen tablolardaki bilgiler Kurum tarafından hazırlanmıştır.

Data Sources

Data presented in the publication are compiled from censuses and surveys conducted by the Turkish Statistical Institute and from administrative registers of the other organizations. Tables for which no source is indicated are based on information prepared by TurkStat.

Konu Açıklamaları

Her bölümün başında yer alan konu açıklamalarında, bölümdeki bilgilerin hangi yöntem ve kaynaktan derlendiği, yapılan çalışmalar, kullanılan sınıflamalar ve konu ile ilgili bazı terim ve kavramların tanımları yer almaktadır.

Explanations of the Subjects

In the explanatory notes placed at the beginning of each section, the method used in compiling the data, the studies made, classsifications, definitions and concepts are given.

Simge ve Kısaltmalar		**Symbol and Abbreviations**
Bilgi geçicidir	*	Data is provisional
Bilgi elde edilememiştir	...	Data not available
Bilgi yoktur	-	Denotes magnitude nil
Kullanılan birimin yarısından azdır	0	Magnitude less than half of the unit
5429 sayılı Kanun gereği gizlilik ilkesine göre istatistiki birim sayısı üçten az olduğu için birimlere ilişkin bilgiler verilememiştir.	(*)	Data pertaining to units which has less than three statistical units are not given by Law no: 5429 which is indicated.
Başka yerde sınıflandırılmamış	b.y.s. n.e.c.	Not elsewhere classified
2005'ten - 2009 (dahil) yılına kadar	2005 - 2009	2005 to 2009 inclusive
2008'de başlayan ve 2009'da biten ürün yılı, mali yıl, öğrenim dönemi vb.	2008/'09	Crop year, financial year, school year etc. beginning in 2008 ending in 2009
Küçük veya eşit	≤	Fever/less/smaller than or equal to
Büyük veya eşit	≥	More/greater than or equal to
Yeni Türk Lirası	YTL - TRY	New Turkish Liras
İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması	İBBS - SRE	Classification of Statistical Regions
Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması	EFİS - NACE	Classification of Economic Activities in the European Community
Amaca Yönelik Kişisel Tüketim Sınıflaması	ABTS - COICOP	Classification of Individual Consumption by Purpose
Gümrük İşbirliği Konseyinin Uyumlaştırılmış Mal Tanım Kod Sistemi	UMS	Customs Co-operation Council, The Harmonized Commodity Description and Coding System
Uluslararası Standart Ticaret Sınıflaması	USTS - SITC	Standart International Trade Classification
Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması	USSS - ISIC	International Standart Industrial Classification of All Economic Activities
Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması	GEGS - BEC	Classification by Broad Economic Categories
Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması	USES -ISCED	International Standard Classification of Education
İnşaat Tipleri Sınıflaması	İTS - CC	Classification of Types of Constructions
Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması	(USMS 88-ISCO 88)	International Standard Classification of Occupations

	Sayfa Page	
Açıklama	**2**	Explanation
Arazi		**Land**
1.1 Türkiye anakarası'nın uç noktaları	**4**	1.1 Extreme points of Turkey
1.2 Türkiye ve illerin yüzölçümleri	**4**	1.2 Area of Turkey and provinces
1.3 Seçilmiş dağ ve tepelerin yüksekliği	**6**	1.3 Height of selected mountains and hills
1.4 Akarsuların uzunluğu	**6**	1.4 Length of rivers
1.5 Baraj göllerinin alanları (göletler)	**6**	1.5 Areas of dammed lakes (reservoirs)
1.6 Doğal göllerin yüzölçümü ve denizden yüksekliği	**7**	1.6 Areas and altitudes of natural lakes
1.7 Adaların yüzölçümü ve kıyı uzunluğu	**7**	1.7 Areas and coastlines of islands
1.8 Depremler	**7**	1.8 Earthquakes
İklim		**Climate**
1.9 Aylık maksimum sıcaklık, 2009	**8**	1.9 Monthly maximum temperature, 2009
1.10 Aylık minimum sıcaklık, 2009	**9**	1.10 Monthly minimum temperature, 2009
1.11 Aylık ortalama nem, 2009	**10**	1.11 Average monthly humidity, 2009
1.12 Aylık toplam yağış ortalaması, 2009	**11**	1.12 Average monthly precipitation, 2009
1.13 Aylık ortalama günlük toplam güneşlenme süresi, 2009	**12**	1.13 Average monthly daily total hours of sunshine, 2009
1.14 Aylık kar örtülü günler sayısı, 2009	**12**	1.14 Number of days of monthly snow fall, 2009
1.15 Aylık minimum sıcaklığın -0.1 °C ve küçük günler sayısı ortalaması, 2009	**13**	1.15 Monthly mean number of days with minimum temperature equal to -0.1°C or below, 2009
1.16 Aylık ortalama deniz suyu sıcaklığı, 2009	**13**	1.16 Average monthly sea temperature, 2009

ARAZİ

Türkiye anakarası'nın uç noktaları, Türkiye ve illerin yüzölçümleri, seçilmiş dağ ve tepelerin yüksekliği, akarsuların uzunluğu, doğal göllerin yüzölçümü ve denizden yüksekliği, adaların yüzölçümü ve kıyı uzunluğuna ait veriler Harita Genel Komutanlığı'ndan alınmıştır.

Baraj göllerinin alanlarına ait veriler ise Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nden alınmıştır.

DEPREM

Bu bölümdeki veriler Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü'nden alınmaktadır.

Depremin şiddeti: Depremin yer yüzeyindeki etkileri depremin şiddeti olarak tanımlanır. Modified Mercalli (MM) şiddet ölçeği, deprem etkilerinin şiddetini araştıran deprembilimciler tarafından yaygınlıkla kullanılır. Bu ölçek romen rakamları ile belirtilen en az I ve en fazla XII ile ifade edilir. Şiddetin ölçüsü, insanların deprem sırasında uykudan uyanmaları, mobilyaların hareket etmesi, bacaların yıkılması ve toplam hasar gibi çeşitli kıstaslar gözönüne alınarak yapılır. Depremin yapılar ve insanlar üzerindeki etkilerinin bir ölçüsüdür.

Depremin büyüklüğü: Depremde açığa çıkan enerjinin bir ölçüsüdür. Her depremin tek bir büyüklüğü vardır. Deprem büyüklüğü bir logaritmik ölçek olan Richter ölçeği ile ölçülür. Richter büyüklüğü kayıt edilen en yüksek deprem dalgasının genişliğinden ölçülmektedir.

İKLİM

Bu bölümdeki veriler Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nden alınmaktadır.

Klimatolojik gözlemler: Bir yerin iklimini, hava durumunu saptamak amacı ile bütün meteorolojik öğeleri kapsayan bir gözlem olup, yerel saatle 07.00, 14.00 ve 21.00' de olmak üzere günde üç kez yapılmaktadır.

Fenolojik gözlemler: Bitki yaşamının iklim koşulları altında göstermiş olduğu çeşitli yaşam evrelerinin hangi tarihlerde meydana geldiğini saptamak amacı ile yapılmaktadır.

Sinoptik gözlemler: Salt hava tahminlerini elde etmek amacı ile günde en az dört defa 00.00, 06.00, 12.00 ve 18.00'de uluslararası Greenwich ortalama saatine (GMT) göre yapılan bir gözlemdir.

Aerolojik gözlemler: Atmosfer derinliklerindeki kitle hareketlerini ve karakterlerini saptayan bir gözlemdir.

Bu yıllıkta en az beş yıl boyunca gözlem yapmış olan 40 istasyon hakkında bilgi verilmiştir. Bu istasyonlara ait ortalama ve uç değerler her on yılda bir yeniden hesaplanmaktadır.

En yüksek ve en düşük sıcaklık: Saptanmış olan günlük yüksek ve düşük sıcaklıkların uç (ekstrem) değeridir.

AREA

Data about extreme points of Turkey, area of Turkey and provinces, height of selected mountains and hills, length of rivers, areas and altitudes of natural lakes, areas and coastlines of islands are taken from General Command of Mapping.

Data about areas of dammed lakes (reservoirs) are taken from General Directorate of State Hydraulic Works.

EARTHQUAKE

The earthquakes data presented in this section are collected from the Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute.

Earthquake intensity: The effects of earthquake to the ground expressed as intensity of earthquake. The Modified Mercalli (MM) Intensity Scale is commonly used by seismologists seeking information on the severity of earthquake effects. Intensity ratings are expressed as Roman numerals between I at the low end and XII at the high end. Earthquake intensity identified according to awakened people during the earthquake, movement of the furnitures, falling down of the chimneys and some total damages. It measures the effects of eartquake on people and buildings.

Earthquake magnitude: It is a measure of the amount of energy released. Each earthquake has a unique magnitude assigned to it. The magnitude of earthquakes is measured on the Richter scale which is based on a logaritmic scale. The Richter magnitude is calculated from the amplitude of the largest seismic wave recorded for the earthquake.

CLIMATE

The meteorological data presented in this section are collected from the General Directorate of Meteorology.

Climatological observations: These observations cover all the meteorological elements that determine the weather conditions of an area. The observations are made three times a day at 07.00 a.m., 2.00 p.m. and 9.00 p.m according to local time.

Phenological observations: This type of observation is made in order to determine periodic biological phenomenon of plant life under climatic conditions.

Synoptic observations: The synoptic recording stations are responsible only for weather forecasts. The observations are made four times daily at 00.00, 06.00 a.m. 12.00 p.m and 6.00 p.m according to GMT.

Aerological observations: These stations observe and determine the movements of air masses and their characteristics in the upper layers of the atmosphere.

In this publication data are given for only 40 typical stations which have records for at least a period of five years or more. Average and extreme values belonging to theses stations are recalculated every ten years.

Highest and lowest temperature on record: Data refers to observed daily extremes.

Güneşlenme süresi: Güneşlenme süresini ölçen özel aygıtlarla saptanmış değerlerin, gözlem yılları için aylık ve yıllık aritmetik ortalamaları bulunmuştur.

Deniz suyu ortalama sıcaklığı: Derinliği en az 2 m olan yerlerde, deniz düzeyinden 50 cm derinlikte, sabah saat 06.30 ve 09.00 arasında ölçülen deniz suyu sıcaklığı ortalamasıdır.

Ortalama oransal nem (yüzde): Havada bulunan su buharı miktarının, o hava sıcaklığında mümkün olabilen en yüksek doyurucu buhar basıncı miktarına oranı olup yüzde türünden alınmış; ortalaması da saat 07.00, 14.00 ve 21.00'de bulunan değerlerin toplanıp üçe bölünmesi ile hesaplanmıştır.

Yağış miktarı: mm olarak yüksekliği veya kg olarak metrekareye düşen yağış miktarını göstermektedir. Günlük yağış miktarı, bir gün öncesinde saat 14.00 ve 21.00 rasatlarında ölçülen miktarla, o günün saat 07.00'de ölçülen miktarın toplamıdır.

Ortalama karla örtülü gün sayısı: Saat 07.00'de yerde en az 0.5 cm kar örtüsünün saptanmış olduğu günlerin ortalama sayısıdır.

Average hours of sunshine: The average hours of sunshine are obtained by taking the monthly and annual averages of daily values measured by special sunshine recording devices.

Average sea temperature: Average sea temperature are measured between 06.30 and 09.00 a.m. by special sea temperature recording devices dipped 50 cm below sea level places with a minimum depth of 2 m.

Relative humidity (percent): The amount of moisture in the air as compared with the maximum amount that the air could contain at the same temperature is expressed as a percentage. The daily average is obtained by taking the sum of the values observed at 07.00 a.m., 2.00 p.m. and 9.00 p.m. divided by three.

Precipitation: The total rainfall is measured in mm and shown in kg. per square meter. Daily precipitation is obtained by taking the total of the values observed at 2.00 p.m. and 9.00 p.m of the previous day and 07.00 a.m of the present day.

Average number of days with snow: Refers to days in which at least 0.5 cm of snow is recorded at 07.00 a.m.

1.1 Türkiye anakarası'nın uç noktaları
Extreme points of Turkey

Yönler ve uç noktalar Location of points		Enlem (Kuzey) Latitude (North)	Boylam (Doğu) Longitude (East)
Doğu - East	**Küçük Ağrı Dağı'nın 34 km doğusunda Türk-İran-Azerbaycan (Nahcivan) sınırlarının kavşak noktası** Point of intersection of Turkish-Iranian-Azerbaijan boundaires 34 km east of Mt.Küçük Ağrı	39^0 37'	44^0 49'
Batı - West	**Gökçeada'da İnceburun** - Cape İnceburun Gökçeada Island	40^0 08'	25^0 40'
Kuzey - North	**Sinop ilinde İnceburun** - Cape İnceburun Sinop province	42^0 06'	34^0 57'
Güney - South	**Hatay ili Yayladağ ilçesinin Topraktutan (Beysun) Köyü'nün güneyi** - South of Topraktutan (Beysun) village Yayladağ district Hatay province	35^0 48'	36^0 09'

Not. Harita Genel Komutanlığına ait topoğrafik haritalardan 1' doğrulukla elde edilmiştir.

Note. Data are calculated from the topographic maps of General Command of Mapping with 1' accuracy.

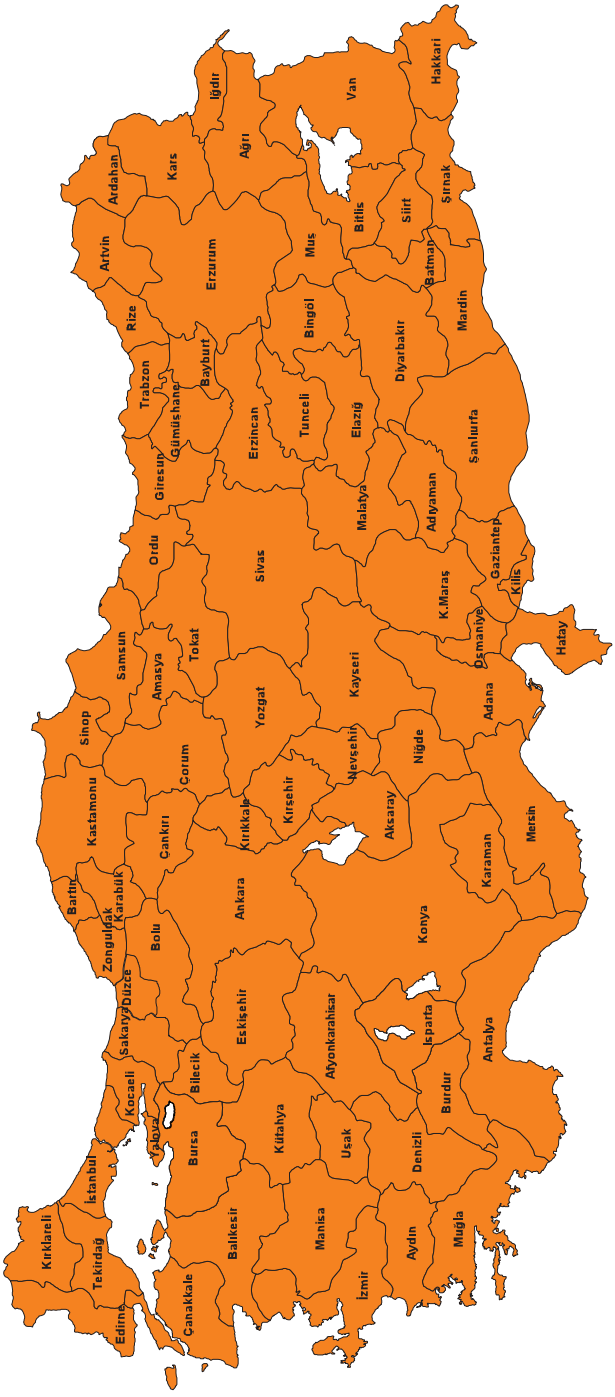
1.2 Türkiye ve illerin yüzölçümleri
Area of Turkey and provinces

İl - Province	**Yüzölçümü** Area (km^2)	**İl** - Province	**Yüzölçümü** Area (km^2)	**İl** - Province	**Yüzölçümü** Area (km^2)	**İl** - Province	**Yüzölçümü** Area (km^2)
Türkiye -Turkey	785 347	Diyarbakır	15 272	Konya	41 001	Şanlıurfa	19 451
Adana	14 125	Edirne	6 119	Kütahya	12 043	Uşak	5 382
Adıyaman	7 644	Elazığ	9 313	Malatya	12 146	Van	21 334
Afyonkarahisar	14 772	Erzincan	11 746	Manisa	13 269	Yozgat	14 097
Ağrı	11 520	Erzurum	25 355	Kahramanmaraş	14 525	Zonguldak	3 306
Amasya	5 702	Eskişehir	13 925	Mardin	8 858	Aksaray	7 997
Ankara	25 437	Gaziantep	6 887	Muğla	12 974	Bayburt	3 741
Antalya	20 909	Giresun	6 831	Muş	8 090	Karaman	8 924
Artvin	7 359	Gümüşhane	6 440	Nevşehir	5 407	Kırıkkale	4 575
Aydın	7 943	Hakkâri	7 228	Niğde	7 400	Batman	4 680
Balıkesir	14 272	Hatay	5 867	Ordu	5 952	Şırnak	7 203
Bilecik	4 310	Isparta	8 913	Rize	3 919	Bartın	2 076
Bingöl	8 277	Mersin	15 620	Sakarya	4 878	Ardahan	5 156
Bitlis	8 855	İstanbul	5 313	Samsun	9 352	Iğdır	3 546
Bolu	8 341	İzmir	12 007	Siirt	5 499	Karabük	4 103
Burdur	7 174	Kars	9 939	Sinop	5 805	Kilis	1 444
Bursa	10 882	Kastamonu	13 136	Sivas	28 619	Yalova	850
Çanakkale	9 955	Kayseri	17 170	Tekirdağ	6 339	Osmaniye	3 215
Çankırı	7 490	Kırklareli	6 304	Tokat	10 073	Düzce	2 574
Çorum	12 797	Kırşehir	6 544	Trabzon	4 662		
Denizli	11 861	Kocaeli	3 623	Tunceli	7 705		

Not. Harita Genel Komutanlığına ait 1/1 000 000 ölçekli Mülki İdari Bölümleri Haritası vektör verisinden hesaplanarak elde edilmiştir.

Note. Data are calculated from the vector data of the Map of Administrative Division of General Command of Mapping with scaled to 1/1 000 000.

Türkiye ve iller - Turkey and provinces

1.3 Seçilmiş dağ ve tepelerin yüksekliği - Height of selected mountains and hills
dğ. Dağ - Mountain **tp. Tepe** - Hill

Dağ veya tepe Mountain or hill	Yükseklik Height (m)	Dağ veya tepe Mountain or hill	Yükseklik Height (m)
Marmara Bölgesi - Marmara Region		**Akdeniz Bölgesi** - Mediterranean Region	
Uludağ tp.	2 542	Demirkazık tp.	3 756
Kel tp.	1 601	Gavur dğ. (Tekkeköprüsü tp.)	3 337
Mahya dğ.	1 031	Akdağ (Uluk tp.)	3 016
Ege Bölgesi - Aegean Region		**Doğu Anadolu Bölgesi** - East Anatolia Region	
Honaz dğ.	2 528	Büyük Ağrı dğ.	5 137
Bozdağ	2 159	Süphan dğ.	4 058
Cevizli dğ.	1 819	Küçük Ağrı dğ.	3 896
Karadeniz Bölgesi - Black Sea Region		**Güneydoğu Anadolu Bölgesi** - Southeast Anatolia Region	
Kaçkar dğ.	3 932	Karaca dğ. (Bay tp.) (Mirinmir tp.)	1 957
Mescit dğ.	3 239	Karakaş dğ. (Sof dğ.)	1 496
Küçük Hacettepe (Çatal ılgaz)	2 546	Raman dğ.	1 261
İç Anadolu Bölgesi - Central Anatolia Region			
Erciyes dğ.	3 917		
Büyük Hasan dğ.	3 268		
Aladağ	2 339		

Not. Harita Genel Komutanlığı'na ait topoğrafik haritalardan alınmıştır.

Note. Data are taken from the topographic maps of General Command of Mapping.

1.4 Akarsuların uzunluğu - Length of rivers
[Uzunluğu 500 km ve daha fazla olan - Length 500 km and over]

Akarsu Rivers	Uzunluk Length (km)	Akarsu Rivers	Uzunluk Length (km)
Kızılırmak	1 355	Aras **(Türkiye içinde -** in Turkey)	548
Fırat **(Türkiye içinde -** in Turkey)	1 263	Dicle **(Türkiye içinde -** in Turkey)	523
Sakarya	824	Yeşilırmak	519
Murat	562	Ceyhan	509
Seyhan	560		

Not. Harita Genel Komutanlığına ait 1/1 000 000 ölçekli Türkiye Fiziki Haritasından elde edilmiştir.

Note. Data are taken from the Physical Map of Turkey of General Command of Mapping with scaled to 1/1 000 000.

1.5 Baraj göllerinin alanları (göletler) - Areas of dammed lakes (reservoirs)
[Yüzölçümü 50 km^2 ve daha fazla olan - Reservoirs with a surface area of 50 km^2 and over]

Baraj gölü Dammed lake	Yüzölçümü Area (km^2)	Baraj gölü Dammed lake	Yüzölçümü Area (km^2)
Atatürk	817.0	Sarıyar	78.2
Keban	675.0	Çatalan	80.6
Karakaya	283.0	Seyhan	65.0
Hirfanlı	265.0	Kılıçkaya	64.6
Altınkaya	118.3		

Kaynak: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
Not. Normal su seviyesindeki göl alanını gösterir.

Source: General Directorate of State Hydraulic Works
Note. Shows usual reservoir surface area.

1.6 Doğal göllerin yüzölçümü ve denizden yüksekliği
Areas and altitudes of natural lakes
[Yüzölçümü 100 km² ve daha fazla olan - Reservoirs with a surface area of 100 km² and over]

Göl - Lake	**Yüzölçümü** Area (km²)	**Denizden yüksekliği** Altitude (m)	**Göl** - Lake	**Yüzölçümü** Area (km²)	**Denizden yüksekliği** Altitude (m)
Van	3 713	1 646	Burdur	200	854
Tuz	1 500	925	Kuş (Manyas)	166	15
Beyşehir	656	1 121	Ulubat	134	5
Eğirdir	468	916	Eber	126	967
Akşehir	353	958	Çıldır	115	1 959
İznik	298	85			

Not. Harita Genel Komutanlığına ait 1/1 000 000 ölçekli Türkiye Fiziki Haritasından elde edilmiştir.

Note. Data are taken from the Physical Map of Turkey of General Command of Mapping with scaled to 1/1 000 000.

1.7 Adaların yüzölçümü ve kıyı uzunluğu - Areas and coastlines of islands
[Yüzölçümü 5 km² ve daha fazla olan - Reservoirs with a surface area of 5 km² and over]

Ada - Island	**Kıyı uzunluğu** Coastline (km)	**Yüzölçümü** Area (km²)	**Ada** - Island	**Kıyı uzunluğu** Coastline (km)	**Yüzölçümü** Area (km²)
Gökçeada	91.1	286.84	Avşa	23.1	24.16
Marmara	49.6	126.12	İmralı	17.6	13.32
Bozcaada	27.8	39.90	Karaada	15.8	11.62
Alibey	31.8	26.75	Kekova	16.2	10.07
Uzunada	24.5	26.83	Salih	12.3	6.71
Paşalimanı	29.8	26.22	Büyükada	13.4	8.88

Not. Harita Genel Komutanlığına ait 1/1 000 000 ölçekli Mülki İdari Bölümleri Haritası vektör verisinden hesaplanarak elde edilmiştir.

Note. Data are calculated from the vector data of the Map of Administrative Division of General Command of Mapping with scaled to 1/1 000 000.

1.8 Depremler - Earthquakes **(Şiddet** - Intensity≥ 5)

Deprem tarihi Date of earthquake	**Oluş zamanı (T.S.)** Occurrence time (T.H)	**Yerleşim birimi** Settlement area	**Şiddet** Intensity	**Büyüklük** Magnitude MAG MS
20.10.2006	21:15	Kuş Gölü-Manyas (Balıkesir)	V+	5.2
24.10.2006	17:00	Gemlik Körfezi-Marmara Denizi	V	5.2
21.01.2007	09:38	Tutak (Ağrı)	V	5.0
09.02.2007	04:22	Sivrice (Elazığ)	VI	5.4
21.02.2007	13:05	Sivrice (Elazığ)	VII	5.9
26.08.2007	01:05	Karlıova (Bingöl)	VI	5.4
16.11.2007	11:08	Çameli (Denizli)	V	5.0
20.12.2007	11:48	Bala (Ankara)	VII +	5.7
27.12.2007	01:47	Bala (Ankara)	VI	5.5
15.03.2008	12:15	Bala (Ankara)	V	5.0
10.07.2008	10:49	Gönen-Balıkesir	V	4.9
12.11.2008	16:03	Kocasinan (Kayseri)	V	4.9
17.02.2009	07:28	Simav (Kütahya)	V	5.0
30.07.2009	10:37	Çağlayan (Erzincan)	V	5.0
04.12.2009	08:02	Buharkent (Aydın)	V	4.9

Kaynak: Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü

Source: Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute

1.9 Aylık maksimum sıcaklık, 2009
Monthly maximum temperature, 2009 (°C)

İstasyon Stations	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December
Samsun	21.1	23.4	23.3	16.4	26.0	31.8	30.0	28.5	27.2	33.1	28.3	21.8
Trabzon Meydan	19.7	24.0	26.9	23.9	26.0	30.4	29.6	27.6	28.3	29.4	23.0	22.8
Rize	17.6	20.6	25.0	19.6	25.0	30.0	31.2	30.0	29.0	30.0	24.0	24.2
Merzifon	16.5	17.5	19.0	23.0	28.8	36.0	34.0	33.5	30.2	29.4	21.4	15.2
Sivas	7.0	11.2	16.2	18.9	29.0	31.6	33.2	32.1	29.0	27.6	19.6	11.6
Erzincan	8.2	12.8	18.0	19.8	29.4	32.5	36.0	34.9	32.0	27.5	19.0	12.1
Kars	3.2	5.0	13.6	15.4	24.8	25.6	27.5	27.0	25.8	21.9	21.9	9.6
Eskişehir Anadolu	14.0	14.8	22.6	23.4	31.0	35.3	33.0	34.8	32.5	29.2	21.6	17.5
Van	7.1	9.0	12.2	16.4	26.0	28.1	30.3	30.7	28.0	20.6	15.2	10.1
Kayseri	12.0	15.0	18.4	21.0	32.2	34.0	35.6	34.2	32.0	30.7	20.8	17.8
Malatya	9.0	14.2	20.4	21.8	32.6	36.6	38.0	37.2	34.0	28.3	15.2	12.6
Siirt	13.4	15.3	21.1	23.6	33.8	37.3	39.7	40.3	37.0	31.6	22.0	15.0
Gaziantep	12.6	14.8	20.8	23.6	34.6	36.6	38.6	39.0	36.8	31.6	23.0	17.8
Şanlıurfa	15.7	17.3	23.0	27.5	37.0	40.0	41.5	41.2	39.4	34.8	24.0	18.2
Anamur	18.1	19.5	21.0	24.1	29.6	36.4	37.5	37.0	35.0	32.6	25.6	22.2
Adana	20.0	21.0	22.0	30.1	36.8	38.5	36.5	38.5	36.3	37.6	27.0	23.1
Antakya	16.7	20.0	21.0	29.0	36.7	38.5	34.2	34.9	33.8	34.5	32.5	19.4
Islahiye	14.4	16.2	21.4	25.3	35.4	39.0	38.2	38.7	36.4	34.4	22.0	17.5
Zonguldak	20.7	21.7	21.7	20.9	27.8	31.3	29.5	27.0	27.6	29.1	24.8	22.1
Edirne	17.0	19.2	27.0	25.4	32.6	35.9	39.7	37.0	36.3	28.6	22.3	19.0
Tekirdağ	16.7	19.6	18.2	21.4	28.2	30.1	33.1	30.9	28.7	26.6	20.5	22.2
Kartal - Cevizli	18.6	17.4	20.7	25.4	32.1	34.6	34.8	33.1	33.7	28.8	26.5	20.4
Bolu	14.5	16.4	22.1	22.7	30.6	32.2	31.9	34.4	31.8	28.0	23.5	17.1
Kastamonu	12.8	14.6	21.5	22.7	29.3	34.7	32.5	32.9	30.9	28.3	21.6	13.2
Çanakkale	18.6	17.2	22.6	20.5	31.0	33.4	35.8	34.1	33.2	26.5	21.6	18.7
Bursa	21.6	21.8	23.9	26.3	33.0	36.7	37.4	35.0	35.0	29.7	24.7	23.1
Ankara	13.9	15.2	20.8	23.0	30.2	34.3	34.7	36.1	32.8	27.8	21.9	13.8
Kütahya	15.4	17.0	21.5	22.6	29.9	33.5	33.7	34.8	32.9	27.9	21.6	15.6
Kırşehir	13.8	14.1	21.6	22.4	28.0	33.4	34.6	34.6	31.2	30.1	22.5	14.9
Afyonkarahisar	15.2	13.5	19.9	20.5	28.2	32.5	34.4	34.1	31.8	26.9	19.4	16.4
İzmir	19.0	20.4	24.0	26.2	31.7	34.9	38.9	37.4	33.6	28.7	25.0	20.1
Aydın	20.0	20.5	28.2	27.7	34.4	39.2	42.6	40.8	36.7	32.7	26.1	20.4
Isparta	12.7	13.1	21.1	22.0	28.5	32.7	34.5	34.9	32.6	26.1	19.9	14.2
Konya - Bölge	16.5	15.0	19.9	23.0	31.3	33.6	35.1	35.2	32.5	28.7	20.5	17.4
Muğla	15.3	14.6	25.7	24.2	31.0	34.8	40.0	37.4	36.2	30.0	22.0	17.2

1.10 Aylık minimum sıcaklık, 2009
Monthly minimum temperature, 2009 (°C)

İstasyon Stations	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December
Samsun	-2.0	2.5	-0.2	2.6	8.5	13.0	18.0	15.3	11.7	10.6	5.2	3.5
Trabzon Meydan	-2.0	1.6	0.0	3.2	8.6	13.2	16.3	17.0	9.4	12.0	5.9	3.1
Rize	-1.6	0.6	-0.6	2.8	8.6	12.8	16.2	15.4	10.2	12.0	4.8	3.0
Merzifon	-11.1	-6.0	-4.0	-1.9	3.3	8.0	11.1	8.2	5.0	5.1	-2.2	-4.0
Sivas	-19.6	-11.8	-6.4	-2.6	2.6	7.0	8.0	6.0	2.0	4.0	-5.6	-6.8
Erzincan	-14.6	-7.2	-8.3	-0.4	5.0	10.2	12.0	10.2	2.9	5.4	-4.0	-5.9
Kars	-25.2	-15.5	-21.5	-9.5	-0.2	1.4	2.8	2.0	-4.2	-2.0	-11.0	-13.0
Eskişehir Anadolu	-17.3	-4.6	-8.0	-3.4	0.4	5.0	8.9	6.7	0.3	-0.5	-7.0	-8.0
Van	-15.3	-7.0	-9.4	-3.3	2.6	4.0	9.6	11.0	-0.1	2.0	-5.6	-6.0
Kayseri	-19.0	-13.0	-7.4	-1.3	1.2	7.4	8.0	6.8	-0.8	2.0	-5.0	-7.0
Malatya	-9.2	-3.4	-1.8	3.2	6.8	14.2	16.2	14.0	6.6	9.2	-0.3	-2.9
Siirt	-11.0	0.0	0.8	4.1	9.4	17.3	20.7	20.2	8.5	11.5	3.0	0.9
Gaziantep	-6.8	-1.2	-0.8	4.0	7.0	12.4	18.0	17.4	7.2	7.2	1.8	-0.2
Şanlıurfa	-4.7	0.1	1.5	5.9	10.0	17.8	20.3	20.9	11.3	12.5	4.7	2.0
Anamur	3.3	4.7	7.6	10.0	12.7	17.8	21.4	21.0	17.0	1.7	10.2	7.9
Adana	-3.2	2.0	2.2	5.0	11.2	17.4	18.3	20.2	12.8	13.9	4.8	3.8
Antakya	-3.8	3.8	3.5	8.8	12.5	18.0	21.2	22.8	12.5	13.0	4.8	5.2
Islahiye	-7.0	0.1	0.6	5.8	9.7	17.6	20.0	20.2	10.6	11.2	3.0	2.4
Zonguldak	-2.0	0.4	1.0	3.2	8.3	13.5	17.1	14.8	11.4	11.2	4.8	2.1
Edirne	-11.0	-3.4	-2.0	1.1	8.6	10.5	15.4	14.2	7.5	3.0	-1.0	-2.4
Tekirdağ	-3.3	-0.3	0.5	3.8	9.1	15.1	18.1	17.8	12.0	7.6	1.2	0.2
Kartal - Cevizli	-1.4	1.1	2.0	4.6	9.1	16.0	19.0	18.4	12.7	11.5	4.6	1.8
Bolu	-11.8	-4.0	-4.4	-1.2	1.5	6.6	10.2	8.1	3.0	5.2	-2.3	-3.9
Kastamonu	-17.1	-5.1	-6.4	-2.2	1.4	6.6	9.1	6.4	1.0	2.8	-3.5	-6.7
Çanakkale	-3.3	-0.2	0.7	3.5	9.5	14.0	17.8	17.8	12.1	7.6	1.8	0.4
Bursa	-4.5	-1.8	-2.3	1.2	6.3	12.7	16.3	14.4	8.4	7.6	0.6	-2.3
Ankara	-12.7	-2.5	-3.5	0.3	5.0	8.9	14.7	12.8	4.8	5.9	-1.8	-4.1
Kütahya	-13.0	-4.6	-6.9	-0.8	2.3	8.1	12.7	9.0	2.6	3.4	-2.9	-4.0
Kırşehir	-19.2	-5.5	-5.4	-1.1	2.6	9.4	12.3	10.6	2.1	3.9	-4.2	-5.9
Afyonkarahisar	-14.3	-6.0	-4.3	-0.1	4.4	9.8	12.3	10.3	4.8	5.7	-2.5	-3.2
İzmir	1.3	2.9	2.2	7.4	11.1	16.7	21.0	19.5	14.6	12.4	5.0	4.7
Aydın	-1.5	0.1	1.3	6.7	10.1	15.8	18.8	18.2	14.3	11.1	3.9	3.4
Isparta	-10.5	-3.0	-4.2	1.0	3.5	8.6	12.5	9.5	4.3	4.7	-2.7	-3.5
Konya - Bölge	-15.1	-5.9	-3.1	3.0	5.5	12.1	14.5	12.9	5.1	6.0	-1.1	-3.1
Muğla	-4.9	-2.2	0.7	0.0	4.9	9.6	14.7	15.3	9.7	6.7	0.0	-0.8

1.11 Aylık ortalama nem, 2009
Average monthly humidity, 2009 (%)

İstasyon Stations	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December
Samsun	59.1	71.4	74.7	79.8	78.3	75.9	74.6	70.8	74.9	76.4	68.7	60.0
Trabzon Meydan	62.6	67.0	69.0	76.0	73.6	72.0	71.3	67.6	69.1	70.2	68.4	66.1
Rize	73.8	74.9	74.7	77.8	75.5	74.2	73.6	73.0	78.1	80.1	79.4	75.7
Merzifon	73.7	75.1	71.4	63.2	61.8	61.4	66.9	64.2	67.7	57.5	76.4	75.8
Sivas	75.8	72.2	63.9	60.2	57.2	57.4	60.8	53.6	63.1	56.4	73.0	73.0
Erzincan	70.1	70.2	64.3	55.0	55.2	53.4	54.5	49.1	55.7	62.5	73.4	76.0
Kars	76.7	80.9	73.6	68.6	66.4	72.1	70.8	69.9	75.9	70.7	72.3	83.8
Eskişehir Anadolu	71.2	66.5	60.4	55.6	50.6	40.9	42.9	42.1	52.9	52.1	67.9	69.6
Van	67.6	69.1	63.2	57.0	46.3	47.7	43.9	37.2	48.9	46.8	61.1	63.5
Kayseri	78.6	74.1	70.5	64.1	57.0	51.4	55.5	45.8	57.3	57.2	64.2	63.7
Malatya	69.8	71.4	60.3	52.9	41.8	35.7	37.6	31.1	42.7	48.9	69.4	76.7
Siirt	70.3	76.0	68.1	66.0	51.8	44.3	43.4	35.4	45.3	48.8	68.6	77.3
Gaziantep	80.8	89.5	82.7	75.4	54.3	62.6	78.3	68.4	80.0	78.0	87.4	90.2
Şanlıurfa	59.1	72.2	65.6	53.0	36.3	29.1	31.7	29.8	38.8	40.0	62.5	73.4
Anamur	70.8	69.4	62.7	66.5	70.9	77.5	81.1	81.6	62.8	54.8	72.4	74.5
Adana	71.6	79.7	70.9	68.8	64.1	69.1	79.3	72.9	73.7	68.2	79.2	80.7
Antakya	69.5	78.1	69.1	67.3	63.0	62.3	68.4	65.5	64.3	55.0	72.9	80.4
Islahiye	66.6	74.8	66.8	60.0	52.0	46.4	53.6	49.1	53.5	52.3	67.2	72.8
Zonguldak	65.9	71.4	71.2	79.4	71.9	69.5	74.7	71.1	73.5	70.8	70.1	63.7
Edirne	89.4	79.5	73.4	64.2	63.2	56.2	55.3	51.8	64.1	79.7	88.7	90.7
Tekirdağ	86.9	86.5	86.6	82.9	81.0	77.9	72.0	72.2	85.0	96.4	97.7	98.5
Kartal - Cevizli	74.2	79.5	73.0	69.0	63.1	59.8	62.5	63.0	68.4	74.2	83.0	77.3
Bolu	82.9	81.6	78.6	72.0	70.9	64.6	71.4	69.1	76.3	73.3	80.2	80.5
Kastamonu	84.3	83.5	74.4	66.7	67.6	65.1	69.7	63.8	71.6	73.0	81.2	87.4
Çanakkale	80.9	79.7	78.8	74.6	66.3	64.6	57.0	57.1	67.3	75.9	79.4	80.2
Bursa	75.9	79.2	73.3	73.6	64.7	53.7	56.1	55.9	69.5	76.4	86.7	79.1
Ankara	76.2	75.4	69.0	60.8	55.9	44.4	46.6	37.3	49.4	49.8	75.0	79.6
Kütahya	83.4	81.0	74.4	68.7	65.0	52.1	56.0	51.6	65.5	63.3	78.1	83.1
Kırşehir	84.7	81.9	74.1	69.4	62.5	48.8	50.2	37.5	51.5	48.0	80.0	84.1
Afyonkarahisar	75.2	75.8	66.7	63.2	58.0	43.1	46.5	40.8	55.7	57.4	69.0	75.2
İzmir	69.1	69.2	64.3	64.4	51.4	45.7	45.7	42.7	56.6	61.2	70.5	70.2
Aydın	78.3	77.0	65.6	67.7	49.4	40.4	39.1	41.5	54.7	59.2	74.3	78.9
Isparta	77.2	79.5	69.8	62.5	61.3	47.4	46.7	40.1	57.3	62.9	71.5	81.0
Konya - Bölge	77.9	74.9	61.9	59.7	52.1	39.1	43.1	33.7	49.1	54.8	75.3	80.2
Muğla	87.4	86.8	69.9	68.9	58.2	41.8	38.6	38.5	55.2	69.3	78.7	88.4

1.12 Aylık toplam yağış ortalaması, 2009
Average monthly precipitation, 2009 (mm)

İstasyon Stations	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December
Zonguldak	123.9	140.3	130.2	59.9	35.4	53.8	168.1	9.1	167.3	78.6	120.5	148.2
Samsun	86.1	91.0	49.0	21.4	55.3	8.2	80.6	20.9	62.6	113.4	129.6	78.5
Trabzon Meydan	56.1	65.2	77.5	43.1	43.9	15.1	125.8	18.6	146.4	131.1	163.4	64.6
Rize	158.2	229.3	190.2	82.9	139.2	73.4	298.8	94.5	393.6	147.0	314.9	156.1
Edirne	82.2	82.2	49.7	16.0	38.1	23.6	89.4	17.0	74.1	139.8	53.2	125.8
Tekirdağ	76.4	62.3	73.0	32.2	13.4	11.5	66.3		132.8	146.8	64.9	135.3
Kartal - Cevizli	103.1	146.2	112.4	27.3	6.9	6.9	3.2	13.8	89.9	87.3	188.6	100.4
Bolu	62.4	60.9	83.9	55.7	30.1	60.6	69.7	3.7	45.6	17.8	45.4	52.5
Kastamonu	54.8	86.7	35.4	60.6	42.2	159.3	119.6	18.9	30.7	27.4	37.3	39.8
Merzifon	76.1	76.9	57.4	49.0	39.6	51.8	42.4	0.0	11.3	19.2	72.8	58.9
Sivas	59.4	62.6	52.5	71.1	45.6	52.6	47.0	0.0	25.3	16.1	88.8	55.5
Erzincan	30.4	33.9	77.6	48.9	37.0	43.7	13.0	2.6	32.9	15.0	61.1	28.2
Kars	12.7	32.2	50.1	63.9	83.6	116.4	148.7	83.3	55.9	34.7	41.2	36.3
Çanakkale	80.2	110.9	80.1	40.3	17.9	16.1	1.2	0.0	39.8	63.6	58.8	176.7
Bursa	116.6	156.6	121.1	26.9	18.7	9.2	4.4		67.4	37.9	80.6	119.1
Eskişehir Anadolu	66.3	74.0	39.8	26.0	28.9	7.9	11.4	2.0	7.2	18.3	29.3	69.7
Ankara	61.5	69.5	55.6	71.0	24.8	28.0	13.9	0.4	10.3	13.7	43.1	68.0
Balıkesir Meydan	119.8	120.1	121.3	53.6	51.7	35.2	2.4	0.0	29.4	31.4	92.6	118.1
Kütahya	76.6	138.6	60.0	56.0	67.4	10.2	20.8	4.4	43.4	18.2	53.2	84.0
Kırşehir	90.5	48.1	20.8	57.3	45.4	33.1	23.3	0.0	6.1	3.4	64.2	65.4
Van	42.9	49.2	74.8	47.1	31.9	27.1	21.2	2.5	46.0	15.9	91.1	34.8
Afyonkarahisar	81.3	64.1	52.3	66.4	42.0	3.4	13.5	12.9	36.2	28.9	38.6	82.0
Kayseri	23.3	57.0	82.0	57.4	40.9	24.3	67.2		13.7	5.1	68.1	49.6
Malatya	13.3	43.8	49.5	39.7	16.0	4.0	5.8	6.5	39.0	19.5	64.0	58.4
Siirt	32.6	127.0	130.3	103.0	13.7	6.9	0.3	0.5	5.5	44.6	213.3	135.0
İzmir	204.1	165.2	175.7	83.8	44.3	9.2			51.2	26.3	160.3	151.8
Aydın	267.4	160.8	87.6	67.4	19.2	0.5		9.5	36.8	21.3	99.3	176.6
Isparta	124.7	70.3	55.2	40.4	66.6	26.8	18.0	0.2	26.2	18.1	51.6	168.6
Konya	60.1	44.8	24.4	45.7	55.8	2.7	11.7	0.0	21.0	12.7	56.7	74.6
Gaziantep	50.4	107.4	72.5	49.7	17.2	4.4	3.0		8.9	44.2	60.4	136.0
Şanlıurfa	29.8	54.5	55.3	48.8	4.7	9.2	3.2		6.9	76.6	35.5	121.2
Muğla	305.0	312.2	138.2	111.6	48.6	0.8	1.4	7.6	42.5	58.4	143.2	388.2
Antalya	160.7	234.9	49.5	65.9	73.3	0.8	0.0		78.9	58.9	36.3	639.8
Anamur	301.1	249.6	140.2	117.4	77.9		0.2	0.1	67.4	143.4	165.4	245.9
Adana	145.7	130.1	135.5	34.3	28.7		22.7		33.5	15.2	130.1	131.8
Antakya	165.8	272.0	182.8	293.5	51.4		5.3		17.3	15.4	170.0	394.0
Islahiye	87.1	217.4	205.5	55.8	21.5		7.5		6.3	99.1	122.0	162.2

Not 1. Değer olmayan aylarda yağış meydana gelmemiştir.
Not 2. 0.0 ölçülemeyecek kadar az yağışı ifade eder.

Note 1. No precipitation for months with no value.
Note 2. 0.0 means; less than measurable limit.

1.13 Aylık ortalama günlük toplam güneşlenme süresi, 2009
Average monthly daily total hours of sunshine, 2009 (**Saat - Dakika** / Hours - Minute)

İstasyon Stations	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December
Zonguldak	1.39	1.01	1.51	3.48	6.09	10.58	10.23	11.16	6.45	5.12	3.18	1.16
Samsun	3.01	2.43	4.18	6.51	7.15	9.04	8.46	9.39	6.03	5.27	3.34	2.45
Trabzon Meydan	3.22	2.29	4.03	5.19	7.04	6.24	7.58	6.44	4.33	4.34	3.03	2.33
Rize	2.28	2.39	4.06	4.56	6.15	6.09	6.01	6.30	4.32	4.21	2.09	1.39
Edirne	0.00				11.10	11.05	11.07	11.04	7.12	5.07	3.54	1.18
Tekirdağ		2.23	4.04	6.42	6.25							
Kastamonu						6.40	9.00					
Merzifon	3.01	2.29	4.33	7.40	8.09	10.19	9.42	11.25	6.46	6.34	4.03	2.18
Sivas	2.33	2.47	3.45	8.03	9.19	10.52	10.39	12.55	8.16	7.13	3.57	1.45
Erzincan	3.41	2.34	3.45	6.20	8.07	9.58	9.18	9.51	7.06	6.51	3.37	2.08
Kars	3.25	3.58	5.13	7.00	8.42	7.33	9.27	10.21	6.33	6.48	4.07	2.02
Çanakkale	1.16		10.18									
Eskişehir Anadolu	2.36	2.50	4.23	7.27	8.44	10.50	10.29	11.58	8.00	6.14	4.31	1.49
Kütahya	1.45	2.11	4.21	6.07	8.00	10.42	9.37	10.06	6.38	6.04	3.39	1.27
Kırşehir	3.43	2.54	4.21	6.45	9.15	11.45	10.36	11.33	8.39	7.16	5.19	2.22
Van	4.44	5.04	5.46	7.39	10.54	9.22	11.48	11.25	8.40	7.33	5.58	3.37
Kayseri	2.47	2.32	3.19	6.13	8.57	10.16	9.39	12.20	7.15	6.15	4.14	2.28
Malatya	4.15	2.55	4.28	7.55	10.00	10.10	11.06	12.58	10.00	7.10	3.35	2.12
Siirt	3.33	3.06	4.43	6.43	9.40	8.01	11.27	10.36	9.09	7.15	4.21	2.00
İzmir	3.51	3.55	5.30	7.00	10.28	11.34	12.10	12.09	9.18	7.25	6.19	2.33
Isparta	3.33	2.39	4.27	6.34	8.08	9.21	9.43	9.52	8.09	6.29	6.21	2.47
Gaziantep	3.22	2.32	4.18	6.26	8.04	8.10	8.52	9.26	8.06	6.25	5.13	2.18
Şanlıurfa	3.37	3.13	4.54	7.44	10.57	10.25	11.46	11.09	9.33	6.55	4.49	2.10
Muğla							10.07					
Antalya	4.30	4.22	5.04	0.00	0.00	9.49	11.01	10.17	8.39	7.45	6.44	0.00
Anamur	4.02	4.40	6.06	8.40	10.09	10.53	10.38	10.26	8.56	7.51	6.11	3.34
Adana	3.41	3.36	5.39	7.51	10.58	10.49	10.39	10.21	8.26	7.57	5.02	2.13
Antakya	3.03	2.11	4.48	8.28	10.36	11.00	11.30	11.24	8.49	6.13	4.42	1.44
Islahiye	3.10	2.19	4.12	7.03	9.41	10.20	11.01	11.19	8.13	6.53	5.07	2.03

1.14 Aylık kar örtülü günler sayısı, 2009
Number of days of monthly snow fall, 2009

İstasyon Stations	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December
Zonguldak	4.0											
Samsun	1.0											
Trabzon Meydan	1.0											
Rize	4.0											
Edirne	13.0	3.0										1.0
Tekirdağ	1.0	2.0										
Bolu	18.0	5.0	7.0									1.0
Kastamonu	21.0	3.0	1.0									
Merzifon	7.0	2.0										
Sivas	31.0	16.0	4.0								3.0	1.0
Erzincan	25.0		6.0									
Kars	31.0	25.0	14.0	3.0					1.0		1.0	24.0
Eskişehir Anadolu	9.0	3.0	4.0									
Ankara	4.0	4.0	1.0									
Kütahya	5.0	7.0	6.0									
Kırşehir	5.0	1.0	1.0									
Van	30.0	3.0	9.0								1.0	1.0
Afyonkarahisar	5.0	5.0	1.0									
Kayseri	9.0	7.0	7.0								1.0	
Malatya	2.0											1.0
Siirt	7.0											
Isparta	2.0	2.0	1.0									
Konya	5.0	5.0	2.0									
Gaziantep	1.0											

1.15 Aylık minimum sıcaklığın -0.1 °C ve küçük günler sayısı ortalaması, 2009
Monthly mean number of days with minimum temperature equal to -0.1°C or below, 2009

İstasyon Stations	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December
Zonguldak	3.0											
Edirne	16.0	9.0	3.0								2.0	5.0
Tekirdağ	4.0	1.0										
Kartal - Cevizli	2.0											
Bolu	19.0	11.0	13.0	1.0							7.0	9.0
Kastamonu	24.0	18.0	20.0	8.0							10.0	16.0
Çanakkale	3.0	1.0										
Bursa	7.0	1.0	4.0									3.0
Ankara	16.0	8.0	12.0								8.0	9.0
Kütahya	17.0	14.0	12.0	1.0							12.0	8.0
Kırşehir	19.0	14.0	16.0	1.0							12.0	10.0
Afyonkarahisar	17.0	13.0	13.0	1.0							10.0	10.0
Aydın	2.0											
Isparta	16.0	12.0	11.0								11.0	10.0
Konya - Bölge	17.0	11.0	11.0								6.0	9.0
Muğla	6.0	7.0										2.0
Samsun	3.0		1.0									
Trabzon Meydan	3.0											
Rize	5.0		1.0									
Merzifon	20.0	9.0	18.0	6.0							4.0	10.0
Sivas	22.0	15.0	20.0	9.0							11.0	14.0
Erzincan	26.0	10.0	15.0	2.0							7.0	9.0
Kars	31.0	27.0	28.0	18.0	1.0				3.0	4.0	21.0	30.0
Eskişehir Anadolu	20.0	16.0	18.0	5.0						1.0	14.0	14.0
Van	31.0	27.0	22.0	9.0					1.0		9.0	27.0
Kayseri	22.0	17.0	19.0	7.0					1.0		14.0	13.0
Malatya	20.0	6.0	4.0								2.0	3.0
Siirt	11.0											
Gaziantep	15.0	4.0	2.0									1.0
Şanlıurfa	7.0											
Adana	3.0											
Antakya	3.0											
Islahiye	12.0											

1.16 Aylık ortalama deniz suyu sıcaklığı, 2009
Average monthly sea temperature, 2009 (°C)

İstasyon Stations	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December
Sinop	9.5	8.8	8.3	10.3	13.9	20.0	23.8	24.9	22.7	20.4	16.6	13.6
Samsun			9.0									
Kumköy	8.0	7.2	6.9	9.9	13.9	20.4	23.2	23.8	21.5	19.1	15.2	11.9
Çanakkale	10.0	8.9	8.9	12.2	16.1	21.5	24.9	24.8	21.5	19.6	17.1	14.1
Dikili	12.7	11.4	11.6	12.9	15.7	19.6	23.8	26.7	22.4	19.8	17.9	15.6
İzmir	12.3	12.2	12.0	14.3	18.0	21.3	26.2	27.8	24.8	22.1	17.5	15.1
Bodrum	15.6	14.7	14.5	16.0	17.2	20.6	23.9	25.1	23.7	22.4	19.5	17.7
Fethiye	16.3	15.8	15.9	18.0	21.0	25.3	28.0	29.3	27.1	24.7	21.7	19.5
Alanya	17.4	16.4	17.3	18.5	20.2	24.5	27.3	29.3	28.4	26.4	22.8	20.1
Florya	9.0	7.3	7.3	9.6	13.4	18.9	23.0	24.6	21.8	18.9	16.0	12.4
Zonguldak	10.9											
Tekirdağ	9.4	7.4	8.5	11.0	14.9	18.7	24.8	25.8	22.0	18.3	14.3	11.9
Kırşehir								10.9				

Kuraklık analizi - Drought analysis
2009

Normal ve üzeri (Risk yok)
Normal and above (No risk)

Hafif kurak (İzlemeye başla)
Minor drought (Watch)

Orta şiddette kurak (Uyarı)
Moderate drought (Warning)

Şiddetli kurak (Acil durum)
Severe drought (Emergency)

	Sayfa Page	
Açıklama	**16**	Explanation
2.1 Kükürtdioksit (SO_2) konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli il ve ilçe merkezleri	**18**	2.1 Most polluted provincial and district centers by the annual average concentrations of sulphur dioxide (SO_2)
2.2 Partiküler madde konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli il ve ilçe merkezleri	**18**	2.2 Most polluted provincial and district centers by the annual average concentrations of particulate matter
2.3 Sektörlere göre CO_2 emisyonu	**18**	2.3 CO_2 emissions by sectors
2.4 Belediyelerde içme ve kullanma suyu göstergeleri	**20**	2.4 Municipal drinking and usage water indicators
2.5 Belediyelerde atıksu göstergeleri	**20**	2.5 Municipal wastewater indicators
2.6 Belediyelerde atık göstergeleri	**21**	2.6 Waste indicators of municipalities
2.7 İmalat sanayi çevre göstergeleri	**21**	2.7 Environmental indicators of manufacturing industry
2.8 Kamu sektörünün çevresel konulara göre cari ve yatırım harcamaları	**22**	2.8 Environmental current and investment expenditure of public sector by environmental domain
2.9 Girişimlerin çevresel harcamaları, 2007-2008	**22**	2.9 Environmental expenditure of enterprises, 2007-2008

ÇEVRE

Hava Kalitesi İstatistikleri

Türkiye İstatistik Kurumu, hava kalitesi istatistikleri konusundaki çalışmaları 1990 yılından 2007 yılı Ekim ayına kadar Sağlık Bakanlığı ile işbirliği içinde sürdürmüş, 2007 yılı Ekim ayından itibaren ise Çevre ve Orman Bakanlığı ile devam etmektedir. Türkiye genelinde ölçülen ve periyodik olarak Türkiye İstatistik Kurumu'na aktarılan kükürtdioksit (SO_2) ve partiküler madde (PM10) konsantrasyonları değerlendirildikten sonra aylık, kış sezonu ve yıllık haber bültenleri şeklinde yayımlanmaktadır.

Kükürtdioksit (SO_2) ve partiküler madde (PM10) konsantrasyonlarının aylık, yıllık ve kış sezonu (Ekim-Mart) ortalamaları, minimum ve maksimum değerleri, değişim oranları, kısa vadeli sınır değeri ve ilk seviye uyarı eşiğinin aşıldığı gün sayıları, hava kalitesi istatistikleri kapsamında değerlendirilmekte ve yayımlanmaktadır.

Hava Emisyonu İstatistikleri

Türkiye İstatistik Kurumu, İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu bünyesinde oluşturulan "Sera Gazları Emisyon Envanteri Çalışma Grubu"nun koordinatörü olup, ulusal sera gazı emisyon envanterinin hazırlanmasından sorumludur. Bu amaçla İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında geliştirilen Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) Rehberinin önerdiği yaklaşımlar kullanılarak enerji, endüstriyel prosesler, tarımsal faaliyetler ve atıklardan kaynaklanan seragazı emisyonları hesaplanmaktadır.

Su İstatistikleri

Türkiye İstatistik Kurumu, sanayi sektörü işyerleri ve belediyelere anket uygulayarak su çekimleri, su kullanımları, atıksu deşarjları ve arıtımı ile ilgili yıllık bazda veri derlemektedir. Bu çalışma kapsamında uygulanan anketler aşağıda kısaca açıklanmıştır.

1. Sanayi Sektörü Su ve Atıksu İstatistikleri

İmalat sanayi işyerleri, termik santraller ve organize sanayi bölgelerine anket uygulanarak; kaynaklarına göre çekilen su miktarı, tüketilen su miktarı, arıtılma durumuna göre ve alıcı ortamlarına göre atıksu deşarjı ve arıtma tesislerine ilişkin veriler derlenmektedir. Bu çalışma kapsamında imalat sanayi işyerlerinde 25 ve daha fazla kişi çalışan, üretimin %88.3'ü ve istihdamın %75.6'sını temsil eden yaklaşık 2500 imalat sanayi işyerine, termik santrallerin tamamına ve altyapısı tamamlanmış tüm organize sanayi bölgelerine anket uygulanmıştır. 2004 yılında ise devlet sektörü imalat sanayi işyerlerinin tamamı ile 10 ve daha fazla kişi çalışan özel sektör imalat sanayi işyerlerinin katma değerinin %80'den fazlasını oluşturan büyük ölçekli işyerleri anket kapsamına alınmıştır. 2008 yılında ise 50 ve daha fazla kişi çalışan imalat sanayi işyerlerinin tamamına anket uygulanmıştır.

2. Belediye Su İstatistikleri

1994 yılından itibaren Türkiye genelinde belediye teşkilatı kurulmuş tüm yerleşim birimlerine yıllık olarak uygulanan bu anket ile; kaynaklarına göre çekilen su miktarı, içme ve kullanma suyu şebekesinin hizmet ettiği nüfus yüzdesi, arıtma tesislerinin tipi ve kapasitesi ile dağıtılan su hakkında ayrıntılı veri derlenmektedir.

ENVIRONMENT

Air Quality Statistics

Turkish Statistical Institute have been working on air quality statistics in cooperation with the Ministry of Health (from January 1990 to October 2007), and with the Ministry of Environment and Forestry (as from October 2007). Sulphurdioxide (SO_2) and particulate matter concentrations measured and sent periodically to the Turkish Statistical Institute have been evaluated and published as monthly, winter season and annual press releases.

Annual, monthly and winter season (October-March) average concentrations, minimum and maximum concentrations, rate of change, number of days exceeding short term limit value and first level warning threshold of sulphur dioxide (SO_2) and particulate matter (PM10) are evaluated and published within the scope of air quality statistics.

Air Emission Statistics

Turkish Statistical Institute (TurkStat), is the coordinator of "Greenhouse Gases Emission Inventory Working Group" established under the Climate Change Coordination Board, and is responsible from preparing the National Greenhouse Gases Emission Inventory. In this context, emissions from energy, industrial processes, agricultural activities and waste are estimated by using the approaches of Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) guideline.

Water Statistics

Turkish Statistical Institute has been collecting data on water abstraction, water use, wastewater discharges and treatments from industrial sector and municipalities via surveys. Surveys conducted within this context are briefly explained below.

1. Industrial Sector Water and Wastewater Statistics

Data on water abstraction by resources, water consumed, wastewater discharges by treatment status and receiving bodies, and wastewater treatment plants are being compiled via surveys from manufacturing industry establishments, thermal power plants and organized industrial zones. Within this study, approximately 2500 manufacturing industry establishments having more than 25 employees and representing 88.3% of total production and 75.6% of employment, all power plants and organized industrial zones having completed infrastructure were surveyed. All the establishments in public sector and large scale establishments in private sector which represent approximately 80% value added data of the private sector establishments with 10 or more employees were covered in manufacturing industry survey in 2004. In 2008, all manufacturing industry establishments with 50 or more employees were covered.

2. Municipal Water Statistics

Municipal water statistics survey is being conducted in all municipalities annually since 1994. With this survey, detailed information is collected on amount of water abstraction by resource, rate of population served by water supply network, and type and capacity of treatment plants.

3. Belediye Atıksu İstatistikleri

1994 yılından itibaren Türkiye genelinde belediye teşkilatı kurulmuş tüm yerleşim birimlerine yıllık olarak uygulanan bu anket ile; kanalizasyon şebekesinin hizmet ettiği nüfus yüzdesi, alıcı ortamlarına göre deşarj edilen atıksu miktarı, arıtma tesislerinin tipi ve kapasitesi, arıtma çamuru miktarı ve bertaraf yöntemlerine yönelik ayrıntılı bilgi derlenmektedir.

Atık İstatistikleri

Türkiye İstatistik Kurumu sanayi sektörü işyerleri ve belediyelere anket uygulayarak atıklar ile ilgili yıllık bazda veri derlemektedir. Bu çalışma kapsamında uygulanan anketler aşağıda kısaca açıklanmıştır.

1. Sanayi Sektörü Atık İstatistikleri

İmalat sanayi işyerleri, termik santraller ve altyapısı tamamlanmış tüm organize sanayi bölgelerine yıllık anket uygulanarak tehlikeli ve tehlikesiz detayında, sektörlerine göre yaratılan, geri kazanılan ve bertaraf edilen endüstriyel atık miktarı ve bertaraf yöntemlerine ilişkin veriler derlenmektedir. Bu çalışma kapsamında; imalat sanayi işyerlerinde 25 ve daha fazla kişi çalışan, üretimin %88.3'ü ve istihdamın %75.6'sını temsil eden yaklaşık 2500 işyerine, termik santrallerin tamamına ve altyapısı tamamlanmış tüm organize sanayi bölgelerine anket uygulanmıştır. 2004 yılında ise devlet sektörü imalat sanayi işyerlerinin tamamı ile 10 ve daha fazla kişi çalışan özel sektör imalat sanayi işyerlerinin katma değerinin %80'den fazlasını oluşturan büyük ölçekli işyerleri anket kapsamına alınmıştır. 2008 yılında ise 50 ve daha fazla kişi çalışan imalat sanayi işyerlerinin tamamına anket uygulanmıştır.

2. Belediye Atık İstatistikleri

1994 yılından itibaren Türkiye genelinde belediye teşkilatı kurulmuş tüm yerleşim birimlerine yıllık olarak uygulanan bu anket ile; atık toplama hizmeti verilen nüfus yüzdesi, belediyelerin atık toplama ve bertaraf faaliyetleri ile atık geri kazanım ve bertaraf tesislerine yönelik ayrıntılı bilgi derlenmektedir.

Çevresel Harcama İstatistikleri

Çevresel harcamalar, çevre koruma amaçlı yapılan harcamaları içermektedir. Çevre koruma, hem kirliliği önleme ve azaltma faaliyetlerini hem de çevresel bozulmalarla ilgili faaliyetleri kapsar.

Kamu kuruluşlarının çevresel harcamaları 1997 yılından, belediyelerin çevresel harcamaları 2001 yılından, il özel idarelerinin verileri ise 2005 yılından itibaren bu amaçla oluşturulmuş soru kağıtları ile yıllık olarak derlenmeye devam edilmektedir.

Tanım ve Kavramlar

Partiküler madde (duman): Partiküler madde, gaz halindeki emisyonların kimyasal dönüşümü ve yığın halinde şekillenmesi ile oluşur. 5-10 mikrometre çaplı partiküller, asılı partiküler madde olarak tanımlanır. Genel olarak heterojen karışımları içerirler ve karakteristikleri bir yerden bir başka yere önemli ölçüde farklılık gösterir.

Partiküler madde (PM10): Çapı 10 mikrometre altındaki partiküler maddelerdir.

Kükürtdioksit (SO_2): Yakıtların doğal olarak yapısında bulunan kükürt bileşiklerinin yanma esnasında açığa çıkmasıyla oluşan kirletici, boğucu, renksiz ve asidik gazdır.

3. Municipal Wastewater Statistics

The municipal wastewater statistics survey is being conducted in all municipalities annually since 1994. With this survey, detailed information is collected on rate of population connected to sewerage system, amount of wastewater discharged by receiving bodies, type and capacity of treatment plants, and amount and disposal methods of treatment sludge.

Waste Statistics

Turkish Statistical Institute has been collecting data on waste from industrial sectors and municipalities via surveys. Brief explanation for those surveys are given below.

1. Industrial Sector Waste Statistics

Data on waste generation, waste recovery and disposal in hazardous and non-hazardous detail was compiled via surveys from manufacturing industry establishments, thermal power plants and organized industrial zones. Within this study approximately 2500 manufacturing industry establishments having more than 25 employees and representing 88.3% total production and 75.6% of employment, all power plants, and all organized industrial zones having completed infrastructure were surveyed. All the establishments in public sector and large scale establishments in private sector which represent approximately 80% value added data of the private sector establishments with 10 or more employees were covered in manufacturing industry survey in 2004. In 2008, all manufacturing industry establishments with 50 or more employees were covered.

2. Municipal Waste Statistics

Municipal waste statistics survey is being conducted in all municipalities annually since 1994. With this survey, detailed information on rate of population served by municipal waste services, waste collection and disposal activities of municipalities and waste recovery and disposal facilities has been collected.

Environmental Expenditure Statistics

Environmental protection expenditure (EPE) is the money spent on all purposeful activities directly aimed at the prevention, reduction and elimination of pollution or nuisances resulting from production processes or from the consumption of goods and services.

Environmental expenditure data of governmental organisations, municipalities and private provincial administrations have been compiled since 1997, 2001 and 2005 respectively, via questionnaires designed for this purpose.

Definitions and Concepts

Particulate matter (smoke): Particulate matter in the atmosphere forms by agglomeration and chemical transformation of gaseous emissions. Particulate matters with 5-10 micrometer diameter are defined as suspended particulate matter. They generally include heterogeneous mixtures and their characteristics differ from one place to another significantly.

Particulate matter (PM10): Defined as particulate matters with a diameter of up to 10 micrometers.

Sulphur dioxide (SO_2): It is a polluting, suffocating, colorless and acidic gas which is formed naturally during the combustion of fuels containing sulphur compounds.

2.1 Kükürtdioksit (SO_2) konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli il ve ilçe merkezleri
Most polluted provincial and district centers by the annual average concentrations of sulphur dioxide (SO_2) ($\mu g/m^3$)

2007		2008		2009	
Aydın	70	Kars	87	Hakkari	149
Bolu	69	Bitlis	83	Tekirdağ	142
Van	65	Çanakkale	69	Şırnak	96
Kütahya	58	Siirt	68	Bitlis	93
Afyonkarahisar	57	Aydın	65	Aksaray	64
Isparta	50	Isparta	64	Isparta	60
Denizli	49	Kütahya	49	Siirt	53
Karabük	49	Van	48	Bolu	52
Edirne	48	Zonguldak	48	Edirne	52
Çanakkale	47	Nevşehir	47	Kars	49

Kaynak: Çevre ve Orman Bakanlığı Source: Ministry of Environment and Forestry

2.2 Partiküler madde konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli il ve ilçe merkezleri
Most polluted provincial and district centers by the annual average concentrations of particulate matter ($\mu g/m^3$)

2007		2008		2009	
Denizli	158	Van	147	Hakkari	242
Batman	138	K.Maraş (Elbistan)	136	Van	130
Kütahya	136	Iğdır	129	Batman	126
Karabük	131	Mardin	117	Karabük	119
Van	130	Kütahya	114	Mardin	114
Çorum	120	Karabük	111	Siirt	114
Manisa	113	Isparta	110	Denizli	113
K.Maraş **(Merkez** - City Center)	113	Düzce	108	Çorum	112
Gaziantep	110	Konya	107	K.Maraş **(Merkez** - City Center)	111
Konya	107	Karaman	107	K.Maraş (Elbistan)	109

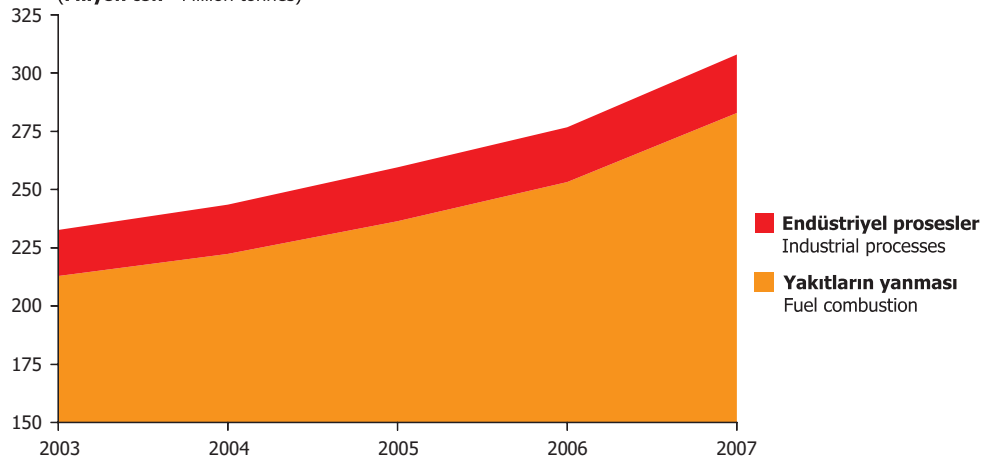
Kaynak: Çevre ve Orman Bakanlığı (PM10 verileri) Source: Ministry of Environment and Forestry (PM10 data)

2.3 Sektörlere göre CO_2 emisyonu
CO_2 emissions by sectors

	2003	2004	2005	2006	2007
Toplam (Bin ton)					
Total (Thousand tonnes)	232 641	243 434	259 605	276 716	307 916
Yakıtların yanması (Bin ton)					
Fuel combustion (Thousand tonnes)	212 964	222 284	236 355	253 150	282 834
Elektrik üretimi - Electricity production	74 196	76 185	88 557	90 602	106 603
Sanayi - Industry	67 360	68 302	67 406	77 233	80 374
Ulaştırma - Transport	37 765	40 458	40 526	43 738	51 011
Diğer (konut, tarım, vs.)					
Other (residential, agriculture, etc.)	33 643	37 339	39 866	41 577	44 846
Endüstriyel prosesler (Bin ton)					
Industrial processes (Thousand tonnes)	19 677	21 151	23 250	23 566	25 082
Kişi başı CO_2 emisyonları (Ton/kişi)					
CO_2 emissions per capita (Tonnes/capita)	3.48	3.59	3.79	3.99	4.38

CO_2 emisyonu - CO_2 emissions

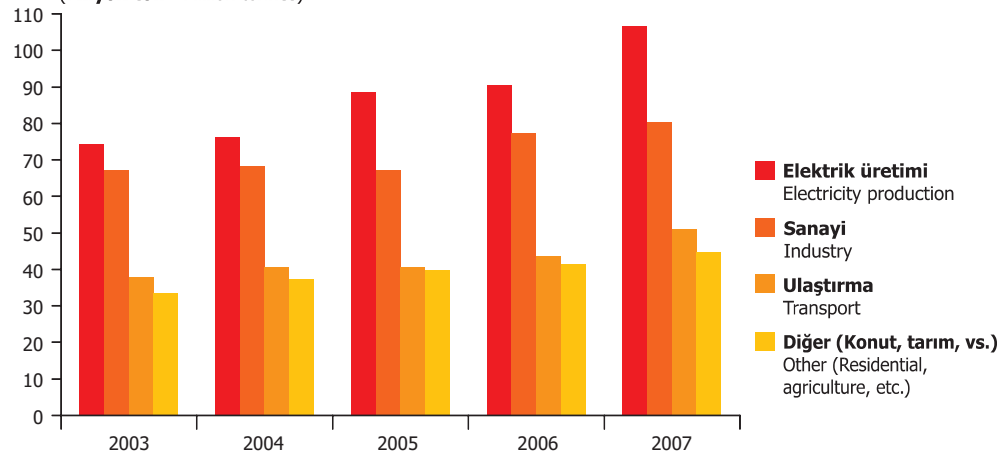
(**Milyon ton** - Million tonnes)

Veri için tablo 2.3'e bakınız.
For data, see table 2.3.

Sektörlere göre yakıt tüketiminden kaynaklanan CO_2 emisyonu
CO_2 emission from the comsumption of fuel by sectors

(**Milyon ton** - Million tonnes)

Veri için tablo 2.3'e bakınız.
For data, see table 2.3.

2.4 Belediyelerde içme ve kullanma suyu göstergeleri - Municipal drinking and usage water indicators

	2002	2003	2004	2006	2008
Anket uygulanan belediye sayısı - Number of municipalities questionned	3 215	3 215	3 213	3 225	3 225
İçme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet edilen belediye sayısı					
Number of municipalities served by drinking water network	3 140	3 161	3 159	3 167	3 190
İçme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet edilen nüfusun toplam nüfusa oranı					
Rate of population served by drinking water network in total population (%)	76	77	78	82	82
İçme ve kullanma suyu şebekesi için çekilen toplam su (Milyon m^3/yıl)					
Amount of water supplied (Million m^3/year)	4 815	4 920	4 956	5 164	4 557
Kişi başı çekilen günlük su miktarı (litre/kişi-gün)					
Water abstraction per capita in municipalities (liters/capita-day)	256	259	255	245	215
İçme ve kullanma suyu arıtma tesisi ile hizmet edilen belediye sayısı					
Number of municipalities served by drinking water treatment plants	252	303	313	413	434
İçme suyu arıtma tesisi sayısı - Number of drinking water treatment plants	123	131	140	139	170
İçme suyu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam nüfusa oranı					
Rate of population served by drinking water treatment plants in total population (%)	29	31	34	41	41
İçme ve kullanma suyu arıtma tesisi toplam kapasitesi (Milyon m^3/yıl)					
Total capacity of drinking water treatment plants (Million m^3/year)	3 526	3 736	3 718	3 994	4 423
Fiziksel arıtma - Physical treatment	149	270	274	163	137
Konvansiyonel arıtma - Conventional treatment	3 376	3 466	3 444	3 830	4 167
Gelişmiş arıtma - Advanced treatment	0.5	0.5	0.5	1	119
İçme suyu arıtma tesislerinde arıtılan içme suyu miktarı (Milyon m^3/yıl)					
Amount of drinking water treated by treatment plants (Million m^3/year)	1 711	1 894	2 081	2 427	2 131
Fiziksel arıtma - Physical treatment	44	103	100	64	54
Konvansiyonel arıtma - Conventional treatment	1 668	1 791	1 981	2 362	2 030
Gelişmiş arıtma - Advanced treatment	0	0	0	0.7	47

2.5 Belediyelerde atıksu göstergeleri - Municipal wastewater indicators

	2002	2003	2004	2006	2008
Anket uygulanan belediye sayısı - Number of municipalities questionned	3 215	3 215	3 213	3 225	3 225
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı					
Number of municipalities served by sewerage system	2 115	2 195	2 226	2 321	2 421
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet edilen nüfusun toplam nüfusa oranı					
Rate of population served by sewerage system in total population (%)	65	67	68	72	73
Deşarj edilen atıksu miktarı (Milyon m^3/yıl)					
Amount of wastewater discharged (Million m^3/year)	2 498	2 861	2 923	3 367	3 261
Atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen belediye sayısı					
Number of municipalities served by wastewater treatment plants	248	278	319	362	442
Atıksu arıtma tesisi sayısı - Number of wastewater treatment plants	145	156	172	184	236
Atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam nüfusa oranı					
Rate of population served by wastewater treatment plants in total population (%)	28	30	36	42	46
Atıksu arıtma tesisi toplam kapasitesi (Milyon m^3/yıl)					
Total capacity of wastewater treatment plants (Million m^3/year)	2 359	2 805	3 410	3 648	4 143
Fiziksel - Physical	771	1 046	1 385	1 329	1 538
Biyolojik - Biological	1 320	1 484	1 751	1 511	1 595
Gelişmiş - Advanced	267	275	275	808	1 001
Doğal - Natural	...	...	...	...	10
Atıksu arıtma tesislerinde arıtılan atıksu miktarı (Milyon m^3/yıl)					
Amount of wastewater treated by treatment plants (Million m^3/year)	1 312	1 587	1 901	2 140	2 252
Fiziksel - Physical	345	482	599	714	736
Biyolojik - Biological	746	877	1 071	927	861
Gelişmiş - Advanced	222	227	231	500	649
Doğal - Natural	...	...	...	...	6
Belediyelerde deşarj edilen kişi başı günlük atıksu miktarı (litre/kişi-gün)					
Amount of wastewater discharged per capita in municipalities (liters/capita-day)	154	173	174	181	173
Derin deniz deşarjı yapan belediye sayısı					
Number of municipalities having marine outfalls	59	61	73	77	92

2.6 Belediye atık göstergeleri - Waste indicators of municipalities

	2002	2003	2004	2006	2008
Anket uygulanan belediye sayısı - Number of municipalities surveyed	3 215	3 215	3 213	3 225	3 225
Atık hizmeti verilen belediye sayısı					
Number of municipalities receiving municipal waste services	2 984	3 018	3 028	3 115	3 129
Atık hizmeti verilen nüfusun toplam nüfusa oranı					
Rate of population receiving waste services in total population (%)	76	76	77	81	82
Toplanan belediye atık miktarı (Bin ton/yıl)					
Amount of municipal waste collected (Thousand tonnes/year)	25 373	26 118	25 014	25 280	24 361
Kişi başı ortalama atık miktarı (kg/kişi-gün)					
Amount of municipal waste per capita (kg/capita-day)	1.34	1.38	1.31	1.21	1.15
Kişi başı yaz mevsimi ortalama atık miktarı (kg/kişi-gün)					
Amount of municipal waste per capita in summer season (kg/capita-day)	1.32	1.37	1.30	1.21	1.16
Kişi başı kış mevsimi ortalama atık miktarı (kg/kişi-gün)					
Amount of municipal waste per capita in winter season (kg/capita-day)	1.34	1.38	1.29	1.19	1.13
Atık bertaraf ve geri kazanım tesisleri - Waste disposal and recovery facilities					
Düzenli depolama tesisi sayısı - Number of controlled landfills	12	15	16	22	37
Kapasitesi (Bin ton) - Capacity (Thousand tonnes)	277 195	278 015	278 060	376 974	390 478
Bertaraf edilen atık miktarı (Bin ton/yıl)					
Amount of waste disposed of (Thousand tonnes/year)	7 047	7 432	7 002	9 942	10 037
Kompost tesisi sayısı - Number of composting plant	4	5	5	4	4
Kapasitesi (Bin ton/yıl) - Capacity (Thousand tonnes/year)	664	667	667	605	551
Kompost tesisine getirilen atık miktarı (Bin ton/yıl)					
Amount of waste brought to composting plant (Thousand tonnes/year)	383	326	351	268	276
Yakma tesisi sayısı - Number of incineration plants	3	3	3	3	2
Kapasitesi (Bin ton/yıl) - Capacity (Thousand tonnes/year)	44	44	44	44	44
Yakılan tıbbi atık miktarı (Bin ton/yıl)					
Amount of medical waste incinerated (Thousand tonnes/year)	7	9	8	6	8

2.7 İmalat sanayi çevre göstergeleri
Environmental indicators of manufacturing industry

	2000	2004	2008
Anket uygulanan işyeri sayısı - Number of establishments questionned	2 202	3 217	4 745
Çekilen su miktarı (Bin m^3/yıl) - Amount of water abstracted (Thousand m^3/year)	1 469 862	1 223 609	1 313 878
Tüketilen su miktarı (Bin m^3/yıl) - Amount of water used (Thousand m^3/year)	1 454 061	1 215 060	1 311 748
Deşarj edilen atıksu miktarı (Bin m^3/yıl)			
Amount of wastewater discharged (Thousand m^3/year)	746 877	637 756	1 027 838
Arıtılan (Bin m^3/yıl) - Treated (Thousand m^3/year)	235 350	228 440	165 486
Arıtılmayan (Bin m^3/yıl) - Untreated (Thousand m^3/year)	511 527	409 316	862 352
Toplam atık miktarı (Bin ton/yıl)			
Total amount of waste (Thousand tonnes/year)	17 059	17 498	12 487
Tesis bünyesinde geri kazanılan/yeniden kullanılan (Bin ton/yıl)			
Reused/recovered internally (Thousand tonnes/year)	1 460	1 346	614
Tesis dışında geri kazanılan/yeniden kullanılan (Bin ton/yıl)			
Sold for external reuse/recovery (Thousand tonnes/year)	5 917	7 943	4 565
Bertaraf edilen (Bin ton/yıl) - Disposed of (Thousand tonnes/year)	9 683	8 209	7 309
Tehlikeli atık miktarı (Bin ton/yıl)			
Amount of hazardous waste (Thousand tonnes/year)	1 308	1 196	1 141
Tesis bünyesinde geri kazanılan/yeniden kullanılan (Bin ton/yıl)			
Reused/recovered internally (Thousand tonnes/year)	142	71	7
Tesis dışında geri kazanılan/yeniden kullanılan (Bin ton/yıl)			
Sold for external reuse/recovery (Thousand tonnes/year)	343	248	235
Bertaraf edilen (Bin ton/yıl) - Disposed of (Thousand tonnes/year)	823	877	900

2.8 Kamu sektörünün çevresel konulara göre cari ve yatırım harcamaları
Environmental current and investment expenditure of public sector by environmental domain **(YTL** - TRY)

Çevresel konular - Environmental domains	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam çevresel harcamalar					
Total environmental expenditure	4 715 950 128	5 437 161 814	6 770 723 111	9 177 001 956	8 980 620 819
Cari harcamalar toplamı					
Total current expenditure	2 924 502 420	3 399 936 921	3 859 695 756	4 818 335 943	5 633 239 269
Yatırım harcamaları toplamı					
Total investment expenditure	1 791 447 708	2 037 224 893	2 911 027 355	4 358 666 013	3 347 381 549
Dış ortam havasını ve iklimi koruma					
Protection of ambient air and climate	0	0	84 828	1 829 264	277 774
İçme ve kullanma suyu yönetimi					
Water management	377 032 750	412 347 726	920 235 296	2 118 142 201	1 840 744 519
Atıksu yönetimi - Wastewater management	621 467 858	770 597 894	1 214 378 505	1 381 583 343	803 791 559
Atık yönetimi - Solid waste management	129 030 824	83 540 881	135 572 043	181 393 971	235 417 347
Toprak ve yeraltı suyunu koruma					
Protection of soil and groundwater	4 671 428	2 657 987	562 930	7 142 388	8 827 331
Gürültü ve vibrasyonun azaltılması					
Noise and vibration abatement	0	0	0	9 037	13 800
Biyolojik çeşitliliğin ve peyzajın korunması					
Protection of biodiversity and landscape	367 856	5 138 648	111 358 333	302 616 833	203 092 169
Araştırma-geliştirme - Research-development	590 207	4 307 475	2 176 027	3 533 285	5 775 497
Enerji - Energy	41 300	140 784	1 262 090	8 656 762	7 381 490
Harcamaları bölünemeyen faaliyetler					
Activities leading to indivisible expenditure (1)	658 245 485	758 493 498	525 397 303	353 758 929	242 060 064

Not. Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

(1) Harcamaları bölünemeyen faaliyetler başlığı altında, birden fazla çevresel konuyu içeren ve konulara göre harcamaların ayrılması mümkün olmayan faaliyetler yer almaktadır.

Note. Figures in the table may not add up to the total due to rounding to the closest integer.

(1) Expenditure which is not possible to separate by environmental domains is included in the activities leading to indivisible expenditure.

2.9 Girişimlerin çevresel harcamaları, 2007-2008
Environmental expenditure of enterprises, 2007-2008

	Toplam Total		**Cari harcamalar** Current expenditure(1)		**Yatırım harcamaları** Investment expenditure(2)	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Toplam çevresel harcamalar						
Total environmental expenditure	782 878 506	871 668 976	535 582 297	609 503 856	247 296 209	262 165 120
Madencilik ve taşocakçılığı						
Mining and quarrying	27 216 129	33 669 844	18 885 114	14 532 930	8 331 015	19 136 915
İmalat sanayi						
Manufacturing industry	648 112 958	730 684 262	469 728 066	508 421 042	178 384 892	222 263 220
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı						
Electricity, gas and water supply	107 549 419	107 314 870	46 969 117	86 549 885	60 580 302	20 764 985

Not. Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

(1) Cari harcamalar, üretilen veya satın alınan çevresel mal ve hizmetler için yapılan harcamalardır. Faydası ve kullanımı bir yıllık olan harcamalardır.

(2) Yatırım harcamaları, çevre koruma amacıyla yeni kurulan ya da ilave edilen sabit sermaye stokları için yapılan üretim ve satın alış harcamalarıdır.

Note. Figures in the table may not add up to the total due to rounding to the closest integer.

(1) Current expenditure are the outlays for own production of environmental services and specific goods bought in from the market.

(2) Investment expenditure are the outlays (purchases and own-account production) on land and on additions of new durable goods to the stock of fixed assets for environmental protection.

		Sayfa Page	
	Açıklama	**25**	Explanation
	Genel Nüfus Sayımları, 1927-2000		**Census of Populations, 1927-2000**
3.1	Nüfus, yıllık nüfus artış hızı, il, ilçe, belde belediyesi, köy sayısı ve nüfus yoğunluğu, 1927-2000	**28**	3.1 Population, annual growth rate of population, number of provinces, districts, towns, villages and population density, 1927-2000
3.2	Belediye sayısı ve nüfusu, 1927-2000	**28**	3.2 Number and population of municipalities, 1927-2000
3.3	Cinsiyete göre il ve ilçe merkezi ve belde ve köy nüfusu, 1927-2000	**29**	3.3 Province and district center and village population by sex, 1927-2000
3.4	Ortanca yaş ve yaş bağımlılık oranı, 1935-2000	**29**	3.4 Median age and age dependency ratio, 1935-2000
3.5	İBBS'ye göre il ve ilçe merkezi ve belde ve köy nüfusu ve yıllık nüfus artış hızı, 1990-2000	**31**	3.5 Province and district center and village population and annual growth rate of population by SRE, 1990-2000
3.6	Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 1975-2000	**34**	3.6 Population by literacy and sex, 1975-2000
3.7	Yaş grubu, okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2000	**34**	3.7 Population by age group, literacy and sex, 2000
3.8	Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre nüfus, 2000	**35**	3.8 Population by age group, marital status and sex, 2000
3.9	İBBS'ye göre hanehalkı büyüklüğü ve hanehalkı sayısı, 2000	**36**	3.9 Number of households and size of households by SRE, 2000
	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2007-2009		**Address Based Population Registration System, 2007-2009**
3.10	Cinsiyete göre il ve ilçe merkezi ve belde ve köy nüfusu, 2007-2009	**39**	3.10 Province and district center and village population by sex, 2007-2009
3.11	Ortanca yaş ve yaş bağımlılık oranı, 2007-2009	**39**	3.11 Median age and age dependency ratio, 2007-2009
3.12	İBBS'ye göre yıllık nüfus artış hızı	**41**	3.12 Annual growth rate of population by SRE
3.13	İBBS'ye ve cinsiyete göre il ve ilçe merkezi ve belde ve köy nüfusu ve nüfus yoğunluğu, 31.12.2009	**45**	3.13 Province and district center-village population by SRE and sex, and population density, 31.12.2009
3.14	Yaş grubu ve cinsiyete göre il ve ilçe merkezi ve belde ve köy nüfusu, 31.12.2009	**48**	3.14 Province and district center and village population by age group and sex, 31.12.2009
3.15	İBBS'ye göre ortanca yaş, yaş grubuna göre nüfus ve yaş bağımlılık oranı, 31.12.2009	**49**	3.15 Median age, population by age group and age dependency ratio by SRE, 31.12.2009
3.16	Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2008-2009	**52**	3.16 Population by literacy and sex, 2008-2009
3.17	Yaş grubu, okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2008	**52**	3.17 Population by age group, literacy and sex, 2008
3.18	Yaş grubu, okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2009	**53**	3.18 Population by age group, literacy and sex, 2009
3.19	Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre nüfus, 2008	**54**	3.19 Population by age group, marital status and sex, 2008
3.20	Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre nüfus, 2009	**55**	3.20 Population by age group, marital status and sex, 2009

Göç İstatistikleri **Migration Statistics**

3.21 Yerleşim yerleri ve iller arası göç eden nüfus, 1975-2000	**56**	3.21 Migrated population across places of residence and provinces, 1975-2000
3.22 Yerleşim yerlerine göre göç eden nüfus, 1975-2000	**56**	3.22 Migrated population by places of residence, 1975-2000
3.23 İllerin 1995-2000 dönemi net göç hızına göre sıralanışı, 1975-2000	**57**	3.23 Order of provinces according to the net migration rate of 1995-2000 period, 1975-2000
3.24 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 1995-2000	**59**	3.24 Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 1995-2000
3.25 İllerin yerleşim yerlerine göre aldığı göç, 1995-2000	**61**	3.25 Provincial in-migration by places of residence, 1995-2000
3.26 İllerin yerleşim yerlerine göre verdiği göç, 1995-2000	**63**	3.26 Provincial out-migration by places of residence, 1995-2000
3.27 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 2007-2008	**65**	3.27 Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 2007-2008

GENEL NÜFUS SAYIMLARI, 1927-2000

Bu bölüm, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından uygulanan Genel Nüfus Sayımları sonuçlarına ilişkin verileri kapsamaktadır.

Ülkemizdeki ilk nüfus sayımı 1927 yılında gerçekleştirilmiştir. Daha sonraki nüfus sayımları 1935 ile 1990 yılları arasında düzenli olarak sonu 0 ve 5 ile biten yıllarda uygulanmıştır. 1990 yılından sonra ise nüfus sayımının sonu 0 ile biten yıllarda uygulanması kanunla belirlenmiş ve bu kapsamda 22 Ekim 2000 tarihinde ülkemizde ondördüncü Genel Nüfus Sayımı gerçekleştirilmiştir.

2000 Genel Nüfus Sayımı'nda sayım günü sınırlarımız içinde bulunan nüfusun büyüklüğü, idari bölünüşe göre dağılımı ve başlıca demografik, sosyal ve ekonomik niteliklerinin tam ve doğru olarak tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Sayım günü ülkemizde bulunan hanehalklarındaki tüm kişiler, hanehalkı teşkil etmeyen yurtlar, askeri birlikler, cezaevleri, hastaneler, oteller vb. yerlerdeki kişiler ve göçer nüfus sayılmış ve böylece sınırlarımız içinde bulunan nüfus tam olarak kapsanmıştır. Bu doğrultuda ülkemizde ikamet eden fakat sayım günü yurt dışında bulunan kişiler sayım dışı kalmış, sayım günü sınırlarımız içinde bulunan ancak yurtdışında ikamet eden kişiler sayıma dahil edilmişlerdir.

2000 Genel Nüfus Sayımı'nda sayım günü ülkemiz sınırları içinde bulunan nüfusun (de facto nüfus) sayımı gerçekleştirilmiştir. Bundan önceki sayımlarda da kullanılan bu tanım gereği sayım günü kişiler nerede bulunuyor ise orada sayıma tabi tutulmuşlardır.

Daha önceki sayımlarda olduğu gibi 2000 Genel Nüfus Sayımı da bir gün içinde sokağa çıkma yasağı uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Nüfus sayım memurları, hanehalkı teşkil eden ve hanehalkı teşkil etmeyen yerleri tek tek ziyaret edip, ilgili kişi ile yüz yüze görüşerek soru kağıdını doldurmuşlardır.

Sayımın birimi kişidir. Sayımdan elde edilen bilgiler her bir kişiden ayrı ayrı alınmıştır. Kişilere ulaşmada iki çerçeve kullanılmıştır; haneler (konutlar) ve hane olmayan yerler (hastane, yurt, cezaevi, askeri birlik, otel, vb.).

ADRESE DAYALI NÜFUS KAYIT SİSTEMİ (ADNKS), 2007-2009

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), Nisan 2006 tarih ve 5490 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Nüfus Hizmetleri Kanunu" çerçevesinde kurulmuştur. Bu kanun, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ni kurma görevini Türkiye İstatistik Kurumu'na, sistemin güncellenmesi ve sürekliliğinin sağlanması görevlerini de İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'ne vermiştir.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi çalışması kapsamında öncelikle ülke genelindeki tüm adres bilgilerinin kaydedildiği "Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT)" oluşturulmuştur. Daha sonra Türkiye'de ikamet eden T.C. vatandaşlarının ikamet adresleri Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) Veri Tabanındaki TC. kimlik numarası ile, Türkiye'de ikamet eden yabancı uyruklu kişilerin ikamet adresleri ise pasaport numarası ile eşleştirilerek sistem kurulmuştur.

GENERAL POPULATION CENSUSES, 1927-2000

This section covers data relating to the results of the General Population Censuses conducted by Turkish Statistical Institute.

The first population census in our country was carried out in 1927. The next population censuses were carried out between 1935 and 1990 regularly, in years ending with 0 and 5. After 1990, population censuses have been decided to be carried out in years ending with 0 by a law and in this regard, the fourteenth Population Census was carried out on 22nd October 2000.

The purpose of the 2000 Population Census is to determine completely and correctly the size, the distribution by the administrative division and the demographic, social and economic characteristics of the population within the boundaries of our country on the census day.

All the persons present at places that constitute a household, that do not constitute a household like dormitories, military quarters, prisons, hospitals, hotels, etc. and the nomadic population were counted, and thus all the population within the boundaries of our country on the census day were completely covered. In accordance with this, persons who reside in our country but who were abroad on the census day were excluded from the enumeration, persons who reside abroad but who were in our country on the census day were included in the enumeration.

In 2000 Population Census, the population (de facto population) present within the boundaries of our country on the census day was enumerated. This definition, which was also used in the previous censuses, requires persons being enumerated at localities where they are physically present on the census day.

The 2000 Population Census was carried out in one day by application of a curfew, as it was carried out in previous censuses. The enumerators have visited all the places that constitute a household, and that do not constitute a household and filled in the questionnaires by face to face interview.

The unit of the enumeration is the person. Information obtained from the enumeration is taken from each person separately. Two frames are used in reaching the persons; housing units (dwellings) and places that are not housing units (hospital, dormitory, prison, military quarter, hotel, etc.)

ADDRESS BASED POPULATION REGISTRATION SYSTEM (ABPRS), 2007-2009

Population Services Law No. 5490 dated April 2006 is the legal base for the Address Based Population Registration System (ABPRS). This law charged Turkish Statistical Institute (TurkStat) for establishing the Address Based Population Registration System and Ministry of Interior, General Directorate of Population and Citizenship Affairs for updating and maintaining the system.

First of all, National Address Database (NAD) was developed that covers all addresses within the boundaries of the country. After that the address information of Turkish citizens were matched with the Turkish Republic identification numbers in the MERNIS database and the address information of foreigners living in Turkey were matched with the passport numbers thereby the system was established.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'nde, ülkemiz sınırları içinde yaşayan hanehalklarındaki kişiler, hanehalkı teşkil etmeyen kurumsal yerlerde kalan kişiler, göçebeler, evsizler ile Türkiye'de ikamet eden yabancı uyruklu kişiler kapsanmıştır. Yurtdışında ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ise kapsama dahil edilmemiştir.

All the persons present at places that constitute a household, that do not constitute a household, the nomadic population, homeless people and foreigners living in Turkey were covered by ABPRS. Turkish Citizens residing in abroad were not included.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından kurulan ADNKS ve UAVT, 5490 sayılı Kanun gereği İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir. ADNKS çalışmaları 31 Aralık 2007 tarihinde tamamlanmış ve yeni sistemden elde edilen ilk sonuçlar 21 Ocak 2008 tarihinde kamuoyuna açıklanmıştır. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2009 Nüfus Sayımı sonuçları ise 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla 25 Ocak 2010 tarihinde açıklanmıştır.

Address Based Population Registration System (ABPRS) and National Address Database (NAD), which were established by TurkStat, were transferred to the Ministry of Interior, General Directorate of Population and Citizenship Affairs in accordance with the Law. Studies on ABPRS were completed on 31 December 2007 and the first results obtained from the new system were announced on 21 January 2008. Address Based Population Registration System 2009 Population Census results were announced on 25 January 2010 referring 31 December 2009.

Tanım ve Kavramlar

Yıllık nüfus artış hızı: İki sayım tarihi arasındaki dönemde her 1 000 nüfus için yıllık artan nüfustur.

Definitions and Concepts

Annual growth rate of population: In the period between two census dates, population increase per 1 000 population per year.

Nüfus yoğunluğu: Bir kilometrekareye düşen nüfustur.

Population density: Population per one square kilometer.

İl ve ilçe merkezi nüfusu: İl ve ilçe merkezleri belediye sınırları içindeki nüfustur.

Province and district center population: Population of municipal areas of the province and district centers.

Belde ve köy nüfusu: Bucak ve köylerdeki nüfustur.

Village population: Population of sub-districts and villages.

Cinsiyet oranı: Her 100 kadın için erkek sayısıdır.

Sex ratio: The number of males per 100 females.

Yaş: Kişinin bitirmiş (tamamlamış) olduğu yaştır.

Age: Age completed by the person.

Ortanca yaş: Bir nüfusu oluşturan kişilerin yaşları küçükten büyüğe sıralandığında ortada kalan kişinin yaşıdır. Buna göre, nüfusun yarısı bu yaştan küçük, diğer yarısı da bu yaştan büyüktür.

Median age: The age of the person in the middle when all the persons in the population are arranged in ascending order. In this aspect, half of the population is younger than this age and half of it is older than this age.

Toplam yaş bağımlılık oranı: "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "0-14" ve "65 ve daha yukarı" yaş gruplarındaki kişi sayısıdır.

Total age dependency ratio: The number of persons at "0-14" and "65 and over" age groups per 100 persons at "15-64" age group.

Genç bağımlılık oranı: "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "0-14" yaş grubundaki kişi sayısıdır.

Youth dependency ratio: The number of persons at "0-14" age group per 100 persons at "15-64" age group.

Yaşlı bağımlılık oranı: "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "65 ve daha yukarı" yaş grubundaki kişi sayısıdır.

Elderly dependency ratio: The number of persons at "65 and over" age group per 100 persons at "15-64" age group.

Okuryazar nüfus: Okuma ve yazma bilen nüfustur.

Literate population: The persons who know how to read and write.

Hanehalkı: Aralarında akrabalık bağı bulunsun veya bulunmasın, aynı konutta veya aynı konutun bir kısmında yaşayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine katılan, gelir ve giderlerini ayırmayan, bir veya birkaç kişinin oluşturduğu topluluktur.

Household: One person or group of persons with or without a family relationship who live in the same house or in the same part of a house, who share their earnings and expenditures, who take part in the management of the household and who render services to the household.

Ortalama hanehalkı büyüklüğü: Bir hanehalkını oluşturan kişilerin ortalama sayısıdır.

Average size of households: The average number of persons in a household.

GÖÇ İSTATİSTİKLERİ

Genel Nüfus Sayımları, 1975-2000

Sayım günündeki daimi ikametgah yeri ile sayımdan beş yıl önceki daimi ikametgah yeri farklı olan kişiler, göç eden nüfus olarak tanımlanmıştır. Bu tanım gereği göç eden nüfus, 5 ve daha yukarı yaştaki nüfusu kapsamaktadır.

Daimi ikametgah: Bir kişinin ikamet ettiği yer, yıl içerisinde en uzun süre yaşadığı yerleşim yeridir.

Yerleşim yerleri arası göç: İl merkezi, ilçe merkezi ve bucak-köyler arasında göç eden nüfus olarak tanımlanmıştır.

İller arası göç: İdari olarak tanımlanmış iller arasındaki göçü kapsamaktadır. Yerleşim yeri ve iller arası göç arasındaki fark, aynı il içinde yerleşim yerleri arasındaki hareketliliği vermektedir.

İç göç: Ülke sınırları içindeki belirli alanlar (il, bölge vb.) arasındaki nüfus hareketliliği iç göç olarak tanımlanmaktadır.

Aldığı göç: Ülke sınırları içindeki, belirli bir alana diğer alanlardan gelen göçtür.

Verdiği göç: Ülke sınırları içindeki belirli bir alandan, diğer alanlara giden göçtür.

Net göç: Belirli bir alanın aldığı göç ile verdiği göç arasındaki farktır. Belirli bir alanın aldığı göç verdiğinden fazla ise net göç pozitif, verdiği göç aldığı göçten fazla ise net göç negatiftir.

Net göç hızı: Göç edebilecek her bin kişi için net göç sayısıdır. Net göç hızı aşağıdaki formüle göre hesaplanmıştır.

$$m_{(.i\text{-}i.)} = [(M_{.i}\text{-}M_{i.})/P_{i,t+n}\text{-}0.5_{(M.i\ -\ Mi.)}]*k$$

Burada;

$m_{(.i\text{-}i.)}$: Net göç hızı
$M_{.i}$: Aldığı göç
$M_{i.}$: Verdiği göç
$M_{.i} - M_{i.}$: Net göç
$P_{i,t+n}$: i'nin t+n zamandaki daimi ikametgah nüfusu
i : Göçün incelendiği alan
k : Sabit sayı (k=1000)

Yurt dışından gelen göç: Nüfus sayımında ülke sınırları içinde ikamet ettiği halde beş yıl önce yurt dışında ikamet eden nüfustur.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2007-2008

2008 yılı iç göç verileri, ADNKS 2007 ve 2008 Nüfus Sayımı Sonuçlarından elde edilmiştir.

Kapsam: Ülke sınırları içinde ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşları.

Son bir yıl içinde, ülke sınırları içinde belirli alanlardaki (bölge, il, ilçe ve benzeri) daimi ikametgah adres değişiklikleri iç göç olarak tanımlanmıştır.

MIGRATION STATISTICS

Population Censuses, 1975-2000

The person whose place of permanent residence on the census day was different from the place of permanent residence five years ago is defined as migrant. Migrant population covers the population 5 years of age and over.

Permanent residence: The place of residence of a person is the place that a person lives most of the time within a year.

Migration across places of residence: It is defined as migrated population across province centers, district centers and subdistricts· villages.

Migration across provinces: It covers the migration across provinces which was defined administratively. Difference between migration across places of residence and provinces gives the movement across places of residence within the same province.

Internal migration: Internal migration is defined as population movement between the specific areas (province, region, etc.) inside the country.

In-migration: Migrants who arrive a specific area from other areas within the country.

Out-migration: Migrants who depart from a specific area to the other areas within the country.

Net migration: The difference between in-migration and out-migration for a specific area. If in-migration is more than out-migration, net migration is positive. If out-migration is more than in-migration, net migration is negative.

Net migration rate: It is the number of net migration per thousand persons who are able to migrate. Net migration rate is calculated by the following formula.

$$m_{(.i\text{-}i.)}=[(M_{.i}\text{-}M_{i.})/P_{i,t+n}\text{-}0.5_{(M.i\ -\ Mi.)}]*k$$

Where;

$m_{(.i\text{-}i.)}$: Net migration rate
$M_{.i}$: In-migration
$M_{i.}$: Out-migration
$M_{.i} - M_{i.}$: Net migration
$P_{i,t+n}$: Population residing in "i" at the time "t+n"
i : The place in which migration is defined
k : Constant (k=1000)

Immigration: The population who resided abroad five years ago, reside in the border of the country on the census day.

Address Based Population Registration System, 2007-2008

Internal migration data for 2008, is obtained from the Results of ABPRS 2007 and 2008 Population Census.

Coverage: Turkish citizens residing within the borders of the country.

Internal migration is defined as changes in usual residence addresses within one year in specific areas (region, province, district etc.) inside the country. Information on migration across provinces is given in this publication.

3.1 Nüfus, yıllık nüfus artış hızı, il, ilçe, belde belediyesi, köy sayısı ve nüfus yoğunluğu, 1927-2000

Population, annual growth rate of population, number of provinces, districts, towns, villages and population density, 1927-2000

Sayım yılı Census year	Nüfus Population	Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (‰)	İl sayısı Number of provinces	İlçe sayısı Number of districts	Belde belediyesi ve köy sayısı Number of towns and villages	Nüfus yoğunluğu Population density (1) (2)
1927	13 648 270	-	63	328	40 600	18
1935	16 158 018	21.10	57	356	34 876	21
1940	17 820 950	17.03(3)	63	370	34 024	23
1945	18 790 174	10.59	63	396	34 063	24
1950	20 947 188	21.73	63	422	34 252	27
1955	24 064 763	27.75	66	493	34 787	31
1960	27 754 820	28.53	67	570	35 441	36
1965	31 391 421	24.62	67	571	35 638	41
1970	35 605 176	25.19	67	572	35 995	46
1975	40 347 719	25.00	67	572	36 115	52
1980	44 736 957	20.65	67	572	36 155	58
1985	50 664 458	24.88	67	580	36 031	65
1990	56 473 035	21.71	73	829	36 233	73
2000	67 803 927	18.28	81	850	37 366	88

(1) Türkiye'nin yüzölçümü 769 604 km^2'dir.
(2) Yüzölçümüne doğal göller ve baraj gölleri dahil değildir. Harita Genel Komutanlığı'ndan temin edilen 1/1 000 000 ölçekli harita baz alınarak hesaplanmıştır.
(3) Hatay ilinin nüfusu toplama dahil edilerek hesaplanmıştır.

(1) Surface area of Turkey is 769 604 km^2.
(2) Lakes and dams are excluded from the surface area. It was calculated according to 1/1 000 000 scaled map provided from General Command of Mapping.
(3) It was calculated by including the population of Hatay province to total population.

3.2 Belediye sayısı ve nüfusu, 1927-2000

Number and population of municipalities, 1927-2000

Sayım yılı Census year	Toplam - Total Sayı Number	Toplam - Total Nüfus Population	Belediye sayısı - Number of municipalities Büyükşehir Metropolitan	İl Province	İlçe District	İlk kademe Submunicipality	Belde Town	Belediye nüfusu Population of municipalities İl, ilçe ve ilk kademe Province, district and submunicipality	Belde Town
1927	460	...	-	63	328	-	69	3 305 879	...
1935	505	4 174 542	-	57	356	-	92	3 802 642	371 900
1940	549	4 753 304	-	63	370	-	116	4 346 249	407 055
1945	583	5 145 020	-	63	396	-	124	4 687 102	457 918
1950	628	5 768 665	-	63	422	-	143	5 244 337	524 328
1955	809	7 804 354	-	66	493	-	250	6 927 343	877 011
1960	995	9 994 644	-	67	570	-	358	8 859 731	1 134 913
1965	1 062	12 787 663	-	67	571	-	424	10 805 817	1 981 846
1970	1 303	16 753 979	-	67	572	-	664	13 691 101	3 062 878
1975	1 654	20 500 442	-	67	572	-	1 015	16 869 068	3 631 374
1980	1 725	25 523 604	-	67	572	-	1 086	19 645 007	5 878 597
1985	1 715	30 994 747	3	65	580	-	1 067	26 865 757	4 128 990
1990	2 053	37 889 728	8	65	829	-	1 151	33 326 351	4 563 377
2000	3 228	53 404 784	16	65	850	31	2 266	44 006 274	9 398 510

3.3 Cinsiyete göre il ve ilçe merkezi ve belde ve köy nüfusu, 1927-2000

Province and district center and village population by sex, 1927-2000

Sayım yılı Census year	Toplam - Total Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	İl ve ilçe merkezi nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı Proportion of province and district center population in total Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Belde ve köy nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı Proportion of village population in total Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Cinsiyet oranı Sex ratio
1927	13 648 270	6 563 879	7 084 391	24.22	26.06	22.52	75.78	73.94	77.48	92.65
1935	16 158 018	7 936 770	8 221 248	23.53	24.82	22.29	76.47	75.18	77.71	96.54
1940	17 820 950	8 898 912	8 922 038	24.39	26.21	22.57	75.61	73.79	77.43	99.74
1945	18 790 174	9 446 580	9 343 594	24.94	26.50	23.37	75.06	73.50	76.63	101.10
1950(1)	20 947 188	10 572 557	10 374 631	25.04	26.65	23.39	74.96	73.35	76.61	101.91
1955	24 064 763	12 233 421	11 831 342	28.79	30.60	26.91	71.21	69.40	73.09	103.40
1960	27 754 820	14 163 888	13 590 932	31.92	33.69	30.08	68.08	66.31	69.92	104.22
1965	31 391 421	15 996 964	15 394 457	34.42	36.16	32.62	65.58	63.84	67.38	103.91
1970	35 605 176	18 006 986	17 598 190	38.45	40.61	36.24	61.55	59.39	63.76	102.32
1975	40 347 719	20 744 730	19 602 989	41.81	43.41	40.12	58.19	56.59	59.88	105.82
1980	44 736 957	22 695 362	22 041 595	43.91	45.26	42.52	56.09	54.74	57.48	102.97
1985	50 664 458	25 671 975	24 992 483	53.03	54.58	51.44	46.97	45.42	48.56	102.72
1990	56 473 035	28 607 047	27 865 988	59.01	60.29	57.70	40.99	39.71	42.30	102.66
2000	67 803 927	34 346 735	33 457 192	64.90	65.30	64.50	35.10	34.70	35.50	102.66

(1) Cinsiyete göre nüfus 1945 ve 1955 yılı cinsiyet oranlarından tahmin edilmiştir.

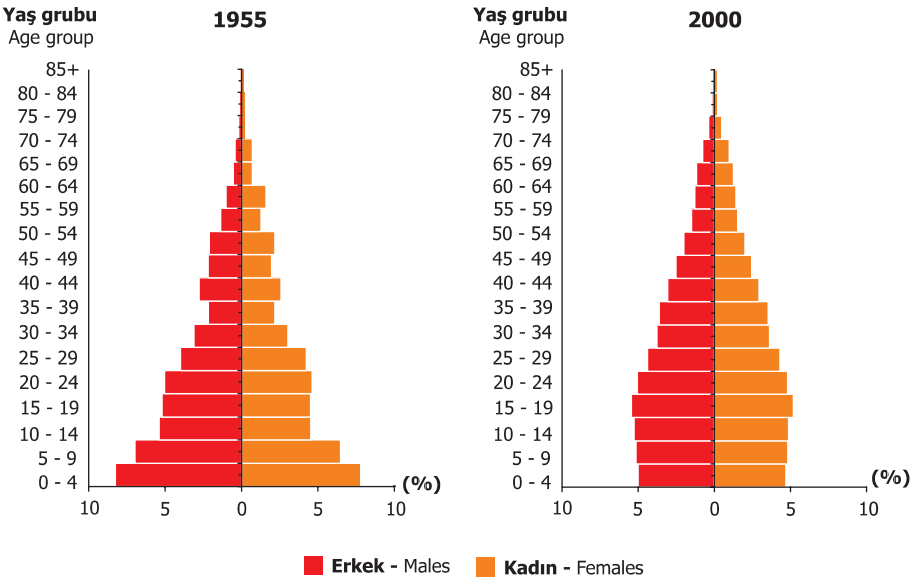
(1) Population by sex has been estimated by the sex ratios of years 1945 and 1955.

3.4 Ortanca yaş ve yaş bağımlılık oranı, 1935-2000

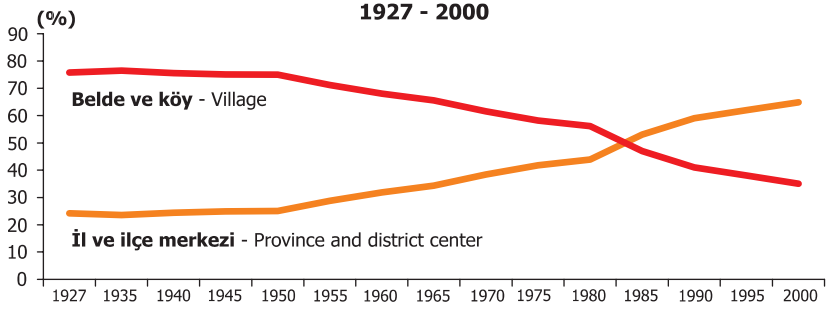
Median age and age dependency ratio, 1935-2000

Sayım yılı Census year	Ortanca yaş - Median age Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam yaş bağımlılık oranı Total age dependency ratio	Yaşlı bağımlılık oranı (65+yaş) Elderly dependency ratio (age 65 and over)	Genç bağımlılık oranı (0-14 yaş) Youth dependency ratio (age 0-14)
1935	21.21	19.11	23.40	82.89	7.14	75.75
1940	19.58	17.73	22.39	84.12	6.51	77.60
1945	19.95	18.80	21.68	75.09	5.85	69.24
1950	20.14	19.19	21.34	71.32	5.66	65.66
1955	20.44	19.64	21.33	75.00	5.99	69.01
1960	20.26	19.52	21.07	81.09	6.40	74.69
1965	19.34	18.74	20.01	84.89	7.33	77.56
1970	18.95	18.55	19.39	85.85	8.17	77.68
1975	19.46	19.19	19.76	82.33	8.39	73.94
1980	19.88	19.53	20.32	78.12	8.45	69.67
1985	20.91	20.58	21.24	71.81	7.22	64.59
1990	22.21	21.88	22.55	64.68	7.06	57.62
2000	24.83	24.41	25.30	55.10	8.83	46.27

Nüfus piramidi - Population pyramide

İl ve ilçe merkezi - belde ve köy nüfus oranı
Proportion of province and district center - village population
1927 - 2000

Veri için tablo 3.3'e bakınız.
For data, see table 3.3.

3.5 İBBS' ye göre il ve ilçe merkezi ve belde ve köy nüfusu ve yıllık nüfus artış hızı, 1990-2000
Province and district center and village population and annual growth rate of population by SRE, 1990-2000

İBBS - SRE	**Nüfus** - Population						**Yıllık nüfus artış hızı** Annual growth rate of population (‰)		
	1990			2000					
	Toplam Total	**İl ve ilçe merkezi** Province and district center	**Belde ve köy** Village	**Toplam** Total	**İl ve ilçe merkezi** Province and district center	**Belde ve köy** Village	**Toplam** Total	**İl ve ilçe merkezi** Province and district center	**Belde ve köy** Village
TR Türkiye - Turkey	56 473 035	33 656 275	22 816 760	67 803 927	44 006 274	23 797 653	18.28	26.81	4.21
TR1 İstanbul	7 195 773	6 779 594	416 179	10 018 735	9 085 599	933 136	33.09	29.27	80.72
TR10	7 195 773	6 779 594	416 179	10 018 735	9 085 599	933 136	33.09	29.27	80.72
İstanbul	7 195 773	6 779 594	416 179	10 018 735	9 085 599	933 136	33.09	29.27	80.72
TR2 Batı Marmara									
West Marmara	2 589 490	1 255 780	1 333 710	2 895 980	1 608 653	1 287 327	11.18	24.76	-3.54
TR21	1 182 953	618 393	564 560	1 354 658	815 487	539 171	13.55	27.66	-4.60
Tekirdağ	468 842	258 440	210 402	623 591	395 377	228 214	28.52	42.51	8.12
Edirne	404 599	210 421	194 178	402 606	230 908	171 698	-0.49	9.29	-12.30
Kırklareli	309 512	149 532	159 980	328 461	189 202	139 259	5.94	23.52	-13.87
TR22	1 406 537	637 387	769 150	1 541 322	793 166	748 156	9.15	21.86	-2.77
Balıkesir	974 274	468 758	505 516	1 076 347	577 595	498 752	9.96	20.87	-1.35
Çanakkale	432 263	168 629	263 634	464 975	215 571	249 404	7.29	24.55	-5.55
TR3 Ege - Aegean	7 594 977	4 344 471	3 250 506	8 938 781	5 495 575	3 443 206	16.29	23.50	5.76
TR31	2 694 770	2 137 721	557 049	3 370 866	2 732 669	638 197	22.38	24.55	13.60
İzmir	2 694 770	2 137 721	557 049	3 370 866	2 732 669	638 197	22.38	24.55	13.60
TR32	2 138 507	920 207	1 218 300	2 516 114	1 175 369	1 340 745	16.26	24.47	9.57
Aydın	824 816	384 711	440 105	950 757	493 114	457 643	14.21	24.82	3.91
Denizli	750 882	337 416	413 466	850 029	413 914	436 115	12.40	20.43	5.33
Muğla	562 809	198 080	364 729	715 328	268 341	446 987	23.97	30.35	20.33
TR33	2 761 700	1 286 543	1 475 157	3 051 801	1 587 537	1 464 264	9.99	21.02	-0.74
Manisa	1 154 418	590 374	564 044	1 260 169	714 760	545 409	8.76	19.11	-3.36
Afyonkarahisar	738 979	306 209	432 770	812 416	371 868	440 548	9.47	19.42	1.78
Kütahya	577 905	243 151	334 754	656 903	318 869	338 034	12.81	27.10	0.97
Uşak	290 398	146 809	143 589	322 313	182 040	140 273	10.42	21.50	-2.34
TR4 Doğu Marmara									
East Marmara	4 688 514	3 005 754	1 682 760	5 741 241	3 867 055	1 874 186	20.25	25.19	10.77
TR41	2 413 259	1 720 914	692 345	3 025 475	2 312 348	713 127	22.60	29.53	2.96
Bursa	1 596 161	1 153 007	443 154	2 125 140	1 630 940	494 200	28.62	34.67	10.90
Eskişehir	641 301	477 436	163 865	706 009	557 028	148 981	9.61	15.41	-9.52
Bilecik	175 797	90 471	85 326	194 326	124 380	69 946	10.02	31.82	-19.87
TR42	2 275 255	1 284 840	990 415	2 715 766	1 554 707	1 161 059	17.69	19.06	15.89
Kocaeli	920 255	579 681	340 574	1 206 085	722 905	483 180	27.04	22.07	34.97
Sakarya	683 281	404 742	278 539	756 168	459 824	296 344	10.13	12.76	6.19
Düzce	273 679	105 834	167 845	314 266	130 632	183 634	13.82	21.05	8.99
Bolu	262 919	107 551	155 368	270 654	142 685	127 969	2.90	28.26	-19.40
Yalova	135 121	87 032	48 089	168 593	98 661	69 932	22.13	12.54	37.44
TR5 Batı Anadolu									
West Anatolia	5 204 217	3 905 981	1 298 236	6 443 236	4 975 251	1 467 985	21.35	24.19	12.29
TR51	3 236 378	2 836 802	399 576	4 007 860	3 540 522	467 338	21.37	22.15	15.66
Ankara	3 236 378	2 836 802	399 576	4 007 860	3 540 522	467 338	21.37	22.15	15.66
TR52	1 967 839	1 069 179	898 660	2 435 376	1 434 729	1 000 647	21.31	29.40	10.75
Konya	1 752 658	963 128	789 530	2 192 166	1 294 817	897 349	22.37	29.59	12.80
Karaman	215 181	106 051	109 130	243 210	139 912	103 298	12.24	27.70	-5.49

3.5 İBBS' ye göre il ve ilçe merkezi ve belde ve köy nüfusu ve yıllık nüfus artış hızı, 1990-2000 (devam)
Province and district center and village population and annual growth rate of population by SRE, 1990-2000 (continued)

İBBS - SRE	Nüfus - Population 1990 Toplam Total	1990 İl ve ilçe merkezi Province and district center	1990 Belde ve köy Village	Nüfus - Population 2000 Toplam Total	2000 İl ve ilçe merkezi Province and district center	2000 Belde ve köy Village	Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (‰) Toplam Total	İl ve ilçe merkezi Province and district center	Belde ve köy Village
TR6 Akdeniz									
Mediterranean	7 026 489	4 051 596	2 974 893	8 706 005	5 204 203	3 501 802	21.43	25.03	16.30
TR61	1 821 881	961 102	860 779	2 490 235	1 377 788	1 112 447	31.24	36.01	25.64
Antalya	1 132 211	602 194	530 017	1 719 751	936 330	783 421	41.79	44.13	39.07
Isparta	434 771	229 796	204 975	513 681	301 561	212 120	16.67	27.17	3.43
Burdur	254 899	129 112	125 787	256 803	139 897	116 906	0.74	8.02	-7.32
TR62	2 816 486	1 913 725	902 761	3 500 878	2 397 073	1 103 805	21.75	22.51	20.10
Adana	1 549 233	1 125 149	424 084	1 849 478	1 397 853	451 625	17.71	21.70	6.29
Mersin	1 267 253	788 576	478 677	1 651 400	999 220	652 180	26.47	23.67	30.92
TR63	2 388 122	1 176 769	1 211 353	2 714 892	1 429 342	1 285 550	12.82	19.44	5.94
Hatay	1 109 754	531 707	578 047	1 253 726	581 341	672 385	12.19	8.92	15.11
Kahramanmaraş	894 264	407 215	487 049	1 002 384	536 007	466 377	11.41	27.47	-4.34
Osmaniye	384 104	237 847	146 257	458 782	311 994	146 788	17.76	27.13	0.36
TR7 Orta Anadolu									
Central Anatolia	3 818 444	1 925 361	1 893 083	4 189 268	2 365 571	1 823 697	9.27	20.58	-3.73
TR71	1 528 813	724 581	804 232	1 690 826	896 257	794 569	10.07	21.26	-1.21
Kırıkkale	350 360	243 378	106 982	383 508	285 294	98 214	9.04	15.89	-8.55
Aksaray	330 569	144 217	186 352	396 084	200 216	195 868	18.08	32.80	4.98
Niğde	301 691	97 286	204 405	348 081	126 812	221 269	14.30	26.50	7.93
Nevşehir	289 509	112 955	176 554	309 914	136 523	173 391	6.81	18.95	-1.81
Kırşehir	256 684	126 745	129 939	253 239	147 412	105 827	-1.35	15.10	-20.52
TR72	2 289 631	1 200 780	1 088 851	2 498 442	1 469 314	1 029 128	8.73	20.18	-5.64
Kayseri	944 091	606 001	338 090	1 060 432	732 354	328 078	11.62	18.93	-3.01
Sivas	766 821	384 832	381 989	755 091	421 804	333 287	-1.54	9.17	-13.64
Yozgat	578 719	209 947	368 772	682 919	315 156	367 763	16.55	40.61	-0.27
TR8 Batı Karadeniz									
West Black Sea	4 889 323	2 024 087	2 865 236	4 895 744	2 418 065	2 477 679	0.13	17.78	-14.53
TR81	1 103 750	431 677	672 073	1 024 879	456 040	568 839	-7.41	5.49	-16.67
Zonguldak	653 739	235 546	418 193	615 599	250 282	365 317	-6.01	6.07	-13.51
Karabük	244 177	152 469	91 708	225 102	157 756	67 346	-8.13	3.41	-30.87
Bartın	205 834	43 662	162 172	184 178	48 002	136 176	-11.11	9.47	-17.47
TR82	937 703	339 434	598 269	871 405	416 491	454 914	-7.33	20.45	-27.39
Kastamonu	423 206	148 861	274 345	375 476	174 020	201 456	-11.96	15.61	-30.87
Çankırı	249 344	104 132	145 212	270 355	141 186	129 169	8.09	30.43	-11.70
Sinop	265 153	86 441	178 712	225 574	101 285	124 289	-16.16	15.84	-36.31
TR83	2 847 870	1 252 976	1 594 894	2 999 460	1 545 534	1 453 926	5.18	20.98	-9.25
Samsun	1 161 207	527 362	633 845	1 209 137	635 254	573 883	4.04	18.61	-9.94
Tokat	718 738	308 999	409 739	828 027	401 762	426 265	14.15	26.24	3.95
Çorum	608 660	254 272	354 388	597 065	311 897	285 168	-1.92	20.42	-21.73
Amasya	359 265	162 343	196 922	365 231	196 621	168 610	1.65	19.15	-15.52

3.5 İBBS' ye göre il ve ilçe merkezi ve belde ve köy nüfusu ve yıllık nüfus artış hızı, 1990-2000 (devam)
Province and district center and village population and annual growth rate of population by SRE, 1990-2000 (continued)

İBBS - SRE	Nüfus - Population						Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (‰)		
	1990			2000					
	Toplam Total	İl ve ilçe merkezi Province and district center	Belde ve köy Village	Toplam Total	İl ve ilçe merkezi Province and district center	Belde ve köy Village	Toplam Total	İl ve ilçe merkezi Province and district center	Belde ve köy Village
TR9 Doğu Karadeniz									
East Black Sea	2 852 806	1 162 757	1 690 049	3 131 546	1 545 914	1 585 632	9.32	28.47	-6.38
TR90	2 852 806	1 162 757	1 690 049	3 131 546	1 545 914	1 585 632	9.32	28.47	-6.38
Trabzon	795 849	331 321	464 528	975 137	478 954	496 183	20.31	36.84	6.59
Ordu	826 886	348 028	478 858	887 765	416 631	471 134	7.10	17.99	-1.63
Giresun	499 617	223 678	275 939	523 819	283 316	240 503	4.73	23.63	-13.74
Rize	348 776	134 082	214 694	365 938	205 245	160 693	4.80	42.56	-28.96
Artvin	212 833	66 097	146 736	191 934	84 198	107 736	-10.33	24.20	-30.89
Gümüşhane	168 845	59 551	109 294	186 953	77 570	109 383	10.18	26.43	0.08
TRA Kuzeydoğu Anadolu									
North East Anatolia	2 354 030	965 156	1 388 874	2 507 738	1 289 874	1 217 864	6.32	28.99	-13.14
TRA1	1 254 782	586 422	668 360	1 351 588	774 113	577 475	7.43	27.76	-14.61
Erzurum	848 201	400 983	447 218	937 389	560 551	376 838	10.00	33.49	-17.12
Erzincan	299 251	144 144	155 107	316 841	172 206	144 635	5.71	17.78	-6.99
Bayburt	107 330	41 295	66 035	97 358	41 356	56 002	-9.75	0.15	-16.48
TRA2	1 099 248	378 734	720 514	1 156 150	515 761	640 389	5.05	30.87	-11.79
Ağrı	437 093	158 758	278 335	528 744	252 309	276 435	19.03	46.31	-0.68
Kars	355 823	130 391	225 432	325 016	142 145	182 871	-9.05	8.63	-20.92
Iğdır	142 601	55 547	87 054	168 634	81 582	87 052	16.76	38.43	0.00
Ardahan	163 731	34 038	129 693	133 756	39 725	94 031	-20.22	15.45	-32.15
TRB Ortadoğu Anadolu									
Central East Anatolia	3 101 812	1 361 937	1 739 875	3 727 034	2 007 378	1 719 656	18.36	38.78	-1.17
TRB1	1 585 242	780 735	804 507	1 770 597	1 041 933	728 664	11.05	28.85	-9.90
Malatya	704 359	369 243	335 116	853 658	499 713	353 945	19.22	30.25	5.46
Elazığ	498 225	274 045	224 180	569 616	364 274	205 342	13.39	28.45	-8.77
Bingöl	249 074	86 648	162 426	253 739	123 470	130 269	1.86	35.40	-22.06
Tunceli	133 584	50 799	82 785	93 584	54 476	39 108	-35.58	6.99	-74.97
TRB2	1 516 570	581 202	935 368	1 956 437	965 445	990 992	25.46	50.74	5.78
Van	637 433	262 562	374 871	877 524	446 976	430 548	31.96	53.19	13.84
Muş	376 543	103 089	273 454	453 654	159 503	294 151	18.63	43.64	7.29
Bitlis	330 115	144 029	186 086	388 678	219 511	169 167	16.33	42.13	-9.53
Hakkari	172 479	71 522	100 957	236 581	139 455	97 126	31.59	66.76	-3.87
TRC Güneydoğu Anadolu									
South East Anatolia	5 157 160	2 873 801	2 283 359	6 608 619	4 143 136	2 465 483	24.79	36.57	7.67
TRC1	1 651 421	1 047 566	603 855	2 023 784	1 423 050	600 734	20.33	30.62	-0.52
Gaziantep	1 010 396	738 245	272 151	1 285 249	1 009 126	276 123	24.05	31.25	1.45
Adıyaman	510 827	222 102	288 725	623 811	338 939	284 872	19.98	42.26	-1.34
Kilis	130 198	87 219	42 979	114 724	74 985	39 739	-12.65	-15.11	-7.84
TRC2	2 097 902	1 147 054	950 848	2 806 130	1 659 821	1 146 309	29.08	36.94	18.69
Şanlıurfa	1 001 455	551 614	449 841	1 443 422	842 129	601 293	36.55	42.30	29.01
Diyarbakır	1 096 447	595 440	501 007	1 362 708	817 692	545 016	21.73	31.71	8.42
TRC3	1 407 837	679 181	728 656	1 778 705	1 060 265	718 440	23.38	44.53	-1.41
Mardin	558 275	249 032	309 243	705 098	391 249	313 849	23.34	45.16	1.48
Batman	344 121	194 664	149 457	456 734	304 166	152 568	28.30	44.62	2.06
Şırnak	262 006	125 264	136 742	353 197	211 328	141 869	29.86	52.28	3.68
Siirt	243 435	110 221	133 214	263 676	153 522	110 154	7.98	33.13	-19.00

Not. 1990 Genel Nüfus Sayımı sonuçları, 2000 Genel Nüfus Sayımı günündeki idari bölünüşe göre yeniden düzenlenmiştir.

Note. The results of 1990 Population Census were adjusted according to the administrative division on the day of 2000 Population Census.

3.6 Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 1975-2000
Population by literacy and sex, 1975-2000
[6 ≥ yaş - age]

Okuryazarlık - Literacy	1975	1980	1985	1990	2000
Erkek - Males					
Okuma yazma bilmeyen - Illiterate	4 096 110	3 802 455	2 932 964	2 779 172	1 857 132
(%)	23.79	20.02	13.48	11.19	6.14
Okuma yazma bilen - Literate	13 118 658	15 188 078	18 824 697	22 066 860	28 384 266
(%)	76.21	79.98	86.52	88.81	93.86
Bilinmeyen - Unknown	41 645	8 568	43 193	10 496	4 047
Kadın - Females					
Okuma yazma bilmeyen - Illiterate	8 048 078	8 394 868	6 770 698	6 808 809	5 732 525
(%)	49.49	45.33	31.84	28.02	19.36
Okuma yazma bilen - Literate	8 212 708	10 123 133	14 497 065	17 488 623	23 875 115
(%)	50.51	54.67	68.16	71.98	80.64
Bilinmeyen - Unknown	13 406	6 521	43 720	9 150	6 158

Not. Oranlar hesaplanırken bilinmeyen kapsanmamıştır.

Note. Proportions are calculated by excluding unknown.

3.7 Yaş grubu, okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2000
Population by age group, literacy and sex, 2000
[6 ≥ yaş - age]

Yaş grubu Age group	**Toplam** Total	**Okuma yazma bilmeyen** Illiterate	**Okuma yazma bilen** Literate	**Okul bitiren** Graduate	**Okul bitirmeyen** No school completed	**Mezuniyeti bilinmeyen** Education level unknown	**Okuma yazma durumu bilinmeyen** Literacy status unknown
Toplam - Total	59 859 243	7 589 657	52 259 381	39 359 807	12 886 331	13 243	10 205
Erkek - Males	30 245 445	1 857 132	28 384 266	21 869 477	6 512 324	2 465	4 047
6-11	4 204 473	495 113	3 709 360	-	3 709 360	-	-
12-24	9 265 262	184 525	9 080 145	7 159 477	1 920 066	602	592
25-29	2 976 430	64 474	2 911 660	2 866 469	44 943	248	296
30-34	2 552 370	64 222	2 487 887	2 443 546	44 131	210	261
35-39	2 453 579	70 721	2 382 571	2 334 542	47 782	247	287
40-44	2 083 531	73 624	2 009 606	1 958 506	50 913	187	301
45-49	1 710 757	78 991	1 631 528	1 569 675	61 665	188	238
50-54	1 356 391	93 108	1 263 102	1 180 731	82 252	119	181
55-59	1 016 254	112 099	904 034	803 214	100 722	98	121
60-64	864 299	143 499	720 670	604 701	115 865	104	130
65+	1 749 563	475 976	1 273 323	939 635	333 273	415	264
Bilinmeyen - Unknown	12 536	780	10 380	8 981	1 352	47	1 376
Kadın - Females	29 613 798	5 732 525	23 875 115	17 490 330	6 374 007	10 778	6 158
6-11	3 930 576	557 654	3 372 922	-	3 372 922	-	-
12-24	8 774 721	547 252	8 225 611	6 491 779	1 729 914	3 918	1 858
25-29	2 918 825	279 351	2 639 016	2 550 264	87 670	1 082	458
30-34	2 457 285	303 528	2 153 337	2 055 914	96 611	812	420
35-39	2 400 808	373 272	2 027 187	1 903 800	122 547	840	349
40-44	1 985 225	398 476	1 586 388	1 447 379	138 286	723	361
45-49	1 658 012	446 271	1 211 454	1 053 436	157 338	680	287
50-54	1 360 958	489 889	870 786	712 113	158 069	604	283
55-59	1 042 168	458 111	583 854	449 796	133 579	479	203
60-64	964 989	507 893	456 861	329 198	127 211	452	235
65+	2 109 386	1 369 037	739 706	489 603	248 944	1 159	643
Bilinmeyen - Unknown	10 845	1 791	7 993	7 048	916	29	1 061

3.8 Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre nüfus, 2000
Population by age group, marital status and sex, 2000
[12 ≥ yaş - age]

Yaş grubu Age group	**Toplam** Total	**Hiç evlenmedi** Never married	**Evli** Married	**Eşi öldü** Widowed	**Boşandı** Divorced	**Bilinmeyen** Unknown
Toplam - Total	51 724 194	17 622 459	31 239 631	2 276 932	566 339	18 833
Erkek - Males	26 040 972	10 000 679	15 493 363	332 116	203 755	11 059
12-14	2 147 330	2 140 850	6 480	-	-	-
15-19	3 691 218	3 611 395	78 187	317	1 034	285
20-24	3 426 714	2 711 372	706 636	1 016	7 190	500
25-29	2 976 430	964 710	1 986 540	2 437	21 325	1 418
30-34	2 552 370	276 271	2 242 178	3 786	28 859	1 276
35-39	2 453 579	119 914	2 296 347	4 945	31 330	1 043
40-44	2 083 531	62 912	1 983 143	6 804	29 800	872
45-49	1 710 757	37 247	1 637 963	9 436	25 227	884
50-54	1 356 391	22 600	1 298 460	14 980	19 451	900
55-59	1 016 254	14 897	966 063	21 595	13 018	681
60-64	864 299	11 620	806 910	35 181	9 926	662
65+	1 749 563	22 282	1 478 936	230 482	16 518	1 345
Bilinmeyen - Unknown	12 536	4 609	5 520	1 137	77	1 193
Kadın - Females	25 683 222	7 621 780	15 746 268	1 944 816	362 584	7 774
12-14	1 993 032	1 985 189	7 843	-	-	-
15-19	3 518 257	3 063 952	448 398	1 244	4 540	123
20-24	3 263 432	1 535 053	1 698 803	5 249	24 019	308
25-29	2 918 825	538 490	2 322 794	13 980	42 765	796
30-34	2 457 285	211 410	2 167 896	26 844	50 426	709
35-39	2 400 808	116 345	2 180 541	48 469	54 770	683
40-44	1 985 225	61 508	1 796 726	75 019	51 366	606
45-49	1 658 012	35 587	1 471 322	109 363	41 311	429
50-54	1 360 958	22 540	1 156 062	151 989	29 898	469
55-59	1 042 168	14 087	821 421	186 582	19 712	366
60-64	964 989	10 944	676 205	261 788	15 743	309
65+	2 109 386	24 910	993 209	1 062 844	27 948	475
Bilinmeyen - Unknown	10 845	1 765	5 048	1 445	86	2 501
Toplam - Total (%)		34.07	60.40	4.40	1.09	0.04
Erkek - Males		38.40	59.50	1.28	0.78	0.04
12-14		99.70	0.30	-	-	-
15-19		97.84	2.12	0.01	0.03	0.01
20-24		79.12	20.62	0.03	0.21	0.01
25-29		32.41	66.74	0.08	0.72	0.05
30-34		10.82	87.85	0.15	1.13	0.05
35-39		4.89	93.59	0.20	1.28	0.04
40-44		3.02	95.18	0.33	1.43	0.04
45-49		2.18	95.74	0.55	1.47	0.05
50-54		1.67	95.73	1.10	1.43	0.07
55-59		1.47	95.06	2.12	1.28	0.07
60-64		1.34	93.36	4.07	1.15	0.08
65+		1.27	84.53	13.17	0.94	0.08
Bilinmeyen - Unknown		36.77	44.03	9.07	0.61	9.52
Kadın - Females		29.68	61.31	7.57	1.41	0.03
12-14		99.61	0.39	-	-	-
15-19		87.09	12.74	0.04	0.13	0.00
20-24		47.04	52.06	0.16	0.74	0.01
25-29		18.45	79.58	0.48	1.47	0.03
30-34		8.60	88.22	1.09	2.05	0.03
35-39		4.85	90.83	2.02	2.28	0.03
40-44		3.10	90.50	3.78	2.59	0.03
45-49		2.15	88.74	6.60	2.49	0.03
50-54		1.66	84.94	11.17	2.20	0.03
55-59		1.35	78.82	17.90	1.89	0.04
60-64		1.13	70.07	27.13	1.63	0.03
65+		1.18	47.09	50.39	1.32	0.02
Bilinmeyen - Unknown		16.27	46.55	13.32	0.79	23.06

3.9 İBBS'ye göre hanehalkı büyüklüğü ve hanehalkı sayısı, 2000
Number of households and size of households by SRE, 2000

İBBS - SRE	Toplam hanehalkı sayısı Total number of households	Toplam yerleşik nüfus Total resident population	Ortalama hanehalkı büyüklüğü Average size of households	Hanehalkı büyüklüğü - Size of household 1	2	3	4	5+
TR Türkiye - Turkey	15 070 093	67 809 048	4.50	803 120	2 097 823	2 578 281	3 534 911	6 055 958
TR1 İstanbul	2 550 607	9 822 210	3.85	161 860	403 314	553 816	693 998	737 619
TR10	2 550 607	9 822 210	3.85	161 860	403 314	553 816	693 998	737 619
İstanbul	2 550 607	9 822 210	3.85	161 860	403 314	553 816	693 998	737 619
TR2 Batı Marmara - West Marmara	800 031	2 844 363	3.56	64 614	162 189	177 677	216 457	179 094
TR21	348 973	1 304 850	3.74	22 266	62 144	77 928	97 014	89 621
Tekirdağ	159 569	604 689	3.79	9 040	27 527	35 674	45 392	41 936
Edirne	103 229	384 950	3.73	6 990	18 486	23 228	27 957	26 568
Kırklareli	86 175	315 211	3.66	6 236	16 131	19 026	23 665	21 117
TR22	451 058	1 539 513	3.41	42 348	100 045	99 749	119 443	89 473
Balıkesir	314 022	1 090 252	3.47	29 156	67 405	67 322	83 628	66 511
Çanakkale	137 036	449 261	3.28	13 192	32 640	32 427	35 815	22 962
TR3 Ege - Aegean	2 311 716	8 813 668	3.81	169 159	406 565	481 258	629 366	625 368
TR31	922 729	3 304 379	3.58	73 641	170 530	217 130	260 813	200 615
İzmir	922 729	3 304 379	3.58	73 641	170 530	217 130	260 813	200 615
TR32	665 966	2 447 793	3.68	52 500	124 841	140 011	185 336	163 278
Aydın	251 330	924 889	3.68	20 843	47 830	51 550	69 322	61 785
Denizli	223 089	858 676	3.85	14 674	37 873	44 996	62 110	63 436
Muğla	191 547	664 228	3.47	16 983	39 138	43 465	53 904	38 057
TR33	723 021	3 061 496	4.23	43 018	111 194	124 117	183 217	261 475
Manisa	323 491	1 246 050	3.85	21 661	55 213	65 478	90 250	90 889
Afyonkarahisar	164 452	819 414	4.98	8 251	19 813	19 573	33 441	83 374
Kütahya	152 276	660 756	4.34	8 017	22 518	23 866	37 338	60 537
Uşak	82 802	335 276	4.05	5 089	13 650	15 200	22 188	26 675
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	1 407 936	5 677 462	4.03	79 522	218 399	270 798	375 503	463 714
TR41	785 454	3 012 452	3.84	49 995	133 090	162 911	219 043	220 415
Bursa	545 391	2 130 744	3.91	31 457	87 779	112 389	152 107	161 659
Eskişehir	190 284	696 215	3.66	14 483	35 557	40 967	53 827	45 450
Bilecik	49 779	185 493	3.73	4 055	9 754	9 555	13 109	13 306
TR42	622 482	2 665 010	4.28	29 527	85 309	107 887	156 460	243 299
Kocaeli	283 708	1 181 086	4.16	12 363	37 809	54 043	77 071	102 422
Sakarya	167 487	755 980	4.51	7 177	20 675	25 852	39 190	74 593
Düzce	65 720	299 837	4.56	2 796	8 118	9 660	14 845	30 301
Bolu	62 802	265 875	4.23	3 926	10 962	9 944	14 150	23 820
Yalova	42 765	162 232	3.79	3 265	7 745	8 388	11 204	12 163
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	1 520 632	6 347 467	4.17	83 341	217 756	280 252	397 549	541 734
TR51	1 018 371	3 887 844	3.82	64 142	160 623	215 779	293 659	284 168
Ankara	1 018 371	3 887 844	3.82	64 142	160 623	215 779	293 659	284 168
TR52	502 261	2 459 623	4.90	19 199	57 133	64 473	103 890	257 566
Konya	444 354	2 208 563	4.97	16 076	48 893	55 412	90 809	233 164
Karaman	57 907	251 060	4.34	3 123	8 240	9 061	13 081	24 402

3.9 İBBS'ye göre hanehalkı büyüklüğü ve hanehalkı sayısı, 2000 (devam)
Number of households and size of households by SRE, 2000 (continued)

İBBS - SRE	Toplam hanehalkı sayısı Total number of households	Toplam yerleşik nüfus Total resident population	Ortalama hanehalkı büyüklüğü Average size of households	Hanehalkı büyüklüğü - Size of household 1	2	3	4	5+
TR6 Akdeniz - Mediterranean	1 870 351	8 602 188	4.60	81 529	224 865	296 546	439 561	827 850
TR61	563 476	2 266 271	4.02	34 581	89 473	109 446	152 657	177 319
Antalya	383 339	1 524 142	3.98	22 007	58 104	78 959	108 348	115 921
Isparta	109 015	483 502	4.44	6 656	16 480	16 911	25 452	43 516
Burdur	71 122	258 627	3.64	5 918	14 889	13 576	18 857	17 882
TR62	769 688	3 538 543	4.60	31 662	86 848	122 986	186 049	342 143
Adana	402 243	1 880 398	4.67	15 692	43 844	62 720	94 888	185 099
Mersin	367 445	1 658 145	4.51	15 970	43 004	60 266	91 161	157 044
TR63	537 187	2 797 374	5.21	15 286	48 544	64 114	100 855	308 388
Hatay	260 027	1 293 835	4.98	8 671	26 389	34 027	52 810	138 130
Kahramanmaraş	185 792	1 035 089	5.57	4 039	13 955	18 936	30 340	118 522
Osmaniye	91 368	468 450	5.13	2 576	8 200	11 151	17 705	51 736
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	867 717	4 315 996	4.97	35 079	99 034	108 234	173 926	451 444
TR71	357 941	1 730 644	4.83	15 872	42 668	46 915	74 811	177 675
Kırıkkale	78 760	383 882	4.87	2 661	9 459	10 616	17 234	38 790
Aksaray	78 455	413 441	5.27	2 536	6 971	8 776	14 604	45 568
Niğde	74 911	356 185	4.75	4 473	9 254	10 136	15 220	35 828
Nevşehir	69 178	310 239	4.48	3 881	10 049	9 886	15 235	30 127
Kırşehir	56 637	266 897	4.71	2 321	6 935	7 501	12 518	27 362
TR72	509 776	2 585 352	5.07	19 207	56 366	61 319	99 115	273 769
Kayseri	236 030	1 095 693	4.64	9 185	27 360	33 622	55 082	110 781
Sivas	147 831	779 054	5.27	6 377	17 536	16 297	24 944	82 677
Yozgat	125 915	710 605	5.64	3 645	11 470	11 400	19 089	80 311
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	1 074 677	5 132 487	4.78	54 029	150 275	148 839	219 756	501 778
TR81	247 291	1 099 199	4.44	11 844	34 969	39 980	58 584	101 914
Zonguldak	145 593	662 174	4.55	6 237	18 291	23 318	35 494	62 253
Karabük	58 413	234 123	4.01	3 393	10 518	10 484	14 532	19 486
Bartın	43 285	202 902	4.69	2 214	6 160	6 178	8 558	20 175
TR82	197 644	902 821	4.57	14 223	37 547	27 295	34 748	83 831
Kastamonu	91 673	398 253	4.34	7 029	17 997	13 279	16 371	36 997
Çankırı	51 123	263 393	5.15	3 167	8 512	6 152	8 689	24 603
Sinop	54 848	241 175	4.40	4 027	11 038	7 864	9 688	22 231
TR83	629 742	3 130 467	4.97	27 962	77 759	81 564	126 424	316 033
Samsun	265 702	1 279 064	4.81	11 368	32 109	37 497	57 391	127 337
Tokat	147 277	852 132	5.79	4 619	13 343	14 096	23 222	91 997
Çorum	135 438	631 993	4.67	7 488	20 205	18 575	28 084	61 086
Amasya	81 325	367 278	4.52	4 487	12 102	11 396	17 727	35 613
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	639 847	3 272 382	5.11	26 844	76 788	75 548	114 551	346 116
TR90	639 847	3 272 382	5.11	26 844	76 788	75 548	114 551	346 116
Trabzon	192 851	1 009 041	5.23	7 015	20 523	22 258	34 115	108 940
Ordu	175 998	922 222	5.24	6 388	20 465	20 365	32 315	96 465
Giresun	114 269	551 150	4.82	6 137	16 495	14 393	20 199	57 045
Rize	75 484	389 357	5.16	3 349	8 316	8 985	13 694	41 140
Artvin	46 210	210 032	4.55	2 324	6 953	6 332	9 425	21 176
Gümüşhane	35 035	190 580	5.44	1 631	4 036	3 215	4 803	21 350

3.9 İBBS'ye göre hanehalkı büyüklüğü ve hanehalkı sayısı, 2000 (devam)
Number of households and size of households by SRE, 2000 (continued)

İBBS - SRE	Toplam hanehalkı sayısı Total number of households	Toplam yerleşik nüfus Total resident population	Ortalama hanehalkı büyüklüğü Average size of households	Hanehalkı büyüklüğü - Size of household 1	2	3	4	5+
TRA Kuzeydoğu Anadolu North East Anatolia	421 041	2 528 896	6.01	11 025	33 080	40 297	60 895	275 744
TRA1	242 115	1 342 681	5.55	7 871	22 695	25 489	38 096	147 964
Erzurum	163 147	934 266	5.73	4 476	13 583	16 668	25 127	103 293
Erzincan	61 028	307 734	5.04	2 824	7 332	7 209	10 519	33 144
Bayburt	17 940	100 681	5.61	571	1 780	1 612	2 450	11 527
TRA2	178 926	1 186 215	6.63	3 154	10 385	14 808	22 799	127 780
Ağrı	70 475	538 272	7.64	784	2 640	4 292	6 520	56 239
Kars	55 506	333 054	6.00	1 051	3 581	5 342	8 685	36 847
Iğdır	28 167	173 554	6.16	630	1 924	2 770	4 076	18 767
Ardahan	24 778	141 335	5.70	689	2 240	2 404	3 518	15 927
TRB Ortadoğu Anadolu Central East Anatolia	586 003	3 771 153	6.44	13 755	40 030	54 961	83 656	393 601
TRB1	335 117	1 822 052	5.44	10 847	30 234	38 787	59 610	195 639
Malatya	163 718	884 118	5.40	5 153	14 514	18 689	29 734	95 628
Elazığ	112 463	586 361	5.21	3 915	11 038	13 834	21 565	62 111
Bingöl	39 870	257 158	6.45	720	2 212	3 541	5 013	28 384
Tunceli	19 066	94 415	4.95	1 059	2 470	2 723	3 298	9 516
TRB2	250 886	1 949 101	7.77	2 908	9 796	16 174	24 046	197 962
Van	118 514	892 072	7.53	1 425	4 880	8 183	12 675	91 351
Muş	55 926	458 256	8.19	602	1 923	3 181	4 572	45 648
Bitlis	49 046	381 983	7.79	546	1 924	2 889	4 326	39 361
Hakkari	27 400	216 790	7.91	335	1 069	1 921	2 473	21 602
TRC Güneydoğu Anadolu South East Anatolia	1 019 535	6 680 776	6.55	22 363	65 528	90 055	129 693	711 896
TRC1	375 545	2 067 821	5.51	10 523	31 735	41 938	62 333	229 016
Gaziantep	248 213	1 298 806	5.23	7 369	22 746	30 482	45 121	142 495
Adıyaman	104 577	654 178	6.26	2 026	6 312	8 721	13 445	74 073
Kilis	22 755	114 837	5.05	1 128	2 677	2 735	3 767	12 448
TRC2	415 254	2 841 655	6.84	7 905	22 737	32 710	46 828	305 074
Şanlıurfa	210 046	1 455 261	6.93	3 933	11 073	15 259	22 429	157 352
Diyarbakır	205 208	1 386 394	6.76	3 972	11 664	17 451	24 399	147 722
TRC3	228 736	1 771 300	7.74	3 935	11 056	15 407	20 532	177 806
Mardin	92 440	713 874	7.72	1 748	4 568	6 238	8 356	71 530
Batman	61 550	467 799	7.60	948	2 881	4 235	5 689	47 797
Şırnak	39 873	328 833	8.25	549	1 695	2 383	3 075	32 171
Siirt	34 873	260 794	7.48	690	1 912	2 551	3 412	26 308

3.10 Cinsiyete göre il ve ilçe merkezi ve belde ve köy nüfusu, 2007-2009
Province and district center and village population by sex, 2007-2009

	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009
Toplam - Total	70 586 256	71 517 100	72 561 312
Erkek - Males	35 376 533	35 901 154	36 462 470
Kadın - Females	35 209 723	35 615 946	36 098 842
İl ve ilçe merkezi - Province and district center			
Erkek - Males	24 928 985	26 946 806	27 589 487
Kadın - Females	24 818 874	26 664 917	27 217 732
Belde ve köy - Village			
Erkek - Males	10 447 548	8 954 348	8 872 983
Kadın - Females	10 390 849	8 951 029	8 881 110
Nüfus yoğunluğu - Population density	92	93	94

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)
Nüfus Sayımı sonuçları

Source: Results of Population Census of
Address Based Population Registration System (ABPRS)

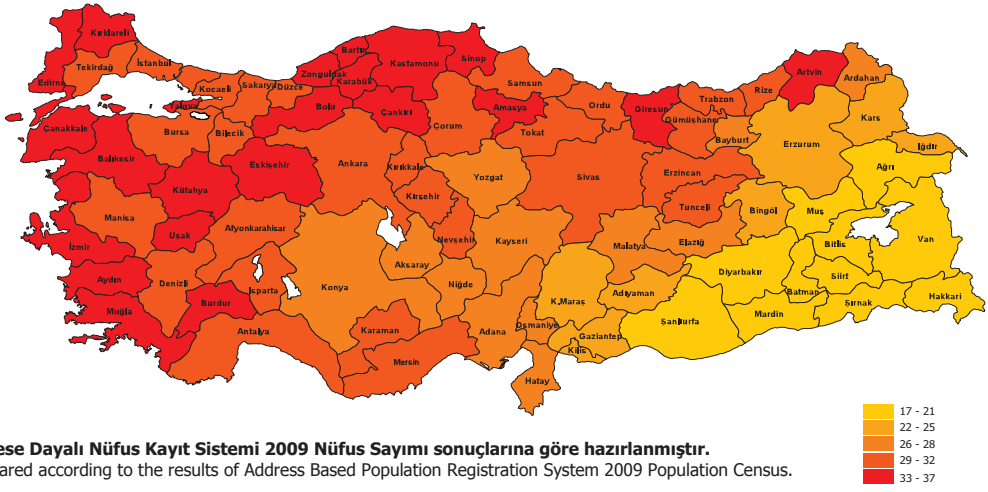
3.11 Ortanca yaş ve yaş bağımlılık oranı, 2007-2009
Median age and age dependency ratio, 2007-2009

	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009
Toplam nüfus - Total population	70 586 256	71 517 100	72 561 312
Ortanca yaş - Median age	28.27	28.47	28.77
0-14	18 642 391	18 788 587	18 859 334
15-64	46 943 690	47 835 090	48 618 564
65+	5 000 175	4 893 423	5 083 414
Toplam yaş bağımlılık oranı - Total age dependency ratio	50.36	49.51	49.25
Yaşlı bağımlılık oranı - Elderly dependency ratio (65+)	10.65	10.23	10.46
Genç bağımlılık oranı - Youth dependency ratio (0-14)	39.71	39.28	38.79

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)
Nüfus Sayımı sonuçları

Source: Results of Population Census of
Address Based Population Registration System (ABPRS)

Ortanca yaş - Median age

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2009 Nüfus Sayımı sonuçlarına göre hazırlanmıştır.
Prepared according to the results of Address Based Population Registration System 2009 Population Census.

Yıllık nüfus artış hızı (‰) - Annual growth rate of population (‰)

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2009 Nüfus Sayımı sonuçlarına göre hazırlanmıştır.
Prepared according to the results of Address Based Population Registration System 2009 Population Census.

3.12 İBBS'ye göre yıllık nüfus artış hızı
Annual growth rate of population by SRE

İBBS - SRE	Toplam nüfus - Total population			Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (‰)	
	2007	2008	2009	2007-2008	2008-2009
TR Türkiye - Turkey	70 586 256	71 517 100	72 561 312	13.10	14.50
TR1 İstanbul	12 573 836	12 697 164	12 915 158	9.76	17.02
TR10	12 573 836	12 697 164	12 915 158	9.76	17.02
İstanbul	12 573 836	12 697 164	12 915 158	9.76	17.02
TR2 Batı Marmara					
West Marmara	3 052 555	3 107 425	3 129 772	17.82	7.17
TR21	1 458 114	1 502 358	1 511 952	29.89	6.37
Tekirdağ	728 396	770 772	783 310	56.55	16.14
Edirne	396 462	394 644	395 463	-4.60	2.07
Kırklareli	333 256	336 942	333 179	11.00	-11.23
TR22	1 594 441	1 605 067	1 617 820	6.64	7.91
Balıkesir	1 118 313	1 130 276	1 140 085	10.64	8.64
Çanakkale	476 128	474 791	477 735	-2.81	6.18
TR3 Ege - Aegean	9 299 322	9 384 848	9 517 153	9.15	14.00
TR31	3 739 353	3 795 978	3 868 308	15.03	18.88
İzmir	3 739 353	3 795 978	3 868 308	15.03	18.88
TR32	2 620 452	2 674 760	2 707 898	20.51	12.31
Aydın	946 971	965 500	979 155	19.38	14.04
Denizli	907 325	917 836	926 362	11.52	9.25
Muğla	766 156	791 424	802 381	32.45	13.75
TR33	2 939 517	2 914 110	2 940 947	-8.68	9.17
Manisa	1 319 920	1 316 750	1 331 957	-2.40	11.48
Afyonkarahisar	701 572	697 365	701 326	-6.01	5.66
Kütahya	583 910	565 884	571 804	-31.36	10.41
Uşak	334 115	334 111	335 860	-0.01	5.22
TR4 Doğu Marmara					
East Marmara	6 417 153	6 579 426	6 701 343	24.97	18.36
TR41	3 368 502	3 442 871	3 508 133	21.84	18.78
Bursa	2 439 876	2 507 963	2 550 645	27.52	16.88
Eskişehir	724 849	741 739	755 427	23.03	18.29
Bilecik	203 777	193 169	202 061	-53.46	45.00
TR42	3 048 651	3 136 555	3 193 210	28.43	17.90
Kocaeli	1 437 926	1 490 358	1 522 408	35.81	21.28
Sakarya	835 222	851 292	861 570	19.06	12.00
Düzce	323 328	328 611	335 156	16.21	19.72
Bolu	270 417	268 882	271 545	-5.69	9.86
Yalova	181 758	197 412	202 531	82.62	25.60
TR5 Batı Anadolu					
West Anatolia	6 651 887	6 748 952	6 875 349	14.49	18.56
TR51	4 466 756	4 548 939	4 650 802	18.23	22.15
Ankara	4 466 756	4 548 939	4 650 802	18.23	22.15
TR52	2 185 131	2 200 013	2 224 547	6.79	11.09
Konya	1 959 082	1 969 868	1 992 675	5.49	11.51
Karaman	226 049	230 145	231 872	17.96	7.48

3.12 İBBS'ye göre yıllık nüfus artış hızı (devam)
Annual growth rate of population by SRE (continued)

İBBS - SRE	Toplam nüfus - Total population			Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (‰)	
	2007	2008	2009	2007-2008	2008-2009
TR6 Akdeniz - Mediterranean	8 906 427	9 050 691	9 252 902	16.07	22.10
TR61	2 460 321	2 514 175	2 592 075	21.65	30.51
Antalya	1 789 295	1 859 275	1 919 729	38.36	32.00
Isparta	419 845	407 463	420 796	-29.94	32.20
Burdur	251 181	247 437	251 550	-15.02	16.49
TR62	3 602 588	3 629 227	3 703 114	7.37	20.15
Adana	2 006 650	2 026 319	2 062 226	9.82	17.57
Mersin	1 595 938	1 602 908	1 640 888	4.36	23.42
TR63	2 843 518	2 907 289	2 957 713	22.18	17.20
Hatay	1 386 224	1 413 287	1 448 418	19.33	24.55
Kahramanmaraş	1 004 414	1 029 298	1 037 491	25.14	7.93
Osmaniye	452 880	464 704	471 804	24.01	15.16
TR7 Orta Anadolu					
Central Anatolia	3 776 927	3 792 508	3 831 373	4.12	10.20
TR71	1 481 248	1 492 804	1 504 789	7.77	8.00
Kırıkkale	280 234	279 325	280 834	-3.25	5.39
Aksaray	366 109	370 598	376 907	12.19	16.88
Niğde	331 677	338 447	339 921	20.21	4.35
Nevşehir	280 058	281 699	284 025	5.84	8.22
Kırşehir	223 170	222 735	223 102	-1.95	1.65
TR72	2 295 679	2 299 704	2 326 584	1.75	11.62
Kayseri	1 165 088	1 184 386	1 205 872	16.43	17.98
Sivas	638 464	631 112	633 347	-10.84	3.54
Yozgat	492 127	484 206	487 365	-16.23	6.50
TR8 Batı Karadeniz					
West Black Sea	4 477 457	4 478 029	4 512 288	0.13	7.62
TR81	1 016 484	1 020 767	1 026 825	4.20	5.92
Zonguldak	615 890	619 151	619 812	5.28	1.07
Karabük	218 463	216 248	218 564	-10.19	10.65
Bartın	182 131	185 368	188 449	17.62	16.48
TR82	732 790	737 308	745 976	6.15	11.69
Kastamonu	360 366	360 424	359 823	0.16	-1.67
Çankırı	174 012	176 093	185 019	11.89	49.45
Sinop	198 412	200 791	201 134	11.92	1.71
TR83	2 728 183	2 719 954	2 739 487	-3.02	7.16
Samsun	1 228 959	1 233 677	1 250 076	4.09	13.21
Tokat	620 722	617 158	624 439	-6.52	11.73
Çorum	549 828	545 444	540 704	-8.01	-8.73
Amasya	328 674	323 675	324 268	-16.28	1.83
TR9 Doğu Karadeniz					
East Black Sea	2 488 652	2 507 387	2 526 619	7.50	7.64
TR90	2 488 652	2 507 387	2 526 619	7.50	7.64
Trabzon	740 569	748 982	765 127	11.30	21.33
Ordu	715 409	719 278	723 507	5.39	5.86
Giresun	417 505	421 766	421 860	10.15	0.22
Rize	316 252	319 410	319 569	9.94	0.50
Artvin	168 092	166 584	165 580	-9.01	-6.05
Gümüşhane	130 825	131 367	130 976	4.13	-2.98

3.12 İBBS'ye göre yıllık nüfus artış hızı (devam)
Annual growth rate of population by SRE (continued)

İBBS - SRE	Toplam nüfus - Total population			Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (‰)	
	2007	2008	2009	2007-2008	2008-2009
TRA Kuzeydoğu Anadolu					
North East Anatolia	2 212 759	2 201 862	2 198 061	-4.94	-1.73
TRA1	1 075 088	1 061 287	1 062 205	-12.92	0.86
Erzurum	784 941	774 967	774 207	-12.79	-0.98
Erzincan	213 538	210 645	213 288	-13.64	12.47
Bayburt	76 609	75 675	74 710	-12.27	-12.83
TRA2	1 137 671	1 140 575	1 135 856	2.55	-4.15
Ağrı	530 879	532 180	537 665	2.45	10.25
Kars	312 205	312 128	306 536	-0.25	-18.08
Iğdır	181 866	184 025	183 486	11.80	-2.93
Ardahan	112 721	112 242	108 169	-4.26	-36.96
TRB Ortadoğu Anadolu					
Central East Anatolia	3 558 432	3 618 056	3 638 401	16.62	5.61
TRB1	1 598 897	1 623 891	1 626 357	15.51	1.52
Malatya	722 065	733 789	736 884	16.11	4.21
Elazığ	541 258	547 562	550 667	11.58	5.65
Bingöl	251 552	256 091	255 745	17.88	-1.35
Tunceli	84 022	86 449	83 061	28.48	-39.98
TRB2	1 959 535	1 994 165	2 012 044	17.52	8.93
Van	979 671	1 004 369	1 022 310	24.90	17.71
Muş	405 509	404 309	404 484	-2.96	0.43
Bitlis	327 886	326 897	328 489	-3.02	4.86
Hakkari	246 469	258 590	256 761	48.01	-7.10
TRC Güneydoğu Anadolu					
South East Anatolia	7 170 849	7 350 752	7 462 893	24.78	15.14
TRC1	2 261 242	2 318 281	2 364 249	24.91	19.63
Gaziantep	1 560 023	1 612 223	1 653 670	32.91	25.38
Adıyaman	582 762	585 067	588 475	3.95	5.81
Kilis	118 457	120 991	122 104	21.17	9.16
TRC2	2 983 813	3 067 052	3 128 748	27.51	19.92
Şanlıurfa	1 523 099	1 574 224	1 613 737	33.02	24.79
Diyarbakır	1 460 714	1 492 828	1 515 011	21.75	14.75
TRC3	1 925 794	1 965 419	1 969 896	20.37	2.28
Mardin	745 778	750 697	737 852	6.57	-17.26
Batman	472 487	485 616	497 998	27.41	25.18
Şırnak	416 001	429 287	430 424	31.44	2.65
Siirt	291 528	299 819	303 622	28.04	12.60

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)
Nüfus Sayımı sonuçları

Source: Results of Population Census of
Address Based Population Registration System (ABPRS)

Nüfus yoğunluğu (km² ye düşen kişi sayısı)
Population density (person per square km)

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2009 Nüfus Sayımı sonuçlarına göre hazırlanmıştır.
Prepared according to the results of Address Based Population Registration System 2009 Population Census.

3.13 İBBS'ye ve cinsiyete göre il ve ilçe merkezi ve belde ve köy nüfusu ve nüfus yoğunluğu, 31.12.2009
Province and district center-village population by SRE and sex, and population density, 31.12.2009

İBBS - SRE	Toplam - Total			İl ve ilçe merkezi Province and district center		Belde ve köy Village		Nüfus yoğunluğu Population density
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	
TR Türkiye - Turkey	72 561 312	36 462 470	36 098 842	27 589 487	27 217 732	8 872 983	8 881 110	94
TR1 İstanbul	12 915 158	6 498 997	6 416 161	6 431 947	6 351 013	67 050	65 148	2 486
TR10	12 915 158	6 498 997	6 416 161	6 431 947	6 351 013	67 050	65 148	2 486
İstanbul	12 915 158	6 498 997	6 416 161	6 431 947	6 351 013	67 050	65 148	2 486
TR2 Batı Marmara								
West Marmara	3 129 772	1 588 682	1 541 090	992 013	953 574	596 669	587 516	73
TR21	1 511 952	774 375	737 577	519 971	491 664	254 404	245 913	81
Tekirdağ	783 310	402 789	380 521	272 897	257 381	129 892	123 140	124
Edirne	395 463	201 450	194 013	135 417	128 796	66 033	65 217	65
Kırklareli	333 179	170 136	163 043	111 657	105 487	58 479	57 556	53
TR22	1 617 820	814 307	803 513	472 042	461 910	342 265	341 603	67
Balıkesir	1 140 085	570 664	569 421	340 625	338 107	230 039	231 314	80
Çanakkale	477 735	243 643	234 092	131 417	123 803	112 226	110 289	48
TR3 Ege - Aegean	9 517 153	4 767 314	4 749 839	3 450 074	3 432 731	1 317 240	1 317 108	107
TR31	3 868 308	1 933 681	1 934 627	1 761 353	1 763 849	172 328	170 778	322
İzmir	3 868 308	1 933 681	1 934 627	1 761 353	1 763 849	172 328	170 778	322
TR32	2 707 898	1 362 860	1 345 038	776 544	768 094	586 316	576 944	84
Aydın	979 155	489 857	489 298	286 948	286 936	202 909	202 362	125
Denizli	926 362	462 914	463 448	315 459	315 538	147 455	147 910	79
Muğla	802 381	410 089	392 292	174 137	165 620	235 952	226 672	62
TR33	2 940 947	1 470 773	1 470 174	912 177	900 788	558 596	569 386	66
Manisa	1 331 957	669 724	662 233	439 160	429 649	230 564	232 584	102
Afyonkarahisar	701 326	348 194	353 132	180 810	182 907	167 384	170 225	49
Kütahya	571 804	285 911	285 893	181 766	176 959	104 145	108 934	48
Uşak	335 860	166 944	168 916	110 441	111 273	56 503	57 643	63
TR4 Doğu Marmara								
East Marmara	6 701 343	3 361 453	3 339 890	2 821 390	2 795 767	540 063	544 123	137
TR41	3 508 133	1 754 410	1 753 723	1 536 059	1 531 689	218 351	222 034	123
Bursa	2 550 645	1 273 491	1 277 154	1 124 821	1 125 153	148 670	152 001	245
Eskişehir	755 427	374 990	380 437	331 783	337 661	43 207	42 776	55
Bilecik	202 061	105 929	96 132	79 455	68 875	26 474	27 257	47
TR42	3 193 210	1 607 043	1 586 167	1 285 331	1 264 078	321 712	322 089	158
Kocaeli	1 522 408	771 502	750 906	721 282	701 470	50 220	49 436	421
Sakarya	861 570	431 261	430 309	317 215	315 943	114 046	114 366	178
Düzce	335 156	167 696	167 460	95 163	95 462	72 533	71 998	131
Bolu	271 545	135 227	136 318	85 545	84 526	49 682	51 792	33
Yalova	202 531	101 357	101 174	66 126	66 677	35 231	34 497	239
TR5 Batı Anadolu								
West Anatolia	6 875 349	3 419 140	3 456 209	3 047 531	3 073 004	371 609	383 205	95
TR51	4 650 802	2 318 633	2 332 169	2 251 085	2 262 836	67 548	69 333	190
Ankara	4 650 802	2 318 633	2 332 169	2 251 085	2 262 836	67 548	69 333	190
TR52	2 224 547	1 100 507	1 124 040	796 446	810 168	304 061	313 872	47
Konya	1 992 675	985 438	1 007 237	719 095	731 587	266 343	275 650	51
Karaman	231 872	115 069	116 803	77 351	78 581	37 718	38 222	26

3.13 İBBS'ye ve cinsiyete göre il ve ilçe merkezi ve belde ve köy nüfusu ve nüfus yoğunluğu, 31.12.2009 (devam)
Province and district center-village population by SRE and sex, and population density, 31.12.2009 (continued)

İBBS - SRE	Toplam - Total			İl ve ilçe merkezi Province and district center		Belde ve köy Village		Nüfus yoğunluğu Population density
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	
TR6 Akdeniz - Mediterranean	9 252 902	4 663 575	4 589 327	3 272 981	3 226 583	1 390 594	1 362 744	105
TR61	2 592 075	1 314 167	1 277 908	893 914	869 141	420 253	408 767	72
Antalya	1 919 729	973 554	946 175	671 633	660 110	301 921	286 065	93
Isparta	420 796	214 788	206 008	145 400	134 754	69 388	71 254	51
Burdur	251 550	125 825	125 725	76 881	74 277	48 944	51 448	37
TR62	3 703 114	1 853 093	1 850 021	1 537 990	1 537 776	315 103	312 245	126
Adana	2 062 226	1 029 640	1 032 586	900 605	904 540	129 035	128 046	148
Mersin	1 640 888	823 453	817 435	637 385	633 236	186 068	184 199	106
TR63	2 957 713	1 496 315	1 461 398	841 077	819 666	655 238	641 732	127
Hatay	1 448 418	733 163	715 255	363 728	351 925	369 435	363 330	249
Kahramanmaraş	1 037 491	526 401	511 090	306 975	298 556	219 426	212 534	72
Osmaniye	471 804	236 751	235 053	170 374	169 185	66 377	65 868	151
TR7 Orta Anadolu Central Anatolia	3 831 373	1 918 379	1 912 994	1 323 133	1 314 181	595 246	598 813	42
TR71	1 504 789	748 280	756 509	458 270	462 739	290 010	293 770	48
Kırıkkale	280 834	140 172	140 662	116 218	116 772	23 954	23 890	62
Aksaray	376 907	187 633	189 274	111 838	111 889	75 795	77 385	50
Niğde	339 921	169 704	170 217	79 313	79 085	90 391	91 132	46
Nevşehir	284 025	140 348	143 677	74 564	77 125	65 784	66 552	53
Kırşehir	223 102	110 423	112 679	76 337	77 868	34 086	34 811	35
TR72	2 326 584	1 170 099	1 156 485	864 863	851 442	305 236	305 043	39
Kayseri	1 205 872	607 022	598 850	517 293	509 986	89 729	88 864	71
Sivas	633 347	318 905	314 442	210 845	206 911	108 060	107 531	22
Yozgat	487 365	244 172	243 193	136 725	134 545	107 447	108 648	35
TR8 Batı Karadeniz West Black Sea	4 512 288	2 238 230	2 274 058	1 308 820	1 320 930	929 410	953 128	61
TR81	1 026 825	508 272	518 553	254 605	256 495	253 667	262 058	108
Zonguldak	619 812	306 075	313 737	139 198	141 118	166 877	172 619	188
Karabük	218 564	109 389	109 175	84 232	83 318	25 157	25 857	53
Bartın	188 449	92 808	95 641	31 175	32 059	61 633	63 582	91
TR82	745 976	369 125	376 851	201 466	203 140	167 659	173 711	28
Kastamonu	359 823	177 152	182 671	94 125	95 859	83 027	86 812	27
Çankırı	185 019	92 714	92 305	56 652	55 292	36 062	37 013	25
Sinop	201 134	99 259	101 875	50 689	51 989	48 570	49 886	35
TR83	2 739 487	1 360 833	1 378 654	852 749	861 295	508 084	517 359	73
Samsun	1 250 076	618 849	631 227	397 056	404 955	221 793	226 272	138
Tokat	624 439	311 837	312 602	178 762	177 484	133 075	135 118	63
Çorum	540 704	268 501	272 203	173 939	176 538	94 562	95 665	42
Amasya	324 268	161 646	162 622	102 992	102 318	58 654	60 304	57
TR9 Doğu Karadeniz East Black Sea	2 526 619	1 256 145	1 270 474	694 771	699 063	561 374	571 411	72
TR90	2 526 619	1 256 145	1 270 474	694 771	699 063	561 374	571 411	72
Trabzon	765 127	378 602	386 525	203 480	204 623	175 122	181 902	164
Ordu	723 507	361 422	362 085	198 434	200 601	162 988	161 484	122
Giresun	421 860	209 355	212 505	120 607	121 977	88 748	90 528	62
Rize	319 569	157 753	161 816	96 888	98 681	60 865	63 135	81
Artvin	165 580	83 139	82 441	45 530	44 478	37 609	37 963	22
Gümüşhane	130 976	65 874	65 102	29 832	28 703	36 042	36 399	20

3.13 İBBS'ye ve cinsiyete göre il ve ilçe merkezi ve belde ve köy nüfusu ve nüfus yoğunluğu, 31.12.2009 (devam)
Province and district center-village population by SRE and sex, and population density, 31.12.2009 (continued)

İBBS - SRE	Toplam - Total			İl ve ilçe merkezi Province and district center		Belde ve köy Village		Nüfus yoğunluğu Population density
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	
TRA Kuzeydoğu Anadolu								
North East Anatolia	2 198 061	1 126 926	1 071 135	607 398	563 783	519 528	507 352	31
TRA1	1 062 205	536 811	525 394	329 362	317 312	207 449	208 082	26
Erzurum	774 207	389 761	384 446	248 295	242 743	141 466	141 703	31
Erzincan	213 288	108 920	104 368	61 664	57 031	47 256	47 337	18
Bayburt	74 710	38 130	36 580	19 403	17 538	18 727	19 042	20
TRA2	1 135 856	590 115	545 741	278 036	246 471	312 079	299 270	38
Ağrı	537 665	280 000	257 665	142 793	126 354	137 207	131 311	47
Kars	306 536	159 411	147 125	67 061	59 066	92 350	88 059	30
Iğdır	183 486	94 611	88 875	49 298	45 387	45 313	43 488	51
Ardahan	108 169	56 093	52 076	18 884	15 664	37 209	36 412	22
TRB Ortadoğu Anadolu								
Central East Anatolia	3 638 401	1 855 603	1 782 798	1 048 061	982 726	807 542	800 072	47
TRB1	1 626 357	819 112	807 245	534 722	518 588	284 390	288 657	45
Malatya	736 884	368 235	368 649	233 884	234 426	134 351	134 223	63
Elazığ	550 667	273 212	277 455	196 064	196 658	77 148	80 797	65
Bingöl	255 745	130 375	125 370	72 449	66 125	57 926	59 245	31
Tunceli	83 061	47 290	35 771	32 325	21 379	14 965	14 392	11
TRB2	2 012 044	1 036 491	975 553	513 339	464 138	523 152	511 415	48
Van	1 022 310	523 864	498 446	273 051	254 474	250 813	243 972	53
Muş	404 484	207 251	197 233	72 917	66 415	134 334	130 818	50
Bitlis	328 489	169 492	158 997	88 958	80 030	80 534	78 967	47
Hakkari	256 761	135 884	120 877	78 413	63 219	57 471	57 658	36
TRC Güneydoğu Anadolu								
South East Anatolia	7 462 893	3 768 026	3 694 867	2 591 368	2 504 377	1 176 658	1 190 490	99
TRC1	2 364 249	1 186 662	1 177 587	945 518	931 495	241 144	246 092	155
Gaziantep	1 653 670	831 911	821 759	733 302	720 795	98 609	100 964	243
Adıyaman	588 475	294 213	294 262	170 343	168 274	123 870	125 988	84
Kilis	122 104	60 538	61 566	41 873	42 426	18 665	19 140	86
TRC2	3 128 748	1 577 148	1 551 600	1 004 694	974 240	572 454	577 360	93
Şanlıurfa	1 613 737	809 222	804 515	454 108	445 666	355 114	358 849	86
Diyarbakır	1 515 011	767 926	747 085	550 586	528 574	217 340	218 511	101
TRC3	1 969 896	1 004 216	965 680	641 156	598 642	363 060	367 038	76
Mardin	737 852	370 911	366 941	214 800	207 484	156 111	159 457	84
Batman	497 998	250 612	247 386	182 988	179 166	67 624	68 220	107
Şırnak	430 424	225 115	205 309	145 708	125 728	79 407	79 581	60
Siirt	303 622	157 578	146 044	97 660	86 264	59 918	59 780	55

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)
2009 Nüfus Sayımı sonuçları

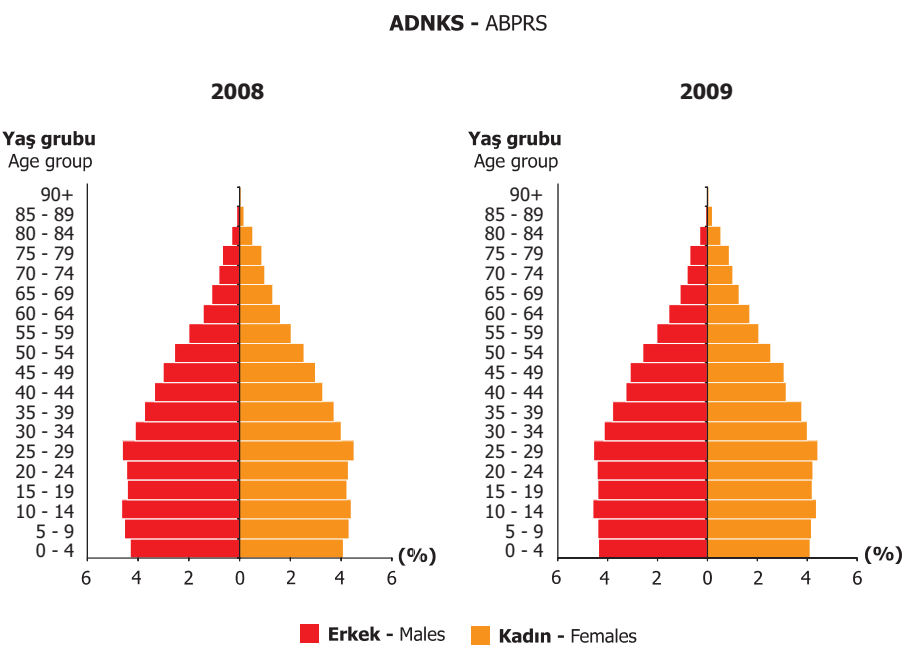
Source: Results of 2009 Population Census of
Address Based Population Registration System (ABPRS)

3.14 Yaş grubu ve cinsiyete göre il ve ilçe merkezi ve belde ve köy nüfusu, 31.12.2009
Province and district center and village population by age group and sex, 31.12.2009

Yaş grubu Age group	**Toplam** - Total			**İl ve ilçe merkezi** Province and district center		**Belde ve köy** Village	
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Toplam - Total	72 561 312	36 462 470	36 098 842	27 589 487	27 217 732	8 872 983	8 881 110
0 - 4	6 155 321	3 161 153	2 994 168	2 365 709	2 242 095	795 444	752 073
5 - 9	6 201 647	3 183 784	3 017 863	2 358 938	2 233 559	824 846	784 304
10 - 14	6 502 366	3 336 975	3 165 391	2 457 505	2 324 470	879 470	840 921
15 - 19	6 234 620	3 197 293	3 037 327	2 384 831	2 258 411	812 462	778 916
20 - 24	6 280 117	3 204 748	3 075 369	2 558 610	2 399 518	646 138	675 851
25 - 29	6 508 860	3 306 767	3 202 093	2 607 099	2 579 617	699 668	622 476
30 - 34	5 911 032	2 998 464	2 912 568	2 411 364	2 358 333	587 100	554 235
35 - 39	5 505 313	2 764 856	2 740 457	2 195 586	2 175 659	569 270	564 798
40 - 44	4 676 145	2 379 230	2 296 915	1 861 723	1 805 151	517 507	491 764
45 - 49	4 469 953	2 241 542	2 228 411	1 728 535	1 712 012	513 007	516 399
50 - 54	3 725 743	1 878 374	1 847 369	1 424 243	1 386 882	454 131	460 487
55 - 59	2 945 603	1 461 936	1 483 667	1 074 819	1 070 300	387 117	413 367
60 - 64	2 361 178	1 124 584	1 236 594	783 395	845 156	341 189	391 438
65 - 69	1 723 714	803 062	920 652	524 831	598 250	278 231	322 402
70 - 74	1 323 668	586 824	736 844	363 846	469 037	222 978	267 807
75 - 79	1 145 932	516 617	629 315	299 480	390 574	217 137	238 741
80 - 84	611 703	228 954	382 749	135 570	243 067	93 384	139 682
85 - 89	211 567	70 842	140 725	43 206	92 450	27 636	48 275
90+	66 830	16 465	50 365	10 197	33 191	6 268	17 174

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)
2009 Nüfus Sayımı sonuçları

Source: Results of 2009 Population Census of
Address Based Population Registration System (ABPRS)

3.15 İBBS'ye göre ortanca yaş, yaş grubuna göre nüfus ve yaş bağımlılık oranı, 31.12.2009
Median age, population by age group and age dependency ratio by SRE, 31.12.2009

İBBS - SRE	**Toplam nüfus** Total population	**Ortanca yaş** Median age	**0-14**	**15-64**	**65+**	**Toplam yaş bağımlılık oranı** Total age dependency ratio	**Yaşlı bağımlılık oranı -** Elderly dependency ratio (65+)	**Genç bağımlılık oranı** - Youth dependency ratio (0-14)
TR Türkiye - Turkey	72 561 312	28.77	18 859 334	48 618 564	5 083 414	49.25	10.46	38.79
TR1 İstanbul	12 915 158	29.48	3 121 429	9 097 979	695 750	41.96	7.65	34.31
TR10	12 915 158	29.48	3 121 429	9 097 979	695 750	41.96	7.65	34.31
İstanbul	12 915 158	29.48	3 121 429	9 097 979	695 750	41.96	7.65	34.31
TR2 Batı Marmara								
West Marmara	3 129 772	34.50	598 410	2 206 621	324 741	41.84	14.72	27.12
TR21	1 511 952	33.19	297 673	1 079 302	134 977	40.09	12.51	27.58
Tekirdağ	783 310	31.20	170 540	557 379	55 391	40.53	9.94	30.60
Edirne	395 463	35.99	67 845	284 603	43 015	38.95	15.11	23.84
Kırklareli	333 179	35.54	59 288	237 320	36 571	40.39	15.41	24.98
TR22	1 617 820	35.89	300 737	1 127 319	189 764	43.51	16.83	26.68
Balıkesir	1 140 085	35.75	218 499	789 966	131 620	44.32	16.66	27.66
Çanakkale	477 735	36.22	82 238	337 353	58 144	41.61	17.24	24.38
TR3 Ege - Aegean	9 517 153	32.53	2 024 392	6 646 020	846 741	43.20	12.74	30.46
TR31	3 868 308	32.79	782 340	2 764 535	321 433	39.93	11.63	28.30
İzmir	3 868 308	32.79	782 340	2 764 535	321 433	39.93	11.63	28.30
TR32	2 707 898	32.87	584 770	1 871 729	251 399	44.67	13.43	31.24
Aydın	979 155	33.41	207 765	673 623	97 767	45.36	14.51	30.84
Denizli	926 362	31.80	209 801	636 527	80 034	45.53	12.57	32.96
Muğla	802 381	33.51	167 204	561 579	73 598	42.88	13.11	29.77
TR33	2 940 947	31.82	657 282	2 009 756	273 909	46.33	13.63	32.70
Manisa	1 331 957	32.14	294 034	918 592	119 331	45.00	12.99	32.01
Afyonkarahisar	701 326	29.73	175 360	462 972	62 994	51.48	13.61	37.88
Kütahya	571 804	33.01	114 986	398 730	58 088	43.41	14.57	28.84
Uşak	335 860	32.70	72 902	229 462	33 496	46.37	14.60	31.77
TR4 Doğu Marmara								
East Marmara	6 701 343	30.86	1 536 426	4 661 796	503 121	43.75	10.79	32.96
TR41	3 508 133	31.54	770 746	2 461 841	275 546	42.50	11.19	31.31
Bursa	2 550 645	31.09	586 156	1 779 465	185 024	43.34	10.40	32.94
Eskişehir	755 427	33.17	143 887	541 703	69 837	39.45	12.89	26.56
Bilecik	202 061	31.69	40 703	140 673	20 685	43.64	14.70	28.93
TR42	3 193 210	30.13	765 680	2 199 955	227 575	45.15	10.34	34.80
Kocaeli	1 522 408	29.15	378 295	1 059 460	84 653	43.70	7.99	35.71
Sakarya	861 570	30.38	209 159	586 314	66 097	46.95	11.27	35.67
Düzce	335 156	30.65	81 180	227 269	26 707	47.47	11.75	35.72
Bolu	271 545	33.37	54 194	186 015	31 336	45.98	16.85	29.13
Yalova	202 531	33.11	42 852	140 897	18 782	43.74	13.33	30.41
TR5 Batı Anadolu								
West Anatolia	6 875 349	29.96	1 650 788	4 757 112	467 449	44.53	9.83	34.70
TR51	4 650 802	30.76	1 048 885	3 297 396	304 521	41.04	9.24	31.81
Ankara	4 650 802	30.76	1 048 885	3 297 396	304 521	41.04	9.24	31.81
TR52	2 224 547	28.19	601 903	1 459 716	162 928	52.40	11.16	41.23
Konya	1 992 675	28.08	541 604	1 308 588	142 483	52.28	10.89	41.39
Karaman	231 872	29.14	60 299	151 128	20 445	53.43	13.53	39.90

3.15 İBBS'ye göre ortanca yaş, yaş grubuna göre nüfus ve yaş bağımlılık oranı, 31.12.2009 (devam)
Median age, population by age group and age dependency ratio by SRE, 31.12.2009 (continued)

İBBS - SRE	**Toplam nüfus** Total population	**Ortanca yaş** Median age	**0-14**	**15-64**	**65+**	**Toplam yaş bağımlılık oranı** Total age dependency ratio	**Yaşlı bağımlılık oranı** - Elderly dependency ratio (65+)	**Genç bağımlılık oranı** - Youth dependency ratio (0-14)
TR6 Akdeniz - Mediterranean	9 252 902	28.46	2 486 046	6 183 273	583 583	49.64	9.44	40.21
TR61	2 592 075	31.25	598 719	1 799 601	193 755	44.04	10.77	33.27
Antalya	1 919 729	30.82	461 897	1 336 659	121 173	43.62	9.07	34.56
Isparta	420 796	31.48	86 465	292 981	41 350	43.63	14.11	29.51
Burdur	251 550	35.10	50 357	169 961	31 232	48.00	18.38	29.63
TR62	3 703 114	28.43	986 676	2 496 189	220 249	48.35	8.82	39.53
Adana	2 062 226	27.82	566 352	1 382 127	113 747	49.21	8.23	40.98
Mersin	1 640 888	29.23	420 324	1 114 062	106 502	47.29	9.56	37.73
TR63	2 957 713	26.04	900 651	1 887 483	169 579	56.70	8.98	47.72
Hatay	1 448 418	26.36	433 755	935 622	79 041	54.81	8.45	46.36
Kahramanmaraş	1 037 491	25.36	326 583	647 839	63 069	60.15	9.74	50.41
Osmaniye	471 804	26.70	140 313	304 022	27 469	55.19	9.04	46.15
TR7 Orta Anadolu								
Central Anatolia	3 831 373	28.54	1 008 748	2 522 712	299 913	51.88	11.89	39.99
TR71	1 504 789	29.01	390 356	994 013	120 420	51.39	12.11	39.27
Kırıkkale	280 834	30.89	64 995	191 969	23 870	46.29	12.43	33.86
Aksaray	376 907	27.08	107 072	245 210	24 625	53.71	10.04	43.67
Niğde	339 921	27.26	95 756	217 991	26 174	55.93	12.01	43.93
Nevşehir	284 025	30.39	71 658	187 085	25 282	51.82	13.51	38.30
Kırşehir	223 102	31.51	50 875	151 758	20 469	47.01	13.49	33.52
TR72	2 326 584	28.25	618 392	1 528 699	179 493	52.19	11.74	40.45
Kayseri	1 205 872	28.06	328 829	797 942	79 101	51.12	9.91	41.21
Sivas	633 347	28.57	160 960	414 017	58 370	52.98	14.10	38.88
Yozgat	487 365	28.38	128 603	316 740	42 022	53.87	13.27	40.60
TR8 Batı Karadeniz								
West Black Sea	4 512 288	32.22	1 016 383	3 028 248	467 657	49.01	15.44	33.56
TR81	1 026 825	33.18	212 896	718 061	95 868	43.00	13.35	29.65
Zonguldak	619 812	32.51	131 268	437 681	50 863	41.61	11.62	29.99
Karabük	218 564	34.48	43 515	150 827	24 222	44.91	16.06	28.85
Bartın	188 449	34.12	38 113	129 553	20 783	45.46	16.04	29.42
TR82	745 976	35.32	150 436	486 359	109 181	53.38	22.45	30.93
Kastamonu	359 823	35.71	70 431	236 112	53 280	52.40	22.57	29.83
Çankırı	185 019	34.28	38 863	121 347	24 809	52.47	20.44	32.03
Sinop	201 134	35.64	41 142	128 900	31 092	56.04	24.12	31.92
TR83	2 739 487	31.05	653 051	1 823 828	262 608	50.21	14.40	35.81
Samsun	1 250 076	30.57	302 860	840 384	106 832	48.75	12.71	36.04
Tokat	624 439	30.20	153 293	411 845	59 301	51.62	14.40	37.22
Çorum	540 704	31.99	126 080	354 677	59 947	52.45	16.90	35.55
Amasya	324 268	33.02	70 818	216 922	36 528	49.49	16.84	32.65
TR9 Doğu Karadeniz								
East Black Sea	2 526 619	31.94	573 806	1 681 573	271 240	50.25	16.13	34.12
TR90	2 526 619	31.94	573 806	1 681 573	271 240	50.25	16.13	34.12
Trabzon	765 127	31.01	173 518	518 112	73 497	47.68	14.19	33.49
Ordu	723 507	31.80	172 918	474 685	75 904	52.42	15.99	36.43
Giresun	421 860	33.74	89 683	277 407	54 770	52.07	19.74	32.33
Rize	319 569	31.96	72 545	216 065	30 959	47.90	14.33	33.58
Artvin	165 580	34.75	33 643	110 215	21 722	50.23	19.71	30.52
Gümüşhane	130 976	29.49	31 499	85 089	14 388	53.93	16.91	37.02

3.15 İBBS'ye göre ortanca yaş, yaş grubuna göre nüfus ve yaş bağımlılık oranı, 31.12.2009 (devam)
Median age, population by age group and age dependency ratio by SRE, 31.12.2009 (continued)

İBBS - SRE	**Toplam nüfus** Total population	**Ortanca yaş** Median age	**0-14**	**15-64**	**65+**	**Toplam yaş bağımlılık oranı** Total age dependency ratio	**Yaşlı bağımlılık oranı** - Elderly dependency ratio (65+)	**Genç bağımlılık oranı** - Youth dependency ratio (0-14)
TRA Kuzeydoğu Anadolu								
North East Anatolia	2 198 061	23.49	718 945	1 342 217	136 899	63.76	10.20	53.56
TRA1	1 062 205	25.56	308 557	673 776	79 872	57.65	11.85	45.80
Erzurum	774 207	24.51	238 570	483 776	51 861	60.03	10.72	49.31
Erzincan	213 288	29.39	50 062	142 105	21 121	50.09	14.86	35.23
Bayburt	74 710	26.94	19 925	47 895	6 890	55.99	14.39	41.60
TRA2	1 135 856	21.58	410 388	668 441	57 027	69.93	8.53	61.39
Ağrı	537 665	18.88	221 075	298 203	18 387	80.30	6.17	74.14
Kars	306 536	24.04	97 013	190 250	19 273	61.12	10.13	50.99
Iğdır	183 486	22.51	63 342	111 235	8 909	64.95	8.01	56.94
Ardahan	108 169	27.60	28 958	68 753	10 458	57.33	15.21	42.12
TRB Ortadoğu Anadolu								
Central East Anatolia	3 638 401	22.52	1 248 869	2 204 856	184 676	65.02	8.38	56.64
TRB1	1 626 357	27.38	433 203	1 072 463	120 691	51.65	11.25	40.39
Malatya	736 884	28.16	196 187	483 863	56 834	52.29	11.75	40.55
Elazığ	550 667	28.02	142 824	366 733	41 110	50.15	11.21	38.94
Bingöl	255 745	23.51	80 350	161 804	13 591	58.06	8.40	49.66
Tunceli	83 061	29.75	13 842	60 063	9 156	38.29	15.24	23.05
TRB2	2 012 044	19.02	815 666	1 132 393	63 985	77.68	5.65	72.03
Van	1 022 310	18.79	420 489	571 946	29 875	78.74	5.22	73.52
Muş	404 484	18.76	165 169	224 673	14 642	80.03	6.52	73.52
Bitlis	328 489	19.58	129 577	186 267	12 645	76.35	6.79	69.57
Hakkari	256 761	19.69	100 431	149 507	6 823	71.74	4.56	67.17
TRC Güneydoğu Anadolu								
South East Anatolia	7 462 893	20.30	2 875 092	4 286 157	301 644	74.12	7.04	67.08
TRC1	2 364 249	23.21	814 970	1 434 112	115 167	64.86	8.03	56.83
Gaziantep	1 653 670	23.00	584 952	996 315	72 403	65.98	7.27	58.71
Adıyaman	588 475	23.45	190 901	363 793	33 781	61.76	9.29	52.48
Kilis	122 104	24.64	39 117	74 004	8 983	65.00	12.14	52.86
TRC2	3 128 748	19.48	1 249 435	1 768 686	110 627	76.90	6.25	70.64
Şanlıurfa	1 613 737	18.41	685 027	876 837	51 873	84.04	5.92	78.12
Diyarbakır	1 515 011	20.68	564 408	891 849	58 754	69.87	6.59	63.29
TRC3	1 969 896	18.81	810 687	1 083 359	75 850	81.83	7.00	74.83
Mardin	737 852	19.69	288 243	415 865	33 744	77.43	8.11	69.31
Batman	497 998	18.66	205 368	274 610	18 020	81.35	6.56	74.79
Şırnak	430 424	17.46	191 285	227 030	12 109	89.59	5.33	84.26
Siirt	303 622	18.78	125 791	165 854	11 977	83.07	7.22	75.84

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)
2009 Nüfus Sayımı sonuçları

Source: Results of 2009 Population Census of
Address Based Population Registration System (ABPRS)

3.16 Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2008-2009
Population by literacy and sex, 2008-2009
[6 ≥ yaş - age]

Okuryazarlık - Literacy		2008	2009
Erkek - Males			
Okuma yazma bilmeyen - Illiterate		986 790	910 395
	(%)	3.30	2.97
Okuma yazma bilen - Literate		28 873 257	29 743 015
	(%)	96.70	97.03
Kadın - Females			
Okuma yazma bilmeyen - Illiterate		3 943 222	3 730 553
	(%)	13.09	12.12
Okuma yazma bilen - Literate		26 188 528	27 050 173
	(%)	86.91	87.88

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)
2008 ve 2009 Nüfus Sayımı sonuçları
Not 1. Oranlar hesaplanırken bilinmeyen kapsanmamıştır.
Not 2. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Source: Results of Population Census 2008 and 2009 of
Address Based Population Registration System (ABPRS)
Note 1. Proportions are calculated by excluding unknown.
Note 2. Foreigners are not included.

3.17 Yaş grubu, okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2008
Population by age group, literacy and sex, 2008
[6 ≥ yaş - age]

Yaş grubu Age group	**Toplam** Total	**Okuma yazma bilmeyen** Illiterate	**Okuma yazma bilen** Literate	**Okul bitiren** Graduate	**Okul bitirmeyen** No school completed	**Bilinmeyen** Unknown
Toplam - Total	64 241 226	4 930 012	55 061 785	41 290 401	13 771 384	4 249 429
Erkek - Males	32 170 749	986 790	28 873 257	22 151 951	6 721 306	2 310 702
6-13	5 290 083	17 147	5 139 093	28 836	5 110 257	133 843
14-17	2 566 575	19 488	2 484 967	2 090 646	394 321	62 120
18-21	2 539 360	33 786	2 279 299	2 114 725	164 574	226 275
22-24	1 910 866	21 174	1 533 602	1 462 505	71 097	356 090
25-29	3 295 408	45 158	2 858 011	2 754 488	103 523	392 239
30-34	2 935 055	46 899	2 630 483	2 552 431	78 052	257 673
35-39	2 676 712	53 233	2 419 546	2 344 842	74 704	203 933
40-44	2 393 866	59 966	2 170 595	2 098 656	71 939	163 305
45-49	2 149 905	60 539	1 950 210	1 883 532	66 678	139 156
50-54	1 821 851	68 046	1 638 429	1 569 123	69 306	115 376
55-59	1 421 316	72 138	1 262 583	1 183 629	78 954	86 595
60-64	1 033 579	81 596	888 516	797 997	90 519	63 467
65+	2 136 173	407 620	1 617 923	1 270 541	347 382	110 630
Kadın - Females	32 070 477	3 943 222	26 188 528	19 138 450	7 050 078	1 938 727
6-13	5 016 376	35 973	4 844 170	31 136	4 813 034	136 233
14-17	2 436 388	59 477	2 307 226	1 907 204	400 022	69 685
18-21	2 427 116	99 094	2 163 605	1 942 777	220 828	164 417
22-24	1 841 362	82 428	1 623 788	1 517 075	106 713	135 146
25-29	3 209 952	172 915	2 790 195	2 642 171	148 024	246 842
30-34	2 863 323	177 092	2 475 471	2 351 994	123 477	210 760
35-39	2 643 491	228 670	2 231 704	2 099 283	132 421	183 117
40-44	2 337 446	259 564	1 925 602	1 790 454	135 148	152 280
45-49	2 126 327	299 241	1 695 542	1 548 260	147 282	131 544
50-54	1 815 154	348 682	1 344 915	1 180 474	164 441	121 557
55-59	1 452 015	384 011	965 840	800 014	165 826	102 164
60-64	1 151 064	391 701	670 291	522 541	147 750	89 072
65+	2 750 463	1 404 374	1 150 179	805 067	345 112	195 910

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)
2008 Nüfus Sayımı sonuçları
Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Source: Results of Population Census 2008 of
Address Based Population Registration System (ABPRS)
Note. Foreigners are not included.

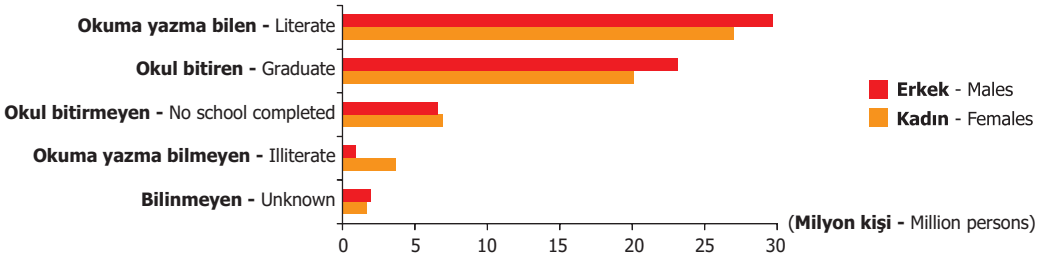
3.18 Yaş grubu, okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2009
Population by age group, literacy and sex, 2009
[6 ≥ yaş - age]

Yaş grubu Age group	**Toplam** Total	**Okuma yazma bilmeyen** Illiterate	**Okuma yazma bilen** Literate	**Okul bitiren** Graduate	**Okul bitirmeyen** No school completed	**Bilinmeyen** Unknown
Toplam - Total	65 049 093	4 640 948	56 793 188	43 302 045	13 491 143	3 614 957
Erkek - Males	32 612 307	910 395	29 743 015	23 169 082	6 573 933	1 958 897
6-13	5 256 189	5 013	5 222 974	84 230	5 138 744	28 202
14-17	2 579 281	12 595	2 533 954	2 216 685	317 269	32 732
18-21	2 534 325	28 274	2 372 022	2 220 779	151 243	134 029
22-24	1 914 475	18 684	1 606 309	1 546 442	59 867	289 482
25-29	3 298 628	38 523	2 884 150	2 796 749	87 401	375 955
30-34	2 991 146	42 758	2 714 304	2 649 767	64 537	234 084
35-39	2 757 354	49 132	2 515 703	2 452 008	63 695	192 519
40-44	2 372 479	52 839	2 169 815	2 109 265	60 550	149 825
45-49	2 235 994	59 464	2 041 724	1 978 076	63 648	134 806
50-54	1 874 362	63 429	1 699 183	1 635 488	63 695	111 750
55-59	1 458 956	66 527	1 308 679	1 237 228	71 451	83 750
60-64	1 121 691	78 725	977 599	888 989	88 610	65 367
65+	2 217 427	394 432	1 696 599	1 353 376	343 223	126 396
Kadın - Females	32 436 786	3 730 553	27 050 173	20 132 963	6 917 210	1 656 060
6-13	4 986 034	14 523	4 938 100	94 834	4 843 266	33 411
14-17	2 450 099	42 551	2 364 026	2 022 564	341 462	43 522
18-21	2 415 750	85 265	2 190 722	1 976 480	214 242	139 763
22-24	1 838 444	76 346	1 648 537	1 549 708	98 829	113 561
25-29	3 188 342	153 121	2 817 501	2 687 564	129 937	217 720
30-34	2 901 436	159 848	2 550 762	2 443 833	106 929	190 826
35-39	2 731 843	211 162	2 346 973	2 228 931	118 042	173 708
40-44	2 290 216	224 673	1 931 443	1 817 004	114 439	134 100
45-49	2 222 957	287 305	1 810 042	1 672 490	137 552	125 610
50-54	1 842 948	317 963	1 417 278	1 268 641	148 637	107 707
55-59	1 479 901	354 985	1 036 265	880 812	155 453	88 651
60-64	1 233 387	399 824	755 294	601 346	153 948	78 269
65+	2 855 429	1 402 987	1 243 230	888 756	354 474	209 212

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2009 Nüfus Sayımı sonuçları
Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Source: Results of Population Census 2009 of Address Based Population Registration System (ABPRS)
Note. Foreigners are not included.

Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus
Population by literacy and sex
[6≥yaş - age]
2009

3.19 Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre nüfus, 2008
Population by age group, marital status and sex, 2008
[15 ≥ yaş - age]

Yaş grubu Age group	**Toplam** Total	**Hiç evlenmedi** Never married	**Evli** Married	**Eşi öldü** Widowed	**Boşandı** Divorced	**Bilinmeyen** Unknown
Toplam - Total	52 636 605	14 603 515	33 874 987	2 798 826	1 359 233	44
Erkek - Males	26 215 204	8 338 208	16 933 611	395 042	548 332	11
15-19	3 168 578	3 149 800	18 628	25	124	1
20-24	3 182 761	2 758 261	418 677	208	5 610	5
25-29	3 295 408	1 450 786	1 808 332	971	35 318	1
30-34	2 935 055	495 696	2 370 721	1 950	66 687	1
35-39	2 676 712	200 634	2 391 216	3 299	81 562	1
40-44	2 393 866	103 468	2 199 696	5 557	85 144	1
45-49	2 149 905	66 164	1 992 608	9 508	81 625	-
50-54	1 821 851	43 155	1 693 531	15 707	69 458	-
55-59	1 421 316	26 848	1 322 928	23 101	48 438	1
60-64	1 033 579	17 463	953 964	32 196	29 956	-
65+	2 136 173	25 933	1 763 310	302 520	44 410	-
Kadın - Females	26 421 401	6 265 307	16 941 376	2 403 784	810 901	33
15-19	3 009 732	2 766 150	241 861	178	1 540	3
20-24	3 062 434	1 633 257	1 398 442	2 609	28 124	2
25-29	3 209 952	746 463	2 376 301	9 774	77 413	1
30-34	2 863 323	352 349	2 382 574	20 988	107 411	1
35-39	2 643 491	228 642	2 255 436	41 339	118 070	4
40-44	2 337 446	158 604	1 991 837	71 818	115 184	3
45-49	2 126 327	111 528	1 789 878	117 906	107 014	1
50-54	1 815 154	84 074	1 468 606	175 508	86 964	2
55-59	1 452 015	59 245	1 102 942	229 270	60 557	1
60-64	1 151 064	45 646	781 501	284 884	39 031	2
65+	2 750 463	79 349	1 151 998	1 449 510	69 593	13
Toplam - Total (%)		27.74	64.36	5.32	2.58	0.00
Erkek - Males		31.81	64.59	1.51	2.09	0.00
15-19		99.41	0.59	0.00	0.00	0.00
20-24		86.66	13.15	0.01	0.18	0.00
25-29		44.02	54.87	0.03	1.07	0.00
30-34		16.89	80.77	0.07	2.27	0.00
35-39		7.50	89.33	0.12	3.05	0.00
40-44		4.32	91.89	0.23	3.56	0.00
45-49		3.08	92.68	0.44	3.80	-
50-54		2.37	92.96	0.86	3.81	-
55-59		1.89	93.08	1.63	3.41	0.00
60-64		1.69	92.30	3.12	2.90	-
65+		1.21	82.55	14.16	2.08	-
Kadın - Females		23.71	64.12	9.10	3.07	0.00
15-19		91.91	8.04	0.01	0.05	0.00
20-24		53.33	45.66	0.09	0.92	0.00
25-29		23.25	74.03	0.30	2.41	0.00
30-34		12.31	83.21	0.73	3.75	0.00
35-39		8.65	85.32	1.56	4.47	0.00
40-44		6.79	85.21	3.07	4.93	0.00
45-49		5.25	84.18	5.55	5.03	0.00
50-54		4.63	80.91	9.67	4.79	0.00
55-59		4.08	75.96	15.79	4.17	0.00
60-64		3.97	67.89	24.75	3.39	0.00
65+		2.88	41.88	52.70	2.53	0.00

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)
2008 Nüfus Sayımı sonuçları
Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Source: Results of Population Census 2008 of
Address Based Population Registration System (ABPRS)
Note. Foreigners are not included.

3.20 Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre nüfus, 2009
Population by age group, marital status and sex, 2009
[15 ≥ yaş - age]

Yaş grubu Age group	**Toplam** Total	**Hiç evlenmedi** Never married	**Evli** Married	**Eşi öldü** Widowed	**Boşandı** Divorced
Toplam - Total	53 550 830	14 789 619	34 454 747	2 866 024	1 440 440
Erkek - Males	26 710 613	8 484 618	17 239 228	405 624	581 143
15-19	3 189 793	3 173 082	16 578	18	115
20-24	3 192 783	2 790 634	396 273	195	5 681
25-29	3 298 628	1 489 313	1 771 936	972	36 407
30-34	2 991 146	531 939	2 385 721	1 950	71 536
35-39	2 757 354	215 807	2 450 434	3 273	87 840
40-44	2 372 479	106 016	2 171 595	5 194	89 674
45-49	2 235 994	68 533	2 071 379	9 551	86 531
50-54	1 874 362	43 227	1 742 779	15 508	72 848
55-59	1 458 956	25 505	1 360 096	22 621	50 734
60-64	1 121 691	16 056	1 039 806	33 079	32 750
65+	2 217 427	24 506	1 832 631	313 263	47 027
Kadın - Females	26 840 217	6 305 001	17 215 519	2 460 400	859 297
15-19	3 031 543	2 803 899	225 918	166	1 560
20-24	3 062 215	1 667 139	1 364 320	2 512	28 244
25-29	3 188 342	741 994	2 357 627	9 284	79 437
30-34	2 901 436	354 454	2 412 937	19 800	114 245
35-39	2 731 843	235 371	2 329 217	40 574	126 681
40-44	2 290 216	152 392	1 950 911	66 796	120 117
45-49	2 222 957	114 414	1 875 825	118 227	114 491
50-54	1 842 948	77 177	1 502 566	170 754	92 451
55-59	1 479 901	50 377	1 139 187	225 115	65 222
60-64	1 233 387	36 505	857 663	296 028	43 191
65+	2 855 429	71 279	1 199 348	1 511 144	73 658
Toplam - Total (%)		27.62	64.34	5.35	2.69
Erkek - Males		31.76	64.54	1.52	2.18
15-19		99.48	0.52	0.00	0.00
20-24		87.40	12.41	0.01	0.18
25-29		45.15	53.72	0.03	1.10
30-34		17.78	79.76	0.07	2.39
35-39		7.83	88.87	0.12	3.19
40-44		4.47	91.53	0.22	3.78
45-49		3.06	92.64	0.43	3.87
50-54		2.31	92.98	0.83	3.89
55-59		1.75	93.22	1.55	3.48
60-64		1.43	92.70	2.95	2.92
65+		1.11	82.65	14.13	2.12
Kadın - Females		23.49	64.14	9.17	3.20
15-19		92.49	7.45	0.01	0.05
20-24		54.44	44.55	0.08	0.92
25-29		23.27	73.95	0.29	2.49
30-34		12.22	83.16	0.68	3.94
35-39		8.62	85.26	1.49	4.64
40-44		6.65	85.18	2.92	5.24
45-49		5.15	84.38	5.32	5.15
50-54		4.19	81.53	9.27	5.02
55-59		3.40	76.98	15.21	4.41
60-64		2.96	69.54	24.00	3.50
65+		2.50	42.00	52.92	2.58

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2009 Nüfus Sayımı sonuçları
Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Source: Results of Population Census 2009 of Address Based Population Registration System (ABPRS)
Note. Foreigners are not included.

3.21 Yerleşim yerleri ve iller arası göç eden nüfus, 1975-2000
Migrated population across places of residence and provinces, 1975-2000

Sayım yılı Census year	Daimi ikametgah nüfusu - Population of place of residence [1]	Dönem Period	Yerleşim yerleri arası göç eden nüfus - Migrated population across places of residence		İller arası göç eden nüfus Migrated population across provinces	
			Sayı - Number [2]	(%)	Sayı - Number	(%)
1980	38 395 730	1975-1980	3 584 421 [3]	9.34	2 700 977	7.03
1985	44 078 033	1980-1985	3 819 910 [3]	8.67	2 885 873	6.55
1990	49 986 117	1985-1990	5 402 690 [3]	10.81	4 065 173	8.13
2000	60 752 995	1995-2000	6 692 263	11.02	4 788 193	7.88

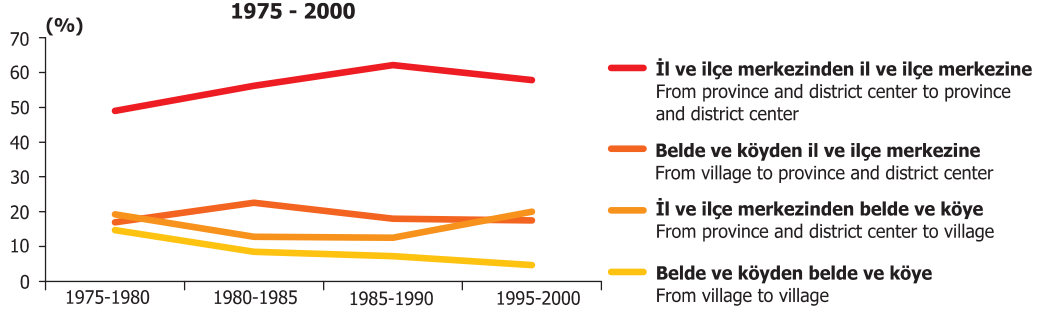
(1) Daimi ikametgah nüfusu içinde yurt dışından gelen göç kapsanmamıştır.
(2) Aynı ilçeye bağlı köyler arasındaki göç kapsanmamıştır.
(3) Aynı ile bağlı ilçe merkezleri ve köyler arasındaki göç kapsanmamıştır. 1995-2000 döneminde; aynı ile bağlı ilçeler arasında göç eden toplam nüfus 125 896, aynı ile bağlı köyler arasında göç eden toplam nüfus 99 823'tür.

(1) Population by place of residence does not cover immigrant population.
(2) Migration across the villages belonging to the same district is not covered.
(3) Migration across the district centers and villages belonging to the same province is not covered. In the period of 1995-2000, total migrant population across the districts belonging to the same province is 125 896, and migrant population across the villages belonging to the same province is 99 823.

3.22 Yerleşim yerlerine göre göç eden nüfus, 1975-2000
Migrated population by places of residence, 1975-2000

Yerleşim yeri - Places of residence		1975-1980	1980-1985	1985-1990	1995-2000
Toplam - Total		3 584 421	3 819 910	5 402 690	6 692 263
	(%)	100	100	100	100
İl ve ilçe merkezinden il ve ilçe merkezine					
From province and district center to province and district center		1 752 817	2 146 110	3 359 357	3 867 979
	(%)	48.90	56.18	62.18	57.80
Belde ve köyden il ve ilçe merkezine		610 067	860 438	969 871	1 168 285
From village to province and district center	(%)	17.02	22.53	17.95	17.46
İl ve ilçe merkezinden belde ve köye		692 828	490 653	680 527	1 342 518
From province and district center to village	(%)	19.33	12.84	12.60	20.06
Belde ve köyden belde ve köye		528 709	322 709	392 935	313 481
From village to village	(%)	14.75	8.45	7.27	4.68

Yerleşim yerlerine göre göç eden nüfus oranı
Proportion of migrated population by places of residence
1975 - 2000

3.23 İllerin 1995-2000 dönemi net göç hızına göre sıralanışı, 1975-2000
Order of provinces according to the net migration rate of 1995-2000 period, 1975-2000

Büyüklük sıra no Order number by size	İl - Province	1975-1980 Net göç Net migration	1975-1980 Net göç hızı Rate of net migration (‰)	1980-1985 Net göç Net migration	1980-1985 Net göç hızı Rate of net migration (‰)	1985-1990 Net göç Net migration	1985-1990 Net göç hızı Rate of net migration (‰)	1995-2000 Net göç Net migration	1995-2000 Net göç hızı Rate of net migration (‰)
1	Tekirdağ	4 849	16.5	3 438	10.3	17 907	46.7	51 335	96.8
2	Muğla	1 659	4.3	3 058	7.0	15 998	32.9	42 921	70.2
3	Antalya	17 142	26.5	25 339	32.8	82 737	89.7	90 457	64.3
4	Bilecik	-394	-3.0	1 095	7.9	3 009	19.6	10 105	57.9
5	İstanbul	288 653	73.4	297 598	60.5	656 677	107.6	407 448	46.1
6	Bursa	58 720	61.0	47 434	41.1	83 641	61.6	85 325	45.1
7	İzmir	119 896	73.7	82 173	41.9	146 208	63.8	120 375	39.9
8	Isparta	- 2 792	-9.3	- 5 148	-15.4	- 6 495	-17.0	13 869	30.7
9	Çanakkale	- 1 408	-4.0	- 1 834	-4.9	- 2 042	-5.2	11 491	27.4
10	Ankara	49 499	20.6	36 631	13.0	69 511	24.9	90 884	25.6
11	Aydın	9 382	16.7	9 365	14.7	19 077	27.1	21 553	25.5
12	Şırnak (1)	-	-	-	-	- 5 165	-24.7	5 950	21.8
13	Denizli	- 3 040	-5.7	2 095	3.5	10 570	15.4	15 205	19.9
14	Kırklareli	- 3 170	-13.4	- 2 252	-8.9	- 5 510	-20.7	5 270	18.0
15	Eskişehir	7 759	16.4	8 506	16.0	6 510	11.3	9 582	14.8
16	Mersin	40 273	57.5	49 593	56.5	74 717	68.3	18 429	12.4
17	Düzce (1)	-	-	-	-	-	-	2 243	8.0
18	Balıkesir	- 6 020	-7.8	3 260	3.9	4 848	5.4	4 804	4.9
19	Yalova (1)	-	-	-	-	-	-	514	3.5
20	Manisa	8 980	11.1	6 499	7.1	20 946	20.6	3 687	3.2
21	Gaziantep	- 1 256	-1.8	- 4 256	-5.2	-481	-0.5	3 499	3.1
22	Konya	- 10 152	-7.5	- 10 623	-6.8	- 27 184	-17.2	2 787	1.4
23	Kocaeli	53 640	112.9	41 287	67.0	83 262	108.2	211	0.2
24	Kütahya	383	0.9	37	0.1	- 4 609	-8.7	- 1 064	-1.8
25	Niğde	- 7 311	-16.6	- 11 167	-22.6	- 15 857	-55.7	-699	-2.2
26	Kayseri	10 698	16.3	- 5 145	-6.9	- 16 005	-18.9	- 3 307	-3.5
27	Erzincan	- 9 369	-38.4	- 11 583	-45.4	- 25 574	-93.3	- 1 325	-4.7
28	Uşak	- 1 108	-5.0	- 2 909	-11.8	570	2.1	- 2 058	-6.9
29	Nevşehir	- 3 412	-15.5	- 1 399	-5.8	- 10 708	-41.0	- 1 954	-7.1
30	Iğdır (1)	-	-	-	-	-	-	- 1 361	-9.3
31	Trabzon	- 17 143	-26.2	- 25 496	-35.6	- 51 495	-67.9	- 9 977	-11.1
32	Giresun	- 17 523	-40.6	- 19 955	-43.4	- 34 828	-73.9	- 5 849	-12.1
33	Hakkari	- 2 064	-16.5	- 1 052	-7.6	- 4 472	-32.9	- 2 346	-12.5
34	Karaman (1)	-	-	-	-	934	4.7	- 2 771	-12.6
35	Aksaray (1)	-	-	-	-	- 2 391	-8.2	- 4 769	-13.4
36	Edirne	- 2 783	-9.0	- 5 515	-16.5	- 7 493	-21.2	- 5 106	-14.0
37	Çankırı	- 13 828	-59.2	- 9 135	-38.1	- 15 503	-61.0	- 4 471	-18.3
38	Bitlis	- 17 653	-81.9	- 9 240	-37.0	- 20 509	-71.9	- 7 104	-21.2
39	Malatya	- 23 183	-43.2	- 12 944	-22.0	- 35 207	-54.2	- 16 823	-21.5
40	Rize	- 8 624	-26.1	- 11 257	-32.6	- 28 726	-84.0	- 7 473	-21.9
41	Afyonkarahisar	- 13 379	-25.4	- 15 855	-26.5	- 25 779	-37.7	- 16 616	-22.5
42	Burdur	- 1 580	-7.5	- 4 045	-17.8	- 8 825	-36.8	- 5 374	-22.7
43	Sakarya	4 315	9.1	7 082	13.2	6 353	10.5	- 15 898	-23.1
44	Gümüşhane	- 21 762	-86.2	- 14 075	-54.1	- 22 305	-135.3	- 4 003	-23.5
45	Elazığ	- 17 366	-44.2	- 13 683	-31.6	- 21 164	-46.1	- 12 363	-23.8
46	Adana	819	0.7	23 829	16.4	26 934	15.8	- 40 497	-24.0

3.23 İllerin 1995-2000 dönemi net göç hızına göre sıralanışı, 1975-2000 (devam)
Order of provinces according to the net migration rate of 1995-2000 period, 1975-2000 (continued)

Büyüklük sıra no Order number by size	İl - Province	1975-1980 Net göç Net migration	1975-1980 Net göç hızı Rate of net migration (‰)	1980-1985 Net göç Net migration	1980-1985 Net göç hızı Rate of net migration (‰)	1985-1990 Net göç Net migration	1985-1990 Net göç hızı Rate of net migration (‰)	1995-2000 Net göç Net migration	1995-2000 Net göç hızı Rate of net migration (‰)
47	Osmaniye (1)	-	-	-	-	-	-	- 10 385	-24.7
48	Amasya	- 7 368	-24.5	- 10 463	-32.5	- 19 916	-59.7	- 9 099	-26.8
49	Kahramanmaraş	- 8 206	-13.0	- 10 500	-14.2	- 33 949	-41.6	- 25 530	-28.3
50	Kırıkkale (1)	-	-	-	-	- 8 813	-27.7	- 11 626	-32.7
51	Kastamonu	- 10 717	-26.5	- 11 094	-26.9	- 26 777	-66.1	- 11 689	-32.8
52	Hatay	14 046	20.0	4 869	5.7	- 4 002	-4.1	- 38 241	-33.9
53	Tunceli	- 13 318	-93.7	- 17 797	-123.9	- 20 332	-153.8	- 3 123	-36.7
54	Kilis (1)	-	-	-	-	-	-	- 4 042	-38.9
55	Şanlıurfa	- 35 253	-60.1	- 14 509	-20.9	- 26 800	-30.0	- 49 312	-38.9
56	Diyarbakır	- 15 795	-24.2	- 12 550	-16.1	- 32 212	-34.8	- 48 064	-40.0
57	Karabük (1)	-	-	-	-	-	-	- 8 640	-40.7
58	Bolu	- 505	-1.2	- 4 902	-10.9	- 4 149	-8.6	- 10 254	-40.8
59	Yozgat	- 21 905	-49.2	- 14 279	-29.3	- 34 502	-64.3	- 26 275	-41.9
60	Van	- 7 627	-19.7	- 11 994	-26.3	- 20 780	-37.9	- 32 353	-43.6
61	Ordu	- 20 668	-32.3	- 24 230	-34.5	- 42 910	-54.6	- 36 958	-44.7
62	Kırşehir	- 8 330	-39.3	- 6 080	-26.4	- 19 647	-80.4	- 10 748	-45.1
63	Batman (1)	-	-	-	-	3 925	13.9	- 18 032	-45.2
64	Samsun	- 11 144	-12.6	- 13 709	-13.8	- 31 222	-29.1	- 51 644	-45.5
65	Tokat	- 16 772	-30.0	- 16 782	-27.3	- 45 746	-67.5	- 37 172	-48.4
66	Bingöl	- 10 678	-54.6	- 9 286	-44.1	- 19 888	-87.7	- 11 407	-50.1
67	Sivas	- 50 302	-75.4	- 37 687	-54.6	- 76 451	-105.8	- 35 627	-51.0
68	Erzurum	- 46 093	-66.3	- 48 745	-64.8	- 88 298	-113.2	- 46 491	-54.8
69	Ağrı	- 24 986	-80.5	- 19 005	-53.5	- 37 312	-95.4	- 26 213	-56.4
70	Çorum	- 23 753	-46.3	- 17 712	-32.6	- 33 897	-58.5	- 33 022	-58.4
71	Bayburt (1)	-	-	-	-	- 13 808	-133.2	- 5 360	-59.5
72	Muş	- 16 937	-66.4	- 14 346	-49.4	- 33 829	-100.5	- 24 069	-59.8
73	Kars	- 70 872	-113.1	- 50 426	-77.9	- 105 025	-163.5	- 18 331	-61.1
74	Artvin	- 12 687	-61.2	- 10 855	-51.1	- 20 372	-98.6	- 11 560	-63.6
75	Mardin	- 28 919	-59.8	- 17 495	-31.2	- 34 750	-70.2	- 42 082	-67.6
76	Adıyaman	- 11 371	-34.7	- 13 614	-35.4	- 17 372	-37.5	- 40 745	-70.2
77	Zonguldak	8 679	10.8	- 18 551	-20.0	- 29 368	-29.4	- 44 009	-73.8
78	Siirt	- 10 922	-29.5	- 18 232	-41.7	- 31 311	-140.7	- 17 062	-75.1
79	Sinop	- 7 944	-32.6	- 9 777	-38.4	- 22 569	-88.7	- 16 387	-75.7
80	Bartın (1)	-	-	-	-	-	-	- 15 658	-86.8
81	Ardahan (1)	-	-	-	-	-	-	- 13 526	-106.7

(1) İl olmadan önceki dönemlere ilişkin bilgi verilememiştir.

(1) The information related with the previous periods before establishment of the province could not be given.

3.24 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 1995-2000
Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 1995-2000

2000 yılı daimi ikametgahı Permanent place of residence in 2000	**2000 yılı daimi ikametgah nüfusu** Population of place of residence in 2000 [1]	**Aldığı göç** In-migration	**Verdiği göç** Out- migration	**Net göç** Net migration	**Net göç hızı** Rate of net migration (‰)
Toplam - Total	60 752 995	4 788 193	4 788 193	0	0
Adana	1 669 361	92 684	133 181	- 40 497	-23.97
Adıyaman	559 772	17 624	58 369	- 40 745	-70.23
Afyonkarahisar	728 613	35 636	52 252	- 16 616	-22.55
Ağrı	451 287	24 586	50 799	- 26 213	-56.45
Amasya	334 884	30 294	39 393	- 9 099	-26.81
Ankara	3 597 662	377 108	286 224	90 884	25.59
Antalya	1 451 771	171 982	81 525	90 457	64.31
Artvin	176 083	14 374	25 934	- 11 560	-63.56
Aydın	857 507	76 570	55 017	21 553	25.45
Balıkesir	992 564	80 207	75 403	4 804	4.85
Bilecik	179 562	24 586	14 481	10 105	57.91
Bingöl	222 139	13 795	25 202	- 11 407	-50.07
Bitlis	331 728	24 270	31 374	- 7 104	-21.19
Bolu	246 417	25 532	35 786	- 10 254	-40.76
Burdur	234 021	17 328	22 702	- 5 374	-22.70
Bursa	1 933 732	180 171	94 846	85 325	45.12
Çanakkale	425 212	42 818	31 327	11 491	27.39
Çankırı	242 287	20 869	25 340	- 4 471	-18.28
Çorum	549 321	27 073	60 095	- 33 022	-58.36
Denizli	773 169	57 412	42 207	15 205	19.86
Diyarbakır	1 176 390	62 996	111 060	- 48 064	-40.04
Edirne	361 227	35 973	41 079	- 5 106	-14.04
Elazığ	513 839	36 075	48 438	- 12 363	-23.77
Erzincan	282 662	29 336	30 661	- 1 325	-4.68
Erzurum	825 427	50 809	97 300	- 46 491	-54.78
Eskişehir	650 265	62 802	53 220	9 582	14.84
Gaziantep	1 119 535	68 550	65 051	3 499	3.13
Giresun	481 779	30 844	36 693	- 5 849	-12.07
Gümüşhane	168 573	13 777	17 780	- 4 003	-23.47
Hakkari	186 976	13 369	15 715	- 2 346	-12.47
Hatay	1 110 055	47 298	85 539	- 38 241	-33.87
Isparta	458 365	45 579	31 710	13 869	30.72
Mersin	1 497 575	117 894	99 465	18 429	12.38
İstanbul	9 044 859	920 955	513 507	407 448	46.09
İzmir	3 078 981	306 387	186 012	120 375	39.88
Kars	290 611	28 937	47 268	- 18 331	-61.15
Kastamonu	350 200	26 171	37 860	- 11 689	-32.83
Kayseri	954 397	64 169	67 476	- 3 307	-3.46
Kırklareli	294 998	29 968	24 698	5 270	18.03
Kırşehir	233 028	19 273	30 021	- 10 748	-45.08
Kocaeli	1 079 603	119 301	119 090	211	0.20
Konya	1 958 640	107 316	104 529	2 787	1.42
Kütahya	603 765	38 553	39 617	- 1 064	-1.76
Malatya	773 959	49 192	66 015	- 16 823	-21.50
Manisa	1 149 708	76 526	72 839	3 687	3.21
Kahramanmaraş	890 448	33 864	59 394	- 25 530	-28.27

3.24 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 1995-2000 (devam)
Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 1995-2000 (continued)

2000 yılı daimi ikametgahı Permanent place of residence in 2000	**2000 yılı daimi ikametgah nüfusu** Population of place of residence in 2000 (1)	**Aldığı göç** In-migration	**Verdiği göç** Out- migration	**Net göç** Net migration	**Net göç hızı** Rate of net migration (‰)
Mardin	601 621	26 083	68 165	- 42 082	-67.58
Muğla	632 850	80 782	37 861	42 921	70.20
Muş	390 308	13 379	37 448	- 24 069	-59.82
Nevşehir	273 293	23 171	25 125	- 1 954	-7.12
Niğde	312 784	27 740	28 439	-699	-2.23
Ordu	809 013	35 790	72 748	- 36 958	-44.66
Rize	337 609	25 050	32 523	- 7 473	-21.89
Sakarya	681 577	50 354	66 252	- 15 898	-23.06
Samsun	1 108 182	59 628	111 272	- 51 644	-45.54
Siirt	218 773	17 932	34 994	- 17 062	-75.06
Sinop	208 376	16 205	32 592	- 16 387	-75.67
Sivas	680 536	43 309	78 936	- 35 627	-51.02
Tekirdağ	555 916	88 618	37 283	51 335	96.81
Tokat	748 680	33 384	70 556	- 37 172	-48.45
Trabzon	893 179	52 923	62 900	- 9 977	-11.11
Tunceli	83 642	15 705	18 828	- 3 123	-36.65
Şanlıurfa	1 243 058	38 320	87 632	- 49 312	-38.90
Uşak	297 112	18 807	20 865	- 2 058	-6.90
Van	726 202	35 053	67 406	- 32 353	-43.58
Yozgat	614 176	32 948	59 223	- 26 275	-41.88
Zonguldak	574 182	27 839	71 848	- 44 009	-73.82
Aksaray	353 155	18 892	23 661	- 4 769	-13.41
Bayburt	87 386	6 027	11 387	- 5 360	-59.51
Karaman	219 055	13 374	16 145	- 2 771	-12.57
Kırıkkale	349 476	23 455	35 081	- 11 626	-32.72
Batman	390 289	20 133	38 165	- 18 032	-45.16
Şırnak	276 300	28 457	22 507	5 950	21.77
Bartın	172 597	10 069	25 727	- 15 658	-86.78
Ardahan	119 982	8 791	22 317	- 13 526	-106.72
Iğdır	145 602	11 944	13 305	- 1 361	-9.30
Yalova	148 182	22 774	22 260	514	3.47
Karabük	208 057	15 440	24 080	- 8 640	-40.68
Kilis	102 002	7 157	11 199	- 4 042	-38.86
Osmaniye	415 089	23 845	34 230	- 10 385	-24.71
Düzce	281 797	23 982	21 739	2 243	7.99

(1) Daimi ikametgah nüfusu içinde yurt dışından gelen göç kapsanmamıştır. (1) Population by place of residence does not cover immigrants.

3.25 İllerin yerleşim yerlerine göre aldığı göç, 1995-2000
Provincial in-migration by places of residence, 1995-2000

2000 yılı daimi ikametgahı Permanent place of residence in 2000	**Toplam** - Total		**İl ve ilçe merkezinden il ve ilçe merkezine** From province and district center to province and district center		**Belde ve köyden il ve ilçe merkezine** From village to province and district center		**İl ve ilçe merkezinden belde ve köye** From province and district center to village		**Belde ve köyden belde ve köye** From village to village	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Toplam - Total	3 643 375	3 048 888	2 110 130	1 757 849	639 319	528 966	730 646	611 872	163 280	150 201
Adana	73 158	71 167	42 405	41 150	14 007	13 804	13 441	12 571	3 305	3 642
Adıyaman	17 463	13 983	8 660	7 152	4 624	3 387	3 219	2 527	960	917
Afyonkarahisar	28 565	23 716	16 988	14 039	5 228	4 091	5 204	4 382	1 145	1 204
Ağrı	23 813	11 942	13 948	6 037	5 727	3 107	3 433	2 059	705	739
Amasya	23 218	15 519	15 993	9 950	4 244	2 790	2 401	2 172	580	607
Ankara	248 188	224 279	174 333	159 711	39 093	34 761	29 761	25 842	5 001	3 965
Antalya	126 031	103 781	67 502	60 846	11 541	9 911	38 236	25 840	8 752	7 184
Artvin	12 841	9 626	6 410	4 548	2 489	1 805	3 273	2 582	669	691
Aydın	54 421	50 681	29 678	26 263	7 284	6 762	12 305	11 697	5 154	5 959
Balıkesir	62 891	54 496	36 826	30 744	9 899	8 995	13 189	11 819	2 977	2 938
Bilecik	19 319	11 029	13 128	6 947	3 940	2 190	1 803	1 491	448	401
Bingöl	13 397	7 786	6 686	4 088	3 011	1 695	3 070	1 723	630	280
Bitlis	18 649	12 369	12 745	8 829	3 374	1 739	2 118	1 409	412	392
Bolu	19 575	14 534	11 749	7 845	3 417	2 336	3 703	3 604	706	749
Burdur	12 878	10 881	7 909	6 413	2 260	1 938	2 216	1 890	493	640
Bursa	128 626	123 713	79 016	75 710	23 588	23 190	21 400	20 389	4 622	4 424
Çanakkale	35 435	25 228	19 221	14 111	5 844	4 222	8 551	5 406	1 819	1 489
Çankırı	16 326	10 524	10 740	6 589	2 402	1 356	2 784	2 204	400	375
Çorum	24 992	21 293	13 749	11 941	6 542	5 138	3 902	3 211	799	1 003
Denizli	53 590	47 841	22 518	19 576	10 297	9 080	15 509	13 980	5 266	5 205
Diyarbakır	61 067	48 432	32 535	24 547	10 476	7 503	15 310	13 755	2 746	2 627
Edirne	26 822	19 017	17 124	12 239	4 505	3 368	4 129	2 578	1 064	832
Elazığ	32 187	21 878	19 902	13 061	5 444	3 583	5 293	3 767	1 548	1 467
Erzincan	22 446	12 943	14 622	7 594	2 747	1 269	4 260	3 320	817	760
Erzurum	45 633	34 569	28 043	22 056	9 788	6 463	6 322	4 448	1 480	1 602
Eskişehir	43 441	39 959	30 217	27 537	6 258	6 257	5 548	4 867	1 418	1 298
Gaziantep	51 367	45 604	32 903	28 566	13 178	11 821	4 441	4 275	845	942
Giresun	23 881	20 290	13 344	11 364	4 244	3 114	5 537	4 924	756	888
Gümüşhane	10 486	7 113	4 827	3 524	1 903	1 159	3 223	2 104	533	326
Hakkari	13 464	5 726	8 458	3 098	3 126	1 547	1 318	589	562	492
Hatay	46 645	40 794	21 346	17 783	7 492	6 413	14 479	13 062	3 328	3 536
Isparta	38 133	24 099	27 278	16 996	6 221	3 686	3 585	2 673	1 049	744
Mersin	84 727	78 721	41 441	39 655	9 276	9 171	27 909	24 874	6 101	5 021
İstanbul	614 277	545 426	363 161	322 012	121 216	106 631	109 868	100 885	20 032	15 898
İzmir	211 544	195 863	140 786	127 821	31 223	29 627	30 744	29 062	8 791	9 353
Kars	25 574	11 272	16 185	6 006	4 785	2 239	3 732	1 983	872	1 044
Kastamonu	21 606	17 675	11 379	9 262	4 664	3 366	4 543	3 896	1 020	1 151
Kayseri	61 364	54 595	33 752	30 144	12 595	10 944	13 247	11 776	1 770	1 731
Kırklareli	20 835	17 608	12 659	9 985	3 922	3 577	3 398	3 135	856	911
Kırşehir	12 918	11 774	7 900	7 097	2 551	2 167	2 014	1 956	453	554
Kocaeli	95 984	84 051	43 861	37 351	12 260	10 985	33 141	30 383	6 722	5 332
Konya	93 628	81 258	59 542	51 909	17 945	15 513	12 941	11 069	3 200	2 767
Kütahya	34 601	24 346	19 601	13 470	6 601	4 871	6 375	4 459	2 024	1 546
Malatya	40 684	33 250	24 098	19 508	7 336	5 793	7 828	6 579	1 422	1 370
Manisa	57 465	50 001	32 432	25 739	11 367	9 857	9 610	9 582	4 056	4 823
Kahramanmaraş	31 200	23 766	16 499	11 891	6 898	5 083	6 269	5 335	1 534	1 457

3.25 İllerin yerleşim yerlerine göre aldığı göç, 1995-2000 (devam)
Provincial in-migration by places of residence, 1995-2000 (continued)

2000 yılı daimi ikametgahı Permanent place of residence in 2000	**Toplam** - Total		**İl ve ilçe merkezinden il ve ilçe merkezine** From province and district center to province and district center		**Belde ve köyden il ve ilçe merkezine** From village to province and district center		**İl ve ilçe merkezinden belde ve köye** From province and district center to village		**Belde ve köyden belde ve köye** From village to village	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Mardin	21 683	16 464	12 854	10 048	3 924	3 094	4 084	2 725	821	597
Muğla	62 470	43 654	25 208	18 246	5 667	4 433	25 760	16 899	5 835	4 076
Muş	11 859	8 258	5 027	3 595	2 725	1 382	3 499	2 588	608	693
Nevşehir	15 558	14 062	7 157	6 456	2 499	2 129	4 221	3 804	1 681	1 673
Niğde	19 529	14 773	11 111	8 624	2 625	1 906	4 968	3 565	825	678
Ordu	34 787	29 012	15 658	13 197	7 927	6 361	9 107	7 371	2 095	2 083
Rize	19 306	16 539	9 699	8 059	4 074	3 228	4 652	4 331	881	921
Sakarya	42 633	37 240	22 784	17 444	6 001	5 223	12 117	12 191	1 731	2 382
Samsun	49 408	46 676	28 339	27 030	9 640	8 473	9 675	8 593	1 754	2 580
Siirt	15 315	8 326	9 447	5 269	2 530	1 461	2 669	1 262	669	334
Sinop	12 376	10 327	6 005	5 326	2 198	1 731	3 568	2 749	605	521
Sivas	36 189	26 962	21 546	15 739	7 261	5 289	6 496	5 027	886	907
Tekirdağ	59 443	48 716	34 016	27 470	9 395	8 009	12 251	9 976	3 781	3 261
Tokat	29 124	23 786	15 023	12 725	6 269	5 029	6 663	4 884	1 169	1 148
Trabzon	43 823	37 527	23 463	19 544	6 634	5 602	11 747	10 593	1 979	1 788
Tunceli	13 919	4 290	8 376	2 528	2 181	719	2 649	855	713	188
Şanlıurfa	39 798	26 556	22 074	14 496	8 176	4 765	7 588	5 525	1 960	1 770
Uşak	14 109	13 828	7 862	7 764	3 270	3 467	2 323	1 949	654	648
Van	36 983	27 577	18 773	13 826	11 426	7 873	5 209	3 989	1 575	1 889
Yozgat	26 163	21 018	13 755	11 068	5 412	3 843	5 377	4 377	1 619	1 730
Zonguldak	23 993	21 808	11 190	9 755	4 607	3 924	6 406	5 908	1 790	2 221
Aksaray	14 256	11 701	7 810	6 464	2 546	2 311	3 274	2 417	626	509
Bayburt	4 273	3 157	2 198	1 627	848	490	1 010	807	217	233
Karaman	9 526	8 307	5 375	4 679	1 949	1 757	1 821	1 561	381	310
Kırıkkale	16 105	13 870	11 220	9 556	2 178	1 980	2 277	1 900	430	434
Batman	16 297	12 888	9 542	7 735	3 672	3 060	2 442	1 635	641	458
Şırnak	24 913	9 875	11 576	6 718	3 039	1 656	8 201	1 231	2 097	270
Bartın	7 416	6 221	3 309	2 810	1 239	1 044	2 370	1 772	498	595
Ardahan	7 957	4 547	3 857	1 964	1 885	1 143	1 837	1 095	378	345
Iğdır	9 093	5 626	4 611	3 277	1 336	971	2 553	1 074	593	304
Yalova	15 636	13 590	7 406	6 779	925	813	6 309	5 408	996	590
Karabük	12 550	11 408	7 639	6 888	2 531	2 291	1 979	1 774	401	455
Kilis	4 396	4 189	2 952	2 935	746	624	531	442	167	188
Osmaniye	15 972	14 575	10 487	8 810	3 266	3 221	1 694	1 813	525	731
Düzce	21 162	17 117	8 682	6 694	1 886	1 360	8 737	7 648	1 857	1 415

3.26 İllerin yerleşim yerlerine göre verdiği göç, 1995-2000
Provincial out-migration by places of residence, 1995-2000

2000 yılı daimi ikametgahı Permanent place of residence in 2000	**Toplam** - Total		**İl ve ilçe merkezinden il ve ilçe merkezine** From province and district center to province and district center		**Belde ve köyden il ve ilçe merkezine** From village to province and district center		**İl ve ilçe merkezinden belde ve köye** From province and district center to village		**Belde ve köyden belde ve köye** From village to village	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Toplam - Total	3 643 375	3 048 888	2 110 130	1 757 849	639 319	528 966	730 646	611 872	163 280	150 201
Adana	100 019	84 799	62 018	52 478	12 879	11 075	21 721	18 293	3 401	2 953
Adıyaman	40 851	31 340	20 804	15 829	10 878	7 321	5 693	4 876	3 476	3 314
Afyonkarahisar	38 137	30 760	20 044	16 656	9 700	7 840	5 644	4 003	2 749	2 261
Ağrı	38 054	23 914	18 995	11 652	10 415	6 120	5 508	3 632	3 136	2 510
Amasya	25 394	22 442	15 467	14 107	5 444	4 727	3 502	2 752	981	856
Ankara	204 850	176 726	144 420	123 558	14 353	14 424	44 183	36 866	1 894	1 878
Antalya	77 044	62 313	43 633	35 334	8 232	6 504	20 900	16 061	4 279	4 414
Artvin	18 202	15 825	9 996	8 776	4 702	3 912	2 337	2 051	1 167	1 086
Aydın	43 953	39 596	26 517	23 672	6 932	6 267	8 120	7 071	2 384	2 586
Balıkesir	59 461	53 121	34 466	30 784	11 329	10 230	9 808	8 219	3 858	3 888
Bilecik	10 578	9 665	6 489	5 891	2 359	2 351	1 394	1 070	336	353
Bingöl	19 179	13 411	10 196	7 021	4 848	3 292	2 841	2 044	1 294	1 054
Bitlis	22 353	15 769	13 200	9 683	5 478	3 327	2 566	1 755	1 109	1 004
Bolu	23 104	21 258	14 284	13 211	3 620	3 587	4 195	3 519	1 005	941
Burdur	15 496	13 637	8 805	7 811	3 170	2 878	2 445	1 887	1 076	1 061
Bursa	88 056	78 958	54 026	47 591	11 880	11 499	20 443	18 258	1 707	1 610
Çanakkale	26 170	23 002	14 778	12 954	5 746	5 204	4 185	3 369	1 461	1 475
Çankırı	17 074	14 248	9 724	8 074	4 831	4 254	1 774	1 239	745	681
Çorum	43 891	35 416	23 045	19 281	14 081	11 133	4 526	3 258	2 239	1 744
Denizli	45 828	40 400	20 689	17 808	8 535	7 328	12 217	10 835	4 387	4 429
Diyarbakır	89 333	68 229	50 448	37 702	14 644	10 227	19 020	15 618	5 221	4 682
Edirne	26 798	24 147	16 795	15 014	5 121	5 131	3 678	2 831	1 204	1 171
Elazığ	37 149	29 278	24 074	19 231	6 109	4 758	5 628	4 170	1 338	1 119
Erzincan	19 661	17 053	12 593	10 869	3 094	2 948	3 070	2 415	904	821
Erzurum	71 006	55 687	38 473	31 491	19 013	13 709	8 646	6 297	4 874	4 190
Eskişehir	38 575	35 243	26 191	24 055	4 868	4 756	6 806	5 778	710	654
Gaziantep	51 959	41 513	32 154	25 118	9 021	7 514	9 336	7 709	1 448	1 172
Giresun	26 130	23 889	14 375	13 325	7 074	6 217	3 262	2 804	1 419	1 543
Gümüşhane	11 819	9 784	5 801	4 831	3 851	3 116	1 297	1 032	870	805
Hakkari	13 455	8 081	7 762	4 341	3 129	2 001	1 601	887	963	852
Hatay	67 896	57 785	38 647	32 279	10 886	8 273	14 379	13 063	3 984	4 170
Isparta	26 648	21 716	16 138	13 369	5 133	4 065	3 930	3 046	1 447	1 236
Mersin	77 782	67 240	46 360	39 873	7 890	6 759	20 662	18 083	2 870	2 525
İstanbul	415 789	336 480	232 445	174 689	28 017	27 115	151 159	130 982	4 168	3 694
İzmir	153 837	133 196	101 659	86 859	14 783	14 575	34 124	28 712	3 271	3 050
Kars	30 885	24 291	16 316	13 029	8 328	6 125	3 819	2 828	2 422	2 309
Kastamonu	26 815	24 155	14 097	13 051	8 264	7 393	2 924	2 129	1 530	1 582
Kayseri	64 525	54 741	37 736	32 048	11 702	9 289	13 286	11 762	1 801	1 642
Kırklareli	17 105	16 067	10 712	9 642	3 462	3 744	2 174	1 828	757	853
Kırşehir	18 681	16 760	11 434	10 392	4 490	4 195	2 178	1 585	579	588
Kocaeli	91 207	88 613	54 549	52 328	7 942	7 970	26 720	26 211	1 996	2 104
Konya	92 439	79 659	54 540	47 970	18 890	16 340	14 843	11 888	4 166	3 461
Kütahya	33 389	26 623	17 048	13 879	8 669	7 153	5 348	3 850	2 324	1 741
Malatya	49 294	41 461	31 155	26 500	9 841	8 143	6 882	5 512	1 416	1 306
Manisa	54 915	48 865	31 644	28 617	10 843	9 539	9 396	7 849	3 032	2 860
Kahramanmaraş	45 547	34 950	23 185	18 049	12 219	9 207	6 784	4 942	3 359	2 752

3.26 İllerin yerleşim yerlerine göre verdiği göç, 1995-2000 (devam)
Provincial out-migration by places of residence, 1995-2000 (continued)

2000 yılı daimi ikametgahı Permanent place of residence in 2000	**Toplam** - Total		**İl ve ilçe merkezinden il ve ilçe merkezine** From province and district center to province and district center		**Belde ve köyden il ve ilçe merkezine** From village to province and district center		**İl ve ilçe merkezinden belde ve köye** From province and district center to village		**Belde ve köyden belde ve köye** From village to village	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Mardin	44 879	35 350	25 354	18 982	9 147	6 696	6 935	6 138	3 443	3 534
Muğla	35 341	27 862	18 639	14 290	5 576	4 652	8 505	6 418	2 621	2 502
Muş	26 246	17 940	13 602	9 347	6 857	4 205	3 713	2 692	2 074	1 696
Nevşehir	16 663	14 911	9 328	8 466	4 583	3 963	2 047	1 757	705	725
Niğde	19 498	15 503	10 310	8 655	5 400	4 163	2 839	1 995	949	690
Ordu	56 137	44 620	27 060	21 686	15 783	12 332	8 347	6 335	4 947	4 267
Rize	22 351	20 967	13 475	12 221	4 826	4 787	3 201	2 953	849	1 006
Sakarya	47 604	48 167	28 190	27 940	5 896	6 020	11 878	12 167	1 640	2 040
Samsun	80 606	67 123	46 107	39 894	18 673	14 476	11 949	9 405	3 877	3 348
Siirt	23 508	17 194	14 132	10 361	5 709	4 190	2 618	1 940	1 049	703
Sinop	20 346	18 744	10 564	9 819	5 739	5 364	2 255	1 912	1 788	1 649
Sivas	53 538	45 239	30 568	26 477	15 113	12 727	5 598	4 102	2 259	1 933
Tekirdağ	29 690	27 134	18 449	16 481	4 786	4 979	5 451	4 465	1 004	1 209
Tokat	48 713	41 369	25 749	22 847	13 100	10 678	6 604	5 155	3 260	2 689
Trabzon	49 201	42 127	27 701	23 077	10 374	8 920	8 093	6 988	3 033	3 142
Tunceli	11 994	9 338	7 657	5 886	2 189	1 920	1 514	940	634	592
Şanlıurfa	65 790	49 877	32 003	23 135	13 189	8 327	14 129	12 098	6 469	6 317
Uşak	15 863	14 131	8 608	7 501	3 273	3 101	3 093	2 586	889	943
Van	59 199	37 713	29 467	19 393	16 426	9 889	8 550	5 264	4 756	3 167
Yozgat	39 925	33 532	21 023	18 315	12 558	10 090	4 155	3 173	2 189	1 954
Zonguldak	46 583	43 227	25 647	24 147	9 959	8 901	7 769	7 068	3 208	3 111
Aksaray	16 590	14 136	9 276	8 054	4 218	3 557	2 346	1 907	750	618
Bayburt	7 006	5 784	3 983	3 341	1 896	1 507	733	562	394	374
Karaman	11 196	9 408	6 284	5 331	2 563	2 107	1 760	1 473	589	497
Kırıkkale	21 620	19 981	15 660	14 680	2 869	2 757	2 772	2 206	319	338
Batman	26 874	20 343	16 796	12 354	5 345	3 912	3 648	3 130	1 085	947
Şırnak	18 163	10 674	10 314	5 720	4 218	2 532	2 547	1 691	1 084	731
Bartın	15 817	13 478	8 043	6 805	4 454	3 749	2 070	1 670	1 250	1 254
Ardahan	14 178	11 851	6 211	5 167	4 760	3 885	1 652	1 348	1 555	1 451
Iğdır	9 157	6 923	4 986	3 698	2 074	1 480	1 339	1 089	758	656
Yalova	14 302	14 408	9 638	9 720	678	761	3 773	3 689	213	238
Karabük	16 858	15 739	10 488	9 853	3 041	2 872	2 510	2 268	819	746
Kilis	6 934	5 693	4 289	3 637	1 623	1 193	746	581	276	282
Osmaniye	22 533	18 398	13 388	11 308	3 258	2 575	4 886	3 754	1 001	761
Düzce	18 139	17 898	9 214	8 539	2 471	2 164	5 667	6 084	787	1 111

3.27 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 2007-2008
Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 2007-2008

İller Provinces	Toplam nüfus Total population	Aldığı göç In-migration	Verdiği göç Out-migration	Net göç Net migration	Net göç hızı Rate of net migration (‰)
Toplam - Total	71 517 100	2 273 492	2 273 492	0	0
Adana	2 026 319	45 493	58 316	- 12 823	-6.31
Adıyaman	585 067	12 155	20 971	- 8 816	-14.96
Afyonkarahisar	697 365	18 270	24 861	- 6 591	-9.41
Ağrı	532 180	12 195	27 450	- 15 255	-28.26
Amasya	323 675	11 748	14 268	- 2 520	-7.76
Ankara	4 548 939	156 760	126 198	30 562	6.74
Antalya	1 859 275	92 031	55 806	36 225	19.68
Artvin	166 584	6 700	8 660	- 1 960	-11.70
Aydın	965 500	34 375	25 577	8 798	9.15
Balıkesir	1 130 276	37 407	31 129	6 278	5.57
Bilecik	193 169	8 206	8 793	- 587	-3.03
Bingöl	256 091	8 977	10 192	- 1 215	-4.73
Bitlis	326 897	11 721	20 957	- 9 236	-27.86
Bolu	268 882	10 049	11 032	- 983	-3.65
Burdur	247 437	9 674	10 019	- 345	-1.39
Bursa	2 507 963	82 964	47 370	35 594	14.29
Çanakkale	474 791	16 390	14 246	2 144	4.53
Çankırı	176 093	12 680	11 612	1 068	6.08
Çorum	545 444	15 828	24 072	- 8 244	-15.00
Denizli	917 836	22 721	22 120	601	0.66
Diyarbakır	1 492 828	31 677	47 777	- 16 100	-10.73
Edirne	394 644	11 202	14 249	- 3 047	-7.69
Elazığ	547 562	15 294	18 813	- 3 519	-6.41
Erzincan	210 645	10 977	11 976	- 999	-4.73
Erzurum	774 967	18 999	43 585	- 24 586	-31.23
Eskişehir	741 739	31 731	21 970	9 761	13.25
Gaziantep	1 612 223	37 184	36 229	955	0.59
Giresun	421 766	20 089	18 539	1 550	3.68
Gümüşhane	131 367	9 281	9 073	208	1.58
Hakkari	258 590	7 801	6 981	820	3.18
Hatay	1 413 287	29 459	32 624	- 3 165	-2.24
Isparta	407 463	17 997	16 800	1 197	2.94
Mersin	1 602 908	46 776	50 110	- 3 334	-2.08
İstanbul	12 697 164	374 868	348 193	26 675	2.10
İzmir	3 795 978	117 067	89 819	27 248	7.20
Kars	312 128	8 855	17 726	- 8 871	-28.02
Kastamonu	360 424	14 775	14 003	772	2.14
Kayseri	1 184 386	30 021	28 621	1 400	1.18
Kırklareli	336 942	10 565	11 027	- 462	-1.37
Kırşehir	222 735	9 822	12 312	- 2 490	-11.12
Kocaeli	1 490 358	63 965	40 947	23 018	15.56
Konya	1 969 868	45 502	56 760	- 11 258	-5.70
Kütahya	565 884	14 112	21 711	- 7 599	-13.34
Malatya	733 789	25 500	27 830	- 2 330	-3.17
Manisa	1 316 750	38 301	35 458	2 843	2.16
Kahramanmaraş	1 029 298	26 142	25 574	568	0.55

3.27 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 2007-2008 (devam)
Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 2007-2008 (continued)

İller Provinces	Toplam nüfus Total population	Aldığı göç In-migration	Verdiği göç Out-migration	Net göç Net migration	Net göç hızı Rate of net migration (‰)
Mardin	750 697	27 606	41 432	- 13 826	-18.25
Muğla	791 424	35 907	24 959	10 948	13.93
Muş	404 309	10 058	25 896	- 15 838	-38.42
Nevşehir	281 699	9 531	10 882	- 1 351	-4.78
Niğde	338 447	15 150	13 991	1 159	3.43
Ordu	719 278	27 719	31 458	- 3 739	-5.18
Rize	319 410	13 253	13 825	-572	-1.79
Sakarya	851 292	24 321	20 887	3 434	4.04
Samsun	1 233 677	35 404	40 633	- 5 229	-4.23
Siirt	299 819	11 870	12 625	-755	-2.52
Sinop	200 791	10 299	9 472	827	4.13
Sivas	631 112	18 871	30 428	- 11 557	-18.15
Tekirdağ	770 772	47 534	22 373	25 161	33.19
Tokat	617 158	29 593	35 892	- 6 299	-10.15
Trabzon	748 982	25 918	27 027	- 1 109	-1.48
Tunceli	86 449	6 861	6 068	793	9.22
Şanlıurfa	1 574 224	25 510	37 282	- 11 772	-7.45
Uşak	334 111	8 666	10 222	- 1 556	-4.65
Van	1 004 369	21 187	30 275	- 9 088	-9.01
Yozgat	484 206	15 352	30 117	- 14 765	-30.04
Zonguldak	619 151	17 639	19 530	- 1 891	-3.05
Aksaray	370 598	11 146	12 596	- 1 450	-3.90
Bayburt	75 675	2 996	4 949	- 1 953	-25.48
Karaman	230 145	8 904	8 145	759	3.30
Kırıkkale	279 325	11 360	16 605	- 5 245	-18.60
Batman	485 616	16 467	19 669	- 3 202	-6.57
Şırnak	429 287	13 223	15 877	- 2 654	-6.16
Bartın	185 368	8 418	6 325	2 093	11.36
Ardahan	112 242	4 640	7 447	- 2 807	-24.70
Iğdır	184 025	5 559	9 356	- 3 797	-20.42
Yalova	197 412	16 656	6 542	10 114	52.58
Karabük	216 248	8 383	8 489	-106	-0.49
Kilis	120 991	4 998	4 611	387	3.20
Osmaniye	464 704	17 464	16 338	1 126	2.43
Düzce	328 611	10 723	8 913	1 810	5.52

	Sayfa Page	
Açıklama	**68**	Explanation
4.1 İBBS'ye göre doğumlar	**71**	4.1 Births by SRE
4.2 Yaşa özel doğurganlık hızı	**73**	4.2 Age specific fertility rate
4.3 İBBS'ye göre evlenmeler	**74**	4.3 Marriages by SRE
4.4 İBBS'ye göre boşanmalar	**77**	4.4 Divorces by SRE
4.5 Evlilik süresine göre boşanmalar	**80**	4.5 Divorces by duration of marriage
4.6 Nedenlerine göre boşanmalar	**80**	4.6 Divorces by causes
4.7 Eşlerin yaş farkına göre boşanmalar	**80**	4.7 Divorces by age difference of spouses
4.8 İBBS'ye göre ölümler [İl ve ilçe merkezleri]	**81**	4.8 Deaths by SRE [Province and district centers]
4.9 Nedenlerine ve cinsiyete göre ölümler [İl ve ilçe merkezleri]	**84**	4.9 Deaths by causes and sex [Province and district centers]
4.10 Yaş grubuna göre ölümler [İl ve ilçe merkezleri]	**85**	4.10 Deaths by age group [Province and district centers]
4.11 Yaş grubuna göre intiharlar	**85**	4.11 Suicides by age group
4.12 Nedenlere göre intiharlar	**85**	4.12 Suicides by causes
4.13 Demografik göstergeler, 2004-2008	**86**	4.13 Demographic indicators, 2004-2008
4.14 Demografik göstergeler, 2009-2025	**86**	4.14 Demographic indicators, 2009-2025
4.15 Ülkemize gelen göçmenler	**87**	4.15 Immigrants by country of origin

DEMOGRAFİ

Nüfusun yapısının incelenmesinde yararlanılan hayati istatistikler veya nüfus hareketleri verileri genellikle evlenme, boşanma, doğum, ölüm ve göçe ait kayıtlardan derlenmektedir. Nüfus sayımları belli aralarla nüfusun belli anlardaki görüntüsünü vermektedir. Oysa hayati istatistiklerde amaç, sayımlar arasındaki yıllarda da nüfus hareketlerinde meydana gelen değişmeleri sürekli olarak izlemektir.

Hayati istatistiklerin kapsamında yer alan doğum, evlenme ve boşanma olaylarına ilişkin veriler İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) veri tabanından elde edilmektedir. Ölüm ve intihar olaylarına ilişkin veriler ise Türkiye İstatistik Kurumu tarafından derlenmektedir.

Göçmenlere ilişkin bilgiler Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'ndan alınmaktadır.

Doğum İstatistikleri

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), doğum olaylarına ilişkin bilgileri, 1964 yılında nüfusu en fazla olan 25 il için sağlık personeli aracılığı ile derlemeye başlamıştır. 1981 yılında il sayısı 49'a çıkartılmıştır. Daha sonra, ileriye dönük plan ve programların yapılabilmesi için doğum olaylarına ilişkin bilgilerin Türkiye genelinde derlenmesi ihtiyacı ortaya çıkmış, bu nedenle ilgili kurum ve kuruluşlarla bir dizi toplantılar yapılarak doğum olaylarına ilişkin bilgilerin "Nüfus Teşkilatları" kanalı ile derlenmesine karar verilerek 1 Kasım 1983 tarihinde doğum istatistiklerinin tüm Türkiye için derlenmesine başlanmıştır. Ancak, TÜİK tarafından yapılan değerlendirmelerden sonra, bu yöntemle derlenen doğum istatistiklerine ilişkin verilerin idari kayıtlardan eksik ve sağlıksız derlendiği, bundan dolayı doğum istatistiklerinin derlenmesine, yeni bir sistem kuruluncaya kadar 1 Ocak 1986 tarihinde ara verilmiştir.

Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS)'nin 2001 yılında çevrim-içi (on-line) uygulamasına geçmesiyle doğum istatistiklerinin bu veri tabanından elde edilmesine karar verilmiştir. Bu amaca yönelik olarak, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile TÜİK arasında 7 Şubat 2006 tarihinde veri değişimine ilişkin bir protokol imzalanmıştır. Bu protokol çerçevesinde, 2001 yılı ve sonrasına ait doğum olaylarına ilişkin bilgiler, MERNİS veri tabanından elde edilerek TÜİK tarafından yayımlanmaya başlanmıştır.

Evlenme İstatistikleri

Evlenme İstatistikleri sadece yasal evlenmeleri içermektedir. Evlenme olaylarına ilişkin bilgiler, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 1927 yılından itibaren derlenmeye başlanmış ve 1967 yılı sonuna kadar il ve ilçe merkezlerinden, 1968-1981 yılları arasında il ve ilçe merkezleri ile belediyesi olan bucak ve köylerden, 1982 yılı başından itibaren ise Türkiye geneli için derlenmeye başlanmıştır.

2003 yılına kadar evlenme olaylarına ilişkin bilgiler TÜİK tarafından belediye teşkilatı olan yerlerde "Belediye Evlendirme Memurlukları", belediye teşkilatı bulunmayan bucak ve köylerde ise "Nüfus Müdürlükleri" kanalıyla aylık ve üçer aylık dönemler halinde derlenmekteydi. İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile Türkiye İstatistik Kurumu arasında 7 Şubat 2006 tarihinde yapılan bir protokol ile 2003 yılından itibaren evlenme istatistikleri, Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) veri tabanından elde edilerek yayımlanmaya başlanmıştır.

DEMOGRAPHY

Vital statistics used in the interpretation of the population structure and development are taken from the records of marriages, divorces, births, deaths and migrations. The population censuses provide, at certain intervals, an instantaneous picture of the population, whereas the aim pursued in vital statistics is to follow population movements which continuously during intercensal years.

Data on birth, marriage and divorce events involved in vital statistics are gotten from The Central Population Administrative System (MERNIS) data base of The Ministry of Interior, The General Directorate of Population and Citizenship Affairs. Data on death and suicide events are gathered by Turkish Statistical Institute, as well.

Data on immigrants is taken from the Ministry of Public Works and Settlement.

Birth Statistics

Turkish Statistical Institute (TurkStat) collected data on birth events from 1964 to 1980 by health personnel for the most populous 25 provinces. The number of provinces increased to 49 provinces in 1981. Then, it was needed to collect data on birth events for the whole country to make plans and programmes for future. Therefore, TurkStat had meeting with related organizations and decided to collect data on birth events by population directorates and also they started to collect data on birth events for the whole country on 1 November 1983. But, after TurkStat evaluated birth data, it was seen that data on birth events collected from administrative registers were missing and unreliable. Therefore, it was decided to stop collecting data on birth events on 1 January 1986 until the new system will be able to establish.

The Central Population Administrative System (MERNIS) was converted to the on-line system in 2001. Because of this, it was decided to get data on birth events from MERNIS database. Then, it was signed a protocol related to data change between the Ministry of Interior, The General Directorate of Population and Citizenship Affairs and TurkStat on 7 February 2006. In the framework of this protocol, for 2001 and later, the data related to birth events taken from MERNIS database are started to publish by TurkStat.

Marriage Statistics

Marriage statistics include only legal marriages. Information related to marriage events has been gathered by Turkish Statistical Institute (TurkStat) from 1927 to 1967 for province and district centers, in addition to sub-districts and villages with a municipal organization between 1968-1981 and for the whole country since the beginning of 1982.

Up to 2003, information related to the marriage events were collected from marriage offices of a municipal organization and population offices in sub-districts and villages without a municipal organization in a period of monthly and trimester by TurkStat. A protocol was signed between The Ministry of Interior, The General Directorate of Population and Citizenship Affairs and Turkish Statistical Institute on 7 February, 2006 to get data on marriage statistics. These statistics have been gotten from The Central Population Administrative System (MERNIS) data base since 2003 and published by TurkStat.

Boşanma İstatistikleri

Boşanma olaylarına ilişkin bilgiler, Medeni Kanun'un 4 Ekim 1926 tarihinde yürürlüğe girmesinden itibaren Türkiye geneli için derlenmektedir.

2003 yılına kadar boşanma olaylarına ilişkin bilgiler Türkiye İstatistik Kurumu tarafından asliye hukuk ve aile mahkemeleri kanalıyla üçer aylık dönemler halinde derlenmekteydi. İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile Türkiye İstatistik Kurumu arasında 7 Şubat 2006 tarihinde yapılan bir protokol ile 2003 yılından itibaren boşanma istatistikleri, Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) veri tabanından elde edilerek yayımlanmaya başlanmıştır.

Ölüm İstatistikleri

1931 yılında derlenmeye başlayan ölüm istatistikleri 1949 yılı sonuna kadar nüfusu en fazla olan 25 il merkezi için toplanmakta iken, 1950-1957 yılları arasında bütün il merkezlerinde, bu tarihten sonra ise bütün il ve ilçe merkezlerinde toplanılmaya başlanmıştır. Bu istatistikler "Ölü gömme izin kağıdı" vermekle yükümlü görevlilerce doldurulan illerde sağlık müdürlükleri, ilçelerde ise sağlık ocakları kanalı ile TÜİK Bölge Müdürlüklerine aylık olarak gönderilen "Ölüm istatistikleri formları" ile derlenmektedir.

Ölüm istatistik formları Uluslararası Hastalık Sınıflaması sekizinci versiyonuna göre (UHS8) 50 ve 150 Uluslararası hastalık sınıflamasına göre ayrıma tabi tutularak değerlendirilir. Yıllıkta yer alan ölüm nedenleri UHS8'de yer alan başlıklara göre gruplandırılmıştır.

İntihar İstatistikleri

İntihar istatistiklerine ilişkin veriler 1962 yılından bu yana derlenmekte olup tüm yerleşim yerlerini kapsamaktadır. Yerleşim yerlerinde meydana gelen her bir intihar olayı için "İntihar istatistik formu" emniyet veya jandarma teşkilatı personeli tarafından doldurulur ve her ayın sonunda valilik ve kaymakamlıklar kanalı ile topluca TÜİK'e gönderilir.

Nüfus Projeksiyonları

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu gereği, 2007 yılında Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) kurulmuştur. Nüfus projeksiyonları, 2008 yılı ADNKS yaş ve cinsiyet yapısına göre üretilmiştir. Ulusal nüfus projeksiyonları, kuşak-bileşenler yöntemi ile yapılmıştır.

Tanım ve Kavramlar

Canlı doğum: Çocuğun doğduğu andan itibaren en az birkaç dakika yaşadığı, ağlama, nefes alma ve hareket etme gibi hayat belirtileri gösterdiği doğumdur.

Kaba doğum hızı: Belli bir yıl içinde her 1000 nüfus başına düşen doğum sayısıdır.

Genel doğurganlık hızı: Belli bir yıl içinde 15-44 yaş grubunda her 1000 kadın başına düşen doğum sayısıdır.

Yaşa özel doğurganlık hızı: Belli bir yaş grubunda kadın başına düşen ortalama canlı doğan çocuk sayısıdır.

Divorce Statistics

Information related to divorce events have been gathered for the whole Turkey, since the enforcement of the Civil Code on October 4, 1926.

Up to 2003, information related to the divorce events were collected from civil courts of general jurisdiction and family courts in a period of trimester by TurkStat. A protocol was signed between The Ministry of Interior, The General Directorate of Population and Citizenship Affairs and Turkish Statistical Institute on 7 February, 2006 to get data on divorce statistics. These statistics have been gotten from The Central Population Administrative System (MERNIS) data base since 2003 and published by TurkStat.

Death Statistics

Death statistics, initiated in 1931, were collected until 1949 for the most populous 25 provincial centers. From the beginning of 1950 until 1957 all the provincial centers of Turkey were covered. Finally after 1957, death statistics were complied in all the province and district centers in Turkey. Death statistics are collected by death statistics forms, filled out by the municipal officials responsible for issuing burial permits. Death statistics forms are then transmitted to TurkStat Regional Offices by health directorates in the provinces and by health clinics in district.

The forms, collected monthly, are classified by the International Disease Categories eight version (ICD8) 50 and 150 internationally accepted diseases. In the yearbook causes of deaths are grouped by ICD8.

Suicide Statistics

Suicide statistics have been compiled since 1962 and cover all inhabited places. For every suicide event occurring in an inhabited place, a suicide statistics form is filled out by the police officer or gendarme and is sent to TurkStat through the governor's offices in provinces and districts at the end of every month.

Population Projections

Address Based Population Registration System (ABPRS) was established in 2007 according to the Population Registration Law No. 5490. Population projections was produced in accordance with the age and sex structure of 2008 ABPRS. The national population projections are made by the cohort-component method.

Definitions and Concepts

Live birth: The births where the child lives at least a few minutes and shows evidence of life like crying, breathing or moving.

Crude birth rate: The number of births per 1000 population in a given year.

General fertility rate: The number of births per 1000 females in 15-44 age group in a given year.

Age specific fertility rate: The average number of live births per certain age group of a woman.

Toplam doğurganlık hızı: Bir kadının doğurgan olduğu dönem boyunca (15-49 yaşları arasında) yaşayacağı ve belirli yaşa özel doğurganlık hızını takip edeceği varsayımı altında ortalama doğurabileceği canlı çocuk sayısıdır.

Katkılı yenilenme hızı: Bir kadının doğurgan olduğu dönem boyunca (15-49 yaşları arasında) yaşayacağı ve belirli yaşa özel doğurganlık hızını takip edeceği varsayımı altında ortalama doğurabileceği kız çocuk sayısıdır.

Net yenilenme hızı: Bir nüfusta çocuk doğuran kadınların, kendi çocukları ile yenilenmesini, ölümlülüğü de dikkate alarak gösteren bir ölçümdür. Bu ölçüm tam olarak bir kadının, belli bir yaşa özel doğurganlık hızı, yaşa özel ölüm hızı ve doğuştaki cinsiyet oranına göre doğurduğu ortalama kız çocuk sayısıdır.

Çocuk doğurmada ortalama yaş: Kadınların yaşa özel doğurganlık hızlarına göre çocuklarını doğurduğu ortalama yaştır. Ölümlülüğün olmadığı bir kuşak ölçümüdür.

Doğuşta beklenen yaşam süresi: Yeni doğmuş bir bireyin yaşamı boyunca belirli bir dönemdeki yaşa özel ölümlülük hızlarına maruz kalması durumunda yaşaması beklenen ortalama yıl sayısıdır.

Evlenme: Türk Medeni Kanunu'na göre evlenmeye ehil erkek ve kadının, yetkili kanuni merci önünde yapmış oldukları çift taraflı bir akittir.

Boşanma: Evlenmenin yasal olarak sona erdirilmesidir. Erkek ile kadının yeni bir evlenme yapacak şekilde hukuki bir kararla evliliklerini tamamen sona erdirmeleridir.

Ölüm: Canlı doğum olayı gerçekleştikten sonraki herhangi bir zamanda yaşamsal fonksiyonların tamamen yitirilmesidir.

İntihar: İnsanın psişik tabakalarında meydana gelen bir iç çatışma sonucunda kendi kendini bilerek ve isteyerek öldürme şeklidir.

Total fertility rate: The average number of live births that a woman would have under the assumption that she survived to the end of her reproductive life (15 to 49 years of age) and bore according to a given age specific fertility rate.

Gross reproduction rate: The average number of female children that a woman would have under the assumption that she survived to the end of reproductive life (15 to 49 years of age) and bore according to a given age specific fertility rate.

Net reproduction rate: Measures the extent to which a population of childbearing women replaces itself with their own children, after allowing for mortality. Precisely, it is the average number of female children born per woman when there is a specified set of age-specific fertility rates, age specific mortality rates and sex ratio at birth.

Mean age of childbearing: The average age at which women bear their children according to the age specific fertility rates. It is a mortality-free cohort measure.

Expectation of life at birth: It is the average number of years an infant is supposed to live having been exposed to age specific mortality rates at certain periods all through his/her life.

Marriage: In accordance with the Turkish Civil Code, is a contract made between a man and woman to live together, sanctioned by a legal authority.

Divorce: A final legal dissolution of a marriage, that is, separation of husband and wife by a judicial decree which confers on the parties the right to civil marriage.

Death: Death is the permanent disappearance of all evidence of life at any time after live birth has taken place.

Suicide: Suicide is a method of killing of oneself knowingly and willingly as a result of psychological conflict.

4.1 İBBS'ye göre doğumlar
Births by SRE
[**20/07/2009 tarihi itibariyle -** Date as of 20/07/2009]

İBBS - SRE	2004	2005	2006	2007	2008
TR Türkiye - Turkey	1 213 545	1 231 678	1 238 725	1 266 503	1 262 333
TR1 İstanbul	195 341	202 801	204 709	217 899	220 464
TR10	195 341	202 801	204 709	217 899	220 464
İstanbul	195 341	202 801	204 709	217 899	220 464
TR2 Batı Marmara - West Marmara	34 169	34 977	35 374	36 310	35 903
TR21	16 547	17 393	17 515	18 387	18 321
Tekirdağ	9 066	9 671	9 878	10 558	10 709
Edirne	4 265	4 365	4 439	4 529	4 535
Kırklareli	3 216	3 357	3 198	3 300	3 077
TR22	17 622	17 584	17 859	17 923	17 582
Balıkesir	13 206	13 097	13 198	13 189	12 807
Çanakkale	4 416	4 487	4 661	4 734	4 775
TR3 Ege - Aegean	123 966	127 074	128 937	134 610	134 320
TR31	46 566	48 778	50 351	53 443	53 970
İzmir	46 566	48 778	50 351	53 443	53 970
TR32	35 356	36 216	36 961	38 413	38 522
Aydın	12 001	12 145	12 506	12 721	12 912
Denizli	13 700	14 026	14 097	14 813	14 887
Muğla	9 655	10 045	10 358	10 879	10 723
TR33	42 044	42 080	41 625	42 754	41 828
Manisa	18 156	18 386	18 682	19 514	19 219
Afyonkarahisar	11 303	11 220	10 818	10 900	10 556
Kütahya	7 757	7 577	7 349	7 426	7 236
Uşak	4 828	4 897	4 776	4 914	4 817
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	87 771	89 698	92 538	98 658	100 665
TR41	45 526	47 332	47 916	50 638	51 614
Bursa	34 470	35 905	36 378	39 162	40 046
Eskişehir	8 957	9 343	9 594	9 689	10 013
Bilecik	2 099	2 084	1 944	1 787	1 555
TR42	42 245	42 366	44 622	48 020	49 051
Kocaeli	19 407	19 866	21 479	24 005	25 064
Sakarya	12 776	12 702	13 147	13 440	13 387
Düzce	4 637	4 534	4 719	5 007	4 830
Bolu	3 314	3 262	3 189	3 325	3 429
Yalova	2 111	2 002	2 088	2 243	2 341
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	101 774	106 246	107 392	112 983	114 111
TR51	62 309	65 854	67 723	72 361	74 028
Ankara	62 309	65 854	67 723	72 361	74 028
TR52	39 465	40 392	39 669	40 622	40 083
Konya	35 790	36 586	36 173	36 974	36 460
Karaman	3 675	3 806	3 496	3 648	3 623

4.1 İBBS'ye göre doğumlar (devam)
Births by SRE (continued)
[**20/07/2009 tarihi itibariyle -** Date as of 20/07/2009]

İBBS - SRE	2004	2005	2006	2007	2008
TR6 Akdeniz - Mediterranean	155 080	161 524	164 456	168 363	170 698
TR61	34 632	35 880	38 007	39 496	40 167
Antalya	25 699	26 783	28 937	30 337	30 939
Isparta	5 688	5 775	5 929	6 078	6 232
Burdur	3 245	3 322	3 141	3 081	2 996
TR62	60 490	64 514	65 048	66 107	67 795
Adana	35 197	38 300	38 997	39 259	40 621
Mersin	25 293	26 214	26 051	26 848	27 174
TR63	59 958	61 130	61 401	62 760	62 736
Hatay	28 424	29 184	29 093	29 889	29 768
Kahramanmaraş	22 135	22 356	22 353	22 924	22 698
Osmaniye	9 399	9 590	9 955	9 947	10 270
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	67 602	67 619	67 889	67 415	65 913
TR71	25 958	25 393	25 368	24 636	23 911
Kırıkkale	4 375	4 112	4 177	4 221	4 019
Aksaray	6 714	7 132	7 232	6 930	6 811
Niğde	7 152	6 877	6 934	6 566	6 585
Nevşehir	4 289	4 005	3 800	3 670	3 466
Kırşehir	3 428	3 267	3 225	3 249	3 030
TR72	41 644	42 226	42 521	42 779	42 002
Kayseri	22 342	23 694	24 867	25 138	25 588
Sivas	10 823	10 714	10 412	10 630	9 963
Yozgat	8 479	7 818	7 242	7 011	6 451
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	68 022	65 463	63 418	64 046	62 935
TR81	14 111	13 719	13 304	14 087	14 180
Zonguldak	8 595	8 388	8 040	8 728	8 799
Karabük	3 015	3 062	2 994	2 982	2 970
Bartın	2 501	2 269	2 270	2 377	2 411
TR82	9 553	9 140	8 743	8 572	8 160
Kastamonu	4 759	4 566	4 460	4 473	4 065
Çankırı	2 020	2 086	2 054	1 976	1 947
Sinop	2 774	2 488	2 229	2 123	2 148
TR83	44 358	42 604	41 371	41 387	40 595
Samsun	20 287	19 336	18 949	19 466	19 328
Tokat	10 328	10 038	9 472	9 460	9 051
Çorum	9 080	8 685	8 678	8 105	7 936
Amasya	4 663	4 545	4 272	4 356	4 280
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	36 294	34 148	34 074	34 397	33 915
TR90	36 294	34 148	34 074	34 397	33 915
Trabzon	11 743	11 203	10 996	11 249	11 330
Ordu	10 544	9 723	9 994	10 049	10 084
Giresun	5 378	4 976	4 866	4 868	4 672
Rize	4 840	4 627	4 790	4 851	4 786
Artvin	2 038	1 895	1 694	1 646	1 425
Gümüşhane	1 751	1 724	1 734	1 734	1 618

4.1 İBBS'ye göre doğumlar (devam)
Births by SRE (continued)
[**20/07/2009 tarihi itibariyle -** Date as of 20/07/2009]

İBBS -SRE	2004	2005	2006	2007	2008
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia	53 810	51 638	49 671	47 055	44 086
TRA1	23 573	22 191	21 174	20 629	19 415
Erzurum	18 989	17 739	16 842	16 315	15 357
Erzincan	3 164	3 074	3 088	3 065	2 896
Bayburt	1 420	1 378	1 244	1 249	1 162
TRA2	30 237	29 447	28 497	26 426	24 671
Ağrı	16 553	15 825	15 735	14 436	13 428
Kars	7 290	7 242	6 754	6 308	5 936
Iğdır	4 269	4 181	4 044	3 984	3 776
Ardahan	2 125	2 199	1 964	1 698	1 531
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia	91 233	87 319	86 047	83 478	80 261
TRB1	30 314	29 871	29 080	29 093	28 521
Malatya	13 674	13 871	13 320	13 413	13 328
Elazığ	9 898	9 537	9 893	9 967	9 862
Bingöl	6 182	5 855	5 313	5 218	4 850
Tunceli	560	608	554	495	481
TRB2	60 919	57 448	56 967	54 385	51 740
Van	31 301	28 843	29 323	28 255	27 389
Muş	12 523	12 264	11 810	10 952	10 219
Bitlis	9 913	9 231	9 081	8 763	8 253
Hakkari	7 182	7 110	6 753	6 415	5 879
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia	198 483	203 171	204 220	201 289	199 062
TRC1	52 789	56 291	57 050	58 844	60 004
Gaziantep	36 968	39 909	41 048	43 413	44 871
Adıyaman	13 002	13 587	13 186	12 799	12 718
Kilis	2 819	2 795	2 816	2 632	2 415
TRC2	87 859	88 819	89 280	87 948	87 039
Şanlıurfa	49 051	50 428	51 449	50 016	49 468
Diyarbakır	38 808	38 391	37 831	37 932	37 571
TRC3	57 835	58 061	57 890	54 497	52 019
Mardin	20 923	20 908	19 900	18 745	18 242
Batman	14 046	14 432	13 939	13 735	13 508
Şırnak	13 556	13 258	14 819	13 481	12 185
Siirt	9 310	9 463	9 232	8 536	8 084

4.2 Yaşa özel doğurganlık hızı - Age specific fertility rate
[**20/07/2009 tarihi itibariyle -** Date as of 20/07/2009] (‰)

Annenin yaş grubu Age group of mother	2004	2005	2006	2007	2008
15-19	40	40	39	38	36
20-24	123	123	120	120	120
25-29	119	121	126	130	127
30-34	83	84	82	85	86
35-39	38	37	36	38	39
40-44	13	14	14	12	11
45-49	3	3	2	2	2

4.3 İBBS'ye göre evlenmeler
Marriages by SRE

İBBS - SRE	2004	2005	2006	2007	2008
TR Türkiye - Turkey	615 357	641 241	636 121	638 311	641 973
TR1 İstanbul	88 895	95 058	96 629	100 535	107 963
TR10	88 895	95 058	96 629	100 535	107 963
İstanbul	88 895	95 058	96 629	100 535	107 963
TR2 Batı Marmara - West Marmara	23 035	23 068	22 382	22 803	22 944
TR21	10 732	10 814	10 397	10 715	11 154
Tekirdağ	5 234	5 374	5 404	5 793	6 094
Edirne	3 022	3 012	2 787	2 715	2 780
Kırklareli	2 476	2 428	2 206	2 207	2 280
TR22	12 303	12 254	11 985	12 088	11 790
Balıkesir	8 939	8 857	8 788	8 750	8 495
Çanakkale	3 364	3 397	3 197	3 338	3 295
TR3 Ege - Aegean	78 712	78 718	79 327	79 866	80 170
TR31	29 722	29 303	30 534	30 960	31 985
İzmir	29 722	29 303	30 534	30 960	31 985
TR32	21 826	22 438	22 419	22 606	22 693
Aydın	7 736	7 995	8 004	8 347	8 167
Denizli	8 511	8 597	8 433	8 320	7 917
Muğla	5 579	5 846	5 982	5 939	6 609
TR33	27 164	26 977	26 374	26 300	25 492
Manisa	11 386	11 461	11 482	11 435	10 981
Afyonkarahisar	7 523	7 515	6 946	7 058	6 877
Kütahya	5 078	4 806	4 764	4 799	4 625
Uşak	3 177	3 195	3 182	3 008	3 009
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	50 969	53 083	52 075	53 783	54 460
TR41	25 886	26 496	25 984	26 811	27 650
Bursa	18 460	19 098	18 943	19 563	20 325
Eskişehir	5 954	5 901	5 635	5 871	5 909
Bilecik	1 472	1 497	1 406	1 377	1 416
TR42	25 083	26 587	26 091	26 972	26 810
Kocaeli	11 396	11 765	12 084	12 813	13 046
Sakarya	7 129	7 893	7 226	7 473	7 227
Düzce	2 861	3 233	3 081	2 909	2 791
Bolu	2 299	2 200	2 157	2 150	2 061
Yalova	1 398	1 496	1 543	1 627	1 685
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	53 516	54 594	55 740	56 993	56 699
TR51	31 992	33 210	34 421	35 081	36 013
Ankara	31 992	33 210	34 421	35 081	36 013
TR52	21 524	21 384	21 319	21 912	20 686
Konya	19 052	19 140	19 040	19 550	18 417
Karaman	2 472	2 244	2 279	2 362	2 269

4.3 İBBS'ye göre evlenmeler (devam)
Marriages by SRE (continued)

İBBS - SRE	2004	2005	2006	2007	2008
TR6 Akdeniz - Mediterranean	79 748	79 216	83 774	83 126	86 968
TR61	18 646	19 923	19 637	20 288	21 688
Antalya	13 168	14 318	14 261	15 104	16 401
Isparta	3 358	3 590	3 393	3 269	3 326
Burdur	2 120	2 015	1 983	1 915	1 961
TR62	32 254	30 000	34 251	32 138	34 777
Adana	19 395	16 577	19 645	17 855	19 617
Mersin	12 859	13 423	14 606	14 283	15 160
TR63	28 848	29 293	29 886	30 700	30 503
Hatay	13 169	13 399	13 851	14 093	14 210
Kahramanmaraş	10 787	10 695	11 261	11 659	11 344
Osmaniye	4 892	5 199	4 774	4 948	4 949
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	43 985	45 719	44 578	42 834	40 631
TR71	18 411	19 405	18 736	17 745	16 904
Kırıkkale	3 259	3 619	3 454	3 329	2 843
Aksaray	4 845	5 360	4 948	4 796	4 915
Niğde	3 954	3 985	4 016	3 785	3 608
Nevşehir	3 199	3 152	3 205	3 011	2 976
Kırşehir	3 154	3 289	3 113	2 824	2 562
TR72	25 574	26 314	25 842	25 089	23 727
Kayseri	11 726	12 156	11 848	11 764	11 329
Sivas	6 808	7 135	6 871	6 642	6 268
Yozgat	7 040	7 023	7 123	6 683	6 130
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	44 844	45 688	44 409	43 571	40 886
TR81	9 665	9 979	10 345	10 074	9 557
Zonguldak	5 845	6 103	6 494	6 094	5 960
Karabük	2 030	2 005	1 977	1 898	1 784
Bartın	1 790	1 871	1 874	2 082	1 813
TR82	7 420	7 304	7 040	6 861	6 377
Kastamonu	3 329	3 187	3 068	2 946	2 846
Çankırı	2 101	2 053	1 995	1 944	1 616
Sinop	1 990	2 064	1 977	1 971	1 915
TR83	27 759	28 405	27 024	26 636	24 952
Samsun	11 645	12 038	11 813	11 698	11 109
Tokat	6 562	6 479	5 984	5 871	5 582
Çorum	6 449	6 742	6 166	5 998	5 496
Amasya	3 103	3 146	3 061	3 069	2 765
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	20 777	21 931	22 222	21 584	20 882
TR90	20 777	21 931	22 222	21 584	20 882
Trabzon	5 962	6 213	6 304	6 480	6 609
Ordu	6 305	7 118	7 126	6 724	6 128
Giresun	3 553	3 580	3 528	3 408	3 233
Rize	2 381	2 517	2 673	2 482	2 413
Artvin	1 336	1 302	1 351	1 253	1 305
Gümüşhane	1 240	1 201	1 240	1 237	1 194

4.3 İBBS'ye göre evlenmeler (devam)
Marriages by SRE (continued)

İBBS - SRE	2004	2005	2006	2007	2008
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia	23 476	27 879	24 350	22 516	22 576
TRA1	10 486	11 531	10 944	10 173	9 799
Erzurum	7 810	8 735	8 238	7 539	7 205
Erzincan	1 789	1 969	1 868	1 776	1 813
Bayburt	887	827	838	858	781
TRA2	12 990	16 348	13 406	12 343	12 777
Ağrı	6 914	8 590	6 569	6 242	6 370
Kars	3 144	3 698	3 665	3 325	3 443
Iğdır	1 629	2 722	1 923	1 636	1 872
Ardahan	1 303	1 338	1 249	1 140	1 092
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia	36 753	37 983	36 338	35 824	34 510
TRB1	16 255	16 407	16 254	15 801	15 287
Malatya	7 554	7 524	7 394	7 328	6 743
Elazığ	5 190	5 505	5 568	5 344	5 473
Bingöl	2 915	2 707	2 689	2 530	2 398
Tunceli	596	671	603	599	673
TRB2	20 498	21 576	20 084	20 023	19 223
Van	9 790	10 004	9 610	9 989	9 890
Muş	5 421	5 855	5 111	5 041	4 587
Bitlis	3 561	4 066	3 721	3 361	3 080
Hakkari	1 726	1 651	1 642	1 632	1 666
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia	70 647	78 304	74 297	74 876	73 284
TRC1	22 344	26 327	25 494	25 502	24 677
Gaziantep	14 194	17 596	17 000	17 035	16 948
Adıyaman	6 491	7 152	6 933	7 023	6 417
Kilis	1 659	1 579	1 561	1 444	1 312
TRC2	30 965	32 734	31 225	32 427	32 053
Şanlıurfa	15 923	17 240	17 589	18 718	17 117
Diyarbakır	15 042	15 494	13 636	13 709	14 936
TRC3	17 338	19 243	17 578	16 947	16 554
Mardin	6 268	7 200	6 903	6 815	6 652
Batman	4 760	5 142	4 411	4 035	4 336
Şırnak	3 615	3 482	3 387	3 529	3 054
Siirt	2 695	3 419	2 877	2 568	2 512

Not. 2004-2005 yıllarına ait evlenme rakamları, MERNİS veri tabanından revize edilmiştir.

Note. The figures of marriage for 2004-2005 years are revised from MERNIS data base.

4.4 İBBS'ye göre boşanmalar
Divorces by SRE

İBBS - SRE	2004	2005	2006	2007	2008
TR Türkiye - Turkey	91 022	95 895	93 489	94 219	99 663
TR1 İstanbul	18 870	21 124	20 679	20 323	20 703
TR10	18 870	21 124	20 679	20 323	20 703
İstanbul	18 870	21 124	20 679	20 323	20 703
TR2 Batı Marmara - West Marmara	4 405	4 508	4 340	4 507	4 703
TR21	2 022	2 037	2 007	2 051	2 276
Tekirdağ	1 089	1 039	996	1 034	1 195
Edirne	566	554	529	527	579
Kırklareli	367	444	482	490	502
TR22	2 383	2 471	2 333	2 456	2 427
Balıkesir	1 856	1 903	1 774	1 829	1 763
Çanakkale	527	568	559	627	664
TR3 Ege - Aegean	16 980	17 929	17 718	17 518	19 232
TR31	8 033	8 647	8 820	8 563	9 531
İzmir	8 033	8 647	8 820	8 563	9 531
TR32	4 653	5 071	4 955	4 896	5 358
Aydın	1 571	1 609	1 617	1 669	1 851
Denizli	1 780	1 965	1 800	1 749	1 893
Muğla	1 302	1 497	1 538	1 478	1 614
TR33	4 294	4 211	3 943	4 059	4 343
Manisa	1 659	1 694	1 710	1 855	1 869
Afyonkarahisar	1 215	1 076	948	912	932
Kütahya	682	695	608	624	735
Uşak	738	746	677	668	807
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	7 210	8 377	8 247	8 512	9 194
TR41	3 914	4 421	4 541	4 798	4 904
Bursa	2 664	3 047	3 049	3 200	3 298
Eskişehir	1 079	1 195	1 274	1 358	1 378
Bilecik	171	179	218	240	228
TR42	3 296	3 956	3 706	3 714	4 290
Kocaeli	1 477	1 881	1 604	1 766	2 205
Sakarya	912	1 028	1 034	1 028	1 026
Düzce	368	369	429	315	437
Bolu	310	276	315	283	297
Yalova	229	402	324	322	325
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	10 693	11 326	11 282	11 137	11 913
TR51	7 327	8 232	8 132	8 202	8 894
Ankara	7 327	8 232	8 132	8 202	8 894
TR52	3 366	3 094	3 150	2 935	3 019
Konya	2 910	2 754	2 833	2 637	2 712
Karaman	456	340	317	298	307

4.4 İBBS'ye göre boşanmalar (devam)
Divorces by SRE (continued)

İBBS - SRE	2004	2005	2006	2007	2008
TR6 Akdeniz - Mediterranean	12 369	12 403	12 287	12 892	13 906
TR61	3 872	4 149	4 378	4 520	4 762
Antalya	2 941	3 206	3 517	3 686	3 905
Isparta	559	593	493	501	484
Burdur	372	350	368	333	373
TR62	5 230	5 113	4 942	5 324	5 789
Adana	2 719	2 538	2 629	2 862	3 042
Mersin	2 511	2 575	2 313	2 462	2 747
TR63	3 267	3 141	2 967	3 048	3 355
Hatay	1 558	1 575	1 439	1 496	1 691
Kahramanmaraş	1 215	1 167	1 178	1 109	1 184
Osmaniye	494	399	350	443	480
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	5 686	5 830	5 320	5 400	5 653
TR71	2 620	2 712	2 513	2 442	2 740
Kırıkkale	491	515	494	416	528
Aksaray	740	806	813	716	989
Niğde	317	388	307	394	351
Nevşehir	564	505	436	472	472
Kırşehir	508	498	463	444	400
TR72	3 066	3 118	2 807	2 958	2 913
Kayseri	1 447	1 631	1 576	1 664	1 745
Sivas	751	726	539	610	541
Yozgat	868	761	692	684	627
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	5 859	5 592	5 081	5 270	5 491
TR81	1 872	1 703	1 513	1 648	1 693
Zonguldak	1 214	1 101	1 007	1 106	1 176
Karabük	303	290	286	280	282
Bartın	355	312	220	262	235
TR82	765	808	771	705	805
Kastamonu	337	331	353	294	360
Çankırı	168	182	167	179	166
Sinop	260	295	251	232	279
TR83	3 222	3 081	2 797	2 917	2 993
Samsun	1 460	1 433	1 341	1 385	1 364
Tokat	595	544	517	539	564
Çorum	793	727	627	651	704
Amasya	374	377	312	342	361
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	2 435	2 079	2 003	2 108	2 115
TR90	2 435	2 079	2 003	2 108	2 115
Trabzon	645	566	494	534	552
Ordu	759	709	673	655	654
Giresun	563	400	432	505	477
Rize	221	192	186	199	210
Artvin	150	123	132	127	126
Gümüşhane	97	89	86	88	96

4.4 İBBS'ye göre boşanmalar (devam)
Divorces by SRE (continued)

İBBS -SRE	2004	2005	2006	2007	2008
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia	1 083	1 125	1 072	1 087	1 104
TRA1	569	553	586	579	600
Erzurum	314	313	319	336	338
Erzincan	211	210	201	215	213
Bayburt	44	30	66	28	49
TRA2	514	572	486	508	504
Ağrı	101	101	107	126	114
Kars	138	197	125	126	130
Iğdır	218	222	211	221	211
Ardahan	57	52	43	35	49
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia	1 666	1 673	1 778	1 765	1 784
TRB1	1 421	1 430	1 491	1 460	1 479
Malatya	597	610	651	716	678
Elazığ	582	595	574	493	578
Bingöl	153	141	158	137	135
Tunceli	89	84	108	114	88
TRB2	245	243	287	305	305
Van	116	115	164	167	161
Muş	67	75	63	56	76
Bitlis	42	34	34	52	38
Hakkari	20	19	26	30	30
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia	3 766	3 929	3 682	3 700	3 865
TRC1	2 141	2 235	2 034	2 003	2 145
Gaziantep	1 580	1 704	1 553	1 509	1 621
Adıyaman	457	438	387	419	417
Kilis	104	93	94	75	107
TRC2	1 255	1 285	1 248	1 335	1 281
Şanlıurfa	789	774	803	877	743
Diyarbakır	466	511	445	458	538
TRC3	370	409	400	362	439
Mardin	194	205	206	186	209
Batman	87	110	94	86	112
Şırnak	51	44	54	62	74
Siirt	38	50	46	28	44

4.5 Evlilik süresine göre boşanmalar
Divorces by duration of marriage

Evlilik süresi (yıl) Duration of marriage (year)	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	91 022	95 895	93 489	94 219	99 663
(%)					
-1	4.00	4.20	4.22	4.01	3.92
1	9.58	9.33	9.48	9.80	9.70
2	8.68	8.25	8.51	8.16	8.16
3	8.25	7.53	7.52	7.41	7.28
4	6.80	7.02	6.65	6.60	6.70
5	5.97	6.14	6.21	5.86	5.60
6 - 10	21.02	21.33	21.81	22.15	21.41
11-15	13.00	13.45	13.54	13.54	13.91
16+	22.71	22.75	22.06	22.47	23.07
Bilinmeyen - Unknown	-	-	-	-	0.24

4.6 Nedenlerine göre boşanmalar - Divorces by causes

Boşanma nedeni Cause of divorce	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	91 022	95 895	93 489	94 219	99 663
(%)					
Zina - Adultery	0.09	0.07	0.08	0.08	0.07
Cana kast ve pek fena muamele Attempt against life, cruelty and serious insult	0.01	0.04	0.03	0.03	0.04
Cürüm ve haysiyetsizlik Infamous crime and dishonorable conduct	0.02	0.04	0.04	0.03	0.02
Terk - Willfull desertion	0.29	0.27	0.30	0.24	0.26
Akıl hastalığı - Insanity	0.03	0.05	0.04	0.06	0.04
Geçimsizlik - Incompatibility	95.47	95.93	94.62	93.97	94.89
Diğer - Other	0.49	0.56	0.73	0.58	0.88
Bilinmeyen - Unknown	3.59	3.05	4.16	5.01	3.80

4.7 Eşlerin yaş farkına göre boşanmalar
Divorces by age difference of spouses

Yaş farkı Age difference	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	91 022	95 895	93 489	94 219	99 663
(%)					
Erkeğin yaşı büyük - Husband older	75.22	75.74	75.85	76.02	74.74
Erkeğin yaşı küçük - Husband younger	15.54	15.38	15.02	14.87	14.20
Yaşları eşit - Same age	9.24	8.88	9.13	9.11	6.44
Bilinmeyen - Unknown	-	-	-	-	4.62

4.8 İBBS'ye göre ölümler - Deaths by SRE
[İl ve ilçe merkezleri - Province and district centers]

İBBS - SRE	2004	2005	2006	2007	2008
TR Türkiye - Turkey	187 086	197 520	210 146	212 731	215 562
TR1 İstanbul	41 161	49 621	50 436	50 830	50 403
TR10	41 161	49 621	50 436	50 830	50 403
İstanbul	41 161	49 621	50 436	50 830	50 403
TR2 Batı Marmara - West Marmara	8 635	8 554	9 231	9 217	9 703
TR21	4 112	4 250	4 622	4 576	4 859
Tekirdağ	1 815	1 946	2 047	2 023	2 214
Edirne	1 434	1 497	1 705	1 667	1 751
Kırklareli	863	807	870	886	894
TR22	4 523	4 304	4 609	4 641	4 844
Balıkesir	3 400	3 252	3 512	3 538	3 722
Çanakkale	1 123	1 052	1 097	1 103	1 122
TR3 Ege - Aegean	30 065	29 582	32 125	31 657	31 568
TR31	18 249	18 396	19 089	18 714	18 208
İzmir	18 249	18 396	19 089	18 714	18 208
TR32	5 152	4 489	5 665	5 935	6 037
Aydın	2 294	2 190	2 488	2 574	2 550
Denizli	1 906	1 604	2 242	2 467	2 651
Muğla	952	695	935	894	836
TR33	6 664	6 697	7 371	7 008	7 323
Manisa	3 126	3 315	3 474	3 264	3 458
Afyonkarahisar	1 393	1 315	1 499	1 441	1 464
Kütahya	1 403	1 382	1 583	1 527	1 597
Uşak	742	685	815	776	804
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	19 578	19 707	24 265	24 165	24 484
TR41	13 114	12 557	16 060	15 387	15 712
Bursa	8 723	8 111	11 424	11 027	11 297
Eskişehir	3 969	4 048	4 167	3 963	3 992
Bilecik	422	398	469	397	423
TR42	6 464	7 150	8 205	8 778	8 772
Kocaeli	3 264	3 722	4 158	4 386	4 644
Sakarya	1 749	1 956	2 426	2 346	2 036
Düzce	310	331	346	602	602
Bolu	631	601	678	760	803
Yalova	510	540	597	684	687
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	25 191	25 700	26 560	26 777	26 773
TR51	19 264	19 455	20 477	20 947	20 747
Ankara	19 264	19 455	20 477	20 947	20 747
TR52	5 927	6 245	6 083	5 830	6 026
Konya	5 420	5 862	5 664	5 420	5 542
Karaman	507	383	419	410	484

4.8 İBBS'ye göre ölümler (devam) - Deaths by SRE (continued)
[İl ve ilçe merkezleri - Province and district centers]

İBBS - SRE	2004	2005	2006	2007	2008
TR6 Akdeniz - Mediterranean	19 968	20 457	21 508	22 646	22 845
TR61	5 678	5 891	6 445	6 443	6 605
Antalya	4 033	4 164	4 605	4 605	4 648
Isparta	1 130	1 146	1 224	1 253	1 415
Burdur	515	581	616	585	542
TR62	10 497	10 347	10 233	10 913	10 935
Adana	7 143	6 882	6 739	7 078	6 908
Mersin	3 354	3 465	3 494	3 835	4 027
TR63	3 793	4 219	4 830	5 290	5 305
Hatay	1 523	1 745	2 233	2 520	2 530
Kahramanmaraş	1 390	1 607	1 849	1 933	1 885
Osmaniye	880	867	748	837	890
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	8 531	8 608	8 875	9 265	9 628
TR71	3 069	3 102	3 187	3 068	3 243
Kırıkkale	1 006	1 042	1 010	957	1 011
Aksaray	626	627	726	644	658
Niğde	555	530	572	518	594
Nevşehir	427	467	466	486	478
Kırşehir	455	436	413	463	502
TR72	5 462	5 506	5 688	6 197	6 385
Kayseri	3 157	3 252	3 225	3 781	3 904
Sivas	1 699	1 661	1 779	1 732	1 736
Yozgat	606	593	684	684	745
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	10 575	11 122	11 742	11 562	12 351
TR81	2 066	2 156	2 355	2 459	2 823
Zonguldak	1 037	1 052	1 130	1 341	1 582
Karabük	785	835	863	828	885
Bartın	244	269	362	290	356
TR82	1 671	1 570	1 633	1 870	1 746
Kastamonu	881	776	850	954	859
Çankırı	376	388	378	434	443
Sinop	414	406	405	482	444
TR83	6 838	7 396	7 754	7 233	7 782
Samsun	3 206	3 858	3 900	3 467	3 728
Tokat	1 355	1 403	1 521	1 547	1 616
Çorum	1 491	1 392	1 512	1 482	1 602
Amasya	786	743	821	737	836
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	4 464	4 312	4 614	4 625	5 197
TR90	4 464	4 312	4 614	4 625	5 197
Trabzon	1 902	1 914	2 164	2 196	2 210
Ordu	1 134	1 054	1 001	1 030	1 362
Giresun	622	533	629	531	644
Rize	510	498	492	552	621
Artvin	214	216	246	208	217
Gümüşhane	82	97	82	108	143

4.8 İBBS'ye göre ölümler (devam) - Deaths by SRE (continued)
[İl ve ilçe merkezleri - Province and district centers]

İBBS - SRE	2004	2005	2006	2007	2008
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia	3 296	3 198	3 298	3 573	3 675
TRA1	2 655	2 632	2 722	2 816	2 837
Erzurum	2 125	2 107	2 186	2 266	2 278
Erzincan	452	435	444	455	475
Bayburt	78	90	92	95	84
TRA2	641	566	576	757	838
Ağrı	210	152	190	286	298
Kars	235	226	180	191	249
Iğdır	97	96	90	161	168
Ardahan	99	92	116	119	123
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia	5 140	5 511	5 633	5 817	6 093
TRB1	3 825	3 978	4 102	4 408	4 441
Malatya	2 134	2 274	2 278	2 465	2 382
Elazığ	1 411	1 435	1 503	1 615	1 743
Bingöl	145	181	230	208	223
Tunceli	135	88	91	120	93
TRB2	1 315	1 533	1 531	1 409	1 652
Van	861	1 044	1 088	1 028	1 238
Muş	108	152	106	111	136
Bitlis	249	239	204	118	143
Hakkari	97	98	133	152	135
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia	10 482	11 148	11 859	12 597	12 842
TRC1	5 689	6 087	6 162	6 474	6 417
Gaziantep	4 612	5 026	5 026	5 449	5 268
Adıyaman	771	747	820	745	803
Kilis	306	314	316	280	346
TRC2	3 602	3 757	4 184	4 544	4 699
Şanlıurfa	1 527	1 975	2 160	2 227	2 198
Diyarbakır	2 075	1 782	2 024	2 317	2 501
TRC3	1 191	1 304	1 513	1 579	1 726
Mardin	579	535	576	622	550
Batman	174	301	401	428	607
Şırnak	334	351	403	378	428
Siirt	104	117	133	151	141

4.9 Nedenlerine ve cinsiyete göre ölümler - Deaths by causes and sex
[İl ve ilçe merkezleri - Province and district centers]

Ölüm nedeni (UHS8) - Cause of death (ICD8)	2004	2005	2006	2007	2008
Erkek - Males	104 852	110 253	116 923	118 059	119 391
Enfeksiyon ve parazit hastalıkları					
Infectious and parasitic diseases	2 163	2 705	2 565	2 487	2 289
Urlar - Neoplasms	16 605	18 938	20 294	21 206	21 838
İç salgı hastalıkları - Endocrine diseases	1 072	1 346	1 495	1 465	1 309
Kan ve kan yapıcı organların hastalıkları					
Diseases of blood and forming organs	75	92	89	78	78
Sinir sistemi hastalıkları - Nervous system diseases	95	110	84	70	77
Dolaşım sistemi hastalıkları - Circulatory system diseases	47 207	49 254	51 689	51 682	53 056
Solunum sistemi hastalıkları - Respiratory system diseases	899	1 015	1 130	1 251	1 295
Sindirim sistemi hastalıkları - Digestive system diseases	1 568	2 028	1 898	1 435	1 379
Üro-genital sistemi hastalıkları - Genito-urinary system diseases	52	110	84	58	81
Doğuştan gelme anomaliler - Congenital anomalies	433	556	557	541	622
Perinatal mortalite - Perinatal mortality	1 819	1 956	1 945	2 100	1 868
Semptomlar ve iyi tanımlanmayan haller					
Symptoms and ill-defined conditions	12 634	10 584	12 689	11 940	12 145
Bütün diğer hastalıklar - All other diseases	15 934	17 332	18 032	18 801	19 106
Kazalar - Accidents	2 891	2 796	2 863	3 476	2 819
Kendini öldürme (intihar) ve kendini travmatize etme					
Suicide and self - inflicted injury	1 101	1 190	1 204	1 188	1 153
Bütün diğer dış sebepler - All other external causes	304	241	305	281	276
Kadın - Females	82 234	87 267	93 223	94 672	96 171
Enfeksiyon ve parazit hastalıkları					
Infectious and parasitic diseases	1 702	2 073	1 888	2 060	1 937
Urlar - Neoplasms	8 521	9 770	10 592	10 950	11 350
İç salgı hastalıkları - Endocrine diseases	1 570	1 879	2 067	2 075	1 928
Kan ve kan yapıcı organların hastalıkları					
Diseases of blood and forming organs	85	91	86	78	80
Sinir sistemi hastalıkları - Nervous system diseases	73	104	94	66	55
Dolaşım sistemi hastalıkları - Circulatory system diseases	41 641	44 438	47 383	47 897	49 472
Solunum sistemi hastalıkları - Respiratory system diseases	674	734	834	930	962
Sindirim sistemi hastalıkları - Digestive system diseases	836	1 006	1 045	929	977
Üro-genital sistemi hastalıkları - Genito-urinary system diseases	3	21	18	12	13
Gebelik, doğurma ve lohusalık halinin komplikasyonları					
Complications of pregnancy, childbirth and the puerperium	9	48	34	64	37
Doğuştan gelme anomaliler - Congenital anomalies	392	494	451	426	452
Perinatal mortalite - Perinatal mortality	1 664	1 404	1 464	1 568	1 434
Semptomlar ve iyi tanımlanmayan haller					
Symptoms and ill-defined conditions	11 618	10 299	11 543	11 072	11 009
Bütün diğer hastalıklar - All other diseases	11 671	13 086	13 977	14 762	14 763
Kazalar - Accidents	1 146	1 188	1 103	1 204	1 200
Kendini öldürme (intihar) ve kendini travmatize etme					
Suicide and self - inflicted injury	566	580	582	514	442
Bütün diğer dış sebepler - All other external causes	63	52	62	65	60

4.10 Yaş grubuna göre ölümler [İl ve ilçe merkezleri] - Deaths by age group [Province and district centers]

Yaş grubu - Age group	2004	2005	2006	2007	2008
Erkek - Males	104 852	110 253	116 923	118 059	119 391
0	6 094	6 298	6 423	6 443	6 266
1-4	1 155	1 213	1 175	1 154	1 103
5-14	1 141	1 185	1 155	1 144	995
15-24	2 279	2 302	2 332	2 149	2 012
25-34	2 881	2 869	3 067	2 995	2 804
35-44	4 988	4 967	5 200	4 984	4 802
45-54	11 248	11 814	12 131	12 037	12 259
55-64	17 642	18 614	19 352	19 210	20 166
65 +	54 480	57 718	62 775	64 297	66 205
Bilinmeyen - Unknown	2 944	3 273	3 313	3 646	2 779
Kadın - Females	82 234	87 267	93 223	94 672	96 171
0	5 088	4 706	4 682	4 841	4 764
1-4	1 035	1 036	1 045	861	914
5-14	856	907	838	834	723
15-24	1 353	1 241	1 211	1 079	1 097
25-34	1 530	1 535	1 595	1 549	1 491
35-44	2 686	2 688	2 829	2 687	2 773
45-54	5 119	5 488	5 588	5 592	5 756
55-64	8 907	9 582	9 875	9 483	9 982
65 +	53 357	57 710	63 040	64 957	66 471
Bilinmeyen - Unknown	2 303	2 374	2 520	2 789	2 200

4.11 Yaş grubuna göre intiharlar - Suicides by age group

Yaş grubu - Age group	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	2 707	2 703	2 829	2 793	2 816
(%)					
-15	2.88	2.74	2.72	3.29	2.70
15-24	31.40	28.08	27.50	24.70	25.60
25-34	20.24	21.09	20.36	21.63	19.32
35-44	14.44	13.24	14.67	14.79	15.77
45-54	10.79	12.43	12.12	12.42	12.57
55-64	6.69	7.40	7.56	7.12	7.78
65-74	4.66	5.11	4.52	4.98	6.32
75+	3.62	4.03	4.21	4.62	5.22
Bilinmeyen - Unknown	5.28	5.88	6.33	6.44	4.72

4.12 Nedenlere göre intiharlar - Suicides by causes

İntihar nedeni - Cause of suicide	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	2 707	2 703	2 829	2 793	2 816
(%)					
Hastalık - Illness	17.81	17.54	18.10	20.80	23.01
Aile geçimsizliği - Family incompatibility	15.85	13.43	13.18	14.61	13.56
Geçim zorluğu - Economic problems	7.17	8.32	7.60	9.42	10.26
Ticari başarısızlık - Business failure	2.22	2.33	1.98	2.15	4.23
Hissi ilişki ve istediği ile evlenememe Emotional relationship and not marrying the person wanted	6.24	6.51	5.44	5.76	6.14
Öğrenim başarısızlığı - Educational failure	2.55	1.15	1.17	0.97	1.21
Diğer - Other	0.78	7.25	3.78	2.11	4.94
Bilinmeyen - Unknown	47.40	43.47	48.75	44.18	36.65

4.13 Demografik göstergeler, 2004-2008
Demographic indicators, 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Doğum sayısı - Number of births					
Toplam - Total	1 213 545	1 231 678	1 238 725	1 266 503	1 262 333
Erkek - Males	623 250	632 743	635 950	650 845	648 875
Kız - Females	590 295	598 935	602 775	615 658	613 458
Kaba doğum hızı - Crude birth rate (‰)	17.9	18.0	17.8	18.0	17.8
Genel doğurganlık hızı - General fertility rate (‰)	74.0	74.3	74.1	75.1	74.2
Toplam doğurganlık hızı (kadın başına)					
Total fertility rate (per woman)	2.10	2.10	2.10	2.12	2.10
Katkılı yenilenme hızı (kadın başına)					
Gross reproduction rate (per woman)(1)	1.09	1.07	1.06	1.05	1.04
Net yenilenme hızı (kadın başına)					
Net reproduction rate (per woman)(1)	1.05	1.04	1.03	1.02	1.02
Çocuk doğurmada ortalama yaş					
Mean age of childbearing(1)	27.3	27.3	27.4	27.3	27.3
Doğuşta beklenen yaşam süresi (yıl)					
Expectation of life at birth (year)(1)					
Toplam - Total	72.5	72.9	73.2	73.4	73.6
Erkek - Males	70.5	70.9	71.1	71.2	71.4
Kadın - Females	74.6	75.0	75.3	75.6	75.8

(1) 2008 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine Göre Nüfus Projeksiyonları

(1) Population Projections were based on 2008 Address Based Population Registration System

4.14 Demografik göstergeler, 2009-2025
Demographic indicators, 2009-2025

	2009	2010	2015	2020	2025
Toplam doğurganlık hızı (kadın başına)					
Total fertility rate (per woman)	2.12	2.11	2.05	2.01	1.97
Katkılı yenilenme hızı (kadın başına)					
Gross reproduction rate (per woman)	1.04	1.03	1.00	0.98	0.96
Net yenilenme hızı (kadın başına)					
Net reproduction rate (per woman)	1.01	1.00	0.98	0.97	0.95
Çocuk doğurmada ortalama yaş					
Mean age of childbearing	27.2	27.2	26.9	26.8	26.6
Doğuşta beklenen yaşam süresi (yıl)					
Expectation of life at birth (year)					
Toplam - Total	73.7	73.9	74.7	75.4	75.9
Erkek - Males	71.5	71.6	72.1	72.7	73.1
Kadın - Females	76.1	76.3	77.4	78.3	78.9

Not. 2008 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine Göre Nüfus Projeksiyonları

Note. Population Projections were based on 2008 Address Based Population Registration System

4.15 Ülkemize gelen göçmenler
Immigrants by country of origin

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total					
Hanehalkı - Household	25	31	18	4	20
Nüfus - Population	84	110	72	16	63
Bulgaristan - Bulgaria					
Hanehalkı - Household	-	-	2	-	-
Nüfus - Population	-	-	6	-	-
Yugoslavya - Yugoslavia					
Hanehalkı - Household	6	4	2	-	-
Nüfus - Population	25	6	8	-	-
Sırbistan - Karadağ - Serbia and Montenegro					
Hanehalkı - Household	-	10	1	1	2
Nüfus - Population	-	31	1	2	8
Makedonya - Macedonia					
Hanehalkı - Household	19	17	13	3	16
Nüfus - Population	59	73	57	14	49
Bosna Hersek - Bosnia Herzegovina					
Hanehalkı - Household	-	-	-	-	1
Nüfus - Population	-	-	-	-	3
Kosova - Kosovo					
Hanehalkı - Household	-	-	-	-	1
Nüfus - Population	-	-	-	-	3

Kaynak: Bayındırlık ve İskan Bakanlığı

Source:The Ministry of Public Works and Settlement

	Sayfa Page	
Açıklama	**91**	Explanation
5.1 Yıllara ve dallara göre hastane sayıları, Türkiye	**97**	5.1 Number of hospitals by years and branches, Turkey
5.2 Yıllara ve dallara göre hastane yatağı sayısı, Türkiye	**97**	5.2 Number of hospital beds by years and branches, Turkey
5.3 Yıllara göre Sağlık Bakanlığı birinci basamak kuruluşları, Türkiye	**98**	5.3 Number of MoH primary health care facilities by years, Turkey
5.4 Yıllara göre bazı sağlık personelinin sayıları, Türkiye	**98**	5.4 Number of some health professionals by years, Turkey
5.5 Bazı sağlık personelinin sektörlere dağılımı, Türkiye, 2008	**99**	5.5 Distribution of some health professionals by sectors, Turkey, 2008
5.6 Yıllara göre bazı seçilmiş enfeksiyon hastalıklarının vaka sayıları, Türkiye	**99**	5.6 Number of cases of some infectious diseases by years, Turkey
5.7 Yıllara göre aşılama oranları, Türkiye	**99**	5.7 Immunization coverage by years, Turkey
5.8 Yıllara ve cinsiyete göre toplam kanser insidansı, Türkiye	**100**	5.8 Total cancer incidence by years and sex, Turkey
5.9 Yıllara göre organ nakli sayısı, Türkiye	**101**	5.9 Number of organ transplantations by years, Turkey
5.10 Bebek, neonatal ve 5 yaş altı ölüm hızları, Türkiye	**101**	5.10 Infant, neonatal and under-5 mortality rate, Turkey
5.11 Anne ölüm oranı, Türkiye	**101**	5.11 Maternal mortality rate, Turkey
5.12 Seçilmiş OECD ülkelerinde sağlık harcamaları, 2005-2007	**101**	5.12 Health expenditures in selected OECD countries, 2005-2007
5.13 Özürlülük oranı, 2002	**102**	5.13 The proportion of disability, 2002
5.14 Özrün türüne göre özürlü nüfus oranı, 2002	**103**	5.14 The proportion of disabled population by type of disability, 2002
5.15 İşgücü durumuna göre özürlü nüfus oranı, 2002	**104**	5.15 The proportion of disabled population by labour force status, 2002
5.16 Sosyal güvenliğe sahip olma ve kayıtlı olma durumuna göre özürlü nüfus oranı, 2002	**104**	5.16 The proportion of disabled population by having social security and the registration status of social security, 2002
5.17 Özrün türü ve özrün ortaya çıkış zamanına göre özürlü nüfus oranı, 2002	**105**	5.17 The proportion of disabled population by type of disability and the appearance time of disability, 2002
5.18 Özre yönelik kurum ve kuruluşlardan beklentilere göre özürlü nüfus oranı, 2002	**105**	5.18 The proportion of disabled population by expectations from organizations, 2002
5.19 Bireylerin tütün kullanma durumunun cinsiyete göre dağılımı, 2008	**106**	5.19 Percentage of persons by detailed smoking status and sex, 2008
5.20 Her gün ve ara sıra tütün kullanan ile halen tütün kullanmayanların cinsiyet ve yaş grubuna göre dağılımı, 2008	**106**	5.20 Percentage distribution of persons who are daily, occasional or non-smokers by sex and age group, 2008

5.21	0-6 yaş grubundaki çocukların son 6 ay içinde geçirdiği hastalıkların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008	**107**	5.21 Percentage of children in 0-6 age group who were exposed to diseases/accidents in the past 6 months by sex and residence, 2008
5.22	7-14 yaş grubundaki çocukların son 6 ay içinde geçirdiği sorun/hastalıkların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008	**107**	5.22 Percentage of children in 7-14 age group who were exposed to health conditions/diseases in the past 6 months by sex and residence, 2008
5.23	Hekim tarafından teşhis edilen hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008	**108**	5.23 The percentage of diseases/health problems diagnosed by a medical doctor by sex and residence, 2008
5.24	Pratisyen hekim/aile hekimi, uzman hekim ve diş hekiminden hizmet alanların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008	**109**	5.24 Percentage of individuals receiving health care service from general practitioner/family doctor, specialist and dentist by sex and residence, 2008
5.25	Son 12 ay içerisinde tansiyon, kolesterol veya kan şekeri ölçümü yaptıran bireylerin cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008	**109**	5.25 Percentage of individuals made blood pressure, blood cholesterol or blood sugar during the past 12 months by sex and residence, 2008
5.26	Alkol kullananların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008	**109**	5.26 Percentage of alcoholic drink consumers by sex and residence, 2008

SAĞLIK

Bu bölümde yer alan bilgiler Sağlık Bakanlığı'ndan alınmaktadır. Bakanlık, genellikle koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini yürütmek, sağlık personeli yetiştirmek, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim yapmak, sağlık kurumları kurmak ve işletmek, diğer kamu kuruluşları ile özel kesime sağlık kurumları kurma ve işletme izni vermek ve bunları denetlemekle yükümlüdür. Ayrıca ilaç fiyatlarını düzenlemek, ilaç üretimini ve eczaneleri denetlemek de Bakanlığın görevleri arasındadır.

Halk Sağlığı Hizmetleri

Halk sağlığı hizmetleri, görülen hizmetin niteliğine göre ikiye ayrılır.

Koruyucu sağlık hizmetleri: Bu hizmetler çevre sağlık koşullarının düzeltilmesi, halkın sağlık konusunda eğitilmesi, bulaşıcı hastalıkların yok edilmesi, beslenme koşullarının geliştirilmesi, ana-çocuk sağlığı ve aile planlaması gibi konuları kapsamaktadır.

Tedavi edici sağlık hizmetleri: Muayene, teşhis, tedavi ve rehabilitasyon çalışmaları bu tür hizmetlerin kapsamındadır.

Ülkemizde devlet adına koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini yürütmek yukarıda da bahsedildiği gibi Sağlık Bakanlığı'nın görevleri içerisindedir. Bunun yanısıra, tedavi edici hizmetlere diğer bakanlıklar, iktisadi kamu kuruluşları, tıp fakülteleri ve diğer özel kuruluşlar da katılmaktadır. Koruyucu sağlık hizmetleri ise sadece Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Verem Savaş Çalışmaları

Koruyucu sağlık hizmeti içinde özellikle bulaşıcı hastalıklarla mücadele önemli yer tutmaktadır. Geçmişte verem kontrol faaliyetlerinin en önemli prensibini "koruma" oluşturmaktaydı, ancak, günümüzde "başarılı vaka bulma ve tedavi yöntemi" verem kontrol programında önemli hale gelmiştir. Bu nedenle, verem ilaçlarının yanı sıra teşhis de ücretsiz olarak sağlanmaktadır.

Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Çalışmaları

Ana-çocuk sağlığı ile ilgili sorunları çözmek için, öncelikler dikkate alınarak yapılan programlar doğrultusunda hizmetler yürütülmektedir. Anne ve çocuk ölümlerine neden olan ve basit, ucuz yöntemlerle önlenebilecek sağlık sorunlarının giderilmesi, mevcut hizmetlerin daha etkili hale getirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla ülke genelinde ve hizmet önceliği olan bölgelerde özel programlar uygulanmaktadır.

Ana-çocuk ve kadın grubuna verilen hizmetler: Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezleri ile sağlık ocakları ve sağlık evlerinde, ayrıca doğumevi/hastaneler bünyesinde kurulan nüfus planlaması kliniklerinde yürütülmektedir.

HEALTH

The data presented in this section is obtained from the Ministry of Health. The Ministry is vested with the authority to provide medical care and preventive health services, train health personnel, provide pre-service and in-service training, establish and operate health institutions and authorize the establishment and oversee medical institutions by other public and private organizations. The Ministry also regulates prices of medical drugs and controls drug production and operations of pharmacies.

Public Health Services

Public health services are grouped in two categories according to the type of services offered.

Preventive health services: These services include the improvement of sanitary conditions in the community, public instruction on health care, elimination of communicable diseases, improvement of nutrition conditions, maternal and child health and family planning.

Curative health care services: This type of service includes examination, diagnosis, treatment and rehabilitation service.

As mentioned above, the responsibility for providing curative and preventive health care services in the country is undertaken by the Ministry of Health. In addition, other ministries, public economic enterprises, faculties of medicine, and private institutions also take part in providing curative services. Preventive health services are provided only by the Ministry of Health.

Activities for Tuberculosis Control

Information is given on the work carried out in Turkey for the control of communicable diseases which constitutes an important part of preventive health services. In the past, prevention used to be the main part of tuberculosis control activities in Turkey, but at the present, successful case detection and treatment have become major components of tuberculosis control program. Therefore, besides anti-tuberculosis drugs, diagnosis is also been provided free of charge to patients.

Works on Maternal Child Health and Family Planning

In order to solve the problems related to Maternal and Child Health, services are given in line with the programs developed by considering priorities. Special programs are being implemented in order to prevent health problems leading to maternal and child mortality which could be prevented by simple and cheap methods in fact, and to promote and increase the effectiveness of existing services. These programs are implemented in both national and in service-priority regions.

Maternal-child health services and other services offered to female population: Mother-Child Health Care and Family Planning Centers, health centers, health posts and population planning clinics in labor units/hospitals undertake the provision of such services.

Aktif Kanser Kayıt Sistemi

Kanser kayıt elemanları tarafından tek tek hasta dosyaları ve elektronik veri tabanları araştırılarak bilgiler, kanser kayıt formlarına aktarılır. Bu formların İl Sağlık Müdürlüğü Kanser Kayıt Merkezlerinde Canreg-4 bilgisayar programına girilmesinin ardından dublikasyon kontrolü ve diğer kalite kontrol çalışmaları yapıldıktan sonra veriler Başkanlığa elektronik ortamda gönderilir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de profesyonel kanser kayıtçılığı yapabilecek ve ülkenin en az %20 nüfusunu yansıtacak bölgeler (iller) seçilir. Ülkemizde bu sistemde veri toplayan 13 Aktif Kanser Kayıt Merkezimiz bulunmaktadır. Bu iller Ankara, İzmir, Antalya, Samsun, Adana, Eskişehir, Erzurum, Edirne, Trabzon, Bursa, Şanlıurfa, Kayseri, Van illeridir.

Sağlık Kurumları ve Sağlık Personeli

Tedavi edici ve koruyucu sağlık hizmetlerini yürütmek için kurulan sağlık kurumları, yataklı ve yataksız olmak üzere ikiye ayrılır. Yataklı sağlık kurumlarının başlıcaları hastaneler, sağlık merkezleri ve revirlerdir. Ayrıca, ülkemizde çok az sayıda yataklı tedavi yapan dispanserler de vardır. Yataksız sağlık kurumları içerisinde sağlık ocakları, sağlık evleri, ana ve çocuk sağlığı merkezleri ve dispanserler yer almaktadır.

SSK Hastaneleri: SSK Hastaneleri 2005 yılında Sağlık Bakanlığı'na devredilmiştir. 2002 yılında SSK hastane sayısı 120 olup hastanelerin yatak sayısı 28 979'dur. Hastanelere toplam müracaat sayısı 43 561 287, yatan hasta sayısı 1 363 191'dir. Toplam ameliyat sayısı 553 839 olup bunlardan 265 252'si küçük ameliyat, 168 604'ü orta ameliyat, 119 983'ü ise büyük ameliyattır. Yatılan gün sayısı 7 736 937, ölen hasta sayısı 19 360'tır. 2005 yılında SSK'dan 146 hastane, 35 059 hastane yatağı devralınmıştır.

Tanım ve Kavramlar

Hastane: Yatırılarak veya ayakta hasta muayene ve tedavi eden, gerekli sıhhi ve fenni şartlara uygun kuruluşlardır.

Hasta yatağı: Hasta yatağı hastaların 24 saatten fazla bakım ve tedavilerinin sağlanması amacıyla yatırıldığı, hasta odalarında ya da hastalara devamlı tıbbi bakım hizmeti verilen birimlere yerleştirilen yataklara verilen addır. Hasta yatak sayısına; yoğun bakım, prematüre ve yenidoğan ünitesindeki yataklar (kuvöz, açık bebek yatağı) ile yanık merkezi ve yanık odalarındaki yataklar dahil edilmiştir. Yataklarla ilgili tüm hesaplamalarda kurumların fiili yatakları kullanılmıştır.

Hekim: Lise öğreniminden sonra 6 yıllık tıp öğrenimini bitirenlere hekim denir. Özel alanlarda belirli bir süre ihtisas yapmış olanlara ise mütehassıs (uzman hekim) denir.

Aile hekimi: Kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile birinci basamak teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini yaş, cinsiyet ve hastalık ayrımı yapmaksızın her kişiye kapsamlı ve devamlı olarak belli bir mekânda vermekle yükümlü, gerektiği ölçüde gezici sağlık hizmeti veren ve tam gün esasına göre çalışan aile hekimliği uzmanı veya Sağlık Bakanlığının öngördüğü eğitimleri alan uzman tabip veya tabiptir.

Active Cancer Registration System

Cancer registry personnel search for patient files and electronic data bases one by one and transfer the information to the cancer registry forms. Then, these forms are entered in to the Canreg-4 computer programs in the cancer registry centers of the provincial Health Directorates and controlled for duplication and other quality checks. Finally, data are electronically transmitted to the Presidency. As all over the world, regions (provinces) are selected in our country, which could register cancer data in professional terms and represent minimum 20% of total population. In our country, there are 13 Active Cancer Registry Centers, which collect data through this system. These provinces are Ankara, İzmir, Antalya, Samsun, Adana, Eskişehir, Erzurum, Edirne, Trabzon, Bursa, Şanlıurfa, Kayseri and Van.

Health Institutions and Health Personnel

Health institutions, which are established to give curative and preventive health care services, are divided into 2 groups as in-patient and out-patient institutions. In-patient institutions cover hospitals, health centers and clinics. Moreover, there are very few dispenseries that offer inpatient care in Turkey. Out-patients institutions include health units, health posts, mother-child health and family planning centers and dispensaries.

SII (Social Insurance Institution) Hospitals: The SII hospitals were devolved to the Ministry of Health in 2005. There were 120 SII hospitals with 28 979 beds in 2002. Total 43 561 287 visits were made to these hospitals and 1 363 191 patients were hospitalized. 553 839 surgical operations were performed; 265 252 of them were minor surgeries while 168 604 were intermediate and 119 983 were major surgeries. The number of days stayed in hospital was 7 736 937 and 19 360 patients died. In 2005, 146 hospitals with 35 059 hospital beds were devolved to the MoH.

Definitions and Concepts

Hospital: Institutions, which provide in-patient or out-patient medical care, in compliance with the medical and sanitary conditions required.

Patient bed: A patient bed is a bed, in which a patient lies down for more than 24 hours for the purpose of care and treatment, and which is located in a patient room or patient wards/units, where patients are provided with continuous medical care services. Patient beds include the beds in intensive care units, premature units and newborn units (incubator, open infant bed), and in burn centers and burn rooms. Active beds in health care facilities were used in all calculations relevant to beds.

Physician: The person who has completed 6 years of higher education in medicine after graduation from high school. Those, who have had a further period of residency training in a special field/branch of medicine, are called specialists (specialized physicians).

Family physician: A specialist physician, who has had family medicine training after basic medical education, or a specialist physician or a physician, who has attended training programs envisaged by the Ministry of Health. A family physician is liable to provide all people (regardless of age, sex and disease) with individually tailored preventive health services and diagnostic, curative and rehabilitative services in primary care level regularly. A family physician works in a certain place on full-time basis and when necessary, also gives ambulatory/mobile health care services.

Ebe, hemşire: Orta öğrenimden sonra 4 yıllık bir öğrenim yapan, sağlık meslek liselerinin ebelik bölümünden mezun olanlara ebe, hemşirelik bölümünden mezun olanlara da hemşire denir.

Midwife, nurse: Health personnel with a 4-year bachelor degree after graduation from high school. Those, who graduate from midwifery departments in vocational health highschools, are called midwives while others, who graduated from nursing departments in vocational health highschools, are called nurses.

Sağlık memuru: Sağlık memuru aşağıda belirtilen branşlarda çalışan lise mezunu ve ön lisans mezunu teknisyenleri içermektedir. İlk acil yardım (acil tıp), sağlık, anestezi, çevre sağlığı, diş protez, laboratuvar, ortopedi, röntgen, diş, fizik tedavi, kalp-akciğer-pompa, patolojik anatomi, odyometri, protez, toplum sağlığında çalışan teknisyenleri içerir.

Health officer: Health officers include technicians, who hold high school degree and associate degree in the following branches: Emergency care, health, anesthesia, environmental health, dental prosthesis, laboratory, orthopedics, x-ray, dental care, physical therapy, hearth-lung-pump, pathological anatomy, odiometry, prosthesis and population health.

Toplum sağlığı merkezi: Bölgesinde yaşayan toplumun sağlığını geliştirmeyi ve korumayı ön plana alarak sağlıkla ilgili risk ve sorunları belirleyen, bu sorunları gidermek için planlamayı ön plana alarak sağlıkla ilgili risk ve sorunları belirleyen, bu sorunları gidermek için planlama yapan ve bu planları uygulayan, uygulatan; birinci basamak koruyucu, iyileştirici ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini müdürlüğün sevk ve idaresinde organize eden, bu hizmetlerin verimli şekilde sunulmasını izleyen, değerlendiren ve destekleyen, bölgesinde bulunan sağlık kuruluşları ile diğer kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlayan sağlık kuruluşudur.

Community health center: Health care facilities that identify health-related risks and problems by prioritizing the protection and promotion of health status of individuals registered in their responsible area/region; develop and implement plans in order to solve these problems; organize preventive, curative and rehabilitative health services in primary care level under the governance of the provincial health directorate; monitor, supervise and support efficient delivery of these services; and ensure coordination between the health care facilities in their responsible fields and other organizations.

Aile sağlığı merkezi: Aile hekiminin hizmet verdiği birimdir.

Family health center: The unit, where a family physician practices.

Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM): Devlet hastaneleri bünyelerinde faaliyet gösteren, meme, serviks (rahimağzı) ve kolorektal kanserler ile ilgili tarama programları yürüten merkezlerdir. Bu merkezlerde kanserden korunma ve tarama yöntemleri hakkında eğitim verilmiş olan doktor, hemşire, ebe, röntgen teknisyeni ve tıbbi teknologlar görevlendirilmiştir.

Cancer Early Diagnosis, Screening and Training Center (KETEM): The centers running in state hospitals, which implement screening programs for breast, cervical and colorectal cancers. Physicians, nurses, midwives, x-ray technicians and medical technicians trained with protection from cancer and screening methods are employed in these centers.

Genel hastanelere dahil edilen diğer hastaneler: Milli Savunma Bakanlığı hastaneleri, yerel idarelere ait belediye hastaneleri ve diğer kamu kuruluşlarına ait hastanelerdir.

Other hospitals included in general hospitals: Hospitals affiliated with the Ministry of Defense, municipalitan hospitals managed by local administrations and other hospitals owned by other public agencies.

ÖZÜRLÜLER ARAŞTIRMASI

Özürlüler konusundaki bilgi ve veri eksikliğini gidermek amacıyla Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı ve Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı işbirliği ile "Türkiye Özürlüler Araştırması" 2002 yılında gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada, Türkiye'de özürlülerin sayısı, oranı, sosyo-ekonomik yapısı, sosyal yaşamda karşılaştıkları sorunlar, beklentileri, özürlülük türü, özrün oluş sebebi, bölgesel farklılıkların ölçülmesi ile süreğen hastalığa sahip olma oranlarının ölçülmesi hedeflenmiştir.

DISABILITY SURVEY

For eliminating information and data deficiency in this field, Turkey Disability Survey was carried out in 2002 by the collaboration of Turkish Statistical Institute and Presidency of Administration on Disabled People.

In this survey, it has been targeted to measure number of disabled people, disability proportion, their socio-economic characteristics, their problems in social life, expectations, type of disability, causes of disability and regional differences and also the proportion of population having chronic illnesses.

Kapsam: Türkiye genelinde, her bir yerleşim yerindeki haneler, örnek seçimi için kapsama dahil edilmiştir. Nüfusu 100'ün altında olan yerleşim yerleri yeterli hane sayısı içermediği varsayılarak kapsam dışı bırakılmıştır. Ancak, genişletme katsayıları hesaplanırken bu yerleşim yerleri toplama dahil edilmiştir. Kurumsal nüfus, bu araştırmanın kapsamında yer almamaktadır.

Coverage: Countrywide, houses in each residential area are included in the coverage for selecting samples. Place of residence with population less than 100 are excluded because it is assumed that they have inadequate number of households. Yet, these place of residences are included in total population while factor coefficients (weighting) are calculated. Institutional population is excluded in this survey.

Örnek hacmi: Hedeflenen tahmini vermek için 1 206 blok örneğe seçilmiştir. Alan çalışması sonucunda 97 433 hane ile görüşme gerçekleştirilmiştir.

Sample size: To targeted estimation, it is selected 1 206 blocks for the sampling. At the result of field study, it was interviewed with 97 433 households.

Örnekleme yöntemi: Örnek tasarımı, Türkiye, 7 coğrafi bölge ve kent-kır tahminlerini verecek şekilde oluşturulmuştur. Örnekleme yöntemi tek aşamalı küme örneklemesidir.

Sampling method: Sampling is constituted to be given estimations based on Turkey, 7 geographical regions and urban-rural. Sampling method is a single-stage stratified cluster sampling.

Tanım ve Kavramlar

Definitions and Concepts

Özürlü: Doğuştan veya sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu bedensel, zihinsel, ruhsal, duyusal ve sosyal yetilerini çeşitli derecelerde kaybetmiş, normal yaşamın gereklerine uyamayan kişilerdir.

Disabled person: Person unable to ensure by himself or herself, wholly or partly, the necessities of a normal individual and/or social life, as a result of deficiency, either congenital or not, in his or her physical capabilities.

Özürlülük oranı: Özürlü olan nüfusun toplam nüfusa oranıdır.

Disability proportion: The proportion of disabled population to the total population.

Ortopedik özürlü: Kas ve iskelet sisteminde yetersizlik, eksiklik ve fonksiyon kaybı olan kişidir. El, kol, ayak, bacak, parmak ve omurgalarında, kısalık, eksiklik, fazlalık, yokluk, hareket kısıtlılığı, şekil bozukluğu, kas güçsüzlüğü, kemik hastalığı olanlar, felçliler, serebral palsi, spastikler ve spina bifida olanlar bu gruba girmektedir.

Orthopedically disabled person: Person having a functional limitation as a result of a deficiency in his/her muscular and skeleton system. This orthopedical group includes lack of shortness and excess of hands, arms, foots, legs, fingers, backbones and also with restricted movement, disfigurement, weakness of muscle, bone disease, paralysis, cerebral palsy, spastic and/or spina bifida.

Görme özürlü: Tek veya iki gözünde tam veya kısmi görme kaybı veya bozukluğu olan kişidir. Görme kaybıyla birlikte göz protezi kullananlar, renk körlüğü, gece körlüğü (tavuk karası) olanlar bu gruba girer.

Seeing disabled person: Person who have partial or no vision in one or both eyes. This group includes the persons using eye prosthesis who have color blindness and/or night blindness.

İşitme özürlü: Tek veya iki kulağında tam veya kısmi işitme kaybı olan kişidir. İşitme cihazı kullananlar da bu gruba girmektedir.

Hearing disabled person: Person who is completely deaf or has partial hearing in one or both ears. The using hearing apparatus is also included in this hearing group.

Dil ve konuşma özürlü: Herhangi bir nedenle konuşamayan veya konuşmanın hızında, akıcılığında, ifadesinde bozukluk olan ve ses bozukluğu olan kişidir. İşittiği halde konuşamayan, gırtlağı alınanlar, konuşmak için alet kullananlar, kekemeler, afazi, dil-dudak-damak-çene yapısında bozukluk olanlar bu gruba girmektedir.

Speaking disabled person: Persons who can not speak or have a deficiency in speech flow. Person not speaking but hearing, who lack of throat, who use apparatus, who stammer, and who have deficiency in tongue-lip-palate-chin are all included in this group.

Zihinsel özürlü: Çeşitli derecelerde zihinsel yetersizliği olan kişidir. Zeka geriliği olanlar (mental retardasyon), Down Sendromu, Fenilketonüri (zeka geriliğine yol açmışsa) bu gruba girer.

Mentally disabled person: Persons who have a mental impairment at different levels. Persons having mental retardation and down syndrome are also included in this group.

Süreğen hastalık: Kişinin çalışma kapasitesi ve fonksiyonlarının engellenmesine neden olan, sürekli bakım ve tedavi gerektiren hastalıklardır (Kan hastalıkları, kalp-damar hastalıkları, solunum sistemi hastalıkları, sindirim sistemi hastalıkları, idrar yolları ve üreme organı hastalıkları, cilt ve deri hastalıkları, kanserler, endokrin ve metabolik hastalıklar, ruhsal davranış bozuklukları, sinir sistemi hastalıkları, HIV).

Chronic illness: It is illness which obstructs a person's capacity to work and functions and which makes necessary for the person's continuous care and treatment (Blood diseases, heart-vein diseases, respiratory system diseases, digestive system diseases, urethra and productory organ disease, skin diseases, cancers, metabolic diseases, the deficiency of psychological behaviour, nerves system diseases and HIV).

KÜRESEL YETİŞKİN TÜTÜN ARAŞTIRMASI

GLOBAL ADULT TOBACCO SURVEY

Küresel Yetişkin Tütün Araştırması (KYTA), yetişkinlerin tütün ve tütün mamulü kullanma durumu konusunda bilgi elde etmek ve bu konuda karar alıcılara ve araştırmacılara veri kaynağı oluşturmak amacıyla uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, tütün ve tütün mamullerinin kullanımı, sigara dumanına maruz kalma durumu, tütün ve tütün kullanımını bırakma eğilimi, kişilerin medya ve sağlık uyarıları konusundaki tutum ve algıları ile ilgili bilgilerin elde edilmesi amaclanmıştır.

Global Adult Tobacco Survey (GATS), was applied in order to derive data on use of tobacco and tobacco products by adults and to compose data source for decision makers and researchers. By this survey, it is aimed that, data was derived on use of tobacco and tobacco products, exposure to tobacco smoke, desire to quit use of tobacco and information of individuals' attitudes and perceptions on media and health warnings.

Kapsam

Coğrafi kapsam: Türkiye genelinde her yerleşim yeri örnek seçimi için kapsama dahil edilmiştir. Nüfusu 200'ün altında bulunan yerleşim yerleri (küçük köyler) yeterli örnek hane sayısına ulaşılamayacağı düşünüldüğünden kapsam dışı bırakılmıştır.

Kapsanan kişiler: Araştırmada, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan hanelerde bulunan 15 ve daha yukarı yaştaki kurumsal olmayan nüfus kapsanmıştır. Araştırmada, okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastane ve hapishanede bulunanlar ile kışla ve ordu evleri gibi kurumsal yerlerde ikamet edenler kapsanmamıştır.

Tahmin boyutu: Araştırmanın örneklem büyüklüğü Türkiye, kent ve kır ayrımında tahminler üretecek şekilde hesaplanmıştır. KYTA'nın el kitabına göre örneklem hacmi, 11 200 hanehalkı olarak belirlenmiştir.

Yöntem

Örnekleme yöntemi: Araştırmanın örnekleme yöntemi 3 aşamalı tabakalı sistematik küme örneklemesidir. Birinci aşamada ortalama 300 haneden oluşan toplam 400 blok (küme) seçilmiştir. Bu bloklardan 200'ü kent, 200'ü de kır yerleşim yerlerinden seçilmiştir. İkinci aşamada, örneğe seçilen her bloktan sistematik seçim yöntemi kullanılarak 28 hane seçilmiş ve bu haneler "14 erkek hanesi", "14 kadın hanesi" olacak şekilde iki gruba ayrılmıştır. Üçüncü aşamada ise, seçilen her bir haneden 15 ve daha yukarı yaşta uygun bir fert el bilgisayarı programı ile tesadüfi olarak seçilmiştir.

Tanım ve Kavramlar

Tütün: Sigara, sarma sigara, pipo, puro ve nargile gibi tütün ve tütün mamullerini kapsamaktadır.

Halen tütün kullanan: Kasım 2008 tarihi itibari ile tütün kullananları kapsamaktadır. Hergün ve ara sıra kullanan bu kapsamda değerlendirilmektedir.

Hiç kullanmayan: Kasım 2008 tarihine kadar hayatları süresince hiç tütün kullanmayanları kapsamaktadır.

Sigara dumanına maruz kalma: Bireylerin belirtilen yerlerde sigara içilip içilmediği konusundaki görüşlerini içermektedir.

SAĞLIK ARAŞTIRMASI

2008 Sağlık Araştırması ile bireylerin genel sağlık profilinin ortaya çıkarılması ve ülkelerin gelişmişlik düzeylerini gösteren kalkınma göstergeleri içerisinde önemli bir paya sahip olan sağlık göstergesine yönelik bilgilerin elde edilmesi ile mevcut yapıdaki bilgi açığının kapatılması amaçlanmıştır. Araştırma, ülke genelini yansıtan ilk çalışma olmasının yanı sıra hem uluslararası karşılaştırmalara imkan veren hem de ulusal ihtiyaçlara ışık tutan bir çalışma olma özelliğini taşımaktadır.

Kapsam

Coğrafi kapsam: Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahilinde bulunan tüm yerleşim yerleri örnek seçimi için kapsama dahil edilmiştir. Nüfusu toplam nüfusun %1'ini geçmeyecek şekilde yeterli örnek hane sayısına ulaşılamayacağı düşünülen yerleşim yerleri (küçük köyler, oba, mezra vb.) kapsam dışı bırakılmıştır.

Coverage

Geographical coverage: All settlements in Turkey have been covered in sample selection. The villages which have population less than 200 were not covered in the survey as these villages involve small number of households and hence they do not allow reaching the sufficient block size.

Covered population: All 15 years old and over aged population in private households who are living in the territory of Republic of Turkey are covered. Residents of schools, dormitories, hotels, kinder-gardens, rest homes for elderly persons, hospitals and prisons, military barracks and recreation quarters for officers are not covered.

Estimation level: Sample size of the survey is calculated to do estimations on the base of Turkey, urban and rural. According to the GATS Manual, the total sample size is determined as 11 200 households.

Methodology

Sampling method: The sampling method of the survey is 3 staged stratified systematic cluster sampling method. In the first stage of the sampling, totally 400 clusters which consist of approximately 300 households were selected. 200 blocks were chosen in urban areas and 200 blocks were chosen in rural areas. In the second stage, totally 28 households were chosen systematically in each cluster and then households were divided into 2 groups as "14 male households" and "14 female households". In the last stage, 15 years old and over aged one eligible individual was selected randomly via handhelds within each selected household.

Definition and Concepts

Tobacco: Covering tobacco products such as manufactured cigarette, hand rolled cigarette, pipe, cigar and water pipe.

Current smoker: Covering daily or less than daily tobacco users in November 2008.

Non-smoker: Until November 2008, individuals who never smoke in their life.

Expose to cigarette smoke: The view of individuals on whether cigarette was smoked or not for certain place.

HEALTH SURVEY

The aim of the 2008 Health Survey is to introduce the health profile of individuals and to get information about health indicators which constitutes a big part of the development indicators that shows the degree of development of the countries and also to close the lack of information in current system. This study has the specialty of being the first research held out to reflect the country in general and being comparable internationally.

Coverage

Geographical coverage: All settlements in the territory of Republic of Turkey were covered in sample selection. The small villages with less than 1% of the country population are not covered in the sampling frame as they do not allow reaching the sufficient cluster size.

Kapsanan kitle: Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan hanelerde yaşayan ve son bir yıl içinde sağlık hizmeti almış tüm fertler kapsanmıştır. Araştırmada toplam nüfusun yaklaşık %2'sini oluşturan kurumsal nüfus kapsam dışı bırakılmıştır (kurumsal nüfus; okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastane ve hapishanede bulunanlar ile kışla ve ordu evlerinde ikamet eden nüfusu içermektedir).

Population covered: All the individuals living in Turkey and who received health service in the previous year were covered. In the survey, institutional population which consists of 2% of the total population were not included in the coverage (institutional population includes the population living in; schools, residents of dormitories, hotels, kinder-gardens, rest homes for elderly persons, special hospitals, military barracks and recreation quarters for officers) were not covered.

Yöntem

Tahmin düzeyi ve örneklem hacmi: Araştırmanın örneklem büyüklüğü Türkiye toplam, kent ve kır bazında tahminler üretecek şekilde hesaplanmıştır. Tasarım gereği toplam örneklem hacmi 7910 hane olarak belirlenmiştir. Örneklem hacmi hesaplanırken cevapsızlık durumu da göz önüne alındığından araştırmada hane ve fert için ikame kullanılmamıştır.

Örnekleme yöntemi: Araştırmanın örnekleme yöntemi 2 aşamalı tabakalı küme örneklemesidir. Birinci aşamada kümeler, ikinci aşamada seçilen her bir kümeden haneler seçilmiştir.

Methodology

Estimation level and sample size: Sample size of the survey is calculated to do estimations on the base of total of Türkiye, urban and rural. Thus, the total sample size necessary was found to be 7910 households. Since non-response is also taken into account when calculating the sample size, substitution for household or individual were not used in the survey.

Sampling method: The sampling method of the survey is 2 staged stratified cluster sampling method. Clusters were selected in the first stage, households were selected within each selected clusters in the second stage.

Tanım ve Kavramlar

Hanehalkı: Aralarında akrabalık bağı bulunsun ya da bulunmasın aynı konutta veya konutlarda, aynı konutun bir bölümünde yaşayan, kazanç ve masraflarını ayırmayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine katılan bir veya birden fazla kişiden oluşan topluluktur.

Kronik hastalıklar: Uzun süreli ve genel olarak yavaş ilerleyen hastalıklardır (Dünya Sağlık Örgütü tanımı). Uzun süreli ve genel olarak yavaş ilerleyen hastalıklardır. Kalp hastalıkları, inme, kanser, kronik solunum yolu hastalıkları gibi kronik hastalıklar dünyadaki ölümlerin en önde gelen nedenlerindendir ki ölümlerin %60'ına tekabül etmektedir.

Kronik hastalık, tamamen iyileşmesi mümkün olmayan bir problemdir. Bir başka ifade ile kronik hastalık, yaşamı boyunca kişinin arkadaşı olan ve onunla birlikte yaşamanın öğrenilmesi gereken bir durumdur.

Definition and Concepts

Household: The group consisting of one or more people, whether they are related or not, living in the same housing, sharing their earnings and expenditures and participating in household management and services.

Chronic diseases: Chronic diseases are diseases of long duration and generally slow progression. Chronic diseases, such as heart disease, stroke, cancer, chronic respiratory diseases and diabetes, are by far the leading cause of mortality in the world, representing 60% of all deaths (WHO definition).

Chronic illness is a problem that is not gives possibility in improvement of health completely. In other words, chronic illness is a condition like a friend that you should learn lives together in your whole of life.

5.1. Yıllara ve dallara göre hastane sayıları, Türkiye
Number of hospitals by years and branches, Turkey

Dallar - Branches	2006	2007	2008
Toplam - Total	1 204	1 317	1 350
Genel hastane - General hospital	1 032	1 140	1 171
Acil yardım ve travmatoloji hastanesi - Emergency and traumatology hospital	5	5	5
Çocuk hastalıkları hastanesi - Child diseases hospital	10	10	8
Diş hastanesi - Dental hospital	3	4	3
Diyabet hastanesi - Diabetes hospital	2	2	2
Fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri - Physical treatment and rehabilitation centers	14	13	12
Göğüs hastalıkları hastanesi - Chest diseases hospital	23	22	22
Göğüs kalp damar cerrahisi merkezleri - Chest and cardiovascular diseases centers	6	6	7
Göz hastalıkları hastanesi - Ophtalmology hospital	10	15	18
Kadın doğum ve çocuk hastalıkları hastanesi - Obstetric and child hospital	72	73	74
Kardiyoloji hastanesi - Cardiology hospital	5	5	5
Kemik hastalıkları hastanesi - Bone diseases hospital	3	3	3
Lepra hastanesi - Lepra hospital	2	2	2
Meslek hastalıkları hastanesi - Occupational diseases hospital	2	2	2
Onkoloji hastanesi - Oncology hospital	4	4	4
Psikiyatri hastanesi - Psychiatry hospital	10	10	11
Zührevi hastalıklar hastanesi - Veneral diseases hospital	1	1	1

Kaynak: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Not. Diğer kamu kuruluşları ve yerel idarelere ait hastaneler genel hastanelere dahil edilmiştir.

Source: General Directorate of Curative Services
Note. Hospitals owned by other public establishments and local administrations were included in general hospitals.

5.2 Yıllara ve dallara göre hastane yatağı sayısı, Türkiye
Number of hospital beds by years and branches, Turkey

Dallar - Branches	2006	2007	2008
Toplam - Total	183 696	186 191	188 065
Genel hastane - General hospital	154 528	157 162	157 778
Acil yardım ve travmatoloji hastanesi - Emergency and traumatology hospital	317	320	320
Çocuk hastalıkları hastanesi - Child diseases hospital	2 407	2 563	2 333
Diş hastanesi - Dental hospital	38	38	55
Diyabet hastanesi - Diabetes hospital	64	64	64
Fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri - Physical treatment and rehabilitation centers	1 690	1 704	1 660
Göğüs hastalıkları hastanesi - Chest diseases hospital	4 925	4 506	4 468
Göğüs kalp damar cerrahisi merkezleri - Chest and cardiovascular diseases centers	2 056	2 058	2 403
Göz hastalıkları hastanesi - Ophtalmology hospital	357	366	475
Kadın doğum ve çocuk hastalıkları hastanesi - Obstetric and child hospital	10 437	11 473	11 527
Kardiyoloji hastanesi - Cardiology hospital	316	331	605
Kemik hastalıkları hastanesi - Bone diseases hospital	762	714	635
Lepra hastanesi - Lepra hospital	150	150	175
Meslek hastalıkları hastanesi - Occupational diseases hospital	160	152	156
Onkoloji hastanesi - Oncology hospital	967	1 004	973
Psikiyatri hastanesi - Psychiatry hospital	4 443	3 507	4 359
Zührevi hastalıklar hastanesi - Veneral diseases hospital	79	79	79

Kaynak: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Not. Diğer kamu kuruluşları ve yerel idarelere ait hastaneler genel hastanelere dahil edilmiştir. 2008 yılından önceki yıllara ait yatak sayıları tanıma göre yeniden düzenlenmiştir.

Source: General Directorate of Curative Services
Note. Hospitals owned by other public establishments and local administrations were included in general hospitals. The number of beds for the years before 2008 was rearrenged in compliance with the description.

5.3 Yıllara göre Sağlık Bakanlığı birinci basamak kuruluşları, Türkiye
Number of MoH primary health care facilities by years, Turkey

	2006	2007	2008
Sağlık ocağı - Health center	6 377	5 430	4 540
Aile sağlığı merkezi - Family health center		943	1 765
AÇSAP merkez - MCHFP center	298	227	225
Toplum sağlığı merkezi - Population health center		182	373
Verem savaşı dispanseri - Tuberculosis control dispensary	246	247	243
Kanser erken teşhis, tarama ve eğitim merkezleri Cancer early diagnosis, screening and training centers	40	50	84
112 Acil yardım istasyonu - 112 Emergency care station	1 175	1 264	1 308

Kaynak: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, AÇSAP Genel Müd., Verem Savaşı Daire Başkanlığı, Kanserle Savaş Daire Başkanlığı
Not. Aile Hekimliği uygulaması 15 Ekim 2005 yılında Düzce ilinde başlamış olup, 2006 yılında 7 ilde uygulandığından aile hekimliği ile ilgili veriler 2007 yılından itibaren değerlendirmeye alınmıştır. 2007 yılından önceki yıllara ait veriler sağlık ocakları içerisinde gösterilmiştir. KETEM, faaliyetlerine 2004 yılında başlamıştır.

Source: General Directorate of Primary Care Services, GD-MCHFP, Tuberculosis Control Department, Department of Cancer Control
Note. Family medicine implementation was launched on 15 October 2005 in Düzce province and since family medicine was implemented in 7 provinces in 2006, data on family medicine were regarded starting in the year 2007. Data prior to 2007 were presented in the health center line. CEDSTC started its activites in 2004.

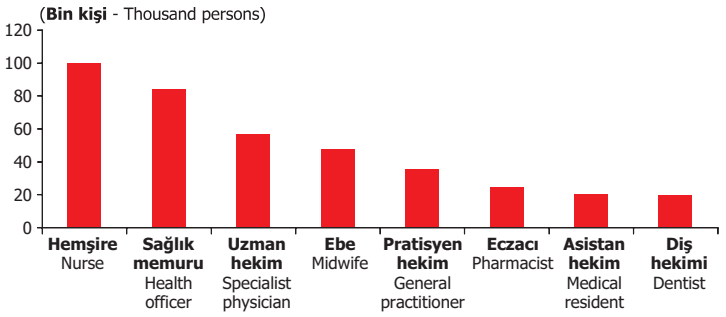
5.4 Yıllara göre bazı sağlık personelinin sayıları, Türkiye
Number of some health professionals by years, Turkey
[Tüm sektörler - All sectors]

	2006	2007	2008
Toplam hekim - Physicians total	104 475	108 402	113 151
Uzman hekim - Specialist physician	52 868	54 439	56 973
Pratisyen hekim - General practitioner	33 383	34 559	35 763
Asistan hekim - Medical resident	18 224	19 404	20 415
Hemşire - Nurse	82 626	94 661	99 910
Ebe - Midwife	43 640	47 175	47 673
Diş hekimi - Dentist	18 332	19 278	19 959
Eczacı - Pharmacist	23 140	23 977	24 778
Sağlık memuru - Health officer	58 473	78 439	83 993

Kaynak: Personel Genel Müdürlüğü
Not. Hekim sayısı için 2007 yılında Sağlık Bakanlığı kadrolarındaki hekimlerden istifalar olmuş, bu hekimler 2008 yılından itibaren özel sektör veri tabanında görülmeye başlamıştır.

Source: General Directorate of Personnel
Note. As for the number of physicians, some physicians enrolled in the MoH cadres resigned in 2007. There fore, they have been observed in the private sector data base since 2008.

Sağlık personeli sayısı - Number of health personnel
2008

5.5 Bazı sağlık personelinin sektörlere dağılımı, Türkiye, 2008
Distribution of some health professionals by sectors, Turkey, 2008

	Toplam Total	Sağlık Bakanlığı Ministry of Health	Üniversite University	Özel Private	Diğer Other [1]
Toplam hekim - Physicians total	113 151	63 536	23 973	22 598	3 044
Uzman hekim - Specialist physician	56 973	25 886	11 562	18 786	739
Pratisyen hekim - General practitioner	35 763	29 899	147	3 812	1 905
Asistan hekim - Medical resident	20 415	7 751	12 264	0	400
Hemşire - Nurse	99 910	70 022	14 153	15 735	-
Ebe - Midwife	47 673	43 600	494	3 579	-
Diş hekimi - Dentist	19 959	5 425	577	13 957	-
Eczacı - Pharmacist	24 778	1 192	181	23 405	-
Sağlık memuru - Health officer	83 993	59 846	5 782	18 365	-

Kaynak: Personel Genel Müdürlüğü
(1) Diğer, Kamu kurumları ve yerel idarelere bağlı sağlık personelini içermektedir. Diğer sektörlerde çalışan hekim dışı sağlık personeline yönelik Personel Genel Müdürlüğü'nün çalışmaları sürmektedir.

Source: General Directorate of Personnel
(1) Other covers personnel assigned in other health establishments and local administrations. General Directorate of Personnel continues its studies on non-physician health personnel working in other sectors.

5.6 Yıllara göre bazı seçilmiş enfeksiyon hastalıklarının vaka sayıları, Türkiye
Number of cases of some infectious diseases by years, Turkey

	2006	2007	2008
Kızamık - Measles	34	3	4
Tetanoz - Tetanus	10	14	14
Neonatal tetanoz - Neonatal tetanus	18	5	7
Boğmaca - Pertussis	57	51	21
Hepatit B - Hepatitis B	6 612	6 451	5 849
Difteri - Diptheria	0	0	0
AİDS - AIDS	290	376	450
Tüberküloz - Tuberculosis	19 629	18 878	17 600
Sıtma - Malaria	796	358	215

Kaynak: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Sıtma Savaşı Daire Başkanlığı, Verem Savaş Daire Başkanlığı
Not. 2008 yılı 4 kızamık vakasının 1'i yurt dışı kökenlidir. AIDS vaka sayıları taşıyıcılar ile birlikte verilmiştir. Sıtma vakalarının 102 tanesi emporte vakadır. Tüberküloz hasta sayıları yeni vakaları ifade etmektedir.

Source: General Directorate of Primary Care Services, Department of Malaria Control, Department of Tuberculosis Control.
Note. 1 of 4 measles cases noted in 2008 was imported. AIDS cases were given together with the transmitters. 102 of Malaria cases were imported. Number of Tuberculosis patients are the new cases.

5.7 Yıllara göre aşılama oranları, Türkiye
Immunization coverage by years, Turkey (%)

	2006	2007	2008
DBT 1 - DPT 1	90	98	97
DBT 2 - DPT 2	88	96	96
DBT 3 - DBT 3	90	96	96
BCG - BCG	88	94	96
HBV 3 - HBV 3	82	96	92
Kızamık - Measles [1]	98	96	97
HİB 3 - HIB 3	[2]	76	96

Kaynak: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Not. Oranların hesaplanmasında kullanılan nüfus Sağlık Bakanlığı hedeflenen nüfusudur.
(1) 2006'dan itibaren KKK olarak uygulanmaktadır.
(2) HİB-3 aşılamasına 2007 yılında başlanmıştır.

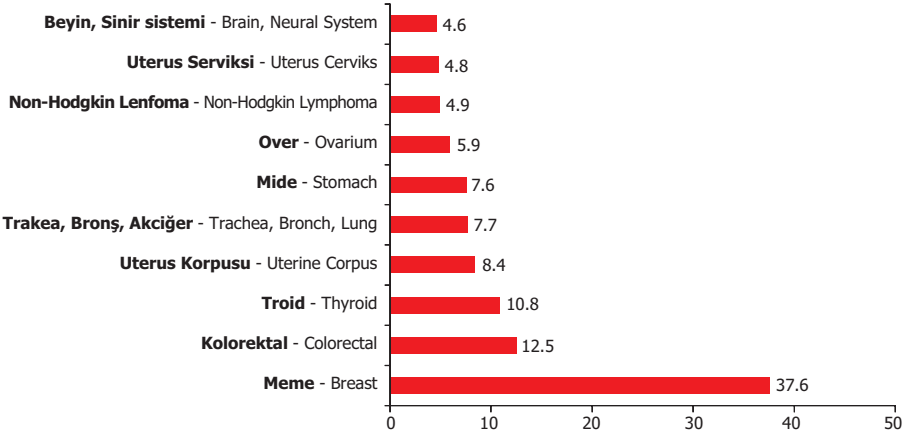
Source: General Directorate of Primary Care Services
Note. Population used in calculating the proportions refers to the population targeted by the MoH.
(1) Applied as MMR since 2006.
(2) HIB-3 vaccination started in 2007.

5.8 Yıllara ve cinsiyete göre toplam kanser insidansı, Türkiye
Total cancer incidence by years and sex, Turkey
[Yüzbin nüfusta - per 100 000 population]

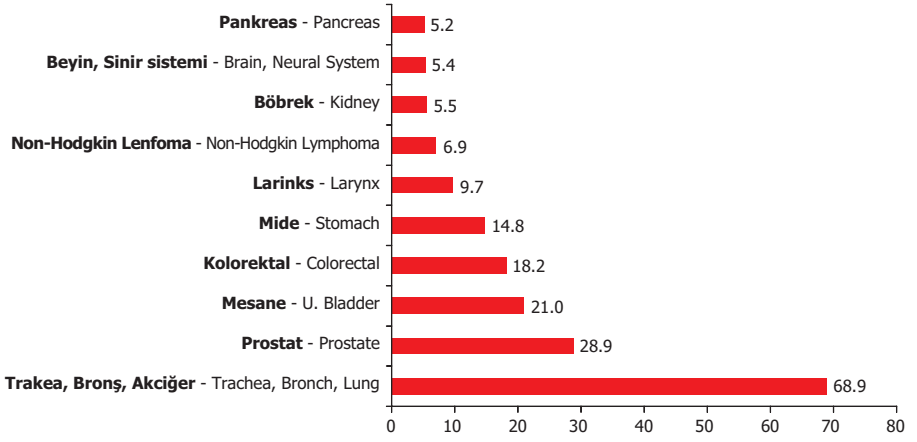
	2004	2005	2006
Erkek - Males	236.3	246.5	256.4
Kadın - Females	142.9	149.7	158.1

Kaynak: Kanserle Savaş Daire Başkanlığı Source: Department of Cancer Control
Not. Veriler "Aktif Kanser Kayıt Sistemi"nden alınmıştır. Note. Data obtained from "Active Cancer Record System".

Kadınlarda en sık görülen 10 kanser türünün insidansı (100 000 nüfusta), Türkiye
Incidence of the most common 10 types of cancer in women (per 100 000 population), Turkey
2006

Erkeklerde en sık görülen 10 kanser türünün insidansı (100 000 nüfusta), Türkiye
Incidence of the most common 10 types of cancer in men (per 100 000 population), Turkey
2006

5.9 Yıllara göre organ nakli sayısı, Türkiye
Number of organ transplantations by years, Turkey

	2006	2007	2008
Toplam - Total	1 345	1 865	2 352
Böbrek - Kidney	949	1 302	1 665
Karaciğer - Liver	319	462	592
Kalp - Heart	45	64	50
Kalp kapakçığı - Heart valve	25	20	29
Akciğer - Lung	0	1	0
Kalp-Akciğer - Heart-Lung	0	1	3
Pankreas - Pancreas	7	14	10
İnce bağırsak - Small intestine	0	1	3

Kaynak: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of Curative Services

5.10 Bebek, neonatal ve 5 yaş altı ölüm hızları, Türkiye
Infant, neonatal and under-5 mortality rate, Turkey

	1993	1998	2003	2006	2007	2008
Bebek ölüm hızı - Infant mortality rate	52.6	42.7	28.7	22.3	20.7	17.0
Neonatal ölüm hızı - Neonatal mortality rate	29.0	26.0	17.0	14.3	13.9	13.0
5 yaş altı ölüm hızı - Under 5 age mortality rate	61.0	52.1	37.0	28.7	26.6	24.0

Kaynak: 1993, 1998, 2003, 2008 TNSA, 2006 ve 2007 AÇSAP Genel Müdürlüğü araştırma sonucudur.
Source: TDHS 1993, 1998, 2003 , 2008, GD-MCHFP 2006 and 2007 Survey Results.

5.11 Anne ölüm oranı, Türkiye - Maternal mortality rate, Turkey **(Yüz bin canlı doğumda** - in 100 000 live births)

	1998	2006	2007	2008
Anne ölüm oranı - Maternal mortality rate	70.0	28.5	21.2	19.4

Kaynak: AÇSAP Genel Müdürlüğü Source: GD-MCHFP

5.12 Seçilmiş OECD ülkelerinde sağlık harcamaları, 2005-2007
Health expenditures in selected OECD countries, 2005-2007 (%)

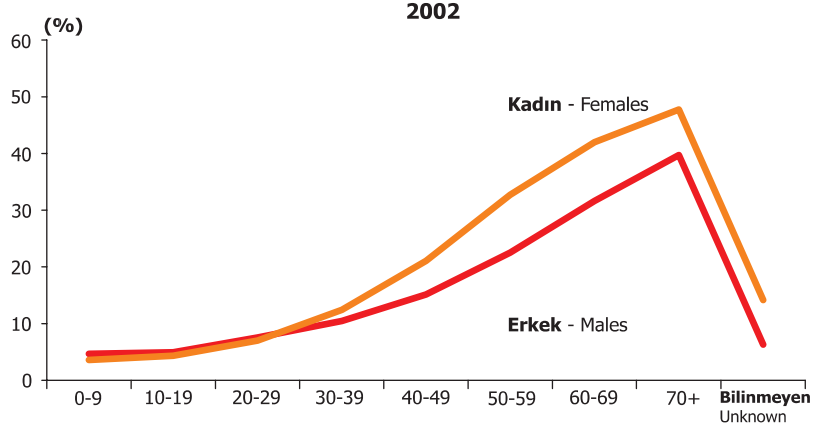
	Toplam sağlık harcaması - Total health expenditures								
	Kamu - Public			**Özel** - Private			**GSYH** - % of GDP		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
ABD - USA	44.4	45.2	45.4	55.6	54.8	54.6	15.7	15.8	16.0
Almanya - Germany	77.0	76.8	76.9	23.0	23.2	23.1	10.7	10.5	10.4
Çek Cum. - Czech Rebuplic	87.3	86.7	85.2	12.7	13.3	14.8	7.2	7.0	6.8
Fransa - France	79.3	79.1	79.0	20.7	20.9	21.0	11.1	11.0	11.0
İngiltere - United Kingdom	81.9	82.0	81.7	18.1	18.0	18.3	8.2	8.5	8.4
İtalya - Italy	76.2	76.8	76.5	23.8	23.2	23.5	8.9	9.0	8.7
İspanya - Spain	70.6	71.2	71.8	29.4	28.8	28.2	8.3	8.4	8.5
Japonya - Japan	82.7	81.3	...	17.3	18.7	...	8.2	8.1	...
Kanada - Canada	70.3	69.8	70.0	29.7	30.2	30.0	9.9	10.0	10.1
Meksika - Mexico	45.5	44.2	45.2	54.5	55.8	54.8	5.8	5.8	5.9
Portekiz - Portugal	71.8	71.5	...	28.2	28.5	...	10.2	9.9	...
Yunanistan - Greece	60.1	62.0	60.3	39.9	38.0	39.7	9.4	9.5	9.6
Türkiye - Turkey	67.8	68.3	67.8	32.2	31.7	32.2	5.4	5.8	6.0

Kaynak: EİKT Sağlık verisi, 2009 Source: OECD Health Data 2009, Nov. 09

5.13 Özürlülük oranı, 2002
The proportion of disability, 2002 (%)

	Toplam özürlü nüfus Total disabled population			Ortopedik, görme, işitme, dil ve konuşma, zihinsel özürlü nüfus Orthopedically, seeing, hearing, speaking and mentally disabled population			Süreğen hastalığa sahip olan nüfus Population having chronic illnesses		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Türkiye - Turkey	12.29	11.10	13.45	2.58	3.05	2.12	9.70	8.05	11.33
Yaş grubu - Age group									
0-9	4.15	4.69	3.56	1.54	1.70	1.37	2.60	2.98	2.20
10-19	4.63	4.98	4.28	1.96	2.26	1.65	2.67	2.72	2.63
20-29	7.30	7.59	7.04	2.50	3.34	1.74	4.80	4.24	5.30
30-39	11.44	10.43	12.42	2.56	3.18	1.95	8.89	7.26	10.46
40-49	18.07	15.15	21.08	2.65	3.29	1.99	15.43	11.86	19.09
50-59	27.67	22.56	32.67	3.23	3.73	2.74	24.44	18.83	29.94
60-69	36.96	31.60	42.02	5.14	5.65	4.65	31.82	25.95	37.37
70+	43.99	39.77	47.77	7.89	8.45	7.38	36.10	31.32	40.39
Bilinmeyen - Unknown	11.68	6.30	14.17	0.34	0.53	0.25	11.33	5.77	14.09
Yerleşim yeri - Place of residence									
Kent - Urban	12.70	11.38	13.99	2.20	2.60	1.81	10.49	8.78	12.18
Kır - Rural	11.67	10.69	12.63	3.16	3.74	2.59	8.50	6.95	10.04
Bölge - Region									
Marmara - Marmara	13.13	11.66	14.59	2.23	2.60	1.87	10.90	9.05	12.73
Ege - Aegean	11.86	10.69	13.00	2.59	3.15	2.05	9.27	7.55	10.95
Akdeniz - Mediterranean	12.16	11.15	13.15	2.60	2.99	2.21	9.56	8.16	10.93
İç Anadolu - Central Anatolia	12.52	10.78	14.23	2.60	3.01	2.20	9.92	7.77	12.03
Karadeniz - Black Sea	12.98	11.62	14.32	3.22	3.66	2.80	9.76	7.97	11.52
Doğu Anadolu - East Anatolia	11.80	11.29	12.30	2.53	3.18	1.90	9.26	8.10	10.41
Güneydoğu Anadolu South East Anatolia	9.90	9.86	9.94	2.72	3.45	1.99	7.18	6.41	7.96

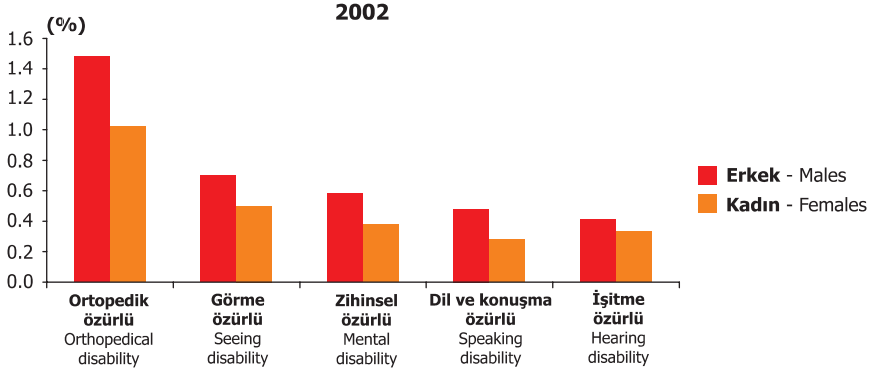
Yaş grubuna göre özürlülük oranı
The proportion of disability by age group
2002

5.14 Özrün türüne göre özürlü nüfus oranı, 2002
The proportion of disabled population by type of disability, 2002 (%)

	Ortopedik özürlü Orthopedical disability	**Görme özürlü** Seeing disability	**İşitme özürlü** Hearing disability	**Dil ve konuşma özürlü** Speaking disability	**Zihinsel özürlü** Mental disability
Türkiye - Turkey	1.25	0.60	0.37	0.38	0.48
Yaş grubu - Age group					
0-9	0.64	0.33	0.20	0.46	0.42
10-19	0.77	0.36	0.29	0.43	0.58
20-29	1.21	0.45	0.32	0.42	0.65
30-39	1.26	0.46	0.35	0.31	0.54
40-49	1.39	0.62	0.35	0.26	0.39
50-59	1.79	0.91	0.41	0.30	0.26
60-69	2.80	1.56	0.77	0.41	0.27
70+	3.94	2.98	1.70	0.39	0.31
Yerleşim yeri - Place of residence					
Kent - Urban	1.09	0.52	0.32	0.33	0.38
Kır - Rural	1.49	0.73	0.45	0.46	0.64
Cinsiyet - Sex					
Erkek - Males	1.48	0.70	0.41	0.48	0.58
Kadın - Females	1.02	0.50	0.33	0.28	0.38
Bölge - Region					
Marmara - Marmara	1.11	0.53	0.37	0.33	0.37
Ege - Aegean	1.19	0.61	0.36	0.38	0.53
Akdeniz - Mediterranean	1.22	0.58	0.34	0.38	0.55
İç Anadolu - Central Anatolia	1.27	0.63	0.37	0.38	0.50
Karadeniz -Black Sea	1.60	0.66	0.45	0.46	0.63
Doğu Anadolu - East Anatolia	1.27	0.57	0.31	0.40	0.44
Güneydoğu Anadolu South East Anatolia	1.25	0.70	0.36	0.45	0.45

Özrün türüne ve cinsiyete göre özürlü nüfus oranı
The proportion of disabled population by type of disability and sex
2002

5.15 İşgücü durumuna göre özürlü nüfus oranı, 2002
The proportion of disabled population by labour force status, 2002
[15 ≥ yaş - age] (%)

	Ortopedik, görme, işitme, zihinsel, dil ve konuşma özürlü nüfus - Orthopedically, seeing, hearing, mentally and speaking disabled population			**Süreğen hastalığa sahip olan nüfus** Population having chronic illnesses		
	İşgücüne katılma oranı Labor force participation rate	**İşsizlik oranı** Unemployment rate	**İşgücüne dahil olmayan nüfus** Population rate not in labor force	**İşgücüne katılma oranı** Labor force participation rate	**İşsizlik oranı** Unemployment rate	**İşgücüne dahil olmayan nüfus** Population rate not in labor force
Türkiye - Turkey	21.71	15.46	78.29	22.87	10.77	77.13
Yerleşim yeri - Place of residence						
Kent - Urban	25.61	17.43	74.39	23.08	12.72	76.92
Kır - Rural	17.76	12.58	82.24	22.48	7.08	77.52
Cinsiyet - Sex						
Erkek - Males	32.22	14.57	67.78	46.58	10.28	53.42
Kadın - Females	6.71	21.54	93.29	7.21	12.84	92.79
Bölge - Region						
Marmara - Marmara	24.75	10.48	75.25	24.04	10.36	75.96
Ege - Aegean	24.50	15.61	75.50	25.60	11.56	74.40
Akdeniz - Mediterranean	20.03	20.25	79.97	24.10	11.81	75.90
İç Anadolu - Central Anatolia	22.51	16.04	77.49	18.67	7.39	81.33
Karadeniz - Black Sea	17.38	14.42	82.62	19.76	9.23	80.24
Doğu Anadolu - East Anatolia	19.58	25.40	80.42	23.97	12.67	76.03
Güneydoğu Anadolu South East Anatolia	19.85	16.19	80.15	25.97	15.89	74.03

5.16 Sosyal güvenliğe sahip olma ve kayıtlı olma durumuna göre özürlü nüfus oranı, 2002
The proportion of disabled population by having social security and the registration status of social security, 2002

	Ortopedik, görme, işitme, zihinsel, dil ve konuşma özürlü nüfus - Orthopedically, seeing, hearing, mentally and speaking disabled population			**Süreğen hastalığa sahip olan nüfus** Population having chronic illnesses		
	Sosyal güvenliği olan Having social security	**Kayıtlılık durumu** Registration status (%)		**Sosyal güvenliği olan** Having social security	**Kayıtlılık durumu** Registration status (%)	
		Kendi adına Own	**Bağımlı** Dependent		**Kendi adına** Own	**Bağımlı** Dependent
Türkiye - Turkey	842 797	45.21	54.79	4 239 777	44.36	55.64
Yerleşim yeri - Place of residence						
Kent - Urban	540 228	44.86	55.14	3 076 541	45.23	54.77
Kır - Rural	302 569	45.84	54.16	1 163 237	42.06	57.94
Cinsiyet - Sex						
Erkek - Males	466 309	67.96	32.04	1 711 475	86.42	13.58
Kadın - Females	376 488	17.04	82.96	2 528 303	15.89	84.11
Bölge - Region						
Marmara - Marmara	236 286	47.54	52.46	1 399 118	46.10	53.90
Ege - Aegean	108 236	46.45	53.55	517 409	44.54	55.46
Akdeniz - Mediterranean	89 898	38.34	61.66	482 951	44.24	55.76
İç Anadolu - Central Anatolia	195 751	50.45	49.55	925 018	44.87	55.13
Karadeniz - Black Sea	130 214	41.08	58.91	545 589	42.74	57.26
Doğu Anadolu - East Anatolia	37 987	38.54	61.46	213 345	39.79	60.21
Güneydoğu Anadolu South East Anatolia	44 424	38.47	61.53	156 348	37.51	62.49

5.17 Özrün türü ve özrün ortaya çıkış zamanına göre özürlü nüfus oranı, 2002
The proportion of disabled population by type of disability and the appearance time of disability, 2002 (%)

	Özrün ortaya çıkış zamanı - The appearance time of disability					
	Doğuştan - Congenital		**Sonradan** - Subsequent		**Bilinmeyen** - Unknown	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Türkiye - Turkey						
Ortopedik özürlü - Orthopedical disability	21.51	27.33	76.17	69.21	2.32	3.46
Görme özürlü - Seeing disability	20.46	20.35	76.49	76.09	3.05	3.56
İşitme özürlü - Hearing disability	29.14	29.92	68.13	65.85	2.73	4.24
Dil ve konuşma özürlü - Speaking disability	45.73	48.14	51.81	47.39	2.46	4.46
Zihinsel özürlü - Mental disability	46.12	50.64	51.98	46.73	1.90	2.63
Kent - Urban						
Ortopedik özürlü - Orthopedical disability	19.22	25.33	78.61	71.05	2.17	3.62
Görme özürlü - Seeing disability	19.06	20.69	78.21	77.20	2.73	2.10
İşitme özürlü - Hearing disability	23.83	25.43	73.66	69.71	2.51	4.85
Dil ve konuşma özürlü - Speaking disability	38.81	46.17	58.98	48.83	2.20	5.00
Zihinsel özürlü - Mental disability	42.17	51.23	56.09	45.56	1.74	3.21
Kır - Rural						
Ortopedik özürlü - Orthopedical disability	24.15	29.45	73.36	67.26	2.49	3.29
Görme özürlü - Seeing disability	21.88	19.93	74.75	74.76	3.38	5.31
İşitme özürlü - Hearing disability	34.53	35.17	62.52	61.32	2.96	3.51
Dil ve konuşma özürlü - Speaking disability	53.22	50.38	44.03	45.76	2.74	3.86
Zihinsel özürlü - Mental disability	49.45	50.05	48.51	47.92	2.03	2.04

5.18 Özre yönelik kurum ve kuruluşlardan beklentilere göre özürlü nüfus oranı, 2002
The proportion of disabled population by expectations from organizations, 2002 (%)

	Parasal katkıda bulunma Financial support	**Eğitim olanakları yaratma** Creation of educational opportunities	**İş bulmaya yardım etme** Helping to find job	**Yasal hakları savunma** Defense of legal rights	**Evde uzman personel tarafından bakım ve tedavi hizmeti verme** Having treatment and care services by health personnel at home	**Diğer** Other	**Bilinmeyen** Unknown
Türkiye - Turkey	61.22	3.31	9.55	3.51	4.12	13.53	4.76
Yerleşim yeri - Place of residence							
Kent - Urban	55.28	4.23	10.20	4.60	4.71	15.37	5.60
Kır - Rural	68.03	2.25	8.80	2.26	3.45	11.41	3.80
Cinsiyet - Sex							
Erkek - Males	59.34	3.63	12.33	4.10	2.97	12.65	4.98
Kadın - Females	63.76	2.88	5.78	2.72	5.67	14.72	4.46
Bölge - Region							
Marmara - Marmara	53.76	4.64	9.33	5.30	4.31	15.60	7.07
Ege - Aegean	64.40	3.06	8.53	3.13	4.27	11.72	4.90
Akdeniz - Mediterranean	65.58	2.57	8.33	2.17	5.14	11.04	5.18
İç Anadolu - Central Anatolia	56.34	4.06	10.43	3.51	3.95	19.29	2.41
Karadeniz - Black Sea	72.20	0.59	9.17	3.86	2.36	11.82	-
Doğu Anadolu - East Anatolia	64.86	2.66	12.01	2.69	2.53	12.82	2.43
Güneydoğu Anadolu South East Anatolia	66.47	2.67	10.24	1.62	5.07	5.90	8.03

5.19 Bireylerin tütün kullanma durumunun cinsiyete göre dağılımı, 2008
Percentage of persons by detailed smoking status and sex, 2008
[15 ve daha yukarı yaş - 15 years old and over] (%)

Tütün kullanma durumu - Smoking status	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Halen tütün kullanan - Current tobacco smoker	31.2	47.9	15.2
Her gün kullanan - Daily smoker	27.4	43.8	11.6
Ara sıra kullanan - Occasional smoker	3.8	4.1	3.6
Halen ara sıra, geçmişte her gün kullanan Occasional smoker, former daily	1.8	2.1	1.5
Halen ara sıra, geçmişte hiç kullanmayan Occasional smoker, never daily	2.0	2.0	2.1
Halen tütün kullanmayan - Non-smoker	68.8	52.1	84.8
Geçmişte her gün kullanan - Former daily smoker	10.5	17.2	4.1
Her gün kullanmamış olan - Never daily smoker	58.2	34.9	80.7
Geçmişte ara sıra kullanan - Former occasional smoker	5.4	4.9	5.9
Hiç kullanmayan - Never smoker	52.8	30.0	74.8

5.20 Her gün ve ara sıra tütün kullanan ile halen tütün kullanmayanların cinsiyet ve yaş grubuna göre dağılımı, 2008
Percentage distribution of persons who are daily, occasional or non-smokers by sex and age group, 2008
[15 ve daha yukarı yaş - 15 years old and over] (%)

	Tütün kullanma sıklığı - Smoking frequency		
Cinsiyet ve yaş grubu - Sex and age group	**Her gün** Daily	**Ara sıra** Occasional	**Halen tütün kullanmayan** Non-smoker
Toplam - Total	27.4	3.8	68.8
15-24	21.7	3.6	74.7
25-44	34.7	5.2	60.1
45-64	27.0	2.5	70.5
65+	8.7	1.6	89.7
Erkek - Males	43.8	4.1	52.1
15-24	34.9	4.7	60.4
25-44	53.1	5.1	41.8
45-64	44.3	2.2	53.5
65+	17.9	2.6	79.5
Kadın - Females	11.6	3.6	84.8
15-24	9.1	2.5	88.4
25-44	16.2	5.3	78.5
45-64	10.3	2.8	86.9
65+	1.6	0.8	97.6

5.21 0-6 yaş grubundaki çocukların son 6 ay içinde geçirdiği hastalıkların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008
Percentage of children in 0-6 age group who were exposed to diseases/accidents in the past 6 months by sex and residence, 2008

(%)

Hastalık/Kaza türü Diseases/Accidents	**Türkiye -** Turkey			**Kent -** Urban			**Kır -** Rural		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Üst solunum yolu enfeksiyonu (tonsilit, orta kulak iltihabı, farenjit) Upper respiratory tract infection (tonsillitis, middle ear infections, pharyngitis)	38.7	41.1	36.3	39.4	40.9	37.9	37.4	41.6	32.6
İshal - Diarrhea	26.0	27.7	24.3	24.9	26.1	23.6	28.5	30.8	25.9
Kansızlık - Anemia	11.3	12.2	10.3	10.8	11.9	9.7	12.3	12.9	11.6
Ağız ve diş sağlığı sorunları Oral and dental health problems	9.0	10.6	7.4	8.7	10.5	7.0	9.7	11.0	8.2
Bulaşıcı hastalıklar (kızamık, suçiçeği, kabakulak vb.) Communicable diseases (measles, varicella, mumps etc.)	9.1	9.8	8.4	9.1	9.0	9.1	9.2	11.4	6.8
Alt solunum yolu enfeksiyonu (zatürre) Lower respiratory tract infection (pneumonia)	7.5	7.2	7.8	7.7	7.2	8.2	7.2	7.4	6.9
İdrar yolu enfeksiyonu - Urinary tract infection	6.4	5.9	7.0	6.7	5.6	7.9	5.7	6.4	4.9
Ev kazası - Home accident	5.8	5.7	5.9	6.5	6.5	6.5	4.4	4.2	4.5
D vitamini eksikliğine bağlı kemik bozuklukları (raşitizm) - Bone deformities caused by vitamin D lack (rickets)	4.8	4.6	5.0	4.8	4.4	5.2	4.8	4.9	4.6
Cilt hastalıkları - Skin diseases	4.1	4.0	4.1	4.1	3.8	4.4	4.0	4.4	3.6

5.22 7-14 yaş grubundaki çocukların son 6 ay içinde geçirdiği sorun/hastalıkların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı,2008
Percentage of children in 7-14 age group who were exposed to health conditions/diseases in the past 6 months by sex and residence, 2008

(%)

	Türkiye - Turkey			**Kent -** Urban			**Kır -** Rural		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Enfeksiyöz hastalıklar - Infectious diseases	46.2	45.8	46.6	48.1	47.7	48.5	41.5	41.4	41.6
Ağız ve diş sağlığı sorunları Oral and dental health problems	26.8	26.4	27.3	26.4	26.3	26.5	27.7	26.5	29.2
Göz ile ilgili sorunlar - Visual problems	16.1	16.0	16.2	17.4	17.4	17.3	13.1	13.0	13.3
Beslenme ile ilişkili hastalıklar Diseases related with nutrition	8.5	8.2	8.8	7.8	6.5	9.0	10.3	12.1	8.3
Cilt hastalıkları - Skin diseases	8.4	7.0	10.0	8.0	6.9	9.1	9.6	7.2	12.3
Kronik hastalıklar - Chronic illnesses	8.3	8.4	8.2	9.0	9.5	8.5	6.7	6.0	7.4
Kas iskelet sistemi hastalıkları Musculoskeletal system diseases	6.2	7.5	4.9	5.3	6.7	3.9	8.5	9.6	7.3
İşitme ile ilgili sorunlar - Hearing problems	5.2	5.7	4.7	5.3	5.8	4.7	5.0	5.4	4.5
Kazalar - Accidents	4.0	6.1	1.7	4.4	7.1	1.7	2.9	3.9	1.7
Ruh sağlığı sorunları - Mental health problems	3.7	3.8	3.6	4.6	4.8	4.3	1.6	1.5	1.7
Diğer - Other	15.2	16.0	14.5	14.1	14.3	13.9	18.1	19.9	16.0

5.23 Hekim tarafından teşhis edilen hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008
The percentage of diseases/health problems diagnosed by a medical doctor by sex and residence, 2008
[15 ≥ yaş - age] (%)

Hastalık/sağlık sorunu	**Türkiye -** Turkey			**Kent -** Urban			**Kır -** Rural		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Bel bölgesi kas iskelet sistem problemleri (bel ağrısı, bel fıtığı, diğer bel defektleri) Back musculoskeletal system disorders (lumbago, back hernia, other back defections)	15.9	11.5	20.2	14.6	10.6	18.7	18.9	13.8	23.3
Romatizmal eklem hastalığı (romatoid artrit) Rheumatismal joint desease (romatoid artrit)	13.8	8.5	18.8	12.1	7.3	17.0	17.7	11.7	22.9
Ülser (mide, gastrit veya oniki parmak bağırsağı ülseri) Ulser (stomach, gastritit or duodenum ulser)	12.9	10.7	14.9	11.8	9.8	13.8	15.4	13.1	17.4
Migren ve benzeri şiddetli baş ağrısı Migraine and severe headache	10.3	5.3	15.1	9.9	5.2	14.6	11.2	5.5	16.2
Hipertansiyon - High blood pressure (hypertension)	13.5	8.9	17.9	12.2	8.1	16.5	16.3	11.0	20.9
Kireçlenme (osteoartrit, artroz, dejeneratif eklem hastalığı) - Osteoartrit (artrosis, joint degeneration)	10.3	5.8	14.6	9.2	5.3	13.2	12.7	7.2	17.4
Boyun bölgesi kas iskelet sistem problemleri (boyun ağrısı, boyun fıtığı, diğer boyun defektleri) Neck musculoskeletal system disorders (neck pain, neck hernia, other neck defections)	7.6	3.9	11.2	7.2	3.5	11.0	8.6	4.9	11.8
Kansızlık (demir eksikliği anemisi) Anaemia (iron deficiency anaemia)	8.9	2.0	15.5	8.6	1.9	15.4	9.5	2.2	15.8
Sinüzit (sinüs yollarının iltihabı) Sinusitis (inflammation of sinus)	8.2	6.7	9.6	8.7	7.2	10.1	7.2	5.6	8.6
Kronik bronşit - Chronic bronchitis	7.1	6.5	7.8	6.2	5.8	6.5	9.4	8.1	10.5
Alerji (alerjik rinit, dermatit, yiyecek vb. alerjisi) (alerjik astım hariç) Allergy, such as rhinitis, eye inflammation dermatitis, food allergy or other (allergic asthma excluded)	5.9	4.4	7.4	6.3	4.5	8.0	5.2	4.3	6.0
Koroner kalp hastalığı (anjina, göğüs ağrısı, spazm) Coronary heart disease (angina pectoris, chest pain, spasm)	5.1	4.6	5.5	4.8	4.4	5.3	5.6	5.1	6.0
Şeker hastalığı - Diabetes	5.9	4.4	7.2	5.6	4.2	7.0	6.4	5.0	7.7
Astım (allerjik astım dahil) Asthma (allergic asthma included)	4.8	3.3	6.2	4.1	2.7	5.5	6.3	4.8	7.7
İdrar kaçırma, idrarı tutamama - Urinary incontinence, problems in controlling the bladder	2.7	1.8	3.6	2.3	1.2	3.4	3.7	3.1	4.1
Kronik depresyon - Chronic depression	3.1	1.6	4.5	3.3	1.8	4.7	2.7	1.2	3.9
Diğer ruhsal sağlık problemleri Other physchological health problems	2.5	1.6	3.3	2.6	1.4	3.7	2.2	2.0	2.4
Kronik kaygı - Chronic anxiety	1.2	0.7	1.7	1.2	0.6	1.8	1.3	1.0	1.6
Kaza sonucu sürekli yaralanma ya da sakatlık durumu Permanent injury or defect caused by an accident	2.0	2.9	1.1	1.7	2.4	1.0	2.6	4.1	1.2
Kronik kalp yetmezliği - Chronic heart failure	2.3	2.1	2.6	1.9	1.7	2.1	3.3	3.0	3.6
Kronik obstrüktif akciğer hastalığı, amfizem Chronic obstructive pulmonary disease, emphysema	2.1	2.1	2.2	1.9	1.7	2.1	2.7	3.2	2.4
Enfarktüs (kalp krizi) Myocardial infarction (heart attack)	1.9	2.2	1.6	1.6	1.9	1.3	2.6	2.8	2.3
İnme - felç (beyin kanaması, serebral tromboz) Stroke (serebral heamorrhage, cerebral thrombosis)	1.1	1.1	1.1	1.0	0.9	1.1	1.4	1.6	1.3
Karaciğer sirozu, karaciğer yetmezliği Cirrhosis of the liver, liver dysfunction	1.0	1.0	1.0	1.0	0.9	1.0	1.0	1.1	0.9
Kanser - Cancer	0.8	0.8	0.9	0.8	0.6	0.9	1.0	1.2	0.8

5.24 Pratisyen hekim/aile hekimi, uzman hekim ve diş hekiminden hizmet alanların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008

Percentage of individuals receiving health care service from general practitioner/family doctor, specialist and dentist by sex and residence, 2008 (%)

Hizmet alınan en son dönem Last period that service received	**Türkiye -** Turkey			**Kent -** Urban			**Kır -** Rural		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Pratisyen hekim/aile hekimi General practitioner/family doctor									
12 aydan kısa süre önce Less than 12 months ago	44.3	37.1	51.2	42.5	35.4	49.8	48.4	41.5	54.4
12 ay ve daha uzun 12 months ago or longer	32.3	36.8	27.9	32.8	36.6	28.9	31.1	37.2	25.8
Hiçbir zaman - Never	23.4	26.1	20.8	24.7	28.0	21.3	20.5	21.3	19.8
Uzman hekim - Specialist									
12 aydan kısa süre önce Less than 12 months ago	54.1	46.3	61.7	55.7	47.3	64.3	50.4	43.9	56.1
12 ay ve daha uzun 12 months ago or longer	34.6	40.5	28.9	34.3	40.9	27.7	35.3	39.5	31.7
Hiçbir zaman - Never	11.3	13.2	9.4	10.0	11.9	8.1	14.3	16.6	12.3
Diş hekimi - Dentist									
12 aydan kısa süre önce Less than 12 months ago	24.5	23.0	25.9	25.7	23.8	27.6	21.8	21.0	22.4
12 ay ve daha uzun 12 months ago or longer	53.8	54.1	53.6	54.5	54.7	54.3	52.3	52.5	52.2
Hiçbir zaman - Never	21.7	22.9	20.5	19.8	21.5	18.1	25.9	26.5	25.4

5.25 Son 12 ay içerisinde tansiyon, kolesterol veya kan şekeri ölçümü yaptıran bireylerin cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008

Percentage of individuals made blood pressure, blood cholesterol or blood sugar during the past 12 months by sex and residence, 2008 (%)

	Ölçümler - Measurements								
	Tansiyon - Blood pressure			**Kolesterol** - Blood cholesterol			**Kan şekeri** - Blood sugar		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Türkiye - Turkey	47.7	37.8	57.3	24.7	19.0	30.1	26.7	20.2	32.9
Kent - Urban	47.1	36.9	57.5	25.7	19.7	31.8	27.8	20.3	35.3
Kır - Rural	49.0	40.0	56.8	22.3	17.3	26.6	24.1	20.1	27.6

5.26 Alkol kullananların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2008

Percentage of alcoholic drink consumers by sex and residence, 2008 (%)

	Türkiye - Turkey			**Kent -** Urban			**Kır -** Rural		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Toplam - Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Kullanan - Consumes	10.9	18.8	3.4	12.0	19.5	4.4	8.6	17.0	1.2
Kullanmayan - Doesn't consume	10.4	17.3	3.7	10.7	16.5	4.8	9.7	19.4	1.3
Hiç kullanmamış olan - Never consumed	78.7	63.9	92.9	77.3	64.0	90.8	81.7	63.6	97.5

	Sayfa Page	
Açıklama	112	Explanation
Eğitim		**Education**
6.1 Öğretim yılı ve okul grubuna göre okullaşma oranı	116	6.1 Schooling ratio by group of schools and the education year
6.2 Eğitim kurumlarına göre öğretmen, öğrenci ve mezunlar	116	6.2 Teachers, enrollments and graduates by educational institutions
6.3 İlköğretim okullarında okul, öğretmen, öğrenci ve mezun olanlar	117	6.3 Schools, teachers, enrollments and graduates in primary education
6.4 Orta öğretimde öğretmen, öğrenci ve mezun olanlar	118	6.4 Teachers, enrollments and graduates in secondary education
6.5 Yüksek öğretim kurumlarında (lisans ve önlisans) öğretim alanına göre öğrenci ve mezun olanlar	119	6.5 Higher educational institutions enrollments and graduates by fields of study
6.6 İBBS 2'ye ve eğitim seviyesine göre okul, öğrenci, öğretmen sayısı [2009/'10 Öğretim yılı]	120	6.6 Number of student, school, teacher by SRE 2 and education level [The educational year 2009/'10]
6.7 Öğretim elemanlarının akademik görevlerine göre sayıları, 2009/'10	122	6.7 Number of teaching staff by academic title, 2009/'10
6.8 Ortaöğretim son sınıfta okuyan öğrencilerin ÖSS sonucuna göre fakülte ve yüksekokula yerleşme oranı	123	6.8 According to Student Selection Examination, the percentage of students entering faculty and vocational training school from last grade in the secondary education
6.9 Yurtdışında öğrenim yapan özel öğrenci sayıları	123	6.9 Number of private students educated abroad
6.10 Yurtdışında öğrenim yapan resmi burslu öğrenci sayıları	123	6.10 Number of Turkish Government sponsored students educated abroad
6.11 Yaygın eğitim kurumları [2007/'08 öğretim yılı sonu]	124	6.11 Non-formal education institutions [End of the 2007/'08 education season]
6.12 Eğitim seviyelerine göre öğrenci başına düşen eğitim harcamaları, 2002	125	6.12 Education expenditure per student by level of education, 2002
6.13 Türkiye eğitim harcaması matrisi, 2002	126	6.13 Turkey's education expenditure matrix, 2002
6.14 Seçilmiş ülkelerde eğitim harcamalarının GSYH'deki payı	128	6.14 Share of education expenditures at GDP in selected countries
Kültür		**Culture**
6.15 Kütüphaneler, kitap sayısı ve kütüphanelerden yararlananlar	128	6.15 Libraries, number of books and library users
6.16 Konulara göre kitap ve süreli yayınlar	129	6.16 Books and periodicals by subject
6.17 Gazetelerin ve dergilerin coğrafi kapsama (yayın bölgesi) göre sayısı	129	6.17 Number of newspapers and magazines by geographical coverage (region of publishing)
6.18 Gazetelerin ve dergilerin yayın kapsamına göre yıllık tiraj sayısı	130	6.18 Annual circulation of newspapers and magazines by region of publishing
6.19 Sinema, gösterilen film ve seyirciler	130	6.19 Cinemas, movies and attendances
6.20 Tiyatro, oynanan eser, gösterim sayısı ve seyirciler	130	6.20 Theaters, shows, performances and attendances
6.21 Opera ve bale, oynanan eser, gösterim sayısı ve seyirciler	130	6.21 Operas and ballets, shows, performances and attendances
6.22 Müzeler ve mevcut eserler	131	6.22 Museums and artifacts
6.23 Müze ve müzelere bağlı halka açık ören yeri ziyaretçileri ve gelirleri	131	6.23 Museums and ruins under the responsibility of the museums open to the public, visitors and receipts

EĞİTİM

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Türkiye İstatistik Kurumu ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile ortak çalışılarak, veri taleplerindeki değişiklikler her yıl güncellenecektir.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Yasası ile belirlenmiş olan Millî Eğitim Sistemi, "Örgün Eğitim" ve "Yaygın Eğitim" olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır.

Örgün Eğitim

Örgün eğitim, belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireylere, amaca göre hazırlanmış programlarla, okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimdir. Örgün eğitim, okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar.

Okul öncesi eğitim: Okulöncesi eğitim; isteğe bağlı olarak zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş 3-5 yaş grubundaki çocukların eğitimini kapsar. Okulöncesi eğitim kurumları bağımsız ana okulları olarak kurulabildikleri gibi, gerekli görülen yerlerde ilköğretim okullarına bağlı ana sınıfları halinde veya ilgili diğer öğretim kurumlarına bağlı uygulama sınıfları olarak da açılmaktadır.

Yaz okulu: Okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmak ve geliştirmek, çalışan anne-babanın taleplerini karşılamak amacıyla Okul Öncesi Eğitim Programı doğrultusunda çocuklar için önem ve öncelik arz eden konuları kapsayan, okul öncesi eğitimden yararlanamayan 60-72 aylık çocuklara öncelik tanınarak yaz aylarında uygulanan eğitimdir.

Mobil anaokulu: Okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmak ve geliştirmek amacıyla, maddi imkanları yetersiz ailelerin okul öncesi eğitim kurumlarına devam edemeyen 36-72 aylık çocukları için kuruma dayalı okul öncesi eğitimine alternatif olarak uygulanan bir eğitim uygulamasıdır.

Mobil anaokulu projesi, Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlükleri, belediyeler ve üniversiteler arasında imzalanan protokolle sürdürülmektedir.

İlköğretim: İlköğretim 6-14 yaşlarındaki çocukların eğitim ve öğretimini kapsar. İlköğretim kız ve erkek bütün yurttaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.

İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir.

Açık ilköğretim okulu: Daha önce ilkokuldan mezun olan ancak herhangi bir nedenle ortaokula devam edememiş yurttaşlara yönelik olarak uzaktan öğretim yöntemi ile ilköğretimi tamamlama olanağı sağlayan kurumdur. Sistem gereği okul, şube, öğretmen bulunmamaktadır.

EDUCATION

In order to collect data, and to publish formal education statistics, Ministry of National Education (MONE), State Planning Organization, TurkStat will be in cooperation according to demands for every educational year.

The National Education System, determined by National Education Basic Act No. 1739, consists of two main parts, namely "Formal Education" and "Non-formal Education".

Formal Education

Formal education is the regular education conducted within a school for individuals in a certain age group and at the same level, under programs developed in accordance with the purpose. Formal education includes pre-primary education, primary education, secondary education and higher education institutions.

Pre-primary education: Pre-primary education; involves the education of children in the age group of 3 to 5 who have not reached the age of compulsory primary education, on an optional basis. Pre-primary education institutions may be established as independent infant schools or, where considered necessary, as nursery classes within a primary education school or as practice classes affiliated to other related education institutions.

Summer preschool: Summer preschool program's targeted to spread and develop pre-primary education and to meet the needs of families that are on work about their child care and education. Summer school program is an education that covers the subjects which have importance and priority in pre-primary curriculum and implemented in summer especially for 60-72 monthly children that can not continue pre-primary education.

Mobile kindergarten: Mobile kindergarten is an alternative implementation to pre-primary education for 36-72 monthly children that can not attend pre-primary institutions and whose families have inadequate conditions.

Mobile kindergarten project has been carried out by MONE, municipalities and universities to provide free and quality preschool services for the purpose on developing and spreading pre-primary education.

Primary education: Primary education involves the education and training of children in the age group of 6 to 14. Primary education is compulsory for all male and female citizens and is free at state schools.

Primary education institutions consist of eight-year schools where continuous education is provided and primary education diplomas are awarded to the graduating students.

Open primary education: It serves for citizens who graduated from primary school before, but not finished junior high school with various reasons. It provides to complete primary education for those people by using open distance education method. School, class and teacher are not available due to system.

Ortaöğretim: Ortaöğretim; ilköğretime dayalı, en az üç yıllık genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar.

Secondary education: Secondary education includes all education institutions of a general or vocational and technical character of at least three years following primary education.

Açıköğretim lisesi: Çeşitli olanaksızlıklar nedeniyle, yüz yüze eğitim yapan örgün eğitim kurumlarına devam edemeyen, örgün eğitim çağını geçiren ve liseye devam ederken açıköğretim lisesine geçmek isteyen öğrencilere hizmet vermektedir. Açıköğretim lisesinde ders geçme ve kredi sistemi ile öğretim verilmektedir. Sistem gereği okul, şube, öğretmen bulunmamaktadır.

Open education high school: It is served to enrolment that could not be able to enter formal education because of various reasons or of those are not in the formal education age. Passing class and credit system are practiced in the open education high school. School, class and teacher are not available due to system.

Yükseköğretim: Yükseköğretim; ortaöğretime dayalı, en az iki yıllık yüksek öğrenim veren eğitim kurumlarının tümünü kapsar.

Higher education: Higher education comprises of the education institutions at every stage based on secondary education with the term of at least two years.

Yükseköğretim kurumları; üniversiteler, fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, meslek yüksek okulları, uygulama ve araştırma merkezleridir.

Higher education institutions; universities, faculties, institutes, higher schools, vocational higher schools, conservatories, research and application centers.

Yaygın Eğitim

Yaygın eğitimin amacı, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş veya herhangi bir kademesinde bulunan ya da bu kademelerden çıkmış kişilere gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak için örgün eğitimin yanında veya dışında onların ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmeleri sağlayıcı nitelikte çeşitli süre ve kademelerde yaşam boyu eğitim-öğretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümünün uygulanmasıdır.

Non-Formal Education

The purpose of the adult education is to give the required knowledge skills and abilities for those who have never had any formal education, or for those who are still attending school or have already completed it, beyond the formal education and through their interest, desire and abilities to increase their social, economic and cultural development by implementing practical training activities, and guiding life time education and vocational training.

Veri Derleme Şekli

Örgün eğitim istatistiklerinin derlenebilmesi ve yayımlanabilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim Müdürlükleri Yönetim Bilgi Sistemi Modelini (İLSİS), her eğitim seviyesinde okul bazında internet ortamında, Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi İşlem Merkezli on-line sistemini 2002/'03 eğitim-öğretim yılında başlatmıştır. Okul Müdürlükleri aynı yılın öğretim yılı başı ve bir önceki yılın öğretim yılı sonu bilgilerini okul kayıtlarından almaktadır.

Data Collection

In order to be collected and published formal education statistics, Ministry of National Education launched the project namely "ILSIS" in the educational year 2002/'03. School directors sent their recorded data covering level of education to Computer Centre of Ministry by using internet. Data are taken according to the beginning of educational year and the end of educational year.

Kullanılan Sınıflama

ISCED 1997 (Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması) kullanılmaktadır.

Classification

ISCED 1997 (International Standard Classification of Education) is used for classification.

Brüt okullaşma oranı: İlgili öğrenim türündeki tüm öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

A: Toplam öğrenci sayısı
B: Teorik yaş grubundaki toplam nüfus
Brüt okullaşma oranı= A / B

Gross schooling ratio: Is obtained by dividing the total number of students in a specific level of education by the population in the theoretical age group.

A: Total number of enrollment
B: Total population in the theoretical age group
Gross schooling ratio= A / B

Net okullaşma oranı: İlgili öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

A: Teorik yaş grubundaki öğrenci sayısı
B: Teorik yaş grubundaki toplam nüfus
Net okullaşma oranı= A / B

Net schooling ratio: It is obtained by dividing the number of students of a theoretical age group enrolled in a specific level of education by the population in that age group.

A: Number of enrollment in the theoretical age group
B: Total population in the theoretical age group
Net schooling ratio= A / B

Öğrencilerin bitirdiği yaş baz alınarak; ilköğretimde teorik yaş 6-13, ortaöğretimde teorik yaş 14-17, yükseköğretimde teorik yaş 18-22 olarak kabul edilmiştir.

The theoretical age groups at primary education, at secondary education and at higher education are accepted respectively 6-13; 14-17 and 18-22 on the basis of the completed age of enrollments.

EĞİTİM HARCAMALARI ARAŞTIRMASI

Eğitim sürecinin, bireysel ve toplumsal gelişmedeki önemi dikkate alındığında, planlı kalkınmanın, doğru veriler üzerine kurulacak, sağlıklı bir eğitim planlamasına ihtiyaç duyduğu bilinen bir gerçektir. Eğitim harcamalarının ayrıntılı hesaplanabilmesi için, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Devlet Planlama Teşkilatı işbirliği ile, 2003 yılında ilk kez referans yılı 2002 olmak üzere "Türkiye Eğitim Harcamaları Araştırması" gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırma ile; toplam eğitim harcaması; eğitim seviyelerine göre öğrenci başına düşen eğitim harcamaları; eğitim harcamalarının GSYH içindeki oranı; hanehalkı, vakıf, dernek, hayır kurumları, özel şirket, şahıs, firmalar, kar amacı gütmeyen organizasyonların, bakanlık ve kurumların eğitime yaptıkları katkının hesaplanması; AB uyum çalışmaları kapsamında ulusal plan gereği eğitim konusunda karşılaştırılabilir veri üretilmesi amaçlanmıştır.

Eğitim Harcamaları Araştırması 7 ayrı alt araştırmadan oluşmuştur. Bunlar sırasıyla; Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Harcamaları Araştırması, Yükseköğretim Kurulu Eğitim Harcamaları Araştırması, Üniversiteler Eğitim Harcamaları Araştırması, Bakanlık ve Kurumlar Eğitim Harcamaları Araştırması, Özel Kreşler Eğitim Harcamaları Araştırması, Eğitim-Öğretim Kurumları Eğitim Harcamaları Araştırması, Hanehalkı Eğitim Harcamaları Araştırması'dır.

Eğitim harcamaları, ülkemiz sınırları içerisinde finansman kaynaklarına göre, MEB, YÖK, üniversiteler, bakanlık ve kurumların, belediyelerin, il özel idarelerinin, özel-tüzel kişi ve kuruluşların, hanehalklarının, hizmet sunucularına göre eğitim amaçlı yapılan nakdi (maddi), ayni (mal ve hizmet) harcamalarının tümünü kapsar.

Tanım ve Kavramlar

Şube: Okulun aynı düzeydeki sınıflarından herhangi birisidir.

Usta öğretici: Millî Eğitim Bakanlığı kurumlarında sözleşmeli veya ek ders görevi ile görevlendirilecek uzman ve usta öğreticilere denir.

Finansman kaynakları: Merkezi hükümet, yerel idareler, özel kaynaklar ve uluslararası kaynaklar finansman kaynakları olarak tanımlanmıştır.

Fonksiyonlar: Merkezi hükümetin fonksiyonları, MEB, YÖK, bakanlık ve kurumlar, üniversiteler, eğitim-öğretim kurumları, yerel idarelerin fonksiyonları belediyeler ve il özel idareleri; özel kaynakların fonksiyonları ise vakıf, dernek, şahıs, kar amacı gütmeyen organizasyonlar ile hanehalklarıdır.

Hizmet sunucuları: Eğitim seviyesine göre resmi-özel ayırımında değerlendirilen eğitim-öğretim birimleridir. (okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim, yüksek öğretim vb.)

Eğitim borcu: Eğitim hizmet ücretleri veya fon kaynakları için eğitim amacıyla ödünç alınan ama borç verene henüz geri ödenmemiş olan toplam tutardır.

EDUCATION EXPENDITURE SURVEY

When the importance of educational process on personal and social improvements is taking into account, it is clear that the well-planned development requires reliable educational planning that based on accurate data. To calculate education expenditure in detail, "Turkey's Education Expenditure Survey" was conducted by Turkish Statistical Institute in cooperation with the State Planning Organization for the first time in 2003 on the basis of the reference year 2002.

The followings were aimed to obtain through this study; total education expenditure; education expenditure per enrollments by level of education; the ratio of education expenditure at GDP; the calculation of educational contributions of households, foundations, associations, charities, private firms, persons, firms, non-profit institutions, ministries and institutions; the production of comparable data on education within the EU compliance studies according to the national plan.

Education Expenditure Survey consists of following 7 separate sub studies. These are; Education Expenditure Study of Ministry of National Education, Education Expenditure Study of Council of Higher Education, Education Expenditure Study of Universities, Education Expenditure Study of Ministries and Organizations, Education Expenditure Study of Private Nurseries, Education Expenditure Study of Education and Training Institutions, Education Expenditure Study of Households.

Education Expenditure covers the expenditure of Ministry of National Education, Council of Higher Education, universities, ministries and organizations, municipalities, provincial special administration, private and juristic persons and institutions and households by sources of financing in our country's borders, and all expenses made "both in cash and in kind (supply and service) for education by service providers.

Definitions and Concepts

Division: It is one of the any grades of the same level in the school.

Foreman trainer: It's named teachers other than the staff of MONE and is paid by MONE for each lesson.

Financial sources: The financial sources are defined as central government, local administrations, private and international sources.

Functions: The functions of central government are defined as Ministry of National Education (MNO), Higher Education Council (HEC), other ministries and organizations, universities and education and training institutions; the functions of local administrations are defined as municipalities and provincial special administrations and functions of private sources are defined as foundations, associations, individuals, non-profit institutions and households.

Service providers: They are the units of education and training institutions that are evaluated as being public or private by level of education. (pre-primary school, primary school, general high school, etc.)

Debt of education: It is the total amount of unpaid debt for educational service fee or sources of funds for educational needs in 2002.

Ayni yardım: Herhangi bir eğitim seviyesindeki öğrenciye herhangi bir kaynaktan (devlet, belediye, il özel idareleri, vakıflar, bireyler, dernekler, özel şirketler ve kar amacı gütmeyen kuruluşlar) yapılan mal yardımlarıdır.

Nakdi yardım: Herhangi bir eğitim seviyesindeki öğrenciye herhangi bir kaynaktan (devlet, belediye, il özel idareleri, vakıflar, bireyler, dernekler, özel şirketler ve kar amacı gütmeyen kuruluşlar) yapılan para yardımlarıdır.

KÜLTÜR

Kültüre ilişkin bilgiler tablo altlarında belirtilen kaynaklardan derlenmektedir.

Tanım ve Kavramlar

Kütüphane: Bünyesinde kitap, süreli yayınlar ile diğer tüm basılı ve yazılı malzemelerin teknik yöntemler ile tasnif edilerek toplandığı, korunduğu, belirli kurallar içinde halkın kullanımına açık olan yerlerdir.

Milli Kütüphane: Milli kültür, eğitim, ilim, sanat çalışma ve araştırmalarına imkan sağlayacak her türlü eser ve belgeleri bir araya getiren ve bilgi birikim merkezi olarak yurt içi veya yurt dışı bilgi akımını temin etmekle görevli bir kuruluştur. Milli Kütüphane; yurt içinde ve yurt dışında araştırma ve çalışma yapan bilim adamlarının kaynak temini başvurularını cevaplandırmakta, yurt içi ve yurt dışındaki kütüphaneler arasında kitap, süreli yayın, mikrofilm, vb. kütüphane malzemelerinin ödünç verilmesi veya gerektiğinde bunların değişiminde yardımcı olmaktadır.

Halk kütüphaneleri: Kadın, erkek, her yaşta, her düzeyde ve her meslekten okuyucunun çeşitli konularda hazırlanmış eserlerden ücretsiz ve serbestçe yararlanmasını sağlayan, hizmet verdikleri bölgenin kültürel, sosyal ve teknik alanda kalkınmasına yardımcı kaynak oluşturan kurumlardır. Halk kütüphaneleri bulunduğu bölgenin özelliklerine göre kütüphane malzeme koleksiyonları hazırlamakta, hizmetlerini okuyucuya daha iyi sunabilmek için kendisine bağlı şubeler ve ödünç kitap verme servisleri açmaktadır.

Üniversite kütüphaneleri: Üniversite içinde öğretim, üniversite içinde ve yakın çevresinde bilimsel araştırma ve geliştirme çalışmalarını desteklemek, her geçen gün gelişmekte olan bilimin son verilerini tam olarak izlemek ve yararlanmaya sunmakla görevli kütüphanelerdir.

Kitap: El yazması, taş veya matbaa baskısı veya teksirle çoğaltılmış bir veya birkaç konudan meydana getirilmiş yapraklardan meydana gelen ciltli veya ciltsiz müstakil bir yayındır.

Gazete: Politika, ekonomi, kültür ve daha başka konularda haber ve bilgi vermek için yorumlu veya yorumsuz, her gün veya belirli zaman aralıklarıyla çıkarılan yayındır.

Dergi: Siyaset, edebiyat, teknik, ekonomi vb. konuları inceleyen ve belirli aralıklarla çıkan süreli yayındır.

Müzeler: Müzeler; tarih öncesi ve sonrasının kültür ve sanat değerine sahip her türlü taşınır ve taşınmaz eserlerinin korunup tanıtıldığı yerlerdir.

Assistance in kind: It covers goods assistance such as clothing, books, notebooks, stationeries made by any source (state, municipalities, provincial special administrations, foundations, individuals, associations, private companies, and non-profit institutions) to individuals enrolled at any education level.

Financial assistance: It covers incentive or financial assistance made by state, municipalities, provincial special administrations, foundations, individuals, associations, private companies and non-profit institutions to individuals enrolled at any education level.

CULTURE

Information related to culture are collected from the sources indicated at the end of the tables.

Definitions and Concepts

Libraries: Places where collection of books, periodicals, pamphlets and other printed or written materials are technically classified, indexed and submitted to the use of public.

The National Library: The Central Library responsible for acquiring and keeping copies of all significant publications and documents in order to provide and facilitate the use of such materials by researchers; serves as a depository library and data center; provides for both domestic and international flow of information. The National Library supplies researchers in Turkey and abroad, with information they demand by lending or borrowing materials on their behalf from other sources.

Public libraries: Institutions that make it possible for people whether men or women of every age, every profession to benefit free of charge from works prepared in different subjects and help in the social, cultural and technical development of the region. The public libraries open services in providing collection of materials in different branches according to the features of the region.

University libraries: Libraries that are assigned to monitor and present updated data on science and support academic research and development and education at the university and the periphery.

Books: Independent bound or unbound publications, manuscripts, lithography or machine printed or duplicated, without limitation of the number of pages or subjects.

Newspaper: Publication that is published for supplying news and information on politics, economics, culture and other subjects commenting or not commenting, and that is published every day or periodically.

Magazine: A periodical publication that analyzes issues like politics, literature, technical subjects, economics, etc.

Museums: Places where works of art, history, nature and other curiosities are preserved and exhibited.

6.1 Öğretim yılı ve okul grubuna göre okullaşma oranı
Schooling ratio by group of schools and the education year (%)

Eğitim seviyesi Level of educational	2005/'06		2006/'07		2007/'08[1]		2008/'09[1]		2009/'10[1]	
	Brüt Gross	**Net** Net	**Brüt** Gross	**Net** Net	**Brüt** Gross	**Net** Net	**Brüt** Gross	**Net** Net	**Brüt** Gross	**Net** Net
İlköğretim - Primary education	95.59	89.77	96.34	90.13	104.54	97.37	103.84	96.49	106.48	98.17
Erkek - Males	98.83	92.29	99.21	92.25	106.41	98.53	104.91	96.99	107.05	98.47
Kadın - Females	92.24	87.16	93.37	87.93	102.57	96.14	102.71	95.97	105.88	97.84
Orta öğretim - Secondary education	85.18	56.63	86.64	56.51	87.55	58.56	76.62	58.52	84.19	64.95
Erkek - Males	95.07	61.13	96.24	60.71	94.04	61.17	80.96	60.63	89.14	67.55
Kadın - Females	74.88	51.95	76.66	52.16	80.70	55.81	72.05	56.30	78.97	62.21
Yükseköğretim - Higher education	34.46	18.85	36.59	20.14	38.19	21.06	44.27	27.69	-	-
Erkek - Males	38.78	20.22	41.07	21.56	42.62	22.37	49.05	29.40	-	-
Kadın - Females	29.94	17.41	31.89	18.66	33.56	19.69	39.28	25.92	-	-

Not. Yıl ortası nüfus projeksiyonları kullanılmıştır.
(1) Okullaşma oranları 2007/'08 öğretim yılından itibaren Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre hesaplanmaktadır.

Note. The mid-year population projections were used.
(1) Schooling ratios from 2007-2008 educational year were calculated according to the results of the Address Based Population Registration System.

6.2 Eğitim kurumlarına göre öğretmen, öğrenci ve mezunlar
Teachers, enrollments and graduates by educational institutions

Eğitim kurumu - Educational institutions	2005/'06	2006/'07	2007/'08	2008/'09	2009/'10
Okul öncesi eğitim - Pre-school [1]					
Okul sayısı - Number of schools	18 539	20 675	22 506	23 653	26 681
Öğretmen - Teachers	20 910	24 775	25 901	29 342	42 716
Öğrenci - Enrollments	550 146	640 849	701 762	804 765	980 654
İlköğretim - Primary education					
Okul sayısı - Number of schools	34 990	34 656	34 093	33 769	33 310
Öğretmen - Teachers	389 859	402 829	445 452	453 318	485 677
Öğrenci - Enrollments	10 673 935	10 846 930	10 870 570	10 709 920	10 916 643
Mezun olan - Graduates [4]	1 108 986	1 130 599	1 193 761	1 180 162	-
Genel lise - General high schools [1]					
Okul sayısı - Number of schools	3 406	3 690	3 830	4 053	4 067
Öğretmen - Teachers	102 581	103 389	106 270	107 789	111 896
Öğrenci - Enrollments	2 075 617	2 142 218	1 980 452	2 271 900	2 420 691
Mezun olan - Graduates [4]	410 109	465 809	213 506	366 444	-
Mesleki ve teknik lise Vocational and technical high schools [1] [2]					
Okul sayısı - Number of schools	4 029	4 244	4 450	4 622	4 846
Öğretmen - Teachers	82 736	84 276	84 771	88 924	94 966
Öğrenci - Enrollments	1 182 637	1 244 499	1 264 870	1 565 264	1 819 448
Mezun olan - Graduates [4]	235 219	263 726	108 235	182 450	-
Fakülte ve yüksek okul Higher educational institutions [3]					
Okul sayısı - Number of schools	1 306	1 339	1 387	1 495	-
Öğretmen - Teachers	84 785	89 329	98 766	100 504	-
Öğrenci - Enrollments	2 181 217	2 291 762	2 372 136	2 757 828	-
Mezun olan - Graduates	340 599	378 818	409 023	-	-

Kaynak: Milli Eğitim İstatistikleri, 2009/'10
(1) Resmi ve özel okulları kapsar.
(2) Kadrolu öğretmenleri kapsar.
(3) Bilgiler YÖK'ten alınmıştır.
(4) Açık ilköğretim ve açık lise mezunlarını da kapsar.

Source: MONE, National Education Statistics, 2009/'10
(1) It covers public and private schools.
(2) It covers only permanent teaching staff.
(3) Source: General Directorate of Higher Education.
(4) Enrollment in the open primary education and open high school are included.

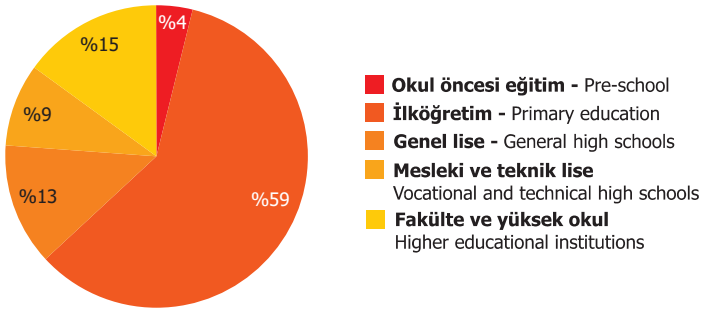
6.3 İlköğretim okullarında okul, öğretmen, öğrenci ve mezun olanlar
Schools, teachers, enrollments and graduates in primary education

		Okul sayısı Number of schools	**Öğretmen** - Teachers **Toplam** Total	**Kadın** Females (%)	**Şube** Division	**Öğrenci** - Enrollments **Toplam** Total	**Kadın** Females (%)	**Mezun olan** - Graduates **Toplam** Total	**Kadın** Females (%)
İlköğretim	2005/'06	34 990	389 859	46.85	382 061	10 673 935	47.39	1 108 986	46.00
Primary education	2006/'07	34 656	402 829	48.03	387 351	10 846 930	47.59	1 130 599	46.44
	2007/'08	34 093	445 452	49.85	392 521	10 870 570	47.78	1 193 761	46.81
	2008/'09	33 769	453 318	50.44	408 221	10 709 920	48.14	1 180 162	46.86
	2009/'10	33 310	485 677	52.04	416 930	10 916 643	48.41	...	...
Resmi - Public	2005/'06	34 262	370 316	45.66	371 486	10 484 845	47.42	1 083 361	46.04
	2006/'07	33 899	381 354	46.78	375 554	10 633 859	47.63	1 102 095	46.50
	2007/'08	33 227	422 264	48.76	379 541	10 644 383	47.73	1 163 458	46.86
	2008/'09	32 862	428 429	49.25	394 733	10 469 932	48.20	1 148 238	46.90
	2009/'10	32 431	458 046	51.04	402 770	10 664 676	48.46	...	...
Özel - Private	2005/'06	728	19 543	69.42	10 575	189 090	45.48	25 625	44.58
	2006/'07	757	21 475	70.18	11 797	213 071	45.51	28 504	44.09
	2007/'08	866	23 188	69.68	12 980	226 187	45.72	30 303	44.61
	2008/'09	907	24 889	71.00	13 488	239 988	45.77	31 924	45.28
	2009/'10	879	27 631	68.61	14 160	251 967	45.97	...	...

Kaynak: MEB, Milli Eğitim İstatistikleri, 2009/'10
Not. Açık ilköğretim mezunlarını da kapsar.

Source: MONE, National Education Statistics, 2009/'10
Note. Enrollment in the open primary education is included.

Öğrencilerin eğitim kurumlarına göre dağılımı
The distribution of enrollment by educational institutions
2008/'09

Veri için tablo 6.2'ye bakınız.
For data, see table 6.2.

6.4 Orta öğretimde öğretmen, öğrenci ve mezun olanlar
Teachers, enrollments and graduates in secondary education

		Okul sayısı Number of schools	**Öğretmen** - Teachers **Toplam** Total	**Kadın** Females (%)	**Şube** Division	**Öğrenci** - Enrollments **Toplam** Total	**Kadın** Females (%)	**Mezun olan** - Graduates **Toplam** Total	**Kadın** Females (%)
Genel toplam	2005/'06	7 435	185 317	41.62	100 169	3 258 254	43.04	645 328	45.39
General total	2006/'07	7 934	187 665	41.29	105 697	3 386 717	43.39	729 535	44.91
	2007/'08	8 280	191 041	41.40	105 606	3 245 322	44.87	321 741	43.42
	2008/'09	8 675	196 713	41.52	123 930	3 837 164	45.80	548 894	51.72
	2009/'10	8 913	206 862	41.91	139 420	4 240 139	45.70	-	-
Genel lise	2005/'06	3 406	102 581	43.81	59 058	2 075 617	45.87	410 109	48.64
General high schools	2006/'07	3 690	103 389	42.90	62 664	2 142 218	46.02	465 809	48.49
	2007/'08	3 830	106 270	44.66	62 380	1 980 452	47.25	213 506	45.89
	2008/'09	4 053	107 789	42.67	69 959	2 271 900	47.79	366 444	53.79
	2009/'10	4 067	111 896	42.88	75 180	2 420 691	47.61	-	-
Resmi - Public	2005/'06	2 778	88 441	42.20	52 976	1 999 924	45.90	390 399	48.89
	2006/'07	2 994	90 716	41.55	56 552	2 056 671	46.03	440 441	48.85
	2007/'08	3 119	93 131	41.26	55 946	1 887 625	47.34	200 756	46.08
	2008/'09	3 270	93 073	41.12	63 013	2 161 004	47.91	345 407	54.09
	2009/'10	3 358	95 784	41.72	67 895	2 304 072	47.77	-	-
Özel - Private	2005/'06	628	14 140	53.86	6 082	75 693	45.19	19 710	43.61
	2006/'07	696	12 673	52.54	6 112	85 547	45.63	25 368	42.09
	2007/'08	711	13 139	52.64	6 434	92 827	45.42	12 750	42.09
	2008/'09	783	14 716	52.65	6 946	110 896	45.42	21 037	48.72
	2009/'10	709	16 112	49.80	7 285	116 619	45.55	-	-
Mesleki ve teknik liseler	2005/'06	4 029	82 736	38.90	41 111	1 182 637	38.08	235 219	39.74
Vocational and technical	2006/'07	4 244	84 276	39.31	43 033	1 244 499	38.87	263 726	38.59
high schools	2007/'08	4 450	84 771	39.81	43 226	1 264 870	41.13	108 235	38.53
	2008/'09	4 622	88 924	40.14	53 971	1 565 264	42.90	182 450	47.58
	2009/'10	4 846	94 966	40.76	64 240	1 819 448	43.15	-	-
Resmi - Public	2005/'06	4 007	82 356	38.84	41 027	1 181 660	38.08	234 839	39.75
	2006/'07	4 223	84 032	39.25	42 961	1 243 588	38.88	263 489	38.60
	2007/'08	4 429	84 449	39.75	43 150	1 263 855	41.14	108 032	38.54
	2008/'09	4 595	88 615	40.10	53 876	1 563 885	42.91	182 254	47.58
	2009/'10	4 824	94 649	40.71	64 126	1 817 845	43.15	-	-
Özel - Private	2005/'06	22	380	52.37	84	977	38.38	380	30.00
	2006/'07	21	244	59.84	72	911	26.34	237	23.63
	2007/'08	21	322	55.59	76	1 015	28.08	203	37.93
	2008/'09	27	309	50.81	95	1 379	39.23	196	45.92
	2009/'10	22	317	54.26	114	1 603	40.92	-	-

Kaynak: MEB, Milli Eğitim İstatistikleri, 2009/'10

Source: MONE, National Education Statistics, 2009/'10

6.5 Yüksek öğretim kurumlarında (lisans ve önlisans) öğretim alanına göre öğrenci ve mezun olanlar
Higher educational institutions enrollments and graduates by fields of study

Öğretim alanı - Field of education	**Öğrenci** - Enrollments 2008/'09			**Mezun olan** - Graduates 2007/'08		
	Toplam Total	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Toplam** Total	**Kadın** Females	**Erkek** Males
Toplam - Total	2 757 828	1 197 368	1 560 460	409 023	187 057	221 966
Eğitim - Education	245 007	130 204	114 803	55 805	31 509	24 296
Öğretmen yetiştirme - Teacher training	238 357	126 170	112 187	54 626	30 896	23 730
Eğitim bilimleri - Educational sciences	6 650	4 034	2 616	1 179	613	566
İnsani bilimler ve sanat - Human sciences and art	175 697	90 684	85 013	24 416	13 392	11 024
İnsani bilimler - Human sciences	146 025	73 715	72 310	19 499	10 170	9 329
Sanat - Art	29 672	16 969	12 703	4 917	3 222	1 695
Sosyal bilimler, iş yönetimi, hukuk - Social sciences, business, law	1 467 517	658 068	809 449	171 632	81 540	90 092
Sosyal ve davranış bilimleri - Social and behavioral sciences	496 112	217 443	278 669	45 547	20 066	25 481
Kitle iletişimi ve araçları - Mass communication and mass media	113 953	62 889	51 064	14 037	8 399	5 638
İş ve yönetim - Business and management	832 363	365 369	466 994	107 404	50 721	56 683
Hukuk - Law	25 089	12 367	12 722	4 644	2 354	2 290
Müspet ve doğa bilimleri - Positive and natural sciences	191 678	78 693	112 985	33 365	14 540	18 825
Yaşam bilimleri - Life sciences	23 388	14 729	8 659	4 272	2 687	1 585
Fiziksel bilimler - Physical sciences	65 738	27 378	38 360	9 638	4 250	5 388
Matematik ve istatistik - Mathematics and statistics	35 912	17 392	18 520	6 083	2 748	3 335
Bilgisayar - Computer	66 640	19 194	47 446	13 372	4 855	8 517
Mühendislik, üretim ve yapı						
Engineering, production and construction	329 215	67 136	262 079	57 412	12 747	44 665
Mühendislik ve mühendislik bilimleri						
Engineering and engineering sciences	199 716	15 331	184 385	34 606	3 037	31 569
Üretim ve üretim süreci						
Production and production processing	66 570	31 836	34 734	12 419	6 330	6 089
Mimarlık ve yapı - Architecture and construction	62 929	19 969	42 960	10 387	3 380	7 007
Ziraat, ormancılık, su ürünleri ve veterinerlik						
Agriculture, forestry, fishery and veterinary	108 847	54 097	54 750	21 823	12 495	9 328
Ziraat, ormancılık ve su ürünleri						
Agriculture, forestry and fishery	66 886	29 510	37 376	13 175	6 575	6 600
Veterinerlik - Veterinary	41 961	24 587	17 374	8 648	5 920	2 728
Sağlık ve sosyal hizmetler - Health and social services	138 760	87 721	51 039	21 264	14 640	6 624
Sağlık - Health	80 551	48 681	31 870	12 974	8 952	4 022
Sosyal hizmetler - Social services	58 209	39 040	19 169	8 290	5 688	2 602
Hizmetler - Services	101 107	30 765	70 342	23 306	6 194	17 112
Personel hizmetleri - Personnel services	62 673	24 965	37 708	10 279	4 926	5 353
Ulaştırma hizmetleri - Transport services	2 852	430	2 422	453	104	349
Çevre koruma - Environmental protection	9 639	4 206	5 433	1 455	711	744
Güvenlik hizmetleri - Security services	25 943	1 164	24 779	11 119	453	10 666

Kaynak: ÖSYM, 2008/'09 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri

Source: Student Selection and Replacement Center, 2008/'09 Higher Education Statistics

6.6 İBBS 2'ye ve eğitim seviyesine göre okul, öğrenci, öğretmen sayısı
[2009/'10 Öğretim yılı]

		Okulöncesi - Pre-primary education				**İlköğretim -** Primary education			
			Öğrenci - Student				**Öğrenci** - Student		
		Okul School	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Öğretmen** Teacher (1)	**Okul** School	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Öğretmen** Teacher(1)
TR Türkiye - Turkey		26 681	511 127	469 527	42 716	33 310	5 632 328	5 284 315	485 677
TR10	İstanbul	2 290	58 742	53 120	5 276	1 621	946 601	884 534	62 211
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	500	8 383	7 583	864	489	90 153	83 250	8 010
TR22	Balıkesir, Çanakkale	628	9 021	8 446	948	721	92 275	86 597	10 551
TR31	İzmir	1 068	21 458	19 280	1 761	980	238 465	222 458	22 377
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	1 150	18 774	17 193	1 757	1 237	174 541	163 675	18 760
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	1 360	20 305	18 691	1 818	1 608	194 451	181 096	20 333
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	909	20 749	18 618	1 598	911	231 214	215 403	20 340
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	1 156	25 490	23 857	2 160	1 108	227 372	214 097	20 390
TR51	Ankara	1 135	26 676	24 238	3 273	968	309 354	290 109	29 041
TR52	Konya, Karaman	956	14 956	13 781	1 280	1 128	175 823	165 704	16 574
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	1 010	19 251	17 716	1 614	1 049	177 338	165 506	16 591
TR62	Adana, Mersin	1 133	24 723	22 104	1 893	1 286	300 104	280 048	24 805
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	1 180	23 961	22 009	1 786	1 630	259 068	242 605	23 191
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	810	12 179	11 471	1 095	887	115 787	108 587	12 978
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	1 067	17 014	16 322	1 289	1 534	177 053	167 604	17 732
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	395	5 925	5 343	581	484	64 027	59 959	6 809
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	304	4 431	4 093	480	571	44 425	42 164	5 352
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	1 562	22 923	21 440	1 994	2 014	197 346	187 565	21 549
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 160	21 209	20 028	1 796	1 399	169 339	161 817	19 612
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	706	9 419	8 625	635	1 252	91 671	88 015	9 998
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	699	8 348	7 704	757	1 453	127 373	120 661	10 038
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	773	13 334	12 136	1 142	1 289	129 515	122 263	13 543
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 221	21 517	19 679	1 452	2 108	241 911	224 359	16 651
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	799	15 771	14 237	1 274	1 377	238 941	224 690	17 325
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	1 778	47 634	44 161	2 675	2 502	377 091	351 601	23 811
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	932	18 934	17 652	1 518	1 704	241 090	229 948	17 105

Kaynak: MEB, Milli Eğitim İstatistikleri, 2009/'10
(1) Kadrolu öğretmenleri kapsar.

6.6 Number of student, school, teacher by SRE 2 and education level
[The educational year 2009/'10]

Ortaöğretim - Secondary education								**Mesleki ve Teknik -** Vocational and Technical			
Ortaöğretim - Secondary education				**Genel -** General							
	Öğrenci - Student				**Öğrenci** - Student				**Öğrenci** - Student		
Okul School	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Öğretmen** Teacher (1)	**Okul** School	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Öğretmen** Teacher (1)	**Okul** School	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Öğretmen** Teacher (1)
8 913	2 302 541	1 937 598	206 862	4 067	1 268 098	1 152 593	111 896	4 846	1 034 443	785 005	94 966
1 074	417 231	374 543	29 678	591	245 299	223 636	17 824	483	171 932	150 907	11 854
222	44 813	38 510	4 226	81	19 436	22 012	2 092	141	25 377	16 498	2 134
273	44 054	39 801	5 489	101	21 125	23 235	2 689	172	22 929	16 566	2 800
437	113 360	104 385	11 690	195	56 754	62 282	6 261	242	56 606	42 103	5 429
366	73 658	68 794	8 794	153	36 536	41 128	4 473	213	37 122	27 666	4 321
440	83 009	70 145	8 792	167	33 963	36 885	3 996	273	49 046	33 260	4 796
431	111 285	96 420	10 505	159	45 079	48 348	4 719	272	66 206	48 072	5 786
439	110 505	93 004	9 372	173	47 712	46 661	4 351	266	62 793	46 343	5 021
576	151 513	137 164	17 426	253	85 024	88 237	9 260	323	66 489	48 927	8 166
316	66 082	58 308	6 653	140	33 133	30 805	3 231	176	32 949	27 503	3 422
349	76 715	71 629	7 826	163	43 137	43 039	4 324	186	33 578	28 590	3 502
418	123 515	107 400	11 069	225	71 588	74 022	6 872	193	51 927	33 378	4 197
320	94 870	77 887	8 235	158	53 374	48 610	4 824	162	41 496	29 277	3 411
277	45 551	39 052	5 411	129	22 057	22 977	2 771	148	23 494	16 075	2 640
365	75 245	63 479	7 604	166	38 796	37 391	3 921	199	36 449	26 088	3 683
170	30 859	26 785	3 352	68	13 404	15 465	1 689	102	17 455	11 320	1 663
173	21 786	17 879	2 807	60	8 242	9 510	1 138	113	13 544	8 369	1 669
389	85 977	74 622	9 274	156	41 222	42 270	4 645	233	44 755	32 352	4 629
465	85 816	74 714	9 503	180	35 895	37 432	4 327	285	49 921	37 282	5 176
176	36 232	25 544	3 305	87	19 874	14 905	1 800	89	16 358	10 639	1 505
128	29 547	21 353	2 073	66	19 846	14 109	1 245	62	9 701	7 244	828
255	62 338	50 498	5 788	153	41 005	33 424	3 697	102	21 333	17 074	2 091
220	64 286	36 552	3 545	103	43 456	21 830	2 082	117	20 830	14 722	1 463
215	79 395	61 415	5 475	113	57 418	40 754	3 487	102	21 977	20 661	1 988
228	98 646	63 440	5 193	133	76 133	42 648	3 668	95	22 513	20 792	1 525
191	76 253	44 275	3 777	94	58 590	30 978	2 510	97	17 663	13 297	1 267

Source: MONE, National Education Statistics , 2009/'10
(1) It covers only permanent teaching staff.

6.7 Öğretim elemanlarının akademik görevlerine göre sayıları, 2009/'10
Number of teaching staff by academic title, 2009/'10

	Profesör Professor	**Doçent** Associate professor	**Yardımcı doçent** Assistant professor	**Öğretim görevlisi** Instructor	**Okutman** Language instructor	**Uzman** Specialist	**Araştırma görevlisi** Research assistant	**Çevirici** Translator	**Eğitim-öğretim planlamacısı** Education-training planner
Toplam - Total	13 662	7 360	18 538	15 752	7 320	3 033	34 792	18	29
Kadın - Females	3 746	2 326	6 456	6 067	4 384	1 341	16 518	13	10
Erkek - Males	9 916	5 034	12 082	9 685	2 936	1 692	18 274	5	19
Üniversiteler									
Universities	13 480	7 156	18 275	14 250	7 129	2 837	34 764	18	14
Kadın - Females	3 743	2 319	6 436	5 948	4 340	1 340	16 515	13	8
Erkek - Males	9 737	4 837	11 839	8 302	2 789	1 497	18 249	5	6
Önlisans programları Vocational training school programs									
Kadın - Females	31	26	274	2 111	197	69	155	-	-
Erkek - Males	101	66	758	3 888	314	101	194	-	-
Lisans programları Undergraduate programs									
Kadın - Females	3 639	2 258	6 080	3 777	3 966	1 212	13 881	11	8
Erkek - Males	9 515	4 724	10 969	4 296	2 410	1 357	15 532	4	5
Enstitüler Graduate schools and institutes									
Kadın - Females	72	34	78	54	14	41	2 470	1	-
Erkek - Males	118	44	101	111	7	20	2 514	1	1
Araştırma merkezleri Centers for application and research									
Kadın - Females	1	1	4	6	163	18	9	1	-
Erkek - Males	3	3	11	7	58	19	9	-	-
Diğer eğitim kurumları									
The other institutions	182	204	263	1 502	191	196	28	0	15
Kadın - Females	3	7	20	119	44	1	3	0	2
Erkek - Males	179	197	243	1 383	147	195	25	0	13
Önlisans programları Vocational training school programs									
Kadın - Females	-	-	1	75	42	-	-	-	-
Erkek - Males	1	1	3	1 034	126	194	3	-	5
Lisans programları Undergraduate programs									
Kadın - Females	3	3	17	42	2	-	2	-	-
Erkek - Males	156	172	212	325	21	1	12	-	-
Enstitüler Graduate schools									
Kadın - Females	-	4	2	2	-	1	1	-	2
Erkek - Males	22	24	28	24	-	-	10	-	8

Kaynak: ÖSYM, 2008/'09 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri

Source: Student Selection and Replacement Center, 2008/'09 Higher Education Statistics

6.8 Ortaöğretim son sınıfta okuyan öğrencilerin ÖSS sonucuna göre fakülte ve yüksekokula yerleşme oranı
According to Student Selection Examination, the percentage of students entering faculty and vocational training school from last grade in the secondary education

	2005	2006	2007	2008
ÖSS'ye giren öğrenci sayısı				
Number of student getting selection examination	597 841	598 207	677 229	209 653
Fakülte ve yüksekokula yerleşen				
Entering student to faculty and vocational training school	194 121	192 094	205 641	131 768
(%)	32.47	32.11	30.37	62.85
Önlisans - Vocational training school	92 605	96 373	105 236	39 351
(%)	47.70	50.17	51.17	29.86
Lisans - Undergraduate	72 400	65 006	67 446	72 054
(%)	37.30	33.84	32.80	54.68
Açıköğretim - Open education	29 116	30 715	32 959	20 363
(%)	15.00	15.99	16.03	15.45

Kaynak: ÖSYM, ortaöğretim kurumlarına göre 2005-2008 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Sonuçları
Source: Student Selection and Placement Center, Student Selection and Placement Center Examination Results by secondary education institutions, 2005-2008

6.9 Yurtdışında öğrenim yapan özel öğrenci sayıları
Number of private students educated abroad
[28.01.2010 tarihi itibariyle - As of 28.01.2010]

	2005	2006	2007	2008	2009
Erkek - Males	17 828	15 106	19 385	21 692	19 742
Lisans - Undergraduate	12 404	11 301	14 330	16 646	15 562
Yüksek lisans - Master	3 645	2 509	3 541	3 501	2 959
Doktora - Doctorate	1 779	1 296	1 514	1 545	1 221
Kadın - Females	1 515	1 491	1 857	2 199	2 129
Lisans - Undergraduate	1 145	1 248	1 569	1 904	1 854
Yüksek lisans - Master	285	188	224	222	213
Doktora - Doctorate	85	55	64	73	62

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı; Yükseköğretim Genel Müdürlüğü
Source: The Ministry of National Education; General Directorate of Higher Education

6.10 Yurtdışında öğrenim yapan resmi burslu öğrenci sayıları
Number of Turkish Government sponsored students educated abroad
[**31.12.2009 tarihi itibariyle** - As of 31.12.2009]

	2008				2009				
	Dil Language	**Lisans** Undergraduate	**Y. lisans** Master	**Doktora** Doctorate	**Dil** Language	**Lisans** Undergraduate	**Y. lisans** Master	**Doktora** Doctorate	**Staj** Internship
Toplam - Total	359	5	333	182	487	2	622	295	4
ABD - USA	292	4	251	126	376	1	458	180	4
Almanya - Germany	14	1	15	7	16	1	28	8	-
Avustralya - Australia	5	-	16	10	4	-	19	12	-
Fransa - France	5	-	8	7	7	-	8	16	-
İngiltere - United Kingdom	42	-	40	31	77	-	101	77	-
Hollanda - Netherlands	-	-	1	-	-	-	1	-	-
Japonya - Japan	-	-	2	-	1	-	1	-	-
Kanada - Canada	1	-	-	1	5	-	1	1	-
Çin - China	-	-	-	-	-	-	1	-	-
İsveç - Sweden	-	-	-	-	-	-	-	1	-
İsviçre - Switzerland	-	-	-	-	1	-	2	-	-
Finlandiya - Finland	-	-	-	-	-	-	1	-	-
İtalya - Italy	-	-	-	-	-	-	1	-	-

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı; Yükseköğretim Genel Müdürlüğü
Source: The Ministry of National Education; General Directorate of Higher Education

6.11 Yaygın eğitim kurumları - Non-formal education institutions
[2007/'08 öğretim yılı sonu - End of the 2007/'08 education season]

Kurum/merkez türü - Kind of institution/center	**Kurum** Institution	**Kursiyer -** Participant **Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Öğretmen -** Teacher **Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Derslik** Classroom
Yaygın eğitim toplamı								
Non-formal education total	13 013	5 765 168	3 249 638	2 515 530	94 693	54 361	40 332	83 870
Resmi yaygın eğitim toplamı								
Public non-formal education total	2 077	2 717 288	1 277 287	1 440 001	10 775	7 059	3 716	6 077
Özel yaygın eğitim toplamı								
Private non-formal education total	10 936	3 047 880	1 972 351	1 075 529	83 918	47 302	36 616	77 793
Mesleki Eğitim Merkezi								
Vocational Training Center [3]	369	304 856	248 870	55 986	4 657	3 809	848	1 976
Kız Teknik Genel Müdürlüğü toplamı - General								
Directorate of Technical Education for Girls total	357	59 467	2 614	56 853	527	79	448	152
Pratik Kız Sanat Okulu (Kız Teknik)								
Practical Trade Schools (for girls)	345	58 490	2 614	55 876	164	5	159	58
Olgunlaşma Enstitüsü - Maturation Institutions	12	977	-	977	363	74	289	94
Erkek Teknik Genel Müdürlüğü								
General Directorate of Technical Education for boys [1]	22	143	115	28	-	-	-	-
Pratik Kız Sanat Okulu (Erkek teknik)								
Practical Trade Schools (for boys) [1]	10	23	9	14	-	-	-	-
Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezi								
Adults Technical Education Center [1]	12	120	106	14	-	-	-	-
Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü - General								
Directorate of Apprenticeship and non-formal Education	957	2 271 057	970 066	1 300 991	4 851	2 729	2 122	3 535
Halk Eğitimi Merkezi - Public Training Center	957	2 271 057	970 066	1 300 991	4 851	2 729	2 122	3 535
Özel Eğitim Genel Müdürlüğü								
General Directorate of Special Education	164	8 550	4 826	3 724	654	397	257	374
İş Eğitim Merkezi [öğretilebilir zihinsel engelliler (iş eğitim merkezi)] - Job Training Centers								
(for teachable mental handicap)	112	2 867	1 918	949	56	26	30	20
Otistik Çocuklar İş Eğitim Merkezi								
Job Training Centers for Autistic Children [1]	2	149	121	28	-	-	-	-
Bilim ve Sanat Merkezi (üstün yetenekliler)								
Arts and Science Centers (for gifted)	50	5 534	2 787	2 747	598	371	227	354
Rehberlik Araştırma Merkezi								
Guidance Research Center	198	-	-	-	-	-	-	-
Turizm Eğitim Merkezi (Tic. Turz. Gn. Md.)								
Tourism Training Center (General Directorate of								
Commerce and Tourism Education)	10	654	519	135	86	45	41	40
Meslek Kursları (3308 sayılı yasaya göre)								
Vocational Courses (by law of 3308) [1] [2]	-	72 561	50 277	22 284	-	-	-	-
Özel Öğretim Genel Müdürlüğü								
General Directorate of Private Education	10 936	3 047 880	1 972 351	1 075 529	83 918	47 302	36 616	77 793
Muhtelif Kurslar - Various Courses	1 803	261 611	138 888	122 723	3 545	1 704	1 841	6 516
Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursları								
Motor Vehicle Driving Courses	2 707	1 405 320	1 104 510	300 810	16 716	13 706	3 010	7 593
Özel Dersaneler - Private Education Centers	4 262	1 178 943	609 394	569 549	51 916	28 547	23 369	45 274
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi								
Special Education and Rehabilitation Center	1 708	187 726	111 694	76 032	10 799	2 957	7 842	16 963
Etüt Eğitim Merkezi								
Preliminary Study Education Center	456	14 280	7 865	6 415	942	388	554	1 447

Not. Yaygın eğitim bilgileri, biten eğitim ve öğretim yılı itibariyle alınmaktadır, 2007/'08.
(1) Bağlı bulundukları meslek lisesinde gösterilmiştir.
(2) Bu kurslar, mesleki ve teknik okullar ile yaygın eğitim kurumlarınca açıldığından kurum ve öğretmen sayısı verilmemiştir.
(3) Mesleki eğitim merkezleri bağımsız olarak gösterilmiştir.

Note. Non-formal education data are given by the end of educational year 2007/'08.
(1) Shown in their vocational high schools.
(2) Since vocational courses opened in their institutions, number of institutions and teachers are not shown.
(3) Vocational training centers are shown independently.

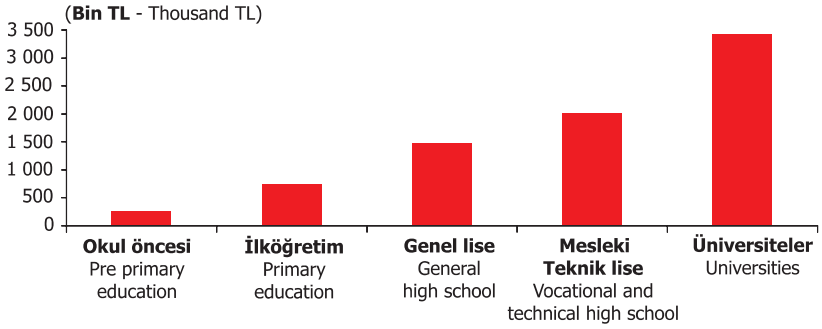
6.12 Eğitim seviyelerine göre öğrenci başına düşen eğitim harcamaları, 2002
Education expenditure per student by level of education, 2002

	Açıkilköğretim, açıklise, açıköğretim fakültesi dahil - Included open primary education, open high school, open education faculty				**Açıkilköğretim, açıklise, açıköğretim fakültesi hariç** - Not included open primary education, open high school, open education faculty			
	Harcama miktarı Expenditure **(Milyon TL)** (Million TL)	**Öğrenci sayısı** Enrollments	**(Bin TL)** (Thousand TL)	($) [1]	**Harcama miktarı** Expenditure **(Milyon TL)** (Million TL)	**Öğrenci sayısı** Enrollments	**(Bin TL)** (Thousand TL)	($) [1]
Okul öncesi - Pre primary education	83 215 448	320 038	260 017	171	83 215 448	320 038	260 017	171
Resmi - Public	48 153 105	310 279	155 193	102	48 153 105	310 279	155 193	102
Özel - Private	35 062 343	9 759	3 592 821	2 363	35 062 343	9 759	3 592 821	2 363
İlköğretim - Primary education	7 666 506 354	10 331 619	742 043	488	7 660 995 601	10 111 890	757 623	498
Resmi - Public	7 278 038 742	10 175 751	715 234	470	7 272 527 989	9 956 022	730 465	480
Özel - Private	388 467 612	155 868	2 492 286	1 639	388 467 612	155 868	2 492 286	1 639
Genel lise - General high school	3 004 846 252	2 053 735	1 463 113	962	2 996 613 692	1 588 800	1 886 086	1 240
Resmi - Public	2 855 484 918	1 997 306	1 429 668	940	2 847 252 358	1 532 371	1 858 070	1 222
Özel - Private	149 361 334	56 429	2 646 890	1 741	149 361 334	56 429	2 646 890	1 741
Mesleki-Teknik lise Vocational and technical high school	1 977 142 766	981 224	2 014 976	1 325	1 977 142 766	884 103	2 236 326	1 471
Resmi - Public	1 973 376 336	980 288	2 013 058	1 324	1 973 376 336	883 167	2 234 432	1 470
Özel - Private	3 766 430	936	4 023 963	2 647	3 766 430	936	4 023 963	2 647
Üniversiteler - Universities[2] **(Önlisans, lisans, y. lisans, doktora)** (Undergraduate, graduate, post graduate, Ph.D)	6 573 911 235	1 918 483	3 426 619	2 254	6 549 659 682	1 256 629	5 212 087	3 428

Kaynak: TÜİK, Türkiye Eğitim Harcaması, 2002
Not 1. Lise mezunu olup üniversiteye hazırlanan öğrencilerin harcamaları kapsanmamıştır.
Not 2. Üniversitelerde eğitim seviyelerine göre dağıtımı yapılamayan miktar, üniversitelerin geneline dahil edilmiştir.
Not 3. Eğitim seviyelerine göre dağıtımı yapılamayan miktar, tüm eğitim seviyelerine harcamaların ağırlığı oranında dağıtılmıştır.
(1) 2002 yılı DİE ithalat ağırlıklı dolar kuruna göre hesaplanmıştır. (1$ = 1 520 425 TL.)
(2) Araştırma sonuçlarında üniversitelerden gelen bilgilerde eğitim seviyelerine göre dağıtımı yapılamayan miktar fazla olduğundan resmi - vakıf verileri ayrıştırılamamıştır.

Source: TurkStat, Education Expenditure of Turkey 2002
Note 1. It doesn't cover expenditure of students who are graduated from high schools and preparing for universities.
Note 2. The amount that could not be distributed by universities according to level of the education, was included into universities.
Note 3. The amount that could not be distributed according to level of education was distributed in the ratio of expenditure weight to all level of education.
(1) It was calculated by exchange rate of dollar weigted by import for 2002. (1$= 1 520 425 TL.)
(2) Due to the amount that could not be distributed by universities was rather high according to the results of the university survey, the public and foundation data could not be distinguished.

Eğitim seviyelerine göre öğrenci başına düşen eğitim harcamaları
Education expenditure per student by level of education
2002

6.13 Türkiye eğitim harcaması matrisi, 2002 **(Milyon TL)**

Finansman kaynakları / Fonksiyonlar / Hizmet sunucuları	Toplam Total	Merkezi Hükümet - Central Government: Milli Eğitim Bakanlığı - Ministry of National Education	Merkezi Hükümet: Yükseköğretim Kurulu - Council of Higher Education	Merkezi Hükümet: Diğer bakanlık ve kuruluşlar - Other ministries and institutions	Merkezi Hükümet: Üniversiteler - Universities	Merkezi Hükümet: Eğitim kurumları - Education and training institutions
Toplam	20 155 207 669	8 043 014 606	6 265 881	1 021 062 515	3 920 495 401	71 300 005
Okul öncesi	79 837 176	26 336 000	0	0	0	928 044
İlköğretim	6 842 267 026	4 169 676 000	0	96 060 702	0	27 062 158
Genel lise	2 471 753 624	1 346 463 000	0	10 516 284	0	12 450 052
Mesleki teknik lise	1 719 491 603	1 338 886 000	0	140 779 855	0	6 730 855
Önlisans (2 ve 3 yıllık)	403 214 579	0	0	73 868 157	33 753 381	0
Lisans (4 yıllık fakülte)	1 790 229 254	0	0	19 991 529	288 649 631	0
Lisans (5-6 yıllık fakülteler)	297 061 913	0	0	5 600	144 233 281	0
Yüksek lisans	48 738 417	0	0	3 899 778	7 949 015	0
Doktora	16 345 715	0	0	4 446 721	776 742	0
Üniversitelerde eğitim seviyelerine göre dağıtımı yapılamayan miktar	3 751 222 384	0	6 265 881	334 758 487	3 314 806 295	0
Yaygın eğitim	373 953 093	206 777 000	0	3 996 520	0	0
Hizmet içi eğitim	43 971 612	4 347 301	0	39 553 815	70 496	0
Yaz okulu (Üniversitelerde eğitim kurs ücreti)	35 859 589	0	0	0	0	0
Özel dershaneler	587 332 071	0	0	0	0	0
Lise mezunu, üniversiteye hazırlanan	277 411 649	-	-	-	-	-
Özel eğitim okulları	83 520 543	67 538 000	0	977 944	0	136 197
Borç hizmeti	105 067 038	0	0	0	81 074 339	23 992 699
AR-GE harcamaları	49 182 221	0	0	0	49 182 221	0
Eğitim seviyesine göre dağıtımı yapılamayan miktar	1 178 748 163	882 991 305	0	292 207 122	0	0

Not. UNESCO, OECD ve EUROSTAT'ın ortak kullandıkları veri tabanına uyumlu olması için eğitim personelinin sağlık harcamaları da kapsanmıştır.

6.13 Turkey's education expenditure matrix, 2002 (Million TL)

Yerel idareler - Local administrations		**Özel kaynaklar** - Special sources			Financial sources / Functions / Service providers
Belediyeler Municipalities	**İl özel idareleri** Provincial special administrations	**Özel ve tüzel kişi ve kuruluşlar** Private and juristic persons and institutions	**Hanehalkı** Households	**Uluslararası kaynaklar** International resources	
13 426 825	127 615 368	313 006 081	6 620 064 983	18 956 004	Total
97 216	35 417	754 035	51 683 054	3 410	Pre-primary education
8 914 419	125 267 675	107 408 231	2 293 495 558	14 382 282	Primary education
958 007	1 063 539	18 364 529	1 081 773 177	165 035	General high school
366 810	563 578	20 951 353	211 163 847	49 306	Vocational and technical high school
32 625	0	2 879 678	292 680 737	0	Undergraduate (2-3 years)
1 702 116	576 686	60 995 459	1 414 081 388	4 232 445	Graduate (4 year faculty)
0	0	2 317 521	150 505 511	0	Graduate (5-6 year faculty)
0	0	1 153 065	35 736 559	0	Post graduate
0	0	0	11 122 252	0	Ph.D
1 214 239	37 883	94 018 536	0	121 063	The amount that could not distributed by universities according to level of education
0	0	0	163 179 573	0	Informal education
0	0	0	0	0	In-service education
0	0	0	35 859 589	0	Summer school (Course fee at universities)
0	0	0	587 332 071	0	Private teaching centers
115 316	55 276	276 851	276 964 206	-	Graduates from high school and preparing for university
26 076	15 315	337 087	14 487 461	2 463	Special education
0	0	0	0	0	Debt service
0	0	0	0	0	R & D expenditure
0	0	3 549 735	0	0	The amount that could not distributed according to level of education

Note. It also covers health expenditure of teaching staffs to be in harmony with the UOE data base used jointly by UNESCO, OECD and EUROSTAT.

6.14 Seçilmiş ülkelerde eğitim harcamalarının GSYH'deki payı
Share of education expenditures at GDP in selected countries (%)

	Toplam Total	**Kamu harcamaları (Merkezi hükümet, Yerel idareler)** Public expenditure (Central government, Local government)	**Özel harcamalar (vakıf, şahıs, hanehalkı, v.b.)** Private expenditure (foundations, individuals, households etc.)
Türkiye (2002 yılı verileri) Turkey (data of the year 2002)	7.26	4.76	2.5
Türkiye (2000 yılı verileri) Turkey (data of the year 2000)	3.4	3.4	-
OECD ülkeleri (2000 yılı verileri) OECD countries (data of the year 2000)	5.9	4.6	1.3
ABD - USA	7.0	4.8	2.2
İngiltere - United Kingdom	5.2	4.5	0.7
Norveç - Norway	5.9	5.8	0.1
Avustralya - Australia	6.0	4.6	1.4
Kanada - Canada	6.4	5.2	1.2
Almanya - Germany	5.3	4.3	1.0
Yunanistan - Greece (1)	3.9	3.7	0.2
Kore - Corea	7.1	4.3	2.8
Diğer ülkeler - Other countries			
Arjantin - Argentina (1)	5.9	4.5	1.4
Filipinler - Philippines (2)	6.4	3.9	2.5
Jamaika - Jamaica	9.7	6.4	3.3
Hindistan - India (2)	4.3	4.1	0.2

Kaynak: Eğitime Bir Bakış 2003-OECD göstergeleri
(1) Devletten hanehalkına yapılan katkılar devlet harcamaları içerisinde gösterilmemiş, özel harcamalar içerisinde gösterilmiştir.
(2) Referans yılı 1999'dur.

Source: Education at a Glance 2003-OECD indicators
(1) Financial Assistance made by State to Households is shown into private expenditure, not public expenditure.
(2) The reference year is 1999.

6.15 Kütüphaneler, kitap sayısı ve kütüphanelerden yararlananlar
Libraries, number of books and library users

	2004	2005	2006	2007	2008
Milli Kütüphane - National Library					
Kütüphane sayısı - Number of libraries	1	1	1	1	1
Kitap - Books	1 156 715	1 187 765	1 202 087	1 217 692	1 226 676
Kütüphanelerden yararlananlar - Library users	662 202	445 702	303 384	408 690	468 301
Halk kütüphanesi - Public libraries					
Kütüphane sayısı - Number of libraries	1 367	1 144	1 178	1 162	1 156
Kitap - Books	12 984 801	12 948 460	12 958 376	13 198 814	13 662 483
Kütüphanelerden yararlananlar - Library users	20 516 562	20 706 526	21 138 821	20 228 517	19 034 750
Üniversite kütüphanesi - University libraries					
Kütüphane sayısı - Number of libraries	242	275	277	320	416
Kitap - Books	7 087 667	8 073 808	8 043 531	8 565 905	9 313 197

6.16 Konulara göre kitap ve süreli yayınlar - Books and periodicals by subject

	2005	2006	2007	2008	2009
Kitaplar - Books [1]	17 215	18 100	19 118	17 110	18 700
Süreli yayınlar - Periodical publications	3 029	3 134	4 511	4 086	5 385
Genel konular - General subjects					
Kitap - Book [1]	276	375	325	285	586
Süreli yayınlar - Periodical publications	1 973	2 123	2 474	2 341	201
Felsefe ve ahlak - Philosophy and morals					
Kitap - Book [1]	591	676	633	355	678
Süreli yayınlar - Periodical publications	11	10	28	25	112
Din ve ilahiyat - Religion and theology					
Kitap - Book [1]	1 629	1 629	2 126	1 249	3 074
Süreli yayınlar - Periodical publications	30	40	72	233	193
Toplumsal bilimler - Social sciences					
Kitap - Book [1]	5 768	6 234	6 077	6 266	6 399
Süreli yayınlar - Periodical publications	376	334	580	651	3 681
Dil - Philology					
Kitap - Book [1]	312	419	347	384	444
Süreli yayınlar - Periodical publications	9	7	13	30	115
Kuramsal bilimler - Theoretical sciences					
Kitap - Book [1]	202	240	354	250	287
Süreli yayınlar - Periodical publications	9	13	12	45	164
Uygulamalı bilimler - Applied sciences					
Kitap - Book [1]	1 506	1 447	1 656	1 427	1 373
Süreli yayınlar - Periodical publications	365	365	700	316	308
Güzel sanatlar, spor ve turizm - Fine arts, sport and tourism					
Kitap - Book [1]	618	678	753	755	769
Süreli yayınlar - Periodical publications	162	151	380	117	162
Edebiyat - Literature					
Kitap - Book [1]	5 241	5 040	5 183	4 774	3 846
Süreli yayınlar - Periodical publications	67	69	133	180	395
Tarih, coğrafya ve biyografi - History, geography and biography					
Kitap - Book [1]	1 072	1 362	1 664	1 365	1 244
Süreli yayınlar - Periodical publications	27	22	119	148	54

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı; Basma Yazı ve Resimleri Derleme Müdürlüğü

(1) Kitap sayıları resmi kuruluş yayınlarını da kapsar.

Source: Ministry of Culture and Tourism; Directorate for Compilation of Printed Works and Pictures

(1) Data on books also covers the publications of official organizations.

6.17 Gazetelerin ve dergilerin coğrafi kapsama (yayın bölgesi) göre sayısı
Number of newspapers and magazines by geographical coverage (region of publishing)

	2005	2006	2007	2008
	Gazete - Newspapers			
Toplam - Total	1 848	1 993	2 336	2 479
Yerel - Local	1 713	1 850	2 140	2 304
Bölgesel - Regional	47	52	58	58
Ulusal - National	88	91	138	117
	Dergi - Magazines			
Toplam - Total	2 360	2 650	3 338	3 186
Yerel - Local	936	1 029	1 404	1 239
Bölgesel - Regional	163	194	229	258
Ulusal - National	1 261	1 427	1 705	1 689

6.18 Gazetelerin ve dergilerin yayın kapsamına göre yıllık tiraj sayısı
Annual circulation of newspapers and magazines by region of publishing

	2005	2006	2007	2008
	Gazete - Newspapers			
Toplam - Total	1 530 275 540	2 240 851 025	2 341 577 955	2 550 125 909
Yerel - Local	252 884 222	267 910 951	326 759 547	363 258 695
Bölgesel - Regional	38 931 906	57 701 132	75 892 636	39 782 116
Ulusal - National	1 238 459 412	1 915 238 942	1 938 925 772	2 147 085 098
	Dergi - Magazines			
Toplam - Total	86 538 861	109 491 539	129 124 644	115 308 545
Yerel - Local	14 093 997	15 784 184	22 751 743	20 623 108
Bölgesel - Regional	2 359 888	2 868 518	3 826 857	3 507 871
Ulusal - National	70 084 976	90 838 837	102 546 044	91 177 566

6.19 Sinema, gösterilen film ve seyirciler - Cinemas, movies and attendances

	2004	2005	2006	2007	2008
Sinema salonu sayısı - Number of movie houses	822	987	1 045	1 140	1 514
Gösterilen film sayısı - Number of movies	26 398	25 076	25 297	28 733	32 003
Yerli film - National production	4 989	5 671	6 829	8 340	9 455
Yabancı film - Foreign production	21 409	19 405	18 468	20 393	22 548
Seyirci sayısı - Number of attendances	18 670 834	18 001 466	23 512 599	20 659 569	31 132 231

Kaynak: Sinema müdürlükleri Source: Directorates of cinemas

6.20 Tiyatro, oynanan eser, gösterim sayısı ve seyirciler
Theaters, shows, performances and attendances

	2003/'04	2004/'05	2005/'06	2006/'07	2007/'08
Tiyatro salonu sayısı - Number of theater halls	115	123	112	130	204
Oynanan eser sayısı - Number of shows	977	1 177	608	848	2 122
Telif - Original	674	1 002	448	607	1 818
Çeviri - Translated	303	175	160	241	304
Gösterim sayısı - Number of performances	12 587	11 453	9 510	10 289	17 410
Seyirci sayısı - Number of attendances	2 567 491	2 716 251	2 161 537	2 419 262	3 380 214

Kaynak: Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, belediye, resmi kurum ve özel tiyatro müdürlükleri
Source: General Directorate of State Theaters, municipalities, directorates of official and private theaters

6.21 Opera ve bale, oynanan eser, gösterim sayısı ve seyirciler
Operas and ballets, shows, performances and attendances

	2003/'04	2004/'05	2005/'06	2006/'07	2007/'08
Opera ve bale salonu sayısı					
Number of operas and ballets halls	5	5	5	7	10
Oynanan eser sayısı - Number of shows	144	199	189	84	203
Gösterim sayısı - Number of performances	397	635	531	289	650
Seyirci sayısı - Number of attendances	457 717	252 076	245 448	451 271	325 364

Kaynak: Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of State Operas and Ballets

6.22 Müzeler ve mevcut eserler - Museums and artifacts

	2004	2005	2006	2007	2008
Müze sayısı - Museums	176	156	175	165	159
Etnografya - Ethnography	38	37	37	34	38
Arkeoloji - Archaeology	63	55	65	61	57
Genel - General	75	64	73	70	64
Mevcut eser sayısı - Available artifacts	2 800 643	2 790 566	2 866 303	2 767 149	2 989 749

Kaynak: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Cultural Heritage and Museums

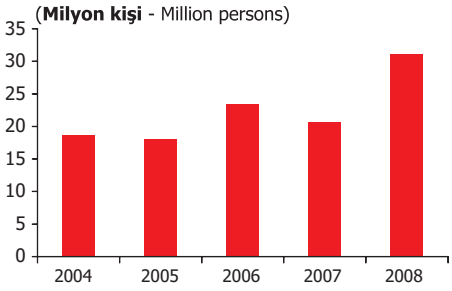
6.23 Müze ve müzelere bağlı halka açık ören yeri ziyaretçileri ve gelirleri
Museums and ruins under the responsibility of the museums open to the public, visitors and receipts

	2004	2005	2006	2007	2008
Ziyaretçi sayısı - Number of visitors (1)	16 464 956	19 663 014	16 086 050	18 023 618	22 736 238
Müze - Museums	7 742 421	11 118 920	9 229 429	11 936 591	12 422 148
Ören yeri - Ruins	8 722 535	8 544 094	6 856 621	6 087 027	10 314 090
Gelir (Milyon TL) - Income (Million TL) (2)	71 317 798	89 890 055	64 827 993	71 890 414	116 331 539

Kaynak: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
(1) Ücretli ve ücretsiz ziyaretçi sayısı dahildir.
(2) Giriş ücreti, fotoğraf ve film çekim ücretleri dahildir.

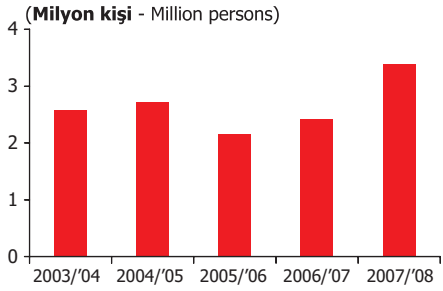
Source: General Directorate of Cultural Heritage and Museums
(1) Number of visitors paying or not paying entrance fee is included.
(2) Admission fee and fee for taking films and photography are included.

Sinema seyirci sayısı
Cinemas number of attendances

Veri için tablo 6.19'a bakınız.
For data, see table 6.19.

Tiyatro seyirci sayısı
Theaters number of attendances

Veri için tablo 6.20'ye bakınız.
For data, see table 6.20.

	Sayfa Page	
Açıklama	**134**	Explanation
7.1 Aylara göre gelen ve giden yabancılar	**135**	7.1 Foreigners arriving and departing by months
7.2 Aylara göre gelen ve giden vatandaşlar	**136**	7.2 Citizens arriving and departing by months
7.3 Seçilmiş milliyetlere göre gelen ve giden yabancı ziyaretçiler	**137**	7.3 Foreign visitors arrivals and departures by selected nationalities
7.4 Geliş nedenine göre çıkış yapan yabancı ve vatandaş ziyaretçiler	**138**	7.4 Departing foreign and citizen visitors by purpose of visit
7.5 Aylara göre turizm geliri	**139**	7.5 Monthly tourism receipts
7.6 Aylara göre turizm gideri ve kişi sayısı, 2008-2009	**140**	7.6 Tourism expenditures by months and number of visitor, 2008-2009
7.7 Giriş yapan vatandaşların seyahat amacına göre dağılımı	**141**	7.7 Citizens arriving by purpose of visit

TURİZM

Turizm İstatistiklerinde yer alan veriler üç ayrı çalışma ile derlenmektedir;

- Giriş-Çıkış Yapan Ziyaretçi Sınır İstatistikleri
- Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anketi Çalışması
- Vatandaş Giriş Anketi Çalışması

Giriş - Çıkış Yapan Ziyaretçi Sınır İstatistikleri

Türkiye'ye gelen-giden yabancı ve vatandaşlarla ilgili, giriş-çıkış sınır kapılarında milliyet ayrımında elde edilen, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından Kültür ve Turizm Bakanlığına gönderilen bu bilgiler Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından aylık haber bülteni olarak yayımlanmaktadır.

Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anketi

Çalışma 2001 yılından itibaren yapılmaktadır. Bu çalışma ile; yurt dışında ikamet eden, ülkemizi ziyaret edip yurt dışına çıkış yapan yabancılar ve Türkiye Cumhuriyeti pasaportu taşıyan vatandaşlarımızın profilini (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, genel çalışma durumu), gezi karakteristiklerini (seyahat amacı, kalınan il, tesis türleri, geceleme sayıları, harcama durumu vb.) belirlemek ve ülkemiz turizm gelirlerini tespit etmek amaçlanmıştır. 15 yaşından küçükler kapsam dışı tutulmaktadır.

Çalışma yılda dört dönem olarak uygulanmakta ve yayımlanmaktadır. I. Dönem (Ocak-Şubat-Mart), II. Dönem (Nisan-Mayıs-Haziran), III. Dönem (Temmuz-Ağustos-Eylül), IV. Dönem (Ekim-Kasım-Aralık).

Vatandaş Giriş Anketi

Çalışma 2003 yılından itibaren uygulanmaktadır. Bu çalışmada; yurt dışını ziyaret edip ülkemize giriş yapan ve yurt içinde ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti pasaportu taşıyan vatandaşlarımızın profilini (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, genel çalışma durumu), gezi karakteristiklerini (seyahat amacı, kalınan ülke, tesis türleri, geceleme sayıları, harcama durumları vb.) belirlemek ve ülkemiz turizm giderlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. 15 yaşından küçükler kapsam dışı tutulmaktadır.

Çalışma yılda dört dönem olarak uygulanmakta ve yayımlanmaktadır. I. Dönem (Ocak-Şubat-Mart), II. Dönem (Nisan-Mayıs-Haziran), III. Dönem (Temmuz-Ağustos-Eylül), IV. Dönem (Ekim-Kasım-Aralık)

Tanım ve Kavramlar

Turizm geliri: Yurt dışında ikamet eden vatandaş ve yabancıların ülkemizde turizm amaçlı yapmış oldukları harcamalardır. (Gayrimenkul ve bağış hariç)

Turizm gideri: Türkiye'de ikamet edip yurtdışında yapmış oldukları turizm amaçlı harcamalardır.

TOURISM

Data on tourism can be classified in 3 main topics;

- Border Statistics
- Departing Visitors Survey
- Citizen Entry Survey

Border Statistics

Getting data on arriving-departing foreign and citizen from entry-exit border gates by nationality is sent by General Directorate of Public Security to Ministry of Culture and Tourism. The data is released monthly news bulletin by the Ministry of Culture and Tourism.

Departing Visitors Survey

The departing visitors survey has been conducted since 2001. With this survey it is aimed to determine the profile of citizens and foreigners (age, sex, education and general occupational status) who are departing from the country, and characteristics of their voyage (purpose of visit, province they stayed, amount of expenditure, etc.) and also tourism receipts of the country. Visitors who are below 15 years of age are being excluded.

Surveys are being conducted and relased quarterly. First quarter is (January-February-March), second quarter is (April-May-June) third quarter is (July-August-September), fourth quarter is (October-November-December).

Citizen Entry Survey

The Citizen Entry Survey has been conducted since 2003. With this survey, citizens travelled abroad and entered to country are being compiled. With this survey it is aimed to determine profile of citizens (age, sex, education and general occupational status), characteristics of their voyage (purpose of visit, province they stayed, amount of expenditure, etc.) and tourism expenditures of the country. Citizens who are below 15 years of age are being excluded.

This survey are being conducted and released quarterly. First quarter is (January-February-March), second quarter is (April-May-June) third quarter is (July-August-September), fourth quarter is (October-November-December).

Definitions and Concepts

Tourism income: Tourism income is defined as the total expenditure made in Turkey by a foreign and citizen visitors resident in abroad (excluding real estate and donation expenditures).

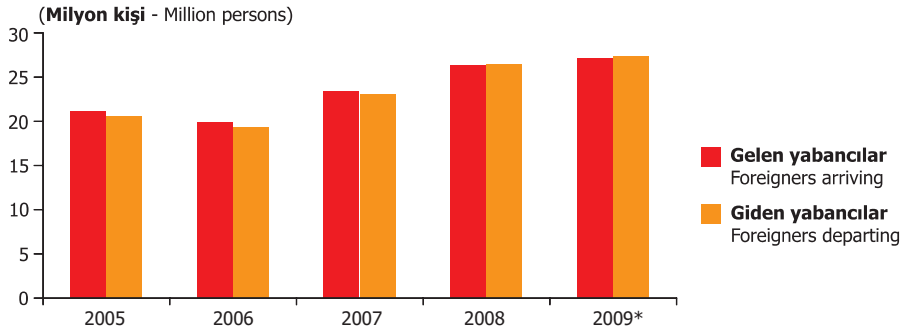
Tourism expenditure: Tourism expenditures are defined as the total expenditure made in abroad by a visitors resident in Turkey.

7.1 Aylara göre gelen ve giden yabancılar
Foreigners arriving and departing by months

	2005	2006	2007	2008	2009
Gelen yabancılar - Foreigners arriving	21 124 886	19 819 833	23 340 911	26 336 677	27 077 114
Ocak - January	700 469	667 337	714 425	782 786	751 817
Şubat - February	696 643	626 565	787 048	896 482	898 927
Mart - March	1 107 348	921 892	1 099 960	1 305 297	1 207 729
Nisan - April	1 348 264	1 372 922	1 520 954	1 647 903	1 750 281
Mayıs - May	2 302 389	1 918 809	2 287 645	2 748 564	2 718 788
Haziran - June	2 402 912	2 368 628	2 774 076	3 305 832	3 263 089
Temmuz - July	3 180 802	3 109 727	3 624 156	4 084 764	4 343 025
Ağustos - August	2 861 141	2 905 817	3 384 065	3 762 136	3 760 372
Eylül - September	2 502 123	2 267 146	2 799 276	2 981 044	3 136 010
Ekim - October	2 108 398	1 713 916	2 152 908	2 462 497	2 617 193
Kasım - November	1 052 561	1 020 106	1 177 475	1 267 996	1 403 740
Aralık - December	861 836	926 968	1 018 923	1 091 376	1 226 143
Giden yabancılar - Foreigners departing	20 522 621	19 275 948	23 017 081	26 431 124	27 347 977
Ocak - January	750 853	714 502	809 424	919 539	906 602
Şubat - February	646 165	592 362	738 497	858 751	857 114
Mart - March	978 789	831 622	1 004 452	1 221 568	1 179 459
Nisan - April	1 177 360	1 176 916	1 326 008	1 411 495	1 564 694
Mayıs - May	1 997 925	1 662 413	1 994 216	2 509 997	2 416 640
Haziran - June	2 164 959	2 072 720	2 457 171	2 902 948	2 999 541
Temmuz - July	2 614 734	2 535 376	3 010 266	3 545 795	3 615 548
Ağustos - August	3 259 788	3 270 139	3 873 699	4 450 081	4 605 083
Eylül - September	2 577 429	2 496 134	3 057 442	3 286 998	3 349 978
Ekim - October	2 442 735	1 957 609	2 460 696	2 839 973	3 115 112
Kasım - November	1 126 199	1 085 716	1 311 983	1 444 305	1 581 734
Aralık - December	785 685	880 439	973 227	1 039 674	1 156 472

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of Public Security

Gelen ve giden yabancılar - Foreigners arriving and departing

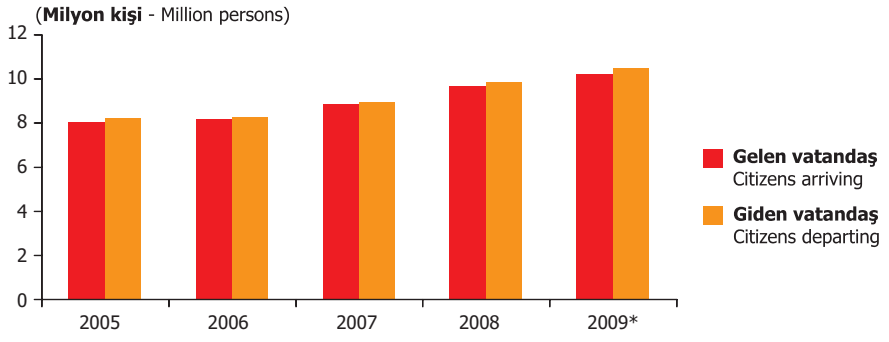

7.2 Aylara göre gelen ve giden vatandaşlar
Citizens arriving and departing by months

	2005	2006	2007	2008	2009
Gelen vatandaş - Citizens arriving	8 045 085	8 167 369	8 854 788	9 690 814	10 242 183
Ocak - January	531 203	691 933	659 664	631 577	594 996
Şubat - February	492 405	511 927	508 507	596 737	602 088
Mart - March	485 407	581 557	558 556	653 941	695 799
Nisan - April	562 005	597 846	686 804	772 970	738 422
Mayıs - May	695 361	692 561	737 864	829 450	840 635
Haziran - June	813 087	846 664	881 100	1 045 480	987 544
Temmuz - July	1 268 574	1 161 327	1 297 888	1 270 939	1 408 858
Ağustos - August	807 954	788 117	834 638	924 622	928 754
Eylül - September	632 194	587 845	654 362	698 884	834 527
Ekim - October	572 101	594 065	703 153	776 859	814 008
Kasım - November	586 782	479 249	558 910	623 978	852 608
Aralık - December	598 012	634 278	773 342	865 377	943 944
Giden vatandaş - Citizens departing	8 246 056	8 275 396	8 937 660	9 869 521	10 493 175
Ocak - January	611 467	685 816	639 834	686 669	691 488
Şubat - February	442 356	485 800	509 761	605 603	589 483
Mart - March	483 457	563 966	588 601	712 706	712 892
Nisan - April	571 507	589 671	685 140	739 543	767 620
Mayıs - May	599 054	589 729	645 170	748 758	731 748
Haziran - June	614 816	578 136	658 467	774 636	780 147
Temmuz - July	742 717	722 948	807 304	926 450	947 903
Ağustos - August	1 204 330	1 138 170	1 229 974	1 356 563	1 440 983
Eylül - September	982 905	963 509	948 195	953 920	995 356
Ekim - October	686 915	651 316	759 588	857 692	1 036 686
Kasım - November	631 387	635 376	730 586	781 168	952 826
Aralık - December	675 145	670 959	735 040	725 813	846 043

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of Public Security

Gelen ve giden vatandaşlar - Citizens arriving and departing

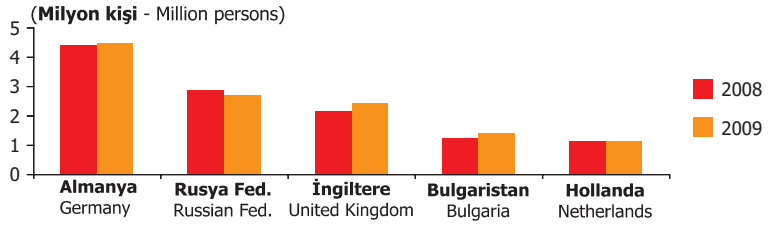

7.3 Seçilmiş milliyetlere göre gelen ve giden yabancı ziyaretçiler
Foreign visitors arrivals and departures by selected nationalities

	2005	2006	2007	2008	2009
Gelen yabancılar - Foreigners arriving	21 124 886	19 819 833	23 340 911	26 336 677	27 077 114
ABD - USA	434 991	532 404	642 911	679 445	667 159
Almanya - Germany	4 240 122	3 762 469	4 149 805	4 415 525	4 488 350
Avusturya - Austria	486 051	429 708	472 482	520 334	548 117
Azerbeycan - Azerbaijan	411 652	380 132	434 577	459 593	424 155
Belçika - Belgium	485 758	451 426	542 712	596 442	592 078
Bulgaristan - Bulgaria	1 621 704	1 177 903	1 239 667	1 255 343	1 406 604
Fransa - France	701 190	657 859	768 167	885 006	932 809
Gürcistan - Georgia	367 339	549 328	630 979	830 184	995 381
Hollanda - Netherlands	1 253 885	997 466	1 053 403	1 141 580	1 127 150
İngiltere - United Kingdom	1 757 843	1 678 845	1 916 130	2 169 924	2 426 749
İran - Iran	957 245	865 942	1 058 206	1 134 965	1 383 261
İsrail - Israel	393 805	362 501	511 435	558 183	311 582
İsveç - Sweden	405 956	326 255	338 182	404 092	401 740
İtalya - Italy	401 852	402 573	514 803	600 261	634 886
Romanya - Romania	202 623	245 941	390 505	447 419	366 698
Rusya Federasyonu - Russian Federation	1 864 682	1 853 442	2 465 336	2 879 278	2 694 733
Ukrayna - Ukraine	380 392	487 917	593 302	730 689	574 700
Yunanistan - Greece	584 784	412 819	447 950	572 212	616 489
Diğer ülkeler - Other countries	4 173 012	4 244 903	5 170 359	6 056 202	6 484 473
Giden yabancılar - Foreigners departing	20 522 621	19 275 948	23 017 081	26 431 124	27 347 977
ABD - USA	439 238	542 658	662 048	693 199	675 566
Almanya - Germany	4 117 952	3 729 334	4 192 512	4 396 948	4 481 571
Avusturya - Austria	484 201	423 979	473 273	505 764	537 721
Azerbeycan - Azerbaijan	400 703	382 717	425 026	467 547	430 241
Belçika - Belgium	455 987	418 024	549 890	578 680	592 651
Bulgaristan - Bulgaria	1 622 600	1 196 979	1 347 616	1 512 243	1 623 640
Fransa - France	679 140	619 366	739 442	877 408	935 047
Hollanda - Netherlands	1 251 463	1 003 954	1 081 436	1 166 101	1 157 131
İngiltere - United Kingdom	1 763 174	1 704 041	1 940 412	2 190 254	2 445 015
İran - Iran	678 622	636 282	854 488	1 029 716	1 369 896
İsrail - Israel	388 339	359 114	503 570	559 737	316 466
İsveç - Sweden	402 114	326 738	338 678	407 590	407 984
İsviçre - Switzerland	297 053	204 534	222 499	255 649	288 529
İtalya - Italy	386 554	386 456	504 914	597 325	629 516
Romanya - Romania	198 331	242 097	382 971	449 206	369 887
Rusya Federasyonu - Russian Federation	1 878 179	1 782 568	2 353 333	2 863 857	2 696 784
Ukrayna - Ukraine	380 853	476 113	578 189	729 370	582 607
Yunanistan - Greece	566 194	407 167	433 337	562 226	607 779
Diğer ülkeler - Other countries	4 131 924	4 433 827	5 433 447	6 588 304	7 199 946

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of Public Security

Seçilmiş milliyetlere göre gelen yabancı ziyaretçiler
Foreign visitors arrivals by selected nationalities

7.4 Geliş nedenine göre çıkış yapan yabancı ve vatandaş ziyaretçiler
Departing foreign and citizen visitors by purpose of visit

	2005	2006	2007	2008
Giden yabancılar - Foreigners departing	20 522 621	19 275 949	23 017 081	26 431 124
Gezi, eğlence - Travel, entertainment	9 905 498	8 529 890	10 890 648	12 709 268
Kültür - Culture	1 310 082	1 008 513	1 154 624	1 388 850
Sportif ilişkiler - Sports event	249 765	179 419	303 089	326 201
Yakınları ziyaret - Visiting relatives and friends	1 480 067	1 929 800	2 068 307	2 411 752
Sağlık - Health reasons	164 598	153 895	154 603	162 486
Dini - Religious	106 710	101 564	137 787	95 050
Alışveriş - Shopping	1 085 802	1 135 273	1 093 382	1 042 251
Toplantı, konferans, kurs, seminer				
Meeting, conference, course, seminar	410 326	443 500	657 342	624 608
Görev - Job	862 591	1 030 319	569 892	592 917
Ticari ilişkiler, fuar - Commercial relations, exhibitions	610 106	747 599	864 704	930 979
Transit - Transit	404 940	321 607	38 133	232 073
Eğitim - Education	88 356	94 399	135 304	145 776
Diğer - Other	624 989	755 038	1 172 109	1 068 542
Beraberinde gelen - Accompanying persons	3 218 792	2 845 134	3 777 157	4 700 372
Giden vatandaşlar - Citizens departing	3 601 881	3 872 720	4 197 907	4 548 855
Gezi, eğlence - Travel, entertainment	526 072	568 492	602 109	551 639
Kültür - Culture	22 383	19 271	21 814	29 307
Sportif ilişkiler - Sports event	10 722	23 167	30 626	26 712
Yakınları ziyaret - Visiting relatives and friends	1 801 045	1 906 801	2 250 873	2 452 983
Sağlık - Health reasons	55 741	39 834	43 951	62 171
Dini - Religious	5 598	23 939	6 182	4 014
Alışveriş - Shopping	25 286	31 484	32 829	32 598
Toplantı, konferans, kurs, seminer				
Meeting, conference, course, seminar	20 648	27 457	34 599	36 952
Görev - Job	54 777	60 035	48 612	45 936
Ticari ilişkiler, fuar - Commercial relations, exhibitions	110 505	153 697	172 086	135 884
Transit - Transit	-	736	-	503
Eğitim - Education	11 601	11 850	14 127	11 684
Diğer - Other	132 128	204 953	127 561	129 220
Beraberinde gelen - Accompanying persons	825 375	801 005	812 538	1 029 253

	2009
Giden yabancılar - Foreigners departing	27 314 205
Gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler	
Travel, entertainment, sportive or cultural activities	15 680 337
Akraba ve arkadaş ziyareti - Visiting relatives and friends	2 825 952
Eğitim, staj (1 yıldan az) - Education, training (less than a year)	196 409
Sağlık ve tıbbi nedenler - Health or medical reasons (less than a year)	132 677
Dini / hac - Religion / pilgrimage	124 408
Alışveriş - Shopping	1 142 515
Transit - Transit	636 604
İş amaçlı - Business (conferences, meetings, assignments etc.)	1 397 262
Diğer - Other	955 733
Beraberinde gelen - Accompanying persons	4 222 309

7.4 Geliş nedenine göre çıkış yapan yabancı ve vatandaş ziyaretçiler (devam)
Departing foreign and citizen visitors by purpose of visit (continued)

	2009
Giden vatandaşlar - Citizens departing	4 658 172
Gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler	
Travel, entertainment, sportive or cultural activities	727 031
Akraba ve arkadaş ziyareti - Visiting relatives and friends	2 554 834
Eğitim, staj (1 yıldan az) - Education, training (less than a year)	21 255
Sağlık ve tıbbi nedenler - Health or medical reasons (less than a year)	68 545
Dini / hac - Religion / pilgrimage	3 406
Alışveriş - Shopping	33 386
Transit - Transit	540
İş amaçlı - Business (conferences, meetings, assignments etc.)	180 246
Diğer - Other	132 107
Beraberinde gelen - Accompanying persons	936 822

Not 1. Bilgiler "Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anket" sonuçlarına aittir.
Note 1. Data cover "The Departing Visitors Survey".

Not 2. Birinci dönemde günübirlikçiler toplama dahil edilmemiştir.
Note 2. In first quarter same day visiters are not included in total.

7.5 Aylara göre turizm geliri
Monthly tourism receipts ($)

	2005	2006	2007	2008	2009
Yabancı - Foreigners	13 929 300 792	12 556 829 222	13 989 952 725	16 801 617 895	15 853 074 448
Ocak - January	457 173 060	457 390 564	479 702 156	616 090 985	559 525 558
Şubat - February	402 539 430	379 758 848	434 420 532	573 072 193	526 455 761
Mart - March	603 573 547	530 307 851	586 910 342	817 101 538	704 876 687
Nisan - April	695 015 962	718 863 474	702 202 324	806 044 676	765 221 336
Mayıs - May	1 226 584 080	1 034 000 605	1 070 321 254	1 451 689 514	1 208 600 448
Haziran - June	1 321 326 218	1 303 122 300	1 333 301 018	1 695 774 629	1 520 651 236
Temmuz - July	2 017 491 044	1 802 382 650	1 973 336 741	2 342 955 281	2 201 118 644
Ağustos - August	2 503 710 736	2 313 771 669	2 508 861 431	2 965 776 054	2 784 835 974
Eylül - September	1 968 761 707	1 765 258 901	2 011 874 841	2 190 387 474	2 054 750 800
Ekim - October	1 603 360 337	1 161 131 324	1 512 553 962	1 842 167 952	1 910 240 676
Kasım - November	681 659 686	606 459 820	808 843 431	886 701 629	938 920 622
Aralık - December	448 104 986	484 381 217	567 624 694	613 855 971	677 876 706
Vatandaş - Citizens	4 224 203 961	4 294 117 783	4 497 055 373	5 149 188 420	5 396 260 135
Ocak - January	232 366 292	264 310 796	247 740 640	269 380 922	239 161 096
Şubat - February	144 983 509	168 832 659	189 924 797	227 891 978	195 851 344
Mart - March	153 088 541	201 030 312	223 875 011	272 741 724	240 700 606
Nisan - April	165 408 086	218 604 577	218 755 600	246 966 388	256 192 715
Mayıs - May	173 833 306	210 567 924	199 463 184	240 324 643	235 531 433
Haziran - June	178 653 395	207 781 278	203 312 079	252 407 137	257 347 939
Temmuz - July	584 978 208	553 714 070	609 171 202	711 363 553	705 673 865
Ağustos - August	949 635 574	848 677 706	895 561 699	1 029 235 011	1 028 983 104
Eylül - September	793 632 728	753 223 942	733 402 095	748 259 174	750 957 446
Ekim - October	296 030 201	288 968 040	342 449 619	419 368 864	555 960 720
Kasım - November	262 257 994	281 171 894	326 090 034	382 932 427	502 855 735
Aralık - December	289 336 128	297 234 584	307 309 413	348 316 599	427 044 131

Not. Bilgiler "Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anket" sonuçlarına aittir.
Note. Data cover "The Departing Visitors Survey" results.

7.6 Aylara göre turizm gideri ve kişi sayısı, 2008 - 2009
Tourism expenditures by months and number of visitor, 2008 - 2009

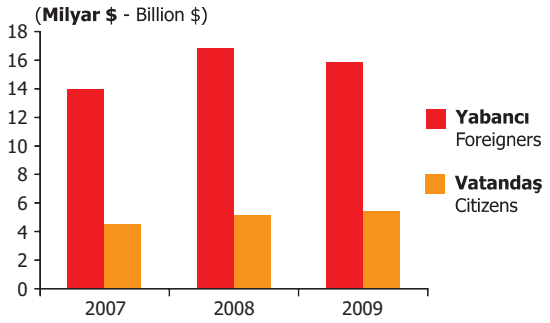
	Kişi sayısı Number of persons	**Turizm gideri** Tourism expenditure ($)	**Kişi başı ortalama harcama -** Average expenditures per person
		2008	
Toplam - Total	4 892 717	3 506 888 205	717
Ocak - January	352 491	274 058 487	777
Şubat - February	338 170	254 451 447	752
Mart - March	374 133	276 855 813	740
Nisan - April	427 658	296 878 902	694
Mayıs - May	461 661	320 070 319	693
Haziran - June	567 063	389 585 837	687
Temmuz - July	437 854	333 771 377	762
Ağustos - August	348 552	264 061 165	758
Eylül - September	262 293	195 375 294	745
Ekim - October	448 433	310 312 729	692
Kasım - November	376 187	246 989 079	657
Aralık - December	498 221	344 477 755	691
		2009	
Toplam - Total	5 561 355	4 145 740 850	745
Ocak - January	378 771	282 105 147	745
Şubat - February	384 447	287 901 482	749
Mart - March	439 320	326 603 864	743
Nisan - April	364 114	268 517 511	737
Mayıs - May	413 407	306 746 195	742
Haziran - June	488 989	361 266 354	739
Temmuz - July	651 212	460 697 011	707
Ağustos - August	460 934	329 229 786	714
Eylül - September	411 943	307 165 477	746
Ekim - October	490 962	374 671 441	763
Kasım - November	517 640	393 619 402	760
Aralık - December	559 614	447 217 180	799

Not. Bilgiler "Vatandaş Giriş Anketi" sonuçlarına aittir.

Note. Data cover "The Citizen Entry Survey" results.

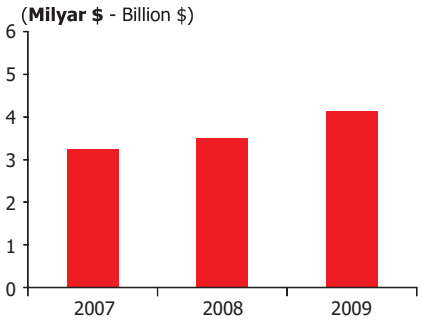
Turizm gelir ve gideri - Tourism receipts and expenditures

Gelir - Receipts

Veri için tablo 7.5'e bakınız.
For data, see table 7.5.

Gider - Expenditures

Veri için tablo 7.6'ya bakınız.
For data, see table 7.6.

7.7 Giriş yapan vatandaşların seyahat amacına göre dağılımı
Citizens arriving by purpose of visit

Seyahat amacı - Purpose of visit	**Kişi sayısı** - Number of persons			
	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	4 124 830	4 063 179	4 956 069	4 892 717
Gezi, eğlence - Travel, entertainment	622 367	590 285	1 045 243	1 003 236
Kültür - Culture	16 828	29 679	74 641	28 765
Sportif ilişkiler - Sports events	9 500	12 883	32 297	28 753
Yakınları ziyaret - Visiting relatives	953 222	933 983	1 116 948	1 206 084
Sağlık - Health reasons	47 248	41 397	18 505	20 057
Dini - Religious	96 286	101 178	32 942	46 417
Alışveriş - Shopping	101 801	51 446	61 295	73 600
Toplantı, konferans, kurs, seminer				
Meeting, conference, course, seminar	93 652	104 859	168 093	165 617
Görev - Job	277 901	308 257	612 793	421 529
Ticari ilişkiler, fuar - Commercial relations, exhibitions	834 822	742 788	813 563	855 669
Eğitim - Education	79 651	124 828	161 041	177 478
Diğer - Other	840 623	856 534	533 560	570 264
Beraberinde gelen - Accompanying persons	150 927	165 062	285 147	295 248

	2009
Toplam - Total	5 561 355
Gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler	
Travel, entertainment, sportive or cultural activities	993 818
Akraba ve arkadaş ziyareti - Visiting relatives and friends	1 494 840
Eğitim, staj (1 yıldan az) - Education, training (less than a year)	166 416
Sağlık ve tıbbi nedenler - Health or medical reasons (less than a year)	30 852
Dini / hac - Religion / pilgrimage	85 374
Alışveriş - Shopping	125 945
İş amaçlı - Business (conferences, meetings, assigments etc.)	1 750 807
Diğer - Other	678 772
Beraberinde gelen - Accompanying persons	234 531

Not. Bilgiler "Vatandaş Giriş Anketi" sonuçlarına aittir.

Note. Data cover "The Citizen Entry Survey" results.

		Sayfa Page		
	Açıklama	**144**		Explanation
8.1	Savcı, hâkim ve Adalet Bakanlığı'nda çalışan diğer personel	**145**	8.1	Prosecutor, judge and other personnel in the Ministry of Justice
8.2	Mahkeme türüne göre mahkemeye gelen, karara bağlanan ve gelecek yıla devredilen davalar	**145**	8.2	Cases brought, judged and postponed until next year by type of court
8.3	Ceza infaz kurumu sayısı ve kapasitesi	**146**	8.3	Number and capacity of prisons
8.4	Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler	**146**	8.4	Convicts received into prison by age group, marital status and sex
8.5	Eğitim durumuna göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler	**147**	8.5	Convicts received into prison by educational status
8.6	Ceza infaz kurumu türüne göre hükümlüler	**147**	8.6	Convicts by type of prison
8.7	Suç türüne göre çocuk ceza infaz kurumuna ve eğitimevine giren hükümlü çocuklar	**147**	8.7	Juvenile convicts received into juvenile prison and reformatory by type of crime
8.8	İBBS 2'ye göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler	**148**	8.8	Convicts received into prison by SRE 2

ADALET

Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi'ne ilişkin bilgiler ilgili kurumlardan alınmakta, savcılık ve mahkemelere ilişkin bilgiler Adalet Bakanlığı tarafından derlenmektedir.

Hükümlülere ilişkin bilgiler, ceza infaz kurumu müdürlüklerince düzenlenip, Cumhuriyet Başsavcılıkları aracılığıyla aylık olarak TÜİK'e gönderilen hükümlü formlarına dayanılarak hazırlanmaktadır.

Anayasa Mahkemesi: Kanunların, kanun hükmünde kararnamelerin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasa'ya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetler.

Yargıtay: Adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

Danıştay: İdari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

Uyuşmazlık Mahkemesi: Adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkilidir.

Savcı: Toplum adına mahkemelere dava açmak ve iddianame hazırlamakla görevlendirilmiş kamu görevlisidir.

Hakim: Mahkemelere açılan davalarla ilgili olarak karar vermekle görevlendirilmiş kamu görevlisidir.

Cürüm: Bir toplumun var olma veya yaşam koşullarını veya bireylerin ve toplumun temel yararlarını ihlal eden veya tehlikeye sokan suçlardır.

Kabahat: Kamunun iyiliği ve gelişmesini bozan fiillerdir.

Hükümlü: Hakkında mahkumiyet kararı kesinleşmiş olan kimsedir.

JUSTICE

Data on the Constitutional Court, the Supreme Court, the Council of State and the Court of Jurisdictional Disputes are taken from the related institutions, data on prosecutors' offices and courts are compiled by the Ministry of Justice.

Data on convicts are prepared on the basis of convicts' forms filled in by each prison directorate and sent to TurkStat via Chief Public Prosecutors monthly.

The Constitutional Court: The Constitutional Court reviews the constitutionality of laws, government decrees with the power of law and the by- laws of the Turkish Grand National Assembly.

The Supreme Court: The Supreme Court is the court of last instance for reviewing the decisions and verdicts rendered by courts of law and in matters not referred by law to other courts of law. It has first and final jurisdiction in specific cases defined by law.

The Council of State: The Council of State is the court of last instance for reviewing the decisions and verdicts rendered by administrative courts and in matters not referred to other courts of administration by law. It has first and final jurisdiction in specific cases defined by law.

The Court of Jurisdictional Disputes: The Court of Jurisdictional Disputes is empowered to settle disputes among juridical administrative and military courts arising from disagreements on jurisdictional matters and verdicts.

Public prosecutor: A public officer appointed as authority to file suits and prepare accusation on behalf of public.

Judge: A public officer appointed as authority to determine litigated questions.

Felony: It is a type of crime which violates and endangers the existence of a society or life conditions, or the main advantages of individuals or a society.

Misdemeanor: It is a type of crime which disturbs the improvement of public and public order.

Convict: A person convicted of a crime by the courts.

8.1 Savcı, hâkim ve Adalet Bakanlığı'nda çalışan diğer personel
Prosecutor, judge and other personnel in the Ministry of Justice

	2004	2005	2006	2007	2008
Savcı - Prosecutor	3 173	3 091	2 688	3 860	4 003
Hâkim - Judge	5 825	6 211	6 405	6 260	6 444
Adli Tıp Kurumu - The Council of Forensic Medicine	924	989	1 005	1 081	1 046
Diğer personel - Other personnel	25 694	29 268	30 917	31 763	32 584

Kaynak: Adalet Bakanlığı Source: Ministry of Justice

8.2 Mahkeme türüne göre mahkemeye gelen, karara bağlanan ve gelecek yıla devredilen davalar
Cases brought, judged and postponed until next year by type of court

	2004	2005	2006	2007	2008
Gelen dava - Cases brought (1)					
Anayasa Mahkemesi - Constitutional Court	468	552	389	617	626
Uyuşmazlık Mahkemesi - Court of Jurisdictional Disputes	198	202	379	640	630
Adli Yargı - Judicial Justice					
Yargıtay - Supreme Court	689 709	724 477	680 271	745 819	886 188
Ceza Mahkemeleri - Criminal Courts	2 888 958	2 673 374	2 709 769	3 058 701	3 060 639
Hukuk Mahkemeleri - Civil Courts	2 116 746	2 180 305	2 276 843	2 397 875	2 521 418
İdari Yargı - Administrative Justice					
Danıştay - Council of State	141 339(2)	157 163(2)	169 924(2)	206 701	248 678
Bölge İdare Mahkemeleri - District Administrative Courts	59 885	76 113	82 758	94 424	99 868
İdare Mahkemeleri - Administrative Courts	187 085	221 710	274 442	255 381	229 721
Vergi Mahkemeleri - Tax Courts	87 714	92 489	112 108	128 534	152 662
Karara bağlanan dava - Cases judged					
Anayasa Mahkemesi - Constitutional Court	133	139	121	158	271
Uyuşmazlık Mahkemesi - Court of Jurisdictional Disputes	158	183	317	456	433
Adli Yargı - Judicial Justice					
Yargıtay - Supreme Court	437 531	518 881	462 559	455 548	523 484
Ceza Mahkemeleri - Criminal Courts	1 832 204	1 622 748	1 571 930	1 714 883	1 848 906
Hukuk Mahkemeleri - Civil Courts	1 398 786	1 422 745	1 456 265	1 497 250	1 568 170
İdari Yargı - Administrative Justice					
Danıştay - Council of State	59 560	69 484	73 123	88 278	99 284
Bölge İdare Mahkemeleri - District Administrative Courts	49 799	62 933	67 294	80 301	85 356
İdare Mahkemeleri - Administrative Courts	105 446	124 602	174 506	167 351	153 880
Vergi Mahkemeleri - Tax Courts	60 749	58 511	71 674	79 174	98 292
Gelecek yıla devir - Postponed until next year					
Anayasa Mahkemesi - Constitutional Court	335	413	268	459	355
Uyuşmazlık Mahkemesi - Court of Jurisdictional Disputes	40	19	62	184	197
Adli Yargı - Judicial Justice					
Yargıtay - Supreme Court	252 178	205 596	217 712	290 271	362 704
Ceza Mahkemeleri - Criminal Courts	1 056 754	1 050 626	1 137 839	1 343 818	1 211 733
Hukuk Mahkemeleri - Civil Courts	717 960	757 560	820 578	900 625	953 248
İdari Yargı - Administrative Justice					
Danıştay - Council of State	75 649	81 728	94 629	118 423	149 394
Bölge İdare Mahkemeleri - District Administrative Courts	10 086	13 180	15 464	14 123	14 512
İdare Mahkemeleri - Administrative Courts	81 639	97 108	99 936	88 030	75 841
Vergi Mahkemeleri - Tax Courts	26 965	33 978	40 434	49 360	54 370

(1) Daha önceki yıllardan gelen davaları da kapsar. (1) Also covers cases of previous years.
(2) Daireler arası devir yapılmıştır. (2) Turnover between departments.

8.3 Ceza infaz kurumu sayısı ve kapasitesi
Number and capacity of prisons

	2004	2005	2006[1]	2007[1]	2008[1]
Yetişkin - Adult					
Ceza infaz kurumu sayısı - Number of prisons	440	436	423	386	378
Yatak sayısı - Number of beds	68 882	69 361	73 396	92 593	95 307
Çocuk - Juvenile					
Ceza infaz kurumu ve eğitimevi sayısı					
Number of prisons and reformatories	4	5	5	5	6
Yatak sayısı - Number of beds	420	480	744	744	1 694

(1) Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, çocuk kapalı ceza infaz kurumu sayısı içinde gösterilmiştir.

(1) Ankara Juvenile and Youth Closed Prison is shown in the number of juvenile closed prisons.

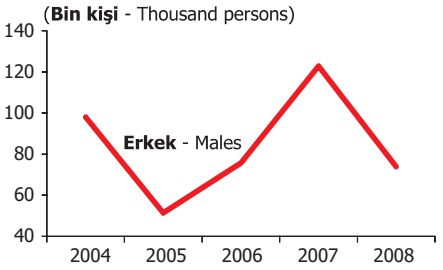
8.4 Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler
Convicts received into prison by age group, marital status and sex

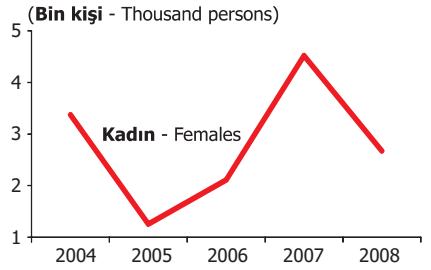
	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	101 308	52 716	77 884	127 304	76 607
Yaş grubu - Age group					
11 - 14	140	94	43	61	123
15 - 17	1 179	802	470	779	1 065
18 - 24	22 172	15 332	17 534	24 391	15 636
25 - 34	33 658	17 429	25 614	41 349	25 854
35 - 44	26 824	11 731	20 807	35 807	20 357
45 - 54	12 915	5 334	9 888	18 616	10 002
55 - 64	3 418	1 508	2 792	5 034	2 843
65 +	1 002	486	736	1 267	727
Medeni durum - Marital status					
Hiç evlenmemiş - Never married	29 889	18 914	23 163	35 091	24 210
Evli - Married	67 512	31 882	51 492	86 034	47 074
Eşi ölmüş - Widowed	463	211	438	540	216
Boşanmış - Divorced	3 444	1 709	2 791	5 639	5 107
Cinsiyet - Sex					
Erkek - Males	97 939	51 463	75 777	122 787	73 933
Kadın - Females	3 369	1 253	2 107	4 517	2 674

Not. 2006 ve sonraki yıllarda, TCK'ya göre ceza sorumluluk yaşı 12 olmuştur.

Note. The criminal responsibility age was 12 years old in the year 2006 and subsequent years by the new TCL.

Ceza infaz kurumuna giren hükümlüler - Convicts received into prison

8.5 Eğitim durumuna göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler
Convicts received into prison by educational status

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	101 308	52 716	77 884	127 304	76 607
Okuryazar olmayan - Illiterate	3 287	1 961	2 373	3 089	2 137
Okuryazar olup da bir okul bitirmeyen Literate but not graduated from a school	2 407	1 746	2 053	2 397	1 795
Bitirilen okul - Completed school	95 614	49 009	73 458	121 818	72 675
İlkokul - Primary school	67 514	34 610	49 954	72 844	42 683
İlköğretim - Primary education	276	198	754	9 779	8 303
Ortaokul ve dengi meslek okulu - Junior high school and vocational school at junior high school level	12 649	6 519	9 386	15 283	8 078
Lise ve dengi meslek okulu - High school and vocational school at high school level	12 483	6 289	10 898	19 495	11 049
Yüksek öğretim - Higher education	2 692	1 393	2 466	4 417	2 562

8.6 Ceza infaz kurumu türüne göre hükümlüler - Convicts by type of prison

	2004	2005	2006	2007	2008
Erkek - Males	25 381	24 247	25 618	36 874	44 188
Kapalı ceza infaz kurumu - Closed prison	22 030	19 897	21 046	29 933	35 760
Açık ceza infaz kurumu - Open prison	3 261	4 297	4 516	6 828	8 204
Çocuk ceza infaz kurumu ve eğitimevi Juvenile prison and reformatory	90	53	56	113	224
Kadın - Females	763	733	782	1 089	1 358
Kapalı ceza infaz kurumu - Closed prison	693	604	645	950	1 176
Açık ceza infaz kurumu - Open prison	67	129	137	139	179
Çocuk ceza infaz kurumu ve eğitimevi Juvenile prison and reformatory	3	-	-	-	3

Not. Hükümlü sayıları Aralık ayı sonuna göredir.

Note. The number of convicts in prisons by the end of December.

8.7 Suç türüne göre çocuk ceza infaz kurumuna ve eğitimevine giren hükümlü çocuklar
Juvenile convicts received into juvenile prison and reformatory by type of crime

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	334	202	78	236	429
Öldürme - Homicide	45	28	17	21	39
Hırsızlık - Theft	51	29	12	47	121
Irza geçmek - Rape	30	20	7	30	7
Fiili livata - Sodomy	27	14	3	5	28
Yaralama - Assault	7	5	3	14	9
Gasp - Robbery	134	94	28	100	171
Diğer - Other	40	12	8	19	54

8.8 İBBS 2'ye göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler
Convicts received into prison by SRE 2

İBBS 2 - SRE 2		2006		2007		2008	
		Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
TR Türkiye - Turkey		75 567	2 106	122 621	4 516	73 897	2 674
TR10	İstanbul	12 297	423	19 456	938	11 423	485
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	2 405	71	3 893	158	1 985	64
TR22	Balıkesir, Çanakkale	2 965	95	4 450	194	2 488	118
TR31	İzmir	4 262	99	11 068	470	4 691	191
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	3 562	116	6 070	287	4 230	179
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	4 065	116	6 892	242	4 418	174
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	4 175	130	7 001	293	4 288	158
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	3 166	114	5 398	172	3 398	114
TR51	Ankara	4 525	140	7 028	226	5 022	155
TR52	Konya, Karaman	2 948	71	4 282	87	2 430	53
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	3 648	129	6 053	282	3 945	183
TR62	Adana, Mersin	4 381	123	6 073	243	4 065	183
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	1 950	37	2 747	68	2 388	83
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	1 152	42	2 087	81	1 559	79
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	2 193	59	3 225	95	1 940	63
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	1 181	57	2 058	110	1 165	52
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	894	36	1 365	44	669	21
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	2 970	80	4 923	179	3 142	106
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 679	28	2 764	82	1 622	45
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	1 087	12	1 788	25	850	27
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1 057	10	1 632	9	916	10
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 615	29	2 285	68	1 355	39
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 558	15	1 841	10	888	6
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	2 669	31	3 724	66	2 254	52
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	2 476	29	3 456	56	1 953	21
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	687	14	1 062	31	813	13

Not 1. Bölgeler suçun işlendiği ile göre oluşturulmuştur.
Not 2. Yabancı ülkede suç işleyen hükümlüleri kapsamamaktadır.

Note 1. Regions have been formed by the province where the crime was committed.
Note 2. Figures do not cover the convicts committed the crime abroad.

	Sayfa Page	
Açıklama	**150**	Explanation
9.1 Milletvekili Genel Seçimi sonuçları	**151**	9.1 Results of the General Election of Representatives
9.2 İBBS 2'ye göre 2007 Milletvekili Genel Seçimi	**152**	9.2 General Election of Representatives, 2007 by SRE 2
9.3 Seçim yılı ve cinsiyete göre milletvekili sayısı ve Meclis'teki temsil oranı, 1935-2007	**153**	9.3 Number of representatives and the rate of representation in the Assembly by the election year and sex, 1935-2007
9.4 Mahalli İdareler Seçimi sonuçları, 2009	**154**	9.4 Results of the Local Administration Elections, 2009
9.5 İBBS 2'ye göre 2009 İl Genel Meclisi Üyeleri Seçimi	**155**	9.5 The Election of Provincial General Council Members, 2009 by SRE 2

SEÇİMLER

Bu bölümde sunulan milletvekili ve mahalli idareler seçimi sonuçlarına ilişkin veriler, il ve ilçe seçim kurullarınca Kurumumuza gönderilen birleştirme tutanaklarına dayanılarak hazırlanmıştır.

İlk kez, 22 Temmuz 2007 tarihinde gerçekleştirilen Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, YSK Başkanlığı tarafından yürütülmekte olan Bilgisayar Destekli Merkezi Seçmen Kütüğü Projesi (SEÇSİS) kapsamında, YSK Başkanlığı'ndan elektronik ortamda alınarak yayına hazırlanmıştır.

Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, il, ilçe, bucak ve köyler itibariyle sandık bazında; Mahalli İdareler Seçimi sonuçları, il genel meclisi üyeleri seçiminde, il ve ilçeler bazında, belediye başkanı, belediye meclisi üyeleri ve büyükşehir belediye başkanlığı seçiminde ise belediyeler bazında yayımlanmaktadır.

ELECTIONS

The data presented in this section related to the results of the representatives and local administration elections are prepared by the records sent to TurkStat by the provincial and district election committees.

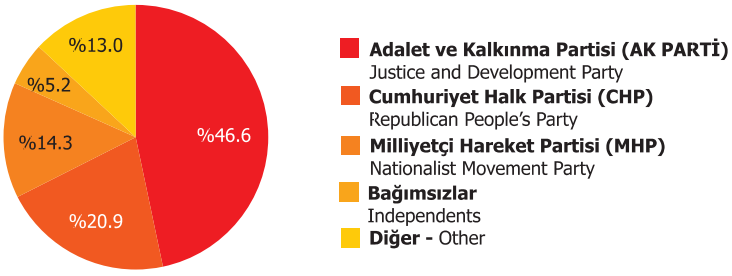
For the first time, the results of the General Election of Representatives held on July 22, 2007 were taken from the High Council of Elections Presidency in electronic media within the content of the Computer Supported Central Register of Voters Project held by the High Council of Elections Presidency and prepared for publication.

The results of the General Election of Representatives are published on the basis of ballot boxes for provinces, districts, sub-districts and villages; the results of the Elections of Local Administrations are published on the basis of provinces and districts for the election of provincial general council members and are published on the basis of municipalities for the elections of mayor, members of municipal council and mayor of metropolitan municipality.

9.1 Milletvekili Genel Seçimi sonuçları
Results of the General Election of Representatives
A. Alınan oy - Votes polled **B. Kazanılan milletvekilliği** - Seats won

		1991	1995	1999	2002	2007
Kayıtlı seçmen - Registered voters		29 979 123	34 155 981	37 495 217	41 407 027	42 799 303
Oy kullanan seçmen - Actual voters		25 157 089	29 101 469	32 656 070	32 768 161	36 056 293
Seçime katılma oranı - Participation rate (%)		83.9	85.2	87.1	79.1	84.2
Geçerli oy sayısı - Number of valid votes		24 416 666	28 126 993	31 184 496	31 528 783	35 049 691
Milletvekili sayısı - Number of representatives		450	550	550	550	550
Erkek - Males		442	537	527	526	500
Kadın - Females		8	13	23	24	50
Oyların siyasi parti ve bağımsızlara göre dağılımı						
Votes polled by political parties and independents						
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK PARTİ)	A	-	-	-	10 808 229	16 327 291
Justice and Development Party	B	-	-	-	363	341
Anavatan Partisi (ANAP)	A	5 862 623	5 527 288	4 122 929	1 618 465	-
Motherland Party	B	115	132	86	-	-
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	A	-	3 011 076	2 716 094	6 113 352	7 317 808
Republican People's Party	B	-	49	-	178	112
Demokratik Sol Parti (DSP)	A	2 624 301	4 118 025	6 919 670	384 009	-
Democratic Left Party	B	7	76	136	-	-
Doğru Yol Partisi (DYP)	A	6 600 726	5 396 009	3 745 417	3 008 942	-
True Path Party	B	178	135	85	-	-
Fazilet Partisi (FP)	A	-	-	4 805 381	-	-
Virtue Party	B	-	-	111	-	-
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)	A	-	2 301 343	5 606 583	2 635 787	5 001 869
Nationalist Movement Party	B	-	-	129	-	71
Refah Partisi (RP)	A	4 121 355	6 012 450	-	-	-
Welfare Party	B	62	158	-	-	-
Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP)	A	5 066 571	-	-	-	-
Social Democratic Populist Party	B	88	-	-	-	-
Bağımsızlar	A	32 721	133 895	270 265	314 251	1 835 486
Independents	B	-	-	3	9	26
Diğer - Other	A	108 369	1 626 907	2 998 157	6 645 748	4 567 237

Milletvekili Genel Seçimi sonuçları
Results of the General Election of Representatives
2007

9.2 İBBS 2'ye göre 2007 Milletvekili Genel Seçimi
General Election of Representatives, 2007 by SRE 2

İBBS 2 - SRE 2		**Sandık sayısı** Number polling units	**Kayıtlı seçmen sayısı** Registered voters	**Katılım oranı** Participation rate (%)	**Milletvekili sayısı** Number of representatives
TR Türkiye - Turkey		159 014	42 571 284	84.16	550
TR10	İstanbul	24 331	7 406 297	81.99	70
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	3 389	964 799	88.56	12
TR22	Balıkesir, Çanakkale	4 353	1 131 803	89.39	12
TR31	İzmir	8 601	2 528 035	84.79	24
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	6 198	1 737 748	88.82	21
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	7 415	1 915 898	91.01	26
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	7 622	2 147 111	88.85	24
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	7 192	1 961 693	86.90	23
TR51	Ankara	10 086	2 920 818	85.63	29
TR52	Konya, Karaman	4 971	1 327 158	87.28	19
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	5 561	1 534 941	85.98	21
TR62	Adana, Mersin	7 621	2 198 134	79.23	26
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	5 686	1 620 705	83.09	22
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	3 792	959 690	83.26	17
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	6 065	1 373 103	87.30	20
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	2 714	711 769	84.85	10
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	2 995	536 660	85.51	10
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	7 250	1 787 661	84.56	24
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	7 118	1 677 617	82.71	27
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	3 403	650 195	80.85	12
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2 426	547 702	75.33	12
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	4 419	1 012 659	78.54	17
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	3 463	837 951	79.29	18
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	4 058	1 058 116	81.59	17
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	4 917	1 228 569	75.93	21
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	3 368	794 452	78.70	16

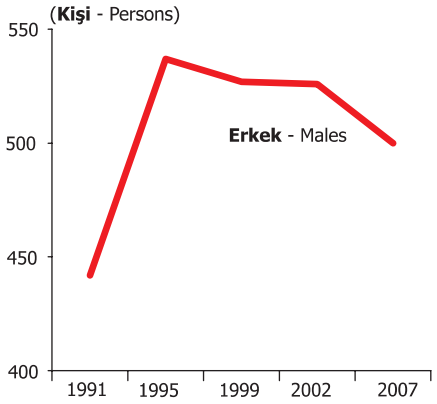
Not. Türkiye toplamı Resmi Gazete'den alınmış olup, bölge toplamları ve oranlar Kurumumuzda hesaplanmıştır.

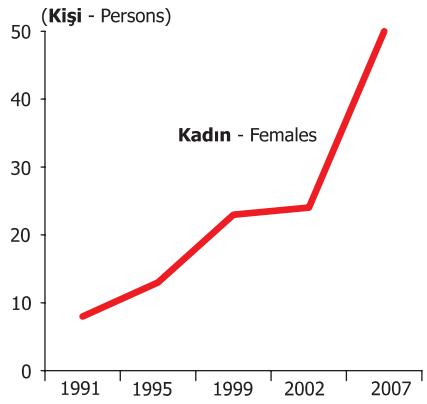
Note. The national total has been taken from the Official Gazette; total of the region and rates have been computed records at TurkStat.

9.3 Seçim yılı ve cinsiyete göre milletvekili sayısı ve Meclis'teki temsil oranı, 1935-2007
Number of representatives and the rate of representation in the Assembly by the election year and sex, 1935-2007

Seçim yılı Election year	Toplam milletvekili sayısı - Total number of representatives	Erkek Males	Temsil oranı Rate of representation (%)	Kadın Females	Temsil oranı Rate of representation (%)
1935	399	381	95.5	18	4.5
1939	429	413	96.3	16	3.7
1943	455	439	96.5	16	3.5
1946	465	456	98.1	9	1.9
1950	487	484	99.4	3	0.6
1954	541	537	99.3	4	0.7
1957	610	602	98.7	8	1.3
1961	450	447	99.3	3	0.7
1965	450	442	98.2	8	1.8
1969	450	445	98.9	5	1.1
1973	450	444	98.7	6	1.3
1977	450	446	99.1	4	0.9
1983	399	387	97.0	12	3.0
1987	450	444	98.7	6	1.3
1991	450	442	98.2	8	1.8
1995	550	537	97.6	13	2.4
1999	550	527	95.8	23	4.2
2002	550	526	95.6	24	4.4
2007	550	500	90.9	50	9.1

Seçim yılı ve cinsiyete göre milletvekili sayısı
Number of representatives by the election year and sex

9.4 Mahalli İdareler Seçimi sonuçları, 2009
Results of the Local Administration Elections, 2009

		İl genel meclisi üyeleri Provincial general council members	Büyükşehir belediye başkanlığı Mayor of metropolitan municipality	Belediye başkanlığı Mayor	Belediye meclisi üyeleri Municipal council members
Kayıtlı seçmen sayısı - Number of registered voters		48 049 446	22 677 450	39 809 274	39 809 272
Oy kullanan seçmen sayısı - Number of actual voters		40 932 260	18 861 493	33 510 343	33 461 620
Katılım oranı - Participation rate (%)		85.2	83.2	84.2	84.1
Geçerli oy sayısı - Number of valid votes		39 988 763	18 183 894	32 299 515	32 086 214
Siyasi parti ve bağımsızlar Political parties and independents					
Adalet ve Kalkınma Partisi Justice and Development Party	AK PARTİ	15 353 553	7 672 280	12 483 171	12 242 083
Anavatan Partisi Motherland Party	ANAP	304 361	48 358	197 454	204 250
Bağımsız Türkiye Partisi Independent Turkey Party	BTP	167 986	49 320	101 206	82 854
Barış ve Demokrasi Partisi Peace and Democracy Party	BDP	36	-	151	203
Büyük Birlik Partisi Great Union Party	BBP	943 765	116 216	384 487	508 076
Cumhuriyet Halk Partisi Republican People's Party	CHP	9 229 936	5 896 884	7 973 640	7 968 843
Demokrat Parti Democrat Party	DP	1 536 847	179 350	1 169 242	1 181 074
Demokratik Sol Parti Democratic Left Party	DSP	1 139 878	381 875	925 645	945 744
Demokratik Toplum Partisi Democratic Society Party	DTP	2 277 777	780 176	1 661 948	1 690 290
Emeğin Partisi Labour Party	EMEP	48 939	801	15 298	21 100
İşçi Partisi Worker's Party	İP	114 243	394	867	2 258
Hak ve Özgürlükler Partisi Rights and Freedoms Party	HAKPAR	29 392	12 966	5 670	4 618
Halkın Yükselişi Partisi People's Ascent Party	HYP	6 197	7 176	8 192	5 566
Liberal Demokrat Parti Liberal Democrat Party	LDP	2 285	8 518	8 608	2 451
Millet Partisi Nation Party	MP	41 818	11 405	5 772	6 685
Milliyetçi Hareket Partisi Nationalist Movement Party	MHP	6 386 279	2 249 039	5 326 953	5 338 339
Özgürlük ve Dayanışma Partisi Freedom and Solidarity Party	ÖDP	67 984	1 039	21 745	25 557
Saadet Partisi Felicity Party	SP	2 079 701	689 025	1 740 852	1 809 181
Türkiye Komünist Partisi Communist Party of Turkey	TKP	85 507	24 812	28 101	3 409
Bağımsızlar Independents	BĞMZ	172 279	54 260	240 513	43 633

9.5 İBBS 2'ye göre 2009 İl Genel Meclisi Üyeleri Seçimi
The Election of Provincial General Council Members, 2009 by SRE 2

İBBS 2 - SRE 2		**Sandık sayısı** Number of polling units	**Kayıtlı seçmen sayısı** Registered voters	**Katılım oranı** Participation rate (%)
TR Türkiye - Turkey		177 431	48 049 446	85.2
TR10	İstanbul	28 738	8 805 063	81.7
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	3 831	1 096 611	88.4
TR22	Balıkesir, Çanakkale	4 550	1 196 509	88.7
TR31	İzmir	9 477	2 790 455	85.1
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	6 847	1 940 855	89.3
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	8 043	2 092 942	90.2
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	8 805	2 483 645	86.4
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	7 932	2 186 640	87.6
TR51	Ankara	11 119	3 224 796	85.2
TR52	Konya, Karaman	5 446	1 469 846	86.6
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	6 351	1 772 496	87.4
TR62	Adana, Mersin	8 411	2 424 274	84.8
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	6 363	1 830 667	86.8
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	3 985	1 007 930	86.2
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	6 670	1 526 721	84.7
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	2 882	751 430	87.4
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	3 086	546 451	87.3
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	7 717	1 892 914	87.3
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	7 587	1 785 546	84.0
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	3 482	662 904	82.3
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2 640	620 778	80.4
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	4 639	1 060 933	83.2
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	3 918	990 415	81.6
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	5 010	1 355 749	84.1
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	6 010	1 578 061	83.0
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	3 892	954 815	83.8

Not. Türkiye toplamı Resmi Gazete'den alınmış olup, bölge toplamları ve oranlar birleştirme tutanaklarından Kurumumuzda hesaplanmıştır.

Note. The national total has been taken from the Official Gazette; total of the region and rates have been computed from consolidated records at TurkStat.

	Sayfa Page	
Açıklama	**158**	Explanation
10.1 (4/c) Emekli Sandığı'ndan aylık alanlar ve ödenen aylıklar	**161**	10.1 Persons receiving monthly benefits from the Government Employees Retirement Fund and type of benefits
10.2 (4/c) Emekli Sandığı gelir ve giderleri	**162**	10.2 Government Employees Retirement Fund, revenues and expenditures
10.3 (4/c) Emekli Sandığı tarafından yapılan diğer ödemeler	**162**	10.3 Amount of grants and lump-sum payments made by the Government Employees Retirement Fund
10.4 (4/c) Emekli Sandığı sağlık ödemeleri	**163**	10.4 Health payments of Government Employees Retirement Fund
10.5 (4/a) Sosyal sigorta uygulamasına tabi işyerleri ve sigortalı sayısı	**163**	10.5 Establishments and number of employees covered by the Social Insurance Institution
10.6 (4/a) Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan aylık alanlar	**163**	10.6 The persons who receiving monthly benefits from the Social Insurance Institution by type of benefit
10.7 (4/a) Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından tahakkuk ettirilen sigorta primleri	**164**	10.7 Insurance premiums payable to the Social Insurance Institution
10.8 (4/a) Sosyal Sigortalar Kurumu gelir, gider ve plasmanları	**164**	10.8 Social Insurance Institution receipts, expenditures and investments
10.9 (4/a) Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık harcamaları	**165**	10.9 Health expenditures of Social Insurance Institution
10.10 (4/b) Bağ-Kur'dan aylık alanlar ve ödenen aylıklar	**165**	10.10 Persons receiving monthly benefits from Bağ-Kur and type of benefit
10.11 (4/b) Bağ-Kur tarafından yapılan diğer ödemeler	**165**	10.11 Amount of grants and lump-sum payments made by Bağ-Kur
10.12 (4/a, 4/b, 4/c) SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'na yapılan bütçe transferleri	**166**	10.12 Budget transfers to Social Insurance Institution, Bağ-Kur and Government Employees Retirement Fund
10.13 Sosyal Güvenlik Kurumu toplam sağlık harcamaları	**166**	10.13 Total health expenditures of Social Security Institution
10.14 Sosyal Güvenlik Kurumu gelir ve giderleri, 2008	**167**	10.14 Incomes and expenditures of Social Security Institution, 2008
10.15 Türkiye İş Kurumu'na yapılan başvurular ve işe yerleştirilenler	**168**	10.15 Applications to and placements by the Turkish Employment Organization
10.16 Mesleklerine göre Türkiye İş Kurumu tarafından yurt dışında işe yerleştirilen işçiler	**168**	10.16 Workers placed in a position abroad by the Turkish Employment Organization
10.17 Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu çalışmaları	**169**	10.17 Social Services and Child Protection Agency's studies

SOSYAL GÜVENLİK

Bu bölümdeki veriler TC. Sosyal Güvenlik Kurumu, Türkiye İş Kurumu, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'ndan alınmıştır.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 16.06.2006 tarihli 26200 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve yürürlük tarihi 01.01.2007 olarak belirlenmiş, ancak, Kanunun bazı maddeleri Anayasa Mahkemesince iptal edildiğinden, yürürlük tarihi 5724 sayılı Kanunla 01.06.2008 tarihine, 5754 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla ise Kanunun tahsis mevzuatına ilişkin maddeleri 2008/Ekim ayı başı itibariyle yürürlüğe girmiştir.

5510 sayılı kanunun 4 üncü maddesinde; Kanuna göre sigortalı sayılanlar belirtilmiş olup, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının;

- (a) bendi kapsamında olanlar hizmet akdi ile çalışanları (mülga 506 ve 2925 sayılı kanunlara tabii olanlar),

- (b) bendi kapsamında olanlar köy ve mahalle muhtarları ile hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanları (mülga 1479 ve 2926 sayılı kanunlara tabi olanlar),

- (c) bendi kapsamında olanlar ise kamu görevlilerini (5434 sayılı Kanuna tabi olanlar) ifade etmektedir.

Söz konusu sigortalılar 4(a), 4(b), 4(c) sigortalıları olarak nitelendirilmektedir. Kanunla sağlanan yardımlar;

İş kazası ve meslek hastalığı sigortası: 4/a ve 4/b kapsamındaki İş kazası veya meslek hastalığı sonucu bedeni veya ruhi arızaya uğrayan sigortalıya şu hakları tanımaktadır.

- Sigortalıya, geçici iş göremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi,

- Sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri bağlanması,

- İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine, gelir bağlanması,

- Gelir bağlanmış olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi,

- İş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı için, cenaze ödeneği verilmesidir.

İş kazası ve meslek hastalığı sigortasından sağlanan yardımlar içerisinde tahsis mevzuatını içeren yardımlar, sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri verilmesi ve sürekli iş göremezlik geliri almakta iken ölen sigortalının hak sahiplerine ölüm geliri bağlanması, evlenme ve cenaze ödeneği verilmesidir.

Hastalık ve analık sigortası: 4(a) ve 4(b) kapsamındaki sigortalının, işkazası ve meslek hastalığı dışında kalan ve işgöremezliğe neden olan rahatsızlıklar hastalık halidir.

SOCIAL SECURITY

Data presented in this section are provided by the Social Security Institution, Turkish Employment Organization, Social Services and Child Protection Agency.

SOCIAL SECURITY INSTITUTION

Social Insurance and Universal Health Insurance Law No. 5510 published in Official Journal No. 26200 date 16.06.2006 and the effective date is determined as 01.01.2007. However, because of the some provisions of the Act has been canceled by the Constitutional Court, the date of entry into force postponed to 01.06.2008. Also with the Law of Making Amendments in Social Insurance and Universal Health Insurance Law and Certain Laws and Decree Laws, articles of the Law relating to the allotment regulation came into force as of early October 2008.

In Article 4 of the Law No 5510; individuals deemed to be insurance holders according to the Law has mentioned. 1th sub-paragraph of Article 4th of the Law, refers.

- under item (a) of paragraph one of Article 4, those employees working with service contracts (those subject to amended 506 and 2925 numbered Laws),

- under item (b) of paragraph one of Article 4, among the village and quarter headmen and individuals working on his/her own name and account without being bound by a service contract; (those subject to amended 1479 and 2926 numbered Laws),

- under item (c) of paragraph one of Article 4, the public officials (those subject to 5434 numbered Law).

Such insured persons are regarded as 4 (a), 4 (b), 4 (c) insurance holders. Benefits provided by the Law;

Work accidents and occupational disease insurance: Following are the rights provided by this insurance for within the scope of 4/a and 4/b insurance holder who have a physical or mental handicap due to work accident or occupational disease.

- Giving daily temporary incapacity allowance to the insurance holder during the period of temporary incapacity to work,

- Putting the insurance holder on permanent incapacity income,

- Putting on income the right holders of the insurance holder who died due to work accident or occupational disease,

- Giving marriage bonuses to female children who were put on income,

- Giving funeral benefit for the insurance holder died of work accident or occupational disease.

Benefits of allotment regulation in work accidents and occupational diseases insurance, are giving permanent incapacity income to the insurance holder and putting on income the right holders of the insurance holder who died while receiving permanent incapacity income, giving marriage bonuses and funeral benefit.

Sickness and maternity insurance: Sicknesses of the insurance holder under items (a) and (b) of paragraph one of Article 4, other than work accident or occupational disease and which causes the incapacity to work in the individual are sickness statuses.

Hastalık ve analık sigortasından sigortalıya hastalık veya analık hallerine bağlı olarak ortaya çıkan işgöremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Daily temporary incapacity allowance shall be given to the insurance holder, during the temporary incapacity period arising due to sickness or maternity statuses, from the sickness and maternity insurance.

Sigortalı kadına veya sigortalı olmayan eşine her çocuk için yaşaması şartıyla doğum tarihinde geçerli olan ve Kurum Yönetim Kurulunca belirlenip Bakan tarafından onaylanan tarife üzerinden emzirme ödeneği verilir.

Nursing benefit applicable by the date of delivery, over the tariff determined by the Board of Directors of the Institution and approved by the Minister, shall be payable to the female insurance holder or to the male insurance holder due to his not insured spouse for each newborn, provided that the newborn lives.

Malullük sigortası: Sigortalının veya işverenin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün veya iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az %60'ını, (c) bendi kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün en az %60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalılar, malullük aylığından yararlanır.

Invalidity insurance: The insurance holder, who is determined by the Institutions Health Committee to have lost working power or minimum 60% of the earning power in profession due to work accident or occupational disease for insurance holders under items (a) and (b) under paragraph one of Article 4 and to have lost minimum 60% of the earning power in profession or at a degree which does not allow him/her to carry out his/her duties for the insurance holders under item (c), as a result of examining the reports and the medical documents the report is based on, prepared duly by the providers of health-care services authorized by the Institution, upon request of the insurance holder or the employer, shall benefit from invalidity pension.

Yaşlılık sigortası: Yaşlılık sigortasından yapılan yardımlar yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları taşıyan sigortalılara yaşlılık aylığı bağlanması ve yaş şartının doldurduğu halde diğer yaşlılık aylığı hak kazanma koşullarını taşımayan sigortalılara yaşlılık toptan ödemesi yapılmasıdır.

Old-age insurance: Rights granted from the old-age insurance to the insurance holder who have conditions to old-age pension benefit are putting on old-age pension and making single payment who do not have conditions to old- age pension benefit.

Ölüm sigortası: Ölüm sigortasından sağlanan yardımlar; ölüm aylığına hak kazanma koşullarını taşıyan sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanması, ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanamaması durumunda ölüm toptan ödemesi yapılması, aylık almakta olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi, cenaze ödeneği verilmesidir.

Survivors insurance: The rights granted from the survivors insurance are, putting on survivors' pension to survivors of insurance holder who have conditions to survivor pension benefit, making single payment to the survivors while not putting the survivor pension, granting marriage support to daughters receiving pension, granting funeral benefit.

Genel sağlık sigortası: Genel Sağlık Sigortası ile Sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan genel sağlık sigortalısı ile bakmakla yükümlü olduğu kişiler yararlandırılır. Genel sağlık sigortalısının ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlıklı kalmalarını; hastalanmaları halinde sağlıklarını kazanmalarını; iş kazası ile meslek hastalığı, hastalık ve analık sonucu tıbben gerekli görülen sağlık hizmetlerinin karşılanmasını, iş göremezlik hallerinin ortadan kaldırılmasını veya azaltılmasını temin etmek amacıyla sağlık hizmetleri finansmanı Kurumca sağlanır.

Universal health insurance: Universal health insurance holder and their dependants of health insurance holder shall be benefited from universal health insurance. Health-care services to be financed by the Institution in order to ensure that the health of universal health insurance holder and his/her dependants are maintained, that they regain their health in case of sickness, that the health-care services found necessary in medical terms as a result of work accident and occupational disease, sickness and maternity, and that the incapacity status is eliminated or reduced.

5510 sayılı kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı kanuna tabii iştirakçi olanlar hakkında 5434 sayılı kanuna tabi iştirakçi olanlar hakkında 5434 sayılı kanun hükümlerinin uygulanması devam etmektedir.

Before the date of entry into force of Law no 5510, the Law no 5434 continue to be implemented for individuals who are participants in accord with the Law no 5434.

Vazife malullüğü aylığı: Sigortalıların vazifelerini yaptıkları sırada veya vazifeleri dışında idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden veya kurumlarının menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken ya da idarelerince sağlanan bir taşıtla işe gelişi ve işten dönüşü sırasında veya işyerinde meydana gelen kazadan dolayı vazife malulü olanlara bağlanan aylıktır. Vazife malullerinden sayılan harp malullerine ayrıca harp malullüğü zammı ödenir ve bazı ek yardımlar yapılır.

Duty disability pension: This is the pension putting on disabled of duty during the insurance holders' carrying out their duties or carrying out other duties of any public administration to which they are charged with duty by their won administrations out of their duties, or while carrying out a work for defending the interests of their institutions, or by an accident occurred during going to or coming from work or occurred at the workplace. Disabled veteran increment and some additional benefit pay for disabled veterans whom to be considered within duty disabled.

Emekli ikramiyesi: Emekliliğe sevk dolayısıyla kendilerine ilk defa emeklilik, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlananlardan hizmet süreleri belirli bir yılı doldurmuş olanlara ve hizmet süresi belirli bir yılı doldurmuş olanlardan ölenlerin dul ve yetimlerine görev aylıklarının belirli bir katı tutarında ödenen ikramiyedir.

Evlenme ikramiyesi: Evlenme nedeniyle aylığı kesilen dul ve kız yetimlere bir defa için aldıkları dul ve yetim aylıklarının belirli bir katı tutarında ödenen ikramiyedir.

Toptan ödeme: Ölüm, emeklilik, yaş haddi, adi malullük, sicil gibi nedenlerle görevlerinden ayrılan ve hizmet süreleri aylık bağlanmasına yeterli olmayan kişilere ve bunların dul ve yetimlerine yapılan ödemedir.

Reteirement bonus: This is the bonus which is paid as valued at particular times of their wages which is put on the people who entittled to a pension, ordinary invalidity, duty disability and those have a particular lenght of service and also it is the bonus which is paid to the survivors of the death people those have a particular lenght of service.

Marriage bonus: This is the bonus paid one time to the survivors (widowed and female children) whose pension is terminated because of marriage.

Total payment: This is the payment which is made to people those gave up their duty because of death, retirement, age limit, ordinary invalidity, professional records those who has not enough lenght of service in order to grant a pension and their survivors.

TÜRKİYE İŞ KURUMU

Türkiye İş Kurumu iş ve işçi bulma çalışmalarını yurt içinde ve yurt dışında bir kamu hizmeti olarak düzenlemek ve yürütmek, aktif ve pasif işgücü programı uygulamak, iş gücü piyasasını izlemek ve düzenlemekle görevlidir.

TURKISH EMPLOYMENT ORGANIZATION

Main aim of Turkish Employment Organization is to organize and execute the studies on finding job and worker both in Turkey and outside of Turkey as a public service and also to apply active and passive labour force programme to follow and arrange labour force market.

SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU

Sosyal Hizmetler; kişi ve ailelerin kendi bünye ve çevre şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi, manevi ve sosyal yoksunluklarının giderilmesine ve ihtiyaçlarının karşılanmasına, sosyal sorunlarının önlenmesi ve çözümlenmesine yardımcı olunmasını ve hayat standartlarının iyileştirilmesi ve yükseltilmesini amaçlayan sistemli ve programlı hizmetler bütününü ifade eder.

SOCIAL SERVICES AND CHILD PROTECTION AGENCY

Social services is described as the integrity of systematic and programmed services aiming at recovery of financial, emotional and social deprivations of; increasing the living standarts of persons and families and prevention of and support towards the social issues arising from their inner and environmental conditions or from out of their control.

SHÇEK Genel Müdürlüğü; korunmaya, bakıma veya yardıma muhtaç aile, çocuk, genç, kadın, özürlü ve yaşlılarımıza 24 saat sürekli koruma ve bakım hizmetini yatılı ve gündüzlü olarak vermektedir.

General Directorate of SHCEK, on the residential and day-long services basis, ensures 24 hours of constant protection and care services towards families, children, youngsters, women, persons with disability and the elderly who are in need of protection, care or assistance.

Çocuk, kadın, özürlü, yaşlı, aile, toplum merkezleri, evlat edindirme, koruyucu aile, sosyal yardım uygulamaları, sokakta yaşayan, çalıştırılan çocuklara ve özürlülerin evde bakımına yönelik hizmetleri ile tüm alanlarda gönüllü katkı ve katılımların organizasyonu gibi koruyucu, önleyici ve eğitici çalışmaların yanında uluslararası sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmekle görevlidir.

It is authorized on the execution of protective, preventive and training services towards children, women, persons with disability, elderly, family, community centers, adoption, foster family, social support practices, children living and working on streets and of services towards home care of persons with disability and also contribution and organization of voluntary participations in all fields as well as the execution of the international social services (ISS).

Sosyal hizmet kuruluşları; Kanunun amacına ve belirtilen esaslara uygun faaliyette bulunan kuruluşlar olup; İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü, İlçe Sosyal Hizmetler Müdürlüğü ve Çocuk Yuvaları; Yetiştirme Yurtları, Kreş ve Gündüz Bakımevleri, Huzurevleri, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri, Çocuk ve Gençlik Merkezleri, Kadın Konukevleri, Toplum Merkezi ve Aile Danışma Merkezleri, Aile Danışma ve Rehabilitasyon Merkezleri, Yaşlı Hizmet Merkezi, Koruma Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi, Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezlerinden oluşmaktadır.

Social services institutions that perform services pursuant to the objective of the Law and the specified principles are as follows; Provincial Social Services Management, District Social Services Management, Children's Home, Orphanages, Creche, Day-Care Center, Homes for the Elderly Persons, Care and Rehabilitation Centers, Child and Youth Centers, Women Shelters, Community Center and Family Counseling Centers, Family Counseling and Rehabilitation Centers, Elderly Care Center, Protection, Care and Rehabilitation Center and Care and Social Rehabilitation Center.

10.1 (4/c) Emekli Sandığı'ndan aylık alanlar ve ödenen aylıklar
Persons receiving monthly benefits from the Government Employees Retirement Fund and type of benefits

	2004	2005	2006	2007	2008*
Toplam - Total					
Kişi sayısı - Number of persons	1 565 175	1 648 085	1 701 543	1 749 378	1 807 417
Ödenen aylık (Milyon TL) Monthly benefits (Million TL)	9 169 009 941	10 787 953 750	11 460 992 869	15 381 818 439	16 684 394 254
Emekli - Retired persons					
Kişi sayısı - Number of persons	987 147	1 061 509	1 107 904	1 147 518	1 198 664
Ödenen aylık (Milyon TL) Monthly benefits (Million TL)	7 194 099 958	8 588 975 849	9 114 868 430	12 454 866 856	12 945 346 123
Adi malül - Disabled persons					
Kişi sayısı - Number of persons	21 432	22 116	22 451	22 883	23 155
Ödenen aylık (Milyon TL) Monthly benefits (Million TL)	120 436 273	133 835 244	160 209 480	181 995 789	205 909 138
Görev malülü - Persons disabled on the job					
Kişi sayısı - Number of persons	8 836	10 006	9 406	9 239	6 401
Ödenen aylık (Milyon TL) Monthly benefits (Million TL)	73 483 826	86 542 485	94 763 385	106 137 411	82 679 204
Emeklilerin dul ve yetimleri - Widows, widowers and orphans of retired persons					
Kişi sayısı - Number of persons	432 020	441 408	449 696	459 527	477 946
Ödenen aylık (Milyon TL) Monthly benefits (Million TL)	1 417 919 921	1 595 503 426	1 655 209 856	2 069 529 735	2 940 892 679
Adi malül dul ve yetimleri - Widows, widowers and orphans of disabled persons					
Kişi sayısı - Number of persons	20 918	21 004	21 140	21 188	21 435
Ödenen aylık (Milyon TL) Monthly benefits (Million TL)	73 112 204	80 376 941	88 005 492	99 570 968	112 712 760
Görev malülü dul ve yetimleri - Widows, widowers and orphans of persons disabled on the job					
Kişi sayısı - Number of persons	42 168	39 930	39 401	37 970	29 157
Ödenen aylık (Milyon TL) Monthly benefits (Million TL)	175 243 686	177 635 250	206 395 722	221 286 646	208 194 936
Vatani hizmet ve madalya aylığı Patriotic duty and medal holders benefits					
Kişi sayısı - Number of persons	52 654	52 112	51 545	51 053	50 659
Ödenen aylık (Milyon TL) Monthly benefits (Million TL)	114 714 073	125 084 555	141 540 504	248 431 034	188 659 414
İştirakçi dul ve yetim - Widows, widowers and orphans of participant persons					
Kişi sayısı - Number of persons (1)					
Ödenen aylık (Milyon TL) Monthly benefits (Million TL)	371 151 594	404 161 610	455 759 739	16 956 279	

Not 1. Emekli sayısına, sandığa tabi hizmeti olup diğer sosyal güvenlik kurumlarından emekli olanlar kapsanmamıştır.
Not 2. 2008 yılı ödeme bilgileri geçici rakamlardır.
(1) İştirakçi dul ve yetimlerinin sayısının ayırımı yapılamamakta olup, emeklilerin dul yetimleri, adi malül dul ve yetimleri, görev malülü dul yetimlerinin tümünün içerisinde dağılmış bir şekilde bulunmaktadır. Bu nedenle toplam içinde yer almaktadır.

Note 1. Data concerning the retired persons does not cover persons who are in other social security institutions eventhough they belong.
Note 2. Payment data of 2008 are provisional.
(1) Because the differentiation of numbers of participant widows, widowers and orphans can not be made, it is included in the numbers of retired persons, disabled persons and persons disabled on the job.

10.2 (4/c) Emekli Sandığı gelir ve giderleri
Government Employees Retirement Fund, revenues and expenditures **(Milyon TL** - Million TL)

	2004	2005	2006	2007
Gelir - Revenues	7 780 463 466	10 098 998 052	10 458 977 327	18 342 187 193
Faaliyet gelirleri - Operating income	7 732 230 760	9 557 856 171	9 862 636 057	10 988 959 448
Faaliyet dışı gelirler ve kârlar - Non operating incomes and other profits [1]	48 232 706	541 141 881	596 341 270	7 353 227 745
Gider - Expenditures	12 245 226 169	14 085 992 348	14 723 795 328	17 845 872 867
Faaliyet giderleri - Operating expenses	12 216 798 146	14 023 530 356	14 602 225 808	17 671 073 829
Faaliyet dışı gider ve zararlar - Non operating expenses and other losses [1]	28 428 023	62 461 993	121 569 520	174 799 038

Not. 2008 yılı bilgileri muhasebe işlemleri tek sistem üzerinden yürütülmeye başlandığından kurumlara göre gelir ve gider ayrımı verilememiştir.

(1) 2002 yılına ait plasman gelirleri / giderleri kalemlerinde değişiklik yapılmıştır.

Note. Revenues and expenditures differentiation by institutions could not given for 2008 since the accounting transactions were started to be carried out by unified accounting system.
(1) Changes has been made in the investment receipts / expenditures items for 2002.

10.3 (4/c) Emekli Sandığı tarafından yapılan diğer ödemeler
Amount of grants and lump-sum payments made by the Government Employees Retirement Fund

	2004	2005	2006	2007	2008*
Emekli ikramiyesi - Retirement grant					
Kişi sayısı - Number of persons	91 715	84 626	75 707	68 627	57 831
Ödenen (Milyon TL) - Payment (Million TL)[1]	1 621 063 012	1 727 925 286	1 628 657 186	1 611 722 648	1 655 454 223
Ölüm yardımı - Death grant					
Kişi sayısı - Number of persons	14 132	13 078	14 788	15 909	16 088
Ödenen (Milyon TL) - Payment (Million TL)	10 734 605	11 808 404	13 420 076	15 417 967	15 535 195
Evlenme ikramiyesi - Marriage grant					
Kişi sayısı - Number of persons	4 415	4 520	6 252	5 778	5 270
Ödenen (Milyon TL) - Payment (Million TL)	10 470 870	12 227 961	17 314 467	16 956 279	17 329 698
Toptan ödeme - Lump-sum payment					
Kişi sayısı - Number of persons	463	367	347	203	523
Ödenen (Milyon TL) - Payment (Million TL)	5 064 791	5 706 844	5 195 611	4 761 406	7 997 506
Kesenek iadesi - Repayment of contributions					
Kişi sayısı - Number of persons	183	221	1 674	972	1 439
Ödenen (Milyon TL) - Payment (Million TL)	212 929	406 305	20 301 048	80 774 683	1 541 801
Sağlık yardımı - Medical care					
Ödenen (Milyon TL) - Payment (Million TL)	2 755 094 289	2 891 177 675	2 770 724 697	2 294 097 292	

Not. 2008 yılı ödeme bilgileri geçici rakamlardır.
(1) Toptan ödeme ikramiyelerini de kapsar.

Note. Payment data of 2008 are provisional.
(1) Also covers lump-sum payment grants.

10.4 (4/c) Emekli Sandığı sağlık ödemeleri
Health payments of Government Employees Retirement Fund

(Milyon TL - Million TL)

	2004	2005	2006	2007
Toplam - Total	2 755 094 289	2 891 177 675	2 770 724 697	2 294 097 292
Hastane, ameliyat ve tedavi - Hospitalization, surgical operations and inpatient treatment	1 130 569 048	1 157 553 465	1 353 749 654	1 097 694 465
Diş tedavi ve protez Dental treatment and prostheses	8 086 070	8 005 384	8 398 815	7 106 273
Gözlük camı ve çerçeve Optical glasses and frames	47 820 214	46 632 452	44 372 851	38 999 439
Vücut ve organ protezi - Organs and prostheses	2 058 343	1 122 103	2 006 719	1 046 653
İçmece, kaplıca tedavisi - Thermal treatment	1 365 876	1 686 891	2 144 635	3 646 026
İşitme cihazı - Hearing aids	8 600 537	9 574 475	12 883 569	11 056 830
Sağlık yolluğu - Travel allowances	4 616 729	5 143 185	5 462 116	4 123 980
Eczane, ilaç - Pharmacy, pharmaceuticals	1 523 457 816	1 605 090 881	1 265 266 819	1 071 366 099
İyileştirme - Therapeutic devices	28 519 656	56 368 839	76 439 519	59 057 526

Not. 4/a, 4/b ve 4/c kapsamındakilerin sağlık ödemeleri 2008 yılı Ocak ayından itibaren SGK adına tek bir yerden yapılmaktadır.

Note. Health payment of 4/a, 4/b and 4/c has made in a single location for SSI, since 2008 January.

10.5 (4/a) Sosyal sigorta uygulamasına tabi işyerleri ve sigortalı sayısı
Establishments and number of employees covered by the Social Insurance Institution

	2004	2005	2006	2007	2008*
İşyeri - Establishments [1]	850 928	944 984	1 036 328	1 116 638	1 170 248
Kamu - Public sector	25 585	31 198	28 699	31 304	30 369
Özel - Private sector	825 343	913 786	1 007 629	1 085 334	1 139 879
Sigortalı - Employees insured	6 181 251	6 918 605	7 818 642	8 505 390	8 802 989
Kamu - Public sector	661 380	680 500	659 899	722 015	731 704
Özel - Private sector	5 519 871	6 238 105	7 158 743	7 783 375	8 071 285
Erkek - Males	4 927 085	5 486 494	6 191 309	6 603 475	6 774 527
Kadın - Females	1 254 166	1 432 111	1 627 333	1 901 915	2 028 462

Not. 2007 yılına ait veriler Aralık ayı sonu itibariyle, daha önceki yıllara ait veriler ise Eylül ayı sonu verileridir.
(1) Bildirgesi alınan işyerleridir.

Note. Data of 2007 are by the end of December, data of previous years are by the end of September.
(1) Data relates to business establishments which submitted memoranda.

10.6 (4/a) Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan aylık alanlar
The persons who receiving monthly benefits from the Social Insurance Institution by type of benefit

	2004	2005	2006	2007	2008*
Toplam - Total	4 120 866	4 308 186	4 510 701	4 763 434	5 024 696
İş kazası, meslek hastalıkları sigortası Work injury and occupational disease insurance	127 469	127 012	128 232	129 285	129 916
Malül - Disable workers	53 063	53 584	54 857	56 105	56 668
Eş - Widow and widowers	31 897	32 210	32 737	33 191	33 545
Çocuk - Children	33 322	33 005	32 446	31 696	31 392
Ana, baba ve kardeş Parents, sisters and brothers	9 187	8 213	8 192	8 293	8 311
Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortası Disability, old age and death insurance	3 993 397	4 181 174	4 382 469	4 634 149	4 894 780
Yaşlı - Retired workers	2 838 422	2 988 054	3 151 374	3 297 393	3 467 017
Malül - Disabled workers	63 071	62 700	63 861	64 883	65 175
Eş - Widow and widowers	663 814	692 547	726 979	798 961	862 074
Çocuk - Children	418 344	428 213	430 207	462 097	488 844
Ana, baba - Parents	9 746	9 660	10 048	10 815	11 670

10.7 (4/a) Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından tahakkuk ettirilen sigorta primleri
Insurance premiums payable to the Social Insurance Institution **(Milyon TL** - Million TL)

	2003	2004	2005	2006	2007
Toplam - Total	14 307 637 687	19 220 354 069	21 926 052 783	27 364 526 001	32 012 437 178
İş kazası, meslek hastalıkları					
Work injury and occupational diseases	987 910 845	1 329 137 474	1 537 158 982	1 847 595 842	2 220 418 447
Hastalık - Sickness	4 344 185 558	5 844 622 501	6 759 366 437	8 129 421 704	9 763 510 428
Analık - Maternity	395 497 194	531 853 042	615 034 597	739 038 336	888 445 585
Malüllük, yaşlılık ve ölüm					
Disability, old age and death	8 580 044 090	11 514 741 052	13 014 492 766	16 648 470 118	19 140 062 718
Sosyal güvenlik destek primi					
Social security premium	401 645 126	542 309 088	624 237 915	844 890 760	956 565 643
Tarım işçileri - Agricultural workers	42 457 491	65 706 144	77 531 584	93 520 389	118 268 534

Not 1. İş kazası, meslek hastalıkları ile analık sigortası primlerinin tamamı işverenlerce ödenmektedir. Hastalık, malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri ise işçi ve işverenler tarafından belirli oranlarda ödenir.
Not 2. Sosyal güvenlik destek primi ve tarım işçileri sigorta primi 2001 yılından itibaren diğer sigorta kolları içinde verildiğinden, ayrıca genel toplam içinde gösterilmemiştir.

Note 1. Premiums for work injury occupational disease and maternity insurance are paid by employers alone. Premiums for sickness, disability old, age and death insurance are paid by both employees and employers in specified proportions.
Note 2. Social security premium and agricultural workers insurance premiums are not covered in total, since they are distributed in other insurance branches beginning from 2001.

10.8 (4/a) Sosyal Sigortalar Kurumu gelir, gider ve plasmanları
Social Insurance Institution receipts, expenditures and investments **(Milyon TL** - Million TL)

	2003	2004	2005	2006	2007
Gelir - Receipts					
Prim - Premiums	14 307 637 687	19 220 354 069	21 926 052 783	27 364 526 001	32 012 437 178
Faiz - Interst	213 134 065	183 391 404	153 600 896	943 616 770	1 453 001 117
Tahvil ve bono - Income from securities	-	23 086[(1)]	-	-	-
Kira - Rent	105 935 566	137 558 101	34 463 354	37 713 446	38 917 427
Çeşitli - Miscellaneous	4 466 618 320	7 326 560 274	12 460 189 505	9 065 686 648	17 980 682 017
Gider - Expenditures					
Yönetim - Administration	319 631 709	360 656 224	754 159 043	679 807 967	694 544 577
Direkt sigorta - Direct benefit payments	11 927 148 596	16 934 044 998	22 506 818 785	25 920 423 831	39 141 768 912
Ayrılan karşılık - Reserves	3 051 580 902	5 122 382 570	9 710 293 813	6 274 328 875	2 062 165 749
Diğer - Other	3 833 346 531	4 495 517 934	1 774 447 906	4 537 082 190	62 863 563
Plasmanlar - Investments					
Bankalardaki mevduat - Bank deposits	1 218 364 736	1 446 837 042	749 048 359	618 935 051	448 264 837
Tahvil - Bonds	-	-	-	-	-
Gayrimenkul - Real estate	1 943 524 174	2 255 149 322	1 036 013 568	1 032 724 417	1 004 444 002
İşçi mesken kredileri ve temlik edilen meskenler					
Credits and provision for workers dwellings	550	-	-	-	-
Diğer - Other	1 048 441 878	1 241 935 696	121 625 053	119 432 841	101 668 766

(1) Yalnız tahvil bilgisi verilmiştir.

(1) Data includes only bonds bills.

10.9 (4/a) Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık harcamaları
Health expenditures of Social Insurance Institution

	2003	2004	2005	2006	2007
Toplam sağlık harcaması (Milyar TL)					
Total health expenditures (Billion TL) (1)	4 981 194	6 635 691	7 853 588	10 600 192	11 712 143
İlaç harcaması (Milyar TL)					
Medicine expenditures (Billion TL) (2)	2 101 496	2 687 750	3 505 777	3 338 875	3 909 943
İlaç harcaması artış oranı					
Increase rate of medicine expenditures (%)	11.9	27.9	30.4	-4.0	17.1
Sağlık harcamaları içindeki oranı					
Share in health expenditures (%)	42.2	40.5	44.6	31.5	33.3

Not. 4/a, 4/b ve 4/c kapsamındakilerin sağlık ödemeleri 2008 yılı Ocak ayından itibaren SGK adına tek bir yerden yapılmaktadır.
(1) İlaç giderleri dahildir.
(2) Avans hesaplarında kapanmayan ilaç tutarı 1 607 779 Milyar TL'dir.

Note. Health payment of 4/a, 4/b and 4/c has made in a single location for SSI, since 2008 January.
(1) Includes medicine expenditure.
(2) The medicine expenditure not included in advance accounts is 1 607 779 Billion TL.

10.10 (4/b) Bağ-Kur'dan aylık alanlar ve ödenen aylıklar
Persons receiving monthly benefits from Bağ-Kur and type of benefit

	2004	2005	2006	2007	2008*
Aylık alan (Kişi sayısı)					
Beneficiary (Number of persons)	1 519 190	1 600 294	1 753 025	1 817 685	1 965 247
Yaşlılık aylığı - Old age benefit	899 832	963 818	1 087 865	1 136 641	1 252 324
Malüllük aylığı - Disability benefit	16 515	16 097	15 667	15 149	14 917
Dul ve yetim aylığı					
Widows and orphans benefit	602 843	620 379	649 493	665 895	698 006
Ödenen aylık (Milyon TL)					
Monthly benefits paid (Million TL)	6 085 475 373	7 217 777 232	9 498 370 443	10 774 223 819	9 272 417 686
Yaşlılık aylığı - Old age benefit	4 485 952 741	5 380 044 414	7 364 205 219	7 958 600 003	6 936 393 366
Malüllük aylığı - Disability benefit	74 558 086	82 998 717	89 084 302	109 978 843	86 713 696
Dul ve yetim aylığı					
Widows and orphans benefit	1 406 725 741	1 630 617 193	1 981 539 232	2 615 169 982	2 249 310 624
Sosyal yardım zammı					
Social assistance supplement	118 238 805	124 116 908	63 541 690	90 474 991	-

10.11 (4/b) Bağ-Kur tarafından yapılan diğer ödemeler
Amount of grants and lump-sum payments made by Bağ-Kur **(Bin TL** - Thousand TL)

	2004	2005	2006	2007	2008
Yaşlılık toptan ödemesi					
Lump-sum payments for old age	114 280.71	142 012.72	351 994.84	245 572.00	406 030.00
Ölüm toptan ödemesi					
Lump-sum payments for death	30 836.05	48 988.18	63 015.26	115 024.35	58 312.00
Cenaze yardımı - Funeral grants	3 778 522.49	4 283 521.32	4 411 492.10	6 045 386.45	4 341 341.00

10.12 (4/a, 4/b, 4/c) SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'na yapılan bütçe transferleri

Budget transfers to Social Insurance Institution, Bağ-Kur and Government Employees Retirement Fund **(Milyar TL** - Billion TL)

	2005	2006	2007	2008
SSK - Social Insurance Institution	7 507 000	8 527 000	15 804 628	23 451 270
Bağ-Kur - Bağ-Kur	6 926 000	4 330 000	6 070 873	2 154 482
Emekli Sandığı - Government Employees Retirement Fund	8 889 000	10 035 000	7 260 878	9 410 651

10.13 Sosyal Güvenlik Kurumu toplam sağlık harcamaları

Total health expenditures of Social Security Institution **(Million TL** - Million TL)

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam sağlık - Total health	13 150	13 608	17 667	19 984	25 346
Tedavi - Treatment	5 906	5 626	8 489	10 267	13 953
İlaç - Medicine	6 399	7 001	8 372	8 858	10 717
Diğer - Other	845	980	805	859	676
4/a	6 636	7 065	11 106	14 738	
Tedavi - Treatment	3 502	3 088	5 486	7 880	
İlaç - Medicine	2 687	3 553	5 266	6 379	
Diğer - Other (1)	447	424	354	480	
4/b	3 719	3 626	3 816	3 052	
Tedavi - Treatment	1 269	1 363	1 667	1 385	
İlaç - Medicine	2 188	1 841	1 841	1 407	
Diğer - Other	262	422	308	260	
4/c	2 796	2 917	2 744	2 193	
Tedavi - Treatment	1 135	1 175	1 337	1 003	
İlaç - Medicine	1 524	1 607	1 265	1 072	
Diğer - Other	136	135	143	118	

Not 1. 2001-2005 yılları arası 4/a kapsamındakilerin sağlık harcamaları diğer kaleminde, geçici iş görmezlik, yolluk ve sağlık personel-idame giderleri yer almamaktadır. 4/c kapsamındakilere sağlık yolluk giderleri dahildir.

Not 2. SGK sağlık harcamalarına 2007, 2008 ve 2009 yıllarında yolluk giderleri dahil değildir. Yolluk giderleri 2007 yılında 61 milyon TL, 2008 yılında 58 milyon TL'dir.

Not 3. 4/a, 4/b ve 4/c kapsamındakilerin sağlık ödemeleri 2008 yılı Ocak ayından itibaren SGK adına tek bir yerden yapılmaktadır.

(1) Tıbbi cihaz malzeme, şahıs vb., optik.

Note 1. In the period of 2001-2005 temporary incapacity income, transportation allowance and health staff expenditures are not included by other item in health expenditures of 4/a, but transportation allowance in other item for 4/c.

Note 2. In the years of 2007, 2008 and 2009, SSI health expenditures do not include transportation allowance. Transportation allowance was 61 million TL in 2007, it was 58 million TL in 2008.

Note 3. Health payment of 4/a, 4/b and 4/c has made in a single location for SSI, since 2008 January.

(1) Medical device equipment, person etc., optics.

10.14 Sosyal Güvenlik Kurumu gelir ve giderleri, 2008
Incomes and expenditures of Social Security Institution, 2008 (TL)

Toplam - Total	79 919 455 563.17
Malüllük, yaşlılık ve ölüm aylıkları - Invalidity, old-age and survivor pensions	57 683 136 667.67
Malüllük aylığı - Invalidity pension	4 697 377 007.76
Yaşlılık aylığı - Old-age pension	41 311 725 980.90
Ölüm aylığı - Survivor pension	8 445 333 332.30
Sürekli iş göremezlik giderleri - Permanent incapacity expenditures	759 252 404.72
Vazife malülü aylığı - Duty disability pension	86 040 736.26
Emekli dul ve yetim aylığı - Retirement survivor pension	2 072 968 905.90
Adi malül dul ve yetim aylığı - Ordinary invalidity survivor pension	108 430 619.22
Vazife malülü dul ve yetim aylığı - Duty disability survivor pension	202 007 680.61
Geçici iş göremezlik yardımı - Temporary incapacity allowance	515 445 773.24
Emzirme yardımı - Nursing benefit	18 021 049.56
Evlenme yardımı - Marriage bonuses	17 451 844.69
Emekli cenaze yardımı - Retirement funeral benefit	19 791 673.23
Toptan ödemeler - Total payment	5 638 389.96
Sosyal yardım zammı - Social welfare increase	141 431 825.18
Sosyal güvenliği olanlara ait tedavi giderleri - Treatment expenditures for having social insurance	11 689 507 995.54
Sosyal güvenliği olanlara ait ilaç giderleri - Medicine expenditures for having social insurance	9 820 341 640.70
Sosyal güvenliği olmayanlara ait ilaç giderleri - Medicine expenditures for not having social insurance	8 665 309.38
Diğer giderler - Other expenditures	23 394.02
Toplam - Total	81 249 231 497.54
Faaliyet giderleri - Operation expenditures	79 919 455 563.17
Faaliyet dışı giderler - Non-operation expenditures	1 329 775 934.37
Personel giderleri - Personnel expenditures	604 898 769.54
Mal ve hizmet alım giderleri - Goods and service procurement expenditures	409 133 549.05
Diğer - Other	315 743 615.78
Toplam - Total	64 629 199 220.53
Prim gelirleri - Premium incomes	36 087 942 324.78
Kamu çalışanlarından - Civil servant	1 169 916 143.00
Kendi işine sahip olanlardan - Individuals working own on his/her name and account	9 072 412 244.18
Hizmet akdi ile çalışanlardan - Employed through service contract	25 678 684 198.20
Genel sağlık sigortası primi - Universal health insurance premium	166 929 739.40
Alınan bağış ve yardımlar - Endowment and allowance	25 467 069 357.71
Hazine yardımı - Treasury allowance	25 466 193 200.58
Diğer - Other	876 157.13
Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri - Enterprise and property incomes	375 642 533.93
Faiz gelirleri - Interest incomes	1 127 777 875.54
Diğer çeşitli gelirler - Other incomes	1 570 767 128.57
Plasmanlar - Placaments	
Bankalardaki mevduat - Deposits in banks	937 947 430.27
Repo - Repos	765 522 194.59
Vadeli hesap - Term deposits	172 425 235.68
Gayrimenkul - Real property	1 056 587 510.61
Diğer - Other	36 363 099.98
Arsalar - Lands	36 353 815.68
Diğer - Other	9 284.30

10.15 Türkiye İş Kurumu'na yapılan başvurular ve işe yerleştirilenler
Applications to and placements by the Turkish Employment Organization

	2004	2005	2006	2007	2008
İş isteyen - Applications	646 182	516 703	564 388	656 969	1 275 674
İşe yerleştirilen - Placements	76 257	81 685	85 882	111 375	109 595

Kaynak: Türkiye İş Kurumu Source: Turkish Employment Organization

10.16 Mesleklerine göre Türkiye İş Kurumu tarafından yurt dışında işe yerleştirilen işçiler
Workers placed in a position abroad by the Turkish Employment Organization

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	40 198	60 355	81 379	70 024	58 602
Vasıfsız işçiler - Unskilled workers	6 478	9 703	6 926	395	5 676
Vasıflı işçiler - Skilled workers	33 720	50 652	74 453	69 629	52 926
Mimar ve inşaat mühendisi - Architects and civil engineers	1 319	1 890	1 814	20	1 215
Diğer mühendisler - Other engineers	567	519	534	4	774
Teknik ressam - Draftsmen	236	331	390	0	71
İnşaat teknisyeni - Technicians (construction)	452	330	361	14	191
Yönetici, muhasebe ve büro elemanı Administrators, accountancy and office personnel	732	876	535	4	567
Aşçı ve garson - Cooks and waiters	296	548	380	37	588
Usta ve ustabaşı (inşaat) - Foremen and general foremen (construction)	643	1 067	650	0	277
Soğuk demirci - Cold iron workers	1 647	1 790	1 457	132	2 215
Makinist ve tamirci (oto) - Mechanics and repairmen (auto)	802	1 216	321	4	42
Elektrikçi (genel) - Electricians (general)	1 514	2 505	3 563	18	1 522
Sıhhi ve boru tesisatçısı - Sanitary facilities installers and plumbers	1 752	2 241	2 699	6	1 569
Kaynakçı - Welder	1 240	1 787	1 878	7	1 260
Metal inşaat hazırlayıcı ve montajcı Structural metal preparers and erectors	260	58	300	0	273
İnşaat boyacısı - Construction painters	1 375	1 813	2 266	3	34
Duvarcı (taş-tuğla) - Bricklayers (stone-brick)	703	1 472	1 303	33	842
Karofayans ve mermer döşeyici - Marble and falance laying workers	1 231	1 264	1 391	76	949
İnşaat beton demircisi - Iron concrete construction workers	1 811	3 362	5 335	4	483
Beton kalıpçı ve dökücü - Concrete molders	6 398	9 572	11 456	268	98
Marangoz, doğramacı ve dülger - Carpenters and joiners	580	868	693	3	457
Sıvacı - Plasterers	1 697	2 646	3 125	16	1 952
Vinç ve inşaat makineleri operatörü - Crane and lift operators	1 558	1 969	1 426	5	400
Ağır taşıt şoförü - Heavy vehicle drivers	547	709	672	24	963
Diğer meslekler - Other qualified workers	6 360	11 819	31 904	68 951	36 184

Kaynak: Türkiye İş Kurumu Source: Turkish Employment Organization

10.17 Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu çalışmaları
Social Services and Child Protection Agency's studies

	2005	2006	2007	2008	2009
Teşkilat - Organization					
İl sosyal hizmetler müdürlüğü - Provincial social services management	81	81	81	81	81
İlçe sosyal hizmetler müdürlüğü - District social services management	35	35	35	35	35
Çocuk yuvası - Children's home	95	107	103	103	83
Çocuk evi - Child home					160
Çocuk evi - Child home **(0-12 yaş** - age)					122
Çocuk evi - Child home **(13+ yaş** - age)					38
Sevgi evleri - Affection home					18
Sevgi evleri - Affection home **(0-12 yaş** - age)					13
Sevgi evleri - Affection home **(13-18 yaş** - age)					5
Yetiştirme yurdu - Orphanages	110	112	113	114	105
Gözlem evi - Observation home					6
Huzurevi - Homes for the elderly persons	66	69	70	79	81
Yaşlı Hizmet Merkezi - Elderly Solidarity Center	5	5	5	5	5
Kreş ve Gündüz Bakımevi - Nurseries and Day Care Homes	6	(1)	-	-	-
Rehabilitasyon Merkezi - Rehabilitation Center number of rehabilitation centers that render treatment	68	66	64	72	72
Yatılı hizmet veren - In-patient	34	39	45	55	60
Gündüzlü hizmet veren - Out-patient	32	25	17	15	10
Devreler halinde hizmet veren - Partial	2	2	2	2	2
SHÇEK'ten ruhsat alan özel bakım merkezi Private rehabilitation center that licenced by SHÇEK	-	-	-	20	44
Özürlülerde Evde Bakım Hizmetleri Home Care Services for Persons with Disability	-	-	32 874	120 000	210 320
Çocuk ve Gençlik Merkezleri - Child and Youth Center	44	44	43	37	38
Yatılı hizmet veren - In patient	20	21	18	10	8
Gündüzlü hizmet veren - Out-patient	24	23	25	24	27
Yatılı-Gündüzlü hizmet veren-In/Out patient	-	-	-	3	3
Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri Care and Rehabilitation Center	-	-	4	9	18
Koruma, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Protection, Care and Rehabilitation Centers	-	-	3	6	6
Aile Danışma Merkezi - Family Consultation Center	34	38	40	42	45
Toplum Merkezi - Community Center	63	66	74	79	86
Kadın Konukevi - Women Guest - House	15	17	23	26	29
Hizmet götürülen kişi sayısı - Number of people served					
Sosyal hizmetler müdürlüğü (yardım verilen kişi sayısı) Social services management (number of persons served)	19 735	27 319	28 681	30 909	35 756
Çocuk yuvaları - Children's homes	9 935	9 670	6 190(3)	6 099	4 551
Çocuk evi - Child home					938
Çocuk evi - Child home **(0-12 yaş -** age)					705
Çocuk evi - Child home **(13+ yaş -** age)					233
Sevgi evleri - Affection home					1 348
Sevgi evleri - Affection home **(0-12 yaş -** age)					1 139
Sevgi evleri - Affection home **(13-18 yaş -** age)					209
Yetiştirme yurdu - Orphanages	10 460	10 471	5 934(3)	5 512	5 818
Gözlem evi - Observation home					28
Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri Care and Rehabilitation Center	-	-	-	199	275
Koruma, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Protection, Care and Rehabilitation Centers	-	-	-	217	123
Evlat edinme - Adoption	620	561	460	349(4)	389(4)

10.17 Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu çalışmaları (devam)
Social Services and Child Protection Agency's studies (continued)

	2005	2006	2007	2008	2009
Koruyucu Aile - Foster Family	663	813	973	1 103	1 155
Çocuk ve Gençlik Merkezleri - Child and Youth Centers	48 997	9 114[2]	8 947	10 778	7 397
Yatılı hizmet verilen - In patient	-	-	-	1 623	110
Gündüzlü hizmet verilen - Out patient	-	-	-	7 795	6 477
Yatılı-gündüzlü hizmet verilen - In/out patient	-	-	-	1 360	810
Yaşlılar - Elderly	5 603	6 082	6 477	6 773	8 161
Yatılı hizmet verilen - In-patient					7 161
Gündüzlü hizmet verilen - Out-patient	1 059	1 014	978	914	1 000
Özürlüler - Number of disabled persons who recieve treatment	4 996	4 710	4 515	4 272	4 598
Yatılı hizmet verilen - In-patient	2 650	3 070	3 348	3 747	4 161
Gündüzlü hizmet verilen - Out-patient	2 253	1 584	1 106	470	388
Devreler halinde hizmet verilen - Partial	93	56	61	55	49
SHÇEK'ten ruhsat alan özel bakım merkezi					
Private rehabilitation center that licenced by SHÇEK	-	-	-	768	2 144
Kreş çocukları - Nursery children	405	[1]	-	-	-
Aile Danışma Merkezi - Family Counseling Center	6 817	14 076	21 306	17 244	21 696
Toplum Merkezi - Community Center	75 751	77 892	94 696	98 190	85 151
Kadın Konukevi - Women Shelter	1 055	1 314	2 548	3 172	2 931
Kadınlar - Women	637	789	1 551	1 874	1 881
Çocuklar - Children	418	525	997	1 298	1 050
Bilgi edinme başvurusu - Information application				5 516	4 223
BİMER başvurusu - Prime Ministry Communication Center Application				1 641	1 658
ALO 183 başvurusu - Line 183 application				15 145	23 144

Kaynak: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
(1) SHÇEK'e bağlı resmi Kreş ve Gündüz Bakımevleri hizmeti sonlandırılmıştır.
(2) Önceki yıllara ait çocuk sayıları katlamalı olarak verilmiş olup, bu rakam 2006 yılını kapsamaktadır.
(3) Kuruluşlarımızda fiilen bakılan çocuk sayısı.
(4) Bu rakamlar Kuruma ulaşan kapanmış davalara göre değişebilir.

Source: Social Services and Child Protection Agency
(1) The service of nurseries and day care homes in Social Services and Child Protection Agency is ended.
(2) The number of children of the previous years is given as folded and this number covers in year of 2006.
(3) The number of children actually cared in the institutions.
(4) These figures vary according to the organization can receive, the case closed.

Türkiye İş Kurumu'na yapılan başvurular ve işe yerleştirilenler
Applications to and placements by the Turkish Employment Organization

Veri için tablo 10.15'e bakınız.
For data, see table 10.15.

	Sayfa Page	
Açıklama	**172**	Explanation
11.1 Kurumsal olmayan nüfusun işgücü durumu	**176**	11.1 Labour force status of non-institutional population
11.2 Yaş grubuna göre istihdam edilenler	**177**	11.2 Employed persons by age groups
11.3 Nedenlerine göre işgücüne dahil olmayanlar	**178**	11.3 Persons not in labour force by reason
11.4 Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler	**179**	11.4 Employed persons by branch of economic activities
11.5 Meslek gruplarına göre istihdam edilenler	**180**	11.5 Employed persons by major occupational groups
11.6 İşteki durum ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler	**181**	11.6 Employed persons by status in employment and branch of economic activity
11.7 Fiili çalışma süresi ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler	**182**	11.7 Employed persons by actual hours worked and branch of economic activity
11.8 İBBS 2'ye göre işgücü durumu, 2007	**184**	11.8 Labour force status by SRE 2, 2007
11.9 İBBS 2'ye göre işgücü durumu, 2008	**185**	11.9 Labour force status by SRE 2, 2008
11.10 İBBS 2'ye göre işgücü durumu, 2009	**186**	11.10 Labour force status by SRE 2, 2009
11.11 İBBS 2'ye göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı, 2007	**187**	11.11 Distribution of employment by sectors SRE 2, 2007
11.12 İBBS 2'ye göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı, 2008	**188**	11.12 Distribution of employment by sectors SRE 2, 2008
11.13 İBBS 2'ye göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı, 2009	**189**	11.13 Distribution of employment by sectors SRE 2, 2009
11.14 Yaş grubuna göre işsizler	**190**	11.14 Unemployed persons by age groups
11.15 Eğitim durumuna göre işsizler	**191**	11.15 Unemployed persons by educational status
11.16 Yıl ortalaması asgari ücretin ABD $ ile karşılaştırılması	**192**	11.16 A comparison between average minimum wage and exchange rates (USA $)
11.17 Toplu sözleşme yapan işyeri ve işçiler	**192**	11.17 Establishments and labourers covered by collective bargaining
11.18 Grev ve lokavt uygulamaları	**192**	11.18 Strikes and lockouts
11.19 Ekonomik faaliyete göre işçi ve işveren sendikaları, 2008	**193**	11.19 Labour and employers' unions by economic activity, 2008

ÇALIŞMA

İşçi - işveren ilişkileri, 1983 yılında çıkarılan 2 821 sayılı Sendikalar ve 2 822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunları ile daha rasyonel biçimde düzenlenmiştir. Bu konudaki veriler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan alınmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA) 1988 yılında hem kentsel hem kırsal yerleşim yerlerini kapsayacak bir örnek hacmi ve geliştirilmiş bir soru kağıdı kullanılarak uygulanmaya başlanmıştır. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) koordinatörlüğünde yürütülen İşgücü Piyasası Enformasyon Sistemi (İPES) Projesi kapsamında, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) teknik katkıları ile başlatılan çalışmanın bu ilk aşamasında anket yılda iki kez, Nisan ve Ekim aylarının Pazartesi ile başlayıp Pazar ile biten son haftası referans dönemi alınarak gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırmalarda iktisaden faal nüfus, istihdam, işsizlik ve eksik istihdamın ölçümünde son uluslararası standartlar kullanılmıştır. Yapılacak anketlerde elde edilecek verilerin hem zaman içinde kendisiyle karşılaştırılabilir hem de uluslararası verilerle kıyaslanabilir nitelikte olması dikkate alınmıştır.

İstihdam ve Eğitim Projesi kapsamında yürütülen İşgücü Piyasası Bilgisi bölümünün temel amacı, işgücü piyasası verilerinin geliştirilmesini sağlamaktır. Bu amaçla, HİA'nin iyileştirilmesi ve uygulama sıklığının artırılması hedeflenmiş ve proje faaliyetleri çerçevesinde mevcut anket ulusal ve uluslararası uzmanlar tarafından çeşitli yönleri ile incelenmiştir. Uzmanlar tarafından hazırlanan raporlarda anketin örnek büyüklüğü, örnekleme ve ağırlıklandırma tekniği, soru kağıdı, alan uygulaması ve yayının içeriği gibi çeşitli konular yer almıştır. Bu konular, ulusal ve uluslararası uzmanların katılımı ile her yönüyle tartışılarak, anket 2000 yılından itibaren yeni bir yapıya kavuşturulmuştur.

Buna göre, HİA'nın; uygulama sıklığı, örnek büyüklüğü, tahmin boyutu ve soru kağıdında bir takım değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler mevcut seri ile karşılaştırma imkanını sağlayacak biçimde geliştirilmiştir.

2000 yılından itibaren alan uygulaması aylık olarak yapılan HİA'nda tahminler Türkiye, kent ve kır için üçer aylık olarak özet ve yıllık olarak ayrıntılı biçimde verilmektedir. 2000-2003 yılları arasında yıllık tahminler 7 coğrafi bölge ve seçilmiş 9 il merkezi için de verilmiştir. 2004 yılından başlayarak bölgesel tahminler İstatistiki Bölge Birimi Sınıflandırması Düzey 1'e göre kent ve kır düzeyinde, Düzey 2'ye göre ise toplam bazda verilmektedir.

2005 yılından itibaren anket sonuçları hareketli üçer aylık dönemler esas alınmak suretiyle her ay yayınlanmaya başlamıştır.

Amaç: HİA'nın temel amacı, ülkedeki işgücünün yapısı konusunda bilgi elde etmektir. Bu bilgiler, iktisadi faaliyet, meslek, işteki durumu ve istihdam edilenlerin çalışma süresi; işsizlerin iş arama süresi ve işsizlerin aradıkları meslek konusundaki bilgileri kapsamaktadır.

LABOUR

Laws Number 2 821 and 2 822, passed in 1983 concerning Labour Unions and Collective Bargaining Strikes and Lockouts (close downs) have effectively regulated labour-management relations. Tables related to this subject were prepared by using data obtained from the Ministry of Labour and Social Security.

Household Labour Force Survey (HLFS) launched by Turkish Statistical Institute (TurkStat) in 1988 by using a sampling method covering both urban and rural areas and an improved questionnaire. The survey conducted in the context of the project on Labour Market Information System (LMIS) coordinated by United Nations Development Programme (UNDP) was conducted semiannually with the technical assistance of International Labour Organization (ILO). The survey is implemented using the last weeks of April and October starting with Monday and ending with Sunday as reference periods.

The survey was redesigned using the latest international standards concerning statistics on the economically active population, employment, unemployment and underemployment historical and international comparability of the data were given priority in the survey design.

The main objective of Labour Market information component in the context of Employment and Training Project was to improve the data on labour market. Hence to realize this objective, it was aimed at to improve the HLFS and increase frequency of application. In the context of project activity, existing survey was examined by national and international specialists from different aspects. Report topics prepared by the specialists covered sample size, sampling and weighting method, questionnaire, field application and contents of publication. Following the discussion over these subjects with the participation of national and international specialists, the survey has been redesigned since 2000.

In line with these developments, a number of changes on application frequency, sample size, estimation dimension and questionnaire of HLFS were undertaken. These changes were made taking into account the need of making comparisons with the existent series.

HLFS has been applied monthly and estimations have been given for Turkey, urban and rural areas in the summary formas quarterly and in the detailed form as yearly since 2000. The yearly estimates were also produced on seven geographical regions and selected nine province centers between 2000-2003. Starting from 2004 regional estimates have been produced on Nomenclature of Territorial Units for Statistics Level 1 (NUTS) for urban and rural areas and on NUTS Level 2 for the total.

Survey results has been published on a monthly basis using the moving averages of three months since the beginning of the year 2005.

Objectives: The main objective of the HLFS is to obtain information on the structure of the labour force in the country. This includes information on economic activity, occupation, status in employment and hours worked for employed persons; and information on the duration of unemployment and occupation sought by the unemployed.

Tanım ve Kavramlar

Hanehalkı: Aralarında akrabalık bağı bulunsun ya da bulunmasın aynı konutta yaşayan, temel ihtiyaçlarını birlikte karşılayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine iştirak eden bir ya da birden çok kişinin oluşturduğu topluluktur.

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzur evi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla ya da ordu evinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

İşgücü: Aşağıda tanımlanan istihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne katılma oranı: İşgücünün, 15 ve daha yukarı yaş nüfus içindeki oranıdır.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan iş başında olanlar ve iş başında olmayanlar grubuna dahil olan 15 ve daha yukarı yaştaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İşbaşında olanlar: Ücretli, maaşlı, yevmiyeli, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir ekonomik faaliyette bulunan kişilerdir.

İşbaşında olmayanlar: İşi olanlardan; çeşitli nedenlerle referans döneminde işlerinin başında bulunmayan, ancak işleri ile ilişkileri devam eden kişilerdir. İş başında olmayan ücretli ve maaşlı çalışanlar işten uzak kalma süreleri 3 aydan az ise veya işten uzak kaldıkları süre zarfında maaş veya ücretlerinin %50 ve daha fazlasını almaya devam ediyorlarsa istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dahil edilmektedirler.

Bir hayır kurumunda para ya da mal karşılığı gelir elde etmeksizin çalışan kişiler istihdam tanımı dışında tutulmuşlardır.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildirler.

Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyen kişiler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşsiz nüfusun işgücü içindeki oranıdır.

İşgücüne dahil olmayanlar: İşsiz veya istihdamda olmayan 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur. İşgücüne dahil olmayanlar alt gruplara şu şekilde ayrılabilir;

Definitions and Concepts

Household: One person or group of persons with or without a family relationship who live in the same house, who meet basic requirements all together and who participate in the management of household.

Non-institutional population: Comprises all the population excluding the residents of schools, dormitories, kindergartens, rest homes for elderly persons, special hospitals, military barracks and recreation quarters for officers.

Labour force: Comprises all employed persons and all unemployed defined in the below.

Labour force participation rate: Indicates the ratio of the labour force to the population 15 years of age and over.

Persons employed: Comprises all the persons 15 years of age and over who are included in the "persons at work" and "not at work" described below.

Persons at work: Persons economically active during the reference period for at least one hour as a regular employee, casual employee, self employed, employer or unpaid family worker.

Persons not work: Persons with a job but did not work during the reference period for various reasons. Regular employees who did not worked during the reference period are considered as employee if total duration of absence from work is less than 3 months or if they receive at least 50% of their wage or salary from their employer during their absence.

The members of producer cooperatives and apprentices or trainees who are working to gain any kind of benefit (income in cash or in kind, social security, travelling cost, pocket money etc.) are considered to be employed.

Persons working for charity organizations without payment are not considered as employed.

Unemployed: Non-institutional working age population who are not employed (for profit, as casual employee, paid or unpaid and not having any job attachment with either of these forms) and has utilized at least one of the channels for seeking job and are available to start job within 2 weeks are covered.

Persons who have already found a job or established his/her own job but has been waiting to complete the process required to start work are also considered to be unemployed.

Unemployed rate: Is the ratio of unemployed persons to the labour force.

Persons not in the labour force: Includes persons aged 15 years and over who are neither unemployed nor employed. The persons not in labour force consist of the following sub-groups;

İş aramayıp, işbaşı yapmaya hazır olanlar: Ankette bu iki ayrı grupta ölçülmektedir.

İş bulma ümidi olmayanlar: Bölgede iş bulunmadığına veya bölgede kendisine uygun iş olmadığına inandığı ya da nereden iş arayacağını bilmediği için iş aramayıp, ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp, ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

Mevsimlik çalışan: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Ev kadını: Ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Öğrenci: Bir öğrenim kurumuna devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İrad sahibi: Bir gayrimenkul veya menkul kıymet geliri olduğu için iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Ailevi ve kişisel nedenler: Ailevi ve kişisel nedenler ile iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Diğer: Diğer nedenler ile iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Referans dönemi: 2004 ve sonrası dönemler için her ayın Pazartesi ile başlayıp, Pazar ile biten ilk haftası referans dönemi olarak tanımlanmıştır.

Ücretler: Ortalama günlük ücretler, ödenen primler, fazla mesai ücretleri ve kıdem tazminatlarını da içine alır. Söz konusu ücretler, sigorta kesintilerine esas olan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

Sendika: İşçilerin ve işverenlerin çalışma ilişkilerinde, ortak ekonomik sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için meydana getirdikleri tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardır.

Toplu iş sözleşmesi: Hizmet akdinin yapılması, kapsamı ve sona ermesi ile ilgili hususları düzenlemek üzere işçi sendikası ile işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işveren arasında yapılan sözleşmedir. Toplu iş sözleşmeleri, tarafların karşılıklı hak ve borçlarını, sözleşmenin uygulanmasını ve denetimini, uyuşmazlıkların çözümü için başvurulacak yolları düzenleyen hükümleri de içerebilir.

Grev: İşçilerin, topluca çalışmamak suretiyle işyerinde faaliyeti durdurmak veya işin niteliğine göre önemli ölçüde aksatmak amacıyla aralarında anlaşarak ya da bir kuruluşun aynı amaçla topluca çalışmamaları için verdiği karara uyarak işi bırakmalarına grev denir.

Available to start a job but not actively seeking: In the survey this is measured in two distinct groups.

Discouraged workers: These are the persons who are available to start a job but are not seeking a job because of not knowing where to search, or who believe no job is available for him/her in the region.

Other: These are the persons who are not seeking a job for reasons such as being seasonal workers, housewives, students, property income earners, retired, or disabled.

Seasonal workers: Persons not seeking a job or who are not available for work because of being seasonal workers.

Housewives: Persons not seeking a job or who are not available for work because of household duties.

Student: Persons not seeking a job or who are not available for work because of engagement in studies.

Retired persons: Persons not seeking a job or who are not available for work because of being retired.

Having property income: Persons not seeking a job or who are not available for work because of having property income.

Disabled, old or ill: Persons not seeking a job or who are not available for work because of being disabled, ill or elderly.

Family or personal reasons: Persons not seeking a job or who are not available for work because of family or personal reasons.

Other: Persons not seeking a job or who are not available for work because of other reasons.

Reference period: The first week of each month starting with Monday and ending with Sunday has been used as the reference period since 2004 application.

Wages: The average daily wages also include premiums, overtime and severance pay. The gross wages have been calculated from the amount subject to insurance deductions.

Labour union: The associations of workers and employers which are established to protect and improve joint economical and social rights and benefits of their members in labour affairs.

Collective bargaining agreement: A written contract between an employer (or an association of employers) union (s) usually for a definite period of time defining conditions of employment (wages, hours, holidays, etc.), rights of workers and unions, and procedures to be followed in settling disputes or handling issues that arise during the validity of the contract.

Strike: The expression 'strike' means any concerted cessation by workers of their work with the object of halting the activities of a given establishment or of paralysing such activities to a considerable extent, or any abandonment by workers of their work in accordance with a decision taken by an organisation.

Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde işçilerin iktisadi ve sosyal durumlarıyla çalışma şartlarını korumak veya düzeltmek amacıyla Kanun hükümlerine uygun olarak yapılan greve kanuni grev denir. Kanuni grev için aranan şartlar gerçekleşmeden yapılan greve kanun dışı grev denir.

Lokavt: İşyerinde faaliyetin tamamen durmasına sebep olacak tarzda, işveren veya işveren vekili tarafından kendi teşebbüsü ile veya bir işveren kuruluşunun verdiği karara uyarak işçilerin topluca işten uzaklaştırılmasına lokavt denir. Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması ve işçi sendikası tarafından grev kararı alınması halinde Kanun hükümlerine uygun olarak yapılan lokavta kanuni lokavt denir. Kanuni lokavt için aranan şartlar gerçekleşmeden yapılan lokavta kanun dışı lokavt denir.

The expression 'lawful strike' means any strike called by workers in accordance with this Act with the object of safeguarding or improving their economic and social position and working conditions in the event of a dispute during negotiations to conclude a collective agreement. The expression 'unlawful strike' means any strike called without fulfilling all the conditions for a lawful strike.

Lockout: The expression 'lockout' means any action taken by an employer or his representative, either on his own initiative or in accordance with a decision taken by an employers' association to refuse employment to the workers and so completely halt the activities of a given establishment. The expression 'lawful lockout' means any lockout ordered in accordance with this act where there is a dispute in the course of negotiations for a collective agreement and a decision to call a strike has been taken by the trades union. The expression 'unlawful lockout' means any lockout ordered without fulfilling all the conditions for a lawful lockout.

11.1 Kurumsal olmayan nüfusun işgücü durumu
Labour force status of non-institutional population
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

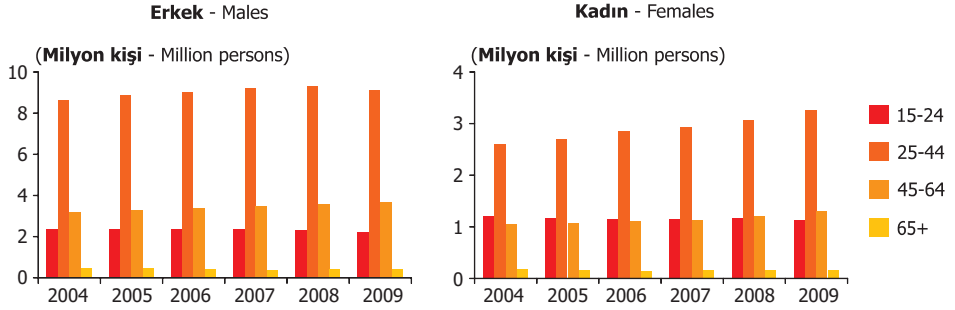
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Türkiye - Turkey						
Toplam nüfus - Total population	66 379	67 227	68 066	68 901	69 724	70 542
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	47 544	48 359	49 174	49 994	50 772	51 686
İşgücü - Labour force	22 016	22 455	22 751	23 114	23 805	24 748
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	46.3	46.4	46.3	46.2	46.9	47.9
İstihdam edilenler - Employed	19 632	20 067	20 423	20 738	21 194	21 277
İşsiz - Unemployed	2 385	2 388	2 328	2 377	2 611	3 471
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	10.8	10.6	10.2	10.3	11.0	14.0
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	25 527	25 905	26 423	26 879	26 967	26 938
Kent - Urban						
Toplam nüfus - Total population	46 667	47 101	47 526	47 944	48 349	48 747
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	33 673	34 139	34 787	35 275	35 697	36 197
İşgücü - Labour force	14 472	15 046	15 391	15 635	16 063	16 585
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	43.0	44.1	44.2	44.3	45.0	45.8
İstihdam edilenler - Employed	12 501	13 126	13 518	13 764	14 010	13 839
İşsiz - Unemployed	1 970	1 920	1 873	1 871	2 053	2 746
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	13.6	12.8	12.2	12.0	12.8	16.6
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	19 202	19 092	19 396	19 640	19 634	19 611
Kır - Rural						
Toplam nüfus - Total population	19 712	20 125	20 540	20 957	21 375	21 795
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	13 871	14 220	14 387	14 719	15 075	15 489
İşgücü - Labour force	7 545	7 408	7 360	7 479	7 742	8 163
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	54.4	52.1	51.2	50.8	51.4	52.7
İstihdam edilenler - Employed	7 131	6 940	6 905	6 973	7 184	7 438
İşsiz - Unemployed	414	468	455	506	558	724
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	5.5	6.3	6.2	6.8	7.2	8.9
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	6 326	6 812	7 027	7 240	7 332	7 326
Erkek - Males						
Toplam nüfus - Total population	32 895	33 328	33 756	34 178	34 589	35 000
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	23 251	23 673	24 094	24 513	24 917	25 369
İşgücü - Labour force	16 348	16 704	16 836	17 098	17 476	17 898
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	70.3	70.6	69.9	69.8	70.1	70.5
İstihdam edilenler - Employed	14 585	14 959	15 165	15 382	15 598	15 406
İşsiz - Unemployed	1 762	1 746	1 671	1 716	1 877	2 491
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	10.8	10.5	9.9	10.0	10.7	13.9
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	6 903	6 969	7 258	7 415	7 441	7 471
Kadın - Females						
Toplam nüfus - Total population	33 483	33 898	34 309	34 722	35 134	35 541
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	24 293	24 686	25 080	25 480	25 855	26 317
İşgücü - Labour force	5 669	5 750	5 916	6 016	6 329	6 851
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	23.3	23.3	23.6	23.6	24.5	26.0
İstihdam edilenler - Employed	5 047	5 108	5 258	5 356	5 595	5 871
İşsiz - Unemployed	622	642	658	660	734	979
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	11.0	11.2	11.1	11.0	11.6	14.3
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	18 624	18 936	19 165	19 464	19 526	19 466

11.2 Yaş grubuna göre istihdam edilenler - Employed persons by age groups
[15 ≥ yaş - age]

(Bin - Thousand)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Türkiye - Turkey						
Erkek - Males	14 585	14 959	15 165	15 382	15 598	15 406
15-24	2 349	2 381	2 377	2 345	2 320	2 190
25-44	8 626	8 861	9 001	9 203	9 299	9 123
45-64	3 162	3 285	3 387	3 453	3 577	3 682
65+	448	432	400	381	402	411
Kadın - Females	5 047	5 108	5 258	5 356	5 596	5 871
15-24	1 205	1 173	1 157	1 148	1 163	1 137
25-44	2 596	2 694	2 845	2 924	3 069	3 257
45-64	1 062	1 075	1 109	1 132	1 208	1 314
65+	184	166	147	152	156	163
Kent - Urban						
Erkek - Males	10 006	10 441	10 666	10 817	10 892	10 587
15-24	1 544	1 668	1 702	1 686	1 655	1 498
25-44	6 417	6 615	6 756	6 899	6 950	6 762
45-64	1 929	2 031	2 088	2 118	2 178	2 221
65+	116	127	120	114	109	106
Kadın - Females	2 495	2 685	2 853	2 948	3 117	3 251
15-24	649	671	693	715	713	702
25-44	1 505	1 633	1 756	1 832	1 970	2 075
45-64	318	356	386	381	416	456
65+	23	25	18	20	18	18
Kır - Rural						
Erkek - Males	4 579	4 518	4 499	4 565	4 706	4 819
15-24	805	713	675	659	665	692
25-44	2 209	2 246	2 245	2 304	2 349	2 361
45-64	1 233	1 254	1 299	1 335	1 399	1 461
65+	332	305	280	267	293	305
Kadın - Females	2 552	2 423	2 405	2 408	2 479	2 620
15-24	556	502	464	433	450	435
25-44	1 091	1 061	1 089	1 092	1 099	1 182
45-64	744	719	723	751	792	858
65+	161	141	129	132	138	145

Yaş grubuna göre istihdam edilenler - Employed persons by age groups
[**15≥ yaş** - age]

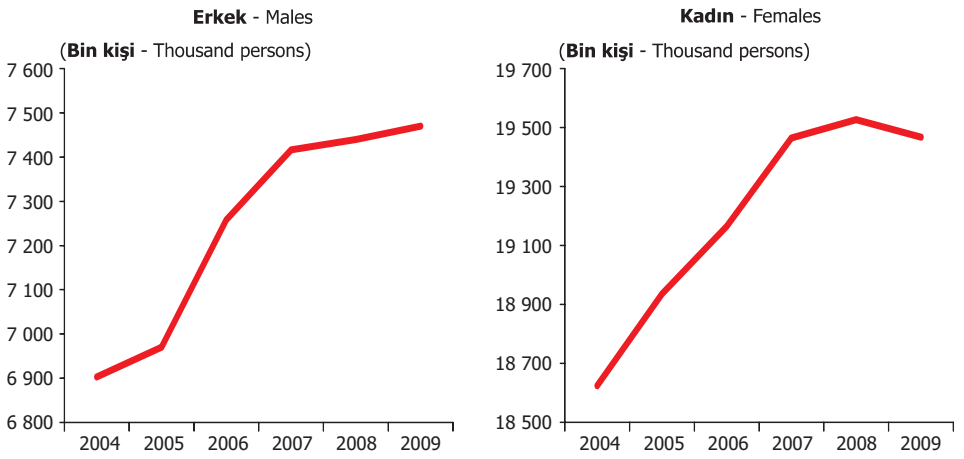

11.3 Nedenlerine göre işgücüne dahil olmayanlar
Persons not in labour force by reason
[15 ≥ yaş - age]

(Bin - Thousand)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Erkek - Males						
İşgücüne dahil olmayan nüfus						
Population not in labour force	6 903	6 970	7 258	7 416	7 440	7 470
İş aramayıp işbaşı yapmaya hazır olan						
Available for work but not seeking a job	559	718	890	807	831	898
Mevsimlik çalışan - Seasonal worker	114	81	83	82	72	20
Ev kadını - Housewife	-	-	-	-	-	-
Öğrenci - Student	2 000	1 981	2 035	2 082	2 086	2 134
Emekli - Retired	2 559	2 528	2 587	2 824	2 806	2 858
Özürlü, yaşlı veya hasta - Disabled, old or ill	1 081	1 132	1 202	1 196	1 270	1 252
Diğer - Other	590	530	461	425	375	308
Kadın - Females						
İşgücüne dahil olmayan nüfus						
Population not in labour force	18 624	18 936	19 165	19 464	19 526	19 467
İş aramayıp işbaşı yapmaya hazır olan						
Available for work but not seeking a job	543	845	1 019	935	1 019	1 164
Mevsimlik çalışan - Seasonal worker	270	310	259	207	243	67
Ev kadını - Housewife	13 042	12 703	12 409	12 124	12 186	12 101
Öğrenci - Student	1 417	1 472	1 553	1 598	1 670	1 832
Emekli - Retired	565	584	651	695	682	763
Özürlü, yaşlı veya hasta - Disabled, old or ill	1 803	1 966	2 096	2 029	2 144	2 143
Diğer - Other	984	1 056	1 178	1 876	1 582	1 397

İşgücüne dahil olmayan nüfus - Population not in labour force

11.4 Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler
Employed persons by branch of economic activities
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Erkek - Males	14 585	14 958	15 165	15 382	15 599	15 406
Tarım, ormancılık, avcılık ve balıkçılık						
Agriculture, forestry, hunting and fishing	3 148	2 787	2 613	2 578	2 663	2 808
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	95	108	116	126	112	100
İmalat sanayii - Manufacturing	2 963	3 180	3 249	3 267	3 406	3 097
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	74	68	80	93	85	72
İnşaat ve bayındırlık işleri - Construction	941	1 079	1 159	1 195	1 199	1 210
Toptan ve perakende ticaret, lokanta ve oteller						
Wholesale and retail trade, restaurants and hotels	3 521	3 755	3 822	3 852	3 825	3 770
Ulaştırma, haberleşme ve depolama						
Transportation, communication and storage	978	1 000	1 022	1 055	1 002	991
Mali kurumlar, sigorta, taşınmaz mallara ait işler ve kurumları, yardımcı iş hizmetleri						
Finance, insurance, real estate and business services	570	629	716	759	844	957
Toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel hizmetler						
Community, social and personal services	2 295	2 352	2 388	2 457	2 463	2 401
Kadın - Females	5 047	5 109	5 258	5 355	5 595	5 871
Tarım, ormancılık, avcılık ve balıkçılık						
Agriculture, forestry, hunting and fishing	2 565	2 367	2 294	2 288	2 353	2 446
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	2	3	2	2	3	3
İmalat sanayii - Manufacturing	779	814	816	821	828	853
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	6	5	6	4	7	6
İnşaat ve bayındırlık işleri - Construction	26	28	37	35	42	39
Toptan ve perakende ticaret, lokanta ve oteller						
Wholesale and retail trade, restaurants and hotels	506	581	670	705	749	772
Ulaştırma, haberleşme ve depolama						
Transportation, communication and storage	65	74	79	81	87	89
Mali kurumlar, sigorta, taşınmaz mallara ait işler ve kurumları, yardımcı iş hizmetleri						
Finance, insurance, real estate and business services	224	240	280	296	325	382
Toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel hizmetler						
Community, social and personal services	874	997	1 074	1 123	1 201	1 281

11.5 Meslek gruplarına göre istihdam edilenler
Employed persons by major occupational groups
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

Meslek grubu (USMS 88) - Major occupational groups (ISCO 88)	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Erkek - Males	14 585	14 959	15 165	15 382	15 598	15 405
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler						
Legislators, senior, officials and managers	1 676	1 919	1 774	1 678	1 677	1 661
Profesyonel meslek mensupları						
Professionals	861	888	902	818	799	885
Yardımcı profesyonel meslek mensupları						
Technicians and associate professionals	751	827	883	988	1 035	919
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar						
Clerks	680	716	789	767	822	804
Hizmet ve satış elemanları						
Service workers and shop and market sales workers	1 746	1 756	1 943	2 042	2 005	2 054
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık, ve su ürünleri çalışanları - Skilled agricultural, and fishery workers	2 826	2 498	2 295	2 281	2 331	2 452
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar						
Craft and related trades workers	2 557	2 708	2 703	2 758	2 736	2 547
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar						
Plant and machine operators and assemblers	1 812	1 913	1 990	2 084	2 075	1 875
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar						
Elementary occupations	1 676	1 734	1 886	1 966	2 118	2 208
Kadın - Females	5 047	5 108	5 258	5 356	5 595	5 872
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler						
Legislators, senior, officials and managers	126	152	158	157	183	189
Profesyonel meslek mensupları						
Professionals	427	467	503	515	523	595
Yardımcı profesyonel meslek mensupları						
Technicians and associate professionals	311	366	406	413	471	437
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar						
Clerks	431	448	503	557	584	601
Hizmet ve satış elemanları						
Service workers and shop and market sales workers	356	402	478	524	548	594
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık, ve su ürünleri çalışanları - Skilled agricultural, and fishery workers	2 141	2 004	1 843	1 787	1 790	1 852
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar						
Craft and related trades workers	335	336	322	284	287	338
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar						
Plant and machine operators and assemblers	195	221	221	230	207	183
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar						
Elementary occupations	725	712	824	889	1 002	1 083

11.6 İşteki durum ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler
Employed persons by status in employment and branch of economic activity
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

	Toplam Total	**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry(1)	**Hizmetler** Services(2)
İşteki durum (UİDS, 91) - Status in employment (ICSE, 91)		2007		
Erkek - Males	15 382	2 578	4 681	8 123
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	9 725	256	3 925	5 544
İşveren - Employer	1 115	69	362	684
Kendi hesabına - Self employed	3 769	1 761	332	1 676
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	773	492	62	219
Kadın - Females	5 356	2 288	863	2 205
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	2 809	146	752	1 911
İşveren - Employer	75	10	10	55
Kendi hesabına - Self employed	617	435	72	110
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	1 855	1 697	29	129
		2008		
Erkek - Males	15 598	2 663	4 802	8 133
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	9 962	264	4 057	5 641
İşveren - Employer	1 172	91	367	714
Kendi hesabına - Self employed	3 708	1 812	316	1 580
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	756	496	62	198
Kadın - Females	5 595	2 354	879	2 362
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	2 975	170	760	2 045
İşveren - Employer	77	14	9	54
Kendi hesabına - Self employed	616	400	86	130
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	1 927	1 770	24	133
		2009		
Erkek - Males	15 406	2 808	4 479	8 119
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	9 770	292	3 767	5 711
İşveren - Employer	1 132	79	343	710
Kendi hesabına - Self employed	3 680	1 879	312	1 489
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	824	558	57	209
Kadın - Females	5 872	2 446	901	2 525
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	2 999	173	732	2 094
İşveren - Employer	78	7	9	62
Kendi hesabına - Self employed	749	408	131	210
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	2 046	1 858	29	159

(1) Madencilik ve taşocakçılığı, imalat sanayii, elektrik, gaz, su ve inşaat.
(2) Toptan ve perakende ticaret, lokanta ve oteller, ulaştırma, haberleşme ve depolama, mali kurumlar, sigorta, taşınmaz mallara ait işler, toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel hizmetler.

(1) Mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, water, construction.
(2) Wholesale and retail trade, restaurants and hotels, transportation, communication and storage, financial institutions, insurance, business services related to real estates, community, social and personnel services.

11.7 Fiili çalışma süresi ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler
Employed persons by actual hours worked and branch of economic activity
[15 ≥ yaş - age]

(Bin - Thousand)

	Toplam Total	**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry(1)	**Hizmetler** Services(2)
Fiili çalışma süresi (saat) - Actual hours worked		2007		
Erkek - Males	15 382	2 579	4 681	8 122
İş başında olanlar - Persons at work	14 846	2 282	4 602	7 962
1-16	405	181	53	171
17-35	1 395	592	293	510
36-39	182	68	36	78
40	1 801	86	324	1 391
41-49	3 180	425	1 346	1 409
50-59	2 447	362	1 007	1 078
60-71	3 565	449	1 121	1 995
72+	1 871	119	422	1 330
İş başında olmayanlar - Persons not at work	536	297	79	160
Kadın - Females	5 356	2 288	864	2 204
İş başında olanlar - Persons at work	5 211	2 235	838	2 138
1-16	495	325	38	132
17-35	1 271	879	113	279
36-39	77	54	6	17
40	761	71	62	628
41-49	1 055	359	259	437
50-59	698	273	192	233
60-71	648	236	131	281
72+	206	38	37	131
İş başında olmayanlar - Persons not at work	145	53	26	66
		2008		
Erkek - Males	15 599	2 663	4 803	8 133
İş başında olanlar - Persons at work	15 066	2 354	4 735	7 977
1-16	341	206	43	92
17-35	1 095	590	141	364
36-39	176	72	28	76
40	1 825	75	330	1 420
41-49	3 490	411	1 535	1 544
50-59	2 691	415	1 092	1 184
60-71	3 538	443	1 127	1 968
72+	1 910	142	439	1 329
İş başında olmayanlar - Persons not at work	533	309	68	156
Kadın - Females	5 595	2 353	880	2 362
İş başında olanlar - Persons at work	5 449	2 304	862	2 283
1-16	486	361	33	92
17-35	1 183	846	75	262
36-39	93	66	6	21
40	843	68	81	694
41-49	1 146	374	284	488
50-59	844	333	218	293
60-71	638	206	131	301
72+	216	50	34	132
İş başında olmayanlar - Persons not at work	146	49	18	79

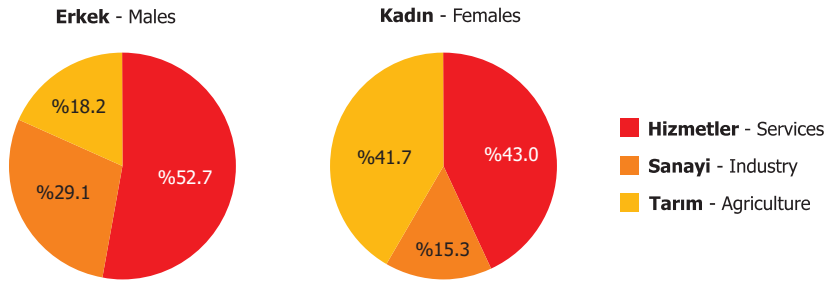
11.7 Fiili çalışma süresi ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler (devam)
Employed persons by actual hours worked and branch of economic activity (continued)
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

	Toplam Total	**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry(1)	**Hizmetler** Services(2)
Fiili çalışma süresi (saat) - Actual hours worked		2009		
Erkek - Males	15 406	2 808	4 478	8 120
İş başında olanlar - Persons at work	14 813	2 473	4 390	7 950
1-16	429	255	63	111
17-35	1 297	720	170	407
36-39	215	81	39	95
40	1 899	95	360	1 444
41-49	3 294	426	1 355	1 513
50-59	2 404	362	935	1 107
60-71	3 587	407	1 100	2 080
72+	1 688	127	368	1 193
İş başında olmayanlar - Persons not at work	593	335	88	170
Kadın - Females	5 871	2 446	900	2 525
İş başında olanlar - Persons at work	5 689	2 401	871	2 417
1-16	613	421	59	133
17-35	1 410	992	96	322
36-39	112	76	8	28
40	877	77	89	711
41-49	1 123	368	260	495
50-59	713	240	193	280
60-71	644	186	136	322
72+	197	41	30	126
İş başında olmayanlar - Persons not at work	182	45	29	108

(1) Madencilik ve taşocakçılığı, imalat sanayii, elektrik, gaz, su ve inşaat.
(2) Toptan ve perakende ticaret, lokanta ve oteller, ulaştırma, haberleşme ve depolama, mali kurumlar, sigorta, taşınmaz mallara ait işler, toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel hizmetler.

(1) Mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, water and construction
(2) Wholesale and retail trade, restaurants and hotels, transportation, communication and storage, financial institutions, insurance, business services related to real estates, community, social and personnel services.

Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler
Employed persons by branch of economic activity
2009

11.8 İBBS 2'ye göre işgücü durumu, 2007
Labour force status by SRE 2, 2007

İBBS 2 - SRE 2	**Kurumsal olmayan nüfus** Non-institutional population	**15 ≥ yaş nüfus** Population 15 ≥ age	**İşgücü** Labour force	**İstihdam** Employment	**İşsiz** Unemployment	**İşgücüne dahil olmayan nüfus** Population not in labour force	**İşgücüne katılma oranı** Labour force participation rate	**İstihdam oranı** Employment rate	**İşsizlik oranı** Unemployment rate
	(Bin kişi) - (Thousand person)						(%)		
Toplam - Total	68 901	49 994	23 114	20 738	2 376	26 879	46.2	41.5	10.3
TR10 İstanbul	12 386	9 398	4 294	3 847	446	5 104	45.7	40.9	10.4
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	1 389	1 094	569	525	45	525	52.0	47.9	7.8
TR22 Balıkesir, Çanakkale	1 546	1 229	627	592	35	603	51.0	48.2	5.5
TR31 İzmir	3 643	2 898	1 344	1 202	142	1 554	46.4	41.5	10.5
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	2 549	1 957	963	868	95	994	49.2	44.3	9.9
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	2 888	2 188	980	909	71	1 208	44.8	41.5	7.3
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	3 271	2 524	1 242	1 142	101	1 282	49.2	45.2	8.1
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	2 962	2 191	1 000	883	116	1 191	45.6	40.3	11.6
TR51 Ankara	4 319	3 335	1 505	1 331	174	1 830	45.1	39.9	11.5
TR52 Konya, Karaman	2 149	1 575	704	630	74	871	44.7	40.0	10.6
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	2 355	1 775	991	922	69	783	55.9	52.0	7.0
TR62 Adana, Mersin	3 538	2 533	1 213	1 023	190	1 320	47.9	40.4	15.7
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	2 773	1 864	807	707	100	1 057	43.3	37.9	12.4
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	1 457	1 058	455	412	43	603	43.0	38.9	9.5
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	2 254	1 597	649	573	75	949	40.6	35.9	11.6
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	999	782	391	358	33	392	49.9	45.7	8.4
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	717	562	274	263	11	288	48.7	46.7	4.2
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	2 692	1 996	1 095	1 000	96	900	54.9	50.1	8.7
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	2 452	1 827	1 081	1 010	71	746	59.2	55.3	6.6
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	1 046	712	317	299	18	396	44.4	41.9	5.7
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1 100	630	317	298	19	313	50.3	47.3	6.0
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 546	1 131	476	413	63	655	42.1	36.5	13.2
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 895	1 033	425	372	53	608	41.1	36.0	12.4
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	2 211	1 389	567	465	102	821	40.9	33.5	18.0
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	2 910	1 676	516	445	71	1 160	30.8	26.5	13.8
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 853	1 040	313	251	62	727	30.1	24.1	19.9

11.9 İBBS 2'ye göre işgücü durumu, 2008
Labour force status by SRE 2, 2008

İBBS 2 - SRE 2	Kurumsal olmayan nüfus Non-institutional population	15 ≥ yaş nüfus Population 15 ≥ age	İşgücü Labour force	İstihdam Employment	İşsiz Unemploy-ment	İşgücüne dahil olmayan nüfus Population not in labour force	İşgücüne katılma oranı Labour force participation rate	İstihdam oranı Employment rate	İşsizlik oranı Unemploy-ment rate
	(Bin kişi) - (Thousand person)						(%)		
Toplam - Total	69 724	50 772	23 805	21 194	2 611	26 967	46.9	41.7	11.0
TR10 İstanbul	12 491	9 499	4 416	3 923	493	5 083	46.5	41.3	11.2
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	1 430	1 151	613	544	69	538	53.2	47.3	11.2
TR22 Balıkesir, Çanakkale	1 554	1 261	594	550	45	666	47.1	43.6	7.5
TR31 İzmir	3 694	2 937	1 327	1 171	156	1 610	45.2	39.9	11.8
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	2 599	2 012	1 005	897	108	1 007	50.0	44.6	10.8
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	2 858	2 164	952	873	79	1 211	44.0	40.3	8.3
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	3 340	2 608	1 283	1 151	132	1 325	49.2	44.1	10.3
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	3 045	2 277	1 082	965	117	1 195	47.5	42.4	10.8
TR51 Ankara	4 394	3 407	1 533	1 352	180	1 875	45.0	39.7	11.8
TR52 Konya, Karaman	2 160	1 584	812	729	83	772	51.3	46.0	10.2
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	2 404	1 827	1 036	943	92	792	56.7	51.6	8.9
TR62 Adana, Mersin	3 560	2 534	1 200	998	202	1 334	47.4	39.4	16.8
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	2 832	1 897	862	725	137	1 035	45.4	38.2	15.8
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	1 467	1 059	400	359	41	659	37.8	33.9	10.1
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	2 255	1 624	645	572	73	979	39.7	35.2	11.4
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	1 002	782	421	392	29	361	53.8	50.1	6.9
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	721	554	295	276	20	258	53.3	49.8	6.7
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	2 680	1 966	1 089	1 008	81	877	55.4	51.3	7.4
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	2 467	1 859	1 137	1 071	66	723	61.1	57.6	5.8
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	1 031	713	368	345	23	345	51.6	48.4	6.3
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1 102	647	334	315	19	313	51.6	48.8	5.6
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 569	1 136	483	413	70	652	42.6	36.4	14.5
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 926	1 093	425	364	60	668	38.9	33.3	14.2
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	2 264	1 447	634	530	104	813	43.8	36.6	16.4
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	2 988	1 696	540	464	76	1 157	31.8	27.3	14.1
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 890	1 039	319	264	56	720	30.7	25.4	17.4

11.10 İBBS 2'ye göre işgücü durumu, 2009
Labour force status by SRE 2, 2009

İBBS 2 - SRE 2	**Kurumsal olmayan nüfus** Non-institutional population	**15 ≥ yaş nüfus** Population 15 ≥ age	**İşgücü** Labour force	**İstihdam** Employment	**İşsiz** Unemployment	**İşgücüne dahil olmayan nüfus** Population not in labour force	**İşgücüne katılma oranı** Labour force participation rate	**İstihdam oranı** Employment rate	**İşsizlik oranı** Unemployment rate
	(Bin kişi) - (Thousand person)						(%)		
Toplam - Total	70 542	51 686	24 748	21 277	3 471	26 938	47.9	41.2	14.0
TR10 İstanbul	12 593	9 598	4 479	3 726	753	5 119	46.7	38.8	16.8
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	1 473	1 191	643	559	83	548	54.0	47.0	13.0
TR22 Balıkesir, Çanakkale	1 562	1 264	612	560	52	652	48.4	44.3	8.5
TR31 İzmir	3 745	2 997	1 397	1 170	227	1 600	46.6	39.0	16.2
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	2 649	2 064	1 113	955	158	951	53.9	46.3	14.2
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	2 828	2 151	982	874	108	1 169	45.6	40.6	11.0
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	3 409	2 662	1 289	1 110	179	1 373	48.4	41.7	13.9
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	3 128	2 342	1 151	978	173	1 191	49.2	41.8	15.0
TR51 Ankara	4 470	3 459	1 554	1 342	212	1 905	44.9	38.8	13.6
TR52 Konya, Karaman	2 171	1 573	830	746	84	743	52.8	47.4	10.1
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	2 455	1 877	1 048	928	120	829	55.8	49.4	11.4
TR62 Adana, Mersin	3 581	2 612	1 347	1 050	296	1 265	51.6	40.2	22.0
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	2 891	1 919	894	733	160	1 026	46.6	38.2	18.0
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	1 476	1 074	476	405	71	599	44.3	37.7	14.9
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	2 255	1 647	668	580	88	979	40.6	35.2	13.2
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	1 005	803	450	417	33	353	56.1	52.0	7.3
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	724	555	286	259	27	269	51.5	46.7	9.4
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	2 666	1 958	1 079	1 005	74	878	55.1	51.3	6.9
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	2 482	1 885	1 144	1 075	69	742	60.7	57.0	6.0
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	1 015	722	376	348	29	346	52.1	48.1	7.7
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1 103	656	336	304	32	321	51.1	46.3	9.4
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 591	1 127	523	435	88	604	46.4	38.6	16.8
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 958	1 121	464	388	76	656	41.5	34.6	16.4
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	2 318	1 525	641	531	110	884	42.0	34.8	17.2
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	3 067	1 810	622	505	117	1 187	34.4	27.9	18.8
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 927	1 093	345	293	52	748	31.5	26.8	15.1

11.11 İBBS 2'ye göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı, 2007
Distribution of employment by sectors SRE 2, 2007

İBBS 2 - SRE 2		Toplam Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry(1)	Hizmetler Services	Toplam Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry	Hizmetler Services
		(Bin kişi - Thousand person)				(Dikey - Vertical) (%)		(Yatay - Horizontal) (%)	
Toplam - Total		20 738	4 867	5 544	10 327	100.0	23.5	26.7	49.8
TR10	İstanbul	3 848	12	1 549	2 287	18.6	0.3	40.3	59.4
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	525	111	174	240	2.5	21.1	33.1	45.7
TR22	Balıkesir, Çanakkale	593	266	102	225	2.9	44.9	17.2	37.9
TR31	İzmir	1 202	111	374	717	5.8	9.2	31.1	59.7
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	868	248	179	441	4.2	28.6	20.6	50.8
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	909	332	237	340	4.4	36.5	26.1	37.4
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	1 142	181	528	433	5.5	15.8	46.2	37.9
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	884	127	332	425	4.3	14.4	37.6	48.1
TR51	Ankara	1 331	40	359	932	6.4	3.0	27.0	70.0
TR52	Konya, Karaman	630	189	128	313	3.0	30.0	20.3	49.7
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	922	285	140	497	4.4	30.9	15.2	53.9
TR62	Adana, Mersin	1 022	242	233	547	4.9	23.7	22.8	53.5
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	707	214	173	320	3.4	30.3	24.5	45.3
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	411	154	65	192	2.0	37.5	15.8	46.7
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	573	150	142	281	2.8	26.2	24.8	49.0
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	358	140	84	134	1.7	39.1	23.5	37.4
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	262	141	29	92	1.3	53.8	11.1	35.1
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	1 000	458	164	378	4.8	45.8	16.4	37.8
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 009	510	120	379	4.9	50.5	11.9	37.6
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	299	133	30	136	1.4	44.5	10.0	45.5
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	298	194	15	89	1.4	65.1	5.0	29.9
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	412	168	57	187	2.0	40.8	13.8	45.4
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	372	171	43	158	1.8	46.0	11.6	42.5
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	465	120	167	178	2.2	25.8	35.9	38.3
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	445	111	76	258	2.1	24.9	17.1	58.0
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	251	60	44	147	1.2	23.9	17.5	58.6

(1) İnşaat sektörü, sanayi sektörü içinde değerlendirilmiştir.

(1) Including construction sector.

11.12 İBBS 2'ye göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı, 2008
Distribution of employment by sectors SRE 2, 2008

İBBS 2 - SRE 2	Toplam Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry(1)	Hizmetler Services	Toplam Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry	Hizmetler Services
	(Bin kişi - Thousand person)				(Dikey - Vertical) (%)		(Yatay - Horizontal) (%)	
Toplam - Total	21 194	5 016	5 682	10 495	100.0	23.7	26.8	49.5
TR10 İstanbul	3 923	14	1 574	2 335	18.5	0.4	40.1	59.5
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	544	110	188	246	2.6	20.2	34.6	45.2
TR22 Balıkesir, Çanakkale	550	210	116	224	2.6	38.2	21.1	40.7
TR31 İzmir	1 171	88	369	714	5.5	7.5	31.5	61.0
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	896	245	184	467	4.2	27.3	20.5	52.1
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	873	309	231	333	4.1	35.4	26.5	38.1
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	1 151	152	490	509	5.4	13.2	42.6	44.2
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	965	165	340	460	4.6	17.1	35.2	47.7
TR51 Ankara	1 352	27	346	979	6.4	2.0	25.6	72.4
TR52 Konya, Karaman	729	242	165	322	3.4	33.2	22.6	44.2
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	943	318	142	483	4.4	33.7	15.1	51.2
TR62 Adana, Mersin	997	248	229	520	4.7	24.9	23.0	52.2
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	726	210	197	319	3.4	28.9	27.1	43.9
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	360	98	69	193	1.7	27.2	19.2	53.6
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	571	163	142	266	2.7	28.5	24.9	46.6
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	392	182	82	128	1.8	46.4	20.9	32.7
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	277	137	43	97	1.3	49.5	15.5	35.0
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	1 008	501	155	352	4.8	49.7	15.4	34.9
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 071	547	144	380	5.1	51.1	13.4	35.5
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	345	174	32	139	1.6	50.4	9.3	40.3
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	316	221	16	79	1.5	69.9	5.1	25.0
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	413	137	75	201	1.9	33.2	18.2	48.7
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	364	125	50	189	1.7	34.3	13.7	51.9
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	530	170	175	185	2.5	32.1	33.0	34.9
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	464	155	78	231	2.2	33.4	16.8	49.8
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	263	68	51	144	1.2	25.9	19.4	54.8

(1) İnşaat sektörü, sanayi sektörü içinde değerlendirilmiştir.

(1) Including construction sector.

11.13 İBBS 2'ye göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı, 2009
Distribution of employment by sectors SRE 2, 2009

İBBS 2 - SRE 2		Toplam Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry(1)	Hizmetler Services	Toplam Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry	Hizmetler Services
		(Bin kişi - Thousand person)				(Dikey - Vertical) (%)		(Yatay - Horizontal) (%)	
Toplam - Total		21 277	5 254	5 379	10 644	100.0	24.7	25.3	50.0
TR10	İstanbul	3 726	13	1 412	2 301	17.5	0.3	37.9	61.8
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	559	124	182	253	2.6	22.2	32.6	45.3
TR22	Balıkesir, Çanakkale	560	225	109	226	2.6	40.2	19.5	40.4
TR31	İzmir	1 170	100	327	743	5.5	8.5	27.9	63.5
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	955	267	216	472	4.5	28.0	22.6	49.4
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	873	342	227	304	4.1	39.2	26.0	34.8
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	1 110	132	452	526	5.2	11.9	40.7	47.4
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	978	194	326	458	4.6	19.8	33.3	46.8
TR51	Ankara	1 342	24	311	1 007	6.3	1.8	23.2	75.0
TR52	Konya, Karaman	746	241	181	324	3.5	32.3	24.3	43.4
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	928	315	129	484	4.4	33.9	13.9	52.2
TR62	Adana, Mersin	1 050	305	218	527	4.9	29.0	20.8	50.2
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	733	227	204	302	3.4	31.0	27.8	41.2
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	405	141	61	203	1.9	34.8	15.1	50.1
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	580	155	147	278	2.7	26.7	25.3	47.9
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	417	205	86	126	2.0	49.2	20.6	30.2
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	259	112	45	102	1.2	43.2	17.4	39.4
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	1 005	519	129	357	4.7	51.6	12.8	35.5
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 075	587	138	350	5.1	54.6	12.8	32.6
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	348	188	29	131	1.6	54.0	8.3	37.6
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	304	195	19	90	1.4	64.1	6.3	29.6
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	436	159	69	208	2.0	36.5	15.8	47.7
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	388	141	50	197	1.8	36.3	12.9	50.8
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	531	131	170	230	2.5	24.7	32.0	43.3
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	505	147	79	279	2.4	29.1	15.6	55.2
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	294	65	63	166	1.4	22.1	21.4	56.5

(1) İnşaat sektörü, sanayi sektörü içinde değerlendirilmiştir.

(1) Including construction sector.

11.14 Yaş grubuna göre işsizler - Unemployed persons by age groups
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Türkiye - Turkey						
Erkek - Males	1 763	1 746	1 670	1 716	1 877	2 491
15-24	605	578	531	571	584	746
25-44	924	909	875	878	991	1 334
45-64	227	254	260	263	297	404
65+	7	5	4	4	5	7
Kadın - Females	622	642	657	661	734	980
15-24	315	303	301	301	313	380
25-44	284	311	327	328	375	537
45-64	23	28	29	32	45	63
65+	0	0	0	0	1	0
Kent - Urban						
Erkek - Males	1 427	1 370	1 313	1 305	1 431	1 914
15-24	465	437	402	418	429	544
25-44	756	717	692	673	754	1 035
45-64	201	211	216	211	244	329
65+	5	5	3	3	4	6
Kadın - Females	544	550	560	566	622	833
15-24	270	254	250	252	263	320
25-44	254	273	284	286	320	459
45-64	20	23	26	28	38	54
65+	0	0	0	0	1	0
Kır - Rural						
Erkek - Males	336	376	357	411	446	577
15-24	140	141	129	153	155	202
25-44	168	192	183	205	237	299
45-64	26	43	44	52	53	75
65+	2	0	1	1	1	1
Kadın - Females	78	92	97	95	112	147
15-24	45	49	51	49	50	60
25-44	30	38	43	42	55	78
45-64	3	5	3	4	7	9
65+	0	0	0	0	0	0

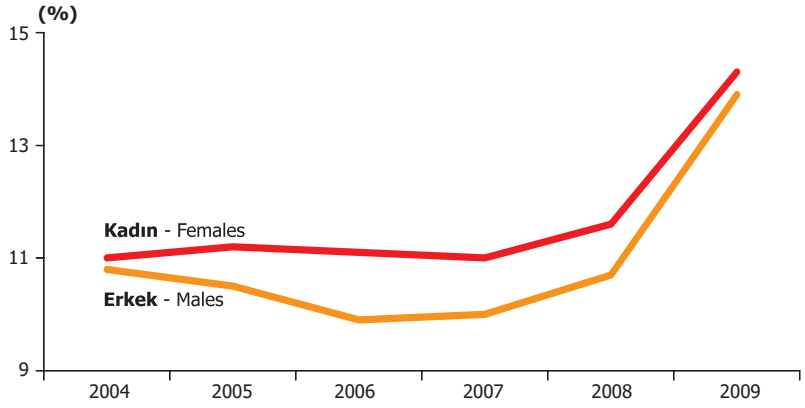
Not. 2 bin kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.

Note. Sample size is too small for reliable estimates for figures less than two thousand persons.

11.15 Eğitim durumuna göre işsizler - Unemployed persons by educational status
[15 ≥ yaş - age] **(Bin** - Thousand)

Eğitim durumu (UES, 97) - Educational status (ISCED, 97)	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Erkek - Males	1 762	1 746	1 671	1 716	1 877	2 491
Okuryazar olmayan - Illiterate	43	41	42	43	47	65
Okuryazar olup bir okul bitirmeyen						
Literate without any diploma	51	79	76	94	109	137
İlkokul - Primary school	766	737	685	672	716	933
İlköğretim - Primary education	36	69	88	140	200	309
Orta ve dengi meslek okulu						
Junior high school and vocational junior high school	253	256	229	200	203	262
Lise - High school	267	232	228	225	242	310
Lise dengi - Vocational high school	183	189	174	189	181	248
Yüksek okul ve fakülte						
Universities and other higher educational institutions	163	143	149	153	179	227
Kadın - Females	622	642	657	661	734	979
Okuryazar olmayan - Illiterate	14	17	12	12	17	21
Okuryazar olup bir okul bitirmeyen						
Literate without any diploma	7	14	17	16	25	42
İlkokul - Primary school	143	155	160	131	155	210
İlköğretim - Primary education	12	19	28	41	53	86
Orta ve dengi meslek okulu						
Junior high school and vocational junior high school	54	52	54	43	45	55
Lise - High school	142	146	149	155	145	188
Lise dengi - Vocational high school	105	105	101	105	111	145
Yüksek okul ve fakülte						
Universities and other higher educational institutions	145	134	136	158	183	232

İşsizlik oranı - Unemployed rate
[**15≥ yaş** - age]

Veri için tablo 11.1'e bakınız.
For data, see table 11.1.

11.16 Yıl ortalaması asgari ücretin ABD $ ile karşılaştırılması
A comparison between average minimum wage and exchange rates (USA $) **(YTL** - TRY)

	2005	2006	2007	2008	2009
Yıl ortalaması asgari ücret (TL / Ay)					
Yearly average minimum wage (TL / Month) (1)	488.70	531.00	573.75	623.55	679.50
Yıl ortalaması asgari ücretin artış oranı					
Increase rate of yearly average minimum wage (%)	12.71	8.66	8.05	8.68	8.97
Bir ABD dolarının TL değeri - ($ /TL) (2)	1.34726	1.43801	1.30779	1.29915	1.55453
ABD Doları cinsinden ortalama asgari ücret (ABD $ /Ay)					
Yearly average minimum wage as USD (USA $ / Month)	362.7	369.3	438.7	480.0	437.1

(1) Yıl içinde uygulanan asgari ücretin yürürlükte kaldığı ay sayısı ile ağırlıklandırılarak bulunmuştur.
(2) TC. Merkez Bankası yıl ortalaması döviz satış kuru kullanılmıştır.

(1) Weighted by the number of month during which the average minimum wage is valid.
(2) Yearly average exchange rates of the Central Bank of the Republic of Turkey are used.

11.17 Toplu sözleşme yapan işyeri ve işçiler
Establishments and labourers covered by collective bargaining

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplu sözleşme sayısı - Number of collective bargainings					
Kamu - Public	1 176	1 133	1 243	1 190	1 416
Özel - Private	2 801	571	732	514	578
İşyeri sayısı - Number of establishments					
Kamu - Public	10 302	3 309	7 995	3 328	8 896
Özel - Private	4 086	2 147	1 743	6 295	2 632
İşçi sayısı - Number of workers					
Kamu - Public	382 992	117 377	322 064	107 258	285 186
Özel - Private	204 464	187 015	144 365	155 528	216 265

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Source: Ministry of Labour and Social Security

11.18 Grev ve lokavt uygulamaları - Strikes and lockouts

	2005	2006	2007	2008	2009
Grev - Strikes					
Sayı - Number	34	26	15	15	13
İşyeri sayısı - Number of establishments	57	44	793	38	34
Katılan işçi - Number of workers involved	3 529	2 061	25 920	5 040	3 101
Kaybolan iş günü - Workdays lost	176 824	165 666	1 353 558	145 725	209 913
Lokavt - Lockouts					
Sayı - Number	1	1	-	1	-
İşyeri sayısı - Number of establishments	2	1	-	1	-
Lokavta uğrayan işçi - Workers subjected to lockout	118	66	-	1 256	-
Kaybolan iş günü - Workdays lost	590	3 894	-	16 328	-

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Source: Ministry of Labour and Social Security
Not. 2007 yılında Türk Telekomünikasyon A.Ş. Genel Müdürlüğü'ne ait 768 işyerinde grev uygulamasına gidilmiş ve toplam 1 152 000 işgünü kaybı olmuştur. Note. A strike was set up in the 768 workplaces of Türk Telekomünikasyon A.Ş. in 2007 and a total of 1 152 000 workdays were lost.

11.19 Ekonomik faaliyete göre işçi ve işveren sendikaları, 2008
Labour and employers' unions by economic activity, 2008

	İşçi sendikası Labour unions	**İşveren sendikası** Employers' unions
Toplam - Total	102	47 (1)
Tarım, ormancılık, avcılık ve balıkçılık Agriculture, forestry, hunting and fishing	7	0
Madencilik - Mining	3	0
İmalat sanayii - Manufacturing industry		
Petrol, kimya ve lastik - Petroleum, chemical and rubber	4	4
Gıda - Food	3	8
Şeker - Sugar	1	1
Dokuma - Textile	11	3
Deri - Leather	2	1
Ağaç - Wood	3	1
Kağıt - Paper	3	1
Basım ve yayım - Printing and publishing	2	0
Çimento, toprak ve cam - Cement, non-metallic and glass	4	4
Metal - Metalic	8	3
Gazetecilik - Journalism	2	1
Gemi - Shipping union	2	0
Banka ve sigorta - Banking and insurance	5	0
İnşaat - Construction	5	4
Enerji - Energy	4	0
Ticaret, büro, eğitim, güzel sanatlar Commerce, office, education and fine arts	6	1
Ulaştırma, haberleşme ve depolama Transportation, communication and storage		
Kara taşımacılığı - Highway transportation	4	3
Demiryolu taşımacılığı - Railway transportation	1	0
Deniz taşımacılığı - Shipping	1	1
Hava taşımacılığı - Air transportation	1	0
Ardiye ve antrepoculuk - Storage and warehouses	2	0
Haberleşme - Communication	2	0
Sağlık - Health	3	2
Konaklama ve eğlence yerleri - Lodging and recreational places	5	2
Milli savunma - National defense	1	0
Genel işler - General issues	7	5

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
(1) 2821 Sayılı Kanunun 3. Maddesine göre; birden fazla işkolunda faaliyet gösterebilen iki kamu işveren sendikası (Kamu-İş ve TÜHİS) sadece toplama ilave edilmiştir.

Source: Ministry of Labour and Social Security
(1) Two public employers' associations (Kamu-İş and TÜHİS) which may operate in more than one economic activity under article '3 of Act No. 2821, respecting trades unions are shown only in total.

		Sayfa Page		
	Açıklama	**196**		Explanation
12.1	Tarım ve orman alanları	**198**	12.1	Agricultural land and forest area
12.2	Seçilmiş tarla ürünleri üretimi	**198**	12.2	Selected field crop production
12.3	Seçilmiş sebzelerin üretimi	**198**	12.3	Selected vegetable production
12.4	Seçilmiş meyvelerin üretimi	**199**	12.4	Selected fruit production
12.5	Çay üretimi	**199**	12.5	Tea production
12.6	Niteliklerine göre örtüaltı tarım alanları	**199**	12.6	Areas for land under protective cover by type
12.7	Örtüaltı üretimi	**199**	12.7	Production for land under protective cover
12.8	Gübre kullanımı	**200**	12.8	Fertilizer use
12.9	İlaç kullanımı	**200**	12.9	Pesticide use
12.10	Seçilmiş orman ürünleri üretimi	**200**	12.10	Production of selected forest products
12.11	Orman yangınları	**200**	12.11	Forest fires
12.12	İBBS'ye göre tarım alanları, 2008	**201**	12.12	Agricultural land by SRE, 2008
12.13	Arazi kullanımı	**205**	12.13	Land use
12.14	İşletme tipi ve büyüklüğüne göre işletmeler	**205**	12.14	Agricultural holdings by size and type of holdings
12.15	Arazinin tasarruf şekli ve işletme büyüklüğüne göre işletmeler	**206**	12.15	Agricultural holdings by size of holdings and land tenure forms
12.16	Arazi parça sayısı ve işletme büyüklüğüne göre işletmeler	**207**	12.16	Agricultural holdings by size of holdings and number of parcels
12.17	Tarımsal krediler	**207**	12.17	Agricultural credits by type
12.18	Seçilmiş tarımsal alet ve makine sayıları	**208**	12.18	Selected number of agricultural equipment and machinery
12.19	Türlerine göre hayvanlar	**208**	12.19	Livestocks by type
12.20	Kesilen hayvan sayısı ve et üretimi	**209**	12.20	Number of slaughtered animals and meat production
12.21	Sağılan hayvan sayısı ve süt üretimi	**209**	12.21	Number of animals milked and milk production
12.22	Deri üretimi	**210**	12.22	Hide production
12.23	Kümes hayvancılığı	**210**	12.23	Poultry and egg production
12.24	Arıcılık	**210**	12.24	Apiculture
12.25	İpekböcekçiliği	**210**	12.25	Sericulture
12.26	Seçilmiş su ürünlerinde üretim miktarı	**211**	12.26	Quantity of selected fishery products

TARIM

Genel Tarım Sayımları

Türkiye'de 1927, 1950, 1963, 1970, 1980, 1991 ve 2001 yıllarında olmak üzere yedi kez tarım sayımı yapılmıştır.

2001 Genel Tarım Sayımında bilgiler, muhtarlık ve tarımsal işletme (hanehalkı) olmak üzere iki kaynaktan derlenmiştir.

Köy Genel Bilgi Anketi ile tüm köyler ve nüfusu 25 000'den az olan il ve ilçe merkezinin muhtarlarından yerleşim yerleri bazında bilgi derlenmiştir. Köy Genel Bilgi Anketi tam sayımdır.

Tarımsal İşletmeler (Hanehalkı) Anketi ile tüm köyler ve nüfusu 5 000'den az olan ilçe merkezlerindeki tüm tarımsal işletmeler kapsanmıştır. Anket, 5 000 örnek köy ve her köyden de 10 tarımsal işletme sistematik örnekleme yöntemi ile seçilerek uygulanmıştır. Aynı çalışma için, nüfusu 5 001 ve daha fazla olan il ve ilçe merkezlerinde ise arazi büyüklüğü ve hayvan varlığı itibariyle getirilen kıstaslar kullanılarak tam sayım yöntemi uygulanmıştır.

Cari Tarım İstatistikleri

Yayındaki veriler Tarım ve Köyişleri Bakanlığı aracılığı ile derlenmiştir.

Tarla ürünleri: Tarla ürünlerine ilişkin ekilen ve hasat edilen alan ile üretim ve verim verileri, Temmuz ve Ekim aylarında derlenmektedir.

Meyve üretimi: Meyve üretimine ilişkin veriler Temmuz ve Ekim aylarında; turunçgiller üretimine ilişkin veriler ise Temmuz, Ekim ve bir sonraki yılın Ocak, Şubat aylarında derlenmektedir.

Zeytin üretimi: Zeytin üretimine ilişkin veriler Temmuz, Ekim ve bir sonraki yılın Ocak ayında derlenmektedir.

Sebze üretimi: Açıkta sebze yetiştiriciliğine ilişkin veriler Temmuz ve Ekim aylarında, süs bitkileri yetiştiriciliğine ilişkin veriler ise Ekim ayında derlenmektedir.

Örtüaltı üretimi (sebze ve meyve): Örtüaltı sebze ve meyve üretimine ilişkin veriler Mayıs ve Haziran aylarında derlenmektedir.

Çay üretimi: Karadeniz bölgesinin beş ilinde ekimi yapılan çay hakkındaki bilgiler Rize Ticaret Borsası ve Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nden alınmaktadır.

İpekböcekçiliği: İpekböcekçiliğine ait bilgiler Bursa Koza Tarım Satış Kooperatifleri Birliği'nden alınmaktadır.

Canlı hayvan sayıları: Canlı hayvan sayılarına ilişkin bilgiler yıl sonu itibariyle derlenmektedir.

Sağılan hayvan sayısı: Büyükbaş hayvanlarda 2+ yaş, küçükbaş hayvanlarda 1+ yaştaki dişi hayvanlar üzerinden hesaplanır.

Süt üretimi: Sağılan hayvan sayısının süt verimleri ile değerlendirilmesinden elde edilir.

AGRICULTURE

Censuses of Agriculture

Agricultural censuses have been conducted seven times in Turkey, namely in 1927, 1950, 1963, 1970, 1980, 1991 and 2001.

In the 2001 Census of Agriculture information was compiled from two sources as muhtarlık and agricultural holding (household).

By Village Information Survey, information based on settlements was compiled from the muhtars of all the villages and centers of provinces and districts having less than 25 000 inhabitants. Village Information Survey is a complete enumeration.

By Agricultural Holdings (Household) Survey, all agricultural holdings in centers of districts having less than 5 000 inhabitants were covered. The survey was applied to 10 agricultural holdings from each of the 5 000 villages selected by systematic sampling. For the same survey, complete enumeration method was used in centers of provinces and districts having 5 001 and more inhabitants using restricts related to size of land and livestock ownership.

Current Agricultural Statistics

The data given in this publication has been collected with the collaboration of the Ministry of Agriculture and Rural Affairs.

Field crops: Data related to cultivated and harvested area of field products and yield are compiled in July and October.

Fruit production: Data related to fruit production are compiled in July and October and data related to citrus are compiled in July, October and January, February in the following year.

Olive production: Data for olive production are compiled in July, October and January in the following year.

Vegetable production: Data related to open air growing are compiled in July and October, data related to ornamental plant growing are compiled October.

Crop under productive cover (vegetable and fruit): These data are compiled in May and June.

Tea production: Data related to tea production cultivated in five provinces of the Blacksea Region are compiled from Rize Trade Market and General Directorate of Tea Establisments.

Sericulture: Data for sericulture is obtained from the Bursa Silk Cocoon Association of Agriculture Sales Cooperatives.

The number of livestock: Data of the number of livestock are collected once at the end of the year.

The number of milked animals: The number of milked animals is calculated through 2+ aged female bovine animals and 1+ aged female sheep and goat.

Milk production: Milk production is obtained by multiplying the number of animals milked by milk yields.

Yapağı, kıl ve tiftik üretimi: Kırkılan hayvan sayısının yapağı, kıl ve tiftik verimleriyle çarpılmasıyla elde edilir.

Production of wool, hair and angora: Data are obtained by multiplying the number of trimmed animals by wool, hair and angora yields.

Kesilen hayvan sayısı: Belediye mezbaha ve kombinaları ile özel kesim yerlerinde (entegre tesisler vb.) veteriner kontrolünde yapılan kesimlere ait bilgiler, İl Tarım Müdürlüklerinden her yıl sonunda, Kurban Bayramında kesilen hayvan sayıları ise Türk Hava Kurumu'ndan derlenmektedir. Kesilen hayvan sayısına, mezbaha ve kombina dışı kesimler ilave edilmemiştir.

The number of slaughtered animals: Data relating to slaughtered animals at municipal and private slaughterhouses (integrated establishments etc.) are compiled by the agricultural directorates in provinces of the Ministry of Agriculture and Rural Affairs at the end of every year. The number of slaughtered animals during the Celebration of Sacrifice is taken from the Turkish Air Association. The animals that are not slaughtered in slaughterhouses are not included in the total number of animals slaughtered.

Et üretimi: Kesilen hayvan sayısının karkas ağırlıkları ile değerlendirilmesinden elde edilir.

Meat production: Meat production is obtained by multiplying the number of slaughtered animals by carcass weights.

Tavuk eti üretimi: Kesilen tavuk sayısının karkas ağırlıkları ile değerlendirilmesinden elde edilir.

Chicken meat production: Meat production is obtained by multiplying the number of slaughtered chickens by carcass weights.

Deri üretimi: Kesilen hayvan sayısına, mezbaha ve kombina kesimlerinin %10'u kadar ölü hayvanlardan elde edilen deriler ilave edilerek hesaplanmaktadır.

Hide production: Total hide production is estimated by adding 10% of the number of animals slaughtered in the slaughterhouses and combines to the number of slaughtered animals.

Gübre kullanımı: Kullanılan gübre miktarı yıl sonu itibariyle ve yılda bir defa Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndan alınmaktadır.

Fertilizer use: Data for fertilizer quantity used is taken once a year and compiled at the end of the year from the Ministry of Agriculture and Rural Affairs.

İlaç kullanımı: Kullanılan ilaç miktarı yıl sonu itibariyle ve yılda bir defa Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndan alınmaktadır.

Pesticide use: Data for pesticide quantity used is taken once a year and compiled at the end of the year from the Ministry of Agriculture and Rural Affairs.

Tarımsal alet ve makineler: Tarımsal alet ve makine sayıları yıl sonu itibariyle ve yılda bir defa toplanmaktadır.

Agricultural equipment and machinery: Data of agricultural equipment and machinery are collected only once at the end of the year.

Su Ürünleri İstatistikleri: Su Ürünleri İstatistikleri, deniz ürünleri ile tatlısu (içsu) ve yetiştiricilik bilgilerinden oluşmaktadır. Kurumumuz, deniz ürünlerine ait bilgileri her yıl Ocak-Şubat aylarında balıkçılara uyguladığı anketler yoluyla, tatlısu ürünleri ve yetiştiricilik üretimine ait bilgileri ise Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndan doğrudan temin etmektedir.

Fishery Statistics: Fishery statistics cover data on sea products, freshwater and aquaculture products. Turkish Statistical Institute compiles data on sea products by annual surveys applied during January and February. Data on freshwater products and aquaculture production are taken directly from Ministry of Agriculture and Rural Affairs.

12.1 Tarım ve orman alanları - Agricultural land and forest area **(Bin hektar** - Thousand hectare)

	2004	2005	2006[1]	2007	2008
Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı					
Area of cereals and other crop products	23 066	23 024	22 131	21 164	20 719
Ekilen alan - Sown area	18 110	18 148	17 440	16 945	16 460
Nadas - Fallow land	4 956	4 876	4 691	4 219	4 259
Sebze bahçeleri alanı - Area of vegetable gardens	805	806	850	815	836
Bağ alanı - Area of vineyard	520	516	513	485	483
Meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanı					
Area of fruits, beverage and spices crops	1 558	1 598	1 670	1 671	1 693
Zeytin ağaçlarının kapladığı alan					
Area of olive trees	644	662	712	753	774
Daimi çayır ve mera arazisi					
Permanent meadow and pasture[2]	14 617	14 617	14 617	14 617	14 617
Orman alanı - Forest area	21 189	21 189	21 189	21 189	21 189

(1) 2006 yılından itibaren Avrupa Birliğinin faaliyetlere göre Ürünlerin İstatistiki Sınıflaması (FÜS 2002) kullanılmaya başlanmıştır.
(2) 2001 Genel Tarım Sayımı, Köy Genel Bilgi Anketi sonucudur.

(1) Statistical Classification of Products by Activity in European Economic Community (CPA 2002) has been using for crop products since 2006.
(2) 2001 Census of Agriculture, results of Village Information Survey.

12.2 Seçilmiş tarla ürünleri üretimi - Selected field crop production **(Ton** - Tons)

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	56 750 225	59 951 494	58 275 574	50 018 060	52 452 437
Buğday - Wheat	21 000 000	21 500 000	20 010 000	17 234 000	17 782 000
Mısır - Maize	3 000 000	4 200 000	3 811 000	3 535 000	4 274 000
Çeltik - Rice in the husk	490 000	600 000	696 000	648 000	753 325
Pirinç - Rice	294 000	360 000	417 600	388 800	451 995
Arpa - Barley	9 000 000	9 500 000	9 551 000	7 306 800	5 923 000
Patates - Potatoes	4 800 000	4 090 000	4 397 305	4 246 207	4 225 168
Nohut - Chick pea	620 000	600 000	551 746	505 366	518 026
Mercimek - Lentils	540 000	570 000	622 624	535 181	131 188
Ayçiçeği - Sunflower	900 000	975 000	1 118 000	854 407	992 000
Tütün - Tobacco	133 913	135 247	98 137	74 584	93 403
Şeker pancarı - Sugar beet	13 517 241	15 181 247	14 452 162	12 414 715	15 488 332
Pamuk (kütlü) - Cotton (raw)	2 455 071	2 240 000	2 550 000	2 275 000	1 820 000

12.3 Seçilmiş sebzelerin üretimi - Selected vegetable production **(Ton** - Tons)

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	23 039 950	24 073 900	23 449 254	23 140 931	24 714 646
Soğan (Kuru) - Onion (Dry)	2 040 000	2 070 000	1 765 396	1 859 442	2 007 118
Domates - Tomatoes	9 440 000	10 050 000	9 854 877	9 936 552	10 985 355
Hıyar - Cucumber	1 725 000	1 745 000	1 799 613	1 670 459	1 682 776
Biber - Pepper	1 700 000	1 829 000	1 842 175	1 757 226	1 796 177
Patlıcan - Eggplant	900 000	930 000	924 165	863 737	813 686
Fasulye (Taze) - Bean (Green)	582 000	555 000	563 763	519 968	563 056
Kavun - Melon	1 750 000	1 825 000	1 765 605	1 661 130	1 749 935
Karpuz - Watermelon	3 825 000	3 970 000	3 805 306	3 796 680	4 002 285
Lahana - Cabbages	700 950	675 900	687 112	647 678	674 617
Marul - Lettuce	377 000	424 000	441 242	428 059	439 641

12.4 Seçilmiş meyvelerin üretimi - Selected fruit production **(Ton** - Tons)

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	11 132 000	12 640 000	12 798 014	11 952 839	13 167 853
Üzüm - Grapes	3 500 000	3 850 000	4 000 063	3 612 781	3 918 442
Portakal - Oranges	1 300 000	1 445 000	1 535 806	1 426 965	1 427 156
Mandalina - Mandarin	670 000	715 000	791 255	744 339	756 473
Limon - Lemons	600 000	600 000	710 401	651 767	672 452
Elma - Apples	2 100 000	2 570 000	2 002 033	2 457 845	2 504 494
Armut - Pears	320 000	360 000	317 750	356 281	355 476
Şeftali - Peaches	372 000	510 000	552 775	539 435	551 906
Kayısı - Apricots	320 000	860 000	460 182	557 572	716 415
Fındık - Hazelnuts	350 000	530 000	661 000	530 000	800 791
Zeytin üretimi - Olive production	1 600 000	1 200 000	1 766 749	1 075 854	1 464 248
Sofralık - Olive (For table)	400 000	400 000	555 749	455 385	512 103
Yağlık - Olive (For oil)	1 200 000	800 000	1 211 000	620 469	952 145

12.5 Çay üretimi - Tea production

	2004	2005	2006	2007	2008
Çay yetiştiren çiftçi sayısı					
Number of tea growers	202 431	202 699	203 431	203 901	199 231
Çay fidanı dikilen alan (Hektar)					
Area under tea plantation (Hectares)	76 632	76 625	76 614	76 581	75 826
Elde edilen yaş çay yaprağı (Ton)					
Production of green tea leaves (Tons)	1 105 000	1 192 004	1 121 206	1 145 321	1 100 257
Elde edilen kuru çay (Ton)					
Production of dry tea (Tons)	201 663	217 541	201 866	206 158	198 046

12.6 Niteliklerine göre örtüaltı tarım alanları
Areas for land under protective cover by type **(Dekar** - Decare)

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	477 739	467 540	469 081	494 239	542 158
Cam sera - Glass greenhouses	71 695	65 427	68 353	75 793	82 253
Plastik sera - Plastic greenhouses	169 257	171 043	182 354	195 180	211 680
Yüksek tünel - High tunnel	66 242	66 916	69 834	65 307	66 960
Alçak tünel - Low tunnel	170 545	164 154	148 540	157 959	181 265

12.7 Örtüaltı üretimi - Production for land under protective cover **(Ton** - Tons)

Ürünler - Crops	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	4 354 230	4 465 343	4 716 862	5 052 796	5 063 265
Sebzeler - Vegetables	4 181 465	4 271 525	4 489 160	4 817 616	4 811 689
Meyveler - Fruits	172 765	193 818	227 702	235 180	251 576

12.8 Gübre kullanımı - Fertilizer use

	2004	2005	2006	2007	2008
Kullanılan gübre (Ton) - Fertilizer used (Tons)	10 152 785	10 260 076	10 455 212	9 709 854	7 506 783
% 21 Azotlu - 21 % Nitrogen	6 506 198	6 533 584	6 696 774	6 454 490	5 394 306
% 16-18 Fosforlu - 16-18 % Phosphorous	3 471 456	3 538 860	3 560 688	3 036 612	1 933 529
% 48-52 Potaslı - 48-52 % Potash	175 131	187 632	197 750	218 752	178 948

12.9 İlaç kullanımı - Pesticide use **(Ton** - Tons)

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	35 123	44 337	52 634	47 141	46 051
İnsektisitler - Insectisides	13 768	16 032	17 330	15 094	10 827
Fungisitler - Fungisides	6 356	12 584	15 646	12 085	13 167
Herbisitler - Herbisides	8 707	11 716	12 316	10 496	9 920
Diğer - Others	6 292	4 005	7 342	9 466	12 137

12.10 Seçilmiş orman ürünleri üretimi - Production of selected forest products

	2004	2005	2006	2007	2008
Ana ürün - Principal product (m^3)					
Tomruk - Log	3 065 439	2 936 168	3 479 647	3 731 711	3 945 851
Tel direği - Telephone pole	44 178	77 034	73 273	76 758	75 129
Maden direği - Mining pole	447 155	404 513	490 619	522 354	522 372
Sanayi odunu - Other industrial wood	741 393	725 911	749 951	734 399	754 687
Kağıtlık odun - Pulpwood	1 610 003	1 528 216	1 514 472	1 702 870	2 407 156
Lif-yonga odunu - Fibre-chip wood	2 329 897	2 409 446	2 964 647	3 265 092	3 816 522
Sırık - Thin pole	15 212	18 996	26 087	19 793	19 367
Yakacak odun (Ster) - Fuel wood (Stere)	8 119 555	7 667 026	7 003 026	6 834 024	7 303 889
Orman tali ürünleri üretimi (Ton)					
The production of non wood forest products (Tons)					
Defne yaprağı - Laurus nobilis	4 662	8 564	7 746	11 686	7 025
Fıstık çamı kozalağı - Cone of semen pine	675	2 347	3 546	3 772	3 052
Kekik - Thymus	1 225	974	892	3 863	2 050
Adaçayı - Salvia sp.	566	441	390	910	1 489
Laden - Cistus	526	606	585	752	518

Kaynak: Çevre ve Orman Bakanlığı Source: Ministry of Environment and Forestry

12.11 Orman yangınları - Forest fires

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam yangın çıkış nedeni (Adet)					
Causes of fire in total (Number)	1 762	1 530	2 227	2 829	2 135
Kasıt - Intentional	242	272	166	292	377
İhmal - Negligence	1 033	867	1 315	1 642	1 018
Doğal - Natural	128	140	330	407	330
Faili meçhul - Unknown	359	251	416	488	410
Yanan alan (Hektar) - Area burned (Hectare)	4 876	2 821	7 762	11 664	29 749

Kaynak: Çevre ve Orman Bakanlığı Source: Ministry of Environment and Forestry

12.12 İBBS'ye göre tarım alanları, 2008
Agricultural land by SRE, 2008

(Dekar - Decare)

İBBS - SRE	**Toplam alan** Total land	**Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı** Area of cereals and other crop products: **Ekilen alan** Sown area	**Nadas** Fallow land	**Sebze bahçeleri alanı** Area of vegetable gardens	**Meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanı** Area of fruits, beverage and spices crops
TR Türkiye - Turkey	245 052 185	164 602 571	42 591 897	8 357 953	29 499 764
TR1 İstanbul	747 047	683 912	-	38 310	24 825
TR10	747 047	683 912	-	38 310	24 825
İstanbul	747 047	683 912	-	38 310	24 825
TR2 Batı Marmara - West Marmara	16 403 522	13 911 522	227 599	765 233	1 499 168
TR21	9 511 466	9 137 569	10 374	223 527	139 996
Tekirdağ	3 661 125	3 496 719	-	71 933	92 473
Edirne	3 503 810	3 359 380	-	111 054	33 376
Kırklareli	2 346 531	2 281 470	10 374	40 540	14 147
TR22	6 892 056	4 773 953	217 225	541 706	1 359 172
Balıkesir	4 252 427	2 965 563	33 905	346 605	906 354
Çanakkale	2 639 629	1 808 390	183 320	195 101	452 818
TR3 Ege - Aegean	28 932 221	18 085 034	1 948 529	1 484 740	7 413 918
TR31	3 461 723	1 608 044	43 730	418 628	1 391 321
İzmir	3 461 723	1 608 044	43 730	418 628	1 391 321
TR32	9 768 496	5 101 374	203 776	477 816	3 985 530
Aydın	3 792 280	1 571 694	19 616	108 391	2 092 579
Denizli	3 589 098	2 546 132	111 676	145 285	786 005
Muğla	2 387 118	983 548	72 484	224 140	1 106 946
TR33	15 702 002	11 375 616	1 701 023	588 296	2 037 067
Manisa	4 959 218	2 758 667	105 160	364 732	1 730 659
Afyonkarahisar	5 239 853	3 889 990	1 108 967	80 856	160 040
Kütahya	3 470 903	2 863 610	470 502	70 467	66 324
Uşak	2 032 028	1 863 349	16 394	72 241	80 044
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	14 736 992	9 021 508	2 307 550	816 566	2 591 368
TR41	9 693 441	6 110 512	1 988 937	649 251	944 741
Bursa	3 380 760	1 916 982	188 523	480 915	794 340
Eskişehir	5 425 879	3 628 726	1 670 375	89 553	37 225
Bilecik	886 802	564 804	130 039	78 783	113 176
TR42	5 043 551	2 910 996	318 613	167 315	1 646 627
Kocaeli	924 359	683 945	83 371	30 523	126 520
Sakarya	1 873 192	969 088	405	100 360	803 339
Düzce	846 821	204 824	226	12 813	628 958
Bolu	1 283 526	1 023 359	215 750	15 208	29 209
Yalova	115 653	29 780	18 861	8 411	58 601
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	36 016 679	21 911 161	12 316 654	839 956	948 908
TR51	11 964 966	7 988 590	3 317 061	438 078	221 237
Ankara	11 964 966	7 988 590	3 317 061	438 078	221 237
TR52	24 051 713	13 922 571	8 999 593	401 878	727 671
Konya	21 168 788	11 921 200	8 676 548	230 052	340 988
Karaman	2 882 925	2 001 371	323 045	171 826	386 683

12.12 İBBS'ye göre tarım alanları, 2008 (devam)
Agricultural land by SRE, 2008 (continued)

(Dekar - Decare)

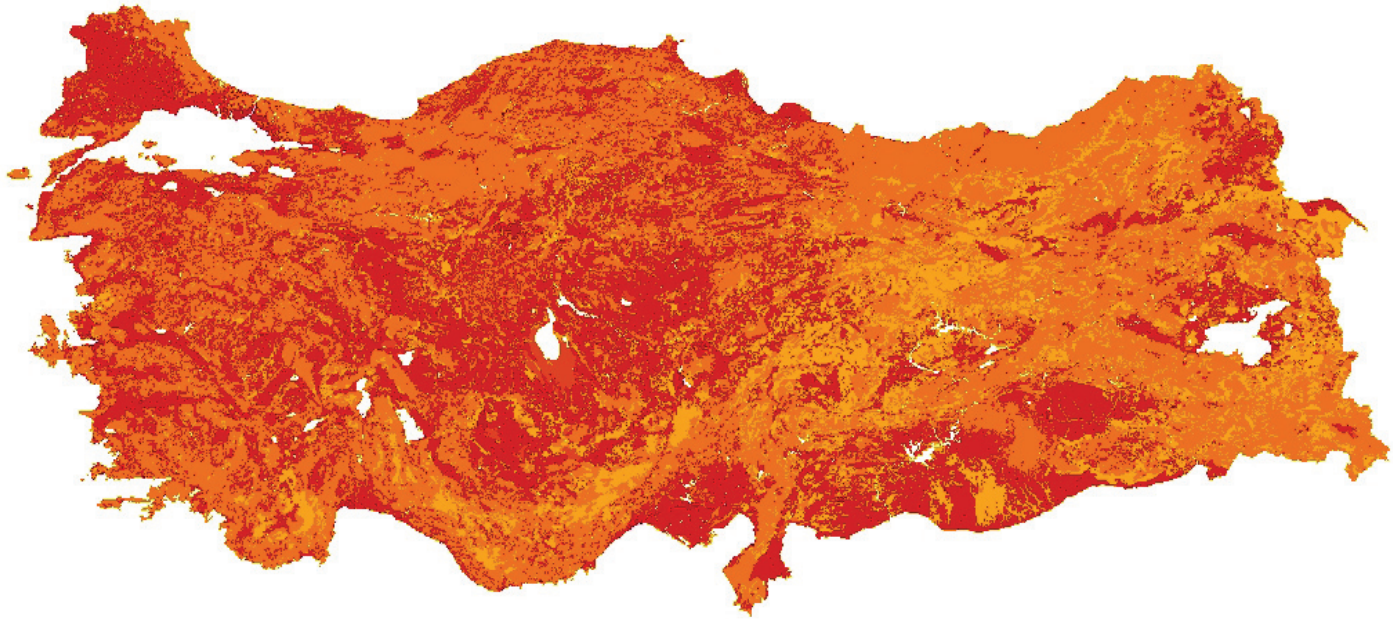
İBBS - SRE	**Toplam alan** Total land	**Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı** Area of cereals and other crop products: **Ekilen alan** Sown area	**Nadas** Fallow land	**Sebze bahçeleri alanı** Area of vegetable gardens	**Meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanı** Area of fruits, beverage and spices crops
TR6 Akdeniz - Mediterranean	24 410 932	17 033 434	1 498 147	1 769 433	4 109 918
TR61	7 181 174	4 704 521	854 968	580 604	1 041 081
Antalya	3 732 153	2 245 727	420 855	471 796	593 775
Isparta	1 814 452	1 123 487	312 039	48 723	330 203
Burdur	1 634 569	1 335 307	122 074	60 085	117 103
TR62	9 404 704	6 680 606	344 994	687 984	1 691 120
Adana	5 554 267	4 619 870	78 383	320 589	535 425
Mersin	3 850 437	2 060 736	266 611	367 395	1 155 695
TR63	7 825 054	5 648 307	298 185	500 845	1 377 717
Hatay	2 670 853	1 562 822	-	368 555	739 476
Kahramanmaraş	3 662 511	2 764 184	296 422	85 171	516 734
Osmaniye	1 491 690	1 321 301	1 763	47 119	121 507
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	35 390 118	23 364 467	10 713 928	431 687	880 036
TR71	16 494 201	10 755 907	4 806 449	275 452	656 393
Kırıkkale	2 917 118	1 850 106	1 007 282	29 268	30 462
Aksaray	3 960 723	2 554 037	1 254 313	92 271	60 102
Niğde	2 638 054	1 542 094	755 860	50 480	289 620
Nevşehir	3 304 601	2 245 626	738 334	69 882	250 759
Kırşehir	3 673 705	2 564 044	1 050 660	33 551	25 450
TR72	18 895 917	12 608 560	5 907 479	156 235	223 643
Kayseri	6 097 623	3 681 377	2 173 945	108 544	133 757
Sivas	5 528 607	3 929 484	1 568 000	6 578	24 545
Yozgat	7 269 687	4 997 699	2 165 534	41 113	65 341
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	21 588 966	15 478 419	3 366 509	1 006 336	1 737 702
TR81	1 701 493	1 077 849	263 600	52 953	307 091
Zonguldak	662 101	387 627	-	24 153	250 321
Karabük	540 153	286 269	236 500	12 569	4 815
Bartın	499 239	403 953	27 100	16 231	51 955
TR82	4 929 856	3 390 034	1 209 734	169 362	160 726
Kastamonu	1 971 892	1 473 185	317 731	72 065	108 911
Çankırı	1 910 589	1 220 776	603 531	63 252	23 030
Sinop	1 047 375	696 073	288 472	34 045	28 785
TR83	14 957 617	11 010 536	1 893 175	784 021	1 269 885
Samsun	4 080 507	2 672 426	130 207	312 637	965 237
Tokat	3 014 697	2 392 314	281 894	199 410	141 079
Çorum	5 663 883	4 140 200	1 303 870	103 294	116 519
Amasya	2 198 530	1 805 596	177 204	168 680	47 050
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	6 774 917	1 644 113	338 590	103 522	4 688 692
TR90	6 774 917	1 644 113	338 590	103 522	4 688 692
Trabzon	1 020 292	307 657	-	24 480	688 155
Ordu	2 605 303	378 775	62 226	18 099	2 146 203
Giresun	1 478 823	322 581	65 870	29 719	1 060 653
Rize	547 199	6 754	-	3 922	536 523
Artvin	415 754	149 050	4 124	18 958	243 622
Gümüşhane	707 546	479 296	206 370	8 344	13 536

12.12 İBBS'ye göre tarım alanları, 2008 (devam)
Agricultural land by SRE, 2008 (continued)

(Dekar - Decare)

İBBS - SRE	**Toplam alan** Total land	**Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı** Area of cereals and other crop products: **Ekilen alan** Sown area	**Nadas** Fallow land	**Sebze bahçeleri alanı** Area of vegetable gardens	**Meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanı** Area of fruits, beverage and spices crops
TRA Kuzeydoğu Anadolu					
North East Anatolia	14 594 950	10 644 967	3 779 802	81 615	88 566
TRA1	6 725 080	4 511 462	2 111 432	48 403	53 783
Erzurum	4 134 595	2 768 957	1 336 137	12 625	16 876
Erzincan	1 647 818	1 135 000	443 765	34 006	35 047
Bayburt	942 667	607 505	331 530	1 772	1 860
TRA2	7 869 870	6 133 505	1 668 370	33 212	34 783
Ağrı	3 321 058	2 499 615	815 594	5 400	449
Kars	3 080 837	2 497 813	573 655	-	9 369
Iğdır	770 550	544 203	175 442	27 532	23 373
Ardahan	697 425	591 874	103 679	280	1 592
TRB Ortadoğu Anadolu					
Central East Anatolia	13 775 284	8 731 688	3 646 860	181 608	1 215 128
TRB1	6 394 890	3 164 143	1 997 717	117 180	1 115 850
Malatya	3 258 059	1 429 692	982 666	50 610	795 091
Elazığ	1 905 983	1 153 262	431 850	44 410	276 461
Bingöl	380 451	243 542	93 721	16 147	27 041
Tunceli	850 397	337 647	489 480	6 013	17 257
TRB2	7 380 394	5 567 545	1 649 143	64 428	99 278
Van	2 894 483	2 096 788	743 289	12 954	41 452
Muş	2 806 774	2 287 171	490 724	23 452	5 427
Bitlis	1 207 584	786 384	395 630	7 554	18 016
Hakkari	471 553	397 202	19 500	20 468	34 383
TRC Güneydoğu Anadolu					
South East Anatolia	31 680 557	24 092 346	2 447 729	838 947	4 301 535
TRC1	6 986 433	4 311 653	138 499	241 416	2 294 865
Gaziantep	3 243 818	1 527 920	105 829	75 185	1 534 884
Adıyaman	2 769 004	2 347 383	3 000	41 837	376 784
Kilis	973 611	436 350	29 670	124 394	383 197
TRC2	17 775 122	14 377 469	1 580 266	436 716	1 380 671
Şanlıurfa	11 493 442	8 981 595	1 189 606	226 947	1 095 294
Diyarbakır	6 281 680	5 395 874	390 660	209 769	285 377
TRC3	6 919 002	5 403 224	728 964	160 815	625 999
Mardin	3 693 790	2 820 356	565 347	83 342	224 745
Batman	1 087 426	862 228	104 031	51 485	69 682
Şırnak	991 291	937 101	43 986	5 783	4 421
Siirt	1 146 495	783 539	15 600	20 205	327 151

Türkiye arazi örtüsü - Land cover of Turkey

Yapay bölgeler
Artificial surfaces

Tarımsal alanlar
Agricultural areas

Islak alanlar
Wetlands

Orman, çalılık ve/veya otsu bitkilerle kaplı alanlar
Forests, shrub and/or herbaceous vegetation associations

Çıplak veya az bitki örtüsü ile kaplı alanlar
Open spaces with little or no vegetation

Su yapıları
Water bodies

12.13 Arazi kullanımı - Land use **(Bin Dekar** - Thousand Decare)

	2001	(%)
Toplam - Total	668 820	100.00
Ekilen tarla arazisi - Area sown	152 376	22.78
Sebze ve çiçek bahçeleri (örtüaltı dahil) Vegetable and flower gardens (including land under protective cover)	5 867	0.88
Meyve ve diğer uzun ömürlü bitkilerin kapladığı alan (örtüaltı dahil) (kavaklık ve söğütlük dahil) Fruit orchards and other permanent crops (land under protective cover is included) (including poplar - willow grove)	25 865	3.87
Nadas - Fallow land	37 460	5.60
Tarıma elverişli olduğu halde kullanılmayan arazi Unused and undeveloped potentially productive land	19 443	2.91
Daimi çayır ve otlak arazisi - Permanent meadow and pasture	146 167	21.85
Koruluk ve orman arazisi (fundalık ve makilik dahil) Forest and woodland (shrubbery and maquis included)	184 846	27.64
Tarıma elverişsiz arazi (taşlık, bataklık, çorak arazi, köy yerleşim yeri vb.) Non-agricultural land (stony land, swamp, land occupied by buildings etc.)	96 796	14.47

Not. 2001 Genel Tarım Sayımı; Köy Genel Bilgi Anketi sonuçlarıdır.

Note. 2001 Census of Agriculture; results of Village Information Survey.

12.14 İşletme tipi ve büyüklüğüne göre işletmeler
Agricultural holdings by size and type of holdings

	Toplam Total	**Arazisi olmayan** Holdings without land	**İşletme büyüklüğü (Dekar)** Size of holdings (Decare) - 5	5-9	10-19
Toplam işletme - Total number of holdings	3 076 650	54 523	178 006	290 461	539 816
Bitkisel üretim ve hayvancılık yapan işletme Holdings engaged in both crop production and animal husbandry	2 074 439	-	86 229	167 908	348 260
Yalnız bitkisel üretim yapan işletme Holdings engaged only in crop production	929 582	-	89 070	121 186	186 079
Yalnız hayvancılık yapan işletme Holdings engaged only in animal husbandry	72 629	54 523	2 707	1 367	5 477

	İşletme büyüklüğü (Dekar) - Size of holdings (Decare) 20-49	50-99	100-199	200-499	500+
Toplam işletme - Total number of holdings	950 840	560 049	327 363	153 685	21 907
Bitkisel üretim ve hayvancılık yapan işletme Holdings engaged in both crop production and animal husbandry	681 095	422 906	244 552	109 522	13 967
Yalnız bitkisel üretim yapan işletme Holdings engaged only in crop production	262 528	136 366	82 293	44 120	7 940
Yalnız hayvancılık yapan işletme Holdings engaged only in animal husbandry	7 217	777	518	43	-

Not. 2001 Genel Tarım Sayımı; Tarımsal İşletmeler (Hanehalkı) Anketi sonuçlarıdır.

Note. 2001 Census of Agriculture; results of the Agricultural Holdings (Households) Survey.

12.15 Arazinin tasarruf şekli ve işletme büyüklüğüne göre işletmeler
Agricultural holdings by size of holdings and land tenure forms

Arazi tasarruf şekli - Land tenure forms	**Toplam** Total	**İşletme büyüklüğü (Dekar)** - Size of holdings (Decare) - 5	5-9	10-19	20-49
Toplam işletme sayısı - Total number of holdings	3 022 127	178 006	290 461	539 816	950 840
Kendi arazisi olan işletmeler					
Holdings having their own land					
Yalnız kendi arazisini işletenler					
Holdings operating only their own land	2 458 263	160 851	256 675	463 448	784 611
Yalnız zilyetliğe dayalı arazi işletenler					
Holdings operating only owner-like possessed land	94 791	8 808	11 044	19 508	30 668
Hem kendi arazisini hem de zilyetliğe dayalı arazi işletenler					
Holdings operating both their own land and owner-like possessed land	44 057	1 170	2 089	7 067	15 295
Hem kendi arazisini hem de başkasının arazisini işletenler					
Holdings operating both their own land and other's land	317 327	2 007	11 271	28 786	84 722
Kendi arazisi olmayan işletmeler					
Holdings not having their own land					
Yalnız kira ile arazi işletenler					
Holdings operating only rented land	54 959	2 939	4 574	11 891	17 282
Yalnız ortakçılık ile arazi işletenler					
Holdings operating land only on share basis	37 833	1 376	3 778	7 170	12 546
Diğer şekilde arazi işletenler					
Holdings operating land in other types of tenure	9 604	856	994	1 152	4 084
İki ya da daha fazla tasarruf şekli ile arazi işletenler					
Holdings operating land by more than one type of tenure	5 290	-	35	794	1 631

Arazi tasarruf şekli - Land tenure forms	**İşletme büyüklüğü (Dekar)** - Size of holdings (Decare) 50-99	100-199	200-499	500+
Toplam işletme sayısı - Total number of holdings	560 049	327 363	153 685	21 907
Kendi arazisi olan işletmeler				
Holdings having their own land				
Yalnız kendi arazisini işletenler				
Holdings operating only their own land	436 456	238 767	103 692	13 763
Yalnız zilyetliğe dayalı arazi işletenler				
Holdings operating only owner-like possessed land	15 521	7 450	1 414	378
Hem kendi arazisini hem de zilyetliğe dayalı arazi işletenler				
Holdings operating both their own land and owner-like possessed land	8 933	6 238	3 020	245
Hem kendi arazisini hem de başkasının arazisini işletenler				
Holdings operating both their own land and other's land	81 929	62 407	39 545	6 660
Kendi arazisi olmayan işletmeler				
Holdings not having their own land				
Yalnız kira ile arazi işletenler				
Holdings operating only rented land	8 609	6 774	2 591	299
Yalnız ortakçılık ile arazi işletenler				
Holdings operating land only on share basis	5 802	4 290	2 541	330
Diğer şekilde arazi işletenler				
Holdings operating land in other types of tenure	1 759	492	259	8
İki ya da daha fazla tasarruf şekli ile arazi işletenler				
Holdings operating land by more than one type of tenure	1 040	945	623	222

Not. 2001 Genel Tarım Sayımı; Tarımsal İşletmeler (Hanehalkı) Anketi sonuçlarıdır.

Note. 2001 Census of Agriculture; results of the Agricultural Holdings (Households) Survey.

12.16 Arazi parça sayısı ve işletme büyüklüğüne göre işletmeler
Agricultural holdings by size of holdings and number of parcels

Parça sayısı - Number of parcels	**Toplam** Total	**İşletme büyüklüğü (Dekar)** - Size of holdings (Decare) - 5	5-9	10-19	20-49
Toplam işletme sayısı - Total number of holdings	3 022 127	178 006	290 461	539 816	950 840
Toplam parça sayısı - Total number of parcels	12 323 405	292 514	664 173	1 650 312	3 831 683
Parça sayısı - Number of parcels					
1					
İşletme sayısı - Number of holdings	588 766	109 996	106 387	127 077	141 829
Parça sayısı - Number of parcels	588 766	109 996	106 387	127 077	141 829
2-5					
İşletme sayısı - Number of holdings	1 734 809	66 172	171 663	349 170	594 616
Parça sayısı - Number of parcels	5 446 419	169 055	469 190	1 036 886	1 917 378
6-9					
İşletme sayısı - Number of holdings	484 520	1 771	11 448	53 358	162 582
Parça sayısı - Number of parcels	3 449 713	12 712	77 763	371 731	1 149 491
10+					
İşletme sayısı - Number of holdings	214 035	67	964	10 211	51 812
Parça sayısı - Number of parcels	2 838 512	751	10 834	114 618	622 986

Parça sayısı - Number of parcels	**İşletme büyüklüğü (Dekar)** - Size of holdings (Decare) 50-99	100-199	200-499	500+
Toplam işletme sayısı - Total number of holdings	560 049	327 363	153 685	21 907
Toplam parça sayısı - Total number of parcels	2 836 069	1 881 198	997 015	170 441
Parça sayısı - Number of parcels				
1				
İşletme sayısı - Number of holdings	62 493	26 805	11 692	2 487
Parça sayısı - Number of parcels	62 493	26 805	11 692	2 487
2-5				
İşletme sayısı - Number of holdings	304 775	167 433	72 587	8 393
Parça sayısı - Number of parcels	1 025 013	555 848	244 515	28 534
6-9				
İşletme sayısı - Number of holdings	131 739	80 865	37 596	5 161
Parça sayısı - Number of parcels	945 987	585 659	268 820	37 550
10+				
İşletme sayısı - Number of holdings	61 043	52 261	31 812	5 865
Parça sayısı - Number of parcels	802 576	712 888	471 989	101 870

Not. 2001 Genel Tarım Sayımı; Tarımsal İşletmeler (Hanehalkı) Anketi sonuçlarıdır.

Note. 2001 Census of Agriculture; results of the Agricultural Holdings (Households) Survey.

12.17 Tarımsal krediler - Agricultural credits by type **(Bin TL** - Thousand TL)

	2005	2006	2007	2008	2009
Ziraat Bankası tarafından verilen tarımsal krediler genel toplamı					
Agricultural credits given by the Agricultural Bank	5 283 969	5 371 817	6 394 358	8 132 727	9 850 840
Banka kaynaklı krediler toplamı					
Credits originating from bank total	2 300 242	3 638 696	4 939 887	6 514 047	7 900 615
Doğrudan üreticilere kullandırılan krediler					
Credits used directly producers	2 208 145	3 378 837	4 612 910	6 102 369	7 558 615
Tarım kredi kooperatifleri					
Agriculture credits cooperatives	92 097	259 860	326 977	411 678	342 000
Fon kaynaklı krediler - Credits origination from fund	2 983 727	1 733 121	1 454 471	1 618 679	1 950 225

Kaynak: TC. Ziraat Bankası

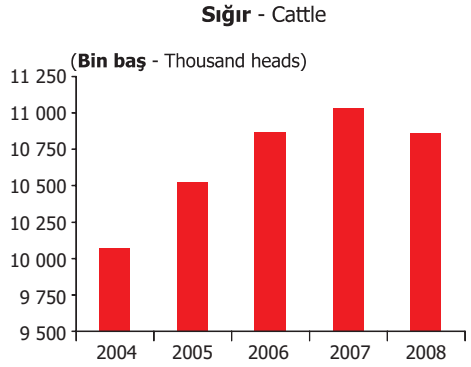
Source: Agricultural Bank of the Turkish Republic

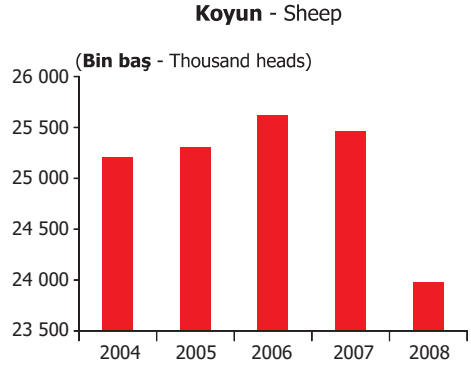
12.18 Seçilmiş tarımsal alet ve makine sayıları
Selected number of agricultural equipment and machinery

	2004	2005	2006	2007	2008
Kulaklı traktör pulluğu - Mouldboard type tractor plough	947 416	958 228	983 275	986 291	996 013
Kültüvatör - Cultivator	430 074	430 981	443 776	451 214	457 711
Diskli tırmık (diskaro, gobledisk vb.) - Disc harrows	191 789	192 700	191 360	198 548	204 665
Dişli tırmık - Toothed harrow	350 640	351 327	353 205	355 991	353 128
Kombine hububat ekim makinesi - Combined seed drill	166 897	163 577	164 524	169 695	173 654
Üniversal ekim makinesi - Universal drill	63 073	62 982	63 392	62 979	62 892
Kimyevi gübre dağıtma makinesi - Fertilizer broadcaster	320 609	326 599	334 461	339 461	346 471
Sapdöver harman makinesi (batöz) - Thresher	193 930	197 017	196 346	194 847	192 440
Kuyruk milinden hareketli pulverizatör - PTO driven sprayer	239 126	241 753	245 311	255 582	259 475
Tarım arabası (römork) - Trailer	986 313	995 523	1 011 577	1 026 389	1 036 613
Traktör - Tractor	1 009 065	1 022 365	1 037 383	1 056 128	1 070 746
Biçerdöver - Combine harvester	11 519	11 811	12 359	12 775	13 084
Sırt pulverizatörü - Knapsack sprayer	580 547	582 618	586 685	587 821	590 590
Hayvan pulluğu - Animal drawn plough	215 322	207 033	196 278	181 974	170 797

12.19 Türlerine göre hayvanlar - Livestocks by type **(Baş** - Head)

	2004	2005	2006	2007	2008
Sığır - Cattle	10 069 346	10 526 440	10 871 364	11 036 753	10 859 942
Manda - Buffalo	103 900	104 965	100 516	84 705	86 297
Koyun - Sheep	25 201 155	25 304 325	25 616 912	25 462 293	23 974 591
Kıl keçi - Ordinary goat	6 379 900	6 284 498	6 433 744	6 095 292	5 435 393
Tiftik keçi - Angora goat	230 037	232 966	209 550	191 066	158 168
At - Horse	212 414	207 808	204 352	188 640	179 855
Eşek - Donkey	367 739	341 377	329 475	296 114	273 520
Katır - Mule	83 867	81 678	75 018	68 199	62 248
Deve - Camel	865	811	1 004	1 057	970
Domuz - Pig	4 399	1 934	1 362	1 813	1 717

12.20 Kesilen hayvan sayısı ve et üretimi
Number of slaughtered animals and meat production

	2004	2005	2006	2007	2008
Kesilen hayvan (baş) - Animals slaughtered (head)					
Sığır - Cattle	1 856 549	1 630 471	1 750 997	2 003 991	1 736 107
Manda - Buffalo	9 858	8 920	9 658	9 532	7 251
Koyun - Sheep	3 933 973	4 145 343	4 763 394	6 428 866	5 588 906
Keçi - Goats	570 512	688 704	803 063	1 256 348	767 522
Deve - Camel	38	49	55	33	47
Domuz - Pig	3 523	278	-	-	-
Et üretimi (ton) - Meat production (tons)	447 155	409 423	438 530	575 622	482 458
Sığır - Cattle	365 000	321 681	340 705	431 963	370 619
Manda - Buffalo	1 950	1 577	1 774	1 988	1 334
Koyun - Sheep	69 715	73 743	81 899	117 524	96 738
Keçi - Goats	10 300	12 390	14 133	24 136	13 753
Deve - Camel	16	18	19	11	14
Domuz - Pig	174	14	-	-	-

12.21 Sağılan hayvan sayısı ve süt üretimi
Number of animals milked and milk production

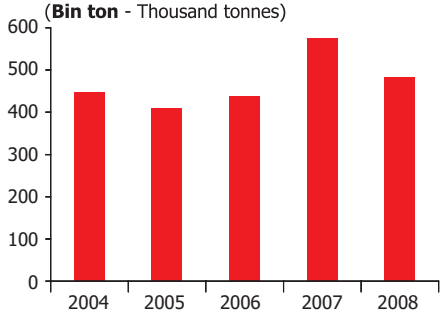
	2004	2005	2006	2007	2008
Sağılan hayvan (baş) - Animals milked (head)					
İnek - Cow	3 875 721	3 998 097	4 187 931	4 229 440	4 080 243
Manda - Buffalo	39 362	38 205	36 553	30 460	31 440
Koyun - Sheep	9 919 191	10 166 091	10 245 894	10 109 987	9 642 170
Keçi - Goats	2 476 574	2 426 993	2 420 642	2 263 629	1 997 689
Süt üretimi (bin ton) - Milk production (thousand tons)	10 679	11 108	11 952	12 330	12 243
İnek - Cow	9 609	10 026	10 867	11 279	11 255
Manda ineği - Buffalo cow	39	38	36	30	31
Koyun - Sheep	772	790	795	783	747
Keçi - Goats	259	254	254	237	210

Not. Tablolardaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in tables may not be equal to total due to rounding.

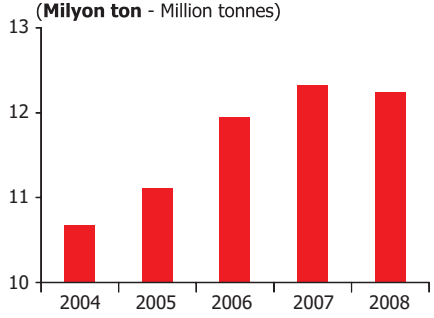
Et üretimi - Meat production

(**Bin ton** - Thousand tonnes)

Süt üretimi - Milk production

(**Milyon ton** - Million tonnes)

12.22 Deri üretimi - Hide production **(Adet** - Number)

	2004	2005	2006	2007	2008
Sığır ve dana - Cattle and calf	2 009 396	1 780 148	1 912 969	2 178 805	1 897 350
Manda ve manda yavrusu - Buffalo and buffalo calves	10 844	9 812	10 624	10 485	7 976
Koyun ve kuzu - Sheep and lamb	4 265 536	4 492 625	5 168 738	6 884 829	6 051 011
Keçi ve oğlağı - Goat and kid	595 052	719 467	841 112	1 293 280	802 208
Deve - Camel	42	54	61	36	52

12.23 Kümes hayvancılığı - Poultry and egg production **(Bin adet** - Thousand number)

	2004	2005	2006	2007	2008
Tavuk - Hen	296 876	317 497	344 820	269 368	244 280
Et tavuğu - Broiler	238 102	257 221	286 121	205 082	180 915
Yumurta tavuğu - Laying hen	58 774	60 276	58 699	64 286	63 365
Hindi - Turkey	3 902	3 697	3 227	2 675	3 230
Ördek - Duck	770	656	525	482	470
Kaz - Geese	1 251	1 067	830	1 023	1 063
Tavuk eti (bin ton) - Chicken meat (thousand tons)	877	937	918	1 068	1 088
Tavuk yumurtası - Number of hen eggs	11 055 557	12 052 455	11 733 572	12 724 959	13 190 696

12.24 Arıcılık - Apiculture

	2004	2005	2006	2007	2008
Kovan sayısı (bin) - Number of hive (thousand)	4 400	4 590	4 852	4 826	4 889
Yeni tip - Modern type	4 237	4 433	4 705	4 690	4 751
Eski tip - Old type	163	157	147	135	138
Bal üretimi (ton) - Honey production (tons)	73 929	82 336	83 842	73 935	81 364
Balmumu üretimi (ton) - Wax production (tons)	3 471	4 178	3 484	3 837	4 539

Not. Tablolardaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir. Note. Figures in tables may not be equal to total due to rounding.

12.25 İpekböcekçiliği - Sericulture

	2004	2005	2006	2007	2008
Açılan ipekböceği kutusu (adet)					
Silkworm box opened (number)	5 161	5 669	5 699	5 273	5 564
İpek kozası (ton) - Silk cocoon (tons)	143	157	127	125	125

12.26 Seçilmiş su ürünlerinde üretim miktarı
Quantity of selected fishery products **(Ton** - Tons)

	2004	2005	2006	2007	2008
Avlanan deniz balıkları miktarı - Catch of sea fish	456 752	334 248	409 945	518 201	395 660
Hamsi - Anchovy	340 000	138 569	270 000	385 000	251 675
Palamut - Torik - Atlantic bonito	5 701	70 797	29 690	5 965	6 448
Sardalya - Pilchard	12 883	20 656	15 586	20 941	17 531
İstavrit (Kraça) - Horse mackerel	18 068	13 540	14 127	22 991	22 134
İstavrit (Karagöz) - Scad	9 337	13 978	11 800	9 030	10 043
Çaça - Sprat	5 411	5 500	7 311	11 921	39 303
Mezgit - Whiting	8 205	8 309	9 112	12 940	12 231
Kefal - Grey mullet	12 424	10 560	8 915	8 291	3 345
Lüfer - Blue fish	19 901	18 357	8 399	6 858	4 048
Bakalorya-Berlam - Hake-European hake	4 380	4 100	3 460	3 337	1 252
Diğer deniz balıkları - Other sea fish	20 442	29 882	31 545	30 927	27 650
Avlanan diğer deniz ürünleri miktarı (kabuklu, yumuşakça)					
Catch of other sea products (crustaceas, molluscs)	48 145	46 133	79 021	70 928	57 453
Akivades (Kum midyesi) - Carpet shell	16 899	10 847	1 266	1 334	1 255
Beyaz kum midyesi - Striped venus	-	-	48 344	47 215	36 896
Kara-Kıllı midye - Mediterranean mussel-Bearded horse mussel	-	-	9 234	1 493	342
Kalamerya - Squid	506	711	972	844	537
Deniz salyangozu - Sea snail	14 034	12 600	11 613	13 791	11 442
Karides - Prawn	5 279	6 339	3 856	3 917	4 668
Diğer deniz ürünleri - Other sea products	11 427	15 636	3 736	2 334	2 313
Yetiştiricilik üretimi - Aquaculture production	94 010	118 277	128 943	139 873	152 186
İçsu - Inland water	44 115	48 604	56 694	59 033	66 557
Alabalık - Trout	43 432	48 033	56 026	58 433	65 928
Aynalı sazan - Carp	683	571	668	600	629
Deniz - Marine water	49 895	69 673	72 249	80 840	85 629
Alabalık - Trout	1 650	1 249	1 633	2 740	2 721
Çipura - Sea bream	20 435	27 634	28 463	33 500	31 670
Levrek - Sea bass	26 297	37 290	38 408	41 900	49 270
Midye - Mussel	1 513	1 500	1 545	1 100	196
Diğer - Other [1]	-	2 000	2 200	1 600	1 772
Avlanan tatlısu ürünleri miktarı					
Catch of freshwater products	45 585	46 115	44 082	43 321	41 011
İnci kefali - Tarek	14 259	14 103	11 978	11 623	11 758
Sazan - Common carp	13 451	13 718	12 116	12 286	11 625
Siraz - Transcaucasion barb	1 027	971	967	985	993
Levrek (Sudak) - Pike perch	1 852	1 768	1 656	1 586	1 346
Gümüş - Sand smelt	2 107	5 248	6 677	6 540	6 630
Salyangoz - Snail	1 879	1 873	1 462	1 397	1 007
Kerevit - Cray fish	2 317	809	797	816	783
Diğer tatlısu ürünleri - Other freshwater products	8 693	7 625	8 429	8 088	6 869

(1) Kalkan, sinagrit, işkine ve karagöz yetiştiriciliğini kapsamaktadır.

(1) It includes turbot, dentex, brown mearge and two banded bream.

Açıklama	Sayfa Page	Explanation
Yıllık İş İstatistikleri	**215**	**Annual Business Statistics**
13.1 Girişim gruplarına göre sanayi ve hizmet sektörlerinde, istihdam ve bazı temel göstergeler, 2005	**224**	13.1 Employment and some basic indicators by economic activity in industry and service sectors, 2005
13.2 Girişim gruplarına göre sanayi ve hizmet sektörlerinde, istihdam ve bazı temel göstergeler, 2006	**225**	13.2 Employment and some basic indicators by economic activity in industry and service sectors, 2006
13.3 Mali sektörlerde istihdam ve temel göstergeler, 2006-2007	**227**	13.3 Employment and basis indicators in financial sectors, 2006-2007
13.4 Yayın kurumu sayısı, istihdam ve yayın türlerine göre bazı temel göstergeler, 2007-2008	**228**	13.4 Number of broadcasting institutions, employment and some of basic indicators by type of broadcasting, 2007-2008
13.5 Yayın kurumu sayısı, istihdam ve yayın türlerine göre bazı temel göstergeler, 2007	**229**	13.5 Number of broadcasting institutions, employment and some of basic indicators by type of broadcasting, 2007
13.6 Yayın kurumu sayısı, istihdam ve yayın türlerine göre bazı temel göstergeler, 2008	**230**	13.6 Number of broadcasting institutions, employment and some of basic indicators by type of broadcasting, 2008
13.7 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20+ kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri	**231**	13.7 Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees
Kısa Dönemli İş İstatistikleri		**Short-Term Business Statistics**
13.8 Seçilmiş madenlerin üretimi	**234**	13.8 Production of selected minerals
13.9 Seçilmiş gıda maddeleri üretimi	**234**	13.9 Selected food industry production
13.10 İçki ve sigara üretimi	**234**	13.10 Beverage and cigarette production
13.11 İplik, dokuma ve halı üretimi	**234**	13.11 Yarn, textile and carpet production
13.12 Ağaç sanayii üretimi	**235**	13.12 Wood industry production
13.13 Kağıt sanayii üretimi	**235**	13.13 Paper industry production
13.14 Seçilmiş petrol türevleri üretimi	**235**	13.14 Production of selected petroleum products
13.15 Gübre sanayii üretimi	**235**	13.15 Fertilizer industry production
13.16 Kimyasal maddeler sanayii üretimi	**236**	13.16 Manufacture of industrial chemicals
13.17 Taşıt araçları lastik sanayii üretimi	**236**	13.17 Production of motor vehicle tires
13.18 Cam ve cam eşya üretimi	**236**	13.18 Glass and glassware production
13.19 Çimento, demir ve çelik sanayii üretimi	**237**	13.19 Cement, iron and steel industry production

13.20	Dayanıklı tüketim malları üretimi	**237**	13.20 Durable consumer goods production
13.21	Otomotiv sanayii üretimi	**237**	13.21 Automotive vehicle production
13.22	İmalat sanayiinde kapasite kullanım oranı [Üretim değeri ağırlıklı]	**238**	13.22 Percentage rates of capacity utilization in the manufacturing industry [Weighted by production value]
13.23	Sanayi üretim endeksi [Katma değer ağırlıklı]	**239**	13.23 Industry production index [Weighted by value added]
13.24	Sanayi istihdam endeksi	**240**	13.24 Industrial employment index
13.25	Sanayide çalışılan saat endeksi	**241**	13.25 Hours worked index in industry
13.26	Sanayide brüt ücret-maaş endeksi	**242**	13.26 Gross wages-salaries index in industry
13.27	Ticaret - Hizmet ciro endeksi	**243**	13.27 Trade and Services turnover index
13.28	Ticaret - Hizmet istihdam endeksi	**244**	13.28 Trade and Services number of persons employed index
13.29	Ticaret - Hizmet çalışılan saat endeksi	**245**	13.29 Trade and Services hours worked index
13.30	Ticaret - Hizmet brüt ücret - maaş endeksi	**246**	13.30 Trade and Services gross wages and salaries index
13.31	Yapı sahipliği ve kullanma amacına göre yapılacak yeni ve ilave yapılar [İnşaat ruhsatlarına göre]	**247**	13.31 New buildings and additions by use of building and type of investor [According to construction permits]
13.32	Yapı sahipliği ve kullanma amacına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar [Yapı kullanma izin belgelerine göre]	**248**	13.32 Completed or partially completed new buildings and additions by use of building and type of investor [According to occupancy permits]
13.33	Kullanma amacı ve kat sayısına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar [Yapı kullanma izin belgelerine göre]	**249**	13.33 Completed or partially completed new buildings and additions by use and number of storeys [According to occupancy permits]
13.34	Oda sayısına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave konutlar [Yapı kullanma izin belgelerine göre]	**249**	13.34 Completed or partially completed new residential buildings and additions by number of rooms [According to occupancy permits]
13.35	Ortalama alan ve maliyetine göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar [Yapı kullanma izin belgelerine göre]	**249**	13.35 Completed or partially completed new buildings and additions by average floor area and cost [According to occupancy permits]
13.36	Üç aylık inşaat sektörü istihdam endeksi	**250**	13.36 Quarterly number of persons employed index in construction
13.37	Üç aylık inşaat sektörü brüt ücret - maaş endeksi	**250**	13.37 Quarterly gross wages and salaries index in construction
13.38	Üç aylık inşaat sektörü çalışılan saat endeksi	**251**	13.38 Quarterly hours worked index in construction
13.39	Üç aylık inşaat sektörü ciro endeksi	**251**	13.39 Quarterly turnover index in construction
13.40	Üç aylık inşaat sektörü üretim endeksi	**252**	13.40 Quarterly production index in construction
13.41	Bina inşaatı maliyet endeksi	**252**	13.41 Building construction cost index
13.42	İBBS'ye göre belediye sınırları içinde bina, konut ve belediyeler, 1984, 2000	**253**	13.42 Buildings, dwelling units and municipalities inside the boundaries of municipalities by SRE, 1984, 2000
13.43	Kullanım amacı, taban alanı ve kat sayısına göre bina sayısı, 2000	**256**	13.43 Number of buildings by use of buildings, floor area and number of storeys, 2000

YILLIK İŞ İSTATİSTİKLERİ

Yıllık iş istatistikleri genellikle belirli bir referans yılına ilişkin bilgileri sağlar. Bu istatistikler bir yıldan gelecek yıla olan değişimleri gösterir. Yıllık iş istatistikleri faaliyete dayalı istatistiklerdir ve girişimlerin faaliyetleri vasıtasıyla ekonomiyi tanımlar.

2002 Genel Sanayi ve İşyerleri Sayım çalışmasının ardından yıllık iş istatistiklerinin derlenmesi çalışmalarına başlanmıştır.

İşyeri bazlı sektörler itibarıyla yayınlar en son 2001 referans yılı itibarıyla yayımlanmıştır.

Yıllık iş istatistikleri: Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması EFİS (Rev.1.1) Kısım C'den K'ya ve M'den O'ya kadar tüm piyasa faaliyetlerini kapsamaktadır.

EFİS Rev. 1.1 (kısım düzeyinde) esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler yıllık iş istatistikleri kapsamını oluşturmaktadır.

İktisadi faaliyet kollarına göre;
(C) Madencilik ve Taşocakçılığı
(D) İmalat Sanayi
(E) Elektrik, Gaz ve Su
(F) Yapı (inşaat) ve Bayındırlık İşleri
(G) Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Araç, Motosiklet, Kişisel ve Ev Eşyalarının Onarımı
(H) Otel, Lokanta ve Kahvehane
(I) Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme
(J) Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri
(K) Gayrimenkul Kiralama ve İş Faaliyetleri
(M) Eğitim
(N) Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler
(O) Diğer Sosyal, Toplumsal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri
(Radyo - Televizyon faaliyetleri dahil)

Girişim: Özellikle mevcut kaynakların tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla faaliyet yürütür.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır.

Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek ve aynı girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Ulusal yayın kurumu: Birden fazla verici istasyonu ile bir program kanalı üzerinden yapılan ve her coğrafi bölgede en az bir ili içermek üzere ülkemizdeki yerleşim alanının en az %70'ini kapsayacak şekilde yayın yapan yayın kuruluşudur.

Bölgesel yayın kurumu: Herhangi bir ulusal yayın şebekesinden bağımsız olarak, bir veya kapsama alanları birbirine bitişik birden fazla verici istasyonu ile bir program kanalı üzerinden yapılan ve en az üç komşu ili veya en fazla bir coğrafi bölgeyi kapsayacak şekilde yayın yapan yayın kuruluşudur.

Yerel yayın kurumu: Yayınları bir yerleşim birimini (kent, kasaba vb.) kısmen ya da tamamen kapsayan yayın kuruluşudur.

ANNUAL BUSINESS STATISTICS

Annual business statistics generally provide information referring to a whole reference year. These statistics show change in a year to following year. Annual business statistics are activity based statistics and they describe the economy through the activity of the enterprises.

Studies of compiling annual business statistics have begun following up 2002 General Census of Industry and Business Establishments.

The latest publications of the sectors based on the establishments are published considering 2001 as base year.

Annual business statistics: Classification of Economic Activities in the European Community, NACE (Rev. 1.1) Section C to K and from M to O are covered.

The following sectors based on (section level) NACE Rev.1.1 form the coverage of annual business statistics.

According to economic activity branches;
(C) Mining and Quarrying
(D) Manufacturing Industry
(E) Electricity, Gas and Water
(F) Construction and Public Works
(G) Wholesale and Retail Trade; Motor Vehicle, Motorcycle, Personal and Household Goods Repair
(H) Hotel, Restaurant and Café
(I) Transport, Storage and Communication
(J) Activities of Financial Intermediaries
(K) Renting Real Estates and Business Activities
(M) Education
(N) Sanitary Affairs and Social Services
(O) Other Social and Personal Service Activities
(included activities of Radio and Television)

Enterprise: The enterprise is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise has one or more than one activity.

Local unit: The local unit is an enterprise or part thereof carrying out activities corresponding to goods and services situated in a geographically identified place.

Local unit is a part of enterprise that has a geographically defined address like center of the enterprise, office, store, canteen, factory, workshop, mine, construction site, hotel, restaurant, café, school, hospital, depot. At or from this place economic activity is carried out for which one or more persons work full time or part time for one and the same enterprise. The center of the enterprise is also a local unit.

National broadcasting institution: A broadcasting institution which provides broadcasting services with more than one transmitter stations, intended to cover at least one province in every geographical region and 70% percentage of settlement area of our country.

Regional broadcasting institution: A broadcasting institution which provides regional broadcasting, independent from national broadcasting network, with more than one adjacent transmitter stations and intended to cover at least three province or one geographical region.

Local broadcasting institution: A broadcasting institution which provides partly or completely a local broadcasting service (in province, town, etc.)

Tanım ve Kavramlar

Çalışanlar sayısı: Çalışanlar sayısı; gözlem birimine ait ve ödemeleri birim tarafından yapılan birim dışında çalışan kişilerle beraber (satış elemanları, dağıtım elemanları, tamir ve bakım ekipleri gibi) birimde çalışan kişilerin (çalışan iş sahipleri, birimde düzenli olarak çalışan ortaklar ve ücretsiz aile işçileri dahil) toplam sayısı olarak tanımlanır. Kısa süreli olmayan personel (hastalık izni, ücretli izin, veya özel izin gibi) ve aynı zamanda grevde olanlar içerilir, ancak belirsiz bir dönem için olmayanlar içerilmez. Bordrodaki evde çalışanlar, çıraklar ve mevsimsel çalışanlarla birlikte bordroda görülen ve sadece ilgili ülkenin kanunlarına göre "kısmi çalışanlar" olarak tanımlananlar da içerilir.

Çalışanlar sayısında; zorunlu askerlik görevini yapanlarla birlikte, diğer girişimler adına araştırma biriminde tamir ve bakım işini yürüten kişileri, diğer girişimler tarafından birime sağlanan işçi sayısı hariç tutulur.

Ücretsiz aile işçileri, birimin sahibi ile birlikte yaşayan ve düzenli olarak birim için çalışan, ancak çalışmaları için sabit tutar almayan ve hizmet anlaşmaları olmayan kişileri yansıtır. Bu, esas mesleği olarak diğer birimin bordrosunda içerilmeyen kişiler ile sınırlıdır.

Maaşlı ve ücretli çalışanlar: Maaşlı ve ücretli çalışanlar sayısı, maaş, ücret, komisyon, ikramiye, parça başı ödeme veya ayni karşılıklar şeklinde yapılan ödemeleri alan, iş akdine sahip ve işveren için çalışan kişiler olarak tanımlanır.

Maaşlı ve ücretli çalışanlar sayısında, kısmi çalışanlar, mevsimlik çalışanlar, grevde olanlar veya kısa dönemli ayrılışlar içerilir, ancak uzun süreli ayrılan kişiler hariç tutulur. Maaşlı ve ücretli çalışanlar sayısı, gönüllü çalışanları kapsamaz.

Personel maliyetleri: Personel maliyetleri referans dönemi boyunca, yapılan iş karşılığında (düzenli ve geçici çalışanlar olduğu gibi evde çalışanlar) çalışanlara işveren tarafından ödenebilir nakdi veya ayni, toplam karşılıklar olarak tanımlanır. Personel maliyetleri işverenin zorunlu ve gönüllü sosyal katkılarının yanı sıra birim tarafından elde tutulan çalışanların sosyal güvenlik katkıları ve vergileri de kapsar.

Personel maliyetleri aşağıdakilerden oluşur:
-Maaş ve ücretler,
-İşveren sosyal güvenlik maliyetleri.

Çalışma süresi, çıktı veya parça iş temelinde ve düzenli veya düzensiz ödendiği dikkate alınmaksızın referans dönemi boyunca ödenen bütün karşılıklar içerilir.

Bu değişkende içerilenler, işverenler tarafından kaynak olarak elde tutulanlar, çalışanlar tarafından sahip olunan diğer tutar, vergiler ve sosyal güvenlik payları olduğu gibi, bütün ikramiyeler, çalışma alanı ve performans ikramiyeleri, ekstra ikramiye ödemeleri, 13. ay ödemeleri (ve benzer sabit ikramiye), işten çıkarma, lojman, ulaştırma, geçim ve aile yardımları, komisyonlar, katılım harçları, fazla çalışma, gece çalışma karşılığında çalışanlara yapılan ödemelerdir.

İşveren için sosyal güvenlik maliyetlerini de içerir. Bu, diğer düzenlemelerde olduğu gibi, aile yardımları, iş kazaları ve hastalıkları, işsizlik, sakatlık, hamilelik, hastalık ve emeklilik maaşı düzenlemeleri işveren sosyal güvenlik katkılarını içerir. Bu maliyetler, yapısında gönüllü veya sözleşmeli kollektif olarak anlaşmaya varılmış, kanunlara uygun olup olmadığına bakılmaksızın içerilir.

Definitions and Concepts

Number of persons employed: The number of persons employed is defined as the total number of persons who work in the observation unit (inclusive of working proprietors, partners working regularly in the unit and unpaid family workers), as well as persons who work outside the unit who belong to it and are paid by it (e.g. sales representatives, delivery personnel, repair and maintenance teams). It includes persons absent for a short period (e.g. sick leave, paid leave or special leave), and also those on strike, but not those absent for an indefinite period. It also includes part-time workers who are regarded as such under the laws of the country concerned and who are on the payroll, as well as seasonal workers, apprentices and home workers on the payroll.

The number of persons employed excludes manpower supplied to the unit by other enterprises, persons carrying out repair and maintenance work in the enquiry unit on behalf of other enterprises, as well as those on compulsory military service.

Unpaid family workers refer to persons who live with the proprietor of the unit and work regularly for the unit, but do not have a contract of service and do not receive a fixed sum for the work they perform. This is limited to those persons who are not included on the payroll of another unit as their principal occupation.

Number of employees: The number of employees is defined as those persons who work for an employer and who have a contract of employment and receive compensation in the form of wages, salaries, fees, gratuities, piecework pay or remuneration in kind.

The number of employees includes part-time workers, seasonal workers, persons on strike or on short-term leave, but excludes those persons on long-term leave. The number of employees does not include voluntary workers.

Personnel costs: Personnel costs are defined as the total remuneration, in cash or in kind, payable by an employer to an employee (regular and temporary employees as well as home-workers) in return for work done by the latter during the reference period. Personnel costs also include taxes and employees' social security contributions retained by the unit as well as the employer's compulsory and voluntary social contributions.

Personnel costs are made up of:
-Wages and salaries,
-Employers' social security costs.

All remuneration paid during the reference period is included, regardless of whether it is paid on the basis of working time, output or piecework, and whether it is paid regularly or not.

Included are all gratuities, workplace and performance bonuses, ex gratia payments, 13th month pay (and similar fixed bonuses), payments made to employees in consideration of dismissal, lodging, transport, cost of living and family allowances, commissions, attendance fees, overtime, night work, etc. as well as taxes, social security contributions and other amounts owed by the employees and retained at source by the employers.

Also included are the social security costs for the employer. These include employer's social security contributions to schemes for retirement pensions, sickness, maternity, disability, unemployment, occupational accidents and diseases, family allowances as well as other schemes. These costs are included regardless of whether they are statutory, collectively agreed, contractual or voluntary in nature.

Maaş ve ücretler: Çalışma süresi, çıktı veya parça iş temelinde ve düzenli veya düzensiz ödendiği dikkate alınmaksızın, hesap dönemi boyunca yapılan iş karşılığında, bordroda sayılan (evde çalışanlar dahil) bütün kişilere ödenebilir ayni veya nakdi toplam karşılıklar olarak tanımlanır.

İşveren tarafından fiilen elde tutulsa ve çalışan yararına doğrudan sosyal sigorta düzenlemelerine ve vergi otoritelerine ödense bile çalışan tarafından ödenecek her türlü sosyal katkıları ve gelir vergilerini içerir. Maaş ve ücretler işveren tarafından ödenecek sosyal katkıları içermez.

Maaş ve ücretler işverenler tarafından kaynak olarak elde tutulsa, çalışanlar tarafından ödenecek diğer miktar, sosyal güvenlik katkıları ve vergiler olduğu gibi, bütün primler, ikramiyeler, ekstra prim ödemeleri, 13. ay ödemeleri, kıdem tazminatı, lojman, ulaştırma, geçim ve aile yardımları, bahşişler, komisyon, katılım harçları vb. gibi çalışanlar tarafından alınacakları kapsar. İşveren tarafından hastalık, iş kazaları, hamilelik izni veya kısa zamanlı çalışma durumlarında ödenmeye devam edilen maaş ve ücretler, birimin muhasebe uygulamalarına bağlı olarak burada ya da maaş ve ücretlerin altında kaydedilebilir. İstihdam acentesi ve benzer organizasyonların işçilerine yapılan ödemeler maaş ve ücretlere dahil değildir.

Sosyal güvenlik masrafları: İşverenlerin sosyal güvenlik masrafları, işveren tarafından kendi çalışanlarının sosyal faydalara hak kazanmasını güvenlik altına alabilmek için, üstlenilen sosyal katkıların değerine eşit tutara karşılık gelir.

İşveren için sosyal güvenlik masrafları, diğer düzenlemelerde olduğu gibi, aile yardımları, iş kazaları ve hastalıkları, işsizlik, sakatlık, hamilelik, hastalık ve emeklilik maaşı düzenlemeleri işveren sosyal güvenlik katkılarını içerir.

Evde çalışanları ve çırakları içerecek şekilde bütün çalışanlar için maliyetler burada içerilir. Bu masraflar, yapısında gönüllü veya sözleşmeli, kollektif olarak anlaşmaya varılmış, kanunlara uygun olup olmadığına bakılmaksızın bütün düzenlemeler için içerilir. İşveren tarafından hastalık, iş kazaları, hamilelik izni veya kısa zamanlı çalışma durumlarında ödenmeye devam edilen maaş ve ücretler, birimin muhasebe uygulamalarına bağlı olarak burada ya da maaş ve ücretlerin altında kaydedilebilir.

Ciro: Ciro, referans dönemi sırasında gözlem birimi tarafından fatura edilmiş toplamları kapsar ve bu üçüncü kişilere sunulan hizmet ve mal piyasa satışlarına karşılık gelir. Ciro, müşterisi hususunda birim tarafından fatura edilmiş katma değer vergisi ve ciroya doğrudan bağlantılı diğer benzer çıkarılabilir vergiler dışında birim tarafından fatura edilen mal veya hizmetler üzerindeki tüm vergi ve resimleri içerir.

Üretim değeri: Üretim değeri, satışa dayalı, stok değişmelerini ve mal ve hizmetlerin yeniden satışını içeren, birim tarafından fiilen üretilen miktarı ölçer.

Faktör maliyetiyle katma değer: Faktör maliyetiyle katma değer, işletme sübvansiyonları ve dolaylı vergilerin ayarlanmasından sonra, işletme faaliyetlerinden elde edilen gayri safi gelirdir.

Wages and salaries: Wages and salaries are defined as the total remuneration, in cash or in kind, payable to all persons counted on the payroll (including homeworkers), in return for work done during the accounting period regardless of whether it is paid on the basis of working time, output or piecework and whether it is paid regularly or not.

Wages and salaries include the values of any social contributions, income taxes, etc. payable by the employee even if they are actually withheld by the employer and paid directly to social insurance schemes, tax authorities, etc. on behalf of the employee. Wages and salaries do not include social contributions payable by the employer.

Wages and salaries include: All gratuities, bonuses, ex gratia payments, 13th month payments, severance payments, lodging, transport, cost-of-living, and family allowances, tips, commission, attendance fees, etc. received by employees, as well as taxes, social security contributions and other amounts payable by employees and withheld at source by the employer. Wages and salaries which the employer continues to pay in the event of illness, occupational accident, maternity leave or short-time working may be recorded here or under social security costs, dependent on the unit's accounting practices. Payments for agency workers are not included in wages and salaries.

Social security costs: Employers' social security costs correspond to an amount equal to the value of the social contributions incurred by employers in order to secure for their employees the entitlement to social benefits.

Social security costs for the employer include the employer's social security contributions to schemes for retirement pensions, sickness, maternity, disability, unemployment, occupational accidents and diseases, family allowances as well as other schemes.

Included are the costs for all employees including homeworkers and apprentices. Charges are included for all schemes, regardless of whether they are statutory, collectively agreed, contractual or voluntary in nature. Wages and salaries which the employer continues to pay in the event of illness, occupational accident, maternity leave or short-time working may be recorded here or under wages and salaries, dependent on the unit's accounting practices.

Turnover: Turnover comprises the totals invoiced by the observation unit during the reference period, and this corresponds to market sales of goods or services supplied to third parties. Turnover includes all duties and taxes on the goods or services invoiced by the unit with the exception of the VAT invoiced by the unit vis-à-vis its customer and other similar deductible taxes directly linked to turnover.

Production value: The production value measures the amount actually produced by the unit, based on sales, including changes in stocks and the resale of goods and services.

Value-added at factor cost: Value-added at factor cost is the gross income from operating activities after adjusting for operating subsidies and indirect taxes.

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri

Yıllık Sanayi Ürün (PRODCOM) İstatistikleri; sanayi kesiminde (imalat sanayi ve madencilik & taşocakçılığı) üretilen ürünlerin ve az sayıda birtakım sınaî hizmetin, yıllık periyotta ve Türkiye düzeyinde miktar ve değer olarak üretimini ortaya koymaktadır.

Sanayi Ürün İstatistikleri, Avrupa Birliği'nin 19 Aralık 1991 tarihli 3924/91 sayılı (EEC) Konsey Yönetmeliğine dayanılarak 2005 yılından itibaren üretilmeye başlanmıştır.

Coğrafi kapsam: Türkiye

Sektörel kapsam: Yıllık Sanayi Ürün İstatistiklerinde, Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasına (EFİS Rev.1.1) göre İmalat Sanayi (D), Madencilik ve Taşocakçılığı (C) sektörlerinde faaliyet gösteren ve 20+ kişi çalışan girişimler kapsanmaktadır.

İstatistiki birim

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri Anketinde kullanılan istatistiksel birim girişimdir.

Girişim: Kaynakların tahsisine ilişkin karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişimler bir veya birden fazla faaliyet yürüterek piyasaya mal ve hizmet üreten gerçek veya tüzel kişiliklerdir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri veya bunların bir kısmını yürüten bir girişim veya girişimin bir parçasıdır.

Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane ve depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Gözlem birimi: Girişim ve yerel birim

Analiz birimi: Girişim

Adres kaynağı

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri Anketi için İş Kayıtları adres çerçevesi kullanılmıştır.

Yöntem

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri Anketi; sanayi sektöründe faaliyeti bulunan ve 20+ çalışanı olan tüm girişimlere uygulanmıştır. Birden fazla yerel birimi olan girişimler için, anket aynı vergi kimlik numarası ile imalat sanayi, madencilik ve taşocakçılığı sektörlerinde faaliyet gösteren tüm yerel birimlerin bilgilerini kapsayacak şekilde girişim merkezinde doldurulmuştur.

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri adıyla kullanıcılara sunulan bilgiler, 2005 yılı için girişimlerden TÜİK'in "Yıllık Sanayi Ürün Anketi" sonraki yıllar için ise "Yıllık Sanayi Ürün" ve "Aylık Sanayi Üretim" anketleri aracılığı ile derlenmiştir.

Tanım ve Kavramlar

Girişim sayısı: Yıllık Sanayi Ürün Anketine bilgi veren ve süresi içinde cevap alınamadığından bilgisi tahmin edilen girişimlerin sayısıdır.

Üretim miktarı: Satılmasına, stoklara konulmasına veya kendi üretiminde hammadde veya malzeme olarak kullanılmasına bakılmaksızın referans yılı içerisinde üretilen ürünlerin miktarıdır

Annual Industry Product Statistics

Annual Industrial Production (PRODCOM) Statistics, exhibit the value and volume of goods and a small number of industrial services produced by industrial sectors (manufacturing industry and mining & quarrying) in Turkey on an annual basis.

Industrial Products Statistics has been produced since 2005 with regard to EU Council Regulation 3924/91 dated 19 December 1991.

Geographical coverage: Turkey

Sectoral coverage: Annual Industrial Products Statistics covers enterprises with 20 or more persons employed and primary or secondary activity of which is in Manufacturing Industry (D) and/or Mining and Quarrying (C) section of Industrial Classification of Economic Activities (NACE Rev1.1).

Statistical unit

Statistical Unit of the Annual Industrial Products Statistic is enterprise.

Enterprise: The enterprise is an organizational unit producing goods or services, which benefits from autonomy in decision making, for the allocation of its current resources. Enterprises are real and legal personality which displays one or more activity producing goods and services for markets.

Local unit: The local unit is an enterprise or part there of situated in a geographically identified place, which execute the activities for all or part of goods and services.

Local unit could be a part of enterprise which is defined geographically such a place as center, office, shop, canteen, factory, workshop, mine, construction site, hotel, restaurants, cafe, school, hospital and granary. The place of enterprise centre is the local unit too.

Observation unit: Local unit and enterprise

Analysis unit: Enterprise

Source of address

Business Registers' address framework has been used for Annual Industrial Products Statistics.

Method

Annual Industrial Production Survey was applied to every enterprise in the industrial sectors with 20 or more persons employed. For enterprises having multiple local units, the questionnaire was filled in the headquarters, so as to include data of all local units operating in the manufacturing industry and/or mining and quarrying sectors with the same tax number.

Data used in the Annual Industrial Products Statistics were collected through TurkStat's "Annual Industrial Products Survey" and "Monthly Industrial Production Survey". Exceptionally the latter is not used for 2005.

Definitions and Concepts

Number of enterprises: The number of enterprises who responded to Annual Industrial Products Survey and those which are estimated due to non-response.

Volume of production: Volume of production carried out within the reference year; regardless of sold, kept as stocks or further processed.

KISA DÖNEMLİ İŞ İSTATİSTİKLERİ

Kısa Dönemli Sanayi İstatistikleri

1966 yılından başlayarak yıllık anketlerin yanı sıra 2005 yılına kadar üçer aylık imalat sanayi anketleri yapılmaktaydı. 2005 yılından itibaren üç aylık kapsam aylık kapsama taşınarak, aylık sanayi üretim anketi yapılmaya başlanıldı. Bu anket büyük sanayinin katma değer yönünden %90'ını temsil eden işyerlerinde uygulanmaktadır. 2005 yılına kadar çeşitli sektörlerde bu orana ulaşmak için 25, 50 ve 100 kişi çalışan işyerleri kapsanmakta iken 2005 yılından sonra tüm sektörlerde 20+ işyerleri kapsama dahil edilmiştir.

Aylık ve üç aylık veriler

Sanayi üretim verileri, 2005 yılına kadar üç aylık imalat sanayi, 2005 yılından sonra aylık sanayi üretim anketi ile ilgili kuruluşlarla yapılan yazışmalarla derlenmiş olup, bu bölümde yıllık veriler sunulmuştur.

Sanayi üretim endeksi: Sanayi sektöründe meydana gelen gelişmelerin kısa aralıklarla izlenebilmesi amacıyla, 1981 yılından 2005 yılına kadar üçer aylık dönemlere göre, 2005 yılından itibaren Aylık Sanayi Üretim anketlerine göre, sanayi üretim endeksi hesaplanmaktadır. Endeksin hesaplanmasında kullanılan madde bazındaki üretim bilgileri, aylık maden istatistikleri ile yaklaşık 3700 büyük imalat sanayi işyerinde uygulanan aylık sanayi üretim anketleri ile derlenmektedir. Enerji sektörünün hesaplanmasında ise TEİAŞ Genel Müdürlüğü'nden alınan elektrik üretim bilgisi kullanılmaktadır.

2008 Kasım ayından itibaren, 2005=100 temel yıllı Sanayi Üretim Endeksi hesaplanıp, haber bülteni olarak yayınlanmaya başlanmıştır. 2005=100 temel yıllı Sanayi Üretim endeksi, imalat ve maden sektörü kapsamında 4848 büyük ölçekli firmalara uygulanan Aylık Sanayi Üretim anketlerinden derlenmektedir. Enerji sektörünün hesaplanmasında ise yine TEİAŞ Genel Müdürlüğü'nden alınan elektrik üretim bilgisi kullanılmaktadır. 2008 İstatistik Yıllığında yer alan ürün bilgileri, Aylık Sanayi Üretim Anketinden derlenmekte olup, 2005 yılından itibaren NACE Rev.1.1 (PRODTR2006) ürün sınıflamasına göre revize edilmiştir.

Kalitatif veriler: Büyük imalat sanayi işyeri üst düzey yöneticilerinin, ekonomik durum hakkındaki görüşleri ile gelecek dönemlere ilişkin beklentilerinin belirlenmesi amacıyla, 1977 yılından 2005 yılına kadar yaklaşık 3700 işyerinde imalat sanayi üç aylık eğilim anketi uygulanmaktaydı. 2005 yılından itibaren yaklaşık 5500 işyerine aylık eğilim anketi uygulanmaktadır. Bu anket ile kapasite kullanım oranları, tam kapasite ile çalışamama nedenleri, üretim, satışlar, stoklar ve fiyatlara ilişkin kalitatif veriler derlenmektedir. 2008 Türkiye İstatistik Yıllığında yer alan kapasite kullanım oranları 2005 yılından itibaren NACE Rev.1.1'e göre revize edilmiştir.

Sanayi İşgücü Girdi Göstergeleri (İstihdam, Çalışılan Saat ve Brüt Ücret-Maaş Endeksleri)

Ülkemiz ekonomisi içerisinde önemli bir paya sahip olan sanayi sektöründe faaliyet gösteren orta ve büyük ölçekli girişimlerin çalışanlar sayısı, çalışılan saat sayısında ve brüt ücret-maaş yapısında meydana gelen gelişmelerin belirlenebilmesi, dönemler ve yıllar arasındaki değişimlerin izlenebilmesi için Üç Aylık Sanayi İstihdam, Çalışılan Saat ve Brüt Ücret-Maaş Endeksleri derlenmektedir. 2008 yılından itibaren endeksler 2005=100 temel yıllı olarak hesaplanmakta ve NACE Rev.1.1 faaliyet sınıflamasına göre madencilik ve taşocakçılığı, imalat sanayi, elektrik, gaz ve su sektörleri kapsanmaktadır.

SHORT-TERM BUSINESS STATISTICS

Short-Term Industry Statistics

Besides annual manufacturing industry surveys quarterly surveys are also held from 1966 to 2005. Monthly industrial production survey was started by using the coverage of quarterly survey in 2005. This survey is conducted on 90% of large scale manufacturing industries from a "value added" point of view. In order to achieve this ratio in different sectors, establishments employing 25, 50, 100 persons were covered till 2005. Establishments employing 20+ persons in all activities have been also covered since 2005.

Monthly and quarterly data

Industrial production data were compiled by quarterly manufacturing industry questionnaire till 2005 and they have been compiled by monthly industrial production questionnaire and the data from relevant organisations since 2005. In this part annual data are submitted.

Industrial production index: The industrial production index had been calculated quarterly since 1981 to 2005 in order to analyze short-term developments in the industry sector. Monthly industrial production survey was started by using the coverage of quarterly survey in 2005. The production of commodities used to calculate the index are compiled through monthly mining statistics and industrial production surveys which are applied on 3700 large scale manufacturing industrial establishments. Production of electricity, which is used to calculate the index of the energy sector, is provided by the Turkish Electricity Generation Transmission Corporation General Management.

Industrial Production Index with the base year 2005 has been calculated and announced by press releases since November 2008. Industrial Production Index with the base year 2005 is compiled from 4848 large scale units working on manufacture and mining sector. The data from Turkish Electricity Generation Transmission Corporation General Management is used for computing energy sector. The product information in 2008 Statistics Yearbook is compiled from Monthly Industrial Production Survey and has been revised according to NACE Rev.1.1 (PRODTR2006) since 2005.

Qualitative data: To obtain entrepreneurs' views concerning the present situation and expected developments, quarterly tendency surveys have been conducted since 1977 in 3700 large scale manufacturing industrial establishments. It has been implemented to 5500 large scale manufacturing industrial establishments since 2005. The qualitative data on the ratio of capacity utilization, reasons for not working to full capacity, production, sales, stocks and prices are collected by these surveys. The capacity utilization rates in 2008 Turkey's Statistics Yearbook is revised according to NACE Rev.1.1 since 2005.

Industrial Labour Input Indicators (Indices of Quarterly Industrial Employment, Hours Worked and Gross Wages and Salaries)

Quarterly Indices of Industrial Employment, Hours Worked and Gross Wages-Salaries are calculated to measure the development of the number of persons employed and the number of hours worked and gross wages-salaries structure and also to observe the changes between the years and quarters of this development in the medium scale and large-scale enterprises of industry which has a major share in the economy of Turkey. Since the year 2008 indices have been calculated with the base year 2005=100 and according to NACE Rev.1.1 classification; mining and quarrying sector, manufacturing sector and electricity, gas and water sector have been covered.

Ticaret ve Hizmet Endeksleri (Ciro, İstihdam, Çalışılan Saat ve Brüt Ücret - Maaş Endeksleri)

Ülkemizin ekonomik yapısı içinde önemli paya sahip olan ticaret ve hizmet sektörlerindeki girişimlerin ciro, istihdam, çalışılan saat ve brüt ücret - maaş göstergelerinin zaman içindeki gelişiminin takibi, dönemler ve yıllar itibariyle değişimlerinin izlenebilmesi, Avrupa Birliği mevzuatına uyumlu ve uluslararası karşılaştırmalara olanak sağlanması, çeşitli araştırmalara kaynak teşkil etmesi amacıyla üç aylık ticaret - hizmet verileri derlenmektedir. 2008 yılından itibaren 2005=100 temel yıllı olarak ve NACE Rev.1.1 iktisadi faaliyet sınıflamasına göre endeksler hesaplanmaktadır.

İnşaat İstatistikleri

Yapı İzin İstatistikleri ile ilgili bilgiler, 1580 Sayılı Belediyeler Kanunu gereğince kurulan il, ilçe, bucak ve köy belediyelerinin, belediye sınırları dışında İl Özel İdaresinin, organize sanayi bölge müdürlükleri sınırları içinde Organize Sanayi Bölge Müdürlüklerinin, UAVT üzerinden düzenledikleri; "Yapı Ruhsatı", "Yapı Kullanma İzin Belgesi" "Yanan ve Yıkılan Yapılar" formlarından derlenmektedir.

TÜİK tarafından standart hale getirilen "İnşaat Ruhsatnameleri Formu" 1954 yılından, "Yapı Kullanma İzin Kağıtları Formu" ise 1964 yılından itibaren kullanılmaya başlamıştır.

Daha sonra formlar günümüze kadar aşağıdaki tarihsel sırada tadil edilmiştir;

1. "İnşaat Ruhsatnameleri Formu" 1992 yılı TS 8737 numara ile Yapı Ruhsatı olarak, "Yapı Kullanma İzin Kağıtları Formu" 1993 yılında TS 10970 numara ile "Yapı Kullanma İzin Belgesi" olarak,

2. "Yapı Ruhsatı Formu" 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren, "Yapı Kullanma İzin Belgesi Formu" da 6 Ekim 2001 tarihinden itibaren,

3. Yapı izinlerinin, 25/04/2006 tarih ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 50. maddesi ile Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) ile ilişkilendirilerek düzenlenmesi zorunlu hale getirilmiştir.

Bu kapsamda 7/12/2006 tarihinde Yapı Ruhsatı formu ve Yapı Kullanma İzin Belgesi formu Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından tadil edilerek 30/01/2007 tarih ve 26419 sayılı tebliğ ile yürürlüğe girmiştir. Aynı tebliğ, tüm yetkili idarelerin formların UAVT üzerinden düzenlemelerini mecburi hale getirmiştir.

Yapı İzin istatistiklerinde yalnız binalar kapsanmıştır. Yol, baraj, köprü gibi diğer inşaat türleri ile belediye örgütü olmayan bucak ve köy sınırları içindeki ruhsatsız yapılar ve kentlerde yapılan gecekondulara ilişkin bilgiler kapsanmamıştır.

Kullanılan sınıflamalar

İnşaat Tipleri Sınıflaması (İTS): Söz konusu sınıflama Birleşmiş Milletler tarafından 1991 yılında yayınlanan geçici Merkezi Ürün Sınıflaması (CPC) temel alınarak geliştirilen bir sınıflama tipidir. CC'de inşaatlar binalar ve bina dışı inşaat işleri olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Trade and Services Indices (Turnover, Number of Persons Employed, Hours Worked, Gross Wages and Salaries Indices)

The quarterly trade and services indicators are compiled as to follow the development in quarterly and yearly basis, have data consistent with the European Union regulations, ensure the possibility of international comparisons and form a resource for various researches for the turnover, number of persons employed, hours worked, gross wages and salaries data of the enterprises in the trade and services sectors which constitute an important part in economic structure of our country. The indices have been calculated since 2008 with the base year 2005 and according to the NACE Rev.1.1 economic activity classification.

Construction Statistics

Data pertaining to building permit statistics are obtained from "Construction Permit", "Occupancy Permit" and "Burned or Demolished Buildings" forms compiled over NDAB by; municipalities of provinces, districts, sub-districts and villages, Special Provincial Administrations out of municipalities, Industrial Zone District Offices in the boundaries of industrial zones.

The Construction Permits designed as standard forms by TurkStat had been used since 1954 and the Occupancy Permits designed by TurkStat had been utilized since 1964.

Forms are redesigned respectively as shown below;

1. Construction Permit forms went into effect with No. TS 8737 in 1992 and Occupancy Permit forms went into effect with No. TS 10970 in 1993.

2. Construction Permit Forms have been compulsory to be filled since 1 January 2002 and Occupancy Permit Forms have been compulsory to be filled since 6 October 2001.

3. Construction Permits have been compulsory to be filled associated with National Data Address Base of Population Services (NDAB) Regulation 25/04/2006 dated and 5490 numbered.

In this context, Construction Permit forms and Occupancy Permit forms are redesigned in 07.12.2006 by Turkish Standards Institution (TSE) and went into effect in 30.01.2007 with No. 26419. With the same decleration all authorized administrations are obliged to set their forms over NDAB.

Building construction statistics cover buildings only. Other types of construction such as roads, dams and bridges are excluded. Furthermore, buildings without permits in subdistricts and villages which do not have municipal organization and squatter houses in large cities are excluded.

Classifications used

Classification of Types of Constructions (CC): The Classification of Types of Constructions (CC) has been developed on the basis of the provisional Central Product Classification (CPC) published in 1991 by the United Nations. CPC distinguishes between two main categories buildings and civil engineering works.

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması: Bölgesel istatistiklerin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyo-ekonomik analizlerinin yapılması, bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi ve Avrupa Birliği Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistiki veri tabanı oluşturulması amacıyla ülke genelinde tanımlanan sınıflamaya denir.

Classification of Statistical Region Units: It is a classification to collect and develop regional statistics, to make the socio economic analyses of regions, to determine the framework of regional politics and to develop a convenient comparable statistics data base with European Union Regional Statistical System.

Tanım ve Kavramlar

Definitions and Concepts

İnşaat: Şantiyede yapılan veya hazır bölümlerinin montajı ile meydana getirilen yapı bölümüdür.

Construction: It is a part of construction which is done at construction site or formed by mounting the available parts.

Yapı: Karada ve suda, daimi veya muvakkat, resmi ve hususi yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve tamirlerini içine alan sabit ve sabit olmayan tesislerdir. (3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 5. Maddesi).

Construction: As defined in Article 5 of Construction Law No. 3194 it covers construction on land and in water, permanent and temporary, public and private, above ground and underground, including additions, alterations and repairs as well as immovable and movable establishments.

Bina: Kendi başına kullanılabilen, bir veya daha fazla odayı iç ve dış duvarların çevirdiği, diğer alanları da kapsayan çatı ile örtülmüş, temelden çatıya kadar uzanan; konut, tarımsal, endüstriyel, sınai, kültürel, dini, idari ve ulaştırma amacı için tasarlanmış taşınmayacak yapılardır.

Building: A building is any independent structure comprising one or more rooms or other spaces, covered by a roof, enclosed with external walls or dividing walls which extend from the foundations to the roof, and intended for residential, agricultural, industrial, commercial, or cultural purposes.

Yapı ruhsatı: Yapı ruhsatı, 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 21. maddesi gereğince, yapımına başlanacak yapılar için belediye sınırları içinde belediyelerce, belediye sınırları dışında ise Valiliklerce (İl Özel İdaresi), organize sanayi bölge sınırları içinde Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri, serbest bölge sınırları içinde Serbest Bölge Müdürlükleri tarafından verilmesi zorunlu bir belgedir.

Construction permit: Construction permit is a certificate which must be given by municipalities to be constructed in boundaries of municipalities, by industrial zone district offices in boundaries of industrial zones, free trade zone offices in boundaries of free trade zones and it must be given by governorships (Directories of Public Works and Settlement) if the construction is out of boundaries of municipalities before beginning to a construction according to Article 21 of Construction Law No.3194.

Yapı kullanma izin belgesi: Yapı kullanma izin belgesi, 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 30. maddesi gereğince tamamen veya kısmen biten yapılar için belediye sınırları içinde belediyelerce, belediye sınırları dışında ise Valiliklerce (İl Özel İdaresi), organize sanayi bölge sınırları içinde Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri, serbest bölge sınırları içinde Serbest Bölge Müdürlükleri tarafından verilmesi zorunlu bir belgedir.

Occupancy permit: Occupancy permit is a certificate which must be given by municipalities to be constructed in boundaries of municipalities, by industrial zone district offices in boundaries of industrial zones, free trade zone offices in boundaries of free trade zones and it must be given by governorships (Directories of Public Works and Settlement) if the construction is out of boundaries of municipalities before beginning to a construction according to Article 30 of Construction Law No.3194.

Yapı sahibi: Yapının hangi kişi veya kuruluş hesabına yapıldığını gösterir. Yapının fiilen kimin tarafından yapıldığı önemli değildir. Yapı sahipleri;

1. Özel kişi ve kuruluşlar,
2. Yapı kooperatifleri,
3. Genel bütçeli kurumlar,
4. Katma bütçeli kurumlar,
5. Özel idareler,
6. Belediyeler ve bağlı işletmeler,
7. İktisadi devlet teşekkülleri,
8. Sermayesinin %50'den fazlası devlet veya iktisadi devlet teşekküllerine ait kuruluşlar,
9. Sermayesinin %50'den azı devlet veya iktisadi devlet teşekküllerine ait kuruluşlardır.

Investor: The term investor denotes for whom the building was constructed. It does not indicate by who the building was constructed.

1. Private enterprises,
2. Construction cooperatives,
3. Government under organizations,
4. Government and private funded organizations,
5. Special administrations,
6. Municipalities,
7. State economic enterprises,
8. Establishments more than 50% of whose capital belongs to the state or state economic enterprises,
9. Establishments less than 50% of whose capital belongs to the state or state economic enterprises.

Yapı sayısı: Belediyelerce ve valiliklerce (İl Bayındırlık ve İskan Müdürlüklerince) verilen Yapı Ruhsatı ile Yapı Kullanma İzin Belgesi'nde yazılı olan sayı yapı sayısıdır.

Number of buildings: The number of buildings is determined on Construction Permits and Occupancy Permits issued by municipalities and governorships.

Yapının yüzölçümü: Yapının dış duvarları içinde kalan, balkonlar hariç bodrum ve çatı katları dahil iskanı (kullanımı) mümkün olan bütün katların kullanım alanlarının toplamıdır.

Floor area: It is sum of floor area of all floors within the outer walls of buildings which can be occupied, including basements and penthouse floors, but excluding balconies, light spaces, and inner courtyards.

m² birim fiyatının değeri: Taşıyıcı sistemi betonarme ve yığma, kullanma amacı apartman, ev, diğer (ticari, sınai, sıhhi ve sosyal, kültürel, dini, idari ve diğer) olan yapıların il düzeyinde m² birim fiyatları yılda dört kez olmak üzere hesaplanmaktadır.

Value of unit prices of m²: Unit prices of m² are calculated four times at a year for reinforced concrete and bearing wall construction, for building that their use of buildings include apartment houses, houses, other buildings (commercial, industrial, medical and social, cultural, religious, administrative and other) by province.

m² birim fiyatı: Taşıyıcı sistemi betonarme olan yapılar için; 2005 temel yıllı "Bina İnşaatı Maliyet Endeksi"nde yer alan işçilik ve malzemeler ile m² birim fiyatı hesaplanmaktadır. Bu birim fiyatlarla "Yapı Ruhsatı" ve "Yapı Kullanma İzin Belgesi"nde yer alan yüzölçümler çarpımından elde edilen meblağ değer olarak alınmaktadır. Arsa bedeli hariçtir.

Unit prices of m²: Unit prices of m² are calculated for reinforced concrete buildings for the materials and labour which takes place in the Construction Cost Index with base year 2005. Value is multiplication of floor areas indicated in Construction Permits and Occupancy Permits. The cost of land is excluded.

Daire (konut birimi): Etrafı kapalı, tavanı örtülmüş bir aile veya bir grup insanın diğer fertlerden ayrı yaşamasına olanak tanıyan, direkt olarak sokağa, koridora veya genel bir yere açılan, kendisine ait kapısı bulunan yerdir.

Dwelling unit: A separate and independent enclosure used for residence by a single person, a family, or a group of persons having a covered roof and separate access to a street, corridor, or common place.

Kat sayısı

Number of story

Binanın toplam kat sayısı: Binanın toprak zemin üzerindeki katları, varsa inşaat kot farkından meydana gelen zemin (giriş kat) altındaki katlar, bodrum katları ve çatı katları dahil toplam kat sayısını ifade etmektedir.

Total number of stories of building: Total number of stories including stories above ground level, stories below ground level (entrance story) formed because of difference of construction spot height (if there is), basement and garret story.

Kat sayısı: Bodrum, zemin, normal ve çatı katlarının toplam sayısıdır.

Number of stories: Sum of basement, ground, normal and garret story.

Oda: Döşemeden tavana kadar dört tarafı duvarla çevrili ve büyüklüğü en az 4 m² olan ve tavan yüksekliği 2 metreden az olmayan bir yerdir. Genişliği ne olursa olsun banyo, hela, yalnız gelip geçilen antre, koridor, balkon ve kömürlük oda sayılmaz.

Room: A room is a space of at least four square meters in size enclosed by walls reaching from the floor to the ceiling and two meters high. Bathrooms, toilets, passageways, corridors, balconies, cellars, and woodsheds, regardless of their size, are not considered rooms.

Kullanma amacı: Yapının projesinde gösterilmiş olan ve hangi amaç için kullanılacağını ifade eden bir deyim olup, kullanma amacı İnşaat Tipleri Sınıflamasına (İTS) göre yapılmaktadır.

Use of building: This shows the use to which the building will be put. Use of building is done according to the Classification of Construction (CC).

İkamet amaçlı binalar: İkamet amaçlı binalar en az yarısı ikamet amaçlı kullanılan inşaatlardır. Eğer kullanılabilir taban alanının yarısından daha azı ikamet amacı için kullanılıyor ise, bina düzenleme amacına göre ikamet amaçlı bina dışındaki bina olarak tanımlanır.

Residential building: Residential buildings are constructions at least half of which is used for residential purposes. If less than half of the overall useful floor area is used for residential purposes, it is called non residential building.

İkamet amaçlı olmayan binalar: İkamet amaçlı olmayan binalar, temel olarak ikamet dışı amaçlar için tasarlanan veya bu amaçlar için kullanılan inşaatlardır. Eğer kullanılabilir taban alanının en az yarısı ikamet amaçlı kullanılıyor ise, bina ikamet amaçlı bina olarak tanımlanır.

Non-residential buildings: Non-residential buildings are constructions which are mainly used or intended for non residential purposes. If at least half of the overall useful floor area is used for residential purposes, it is called residential building.

İnşaat Sektörü Endeksleri (İstihdam, Çalışılan Saat, Brüt Ücret-Maaş, Ciro ve Üretim Endeksleri): Ülkemizin ekonomik yapısı içinde önemli paya sahip olan inşaat sektöründeki girişimlerin istihdam, çalışılan saat, brüt ücret-maaş, ciro ve üretim göstergelerinin zaman içindeki gelişiminin takibi, dönemler ve yıllar itibariyle değişimlerinin izlenebilmesi amacıyla Üç Aylık İnşaat verileri derlenmektedir. Üretim Endeksi İnşaat Tipleri sınıflamasına göre hesaplanmaktadır. Diğer endeksler ise, 2008 yılından itibaren 2005=100 temel yıllı olarak ve NACE Rev. 1.1 iktisadi faaliyet sınıflamasına ve inşaat tipleri sınıflamasına göre hesaplanmaktadır.

Construction Indices (Number of Persons Employed, Hours Worked, Gross Wages and Salaries, Turnover and Production Indices): The Quarterly Construction Indicators are compiled as to follow the development in quarterly and yearly basis, for the number of persons employed, hours worked, gross wages and salaries, turnover and production data of the enterprises in the Construction sector which constitute an important part in economic structure of our country. The production index has been calculated according to Classification of Types of Constructions and other indices have been calculated according to the NACE Rev.1.1 economic activity classification and Classification of Types of Constructions since 2008 with the base year 2005.

Bina İnşaatı Maliyet Endeksi (2005=100)

Bina inşaatlarında kullanılan girdi maddelerinin dönemlere göre maliyet değişimlerini belirlemek amacıyla bir Bina İnşaatı Maliyet Endeksi (BİME) oluşturulması hedeflenmiş ve bu doğrultuda 1987 yılında İnşaat Maliyet Endeksi Hazırlık Çalışmaları adı altında, 1984-1985 yıllarını içeren bir inceleme çalışması yapılmıştır. Benzer bir çalışma 1989-1990 yıllarında da tekrar ele alınarak, 1986-1989 yıllarını kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Bu iki çalışma 1992 yılında birlikte ele alınarak, 1987-1991 yıllarına ait bilgiler değerlendirilmiştir.

Oluşturulan BİME 1991 temel yıllı olarak 1992 yılı Kasım ayından, 2006 yılı dördüncü dönemine (üçer aylık) kadar yayımlanmıştır. Revize çalışmaları sonucunda oluşturulan 2005 temel yıllı yeni endeks, 2007 yılı birinci döneminden itibaren yayımlanmaya başlanmıştır. 1991 temel yıllı BİME'de, Türkiye'nin inşaat yapım işlemlerine göre ayrılan dört iklim bölgesine bağlı kalınarak, bu bölgelerden seçilen iller için; ev, apartman, ticari, sıhhi, okul ve idari kullanım amaçlı bina tipleri ve bu bina tiplerinin belirlenen özellikte olanları için hesaplanmıştır. 2005 temel yıllı BİME'de ise dört iklim bölgesi için değil, Türkiye için endeksler hesaplanmaktadır.

BİME hesaplamalarında kullanılan 121 maddeden 12'si işçilik, 59'u genel inşaat malzemeleri ve 50'si tesisat malzemeleridir. Fiyatlar TÜİK Bölge Müdürlükleri'nin bulunduğu iller ve bu illere bağlı diğer illerden derlenmektedir. Bu fiyatlar, her dönemin 3. ayının 15'i itibari ile üretici, toptancı ya da perakendecilerden toplanmaktadır. BİME üçer aylık dönemler halinde hesaplanıp yayımlanmaktadır.

Bina Sayımı

2000 Bina Sayımı, ülkemiz sınırları içinde belediye teşkilatı olan 3200 belediye ile 1999 yılında belediye olan fakat belediye teşkilatı kurulmamış 12 yerleşim yerinde olmak üzere toplam 3212 il, ilçe, bucak ve köy belediyesinin belediye mücavir alan sınırları içindeki binalarda tamsayım yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Building Construction Cost Index (2005=100)

The aim of forming a building construction cost index was to determine the quantities of inputs used in building construction and show the yearly cost changes of these quantities of inputs. This study began in 1987 which include the year of 1984 and 1985 then it was revised in 1990 by using the data between 1986 and 1989. Then these two study were combined in 1992.

The construction cost index with base 1991 was started publishing from November 1992 to the fourth quarter of 2006 by quarterly. The new index with base 2005, was started publishing the first quarter of 2007. 1991 based index was compiled for Turkey and four different climatic regions regarding building process for different type of building (house, apartment, commercial, administrative, school and medical use), 2005 based index is compiled for whole Turkey.

Out of a total of 121 items in the building construction cost index, 12 encompass workmanship, 59 are construction materials and 50 are installation materials. Prices of these items are gathered from 26 provinces of Turkey. These prices are collected on the 15th of the last month of every quarter from which are producers, wholesalers or retailers. The building construction cost index is calculated and published quarterly.

Building Census

2000 Building Census was applied to 3200 municipalities which have municipality organisation and 12 settlement places which became municipality in 1999 but not having municipality organisation. So the census was applied to buildings in areas under responsibilities of total 3212 provinces districts, subdistrict and villages municipalities.

13.1 Girişim gruplarına göre sanayi ve hizmet sektörlerinde, istihdam ve bazı temel göstergeler, 2005
Employment and some basic indicators by economic activity in industry and service sectors, 2005

	Genel toplam General total	**Madencilik ve taşocakçılığı** Mining and quarrying	**İmalat** Manufacturing	**Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı -** Electricity, gas and water supply
Girişim sayısı Number of enterprise	2 393 578	2 532	302 459	2 958
Çalışanlar sayısı Number of persons employed	8 939 894	85 123	2 583 747	96 302
Ücretli çalışanların sayısı Number of employees	6 369 926	82 571	2 266 496	96 269
Personel maliyetleri Personnel cost	76 207 292 805	1 647 284 954	30 146 731 265	2 749 072 284
Maaş ve ücretler Wages and salaries	64 323 071 546	1 373 774 614	25 384 889 279	2 345 510 584
Ciro - Turnover	1 192 635 869 805	7 814 204 567	328 781 491 700	43 437 672 806
Toplam mal ve hizmet satın alışları - Total purchases of goods and services	1 044 802 600 171	5 426 717 308	277 266 441 797	32 894 035 205
Mal ve hizmet stoğundaki değişim - Change in stocks of goods and services	34 967 869 988	281 803 642	7 798 299 611	162 574 048
Üretim değeri - Production value	658 081 304 144	7 999 426 098	311 885 425 845	43 334 225 503
Faktör maliyetiyle katma değer Value-added at factor cost	185 797 967 886	2 910 069 228	60 244 921 983	10 750 569 103
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım Gross investment in tangible goods	56 059 170 067	601 629 839	20 374 006 925	3 565 760 987

	İnşaat Construction	**Toptan ve perakende tic.; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşya. onarımı** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal household goods	**Oteller ve lokantalar** Hotels and restaurants	**Ulaştırma, depolama ve haberleşme -** Transport, storage and communication
Girişim sayısı Number of enterprise	78 776	1 119 504	191 290	430 582
Çalışanlar sayısı Number of persons employed	543 799	2 931 797	568 848	1 021 309
Ücretli çalışanların sayısı Number of employees	466 332	1 684 666	367 309	566 541
Personel maliyetleri Personnel cost	3 736 729 245	15 644 006 988	3 018 996 858	9 443 898 829
Maaş ve ücretler Wages and salaries	3 076 209 657	13 173 090 304	2 504 764 877	8 148 423 255
Ciro - Turnover	42 482 403 303	616 594 169 816	16 396 070 054	97 371 110 402
Toplam mal ve hizmet satın alışları - Total purchases of goods and services	39 051 314 889	580 239 586 573	12 519 961 735	74 013 933 766
Mal ve hizmet stoğundaki değişim - Change in stocks of goods and services	5 973 865 450	19 457 228 710	412 218 670	553 966 752
Üretim değeri - Production value	46 238 052 816	102 827 284 937	16 590 131 541	89 676 998 278
Faktör maliyetiyle katma değer Value-added at factor cost	9 586 013 061	56 502 346 680	4 377 913 650	24 456 403 070
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım Gross investment in tangible goods	4 850 832 922	11 822 028 336	2 445 851 192	8 633 157 901

13.1 Girişim gruplarına göre sanayi ve hizmet sektörlerinde, istihdam ve bazı temel göstergeler, 2005 (devam)
Employment and some basic indicators by economic activity in industry and service sectors, 2005 (continued)

	Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri Real estate, renting and business activities	**Eğitim** Education	**Sağlık işleri ve sosyal hizmetler** Health and social work	**Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Other community, social and personal service activities
Girişim sayısı Number of enterprise	119 572	6 775	36 882	102 248
Çalışanlar sayısı Number of persons employed	655 669	122 456	140 083	190 761
Ücretli çalışanların sayısı Number of employees	535 595	116 239	106 180	81 728
Personel maliyetleri Personnel cost	6 060 986 043	1 605 707 606	1 321 512 815	832 365 918
Maaş ve ücretler Wages and salaries	5 124 188 962	1 365 965 291	1 117 642 007	708 612 716
Ciro - Turnover	25 853 934 824	3 888 431 633	5 218 194 433	4 798 186 267
Toplam mal ve hizmet satın alışları - Total purchases of goods and services	15 301 459 189	1 839 472 729	2 857 131 483	3 392 545 497
Mal ve hizmet stoğundaki değişim - Change in stocks of goods and services	245 318 670	- 14 379 225	21 468 891	75 504 769
Üretim değeri - Production value	25 620 942 072	3 890 437 075	5 209 110 413	4 809 269 566
Faktör maliyetiyle katma değer Value-added at factor cost	11 010 364 340	2 066 280 515	2 389 652 394	1 503 433 862
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım Gross investment in tangible goods	2 122 118 614	546 720 568	712 760 807	384 301 976

13.2 Girişim gruplarına göre sanayi ve hizmet sektörlerinde, istihdam ve bazı temel göstergeler, 2006
Employment and some basic indicators by economic activity in industry and service sectors, 2006

	Genel toplam General total	**Madencilik ve taşocakçılığı** Mining and quarrying	**İmalat** Manufacturing	**Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı -** Electricity, gas and water supply
Girişim sayısı Number of enterprise	2 473 841	2 164	309 841	2 915
Çalışanlar sayısı Number of persons employed	9 419 476	93 956	2 684 240	97 377
Ücretli çalışanların sayısı Number of employees	6 747 521	92 076	2 368 861	97 248
Personel maliyetleri Personnel cost	87 836 550 093	1 843 205 491	34 267 726 286	2 962 599 053
Maaş ve ücretler Wages and salaries	74 326 120 897	1 524 526 460	28 976 198 312	2 520 102 282
Ciro - Turnover	1 383 759 222 784	10 521 277 674	397 916 986 422	49 226 517 117
Toplam mal ve hizmet satın alışları - Total purchases of goods and services	1 220 940 018 603	7 348 345 226	335 470 120 492	41 390 442 747
Mal ve hizmet stoğundaki değişim - Change in stocks of goods and services	50 722 472 388	776 110 952	12 868 829 529	478 597 097
Üretim değeri - Production value	791 339 863 468	10 562 537 868	379 215 461 557	49 261 269 057
Faktör maliyetiyle katma değer Value-added at factor cost	210 976 441 499	3 945 235 469	74 797 613 225	8 295 351 595
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım Gross investment in tangible goods	136 624 049 402	1 374 352 996	53 002 041 771	8 940 328 256

13.2 Girişim gruplarına göre sanayi ve hizmet sektörlerinde, istihdam ve bazı temel göstergeler, 2006 (devam)
Employment and some basic indicators by economic activity in industry and service sectors, 2006 (continued)

	İnşaat Construction	**Toptan ve perakende tic.; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşya. onarımı** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal household goods	**Oteller ve lokantalar** Hotels and restaurants	**Ulaştırma, depolama ve haberleşme -** Transport, storage and communication
Girişim sayısı Number of enterprise	94 138	1 132 558	207 496	429 554
Çalışanlar sayısı Number of persons employed	648 047	3 011 099	578 154	1 039 525
Ücretli çalışanların sayısı Number of employees	549 129	1 704 201	363 414	599 832
Personel maliyetleri Personnel cost	4 664 693 443	18 056 352 271	3 278 669 360	10 274 229 762
Maaş ve ücretler Wages and salaries	3 862 249 012	15 259 102 932	2 741 966 829	8 848 500 335
Ciro - Turnover	62 294 933 248	673 132 408 386	16 387 625 191	122 384 162 209
Toplam mal ve hizmet satın alışları - Total purchases of goods and services	56 932 999 296	641 283 713 989	12 863 716 127	95 613 421 558
Mal ve hizmet stoğundaki değişim - Change in stocks of goods and services	9 439 276 410	24 938 769 976	946 966 572	375 741 187
Üretim değeri - Production value	69 858 733 587	104 270 438 085	16 468 927 985	109 687 105 719
Faktör maliyetiyle katma değer Value-added at factor cost	14 645 609 999	56 546 917 186	4 589 324 003	25 418 844 696
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım Gross investment in tangible goods	7 324 087 386	21 825 747 593	4 482 406 439	33 165 373 580

	Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri Real estate, renting and business activities	**Eğitim** Education	**Sağlık işleri ve sosyal hizmetler** Health and social work	**Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Other community, social and personal service activities
Girişim sayısı Number of enterprise	137 529	7 643	39 133	110 870
Çalışanlar sayısı Number of persons employed	753 644	143 151	156 746	213 537
Ücretli çalışanların sayısı Number of employees	621 442	135 030	119 536	96 752
Personel maliyetleri Personnel cost	7 686 499 862	1 978 148 314	1 703 640 763	1 120 785 488
Maaş ve ücretler Wages and salaries	6 504 913 644	1 679 438 536	1 451 559 000	957 563 555
Ciro - Turnover	34 417 602 101	4 324 534 166	6 639 943 052	6 513 233 218
Toplam mal ve hizmet satın alışları - Total purchases of goods and services	20 477 928 817	1 882 997 302	3 439 667 564	4 236 665 485
Mal ve hizmet stoğundaki değişim - Change in stocks of goods and services	725 068 830	26 027 781	60 599 298	86 484 756
Üretim değeri - Production value	34 581 152 736	4 340 164 755	6 617 140 283	6 476 931 836
Faktör maliyetiyle katma değer Value-added at factor cost	14 710 090 604	2 483 486 001	3 245 979 894	2 297 988 827
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım Gross investment in tangible goods	3 901 440 191	818 298 053	1 257 196 725	532 776 412

13.3 Mali sektörlerde istihdam ve temel göstergeler, 2006-2007
Employment and basis indicators in financial sectors, 2006-2007

Mali sektörler Financial sectors	**Toplam** Total	**Kredi kuruluşları** Credit institutions	**Sigorta hizmetleri** Insurance services	**Diğer mali aracı ve yardımcılar** Other financial intermediation and auxiliary
		2006		
Girişim sayısı				
Number of enterprises	6 620	1 096	47	5 477
Çalışanların yıllık ortalama sayısı				
Annual average number of persons engaged	213 439	163 518	13 192	36 729
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı				
Annual average number of employees	208 704	163 444	13 192	32 068
Personel maliyeti (Milyon TL)				
Personnel cost (Million TL)	8 181 984 097	6 936 704 980	552 791 919	692 487 198
Üretim değeri (Milyon TL)				
Production value (Million TL)	42 528 680 082	36 503 099 115	3 934 029 526	2 091 551 441
Mal ve hizmet satın alışı (Milyon TL)				
Purchase of goods and service (Million TL)	13 274 322 664	10 887 980 837	1 540 619 853	845 721 974
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL)				
Value added at factor cost (Million TL)	29 254 357 418	25 615 118 278	2 393 409 673	1 245 829 467
		2007		
Girişim sayısı				
Number of enterprises	7 243	1 091	51	6 101
Çalışanların yıllık ortalama sayısı				
Annual average number of persons engaged	232 700	179 177	14 387	39 136
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı				
Annual average number of employees	226 936	179 117	14 387	33 432
Personel maliyeti (Milyon TL)				
Personnel cost (Million TL)	9 771 497 667	8 299 376 670	695 862 008	776 258 989
Üretim değeri (Milyon TL)				
Production value (Million TL)	44 859 336 302	37 626 311 284	4 917 988 700	2 315 036 319
Mal ve hizmet satın alışı (Milyon TL)				
Purchase of goods and service (Million TL)	15 521 930 018	12 573 317 836	2 086 739 496	861 872 686
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL)				
Value added at factor cost (Million TL)	29 337 406 284	25 052 993 447	2 831 249 204	1 453 163 633

13.4 Yayın kurumu sayısı, istihdam ve yayın türlerine göre bazı temel göstergeler, 2007-2008
Number of broadcasting institutions, employment and some of basic indicators by type of broadcasting, 2007-2008

A. Tüm yayın türleri - All type of broadcasting
B. Ulusal yayın - National broadcasting
C. Bölgesel yayın - Regional broadcasting
D. Yerel yayın - Local broadcasting

Yayın türü Type of broadcasting	**Toplam -** Total A	B	C	D
	2007			
Yayın kurumu sayısı Number of broadcasting institutions	1 040	46	88	906
Çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of persons engaged	15 515	10 301	712	4 502
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of employees	13 055	10 293	609	2 153
Personel maliyeti (Milyon TL) Personnel cost (Million TL)	458 294 132	427 850 151	10 013 298	20 430 683
Üretim değeri (Milyon TL) Production value (Million TL)	2 548 449 731	2 445 465 488	51 478 258	51 505 985
Mal ve hizmet satın alışları (Milyon TL) Purchases of goods and services (Million TL)	1 813 444 623	1 729 173 951	41 470 072	42 800 600
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL) Value-added at factor costs (Million TL)	720 353 113	705 677 715	7 913 232	6 762 166
	2008			
Yayın kurumu sayısı Number of broadcasting institutions	1 036	47	88	901
Çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of persons engaged	15 500	9 898	991	4 611
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of employees	13 341	9 880	888	2 573
Personel maliyeti (Milyon TL) Personnel cost (Million TL)	508 744 652	458 229 314	23 579 276	26 936 062
Üretim değeri (Milyon TL) Production value (Million TL)	2 939 026 912	2 780 999 907	99 698 933	58 328 072
Mal ve hizmet satın alışları (Milyon TL) Purchases of goods and services (Million TL)	2 132 897 774	1 978 974 018	106 821 843	47 101 913
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL) Value-added at factor costs (Million TL)	787 755 161	784 423 912	- 7 213 789	10 545 038

13.5 Yayın kurumu sayısı, istihdam ve yayın türlerine göre bazı temel göstergeler, 2007
Number of broadcasting institutions, employment and some of basic indicators by type of broadcasting, 2007

A. Tüm yayın türleri - All type of broadcasting
B. Ulusal yayın - National broadcasting
C. Bölgesel yayın - Regional broadcasting
D. Yerel yayın - Local broadcasting

Yayın türü Type of broadcasting	**Radyo -** Radio			
	A	B	C	D
Yayın kurumu sayısı Number of broadcasting institutions	825	25	69	731
Çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of persons engaged	3 753	493	412	2 848
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of employees	1 730	487	332	911
Personel maliyeti (Milyon TL) Personnel cost (Million TL)	31 661 824	17 467 167	5 703 795	8 490 862
Üretim değeri (Milyon TL) Production value (Million TL)	117 732 861	72 500 947	20 059 642	25 172 272
Mal ve hizmet satın alışları (Milyon TL) Purchases of goods and services (Million TL)	91 617 486	50 158 765	17 880 301	23 578 420
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL) Value-added at factor costs (Million TL)	22 861 466	20 302 782	1 985 082	573 602

	Radyo - Televizyon - Radio - Television			
	A	B	C	D
Yayın kurumu sayısı Number of broadcasting institutions	104	7	12	85
Çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of persons engaged	9 413	8 421	183	809
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of employees	9 195	8 419	161	615
Personel maliyeti (Milyon TL) Personnel cost (Million TL)	345 458 737	336 305 649	2 718 693	6 434 395
Üretim değeri (Milyon TL) Production value (Million TL)	894 269 053	859 048 868	22 001 650	13 218 535
Mal ve hizmet satın alışları (Milyon TL) Purchases of goods and services (Million TL)	428 638 737	401 373 211	16 734 364	10 531 162
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL) Value-added at factor costs (Million TL)	464 816 559	459 072 094	3 398 818	2 345 647

	Televizyon - Television			
	A	B	C	D
Yayın kurumu sayısı Number of broadcasting institutions	111	14	7	90
Çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of persons engaged	2 349	1 387	117	845
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of employees	2 130	1 387	116	627
Personel maliyeti (Milyon TL) Personnel cost (Million TL)	81 173 571	74 077 335	1 590 810	5 505 426
Üretim değeri (Milyon TL) Production value (Million TL)	1 536 447 817	1 513 915 673	9 416 966	13 115 178
Mal ve hizmet satın alışları (Milyon TL) Purchases of goods and services (Million TL)	1 293 188 400	1 277 641 975	6 855 407	8 691 018
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL) Value-added at factor costs (Million TL)	232 675 088	226 302 839	2 529 332	3 842 917

13.6 Yayın kurumu sayısı, istihdam ve yayın türlerine göre bazı temel göstergeler, 2008
Number of broadcasting institutions, employment and some of basic indicators by type of broadcasting, 2008

A. Tüm yayın türleri - All type of broadcasting
B. Ulusal yayın - National broadcasting
C. Bölgesel yayın - Regional broadcasting
D. Yerel yayın - Local broadcasting

Yayın türü Type of broadcasting	**Radyo -** Radio A	B	C	D
Yayın kurumu sayısı Number of broadcasting institutions	812	24	68	720
Çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of persons engaged	3 776	420	610	2 746
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of employees	1 994	410	525	1 059
Personel maliyeti (Milyon TL) Personnel cost (Million TL)	45 526 725	16 112 676	17 395 662	12 018 387
Üretim değeri (Milyon TL) Production value (Million TL)	173 609 233	80 670 876	64 661 509	28 276 848
Mal ve hizmet satın alışları (Milyon TL) Purchases of goods and services (Million TL)	160 256 252	56 363 403	77 461 753	26 431 096
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL) Value-added at factor costs (Million TL)	11 835 815	23 690 421	- 13 025 028	1 170 422

	Radyo - Televizyon - Radio - Television A	B	C	D
Yayın kurumu sayısı Number of broadcasting institutions	106	8	11	87
Çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of persons engaged	9 209	8 104	210	895
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of employees	9 006	8 101	193	712
Personel maliyeti (Milyon TL) Personnel cost (Million TL)	371 659 595	360 457 484	3 481 717	7 720 394
Üretim değeri (Milyon TL) Production value (Million TL)	1 062 569 026	1 021 961 339	23 982 366	16 625 321
Mal ve hizmet satın alışları (Milyon TL) Purchases of goods and services (Million TL)	535 237 323	502 588 749	20 979 894	11 668 680
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL) Value-added at factor costs (Million TL)	524 769 757	516 436 617	3 163 587	5 169 553

	Televizyon - Television A	B	C	D
Yayın kurumu sayısı Number of broadcasting institutions	118	15	9	94
Çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of persons engaged	2 515	1 374	171	970
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of employees	2 341	1 369	170	802
Personel maliyeti (Milyon TL) Personnel cost (Million TL)	91 558 332	81 659 154	2 701 897	7 197 281
Üretim değeri (Milyon TL) Production value (Million TL)	1 702 848 653	1 678 367 692	11 055 058	13 425 903
Mal ve hizmet satın alışları (Milyon TL) Purchases of goods and services (Million TL)	1 437 404 199	1 420 021 866	8 380 196	9 002 137
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL) Value-added at factor costs (Million TL)	251 149 589	244 296 874	2 647 652	4 205 063

13.7 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20+ kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri

Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees

Tanım - Description	**Ölçü birimi** Volume unit	2005	2006	2007	2008
Sığır etleri (taze veya soğutulmuş)					
Meat of bovine animals, fresh or chilled	**Kg**	48 754 593	79 287 675	99 053 398	101 574 349
Kümes hayvanları etleri, taze ya da soğutulmuş - Meat of poultry, fresh or chilled	**Kg**	874 521 181	792 648 950	932 437 599	990 840 918
Kümes hayvanları etleri, dondurulmuş					
Meat of poultry, frozen	**Kg**	95 806 594	91 785 465	90 239 985	116 752 454
Sebze ve meyve suları - Fruit and vegetable juices	**Litre**	590 823 020	828 165 114	907 925 674	937 640 426
Sebze konserveleri - Vegetable preserves	**Kg**	499 388 603	480 629 905	466 677 500	569 485 191
Sert kabuklu yemişler - Nuts	**Kg**	454 596 033	487 901 881	555 598 774	523 700 176
Yoğurt ve ayran - Yoghurt and ayran	**Kg**	574 187 040	763 476 471	860 689 844	914 934 521
Kepek, kavuz ve diğer artıklar					
Bran, sharps and other residues	**Kg**	1 554 341 293	1 612 197 759	1 695 421 359	1 951 521 437
Mısır yağı ve fraksiyonları, kimyasal olarak değiştirilmemiş - Maize (corn) oil and its fractions, not chemically modified	**Kg**	152 591 364	155 669 588	149 006 372	130 417 082
Makarnalar - Pasta	**Kg**	580 516 026	565 091 644	571 292 134	640 985 186
Salça; sos; baharat ve tatlandırıcı karışımlar					
Sauces; mixed condiments and mixed seasonings	**Kg**	118 918 177	123 030 048	100 994 067	109 391 065
Çay; siyah, yeşil - Tea; green, black	**Kg**	212 059 194	231 976 792	209 881 533	288 041 860
Mayalar - Yeasts	**Kg**	210 634 545	197 955 016	196 961 283	212 329 542
Maden suları - Mineral waters	**Litre**	2 932 221 978	3 379 921 421	4 687 295 711	5 419 161 344
Diğer alkolsüz içecekler, gazozlar					
Other non alcoholic beverages, soda pop	**Litre**	2 207 077 133	2 971 187 617	3 055 483 495	3 149 255 653
Dikiş iplikleri - Sewing thread and yarn	**Kg**	292 927 814	337 677 531	383 020 280	295 194 239
Suni veya sentetik flaman ipliği					
Yarn of synthetic and artificial filament	**Kg**	475 222 884	510 528 268	521 266 914	492 760 377
Poliamidli, ağırlıkça % 85'ten çok poliamid içeren, ince iplik - Yarn of synthetic staple fibres	**Kg**	516 885 975	552 678 870	537 098 073	430 575 727
Pamuktan dokunmuş kumaşlar					
Woven fabrics, of cotton	**m^2**	1 361 075 522	1 210 176 952	1 035 633 494	993 378 370
Battaniyeler - Blankets	**Adet-**Piece	15 682 936	15 860 280	12 310 715	12 021 217
Yatak örtüleri - Bed linen	**Kg**	126 406 832	114 901 584	115 814 349	88 039 871
Perdeler ve iç storlar - Curtains and interior blinds	**m^2**	297 658 927	297 434 950	266 997 823	197 179 407
Polipropilenden çuval, torba, çanta vb.					
Sacks and bags etc., of polypropylene	**Kg**	311 456 166	345 297 775	364 320 809	362 915 671
Örme kumaşlar - Knitted fabrics	**Kg**	234 371 621	247 741 757	283 904 301	261 440 727
Kot pantolon - Trousers of cotton	**Adet-**Piece	151 211 703	133 586 205	117 127 062	117 246 438
Tişört - T-shirts	**Adet-**Piece	619 001 054	673 621 708	746 986 905	665 147 482
Deri yüzlü ayakkabılar					
Footwear with uppers of leather	**Çift-**Pair	20 322 732	23 994 133	21 881 120	20 318 709
Sunta - Particle boards	**m^3**	5 008 596	4 430 415	5 805 251	5 459 501
Lifli levhalar - Fibreboards	**m^2**	131 151 466	159 480 976	162 569 775	151 966 199
Mukavvadan ambalaj malzemesi					
Package material, of paperboard	**Kg**	1 056 808 502	1 329 979 207	1 553 502 981	1 384 177 045
Temizlik kağıtları - Hygienic papers	**Kg**	218 345 976	235 420 599	317 496 619	336 865 417
Bebek bezleri - Diapers	**Kg**	621 525 028	404 251 042	417 682 569	392 500 424
Makine ve motor yağları - Lubricating petroleum oils	**Kg**	770 912 190	883 932 660	843 383 774	886 106 900
Azotlu gübreler - Nitrogenous fertilizers	**Kg**	1 743 727 754	1 529 293 273	1 585 984 285	1 451 592 478

13.7 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20+ kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri (devam)

Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees (continued)

Tanım - Description	**Ölçü birimi** Volume unit	2005	2006	2007	2008
B.y.s. gübreler - Fertilizers n.e.c.	**Kg**	1 522 043 858	1 485 025 120	1 594 417 507	2 667 864 096
Esası akrilik ve vinil polimer olan boyalar ve vernikler - Paints and varnishes based on acrylic or vinyl polymers	**Kg**	356 207 070	404 565 288	394 707 238	423 442 389
Esası polyester, akrilik veya vinil polimer olan boyalar ve vernikler - Paints and varnishes based on polyesters, acrylic or vinyl polymers	**Kg**	331 419 484	364 728 150	374 083 742	298 996 900
Diğer boya ve vernikler; müstahzar kurutucu mad. - Other paints and varnishes; prepared driers	**Kg**	434 311 627	290 498 786	463 830 580	483 064 571
Sabunlar - Soaps	**Kg**	475 748 385	359 436 364	312 214 848	351 276 587
Deterjanlar ve yıkama müstahzarları Detergents and washing preparations	**Kg**	1 117 085 709	1 251 633 105	1 342 087 224	1 112 937 922
Plastikten profil ve çubuklar enine kesiti > 1 mm Rods, sticks and profile shapes >1 mm, of plastics	**Kg**	301 526 675	334 589 908	383 763 038	392 053 520
Sert boru ve hortumlar Tubes, pipes and hoses, rigid	**Kg**	369 992 890	506 289 049	572 916 338	586 177 228
Etilen polimerlerden torba ve çantalar Sacks and bags of polymers of ethylene	**Kg**	172 839 583	194 166 473	212 552 638	226 823 626
Diğer plastiklerden torba ve çantalar Sacks and bags, of other plastics	**Kg**	78 574 463	115 873 917	112 206 176	116 383 794
Plastikten damacana, şişe, matara Carboys, bottles, flasks of plastics	**Adet-**Piece	2 432 889 315	2 808 052 131	3 610 832 055	4 040 555 737
Bardaklar, camdan - Drinking glasses	**Adet-**Piece	847 021 176	865 724 752	795 229 587	934 507 615
Seramik sıhhi ürünler Sanitary ceramic fixtures	**Adet-**Piece	18 950 436	18 245 186	16 887 714	14 031 417
İnşaat amaçlı, ateşe dayanıklı tuğlalar - karolar Refractory bricks, constructional blocks, tiles	**Kg**	1 150 741 647	1 277 830 038	1 256 813 667	1 095 434 850
Klinker - Clinkers	**Kg**	31 613 813 900	36 429 894 154	39 971 698 745	41 190 831 311
Kireç - Lime	**Kg**	1 906 971 150	2 095 357 208	2 328 593 452	2 364 456 222
Alçılar - Plasters	**Kg**	1 621 519 176	2 591 025 154	3 004 686 536	2 797 697 640
Hazır beton - Ready-mixed concrete	**Kg**	56 518 102 736	71 698 109 873	79 800 621 127	75 258 973 244
İşlenmiş mermer, traverten ve su mermeri Marble, travertine, alabaster, worked	**Kg**	1 362 459 810	1 718 717 853	1 913 214 244	1 912 610 908
Paslanmaz çelik dışındaki çelik alaşımlarından yapılan külçeler - Ingots, of alloy steel other than of stainless steel	**Kg**	15 793 020 834	16 759 295 238	17 651 531 752	18 155 297 215
Paslanmaz çelik dışındaki sıcak haddelenmiş yassı ürünler - Hot rolled flat products, of other than stainless steel	**Kg**	4 401 141 266	4 458 212 910	5 049 922 810	5 178 636 688
Paslanmaz çelik dışındaki izoleli saç ürünler, genişliği ≥ 600 mm - Coated flat products, ≥ 600 mm wide, of other than stainless steel	**Kg**	1 211 303 768	1 093 933 465	1 111 517 208	1 293 093 653
Paslanmaz çelik dışındaki sıcak haddeden geçirilmiş barlar - Hot rolled bars, of other than stainless steel	**Kg**	12 135 152 817	16 722 402 614	20 196 160 042	22 104 932 083
Demir ya da çelikten borular, dirsekler ve çukur profiller - Tubes, pipes and hollow profiles, of iron or steel	**Kg**	2 995 878 896	3 034 522 293	3 472 993 739	3 433 996 182

13.7 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20+ kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri (devam)
Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees (continued)

Tanım - Description	**Ölçü birimi** Volume unit	2005	2006	2007	2008
Alaşımsız çelikten veya demirden diğer bar ve rodlar - Other bars and rods of iron or non-alloy steel	**Kg**	313 018 331	345 216 801	443 517 115	500 641 050
İşlenmemiş alüminyum - Aluminium, unwrought	**Kg**	154 792 665	124 095 379	104 859 172	118 194 645
Alüminyumdan profil ve çubuklar Aluminium bars, rods and profiles	**Kg**	231 287 352	261 184 409	272 480 393	268 790 030
Alüminyum saclar, levhalar ve şeritler, kalınlığı > 0.2 mm - Aluminium plates, sheets and strip, > 0.2 mm thick	**Kg**	179 457 896	174 498 929	193 059 660	196 430 742
Bakır çubuk ve profiller Copper bars, rods and profiles	**Kg**	136 897 948	201 947 245	250 995 549	252 394 333
Bakır teller - Copper wire	**Kg**	192 290 261	156 651 387	172 689 822	184 790 341
Demir ya da çelikten merkezi ısıtma radyatörleri Radiators for central heating, of iron or steel	**Kg**	399 239 409	433 038 119	471 046 227	446 869 310
Sofra çatal bıçak takımları Silverware (forks, spoons etc.)	**Adet-**Piece	27 790 981	34 200 041	32 598 045	29 479 986
Demir veya çelikten ambalaj malzemeleri, kapasitesi < 50 litre - Cans, of iron or steel, of a capacity < 50 l	**Adet-**Piece	2 650 309 253	2 102 138 870	2 309 252 831	2 425 086 806
Alüminyum muhafazalar, hacmi ≤ 300 litre Aluminium containers, of a capacity ≤ 300 l	**Adet-**Piece	963 696 305	1 133 137 685	1 567 537 171	1 637 611 396
Demir ve çelikten yaylar Springs, of iron or steel	**Kg**	114 689 711	122 284 049	145 049 766	143 231 899
Aspiratör, vantilatör ve havalandırma cihazları (ev tipi) - Fans and ventilating or recycling hoods of the domestic type	**Adet-**Piece	2 687 448	2 272 109	2 535 415	2 219 318
Bilgi işlem makineleri Automatic data processing machines	**Adet-**Piece	209 451	360 859	251 073	273 140
Jeneratörler (güç kapasitesi ≤ 37.5 W) Generators of an output ≤ 37.5 W	**Adet-**Piece	3 880 918	2 408 905	1 040 571	1 177 501
Sigortalar (gerilimi ≤ 1 000 V) Fuses, for a voltage ≤ 1 000 V	**Adet-**Piece	26 362 467	39 172 861	47 594 886	39 827 226
İzole edilmiş bobin telleri Insulated winding wire	**Kg**	28 498 823	36 405 596	30 685 015	30 481 978
Elektrik kabloları gerilim ≤ 1 000 V Electric conductors, for a voltage ≤ 1 000 V	**Kg**	596 345 288	661 211 194	653 666 476	663 275 204
Bisikletler - Bicycles	**Adet-**Piece	923 142	833 215	823 934	772 102

13.8 Seçilmiş madenlerin üretimi - Production of selected minerals **(Ton** - Tons)

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Taşkömürü (Tuvenan) - Hard coal (Run of mine)	3 065 713	3 101 488	3 230 787	3 343 410	3 773 603
Linyit (Tuvenan) - Lignite (Run of mine)	61 200 009	65 773 639	74 316 728	86 074 626	82 263 104
Ham petrol (Üretim) - Crude petroleum (Production)	2 326 325	2 191 144	2 131 288	2 222 594	2 489 913
Doğal gaz (Üretim) - Natural gas (Production) (m^3)	844 004 655	893 790 175	839 769 317	894 666 915	660 390 731
Demir (Tuvenan) - Iron (Run of mine)	4 156 711	3 653 750	4 549 557	3 990 111	4 169 972
Bakır (Tuvenan) - Copper (Run of mine)	2 934 184	3 449 916	4 503 322	5 483 309	4 064 105
Krom (Tuvenan) - Chromium (Run of mine)	743 796	864 957	1 135 064	1 294 264	1 573 993

13.9 Seçilmiş gıda maddeleri üretimi - Selected food industry production **(Ton** - Tons)

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Gıda sanayii - Food industry					
Margarin - Margarine	660 856	647 490	604 609	619 298	568 619
İşlenmiş sıvı süt - Processed liquid milk	624 800	631 575	760 188	803 888	843 874
Un - Flour	3 585 527	3 484 221	3 721 655	3 934 866	4 187 361
Makarna - Macaroni	413 266	465 924	454 919	445 444	481 169
Bisküvi - Biscuits	419 597	431 611	483 011	440 304	440 790
Şeker - Sugar	2 109 929	2 023 741	1 795 521	2 132 187	2 522 423
Çay - Tea	186 140	197 769	195 628	226 621	159 535

13.10 İçki ve sigara üretimi - Beverage and cigarette production

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
İçki (Bin litre) - Alcoholic beverages (Thousand liters)					
Şarap - Wine	27 238	20 691	20 998	24 531	24 720
Bira - Beer	894 481	905 895	920 471	1 030 785	1 009 295
Diğer içkiler (rakı, kanyak, votka, likör, cin) (Bin litre)					
Other alcoholic beverages (raki (45°), brandy, liqueur, vodka, gin)					
(Thousand liters)	60 345	60 760	60 991	71 018	68 927
Filtreli sigara (Milyon adet) - Filter cigarettes (Million number)	114 572	125 807	126 120	134 948	132 907

13.11 İplik, dokuma ve halı üretimi - Yarn, textile and carpet production

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
İplik (Ton) - Yarn (Tons)					
Pamuk - Cotton	723 641	753 766	863 216	677 063	620 579
Yün - Wool	37 100	35 346	41 109	41 387	32 521
Sentetik - Synthetic	850 094	824 108	901 289	744 633	671 054
Dokuma (Bin metre) - Textiles (Thousand metres)					
Pamuklu - Cotton	718 538	783 117	933 842	784 571	679 205
Yünlü - Woolen	33 924	36 438	37 348	32 225	25 760
Sentetik - Synthetic	603 705	567 775	590 294	536 598	434 681
Halı, yer kaplaması					
Carpets, other floor coverings (m^2)	82 107 794	88 967 207	97 319 803	101 832 200	108 145 150

13.12 Ağaç sanayii üretimi - Wood industry production

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Ahşap parke - Wood block flooring (m^2)	7 054 174	11 355 777	14 178 294	30 739 768	44 498 684
Kontraplak - Plywood (m^3)	111 507	117 573	129 358	111 200	97 740
Yonga levha - Particle board (m^3)	4 035 087	4 098 748	5 182 530	5 342 920	4 325 931
Lif levha - Fibreboard (m^2)	104 489 113	136 343 796	164 516 653	134 780 227	177 237 724

13.13 Kağıt sanayii üretimi - Paper industry production **(Ton** - Tons)

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total [1]	3 307 570	3 487 496	3 852 620	4 303 157	4 190 864
Yazı tabı - Writing paper	349 629	363 964	388 227	376 875	384 722
Sargılık kağıt, kraft torba kağıdı dahil Wrapping and packaging and craft bagging paper included	107 950	133 458	142 243	114 542	126 908
Oluklu mukavva kağıdı - Corrugated paperboard	422 939	372 939	480 718	624 389	574 044
Karton - Paperboard	507 139	490 381	517 575	520 749	529 725
Oluklu karton, mukavva ile kağıttan yapılan ambalaj Corrugated paper, paperboard and of containers paper and paperboard	1 306 245	1 373 827	1 502 551	1 664 477	1 668 312
Kağıttan yapılan ev eşyası ve sıhhi malzeme Household and sanitary goods of paper	345 046	528 597	576 087	890 189	806 140

(1) Gizlilik kapsamında olan ürün bilgileri toplama dahil edilmiştir. Kağıt kırtasiye malzemesi, duvar kağıdı, b.y.s diğer kağıt ve mukavva ürünleri toplama dahil edilmemiştir.

(1) Product information which come within the scope of confidence was included to sum. Manufacture of paper stationary, wall paper and other articles of paper and paperboard n.e.c is excluded from the sum.

13.14 Seçilmiş petrol türevleri üretimi - Production of selected petroleum products **(Ton** - Tons)

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Petrol türevleri - Petroleum products					
Benzin - Gasoline	3 378 005	3 759 569	4 147 306	4 509 065	3 878 337
Gazyağı - Kerosene	57 238	36 257	71 922	80 885	13 528
Motorin - Motor oil	7 550 999	7 617 884	7 338 368	6 819 289	4 769 842
Fuel oil (6 no'lu) - Fuel oil (No.6)	6 328 172	6 104 115	5 955 128	- [1]	2 730 223
Asfalt - Asphalt	1 763 589	2 225 337	2 291 006	2 241 852	2 056 681
Sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) Liquified petroleum gas	767 290	800 674	761 223	- [1]	621 813

(1) 5429 sayılı Kanun gereği gizlilik ilkesine göre bilgi verilememiştir.

(1) Data pertaining are not given by law no: 5429 which is indicated.

13.15 Gübre sanayii üretimi - Fertilizer industry production **(Ton** - Tons)

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Azot, fosfor ve potasyum içeren gübreler Fertilizers containing nitrogen, phosphorus and potassium	1 697 245	1 465 839	1 588 607	1 440 827	1 425 907
Azotlu ve fosfatlı mineral veya kimyasal gübreler Nitrogenous and phosphatic fertilizers, mineral or chemical	1 743 990	1 643 461	1 555 807	1 553 242	1 526 031

13.16 Kimyasal maddeler sanayii üretimi
Manufacture of industrial chemicals

(Ton - Tons)

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Sülfürik asit - Sulphuric acid	751 561	743 568	- (1)	843 147	- (1)
Sudkostik (%100 Na OH) - Caustic soda	172 019	181 215	179 578	174 276	181 632
Doymamış sıvı polyesterler; birincil formlarda					
Unsaturated liquid polyesters; in primary forms	34 087	37 750	62 912	64 479	63 647
Selülozik boyalar - Cellulose based paints	25 470	25 535	26 818	15 223	12 050
Esası akrilik ve vinil polimer olan boyalar					
Paints and varnishes based on acrylic or vinyl polymers	272 386	328 485	330 308	331 116	327 889
Plastik emülsiyon boyalar					
Plastic emulsion paints	127 464	156 743	155 038	113 773	107 903
Sabun - Soap	263 161	294 841	269 038	282 404	301 242
Deterjanlar ve yıkama müstahzarları					
Detergents and washing preparations	1 062 540	1 078 817	1 144 798	1 079 153	1 092 161

(1) 5429 sayılı Kanun gereği gizlilik ilkesine göre bilgi verilememiştir.

(1) Data pertaining are not given by law no: 5429 which is indicated.

13.17 Taşıt araçları lastik sanayii üretimi
Production of motor vehicle tires

(Adet - Unit)

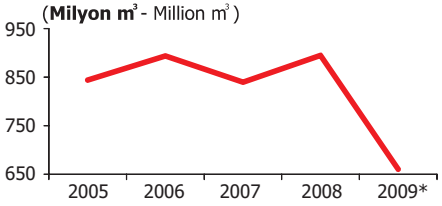
NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Kamyon ve otobüs dış lastiği - Truck and bus tires	4 860 462	5 369 351	6 762 004	6 198 758	4 935 773
Oto dış lastiği - Automobile tires	17 535 209	17 489 150	17 557 928	16 813 903	15 373 854
Traktör dış lastiği - Tractor tires	1 168 551	1 207 663	1 475 618	1 561 191	1 456 365

13.18 Cam ve cam eşya üretimi
Glass and glassware production

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Cam sınai kap (Ton) - Industrial glassware (Tons)	547 833	482 658	505 844	487 607	334 855
Cam ev eşyası (Ton) - Glassware (Tons)	361 389	337 644	362 856	396 266	175 970
Emniyet camları (Bin m^2) - Security glasses (Thousand m^2)	14 589	15 301	18 616	19 886	14 961
Cam elyafından eşyalar (Ton) - Glass fibre articles (Tons)	101 361	103 040	112 731	98 670	71 969

Doğal gaz üretimi - Natural gas production

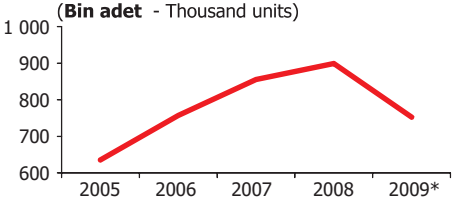
(**Milyon m^3** - Million m^3)

Veri için tablo 13.8'e bakınız.
For data, see table 13.8.

Otomobil üretimi - Automobile production

(**Bin adet** - Thousand units)

Veri için tablo 13.21'e bakınız.
For data, see table 13.21.

13.19 Çimento, demir ve çelik sanayii üretimi
Cement, iron and steel industry production

(Ton - Tons)

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Çimento - Cement	43 000 004	49 107 168	50 995 107	54 027 283	55 741 176
Ham demir - Crude iron	6 344 200	5 952 106	6 235 537	6 697 372	6 913 325
Sıvı çelik - Crude steel	20 961 240	23 307 523	25 760 889	26 809 050	25 303 741
Sac ve levhalar - Sheets and plates	5 753 199	6 190 624	6 771 352	6 358 504	6 437 623
Kok, kok tozu - Coke, coke powder	3 155 541	3 260 721	3 337 334	4 063 498	3 588 823
Profiller - Profiles	1 245 757	1 504 978	1 979 643	1 863 779	2 019 682
Yuvarlaklar - Bars made of iron and steel	12 995 111	16 365 582	18 683 442	19 053 687	16 994 836

13.20 Dayanıklı tüketim malları üretimi
Durable consumer goods production

(Adet - Number)

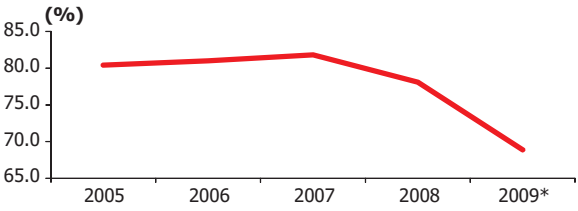
NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Ev tipi buzdolabı ve dondurucular					
Domestic refrigerators and freezers	5 303 394	6 383 255	6 281 707	5 640 634	5 348 523
Ev tipi çamaşır makinesi - Domestic washing machines	4 433 810	5 410 212	5 407 789	4 791 315	4 804 349
Televizyon (renkli) - Televisions (color)	20 784 263	18 409 214	12 813 209	9 287 360	9 144 936
Elektrik süpürgesi - Vacuum cleaners	1 485 028	1 487 791	1 575 867	1 819 611	1 633 308
Fırın - Ovens	5 560 558	6 473 001	6 970 746	7 688 018	7 439 481

13.21 Otomotiv sanayii üretimi - Automotive vehicle production

(Adet - Unit)

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Kamyon - Truck	43 489	40 239	35 009	35 662	9 073
Kamyonet - Pick-up truck	126 638	134 252	154 979	162 742	84 243
Otomobil - Automobile	635 635	757 083	855 460	899 338	752 365
Otobüs - Bus	5 485	6 156	7 321	8 124	5 991
Minibüs ve midibüs - Minibus and midibus	59 037	46 301	37 183	34 252	16 509
Traktör - Tractor	44 199	47 030	40 579	31 016	21 041

İmalat sanayiinde kapasite kullanım oranı
Percentage rates of capacity utilization in the manufacturing industry
[**Üretim değeri ağırlıklı** - Weighted by production value]

Veri için tablo 13.22'ye bakınız.
For data, see table 13.22.

13.22 İmalat sanayiinde kapasite kullanım oranı
Percentage rates of capacity utilization in the manufacturing industry
[Üretim değeri ağırlıklı - Weighted by production value] (%)

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	80.4	81.0	81.8	78.1	68.9
Gıda ürünleri ve içecek sanayi Manufacture of food products and beverages	71.2	71.2	72.7	71.5	68.9
Tütün ürünleri imalatı - Manufacture of tobacco products	62.8	67.4	73.5	75.7	78.1
Tekstil ürünleri imalatı - Manufacture of textiles	80.9	80.3	81.5	75.6	71.9
Giyim eşyası imalatı; kürkün işlenmesi ve boyanması Manufacture of wearing apparel; dressing and dyeing of fur	81.4	82.3	83.6	80.2	75.9
Derinin tabakalanması, işlenmesi; bavul, el çantası saraçlık koşum takımı ve ayakkabı imalatı - Tanning and dressing of leather; manufacture of luggage, handbags, saddler, harnets and foot	65.9	67.3	66.5	65.5	61.7
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddeler - Manufacture of wood and products of wood and cork, except furniture; manufacture of article	83.9	85.9	85.9	85.0	77.8
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı Manufacture of paper and paper products	84.9	83.2	85.1	81.9	77.3
Basım ve yayım; plaka, kaset vb. kayıtlı medyanın çoğaltılması Publishing, printing reproduction of recorded media	75.2	74.8	75.6	72.4	73.1
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel	90.4	91.5	88.5	86.8	62.3
Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı Manufacture of chemical products	75.0	76.8	77.1	75.4	72.4
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı Manufacture of rubber and plastics products	81.3	80.7	81.2	80.2	70.8
Metalik olmayan diğer mineral ürünlerinin imalatı Manufacture of other non-metallic mineral products	82.4	83.1	82.2	78.3	68.9
Ana metal sanayi - Manufacture of main metals	82.7	83.6	85.8	82.1	71.8
Makine ve teçhizat hariç; metal eşya sanayi - Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	72.4	75.1	77.3	75.4	65.4
B.y.s makine ve teçhizat imalatı Manufacture of machinery and equipment n.e.c	76.3	78.5	77.1	73.3	67.3
Büro muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı Manufacture of office, accounting and computing machinery	88.4	83.3	75.6	55.3	47.0
B.y.s. elektrikli makine ve cihazların imalatı Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.	76.5	78.7	82.3	81.6	68.8
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus	84.6	85.3	84.2	82.1	86.0
Tıbbi aletler; hassas ve optik aletler, saat imalatı - Manufacture of medical, precision and optical insurement, watches and clocks	79.2	80.2	80.8	83.7	82.5
Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	83.6	85.4	88.2	77.8	60.4
Diğer ulaşım araçlarının imalatı Manufacture of other transport equipment	78.6	79.8	87.0	86.4	82.0
Mobilya imalatı; b.y.s diğer imalatı Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.	84.9	84.1	80.5	76.0	64.9

13.23 Sanayi üretim endeksi - Industry production index
[Katma değer ağırlıklı - Weighted by value added] (2005=100.0)

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Genel endeks - All items	100.0	107.8	115.3	114.2	103.2
ARM aramalı imalatı - IG intermediate goods	100.0	109.8	117.1	112.7	101.6
DLT dayanıklı tüketim malı imalatı - DCG durable consumer goods	100.0	108.8	112.5	112.0	107.6
DZT dayanıksız tüketim malı imalatı - UCG undurable consumer goods	100.0	104.5	109.1	107.5	104.0
E Enerji - E Energy	100.0	107.1	114.9	119.6	114.2
SEM sermaye malı imalatı - CG capital goods	100.0	109.1	123.0	125.7	94.1
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	100.0	108.3	117.2	126.0	122.5
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal mining and extraction of peat	100.0	106.9	119.8	136.5	133.2
Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı - Crude petroleum and natural gas	100.0	96.7	93.3	97.6	100.2
Metalik cevherler madenciliği - Metalling ore mining	100.0	125.6	169.7	172.6	186.8
Metalik olmayan madenler - Non-metallic minerals	100.0	112.5	114.3	120.1	105.5
İmalat sanayii - Manufacturing industry	100.0	107.7	114.8	112.7	100.4
Gıda ürünleri ve içecek sanayi - Manufacture of food products and beverages	100.0	105.5	108.7	113.2	111.8
Tütün ürünleri imalatı - Manufacture of tobacco products	100.0	109.8	110.1	117.8	116.0
Tekstil ürünleri imalatı - Manufacture of textiles	100.0	102.3	103.0	92.0	82.8
Giyim eşyası imalatı; kürkün işlenmesi ve boyanması Manufacture of wearning apparel dressing and dyeing of fur	100.0	96.4	102.8	90.4	81.8
Derinin tabaklanması, işlenmesi; bavul, el çantası, saraçlık koşum takımı ve ayakkabı imalatı - Tanning and dressing of leather, manufacture of luggage, handbags saddler, harnets and foot	100.0	118.1	111.2	105.3	97.1
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddeler - Manufacture of wood and of products of wood and cork, expect furniture; manufacture of article	100.0	131.1	143.7	158.9	156.6
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı Manufacture of paper and paper products	100.0	108.0	115.0	118.4	116.2
Basım ve yayım; plaka, kaset vb. kayıtlı medyanın çoğaltılması Publishing, printing and reproduction of recorder media	100.0	109.2	115.5	113.2	113.2
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel	100.0	103.8	104.1	101.6	76.0
Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı Manufacture of chemicals and chemicals products	100.0	111.2	120.8	120.5	121.7
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı Manufacture of rubber and plastics products	100.0	105.3	113.8	110.1	99.8
Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı Manufacture of other non-metalic mineral products	100.0	110.4	112.7	110.6	96.7
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	100.0	113.9	126.1	123.6	104.8
Makine ve teçhizat hariç, metal eşya sanayii Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	100.0	111.6	121.2	113.0	91.4
B.y.s makine ve teçhizat imalatı Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	100.0	113.8	120.9	115.0	103.1
Büro muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı Manufacture of office, accounting and computing machinery	100.0	160.2	129.0	137.9	107.6
B.y.s elektrikli makine ve cihazların imalatı Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.	100.0	113.5	132.8	133.5	122.1
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus	100.0	76.4	61.1	45.2	37.0
Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler saat imalatı Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks	100.0	110.2	121.3	132.0	126.0
Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	100.0	108.8	119.1	126.2	88.0
Diğer ulaşım araçlarının imalatı - Manufacture of other transport equipments	100.0	121.0	198.6	207.5	158.8
Mobilya imalatı; b.y.s. diğer imalatı Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c	100.0	111.2	126.7	135.9	129.5
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	100.0	108.6	118.1	122.6	119.8
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and hot water supply	100.0	108.6	118.1	122.6	119.8

13.24 Sanayi istihdam endeksi - Industrial employment index

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Genel endeks - All items	100.0	102.6	106.7	106.3	95.9
ARM aramalı imalatı - IG intermediate goods	100.0	104.3	109.7	107.9	96.4
DLT dayanıklı tüketim malı imalatı - DCG durable consumer goods	100.0	106.7	108.3	107.7	96.6
DZT dayanıksız tüketim malı imalatı - UCG undurable consumer goods	100.0	99.1	101.6	101.2	93.1
E Enerji - E Energy	100.0	104.4	107.7	106.9	102.3
SEM sermaye malı imalatı - CG capital goods	100.0	104.8	111.9	115.2	99.6
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	100.0	111.8	122.9	125.0	117.3
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal mining and extraction of peat	100.0	111.4	121.6	123.1	119.8
Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı - Crude petroleum and natural gas	100.0	95.1	105.2	103.9	104.3
Metalik cevherler madenciliği - Metalling ore mining	100.0	121.9	150.4	170.4	151.1
Metalik olmayan madenler - Non-metallic minerals	100.0	113.1	120.9	119.6	107.2
İmalat sanayii - Manufacturing industry	100.0	102.2	106.3	105.9	95.3
Gıda ürünleri ve içecek sanayi - Manufacture of food products and beverages	100.0	104.8	110.6	115.8	117.7
Tütün ürünleri imalatı - Manufacture of tobacco products	100.0	93.8	86.5	76.9	84.6
Tekstil ürünleri imalatı - Manufacture of textiles	100.0	97.1	100.6	93.0	78.9
Giyim eşyası imalatı; kürkün işlenmesi ve boyanması Manufacture of wearning apparel dressing and dyeing of fur	100.0	95.9	96.1	93.9	80.8
Derinin tabaklanması, işlenmesi; bavul, el çantası, saraçlık koşum takımı ve ayakkabı imalatı - Tanning and dressing of leather, manufacture of luggage, handbags saddler, harnets and foot	100.0	105.2	110.6	109.4	99.2
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddeler - Manufacture of wood and of products of wood and cork, expect furniture; manufacture of article	100.0	113.8	116.2	104.8	85.9
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı Manufacture of paper and paper products	100.0	102.0	105.6	106.6	94.7
Basım ve yayım; plaka, kaset vb. kayıtlı medyanın çoğaltılması Publishing, printing and reproduction of recorder media	100.0	95.0	98.6	102.1	97.2
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel	100.0	97.6	99.4	106.9	103.0
Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı Manufacture of chemicals and chemicals products	100.0	99.6	101.8	102.5	98.1
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı Manufacture of rubber and plastics products	100.0	107.1	114.0	116.9	107.3
Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı Manufacture of other non-metalic mineral products	100.0	106.8	110.6	107.8	94.3
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	100.0	103.8	113.2	116.4	105.9
Makine ve teçhizat hariç, metal eşya sanayii Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	100.0	107.7	113.1	114.3	104.8
B.y.s makine ve teçhizat imalatı Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	100.0	105.2	110.8	116.2	104.4
Büro muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı Manufacture of office, accounting and computing machinery	100.0	101.7	106.9	92.9	75.9
B.y.s elektrikli makine ve cihazların imalatı Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.	100.0	107.3	121.5	128.2	115.9
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus	100.0	98.6	88.4	78.8	68.6
Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler saat imalatı Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks	100.0	104.4	111.9	115.0	111.7
Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	100.0	105.2	112.3	120.1	98.0
Diğer ulaşım araçlarının imalatı - Manufacture of other transport equipments	100.0	107.4	112.3	118.9	99.8
Mobilya imalatı; b.y.s. diğer imalatı Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c	100.0	106.0	109.8	108.4	95.9
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	100.0	102.5	102.9	100.6	95.1
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and hot water supply	100.0	98.3	96.3	91.9	84.8
Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması Collection, purification and distribution of water	100.0	111.4	116.5	118.4	116.5

13.25 Sanayide çalışılan saat endeksi - Hours worked index in industry

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Genel endeks - All items	100.0	102.1	106.9	105.9	94.2
ARM aramalı imalatı - IG intermediate goods	100.0	103.8	109.8	107.7	94.9
DLT dayanıklı tüketim malı imalatı - DCG durable consumer goods	100.0	105.4	108.1	106.3	92.7
DZT dayanıksız tüketim malı imalatı - UCG undurable consumer goods	100.0	98.6	101.5	100.7	91.9
E Enerji - E Energy	100.0	102.9	108.3	106.3	101.2
SEM sermaye malı imalatı - CG capital goods	100.0	105.7	113.3	115.6	96.1
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	100.0	115.4	124.9	126.4	118.5
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal mining and extraction of peat	100.0	114.8	122.7	123.1	118.6
Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı - Crude petroleum and natural gas	100.0	101.9	115.4	113.3	122.5
Metalik cevherler madenciliği - Metalling ore mining	100.0	121.3	149.8	166.8	144.0
Metalik olmayan madenler - Non-metallic minerals	100.0	117.1	123.0	122.2	110.4
İmalat sanayii - Manufacturing industry	100.0	101.8	106.4	105.5	93.4
Gıda ürünleri ve içecek sanayi - Manufacture of food products and beverages	100.0	104.8	110.9	115.6	117.5
Tütün ürünleri imalatı - Manufacture of tobacco products	100.0	96.2	93.9	81.0	85.6
Tekstil ürünleri imalatı - Manufacture of textiles	100.0	97.6	100.7	92.8	78.1
Giyim eşyası imalatı; kürkün işlenmesi ve boyanması Manufacture of wearning apparel dressing and dyeing of fur	100.0	94.9	95.5	92.9	79.0
Derinin tabaklanması, işlenmesi; bavul, el çantası, saraçlık koşum takımı ve ayakkabı imalatı - Tanning and dressing of leather, manufacture of luggage, handbags saddler, harnets and foot	100.0	106.0	111.7	110.7	98.1
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddeler - Manufacture of wood and of products of wood and cork, expect furniture; manufacture of article	100.0	106.3	109.0	104.7	92.6
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı Manufacture of paper and paper products	100.0	100.7	104.5	104.6	93.3
Basım ve yayım; plaka, kaset vb. kayıtlı medyanın çoğaltılması Publishing, printing and reproduction of recorder media	100.0	95.8	100.5	103.0	98.2
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel	100.0	101.1	103.8	111.5	107.4
Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı Manufacture of chemicals and chemicals products	100.0	100.0	102.8	101.2	96.5
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı Manufacture of rubber and plastics products	100.0	106.2	113.2	116.5	104.7
Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı Manufacture of other non-metalic mineral products	100.0	106.9	111.6	108.2	93.7
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	100.0	103.6	113.5	116.7	101.9
Makine ve teçhizat hariç, metal eşya sanayii Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	100.0	108.0	116.5	117.4	102.4
B.y.s makine ve teçhizat imalatı Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	100.0	105.7	111.7	116.2	101.5
Büro muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı Manufacture of office, accounting and computing machinery	100.0	100.9	109.4	96.8	70.9
B.y.s elektrikli makine ve cihazların imalatı Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.	100.0	108.3	121.6	128.6	115.0
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus	100.0	98.5	89.8	75.3	62.8
Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler saat imalatı Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks	100.0	103.7	111.2	116.4	110.4
Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	100.0	104.3	110.4	113.0	86.5
Diğer ulaşım araçlarının imalatı - Manufacture of other transport equipments	100.0	111.5	119.3	126.2	104.1
Mobilya imalatı; b.y.s. diğer imalatı Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c	100.0	104.2	110.0	107.7	93.1
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	100.0	98.2	102.3	98.7	92.5
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and hot water supply	100.0	96.1	97.5	91.5	85.0
Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması Collection, purification and distribution of water	100.0	102.6	112.5	114.3	108.9

13.26 Sanayide brüt ücret-maaş endeksi - Gross wages-salaries index in industry

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Genel endeks - All items	100.0	113.3	130.1	143.5	140.4
ARM aramalı imalatı - IG intermediate goods	100.0	113.5	132.0	143.1	135.5
DLT dayanıklı tüketim malı imalatı - DCG durable consumer goods	100.0	121.6	136.3	150.8	149.4
DZT dayanıksız tüketim malı imalatı - UCG undurable consumer goods	100.0	110.9	124.1	136.8	139.2
E Enerji - E Energy	100.0	113.1	130.8	144.7	146.0
SEM sermaye malı imalatı - CG capital goods	100.0	115.1	135.3	154.4	146.0
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	100.0	120.4	150.0	169.9	168.3
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal mining and extraction of peat	100.0	118.8	148.7	165.8	161.1
Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı - Crude petroleum and natural gas	100.0	107.6	128.2	143.6	161.0
Metalik cevherler madenciliği - Metalling ore mining	100.0	135.3	175.2	222.5	221.1
Metalik olmayan madenler - Non-metallic minerals	100.0	124.7	152.2	164.6	158.3
İmalat sanayii - Manufacturing industry	100.0	113.0	129.3	142.4	138.5
Gıda ürünleri ve içecek sanayi - Manufacture of food products and beverages	100.0	117.0	131.3	150.8	163.1
Tütün ürünleri imalatı - Manufacture of tobacco products	100.0	103.9	105.5	106.6	138.2
Tekstil ürünleri imalatı - Manufacture of textiles	100.0	106.2	119.0	117.6	103.5
Giyim eşyası imalatı; kürkün işlenmesi ve boyanması Manufacture of wearning apparel dressing and dyeing of fur	100.0	104.0	116.5	125.6	116.0
Derinin tabaklanması, işlenmesi; bavul, el çantası, saraçlık koşum takımı ve ayakkabı imalatı - Tanning and dressing of leather, manufacture of luggage, handbags saddler, harnets and foot	100.0	119.2	137.3	146.5	139.1
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddeler - Manufacture of wood and of products of wood and cork, expect furniture; manufacture of article	100.0	111.7	127.6	135.9	132.6
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı Manufacture of paper and paper products	100.0	115.3	133.0	144.4	135.8
Basım ve yayım; plaka, kaset vb. kayıtlı medyanın çoğaltılması Publishing, printing and reproduction of recorder media	100.0	106.3	124.9	144.9	152.9
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel	100.0	109.8	118.2	133.7	120.1
Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı Manufacture of chemicals and chemicals products	100.0	114.1	128.6	141.3	149.2
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı Manufacture of rubber and plastics products	100.0	118.5	141.3	160.5	156.6
Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı Manufacture of other non-metalic mineral products	100.0	117.8	134.9	147.1	141.8
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	100.0	112.9	134.3	152.8	133.0
Makine ve teçhizat hariç, metal eşya sanayii Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	100.0	122.1	144.9	162.6	155.5
B.y.s makine ve teçhizat imalatı Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	100.0	118.6	137.7	159.3	155.8
Büro muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı Manufacture of office, accounting and computing machinery	100.0	119.4	142.2	153.2	160.2
B.y.s elektrikli makine ve cihazların imalatı Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.	100.0	113.8	141.2	159.0	160.7
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus	100.0	107.0	103.7	112.9	116.2
Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler saat imalatı Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks	100.0	109.7	123.6	135.3	139.8
Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	100.0	115.0	133.7	148.5	135.6
Diğer ulaşım araçlarının imalatı - Manufacture of other transport equipments	100.0	115.2	137.0	163.7	161.4
Mobilya imalatı; b.y.s. diğer imalatı Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c	100.0	119.0	140.9	159.3	151.5
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	100.0	112.1	126.7	139.1	143.4
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and hot water supply	100.0	107.1	118.1	126.9	128.1
Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması Collection, purification and distribution of water	100.0	126.3	151.6	174.3	187.5

13.27 Ticaret - Hizmet ciro endeksi
Trade and Services turnover index

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Ticaret - Hizmet Trade and Services	100.0	115.3	127.5	136.4	136.2
G **Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı -** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	100.0	114.3	126.1	134.7	135.8
H **Oteller ve lokantalar** Hotels and restaurants	100.0	115.5	118.6	155.9	144.9
I **Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communication	100.0	117.0	133.9	145.4	141.6
50 **Motorlu taşıtlar ve motosikletlerin satışı, bakımı ve onarımı; motorlu taşıt yakıtının perakende satışı -** Sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel	100.0	97.7	110.5	121.4	119.9
51 **Motorlu taşıtlar ve motosikletler dışında kalan toptan ticaret ve ticaret komisyonculuğu -** Wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles	100.0	116.5	128.6	135.4	140.2
52 **Motorlu taşıtlar ve motosikletlerin dışında kalan perakende ticaret; kişisel ve ev eşyalarının tamiri -** Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods	100.0	122.7	132.8	144.5	138.0
55 **Oteller ve lokantalar** Hotels and restaurants	100.0	115.5	118.6	155.9	144.9
60 **Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı** Land transport; transport via pipelines	100.0	126.7	143.1	136.4	132.9
61 **Su yolu taşımacılığı** Water transport	100.0	114.8	126.1	151.5	125.6
62 **Havayolu taşımacılığı** Air transport	100.0	118.9	135.0	160.3	181.0
63 **Destekleyici ve yardımcı ulaştırma faaliyetleri; seyahat acentelerinin faaliyetleri -** Supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies	100.0	115.5	140.6	181.1	170.4
64 **Posta ve telekomünikasyon** Post and telecommunications	100.0	104.9	119.4	129.2	130.5
71 **Operatörsüz makine ve teçhizat ile kişisel ve ev eşyalarının kiralanması -** Renting of machinery and equipment without operator and of personal and household goods	100.0	156.1	224.3	210.4	199.1
72 **Bilgisayar ve ilgili faaliyetler** Computer and related activities	100.0	119.1	138.7	174.8	182.1
74 **Diğer iş faaliyetleri** Other business activities	100.0	133.0	145.1	130.5	115.2
92 **Eğlence, dinlenme, kültür ve sporla ilgili faaliyetler** Recreational, cultural and sporting activities	100.0	128.3	139.8	155.7	134.2

13.28 Ticaret - Hizmet istihdam endeksi
Trade and Services number of persons employed index

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Ticaret - Hizmet Trade and Services	100.0	110.9	117.8	123.6	120.6
G **Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı -** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	100.0	110.7	118.3	123.2	121.4
H **Oteller ve lokantalar** Hotels and restaurants	100.0	107.9	114.7	122.2	116.4
I **Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communication	100.0	111.5	117.3	118.8	115.8
50 **Motorlu taşıtlar ve motosikletlerin satışı, bakımı ve onarımı; motorlu taşıt yakıtının perakende satışı -** Sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel	100.0	107.5	114.5	126.0	122.9
51 **Motorlu taşıtlar ve motosikletler dışında kalan toptan ticaret ve ticaret komisyonculuğu -** Wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles	100.0	111.4	112.5	116.2	111.7
52 **Motorlu taşıtlar ve motosikletlerin dışında kalan perakende ticaret; kişisel ve ev eşyalarının tamiri -** Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods	100.0	111.2	122.5	126.2	126.2
55 **Oteller ve lokantalar** Hotels and restaurants	100.0	107.9	114.7	122.2	116.4
60 **Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı** Land transport; transport via pipelines	100.0	113.1	117.4	121.9	120.4
61 **Su yolu taşımacılığı** Water transport	100.0	95.8	93.2	112.0	116.4
62 **Havayolu taşımacılığı** Air transport	100.0	95.1	96.6	103.0	108.8
63 **Destekleyici ve yardımcı ulaştırma faaliyetleri; seyahat acentelerinin faaliyetleri -** Supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies	100.0	122.7	144.5	144.4	134.4
64 **Posta ve telekomünikasyon** Post and telecommunications	100.0	101.0	100.8	89.1	83.6
71 **Operatörsüz makine ve teçhizat ile kişisel ve ev eşyalarının kiralanması -** Renting of machinery and equipment without operator and of personal and household goods	100.0	102.2	126.8	139.4	142.0
72 **Bilgisayar ve ilgili faaliyetler** Computer and related activities	100.0	118.2	150.4	159.0	141.2
74 **Diğer iş faaliyetleri** Other business activities	100.0	114.4	117.5	133.7	127.1
92 **Eğlence, dinlenme, kültür ve sporla ilgili faaliyetler** Recreational, cultural and sporting activities	100.0	104.7	104.7	107.7	103.0

13.29 Ticaret - Hizmet çalışılan saat endeksi
Trade and Services hours worked index

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Ticaret - Hizmet Trade and Services	100.0	111.6	119.2	122.8	117.0
G **Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı -** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	100.0	111.0	118.7	124.3	121.0
H **Oteller ve lokantalar** Hotels and restaurants	100.0	108.4	116.0	118.2	106.1
I **Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communication	100.0	109.1	116.3	108.7	103.5
50 **Motorlu taşıtlar ve motosikletlerin satışı, bakımı ve onarımı; motorlu taşıt yakıtının perakende satışı -** Sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel	100.0	107.3	118.1	128.8	127.3
51 **Motorlu taşıtlar ve motosikletler dışında kalan toptan ticaret ve ticaret komisyonculuğu -** Wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles	100.0	110.8	110.8	112.7	110.1
52 **Motorlu taşıtlar ve motosikletlerin dışında kalan perakende ticaret; kişisel ve ev eşyalarının tamiri -** Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods	100.0	112.9	126.9	134.0	129.0
55 **Oteller ve lokantalar** Hotels and restaurants	100.0	108.4	116.0	118.2	106.1
60 **Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı** Land transport; transport via pipelines	100.0	109.1	114.3	101.5	96.4
61 **Su yolu taşımacılığı** Water transport	100.0	98.7	97.8	118.4	119.1
62 **Havayolu taşımacılığı** Air transport	100.0	92.1	89.5	99.3	100.3
63 **Destekleyici ve yardımcı ulaştırma faaliyetleri; seyahat acentelerinin faaliyetleri -** Supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies	100.0	126.1	149.1	145.8	141.2
64 **Posta ve telekomünikasyon** Post and telecommunications	100.0	100.3	101.2	89.9	82.2
71 **Operatörsüz makine ve teçhizat ile kişisel ve ev eşyalarının kiralanması -** Renting of machinery and equipment without operator and of personal and household goods	100.0	104.6	127.5	137.8	138.3
72 **Bilgisayar ve ilgili faaliyetler** Computer and related activities	100.0	115.3	152.8	157.9	137.9
74 **Diğer iş faaliyetleri** Other business activities	100.0	119.3	125.6	136.4	126.4
92 **Eğlence, dinlenme, kültür ve sporla ilgili faaliyetler** Recreational, cultural and sporting activities	100.0	106.1	104.6	107.0	102.7

13.30 Ticaret - Hizmet brüt ücret - maaş endeksi
Trade and Services gross wages and salaries index

NACE Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Ticaret - Hizmet Trade and Services	100.0	120.7	138.7	158.8	167.2
G **Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı -** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	100.0	123.0	141.9	163.3	174.1
H **Oteller ve lokantalar** Hotels and restaurants	100.0	117.1	138.5	158.4	157.4
I **Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communication	100.0	115.4	127.7	138.6	146.6
50 **Motorlu taşıtlar ve motosikletlerin satışı, bakımı ve onarımı; motorlu taşıt yakıtının perakende satışı -** Sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel	100.0	115.4	137.3	163.9	177.9
51 **Motorlu taşıtlar ve motosikletler dışında kalan toptan ticaret ve ticaret komisyonculuğu -** Wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles	100.0	122.7	134.8	150.9	160.4
52 **Motorlu taşıtlar ve motosikletlerin dışında kalan perakende ticaret; kişisel ve ev eşyalarının tamiri -** Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods	100.0	126.9	154.7	181.5	193.0
55 **Oteller ve lokantalar** Hotels and restaurants	100.0	117.1	138.5	158.4	157.4
60 **Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı** Land transport; transport via pipelines	100.0	118.5	139.2	132.8	143.0
61 **Su yolu taşımacılığı** Water transport	100.0	103.6	104.9	161.7	185.2
62 **Havayolu taşımacılığı** Air transport	100.0	102.1	112.1	137.7	170.5
63 **Destekleyici ve yardımcı ulaştırma faaliyetleri; seyahat acentelerinin faaliyetleri -** Supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies	100.0	129.8	159.5	182.4	182.2
64 **Posta ve telekomünikasyon** Post and telecommunications	100.0	112.2	112.9	123.5	124.7
71 **Operatörsüz makine ve teçhizat ile kişisel ve ev eşyalarının kiralanması -** Renting of machinery and equipment without operator and of personal and household goods	100.0	123.7	164.1	203.0	227.4
72 **Bilgisayar ve ilgili faaliyetler** Computer and related activities	100.0	132.8	179.2	243.4	245.7
74 **Diğer iş faaliyetleri** Other business activities	100.0	125.4	147.0	178.4	186.0
92 **Eğlence, dinlenme, kültür ve sporla ilgili faaliyetler** Recreational, cultural and sporting activities	100.0	117.0	133.6	164.1	155.7

13.31 Yapı sahipliği ve kullanma amacına göre yapılacak yeni ve ilave yapılar
New buildings and additions by use of building and type of investor
[İnşaat ruhsatlarına göre - According to construction permits]

A. Yapı sayısı - Number of buildings
B. Yüzölçüm - Floor area (m²) units
C. Değer - Value **(TL)**
D. Daire sayısı - Number of dwelling units

		2005	2006	2007	2008	2009*
Genel toplam - General total	A	114 254	114 204	106 659	95 193	90 719
	B	106 424 587	122 909 886	125 067 023	103 846 233	98 919 202
	C	40 529 421 744	56 195 862 967	61 300 286 560	59 006 449 177	53 429 909 679
	D	546 618	600 387	584 955	503 565	510 241
Kamu sektörü - Public sector	A	4 643	2 993	4 625	6 462	4 930
	B	11 233 286	9 378 336	10 994 700	15 194 004	13 649 236
	C	4 341 135 544	4 272 674 694	5 479 262 434	8 630 082 260	7 406 922 040
	D	55 283	27 771	37 136	59 291	53 529
Konut - Residential buildings	A	3 184	1 536	2 735	4 227	2 720
	B	7 264 106	4 405 171	5 600 343	7 929 078	7 326 922
	C	2 821 005 487	2 005 535 971	2 831 204 295	4 601 906 867	4 092 100 876
	D	55 277	27 734	36 945	58 684	53 452
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	1 459	1 457	1 890	2 235	2 210
	B	3 969 180	4 973 165	5 394 357	7 264 926	6 322 314
	C	1 520 130 057	2 267 138 723	2 648 058 139	4 028 175 393	3 314 821 164
	D	6	37	191	607	77
Özel sektör - Private sector	A	102 802	105 206	96 840	85 175	80 415
	B	87 973 288	102 733 264	105 763 741	82 567 705	78 532 155
	C	33 410 483 846	47 031 892 287	51 846 694 149	46 943 638 432	42 445 786 347
	D	456 491	521 115	507 003	412 290	426 113
Konut - Residential buildings	A	91 072	93 060	84 779	74 121	71 993
	B	69 978 922	80 855 066	78 095 626	62 162 095	64 844 190
	C	26 609 845 596	37 049 033 963	39 131 393 962	35 468 152 385	35 159 240 867
	D	455 225	518 620	503 515	410 357	423 997
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	11 730	12 146	12 061	11 054	8 422
	B	17 994 366	21 878 198	27 668 115	20 405 610	13 687 965
	C	6 800 638 250	9 982 858 324	12 715 300 187	11 475 486 047	7 286 545 480
	D	1 266	2 495	3 488	1 933	2 116
Yapı kooperatifi Construction cooperatives	A	6 809	6 005	5 194	3 556	5 374
	B	7 218 013	10 798 286	8 308 582	6 084 524	6 737 811
	C	2 777 802 354	4 891 295 986	3 974 329 977	3 432 728 485	3 577 201 292
	D	34 844	51 501	40 816	31 984	30 599
Konut - Residential buildings	A	5 201	5 226	4 424	3 029	3 221
	B	5 589 097	8 506 436	6 861 923	5 068 083	5 446 371
	C	2 134 951 022	3 833 273 266	3 285 629 779	2 873 322 408	2 901 844 008
	D	34 844	51 443	40 570	31 979	30 588
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	1 608	779	770	527	2 153
	B	1 628 916	2 291 850	1 446 659	1 016 441	1 291 440
	C	642 851 332	1 058 022 720	688 700 198	559 406 077	675 357 284
	D	0	58	246	5	11

Not. Onarım ve tadilatı kapsamaz.

Note. Excludes repairs and alterations.

13.32 Yapı sahipliği ve kullanma amacına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar
Completed or partially completed new buildings and additions by use of building and type of investor
[Yapı kullanma izin belgelerine göre - According to occupancy permits]

A. Yapı sayısı - Number of buildings
B. Yüzölçüm - Floor area (m²) units
C. Değer - Value **(TL)**
D. Daire sayısı - Number of dwelling units

		2005	2006	2007	2008	2009*
Genel toplam - General total	A	64 126	73 383	68 056	76 069	78 729
	B	50 324 600	57 207 320	63 403 212	70 957 036	79 879 852
	C	18 445 263 149	25 050 689 452	30 416 729 696	39 002 256 405	41 721 170 477
	D	249 816	295 389	326 484	357 286	400 073
Kamu sektörü - Public sector	A	928	1 580	1 723	3 794	5 556
	B	1 896 118	4 003 307	5 011 962	8 756 921	12 156 746
	C	714 226 816	1 823 177 580	2 506 895 767	4 914 878 052	6 544 545 811
	D	9 970	18 321	23 561	40 367	63 158
Konut - Residential buildings	A	554	1 059	953	2 704	4 198
	B	1 241 026	2 486 975	3 204 948	5 373 313	8 348 353
	C	471 989 407	1 171 529 935	1 635 934 013	3 092 658 289	4 566 102 764
	D	9 954	18 291	23 477	40 302	63 101
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	374	521	770	1 090	1 358
	B	655 092	1 516 332	1 807 014	3 383 608	3 808 393
	C	242 237 409	651 647 645	870 961 754	1 822 219 763	1 978 443 047
	D	16	30	84	65	57
Özel sektör - Private sector	A	47 275	62 686	60 989	67 120	67 382
	B	36 950 882	45 579 880	52 212 250	55 483 121	60 758 333
	C	13 351 264 338	19 792 859 432	24 936 728 117	30 350 384 286	31 523 867 591
	D	184 318	239 697	264 922	281 581	301 104
Konut - Residential buildings	A	40 497	54 088	51 556	57 313	58 211
	B	27 403 630	34 746 996	39 039 879	42 028 762	45 620 755
	C	9 837 237 277	15 057 696 227	18 580 401 225	23 173 765 126	23 748 704 098
	D	183 863	238 637	263 956	280 728	299 717
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	6 778	8 598	9 433	9 807	9 171
	B	9 547 252	10 832 884	13 172 371	13 454 359	15 137 578
	C	3 514 027 061	4 735 163 205	6 356 326 892	7 176 619 160	7 775 163 493
	D	455	1 060	966	853	1 387
Yapı kooperatifi Construction cooperatives	A	15 923	9 117	5 344	5 155	5 791
	B	11 477 600	7 624 133	6 179 000	6 716 994	6 964 773
	C	4 379 771 995	3 434 652 440	2 973 105 812	3 736 994 067	3 652 757 075
	D	55 528	37 371	38 001	35 338	35 811
Konut - Residential buildings	A	11 420	6 863	4 230	4 077	4 299
	B	7 971 971	5 574 493	5 307 959	5 059 323	5 427 823
	C	2 986 718 969	2 484 375 338	2 559 677 618	2 876 853 247	2 837 714 489
	D	55 520	37 350	37 822	35 328	35 794
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	4 503	2 254	1 114	1 078	1 492
	B	3 505 629	2 049 640	871 041	1 657 671	1 536 950
	C	1 393 053 026	950 277 102	413 428 194	860 140 820	815 042 586
	D	8	21	179	10	17

13.33 Kullanma amacı ve kat sayısına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar
Completed or partially completed new buildings and additions by use and number of storeys
[Yapı kullanma izin belgelerine göre - According to occupancy permits]

Kullanma amacı - Use of building	**Kat sayısı** Number of storeys	2005	2006	2007	2008	2009*
Toplam - Total	-2	32 243	30 822	25 801	26 837	28 748
	3-5	24 854	28 867	27 763	32 004	32 374
	6+	7 029	13 694	14 492	17 228	17 607
Konut - Residential buildings	-2	24 554	23 388	19 280	20 301	21 390
	3-5	21 393	26 114	24 300	28 488	29 235
	6+	6 524	12 508	13 159	15 305	16 083
Konut dışı yapı - Non residential buildings	-2	7 689	7 434	6 521	6 536	7 358
	3-5	3 461	2 753	3 463	3 516	3 139
	6+	505	1 186	1 333	1 923	1 524

13.34 Oda sayısına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave konutlar
Completed or partially completed new residential buildings and additions by number of rooms
[Yapı kullanma izin belgelerine göre - According to occupancy permits]

Daire sayısı - Number of dwelling units	2005	2006	2007	2008	2009*
Toplam - Total	249 816	295 389	326 484	324 830	431 315
1 Odalı - With 1 room	3 464	3 351	13 792	25 839	30 456
2 Odalı - With 2 rooms	14 656	16 745	22 467	19 383	22 701
3 Odalı - With 3 rooms	46 509	93 858	101 056	83 717	109 403
4 Odalı - With 4 rooms	66 213	115 622	139 670	160 957	204 305
5 ve daha fazla odalı - With 5 rooms and over	118 974	65 813	49 499	34 934	64 450

13.35 Ortalama alan ve maliyetine göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar
Completed or partially completed new buildings and additions by average floor area and cost
[Yapı kullanma izin belgelerine göre - According to occupancy permits]

	2005	2006	2007	2008	2009*
Ortalama konut birimi alanı					
Average floor area of dwelling unit (m^2)	147	146	146	147	149
Ortalama maliyet (cari fiyatlarla) (TL)					
Average cost per unit (at current prices) (TL)	53 325	63 592	70 025	81 781	78 152
Metrekare maliyeti (TL)					
Cost per square meter (TL)	363	437	479	556	524
1 000 nüfusa düşen, yılda üretilen konut birimi					
Production of dwelling units per thousand population	3.5	- (1)	4.6	5.0	5.5

(1) Nüfus projeksiyonları ADNKS kapsamında yeniden güncellendiği için 2006 yılı nüfusu öğrenilemediğinden hesaplanamamaktadır.

(1) Can not be calculated because 2006 population can not be known as the population projections with the context of ADNKS will be recalculated.

13.36 Üç aylık inşaat sektörü istihdam endeksi
Quarterly number of persons employed index in construction

NACE Rev.1.1	İnşaat Tipleri Sınıflaması (İTS) NACE Rev.1.1 Classification of Types of Constructions (CC)	2005	2006	2007	2008	2009
45	**İnşaat** - Construction					
	Toplam - Total	100.0	115.3	115.7	109.7	87.8
	Bina - Building	100.0	115.7	115.6	104.4	74.7
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	114.4	115.9	119.2	111.5
451	**Alan hazırlama** - Site preperation					
	Toplam - Total	100.0	123.6	109.5	121.3	114.1
	Bina - Building	100.0	99.8	94.6	86.2	66.6
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	132.1	114.9	133.9	131.1
452	**Genel inşaat işleri** - General construction works					
	Toplam - Total	100.0	116.1	114.3	104.4	80.3
	Bina - Building	100.0	118.2	114.7	101.6	70.4
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	111.8	113.5	110.0	100.5
453	**Tesisat işleri** - Installation works					
	Toplam - Total	100.0	108.1	122.1	128.7	112.5
	Bina - Building	100.0	102.6	115.8	111.9	86.6
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	116.7	131.8	154.9	153.0
454	**Tamamlama işleri** - Completion works					
	Toplam - Total	100.0	117.5	123.0	123.3	104.8
	Bina - Building	100.0	119.2	133.5	129.2	107.0
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	114.3	103.5	112.4	100.7

13.37 Üç aylık inşaat sektörü brüt ücret - maaş endeksi
Quarterly gross wages and salaries index in construction

NACE Rev.1.1	İnşaat Tipleri Sınıflaması (İTS) NACE Rev.1.1 Classification of Types of Constructions (CC)	2005	2006	2007	2008	2009
45	**İnşaat** - Construction					
	Toplam - Total	100.0	128.5	140.9	154.7	144.3
	Bina - Building	100.0	131.7	143.2	151.2	124.3
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	123.5	137.2	160.2	175.8
451	**Alan hazırlama** - Site preperation					
	Toplam - Total	100.0	139.5	142.6	179.3	200.7
	Bina - Building	100.0	116.8	125.7	114.1	105.3
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	146.8	148.0	200.2	231.3
452	**Genel inşaat işleri** - General construction works					
	Toplam - Total	100.0	129.2	139.6	149.8	135.7
	Bina - Building	100.0	134.1	142.9	150.0	120.7
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	120.8	134.0	149.5	161.4
453	**Tesisat işleri** - Installation works					
	Toplam - Total	100.0	121.0	149.5	188.4	197.0
	Bina - Building	100.0	112.7	143.4	160.8	149.0
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	131.4	157.0	222.5	256.4
454	**Tamamlama işleri** - Completion works					
	Toplam - Total	100.0	123.3	148.6	162.3	165.8
	Bina - Building	100.0	123.7	161.9	175.6	163.3
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	122.9	130.4	144.2	169.1

13.38 Üç aylık inşaat sektörü çalışılan saat endeksi
Quarterly hours worked index in construction

NACE Rev.1.1	İnşaat Tipleri Sınıflaması (İTS) / Classification of Types of Constructions (CC)	2005	2006	2007	2008	2009
45	**İnşaat** - Construction					
	Toplam - Total	100.0	115.3	116.8	109.3	88.7
	Bina - Building	100.0	115.9	116.1	102.9	74.6
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	114.2	118.0	120.4	113.2
451	**Alan hazırlama** - Site preparation					
	Toplam - Total	100.0	122.8	108.6	121.3	117.7
	Bina - Building	100.0	98.0	91.2	81.0	63.0
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	131.5	114.8	135.4	136.9
452	**Genel inşaat işleri** - General construction works					
	Toplam - Total	100.0	115.8	116.0	105.2	82.6
	Bina - Building	100.0	117.7	115.7	101.2	71.6
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	111.9	116.7	113.2	104.6
453	**Tesisat işleri** - Installation works					
	Toplam - Total	100.0	110.1	123.0	130.2	116.1
	Bina - Building	100.0	104.9	116.9	111.3	89.7
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	117.1	131.2	155.8	152.0
454	**Tamamlama işleri** - Completion works					
	Toplam - Total	100.0	114.4	122.5	120.0	103.9
	Bina - Building	100.0	114.6	134.4	127.6	105.5
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	114.0	105.1	109.0	101.5

13.39 Üç aylık inşaat sektörü ciro endeksi
Quarterly turnover index in construction

NACE Rev.1.1	İnşaat Tipleri Sınıflaması (İTS) / Classification of Types of Constructions (CC)	2005	2006	2007	2008	2009
45	**İnşaat** - Construction					
	Toplam - Total	100.0	131.4	146.7	160.4	137.8
	Bina - Building	100.0	131.7	150.2	163.4	136.8
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	130.8	141.1	155.5	139.4
451	**Alan hazırlama** - Site preparation					
	Toplam - Total	100.0	117.5	131.1	157.3	133.9
	Bina - Building	100.0	71.7	116.0	138.4	82.3
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	136.8	137.5	165.3	155.7
452	**Genel inşaat işleri** - General construction works					
	Toplam - Total	100.0	133.6	147.9	162.9	141.5
	Bina - Building	100.0	134.8	153.0	167.2	141.6
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	131.3	138.8	155.0	141.4
453	**Tesisat işleri** - Installation works					
	Toplam - Total	100.0	119.4	148.0	152.9	122.0
	Bina - Building	100.0	121.9	135.8	149.4	118.8
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	116.7	161.4	156.9	125.5
454	**Tamamlama işleri** - Completion works					
	Toplam - Total	100.0	122.6	127.9	128.9	102.5
	Bina - Building	100.0	100.5	131.6	112.7	83.5
	Bina dışı - Civil engineering	100.0	152.2	123.0	150.5	127.9

13.40 Üç aylık inşaat sektörü üretim endeksi
Quarterly production index in construction

NACE Rev.1.1 İnşaat Tipleri Sınıflaması (İTS) NACE Rev.1.1 Classification of Types of Constructions (CC)	2005	2006	2007	2008	2009
45 İnşaat - Construction					
Toplam - Total	100.0	118.4	124.9	115.6	96.4
Bina - Building	100.0	118.8	125.1	111.8	88.8
Bina dışı - Civil engineering	100.0	116.4	124.2	135.2	136.0

13.41 Bina inşaatı maliyet endeksi
Building construction cost index (2005=100)

		Bina (Konut+Diğer) Building (Residential buildings+ Other usage)	**İki ve daha fazla daireli ikamet amaçlı binalar** Two and more dwelling residential buildings (A)	**Bir daireli ikamet amaçlı binalar** One dwelling residential buildings (E)	**Konut** Residential buildings (A+E)	**Diğer** Other[(1)]
Ortalama endeks - Average index						
Genel toplam - General total	2005	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
	2006	115.98	115.88	115.99	115.89	116.23
	2007	125.68	125.51	125.82	125.55	126.06
	2008	142.84	143.21	140.69	142.94	142.56
	2009	136.73	137.06	137.63	137.12	135.62
İşçilikler toplamı - Labour total	2005	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
	2006	121.84	121.92	121.61	121.88	121.72
	2007	137.78	137.84	137.45	137.80	137.74
	2008	153.84	153.88	153.59	153.85	153.81
	2009	158.54	158.57	158.26	158.53	158.56
Malzemeler toplamı - Materials total	2005	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
	2006	114.46	114.31	114.41	114.32	114.86
	2007	122.54	122.29	122.56	122.32	123.14
	2008	139.98	140.42	137.07	140.06	139.74
	2009	131.06	131.44	131.85	131.48	129.89
Bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim oranları - Rates of change according to the same period of the previous year (%)						
Genel toplam - General total	2006	15.98	15.88	15.99	15.89	16.23
	2007	8.36	8.31	8.48	8.33	8.45
	2008	13.65	14.10	11.82	13.85	13.09
	2009	-4.28	-4.29	-2.17	-4.07	-4.86
İşçilikler toplamı - Labour total	2006	21.84	21.92	21.61	21.88	21.72
	2007	13.09	13.06	13.02	13.06	13.16
	2008	11.65	11.63	11.75	11.65	11.66
	2009	3.06	3.04	3.04	3.04	3.09
Malzemeler toplamı - Materials total	2006	14.46	14.31	14.41	14.32	14.86
	2007	7.06	6.99	7.12	7.00	7.21
	2008	14.23	14.82	11.84	14.50	13.48
	2009	-6.37	-6.40	-3.81	-6.12	-7.05

(1) Ticari, idari, okul ve sıhhi binaları kapsar.

(1) Covers commercial, administrative, school and medical buildings.

13.42 İBBS'ye göre belediye sınırları içinde bina, konut ve belediyeler, 1984, 2000
Buildings, dwelling units and municipalities inside the boundaries of municipalities by SRE, 1984, 2000

İBBS - SRE	**Bina sayısı** Number of buildings			**Konut sayısı** Number of dwelling units			**Belediye sayısı** Number of municipalities		
	1984	2000	(%)	1984	2000	(%)	1984	2000	(%)
TR Türkiye - Turkey	4 387 971	7 838 675	78.6	7 096 277	16 235 830	128.8	1 699	3 212	89.1
TR1 İstanbul									
TR10	505 224	869 444	72.1	1 378 115	3 393 077	146.2	24	73	204.2
İstanbul	505 224	869 444	72.1	1 378 115	3 393 077	146.2	24	73	204.2
TR2 Batı Marmara - West Marmara	233 358	443 651	90.1	326 811	854 397	161.4	115	172	49.6
TR21	102 639	202 927	97.7	142 931	400 770	180.4	53	85	60.4
Tekirdağ	36 878	99 408	169.6	56 827	222 641	291.8	16	33	106.3
Edirne	36 191	58 545	61.8	47 892	94 979	98.3	18	26	44.4
Kırklareli	29 570	44 974	52.1	38 212	83 150	117.6	19	26	36.8
TR22	130 719	240 724	84.2	183 880	453 627	146.7	62	87	40.3
Balıkesir	94 193	176 067	86.9	137 933	340 750	147.0	39	53	35.9
Çanakkale	36 526	64 657	77.0	45 947	112 877	145.7	23	34	47.8
TR3 Ege - Aegean	835 276	1 449 131	73.5	1 186 503	2 557 077	115.5	331	596	80.1
TR31	325 092	522 243	60.6	536 988	1 140 731	112.4	53	88	66.0
İzmir	325 092	522 243	60.6	536 988	1 140 731	112.4	53	88	66.0
TR32	234 807	456 983	94.6	298 693	703 048	135.4	130	215	65.4
Aydın	94 733	172 103	81.7	128 014	274 260	114.2	43	54	25.6
Denizli	89 905	143 737	59.9	114 020	234 168	105.4	61	100	63.9
Muğla	50 169	141 143	181.3	56 659	194 620	243.5	26	61	134.6
TR33	275 377	469 905	70.6	350 822	713 298	103.3	148	293	98.0
Manisa	128 782	191 806	48.9	156 373	304 817	94.9	51	84	64.7
Afyonkarahisar	71 573	132 924	85.7	90 620	171 512	89.3	57	108	89.5
Kütahya	45 954	94 943	106.6	63 541	154 313	142.9	27	77	185.2
Uşak	29 068	50 232	72.8	40 288	82 656	105.2	13	24	84.6
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	396 172	711 552	79.6	640 980	1 566 178	144.3	125	222	77.6
TR 41	247 368	419 314	69.5	376 570	891 585	136.8	63	100	58.7
Bursa	147 334	270 023	83.3	236 628	640 197	170.5	34	54	58.8
Eskişehir	85 668	123 501	44.2	121 265	207 717	71.3	21	31	47.6
Bilecik	14 366	25 790	79.5	18 677	43 671	133.8	8	15	87.5
TR42	148 804	292 238	96.4	264 410	674 593	155.1	62	122	96.8
Kocaeli	62 906	140 613	123.5	128 411	352 079	174.2	19	44	131.6
Sakarya	53 412	86 127	61.3	78 865	156 386	98.3	24	39	62.5
Düzce [14]	9 122	19 617	115.1	14 341	37 197	159.4	3	11	266.7
Bolu	17 609	22 612	28.4	26 081	48 647	86.5	15	13	-13.3
Yalova [10]	5 755	23 269	304.3	16 712	80 284	380.4	1	15	1 400.0
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	470 537	750 717	59.5	897 916	1 654 401	84.2	173	287	65.9
TR51	266 879	384 489	44.1	625 962	1 128 625	80.3	54	66	22.2
Ankara	266 879	384 489	44.1	625 962	1 128 625	80.3	54	66	22.2
TR52	203 658	366 228	79.8	271 954	525 776	93.3	119	221	85.7
Konya	191 057	333 645	74.6	250 426	469 894	87.6	117	205	75.2
Karaman [3]	12 601	32 583	158.6	21 528	55 882	159.6	2	16	700.0
TR6 Akdeniz - Mediterranean	561 424	1 169 316	108.3	770 917	2 078 908	169.7	202	459	127.2
TR61	160 409	355 363	121.5	225 142	643 815	186.0	100	182	82.0
Antalya	82 578	233 802	183.1	120 581	456 371	278.5	38	102	168.4
Isparta	48 327	75 476	56.2	65 019	122 422	88.3	41	50	22.0
Burdur	29 504	46 085	56.2	39 542	65 022	64.4	21	30	42.9
TR62	238 890	459 536	92.4	340 854	909 373	166.8	55	121	120.0
Adana	146 862	253 447	72.6	200 176	469 189	134.4	26	52	100.0
Mersin	92 028	206 089	123.9	140 678	440 184	212.9	29	69	137.9

13.42 İBBS'ye göre belediye sınırları içinde bina, konut ve belediyeler, 1984, 2000 (devam)
Buildings, dwelling units and municipalities inside the boundaries of municipalities by SRE, 1984, 2000 (continued)

İBBS - SRE	Bina sayısı Number of buildings			Konut sayısı Number of dwelling units			Belediye sayısı Number of municipalities		
	1984	2000	(%)	1984	2000	(%)	1984	2000	(%)
TR63	162 125	354 417	118.6	204 921	525 720	156.5	47	156	231.9
Hatay	79 098	176 048	122.6	107 508	273 294	154.2	21	76	261.9
Kahramanmaraş	53 371	111 772	109.4	66 430	166 693	150.9	22	64	190.9
Osmaniye [13]	29 656	66 597	124.6	30 983	85 733	176.7	4	16	300.0
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	319 811	536 815	67.9	432 231	878 085	103.2	202	380	88.1
TR71	141 161	247 847	75.6	178 623	375 885	110.4	99	202	104.0
Kırıkkale [4]	24 650	49 119	99.3	37 717	83 177	120.5	4	27	575.0
Aksaray [1]	13 045	55 305	324.0	15 975	81 540	410.4	2	48	2 300.0
Niğde	46 258	52 710	13.9	54 501	79 757	46.3	44	52	18.2
Nevşehir	34 435	55 009	59.7	40 534	75 838	87.1	33	45	36.4
Kırşehir	22 773	35 704	56.8	29 896	55 573	85.9	16	30	87.5
TR72	178 650	288 968	61.8	253 608	502 200	98.0	103	178	72.8
Kayseri	93 622	142 399	52.1	139 913	273 620	95.6	42	67	59.5
Sivas	47 753	73 125	53.1	67 161	117 149	74.4	26	46	76.9
Yozgat	37 275	73 444	97.0	46 534	111 431	139.5	35	65	85.7
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	300 334	506 099	68.5	473 856	962 584	103.1	148	306	106.8
TR81	63 548	105 082	65.4	126 320	229 477	81.7	19	49	157.9
Zonguldak	40 576	64 849	59.8	81 994	142 825	74.2	13	32	146.2
Karabük [11]	17 480	25 632	46.6	34 007	56 725	66.8	3	8	166.7
Bartın [7]	5 492	14 601	165.9	10 319	29 927	190.0	3	9	200.0
TR82	53 422	80 041	49.8	81 344	153 878	89.2	43	63	46.5
Kastamonu	27 740	39 292	41.6	40 858	69 899	71.1	17	21	23.5
Çankırı	15 173	24 549	61.8	22 456	43 616	94.2	19	31	63.2
Sinop	10 509	16 200	54.2	18 030	40 363	123.9	7	11	57.1
TR83	183 364	320 976	75.0	266 192	579 229	117.6	86	194	125.6
Samsun	58 602	115 595	97.3	106 819	255 042	138.8	17	50	194.1
Tokat	49 594	92 906	87.3	63 329	133 690	111.1	30	77	156.7
Çorum	40 836	65 761	61.0	53 238	114 547	115.2	17	38	123.5
Amasya	34 332	46 714	36.1	42 806	75 950	77.4	22	29	31.8
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	162 957	313 116	92.1	244 838	586 438	139.5	131	233	77.9
TR90	162 957	313 116	92.1	244 838	586 438	139.5	131	233	77.9
Trabzon	42 989	96 698	124.9	68 290	195 111	185.7	35	77	120.0
Ordu	49 322	103 014	108.9	68 755	163 529	137.8	37	72	94.6
Giresun	28 610	46 978	64.2	42 715	95 659	123.9	18	33	83.3
Rize	23 257	31 511	35.5	35 621	75 972	113.3	17	21	23.5
Artvin	8 997	14 987	66.6	16 614	30 190	81.7	10	12	20.0
Gümüşhane	9 782	19 928	103.7	12 843	25 977	102.3	14	18	28.6
TRA Kuzeydoğu Anadolu North East Anatolia	141 469	210 880	49.1	160 248	280 453	75.0	70	116	65.7
TRA1	82 285	121 019	47.1	104 121	180 975	73.8	38	77	102.6
Erzurum	54 057	75 258	39.2	67 680	117 810	74.1	25	39	56.0
Erzincan	22 467	37 765	68.1	29 928	51 796	73.1	12	29	141.7
Bayburt [2]	5 761	7 996	38.8	6 513	11 369	74.6	1	9	800.0
TRA2	59 184	89 861	51.8	56 127	99 478	77.2	32	39	21.9
Ağrı	21 688	36 428	68.0	19 484	41 151	111.2	8	12	50.0
Kars	22 856	26 194	14.6	24 936	29 557	18.5	16	10	-37.5
Iğdır [9]	8 966	19 091	112.9	6 969	20 691	196.9	3	8	166.7
Ardahan [8]	5 674	8 148	43.6	4 738	8 079	70.5	5	9	80.0

13.42 İBBS'ye göre belediye sınırları içinde bina, konut ve belediyeler, 1984, 2000 (devam)
Buildings, dwelling units and municipalities inside the boundaries of municipalities by SRE, 1984, 2000 (continued)

İBBS - SRE	Bina sayısı Number of buildings 1984	2000	(%)	Konut sayısı Number of dwelling units 1984	2000	(%)	Belediye sayısı Number of municipalities 1984	2000	(%)
TRB Ortadoğu Anadolu									
Central East Anatolia	162 526	305 680	88.1	211 300	477 859	126.2	90	174	93.3
TRB1	103 312	161 919	56.7	150 508	305 198	102.8	60	103	71.7
Malatya	52 920	84 029	58.8	76 022	154 466	103.2	28	54	92.9
Elazığ	33 709	52 354	55.3	54 519	109 729	101.3	15	26	73.3
Bingöl	9 815	17 209	75.3	11 476	28 073	144.6	8	13	62.5
Tunceli	6 868	8 327	21.2	8 491	12 930	52.3	9	10	11.1
TRB2	59 214	143 761	142.8	60 792	172 661	184.0	30	71	136.7
Van	29 118	66 678	129.0	26 918	80 101	197.6	10	20	100.0
Muş	9 896	31 898	222.3	11 320	36 019	218.2	5	28	460.0
Bitlis	13 554	30 402	124.3	15 010	36 149	140.8	7	15	114.3
Hakkari	6 646	14 783	122.4	7 544	20 392	170.3	8	8	0.0
TRC Güneydoğu Anadolu									
South East Anatolia	298 883	572 274	91.5	372 562	946 373	154.0	88	194	120.5
TRC1	117 173	221 148	88.7	158 412	375 704	137.2	32	60	87.5
Gaziantep	80 541	155 343	92.9	114 817	279 617	143.5	17	27	58.8
Adıyaman	26 285	52 006	97.9	30 415	75 690	148.9	14	28	100.0
Kilis (12)	10 347	13 799	33.4	13 180	20 397	54.8	1	5	400.0
TRC2	111 986	204 232	82.4	138 566	358 996	159.1	26	58	123.1
Şanlıurfa	60 665	113 612	87.3	63 113	158 645	151.4	12	27	125.0
Diyarbakır	51 321	90 620	76.6	75 453	200 351	165.5	14	31	121.4
TRC3	69 724	146 894	110.7	75 584	211 673	180.1	30	76	153.3
Mardin	40 493	62 925	55.4	42 256	87 668	107.5	17	31	82.4
Batman (5)	17 234	34 853	102.2	19 016	55 577	192.3	4	12	200.0
Şırnak (6)	1 493	28 089	1781.4	1 699	38 184	2147.4	1	20	1900.0
Siirt	10 504	21 027	100.2	12 613	30 244	139.8	8	13	62.5

Not. Aşağıdaki iller ve bunlara bağlı belediyeler 1984 yılında yapılan Bina Sayımında bağlı oldukları il toplamından düşürülerek kendi illerine eklenmiştir.

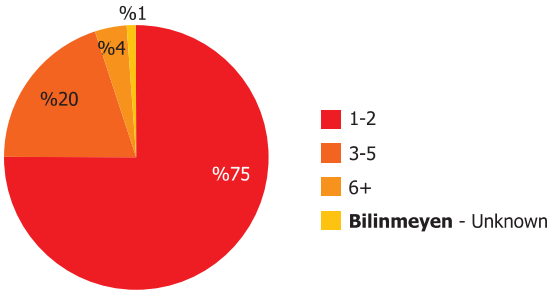
(1) Niğde ilinden ayrılan Aksaray ilçesi Ortaköy belediyesi ile birlikte Aksaray iline dahil olmuştur.
(2) Gümüşhane ilinden ayrılan Bayburt ilçesi il olmuştur.
(3) Konya ilinden ayrılan Karaman ilçesi Ermenek belediyesi ile birlikte Karaman iline dahil olmuştur.
(4) Ankara ilinden ayrılan Kırıkkale ilçesi Delice, Keskin ve Sulakyurt belediyeleri ile birlikte Kırıkkale iline dahil olmuştur.
(5) Siirt ilinden ayrılan Batman ilçesi Beşiri, Kozluk ve Sason belediyeleri ile birlikte Batman iline dahil olmuştur.
(6) Siirt ilinden ayrılan Şırnak ilçesi il olmuştur.
(7) Zonguldak ilinden ayrılan Bartın ilçesi Kurucaşile ve Ulus belediyeleri ile birlikte Bartın iline dahil olmuştur.
(8) Kars ilinden ayrılan Ardahan ilçesi Çıldır, Göle, Hanak ve Posof belediyeleri ile birlikte Ardahan iline dahil olmuştur.
(9) Kars ilinden ayrılan Iğdır ilçesi Aralık ve Tuzluca belediyeleri ile birlikte Iğdır iline dahil olmuştur.
(10) İstanbul ilinden ayrılan Yalova ilçesi il olmuştur.
(11) Zonguldak ilinden ayrılan Karabük ilçesi Eflani ve Safranbolu belediyeleri ile birlikte Karabük iline dahil olmuştur.
(12) Gaziantep ilinden ayrılan Kilis ilçesi il olmuştur.
(13) Adana ilinden ayrılan Osmaniye ilçesi Bahçe, Düziçi ve Kadirli belediyeleri ile birlikte Osmaniye iline dahil olmuştur.
(14) Bolu ilinden ayrılan Düzce ilçesi Akçakoca ve Yığılca belediyeleri ile birlikte Düzce iline dahil olmuştur.

Note. Following provinces and municipalities which had been dependent on these provinces are subtracted from sum of provinces (sum of provinces refers to total number of municipalities of the provinces at the moment of 1984 Building Census). Then these provinces and municipalities were added to their provinces.
(1) Aksaray district (separated from Niğde) and Ortaköy municipality together had been included in Aksaray province.
(2) Bayburt district (separated from Gümüşhane) had been province.
(3) Karaman district (separated from Konya) and Ermenek municipality together had been included in Karaman province.
(4) Kırıkkale district (separated from Ankara) and Delice, Keskin, Sulakyurt municipalities together had been included in Kırıkkale province.
(5) Batman district (separated from Siirt) and Beşeri, Kozluk, Sason municipalities together had been included in Batman province.
(6) Şırnak district (separated from Siirt) had been province.
(7) Bartın district (separated from Zonguldak) and Kurucaşile, Ulus municipalities together had been included in Bartın province.
(8) Ardahan district (separated from Kars) and Çıldır, Göle, Hanak, Posof municipalities together had been included in Ardahan province.
(9) Iğdır district (separated from Kars) and Aralık, Tuzluca municipalities together had been included in Iğdır province.
(10) Yalova district (separated from İstanbul) had been province.
(11) Karabük district (separated from Zonguldak) and Eflani, Safranbolu municipalities together had been included in Karabük province.
(12) Kilis district (separated from Gaziantep) had been province.
(13) Osmaniye district (separated from Adana) and Bahçe, Düziçi, Kadirli municipalities together had been included in Osmaniye province.
(14) Düzce district (separated from Bolu) and Akçakoca, Yığılca municipalities together had been included in Düzce province.

13.43 Kullanım amacı, taban alanı ve kat sayısına göre bina sayısı, 2000
Number of buildings by use of buildings, floor area and number of storeys, 2000

	Toplam bina sayısı Total number of building	Binanın kat sayısı - Number of storeys of building 1-2	3-5	6+	Bilinmeyen Unknown
Bina sayısı - Number of buildings	7 838 675	5 910 015	1 585 233	291 649	51 778
Kullanım amacı - Use of buildings					
Konut - Residential building	5 872 808	4 567 536	1 117 193	153 719	34 360
Çoğunluğu konut					
Mostly residential buildings	863 005	421 204	325 956	113 741	2 104
Çoğunluğu konut dışı					
Mostly out of residential buildings	84 926	55 777	24 044	3 658	1 447
Ticari - Commercial	470 524	383 708	62 355	14 507	9 954
Sanayi - Industrial	143 209	125 304	16 191	1 066	648
Eğitim - Education	28 820	15 364	12 541	761	154
Kültür - Culture	1 529	1 040	439	40	10
Sağlık - Health	6 600	4 252	1 896	411	41
Sosyal - Social	9 215	6 749	1 990	387	89
Spor - Sport	2 187	1 895	258	3	31
Resmi daire - Administrative buildings	33 124	23 931	7 629	1 183	381
Dini - Religious	26 952	22 997	3 585	110	260
Konut dışı karışık					
Mixed out of residential buildings	37 598	26 254	8 924	1 990	430
Tarımsal - Agricultural	179 527	178 986	536	5	-
Diğer - Other	74 788	73 314	1 459	15	-
Bilinmeyen - Unknown	3 863	1 704	237	53	1 869
Taban alanı - Floor area (m^2)					
0-49	662 939	600 640	48 982	1 018	12 299
50-74	1 229 760	1 118 236	105 401	5 985	138
75-99	2 116 742	1 701 548	385 798	29 163	233
100-149	2 643 382	1 967 812	589 815	60 570	25 185
150-199	459 939	251 439	157 935	46 192	4 373
200-299	404 367	151 848	174 160	75 859	2 500
300-499	197 121	61 880	81 701	52 521	1 019
500+	114 555	55 074	39 250	19 895	336
Bilinmeyen - Unknown	9 870	1 538	2 191	446	5 695

Kat sayısına göre binaların oranı
Rate of buildings by number of storeys
2000

	Sayfa Page	
Açıklama	**258**	Explanation
14.1 Sektörlere ve kullanım alanlarına göre nihai enerji tüketimi, 2005	**259**	14.1 Final energy consumption by sectors and usage areas, 2005
14.2 Elektrik santrallerinin kurulu gücü ve enerji kaynaklarına göre elektrik enerjisi üretimi	**260**	14.2 Installed capacity of electricity power plants and electricity generation by energy resources
14.3 Türkiye net tüketiminin tüketici gruplara dağılımı	**260**	14.3 Net consumption of Turkey by consumer group distribution
14.4 İBBS'ye göre elektrik tüketimi, 2008	**261**	14.4 Electricity consumption by SRE, 2008

ENERJİ

Bu bölümde yer alan sektörlere ve kullanım alanlarına göre nihai enerji tüketimi Türkiye İstatistik Kurumu tarafından üretilmiştir. Elektrik üretim ve tüketim bilgileri ise Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı Türkiye Elektrik İletim A.Ş. ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüklerinden alınmaktadır.

Tanım ve Kavramlar

Kurulu güç: Santrallerde bulunan bütün gruplara ilişkin jeneratörlerin etiket güçlerinin toplamıdır.

Brüt üretim: Jeneratör çıkışlarında ölçülen enerji üretimidir.

TEP (Ton Eşdeğer Petrol): 1 TEP, 1 ton ham petrolden elde edilebilecek enerji miktarıdır.

Nihai enerji tüketimi: Bir enerji kaynağının en son tüketim şeklidir.

Girişim: Birinci derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon biçimidir. Girişim bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

ENERGY

Information presented in this section on final energy consumption by sectors and usage areas is produced by TurkStat. Production and consumption of electricity is provided by the General Management of Turkish Electricity Transmission Corporation and Turkish Electricity Distribution Corporation which are connected to Ministry of Energy and Natural Recources.

Definitions and Concepts

Installed capacity: The sum of nominal ratings of generators existing in the plants.

Gross production: The amount of energy production measured at the generator terminals.

TOE (Tonne of Oil Equivalent): 1 TOE is equal to the energy which can be obtained from 1 ton crude oil.

Final energy consumption: It is the last consumption form of a energy source.

Enterprise: The enterprise is an organizational form that produces goods and services using decision autonomy at first degree. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations.

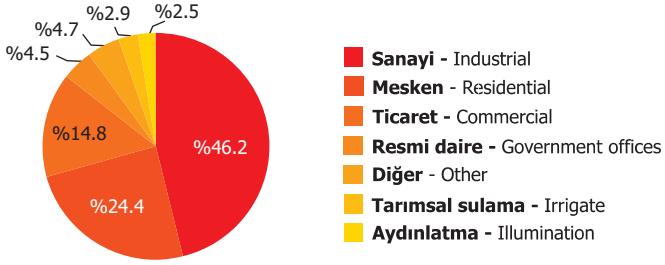
14.1 Sektörlere ve kullanım alanlarına göre nihai enerji tüketimi, 2005
Final energy consumption by sectors and usage areas, 2005 **(TEP -** TOE)

Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması Rev.1.1 - Statistical Classification of Economic Activities Rev.1.1	**Girişim sayısı** Number of enterprises	**Kullanım alanları -** Usage areas				
		Toplam - Total		**Mal ve hizmet üretimi** Production of goods and services	**Alan ısıtma** Space heating	**Ulaştırma** Transportation
		TEP-TOE	**(%)**		**TEP**-TOE	
Toplam - Total	35 270	25 085 711	100.00	20 018 175	1 533 519	3 534 017
C Madencilik ve taşocakçılığı Mining and quarrying	592	458 927	1.83	370 724	18 580	69 623
D İmalat - Manufacturing	9 970	18 266 371	72.82	17 157 368	728 934	380 069
E Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı - Electricity, gas and water supply	279	829 431	3.31	773 208	32 266	23 957
F İnşaat - Construction	2 075	467 081	1.86	332 798	28 235	106 047
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles, personal and household goods	9 586	927 769	3.70	384 339	149 353	394 077
H Otel ve lokantalar Hotels and restaurants	2 561	474 644	1.89	256 189	174 786	43 669
I Ulaştırma, depolama ve haberleşme Transport, storage and communication	2 808	2 807 997	11.19	318 818	101 844	2 387 335
J Mali aracı kuruluşların faaliyetleri Financial intermediation	376	158 536	0.63	67 977	70 634	19 925
K Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri Real estate, renting and business activities	3 930	266 654	1.06	162 654	45 414	58 585
M Eğitim - Education	1 470	117 298	0.47	28 397	78 564	10 337
N Sağlık işleri ve sosyal hizmetler Health and social work	866	76 556	0.31	32 329	35 276	8 951
O Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri (kar amacı olmayan kurumlar hariç) Other community, social and personal service activities (excluding non-profit organizations)	757	234 446	0.93	133 374	69 632	31 440

Not. Bilgiler "2005 Enerji Tüketim Anketi" sonuçlarına aittir. Alt sektörler itibariyle enerji satın alışlarının en az %80'ini oluşturan, çalışanlar sayısı 20 ve üstü ya da 50 ve üstü olan girişimler kapsama alınmıştır. Bu kapsam, toplam enerji satın alışlarının yaklaşık %90'ını oluşturmaktadır.

Note. Data cover "2005 Energy Consumption Survey" results. In each subsectors, the enterprises purchasing the energy percentage of 80% and more and the number of employees 20 and more or 50 and more were covered. This coverage constitutes 90% of the total energy purchased.

Elektrik tüketimi
Consumption of electricity
2008

Veri için tablo 14.4'e bakınız.
For data, see table 14.4.

14.2 Elektrik santrallerinin kurulu gücü ve enerji kaynaklarına göre elektrik enerjisi üretimi
Installed capacity of electricity power plants and electricity generation by energy resources

	2004	2005	2006	2007	2008
Kurulu güç - Installed capacity (MW)	36 824.0	38 843.5	40 564.8	40 835.7	41 817.2
Brüt üretim - Gross production (GWh)	150 698.3	161 956.2	176 299.8	191 558.1	198 418.0
Taşkömürü+ithal kömür - Hard coal+imported coal	11 998.1	13 246.2	14 216.6	15 136.2	15 857.5
Linyit - Lignite	22 449.5	29 946.3	32 432.9	38 294.7	41 858.1
Fuel oil - Fuel oil	6 689.9	5 120.7	4 232.4	6 469.6	7 208.6
Motorin - Diesel oil	7.3	2.5	57.7	13.3	266.3
Doğal gaz - Natural gas	62 241.8	73 444.9	80 691.2	95 024.8	98 685.3
Hidrolik+jeotermal+rüzgar - Hydraulic+geothermal+wind	46 234.6	39 713.9	44 464.7	36 361.9	34 278.7
Diğer - Other (1)	1 077.1	481.7	204.3	257.6	263.5

Kaynak: TEİAŞ, Türkiye Elektrik Üretim - İletim istatistikleri
(1) Nafta, LPG, biogaz, endüstriyel atık vb.

Source: TETC Electricity Generation - Transmission Statistics of Turkey
(1) Naphtha, LPG, biogas, industrial waste etc.

14.3 Türkiye net tüketiminin tüketici gruplara dağılımı
Net consumption of Turkey by consumer group distribution (GWh)

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	121 141.9	130 262.8	143 070.5	155 135.2	161 947.5
Tarım, ormancılık, avcılık ve balıkçılık Agriculture, forestry, hunting and fishing	3 894.6	4 113.3	4 441.2	4 980.9	5 806.5
Maden kömürü ve linyit üretimi Coal and lignite mining	452.6	471.1	486.5	540.6	547.5
Maden kömürü ve linyit dışı diğer madenler üretimi Mining industries other than coal and lignite mining	534.5	595.6	591.4	636.3	709.5
Gıda, meşrubat, içki ve tütün sanayi Food, beverage and tobacco industries	3 485.1	3 753.9	4 072.1	4 932.0	4 828.5
Tekstil, deri ve giyim sanayi Manufacture of textiles, leather and clothing	11 186.0	12 099.6	12 527.8	13 452.9	11 552.2
Ağaç işleri, kağıt ve bağımlı benzer sanayi Manufacture of wood, paper and allied industries	2 054.6	2 373.2	2 785.8	3 523.4	3 584.1
Kauçuk, lastik ve plastik sanayi Manufacture of rubber and plastic products	1 604.0	1 524.8	2 146.6	3 212.9	2 540.1
Kimya sanayi - Manufacture of chemicals	5 303.0	4 913.1	4 963.1	5 822.6	5 621.8
Toprak ve çimento sanayi Manufacture of earthenware and cement	6 407.5	6 536.5	7 072.0	8 508.4	9 752.8
Demir, çelik üretimi ve demir işleme sanayi Iron and steel basic industries	10 939.6	11 661.1	13 398.4	15 477.3	16 014.9
Demir dışı metal üretimi ve işleme sanayi Non-ferrous metal basic industries	2 696.8	2 484.6	2 785.2	3 035.6	2 471.8
Makine, elektrikli aletler ve ulaşım araçları yapımı Manufacture of electrical machinery and transport equipment	2 418.1	2 489.3	2 518.0	2 733.2	3 647.4
Organize ve diğer fabrikasyon sanayi Manufacturing industries not elsewhere classified	11 401.0	12 127.0	13 102.7	9 864.7	11 409.8
İnşaat ve bayındırlık - Building and public works	1 083.0	1 264.5	1 577.3	2 054.6	2 169.8
İdari ve kamu hizmet sektörü Public administration and public utilities	10 278.6	9 279.5	10 981.6	12 046.7	12 835.5
Ticaret, el sanatları, turizm ve diğer hizmetler Commerce, services and handicrafts	14 215.0	18 206.4	19 869.5	22 127.4	23 058.1
Ulaştırma ve haberleşme Transportation and communication	1 182.1	1 291.4	1 335.0	1 657.3	1 843.3
Genel aydınlatma - Illumination of public places	4 386.9	4 143.0	3 950.4	4 052.6	3 970.2
Mesken içi hizmetler - Household	27 618.9	30 934.9	34 466.0	36 475.8	39 583.6

Kaynak: TEDAŞ, Türkiye Elektrik Dağıtım ve Tüketim İstatistikleri

Source: TEDC, Electricity Distribution and Consumption Statistics of Turkey

14.4 İBBS'ye göre elektrik tüketimi, 2008
Electricity consumption by SRE, 2008

Miktar - Quantity (MWh)

İBBS - SRE	**Toplam** Total	**Mesken** Residential	**Ticaret** Commercial	**Resmi daire** Government offices	**Sanayi** Industrial	**Tarımsal sulama** Irrigate	**Aydınlatma** Illumination	**Diğer** Other
TR Türkiye - Turkey	161 947 528	39 583 598	23 903 332	7 344 252	74 850 263	4 730 976	3 970 228	7 564 880
TR1 İstanbul	30 008 801	10 291 456	8 535 989	964 322	8 695 300	2 681	463 238	1 055 815
TR10	30 008 801	10 291 456	8 535 989	964 322	8 695 300	2 681	463 238	1 055 815
İstanbul	30 008 801	10 291 456	8 535 989	964 322	8 695 300	2 681	463 238	1 055 815
TR2 Batı Marmara								
West Marmara	11 951 659	1 819 071	812 755	237 847	7 926 794	157 429	169 099	828 665
TR21	7 372 552	910 194	383 507	105 068	5 332 248	97 951	77 416	466 167
Tekirdağ	4 829 830	481 716	192 009	43 001	3 793 843	5 855	37 501	275 906
Edirne	862 269	225 131	107 451	36 062	293 459	89 649	24 434	86 082
Kırklareli	1 680 453	203 347	84 047	26 006	1 244 947	2 447	15 481	104 179
TR22	4 579 107	908 878	429 248	132 779	2 594 545	59 478	91 683	362 497
Balıkesir	2 120 485	643 707	297 784	88 943	723 133	34 165	55 035	277 717
Çanakkale	2 458 622	265 171	131 464	43 835	1 871 412	25 312	36 648	84 780
TR3 Ege - Aegean	27 182 333	6 064 346	3 298 652	817 895	13 921 417	880 311	620 960	1 578 753
TR31	15 728 899	3 164 482	1 564 454	422 779	9 260 539	334 790	373 218	608 636
İzmir	15 728 899	3 164 482	1 564 454	422 779	9 260 539	334 790	373 218	608 636
TR32	5 894 033	1 631 997	1 191 112	228 548	2 017 017	156 297	89 764	579 298
Aydın	1 614 235	595 567	312 760	68 306	456 111	78 637	18 055	84 799
Denizli	2 353 864	445 259	248 205	59 769	1 389 090	51 343	31 742	128 456
Muğla	1 925 934	591 171	630 146	100 473	171 816	26 317	39 967	366 043
TR33	5 559 402	1 267 867	543 086	166 568	2 643 860	389 223	157 978	390 818
Manisa	2 674 586	633 316	231 771	84 227	1 220 467	246 457	71 077	187 272
Afyonkarahisar	1 061 326	253 329	125 091	34 472	374 199	127 139	36 573	110 522
Kütahya	956 408	229 667	104 458	34 006	506 212	3 303	33 398	45 364
Uşak	867 082	151 556	81 766	13 865	542 982	12 324	16 929	47 660
TR4 Doğu Marmara								
East Marmara	24 887 692	3 622 914	2 295 328	623 860	17 143 403	156 081	324 555	721 552
TR41	10 772 599	1 863 802	1 066 464	279 034	6 868 849	141 513	146 815	406 121
Bursa	7 972 474	1 376 227	836 256	147 422	5 221 786	46 738	83 667	260 378
Eskişehir	1 838 120	402 721	183 424	116 676	863 756	92 160	51 686	127 696
Bilecik	962 005	84 854	46 785	14 936	783 307	2 615	11 461	18 047
TR42	14 115 094	1 759 111	1 228 863	344 825	10 274 554	14 568	177 740	315 432
Kocaeli	10 076 404	865 298	663 564	178 892	8 233 094	4 756	71 047	59 753
Sakarya	1 953 023	461 099	284 476	61 952	934 107	5 506	56 880	149 003
Düzce	615 789	160 896	70 659	39 762	289 127	113	23 488	31 743
Bolu	754 259	125 562	128 468	27 388	388 691	2 038	23 118	58 994
Yalova	715 618	146 256	81 696	36 831	429 535	2 154	3 207	15 938
TR5 Batı Anadolu								
West Anatolia	13 644 277	3 773 717	2 353 490	1 527 662	4 468 781	1 062 431	315 171	143 025
TR51	8 607 650	2 890 972	1 919 831	1 296 159	2 128 513	148 901	187 969	35 306
Ankara	8 607 650	2 890 972	1 919 831	1 296 159	2 128 513	148 901	187 969	35 306
TR52	5 036 627	882 745	433 659	231 504	2 340 268	913 529	127 203	107 719
Konya	4 580 276	797 169	401 872	206 704	2 189 317	772 801	114 001	98 412
Karaman	456 351	85 576	31 786	24 800	150 951	140 728	13 202	9 307

14.4 İBBS'ye göre elektrik tüketimi, 2008 (devam)
Electricity consumption by SRE, 2008 (continued)

Miktar - Quantity (MWh)

İBBS - SRE	**Toplam** Total	**Mesken** Residential	**Ticaret** Commercial	**Resmi daire** Government offices	**Sanayi** Industrial	**Tarımsal sulama** Irrigate	**Aydınlatma** Illumination	**Diğer** Other
TR6 Akdeniz - Mediterranean	21 434 388	4 853 008	3 321 463	1 033 356	9 893 639	625 980	573 329	1 133 612
TR61	6 649 053	1 663 427	1 960 892	544 572	1 708 364	206 920	191 872	373 006
Antalya	4 844 751	1 374 926	1 869 962	458 326	503 085	133 597	156 430	348 424
Isparta	952 168	184 796	36 518	69 604	581 115	45 581	18 763	15 791
Burdur	852 135	103 706	54 411	16 641	624 165	27 742	16 678	8 791
TR62	7 062 067	2 049 696	920 537	319 045	2 893 486	162 720	258 101	458 482
Adana	4 112 090	1 140 589	507 457	130 362	1 818 862	76 767	141 652	296 401
Mersin	2 949 977	909 107	413 079	188 683	1 074 623	85 953	116 450	162 081
TR63	7 723 268	1 139 885	440 034	169 739	5 291 790	256 340	123 356	302 124
Hatay	4 595 424	628 785	245 057	94 388	3 248 739	189 695	65 816	122 944
Kahramanmaraş	2 501 786	337 946	130 754	36 444	1 747 046	54 138	45 961	149 497
Osmaniye	626 058	173 154	64 223	38 906	296 005	12 507	11 580	29 683
TR7 Orta Anadolu								
Central Anatolia	6 420 268	1 490 889	624 208	286 181	2 826 266	642 342	269 366	281 016
TR71	2 566 873	571 250	238 401	179 678	920 901	491 078	110 095	55 470
Kırıkkale	505 882	129 128	46 549	20 775	252 008	3 410	20 905	33 108
Aksaray	476 976	124 625	50 181	28 689	103 930	141 801	23 717	4 033
Niğde	730 956	110 262	38 035	54 576	329 342	174 943	16 004	7 794
Nevşehir	556 349	120 451	73 881	45 726	118 658	158 423	32 062	7 148
Kırşehir	296 710	86 784	29 755	29 912	116 964	12 500	17 407	3 388
TR72	3 853 395	919 639	385 808	106 503	1 905 365	151 264	159 271	225 546
Kayseri	2 328 363	522 672	244 448	30 509	1 258 885	74 415	64 354	133 081
Sivas	990 740	240 450	84 503	57 179	492 115	18 033	56 696	41 764
Yozgat	534 293	156 517	56 856	18 816	154 365	58 816	38 221	50 701
TR8 Batı Karadeniz								
West Black Sea	8 125 762	2 168 608	718 076	364 440	4 240 648	100 828	310 677	222 485
TR81	3 417 527	579 766	162 773	122 709	2 428 902	1 599	83 131	38 648
Zonguldak	2 434 195	332 558	88 341	71 241	1 854 554	806	53 441	33 254
Karabük	732 298	143 883	40 120	17 551	507 693	453	17 204	5 394
Bartın	251 034	103 325	34 312	33 916	66 655	340	12 486	-
TR82	1 045 334	366 975	136 779	75 738	384 769	7 809	55 622	17 642
Kastamonu	582 405	186 269	74 948	40 154	250 286	3 560	21 239	5 948
Çankırı	228 781	73 248	27 515	21 298	86 935	1 742	14 964	3 079
Sinop	234 148	107 459	34 316	14 286	47 548	2 506	19 418	8 615
TR83	3 662 901	1 221 867	418 524	165 994	1 426 977	91 420	171 924	166 195
Samsun	1 959 868	637 952	229 576	98 843	802 636	45 074	76 959	68 829
Tokat	604 610	225 611	71 698	30 373	181 522	10 312	35 976	49 119
Çorum	659 109	202 115	76 733	20 970	274 770	14 787	28 453	41 281
Amasya	439 313	156 189	40 518	15 808	168 048	21 248	30 536	6 966
TR9 Doğu Karadeniz								
East Black Sea	3 127 603	1 288 407	439 623	171 142	853 977	2 969	215 707	155 778
TR90	3 127 603	1 288 407	439 623	171 142	853 977	2 969	215 707	155 778
Trabzon	965 148	426 292	163 050	52 016	182 049	1 304	58 975	81 462
Ordu	847 547	333 322	96 916	35 327	279 759	89	71 566	30 569
Giresun	421 621	216 246	56 000	24 473	62 908	104	40 258	21 633
Rize	536 787	186 825	70 375	26 728	213 001	-	25 959	13 899
Artvin	265 507	79 302	40 021	24 325	111 525	88	9 585	661
Gümüşhane	90 993	46 421	13 261	8 274	4 735	1 384	9 364	7 555

14.4 İBBS'ye göre elektrik tüketimi, 2008 (devam)
Electricity consumption by SRE, 2008 (continued)

Miktar - Quantity (MWh)

İBBS - SRE	**Toplam** Total	**Mesken** Residential	**Ticaret** Commercial	**Resmi daire** Government offices	**Sanayi** Industrial	**Tarımsal sulama** Irrigate	**Aydınlatma** Illumination	**Diğer** Other
TRA Kuzeydoğu Anadolu								
North East Anatolia	1 807 074	729 703	230 461	266 276	265 331	16 891	136 807	161 604
TRA1	1 108 057	440 211	154 308	179 618	184 334	16 641	73 588	59 357
Erzurum	832 558	321 327	114 262	152 896	159 943	4 191	56 036	23 903
Erzincan	216 673	87 856	31 928	22 156	17 387	11 895	12 443	33 008
Bayburt	58 827	31 028	8 117	4 566	7 004	556	5 109	2 447
TRA2	699 017	289 492	76 153	86 659	80 997	250	63 219	102 247
Ağrı	262 439	131 873	22 967	31 585	15 021	-	18 387	42 605
Kars	257 400	69 839	25 449	23 850	58 535	216	27 094	52 418
Iğdır	106 571	50 943	15 089	19 642	7 159	35	11 030	2 674
Ardahan	72 606	36 837	12 648	11 582	283	-	6 707	4 550
TRB Ortadoğu Anadolu								
Central East Anatolia	3 320 315	1 072 911	378 477	538 569	700 104	149 405	249 025	231 824
TRB1	2 172 517	620 325	223 809	380 012	605 423	140 522	103 801	98 623
Malatya	1 054 274	288 469	134 530	80 618	386 154	72 417	62 437	29 648
Elazığ	908 592	234 956	67 205	255 711	212 714	67 917	21 692	48 397
Bingöl	129 108	65 976	14 082	21 816	2 753	113	11 879	12 489
Tunceli	80 543	30 924	7 992	21 866	3 802	75	7 793	8 089
TRB2	1 147 798	452 586	154 667	158 557	94 681	8 882	145 224	133 201
Van	581 504	238 406	98 170	54 625	71 924	747	38 261	79 371
Muş	221 404	84 759	24 424	53 643	12 232	497	32 793	13 056
Bitlis	194 205	78 883	21 133	15 765	9 962	7 633	27 815	33 014
Hakkari	150 685	50 538	10 940	34 525	563	5	46 355	7 760
TRC Güneydoğu Anadolu								
South East Anatolia	10 037 355	2 408 568	894 810	512 700	3 914 604	933 628	322 294	1 050 750
TRC1	4 819 056	902 234	405 426	91 196	2 829 091	151 498	127 988	311 622
Gaziantep	3 867 680	675 885	341 249	55 135	2 369 587	87 447	113 815	224 563
Adıyaman	844 709	182 604	53 702	25 197	441 705	56 133	8 223	77 145
Kilis	106 667	43 745	10 476	10 864	17 800	7 918	5 949	9 915
TRC2	3 358 583	1 089 077	348 219	243 042	554 843	566 936	90 530	465 936
Şanlıurfa	2 109 739	636 850	188 481	72 548	375 808	485 048	59 135	291 869
Diyarbakır	1 248 844	452 228	159 738	170 494	179 035	81 888	31 395	174 067
TRC3	1 859 716	417 257	141 165	178 462	530 670	215 194	103 777	273 192
Mardin	858 492	123 089	46 932	64 990	238 263	197 671	46 695	140 852
Batman	393 380	112 514	43 299	20 719	129 851	9 729	33 967	43 302
Şırnak	307 671	115 825	29 829	62 884	10 362	6 341	2 295	80 134
Siirt	300 173	65 829	21 105	29 869	152 194	1 453	20 819	8 904

Kaynak: TEDAŞ, Türkiye Elektrik Dağıtım ve Tüketim İstatistikleri

Source: TEDC, Electricity Distribution and Consumption Statistics of Turkey

	Sayfa Page	
Açıklama	266	Explanation
Ulaştırma		**Transportation**
15.1 Otoyol, devlet, il ve köy yolları uzunluğu	267	15.1 Length of motorways, state highways, provincial roads and village roads
15.2 Otoyol, devlet ve il yolları üzerinde seyir ve taşımalar	267	15.2 Circulation and transportation on motorways, state highways and provincial roads
15.3 Kullanım amacına göre motorlu kara taşıtları	268	15.3 Motor vehicles by use
15.4 Kullanılan yakıt türüne göre motorlu kara taşıt sayısı	269	15.4 Number of road motor vehicles by kind of fuel used
15.5 Yıl içinde kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıt sayısı	269	15.5 Number of road motor vehicles registered and erased in the year
15.6 Markalara göre otomobil sayısı	270	15.6 Number of cars by trademark
15.7 Oluş şekline göre karayolu trafik kaza sayısı	270	15.7 Number of road traffic accidents by formation of the accident
15.8 Yaş gruplarına göre karayolu trafik kazalarında ölü sayısı	271	15.8 Number of persons killed in road traffic accidents by age groups
15.9 Yaş gruplarına göre karayolu trafik kazalarında yaralı sayısı	271	15.9 Number of persons injured in road traffic accidents by age groups
15.10 İBBS 2'ye göre motorlu kara taşıtları ve trafik kazaları, 2008	272	15.10 Motor vehicles and traffic accidents in road by SRE 2, 2008
15.11 Demiryolu uzunluğu ve tren-kilometreler	273	15.11 Length of railways and train-kilometers
15.12 Demiryollarında koltuk-kilometre, yolcu sayısı ve yolcu-kilometre	273	15.12 Seat-kilometers, number of passengers carried and passenger-kilometers in railways
15.13 Demiryollarında ton-kilometre ve yük taşıma	273	15.13 Train-kilometers and freight transport on railways
15.14 Demiryollarındaki kazalar	273	15.14 Railway accidents
15.15 Havayolu istatistikleri	274	15.15 Air transport statistics
15.16 Hava trafiği, yolcu sayısı ve taşınan yük	274	15.16 Air traffic, number of passengers and freight carried
15.17 Kazaya karışan uçak sayısı ve kaza sonuçları	274	15.17 Aircraft involved in accidents and results of accidents
15.18 Denizyollarında meydana gelen kazalar ve sonuçları	275	15.18 Number of maritime accidents and results of them
15.19 Doğalgaz boru hattı uzunluğu ve taşınan doğalgaz miktarı	275	15.19 Length of natural gas pipeline and volume of transported natural gas
15.20 Petrol boru hattı uzunluğu ve taşınan petrol miktarı	275	15.20 Length of pipeline and volume of transported petroleum
Haberleşme		**Communication**
15.21 Haberleşme araçları	275	15.21 Communication activities

ULAŞTIRMA

Bu bölümdeki veriler; karayolları, motorlu kara taşıtları, trafik kazaları, demiryolları, havayolları, hava meydanları ve haberleşme araçları verilerini kapsamaktadır. Verilerin bir bölümü Kurumumuz tarafından düzenlenmiş, bir bölümü de ilgili kuruluşlardan toplanmıştır.

Kara Ulaşımı

Karayolları: Bu kısımdaki bilgiler Karayolları Genel Müdürlüğü çalışmalarını kapsamakta olup, ilgili Genel Müdürlükten alınmaktadır. Köy yollarına ait istatistikler 2006 yılına kadar Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın idari kayıtlarından elde edilmekte iken 2006 yılından itibaren Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nden alınmaktadır.

Motorlu kara taşıtları: İl trafik tescil ve denetleme şube müdürlükleri ve ilçe trafik tescil ve denetleme büro amirlikleri tarafından kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıtlarına ait bilgiler, 1987 yılından itibaren Emniyet Genel Müdürlüğü'nce uygulamaya konulan ve taşıt sahibi tarafından usulune uygun olarak doldurularak gerekli yasal işlemin yapılması için trafik tescil kuruluşlarına ibrazı zorunlu olan ve bu kuruluşlar tarafından bir nüshası her ay sonu itibariyle Kurumumuza gönderilen "Araç Trafik Tescil Müracaat ve İşlem Formu"ndan yararlanılarak elde edilmekte iken 15 Nisan 2004 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğü ile Kurumumuz arasında yapılan veri değişim protokolü gereğince 2004 yılından itibaren motorlu kara taşıtlarına ait veriler ilgili genel müdürlüğün veri tabanından elde edilmektedir.

Trafik kazaları: Karayolu Trafik Kaza İstatistikleri 2918 sayılı Karayolları Kanunu gereğince hem adli hem de istatistiki amaçlı olarak hazırlanan ve her kaza için doldurulan Trafik Kazası Tespit Tutanağı ile derlenmektedir. Veriler Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı idari kayıtlarından derlenmektedir.

Demiryolları: Bilgiler, Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü'nden alınmıştır. Verilen tren-kilometre bilgileri, her tren için düzenlenen hareket formları esas alınarak hazırlanan belgelerin tasnifi sonucunda elde edilmektedir. Yolcu sayısı ve yolcu-kilometreler, satılan biletler esas alınarak hazırlanmaktadır. Ton, ton-kilometre ve taşınan eşyaya ait bilgiler, eşya taşıması için kullanılan yük senetlerinden sağlanmaktadır.

Hava ulaşımı: Bilgiler Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nden alınmıştır.

Denizyolu kazaları: Denizyolu kazalarına ait veriler Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı'ndan alınmıştır.

Boruhattı ile taşıma: Petrol ve doğalgaz taşımasına ilişkin veriler Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. ile Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'ndan derlenmiştir.

HABERLEŞME

Haberleşme araçları: Haberleşme araçlarına ait istatistikler Telekomünikasyon Kurumu idari kayıtlarından üretilmiştir.

TRANSPORTATION

This section covers data on highways, motor vehicles, traffic accidents, railways, airways, airports, communication activities. Some of the data are collected directly by TurkStat and some are compiled from the concerned organizations.

Land Transportation

Highways: The data in this section covers the operations of the General Directorate of Highways and are collected from the General Directorate of Highways. Until 2006 statistics about the rural roads were taken from the administrative records of Strategy Development Department of Ministry of Agriculture and Rural Affairs. Since 2006 statistics about rural roads are taken from General Directorate For Local Authorities.

Motor vehicles: Information obtained on motor vehicles entered in or deleted from the registers at Traffic Registration and Control Division or Offices in provinces and district are taken from "The Application and Action Form of Vehicles for Traffic Registration". This form is introduced in 1987 by the General Directorate of Public Security to be filled and submitted to traffic registration agencies by vehicle owners according to the law. A copy of this form was sent to TurkStat at the end of each month. Since 15 April 2004 the data on the road motor vehicle has been taken from the data base of General Directorate of Public Security according to the protocol signed between two association.

Traffic accidents: Road Traffic Accident Statistics are compiled with the "Traffic Accidents Report" which is filled out after all accidents for judicial and statistical purposes according to the Law 2918 of Highways. Data are taken from the administrative records of General Directorate of Security and the General Command of Gendermery.

Railways: Data relating to rail transport is provided by the General Directorate of State Railways. Data on train-kilometers are compiled from the operating forms of each train. Data on the number of passenger and passenger-kilometers are based on the number of tickets sold. Data on tons, ton-kilometers, and freight carried are based on freight bills used in goods transport.

Air transportation: Data are compiled from the General Directorate of State Airports Administration and Civil Aviation Authority.

Maritime accidents: Data on maritime accidents are compiled from Prime Ministry Undersecretariat of Maritime Affairs.

Pipeline transport: Data on pipeline and natural gas transport are compiled from Petroleum Pipelines Corporation and Turkish Petroleum Corporation.

COMMUNICATION

Communication tools: Statistics of communication tools are produced from the administrative records of Telecommunication Board.

15.1 Otoyol, devlet, il ve köy yolları uzunluğu
Length of motorways, state highways, provincial roads and village roads (km)

	2004	2005	2006	2007	2008
Otoyol - Motorways	1 741	1 746	1 987	1 987	2 010
Devlet yolu - State highways	31 446	31 371	31 335	31 333	31 311
İl yolu - Provincial roads	30 368	30 568	30 429	30 579	30 712
Köy yolu - Village roads	285 739	285 632	285 632	286 888	288 013

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı ve Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü
Not. Köy yolu uzunluk bilgileri 2005 yılından sonra Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nden derlenmeye başlanmış olup, 2006 yılı geçiş yılı olduğu için envanter verisi olarak 2005 yılı bilgileri verilmiştir.

Source: General Directorate of Highways, Strategy Development Department of Ministry of Agriculture and Rural Affairs, General Directorate for Local Authorities.
Note. Since 2006 data on lenghts of the village roads has been compilling from General Directorate for Local Authorities Due to this reason 2006 is the transition year, so the data of 2005 used as inventory data.

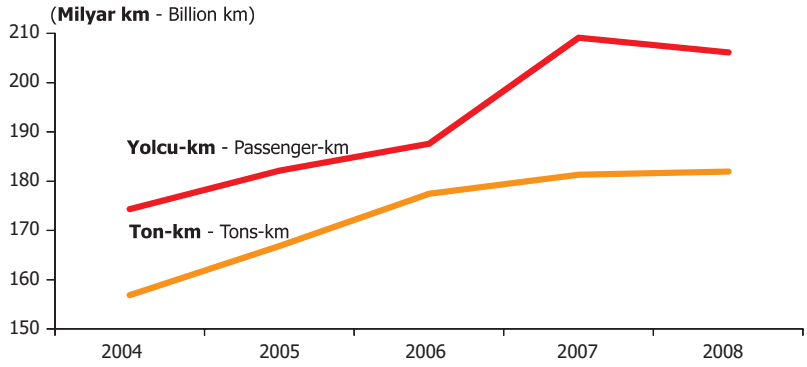
15.2 Otoyol, devlet ve il yolları üzerinde seyir ve taşımalar
Circulation and transportation on motorways, state highways and provincial roads **(Milyon** - Million)

	2004	2005	2006	2007	2008
Taşıt-km - Vehicle-km	57 767	61 129	64 577	69 609	69 771
Otoyol - Motorways	7 764	9 466	11 528	12 727	13 131
Devlet yolu - State highways	44 328	45 818	47 055	50 459	50 255
İl yolu - Provincial roads	5 675	5 845	5 994	6 423	6 385
Ton-km - Tons-km	156 853	166 831	177 399	181 330	181 935
Otoyol - Motorways	23 735	28 504	32 926	34 452	36 925
Devlet yolu - State highways	123 340	128 343	134 361	136 967	135 607
İl yolu - Provincial roads	9 778	9 984	10 112	9 911	9 403
Yolcu-km - Passenger-km	174 312	182 152	187 593	209 115	206 098
Otoyol - Motorways	25 979	31 606	37 994	43 873	44 394
Devlet yolu - State highways	132 784	134 681	133 608	147 694	144 378
İl yolu - Provincial roads	15 549	15 865	15 991	17 548	17 326

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Highways

Seyir ve taşıma - Circulation and transportation

15.3 Kullanım amacına göre motorlu kara taşıtları
Motor vehicles by use

	2004	2005(1)	2006(1)	2007(1)	2008(1)
Yolcu taşıtları - Passenger vehicles					
Otomobil - Automobile	5 400 440	5 772 745	6 140 992	6 472 156	6 796 629
Özel - Private	5 179 856	5 564 780	5 941 426	6 280 062	6 621 513
Ticari - Commercial	173 012	160 893	152 033	144 543	127 349
Resmi - Official	43 644	47 072	47 533	47 551	47 767
Belediye - Municipal	3 928	-	-	-	-
Minibüs - Minibus	318 954	338 539	357 523	372 601	383 548
Özel - Private	177 265	189 178	200 653	210 663	218 519
Ticari - Commercial	128 928	136 942	144 381	149 613	152 831
Resmi - Official	11 495	12 419	12 489	12 325	12 198
Belediye - Municipal	1 266	-	-	-	-
Otobüs - Bus	152 712	163 390	175 949	189 128	199 934
Özel - Private	29 816	31 085	31 043	30 956	30 308
Ticari - Commercial	108 140	117 657	129 479	142 282	152 858
Resmi - Official	9 457	14 648	15 427	15 890	16 768
Belediye - Municipal	5 299	-	-	-	-
Yük taşıtları - Cargo vehicles					
Kamyonet - Pick-up truck	1 259 867	1 475 057	1 695 624	1 890 459	2 066 007
Özel - Private	1 173 183	1 383 789	1 587 119	1 764 441	1 917 330
Ticari - Commercial	63 667	67 650	82 984	98 271	118 897
Resmi - Official	19 565	23 618	25 521	27 747	29 780
Belediye - Municipal	3 452	-	-	-	-
Kamyon - Truck	647 420	676 929	709 535	729 202	744 217
Özel - Private	245 911	246 913	233 001	222 922	208 780
Ticari - Commercial	359 467	387 942	433 805	463 721	492 534
Resmi - Official	30 572	42 074	42 729	42 559	42 903
Belediye - Municipal	11 470	-	-	-	-
Diğer yolcu ve yük taşıtları Other passenger and cargo vehicles					
Motosiklet - Motorcyle	1 218 677	1 441 066	1 822 831	2 003 492	2 181 383
Özel - Private	1 189 382	1 411 504	1 790 962	1 970 374	2 150 220
Ticari - Commercial	19 409	19 046	18 930	18 818	16 264
Resmi - Official	8 709	10 516	12 939	14 300	14 899
Belediye - Municipal	1 177	-	-	-	-
Özel amaçlı taşıtlar Special purpose vehicles	28 004	30 333	34 260	38 573	35 100
Özel - Private	10 299	12 630	15 732	18 937	15 868
Ticari - Commercial	5 842	5 676	5 876	6 171	5 045
Resmi - Official	9 334	12 027	12 652	13 465	14 187
Belediye - Municipal	2 529	-	-	-	-

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü
(1) Belediye taşıtları 2005 yılından itibaren resmi taşıtlar içerisine dahil edilmiştir.

Source: General Directorate of Public Security
(1) After 2005, vehicles of municipal are included in the official vehicles.

15.4 Kullanılan yakıt türüne göre motorlu kara taşıt sayısı
Number of road motor vehicles by kind of fuel used

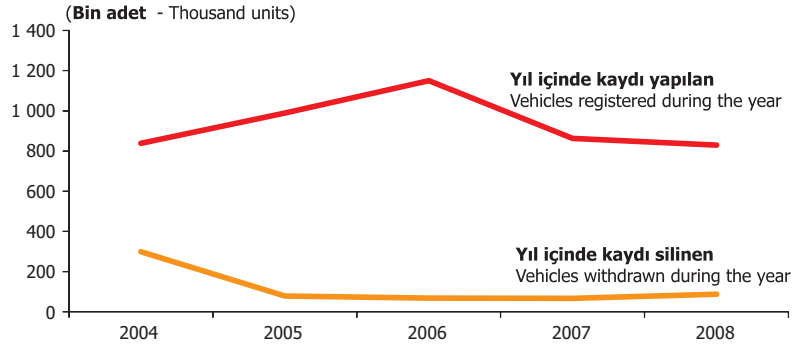
	2004	2005	2006	2007	2008
Genel toplam - General total	10 236 357	11 145 826	12 227 393	13 022 945	13 765 395
Benzin - Gasoline	5 569 192	5 606 321	5 935 725	5 980 516	5 952 746
Dizel - Diesel	3 346 355	3 836 399	4 372 042	4 850 837	5 323 478
Lpg - Lpg	819 007	1 298 830	1 569 951	1 880 023	2 276 283
Bilinmiyor - Unknown	501 803	404 276	349 675	311 569	212 888

15.5 Yıl içinde kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıt sayısı
Number of road motor vehicles registered and erased in the year

	2004	2005	2006	2007	2008
Yıl içinde kaydı yapılan - Vehicles registered during the year	838 447	988 620	1 149 744	862 392	829 680
Otomobil - Car[(1)]	432 728	406 807	396 542	353 495	353 168
Minibüs - Minibus	19 276	28 546	22 696	18 731	16 318
Otobüs - Bus	11 979	14 371	16 139	16 944	16 111
Kamyonet - Small truck[(1)]	211 505	227 859	229 824	203 182	186 368
Kamyon - Truck	37 638	39 414	45 022	35 127	29 923
Motosiklet - Motorcyle	92 187	227 657	389 503	191 810	192 534
Özel amaçlı taşıtlar - Special purpose vehicles	2 021	3 242	4 558	4 686	1 781
Traktör - Tractor	31 113	40 724	45 460	38 417	33 477
Yıl içinde kaydı silinen - Vehicles withdrawn during the year	298 285	79 151	68 177	66 840	87 230
Otomobil - Car[(1)]	250 630	34 502	28 295	22 331	28 695
Minibüs - Minibus	4 829	8 961	3 712	3 653	5 371
Otobüs - Bus	1 922	3 693	3 580	3 765	5 305
Kamyonet - Small truck[(1)]	21 662	12 669	9 257	8 347	10 820
Kamyon - Truck	14 838	9 905	12 416	15 460	14 908
Motosiklet - Motorcyle	2 643	5 268	7 738	11 149	14 643
Özel amaçlı taşıtlar - Special purpose vehicles	779	913	631	373	5 254
Traktör - Tractor	982	3 240	2 548	1 762	2 234

(1) Arazi taşıtı dahildir. (1) Land vehicle is included.

Yıl içinde kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıt sayısı
Number of road motor vehicles registered and erased in the year

15.6 Markalara göre otomobil sayısı - Number of cars by trademark

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	5 400 440	5 772 745	6 140 992	6 472 156	6 796 629
Alfa Romeo	8 339	9 265	10 056	10 615	11 083
Anadol	10 887	10 610	10 409	10 252	10 034
Audi	23 961	28 373	33 609	40 930	48 249
BMW	66 588	71 742	77 099	85 100	92 005
Chevrolet	20 850	28 782	33 991	38 639	44 744
Citroen	26 829	35 917	45 338	53 755	61 995
Dacia	7 599	14 488	21 982	25 848	30 865
Daihatsu	5 472	7 224	9 017	10 903	12 046
Dodge	1 300	1 269	1 298	1 921	2 358
Fiat	401 821	433 946	467 019	499 730	529 666
Ford	274 518	312 616	353 200	382 514	411 255
Honda	95 094	111 254	128 881	149 375	171 722
Hyundai	149 467	188 840	222 703	248 874	278 845
Isuzu	1 418	1 417	1 392	1 393	1 377
Kia	16 097	27 014	38 453	46 457	52 975
Lada	88 927	92 327	93 681	94 225	95 667
Landrover	15 395	16 552	19 067	21 652	24 425
Mazda	40 614	41 696	42 857	43 066	43 515
Mercedes	134 102	136 721	141 181	145 983	151 338
Mitsubishi	18 360	21 106	23 399	24 762	26 782
Murat (Tofaş)	1 263 744	1 256 809	1 251 527	1 247 653	1 241 487
Nissan	38 154	44 212	49 861	54 583	59 449
Opel	346 696	381 339	410 528	437 009	464 722
Peugeot	116 347	136 805	155 253	168 323	181 492
Renault	1 563 479	1 624 648	1 685 828	1 741 619	1 792 933
Rover	8 544	8 515	8 424	8 350	8 245
Seat	27 849	33 523	38 812	42 207	45 590
Skoda	72 695	79 674	84 724	89 502	93 466
Suzuki	21 668	23 482	25 871	29 166	32 376
Toyota	215 731	241 524	270 598	298 876	325 013
Volkswagen	211 828	241 080	270 358	297 394	322 228
Volvo	13 697	16 384	18 382	21 111	24 279
Diğer - Other	92 370	93 591	96 194	100 369	104 403

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of Public Security

15.7 Oluş şekline göre karayolu trafik kaza sayısı
Number of road traffic accidents by formation of the accident
[Ölümlü, yaralanmalı kaza - Accident involving death and personal injury]

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	63 593	72 194	79 177	86 947	84 431
Çarpışma, trene çarpma, duran araca veya sabit cisme çarpma					
Hitting, with train, a standing vehicle or an immovable object	35 835	41 155	46 618	52 056	50 979
Yayaya çarpma - Hitting pedestrian	14 826	16 023	15 540	16 614	15 977
Devrilme - Overturn	2 411	2 933	3 490	3 662	6 381
Hayvana çarpma - Hitting animal	176	201	270	308	255
Araçtan düşme - Falling from vehicle	233	284	358	337	374
Yoldan çıkma - Running off road	10 112	11 598	12 901	13 970	10 465

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü
Not. Jandarma sorumluluk bölgesindeki trafik kaza sayılarını kapsamaz.

Source: General Directorate of Public Security
Note. Data does not cover the number of road traffic accidents in the area of Gendarmerie responsibility.

15.8 Yaş gruplarına göre karayolu trafik kazalarında ölü sayısı
Number of persons killed in road traffic accidents by age groups

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	3 081	3 195	3 365	3 462	2 948
0-9	225	179	178	179	151
10-14	80	108	89	89	80
15-17	66	58	74	95	65
18-20	122	140	149	144	121
21-24	221	222	208	224	179
25-64	1 940	2 043	2 173	2 251	1 949
65+	311	372	339	380	311
Bilinmeyen - Unknown	116	73	155	100	92

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü
Not. Jandarma sorumluluk bölgesindeki ölü sayılarını kapsamaz.

Source: General Directorate of Public Security
Note. Data does not cover the number of killed persons in the area of Gendarmerie responsibility.

15.9 Yaş gruplarına göre karayolu trafik kazalarında yaralı sayısı
Number of persons injured in road traffic accidents by age groups

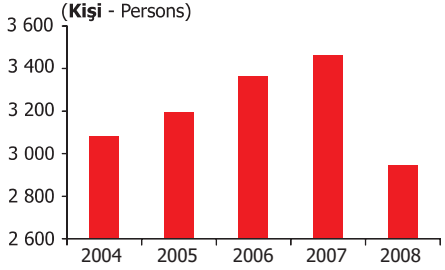
	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	109 889	123 977	135 754	149 814	145 163
0-9	8 148	9 077	9 237	10 333	9 486
10-14	4 642	5 988	6 133	6 790	6 689
15-17	5 152	6 095	6 673	7 337	6 930
18-20	7 984	8 990	9 782	11 197	11 138
21-24	12 111	13 103	13 780	15 888	15 416
25-64	64 245	72 853	81 720	89 201	86 686
65+	5 315	6 061	6 423	7 331	7 176
Bilinmeyen - Unknown	2 292	1 810	2 006	1 737	1 642

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü
Not. Jandarma sorumluluk bölgesindeki yaralı sayılarını kapsamaz.

Source: General Directorate of Public Security
Note. Data does not cover the number of injured persons in the area of Gendarmerie responsibility.

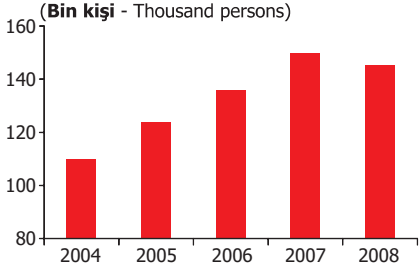
Karayolu trafik kazaları - Road traffic accidents

Ölü sayısı - Number of persons killed
(**Kişi** - Persons)

Veri için tablo 15.8'e bakınız.
For data, see table 15.8.

Yaralı sayısı - Number of persons injured
(**Bin kişi** - Thousand persons)

Veri için tablo 15.9'a bakınız.
For data, see table 15.9.

15.10 İBBS 2'ye göre motorlu kara taşıtları ve trafik kazaları, 2008
Motor vehicles and traffic accidents in road by SRE 2, 2008

İBBS 2 - SRE 2	**Motorlu kara taşıtları sayısı** Motor vehicles	**Toplam kaza** Total accident	**Ölümlü, yaralanmalı kaza** - Accident involving death and personal injury	**Ölü sayısı** Number of persons killed	**Yaralı sayısı** Number of persons injured
TR - **Türkiye** - Turkey	13 765 395	898 451	84 431	2 948	145 163
TR10 İstanbul	2 685 756	301 012	10 473	243	15 783
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	300 650	12 866	1 803	92	3 250
TR22 Balıkesir, Çanakkale	421 657	12 532	2 307	104	4 042
TR31 İzmir	910 712	74 083	5 631	87	8 130
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	806 496	26 737	4 285	146	7 218
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	724 442	19 738	4 062	205	7 538
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	708 651	53 393	4 738	153	7 671
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	525 235	43 529	4 862	229	8 899
TR51 Ankara	1 193 038	110 675	7 915	177	12 409
TR52 Konya, Karaman	493 568	18 391	3 282	128	5 524
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	841 489	34 064	5 181	131	8 286
TR62 Adana, Mersin	764 711	35 500	5 061	137	7 658
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	508 229	12 699	2 719	60	4 693
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	258 098	9 460	2 139	90	4 436
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	373 114	21 582	2 852	151	5 569
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	173 220	8 909	1 027	37	2 069
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	135 505	4 947	998	86	2 373
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	495 789	22 698	3 476	190	6 996
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	287 643	20 815	2 583	108	4 692
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	111 656	7 732	1 031	49	2 168
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	72 800	3 092	596	19	1 322
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	171 142	9 726	1 567	77	3 306
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	94 050	6 059	1 048	38	2 339
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	360 718	11 964	2 236	76	3 733
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	240 628	10 484	1 796	97	3 632
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	106 398	5 764	763	38	1 427

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü
Not. Trafik polisi sorumluluk bölgesindeki kazaları kapsar.

Source: General Directorate of Public Security
Note. It includes accidents in responsibility area of traffic police.

15.11 Demiryolu uzunluğu ve tren-kilometreler - Length of railways and train-kilometers

	2004	2005	2006	2007	2008
Hat uzunluğu - Length of railway (km) [1]	8 697	8 697	8 697	8 697	8 699
Elektrikli - Electrified lines	1 920	1 920	1 920	1 920	1 928
Elektriksiz - Lines not electrified	6 777	6 777	6 777	6 777	6 771
Tren-kilometreler (Bin) - Train-kilometers (Thousand)	45 556	44 933	43 821	42 862	42 471
Yolcu tren-kilometre - Passenger train-kilometers	26 221	26 284	25 545	25 079	23 339
Karma tren-kilometre - Mixed train-kilometers	571	520	562	553	677
Yük tren-kilometre - Freight train-kilometers	18 764	18 129	17 714	17 230	18 455

Kaynak: Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of State Railways
(1) Manevra ve istasyon hatlarını kapsamaz. (1) Lines of shunting and stations are not covered.

15.12 Demiryollarında koltuk-kilometre, yolcu sayısı ve yolcu-kilometre
Seat-kilometers, number of passengers carried and passenger-kilometers in railways **(Bin** - Thousand)

	2004	2005	2006	2007	2008
Koltuk-kilometre - Seat-kilometers	8 509 000	8 845 000	8 752 000	8 926 000	8 303 000
Yolcu sayısı - Number of passenger	76 756	76 306	77 414	81 260	79 187
Yolcu-kilometre - Passenger-kilometers	5 237 000	5 036 000	5 277 000	5 553 000	5 097 000

Kaynak: Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of State Railways

15.13 Demiryollarında ton-kilometre ve yük taşıma
Train-kilometers and freight transport on railways

	2004	2005	2006	2007	2008
Ton-kilometre (Bin) - Freight ton-kilometer (Thousand)	9 417 000	9 152 000	9 676 000	9 921 000	10 739 000
Yurtiçi - Domestic	8 225 000	7 996 000	8 226 000	8 438 000	9 185 000
Uluslararası - International	1 107 000	1 081 000	1 318 000	1 316 000	1 367 000
Bagaj - Baggage freight	2 000	1 000	1 000	1 000	1 000
İdari - Administrative freight[1]	83 000	74 000	131 000	166 000	186 000
Ton (Bin) - Tonnes (Thousand)	17 989	19 195	20 185	21 404	23 491
Yurtiçi - Domestic	15 408	16 039	16 742	17 749	19 655
Uluslararası - International	2 300	2 906	3 003	3 100	3 215
Bagaj - Baggage freight	5	3	3	2	1
İdari - Administrative freight[1]	276	247	437	553	620
Liman ve iskelede taşıma (Ton)					
Traffic at ports and piers (Tons)	46 698	44 649	45 364	36 560	30 406
Yükleme - Loading	20 547	19 904	21 463	16 941	14 386
Boşaltma - Unloading	26 151	24 745	23 901	19 619	16 020

Kaynak: Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of State Railways
(1) Devlet Demiryolları kendi hizmet içi taşıması. (1) Service transportation of State Railways.

15.14 Demiryollarındaki kazalar - Railway accidents

	2004	2005	2006	2007	2008
Kaza - Accident	555	522	455	394	386
Ölü - Persons killed	218	153	101	108	111
Yaralı - Persons injured	467	273	246	204	247

Kaynak: Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of State Railways

15.15 Havayolu istatistikleri - Air transport statistics

	2004	2005	2006	2007	2008
Uçak sayısı - Number of air crafts	142	202	245	250	262
Koltuk kapasitesi - Seat capacity	34 287	38 600	42 894	40 017	41 634
İç hat taşınan kargo (Ton)					
Freightcarried domestic lines (Tonnes)	262 647	315 858	373 055	414 192	399 213
Dış hat taşınan kargo (Ton)					
Freightcarried international lines (Tonnes)	860 461	933 697	973 934	1 131 833	1 135 091
İç hat uçak trafiği (Adet)					
Domestic air traffic (Unit)	195 935	264 805	343 956	365 136	385 053
Dış hat uçak trafiği (Adet)					
International air traffic (Unit)	252 786	286 867	286 713	323 432	356 127
İç hat yolcu sayısı					
Number of passengers domestic lines	14 438 292	20 502 516	28 799 878	31 970 874	35 832 000
Dış hat yolcu sayısı					
Number of passengers international lines	30 596 297	35 042 957	32 884 325	38 381 993	43 605 000

Kaynak: Ulaştırma Bakanlığı, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Source: Ministry of Transportation, General Directorate of Civil Aviation

15.16 Hava trafiği, yolcu sayısı ve taşınan yük - Air traffic, number of passengers and freight carried

	2004	2005	2006	2007	2008
Hava trafiği - Air traffic	440 238	534 087	594 749	642 988	688 189
Türk uçakları - Turkish airplanes	321 938	401 837	467 632	494 269	525 480
Yabancı uçaklar- Foreign airplanes	118 300	132 250	127 117	148 719	162 709
Yolcu sayısı - Number of passengers	44 789 140	54 525 727	58 778 131	66 461 973	74 968 329
İç hat - Domestic services					
Gelen - Entering	7 286 286	10 077 446	13 421 072	14 795 973	16 368 885
Giden - Leaving	7 141 683	9 865 246	13 223 378	14 513 047	16 520 708
Dış hat - International services					
Gelen - Entering	15 056 297	17 041 275	15 980 263	18 384 006	20 541 167
Giden - Leaving	15 304 874	17 541 760	16 153 418	18 768 947	21 537 569
Taşınan yük (Ton) - Freight carried (Tons)	1 126 107	1 249 555	1 279 340	1 447 603	1 534 619
İç hat - Domestic services					
Gelen - Entering	132 863	158 486	185 721	195 697	196 762
Giden - Leaving	129 783	157 372	184 898	197 200	202 766
Dış hat - International services					
Gelen - Entering	400 643	438 297	434 531	523 484	560 896
Giden - Leaving	462 818	495 400	474 190	531 222	574 195

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Source: General Directorate of State Airports
Not. Sabiha Gökçen, Batman, Zonguldak-Çaycuma ve Eskişehir Anadolu Üniversitesi Hava Alanında yapılan taşımalar dahil değildir. Note. Transportation in the Sabiha Gökçen, Batman, Zonguldak-Çaycuma and Eskişehir Anadolu University Airports are not included.

15.17 Kazaya karışan uçak sayısı ve kaza sonuçları
Aircraft involved in accidents and results of accidents

	2004	2005	2006	2007	2008
Kaza sayısı - Number of accidents	1	7	10	11	2
Ölü sayısı - Number of persons killed	1	2	1	60	3
Yaralı sayısı - Number of persons injured	3	-	4	3	1
Hasara uğrayan uçak - Damaged aircraft	1	7	11	11	2

Kaynak: Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Source: Ministry of Transportation, General Directorate of Civil Aviation
Not. Tarımsal mücadele uçaklarını da kapsar. Note. Also covers the aircraft which are used for agricultural purposes.

15.18 Denizyollarında meydana gelen kazalar ve sonuçları
Number of maritime accidents and results of them

	2004	2005	2006	2007	2008
Kaza sayısı - Number of accidents	151	147	116	117	206
Türk -Turkish	81	67	47	63	83
Yabancı - Foreign	70	80	69	54	123
Ölü sayısı - Number of persons killed	22	24	8	18	10
Türk -Turkish	11	14	5	10	7
Yabancı - Foreign	11	10	3	8	3
Yaralı sayısı - Number of persons injured	4	-	-	3	8
Türk -Turkish	4	-	-	-	8
Yabancı - Foreign	-	-	-	3	-

Kaynak: Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı
Source: Prime Ministry Undersecretariat for Maritime Affairs

15.19 Doğalgaz boru hattı uzunluğu ve taşınan doğalgaz miktarı
Length of natural gas pipeline and volume of transported natural gas

	2004	2005	2006	2007	2008
Doğalgaz boru hattı uzunluğu					
Length of natural gas pipelines (km)	6 323	8 041	8 509	10 153	11 483
Taşınan doğalgaz miktarı (Milyon Sm^3)					
Transport volume of natural gas (Million Scm)	22 223	27 300	31 236	36 141	37 642

Kaynak: Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi ve Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
Source: General Directorate of Petroleum Pipelines and Turkish Petroleum Corporation.

15.20 Petrol boru hattı uzunluğu ve taşınan petrol miktarı
Length of pipeline and volume of transported petroleum

	2004	2005	2006	2007	2008
Ham petrol - Crude oil					
Varil (Bin adet) - Cask (Thousand unit)	81 990	59 563	61 435	83 913	178 879
Ton (Bin) - Tons (Thousand)	11 602	8 426	8 708	11 792	24 468
Petrol boru hattı uzunluğu - Length of pipelines (km)	3 065	3 065	3 065	3 065	3 065
Taşınan petrol miktarı (Ton/km) (Bin)					
Transport volume of petroleum (Tons/km) (Thousand)	11 927 373	5 735 652	5 840 760	12 893 485	36 397 749

Kaynak: Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi ve Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
Source: General Directorate of Petroleum Pipelines and Turkish Petroleum Corporation.

15.21 Haberleşme araçları - Communication activities

	2004	2005	2006	2007	2008
Telefon abone sayısı					
Number of telephone subscribers	19 125 163	18 978 223	18 831 616	18 201 006	17 502 205
Cep telefonu abone sayısı					
Number of pocket telephone subscribers	34 707 549	43 608 965	52 662 709	61 975 807	65 824 110
İnternet abone sayısı					
Number of internet subscribers	1 474 590	2 248 105	3 180 580	4 842 798	5 804 923

Kaynak: Telekomünikasyon Kurumu
Source: Telecommunication Board

	Sayfa Page	
Açıklama	**278**	Explanation
16.1 Dış ticaret göstergeleri	**281**	16.1 Main indicators of foreign trade
16.2 Ekonomik faaliyete göre dış ticaret	**281**	16.2 Foreign trade by economic activity
16.3 Uluslararası standart ticaret sınıflamasına göre dış ticaret	**282**	16.3 Foreign trade by standard international trade classification
16.4 Geniş ekonomik grupların sınıflamasına göre dış ticaret	**282**	16.4 Foreign trade by classification of broad economic categories
16.5 Bölümlere (harmonize sisteme) göre ihracat	**283**	16.5 Exports by sections (harmonized system)
16.6 Bölümlere (harmonize sisteme) göre ithalat	**284**	16.6 Imports by sections (harmonized system)
16.7 Dış ticaret endeksleri	**285**	16.7 Foreign trade indices
16.8 İBBS'ye göre ihracat ve ithalat, 2007-2009*	**286**	16.8 Export and import by SRE, 2007-2009*
16.9 Ülke grupları ve seçilmiş ülkelere göre ihracat	**289**	16.9 Exports by country groups and selected countries
16.10 Ülke grupları ve seçilmiş ülkelere göre ithalat	**290**	16.10 Imports by country groups and selected countries
16.11 En çok ithalat ve ihracat yapılan 10 ülke, 2009	**290**	16.11 First 10 countries by exports and imports, 2009

DIŞ TİCARET

Amaç ve Kapsam

Dış ticaret istatistikleri başta ödemeler dengesi olmak üzere çok yaygın kullanımı olan istatistiklerden birisidir. Ulusal ve uluslararası kuruluşlar tarafından yoğun şekilde kullanılmaktadır.

Dış ticaret istatistikleri mal ithalat ve ihracatını kapsamaktadır.

Türkiye dış ticaret istatistiklerini özel ticaret sistemine göre oluşturmaktadır. Dış ticaret istatistikleri diğer ülkelerden Türkiye gümrük bölgesine giren ve çıkan malları kapsamaktadır.

Bu mallar;
-Normal ihracat ve ithalat gümrük rejimleri,
-Dahilde ve hariçte işleme rejimleri ile yapılan işlemlerdir.

Dış ticaret istatistikleri açısından Türkiye'deki serbest bölgeler ve gümrüksüz satış mağazaları gümrük sınırı dışı kabul edilmekte, bu bölgelerden 3. ülkelerle yapılan ticaret, istatistiklere dahil edilmemektedir.

Ayrıca; aşağıdaki işlemler de dış ticaret bilgileri içerisinde yer almamaktadır:
-Bavul ticareti (Yolcu beraberi eşya),
-Transit ticaret,
-Mal sayılmayan, ancak beyanname düzenlenen işlemler (Nakit para, kıymetli evrak, pullar vb.),
-Geçici ihracat ve ithalat,
-Para tabanlı altın,

Bilgilerin Kaynağı

Dış ticaret verilerinin kaynağını, Gümrük Kanunu'na göre ihracatçı ve ithalatçılar tarafından düzenlenen gümrük beyannameleri oluşturmaktadır.

Ham petrol, elektrik ve doğal gaz gibi bazı maddelerin ithal ve ihraç bilgileri doğrudan ithalatçı ve ihracatçı kuruluşlardan derlenmektedir.

Dış Ticaret İstatistiklerinde Kullanılan Sınıflamalar

1. Ülke sınıflamaları

İthal edilen mallar malın üretildiği ülkelere (menşei ülke), ihraç edilen mallar ise malın tüketildiği veya bilinmiyorsa gönderildiği bilinen son ülkeye (mahreç ülkeye) göre sınıflandırılmaktadır.

2.1 Gümrük İşbirliği Konseyinin Uyumlaştırılmış Mal Tanım Kod Sistemi (UMS)

Ülkemizin de taraf olduğu Gümrük İşbirliği Konseyi tarafından hazırlanan ve akit ülkelerin ithalat ve ihracat işlemlerinde kullandıkları bir eşya sınıflamasıdır.

FOREIGN TRADE

Purpose and Coverage

Foreign trade statistics are used widely in the balance of payments. They are also used broadly by national and international organizations.

Foreign trade statistics include imports and exports of merchandise.

Turkey applies the Special System rules for foreign trade statistics. Foreign trade statistics include goods which enterleave the statistical territory from/to other countries and are placed.

These goods are;
-Under the customs normal export and import procedures,
-Under customs inward and outward processing procedures.

In terms of foreign trade statistics, duty-free zones and duty-free shops in Turkey are considered as beyond the customs frontier. Foreign trade with 3rd countries from these areas are excluded from statistics.

Furthermore, the transactions below are excluded from the foreign trade statistics:
-Shuttle trade,
-Transit trade,
-Some transactions with declaration but not goods (Cash, valuable paper, stamps etc.),
-Temporary imports and exports,
-Monetary gold,

Data Sources

Foreign trade data sources are the customs declarations presented to the customs administrations by the importers and exporters in accordance with the custom law.

Import data on some goods such as crude petroleum, electricity, natural gas are obtained directly from import and export institutions.

Classification Used in Foreign Trade Statistics

1. Classification by countries

Imports are classified according to the country of origin, the country in which the goods are produced. Exports are classified according to destination, that is, the country where the goods are consumed. If that is unknown, the last known country of destination is used.

2.1 Customs Co-operation Council, The Harmonized Commodity Description and Coding System

The harmonized system is a commodity classification prepared by the Customs Cooperation Council.

2.2 Uluslararası Standart Ticaret Sınıflaması (USTS, 3.Rev)

Dış ticaret istatistiklerinde kullanılmak üzere Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan (USTS) bir eşya sınıflamasıdır. Genellikle uluslararası kuruluşlar dış ticaret istatistiklerini bu sınıflamaya göre yayımlamaktadır. 1, 2, 3, 4 ve 5 dijitten oluşan bir sistemdir. Türkiye'nin dış ticaret istatistiklerinde de kullanılmaktadır.

2.3 Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması (USSS, 3.Rev)

Birleşmiş Milletler İstatistik Ofisi'nin gerçekleştirdiği USSS faaliyet sınıflaması, istatistiğin geniş çaplı analizinde ve uluslararası karşılaştırmalarda merkezi bir konuma gelmiştir. USSS'nın son revizyonu USSS Rev.3 daha önceki uyarlamalardan farklı ise de, yapısı önemli bir değişikliğe uğramamıştır. Ayrıntı düzeyi USSS Rev.2'den çok farklıdır. Bu ayrıntı sınıflama içerisinde hemen hemen her yerde özellikle de hizmet faaliyetleri ile ilgili bölümlerde bulunmaktadır.

2.4 Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması (GEGS)

Birleşmiş Milletler İstatistik Ofisince hazırlanan bir sınıflamadır. Mallar, Yatırım, Tüketim, Ara malları ve diğerleri olarak dört ana grupta toplanmaktadır. SUTS aracılığı ile Harmonize Sisteme geçiş imkanı vermektedir.

Türkiye'nin dış ticaret istatistiklerinde 1989 yılından sonra kullanılmaya başlanmıştır.

Tanım ve Kavramlar

İhracat: Bir ülkede yerleşik kişi ve kurumların diğer ülkelere mal satmasıdır.

İthalat: Bir ülkede yerleşik kişi ve kurumların diğer ülkelerden mal satın almasıdır.

Dış ticaret hacmi: Bir ülkenin belli bir dönemde (genellikle bir yılda) gerçekleştirdiği ihracat ve ithalatın toplamıdır.

Dış ticaret dengesi: Belli bir dönemde gerçekleştirilen ihracat ile ithalat arasındaki farktır (ihracat - ithalat). İhracatın ithalattan fazla olması dış ticaret fazlası, ithalatın ihracattan fazla olması ise dış ticaret açığını ifade eder.

Ülke: Dış ticaret istatistikleri açısından ülke; ihracat için malın tüketileceği, bilinmiyorsa gideceği bilinen son ülke, ithalat için ise malın menşei ülkesidir.

Miktar: İhraç ve ithal edilen malın ambalajı hariç net miktarıdır. Genellikle istatistiklerde malların net ağırlığı, malın cinsine göre bazı malların ikinci bir ölçü birimi ile miktarı (adet, litre, metreküp vb.) kullanılır.

Değer: Dış ticaret istatistiklerinde değer Türk Lirası, ABD Doları ve Euro cinsinden mevcuttur. İthalatta mal bedeli CIF (mal bedeli+navlun+sigorta), ihracatta ise FOB (mal bedeli+ihracatçı ülke sınırına kadar olan masraflar) olarak alınmaktadır.

2.2 Standart International Trade Classification (SITC, Rev.3)

SITC is a commodity classification system prepared by the United Nations to be used in foreign trade statistics. Usually, international institutions publish foreign trade statistics according to this classification. This system has been made up 1, 2, 3, 4 and 5 digits. It is also used in Turkey's foreign trade statistics.

2.3 International Standart Industrial Classification of All Economic Activities (ISIC, Rev.3)

ISIC activity classification prepared by United Nations Statistical Office has been centralised in extensive statistical analysis and international comparisons. Although ISIC, Rev. 3, the last revision of ISIC, is different from former revisions, its structure did not change significantly. Level of detail is very different from ISIC, Rev.2. The increase in level of detail has been observed in almost everywhere, especially in the parts related with service activities.

2.4 Classification by Broad Economic Categories (BEC)

The classification has been prepared by United Nations Statistical Office. Goods are classified in 4 major groups as Investment, Consumption, Intermediate goods and others. By means of SITC, transition to the Harmonized System is possible.

The classification has been using in Turkey's foreign trade statistics after 1989.

Definitions and Concepts

Export: Selling goods by the settled persons and organisations in a country, to the other countries.

Import: Buying goods by the settled persons and organisations in a country, from other countries.

Volume of foreign trade: Total of export and import of a country in a specific period of time (usually one year).

Balance of foreign trade: The difference between export and import in a specific period of time (export - import). If the export is more than import there is a surplus, in contrast, if the import is more than export there is a deficit.

Country: For export, if known, the goods to be consumed in, otherwise, the last destination. For import, the country of origin.

Quantity: Net mass of the good. Beside net mass, according to the type of the good supplementary unit is used (number, liter, cubic meter, etc).

Value: Foreign trade statistics show imports at CIF (Cost+Insurance+Freight) and exports at FOB (Free on Board), both expressed in Turkish Liras, US Dollars and Euro.

Dış ticaret hadleri: İhracat fiyat endeksinin ithalat fiyat endeksine bölümünün 100 ile çarpımından elde edilir. Elde edilen değerin 100'den büyük çıkması, ihracatçı ülke açısından, ihracat fiyatlarındaki değişimin ithalat fiyatlarındaki değişime göre daha yüksek (avantaj), diğer durumda daha küçük olduğunu (dezavantaj) ifade eder.

Taşıma sistemleri: Dış ticarete konu olan malların ülke sınırını geçişte hangi taşıma sistemi ile taşındığını göstermektedir. Ana taşıma sistemleri denizyolu, karayolu, havayolu ve demiryolu olarak sayılabilir.

Döviz: Dış ticaret işlemlerinde mal bedelinin ödenmesinde kullanılan ülke paraları cinsini göstermektedir. Türkiye'nin dış ticaretinde en fazla kullanılan döviz cinsleri Euro ve USD Dolarıdır.

(İBBS) İllere göre dış ticaret: Firma vergi kimlik numaralarının bağlı olduğu illere göre oluşturulmuştur.

Terms of foreign trade: The ratio of export price index to import price index multiplied by 100. For the exporter country, if the result is bigger than 100, means that the change in export prices bigger than that of import prices (advantage), otherwise, is less (disadvantage).

Transport systems: It shows that how the commodities are transported by. The main transport systems are maritime line, highway, air line and railway.

Foreign exchange: It shows that the kind of money used for payments in the foreign trade transactions. The most used foreign exchanges are Euro and US Dollar.

(SRE) Foreign trade by provinces: According to the tax numbers of the firms located in province.

Dış Ticaret Endeksleri

2003 temel yıllı dış ticaret endeksleri, USSS Revize 3 sınıflamasına göre hesaplanarak aylık olarak yayımlanmaktadır. Endeksler, USSS Revize 3 sınıflamasının yanı sıra GEGS, USTS Revize 3 ve FÜS'e göre de hesaplanmaktadır. 2003 temel yıllı dış ticaret birim değer endeksleri Fisher, Miktar endeksleri değer endekslerinin Fisher birim değer endeksine oranından elde edilmiştir.

Foreign Trade Indices

Foreign trade indices based on 2003 are published monthly by ISIC Revised 3. Apart from ISIC Revised 3, indices are calculated by BEC, SITC Revised 3 and CPA. Foreign trade unit value indices based on 2003 are calculated by Fisher formula, quantity indices are the ratio of value indices to Fischer unit value indices.

16.1 Dış ticaret göstergeleri
Main indicators of foreign trade

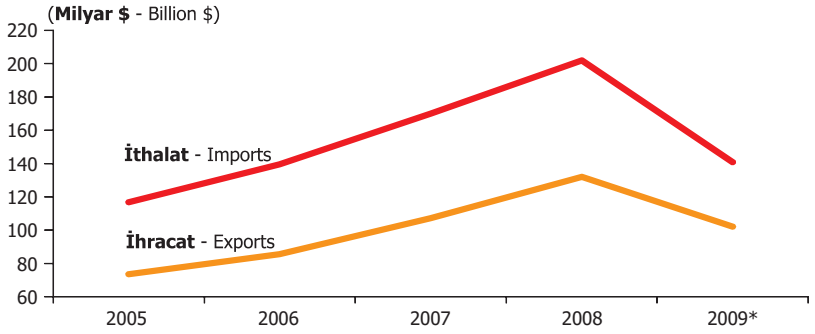
	2005	2006	2007	2008	2009*
İhracat (Milyon $) - Exports (Million $)	73 476	85 535	107 272	132 027	102 129
Değişim - Change (%)	16.3	16.4	25.4	23.1	-22.6
İthalat (Milyon $) - Imports (Million $)	116 774	139 576	170 063	201 964	140 926
Değişim - Change (%)	19.7	19.5	21.8	18.8	-30.2
Dış ticaret dengesi (Milyon $) Foreign trade balance (Million $)	-43 298	-54 041	-62 791	-69 936	-38 797
Dış ticaret hacmi (Milyon $) Foreign trade volume (Million $)	190 251	225 111	277 334	333 991	243 055
İhracat / İthalat karşılama oranı Proportion imports covered by exports (%)	62.9	61.3	63.1	65.4	72.5

16.2 Ekonomik faaliyete göre dış ticaret
Foreign trade by economic activity

(Milyon $ - Million $)

USSS, 3.Rev - ISIC, Rev.3	2005	2006	2007	2008	2009*
İhracat - Exports	73 476	85 535	107 272	132 027	102 129
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	3 329	3 481	3 725	3 937	4 347
Balıkçılık - Fishing	140	131	158	240	189
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	810	1 146	1 661	2 155	1 683
İmalat - Manufacturing	68 813	80 246	101 082	125 188	95 436
Diğerleri - Others	384	531	646	507	474
İthalat - Imports	116 774	139 576	170 063	201 964	140 926
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	2 801	2 902	4 641	6 392	4 594
Balıkçılık - Fishing	24	33	31	41	31
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	16 321	22 034	25 314	35 650	20 625
İmalat - Manufacturing	94 208	110 379	133 938	150 252	111 028
Diğerleri - Others	3 419	4 229	6 139	9 628	4 648

Dış ticaret göstergeleri - Main indicators of foreign trade

16.3 Uluslararası standart ticaret sınıflamasına göre dış ticaret
Foreign trade by standard international trade classification

(Milyon $ - Million $)

Maddeler (USTS, 3.Rev) - Commodities (SITC, Rev.3)	2005	2006	2007	2008	2009*
İhracat - Exports	73 476	85 535	107 272	132 027	102 129
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri - Food and live animals	6 512	6 595	7 822	9 155	9 126
İçkiler ve tütün - Beverages and tobacco	736	820	805	891	933
Akaryakıt hariç, yenilmeyen hammaddeler Inedible crude materials, except fuels	1 660	2 279	2 931	3 321	2 557
Madeni yakıtlar, yağlar vb. ilgili maddeler Mineral fuels, lubricants and related materials	2 641	3 566	5 148	7 532	3 901
Hayvansal ve bitkisel sıvı yağlar, katı yağlar ve mumlar Animal and vegetable oils, fats and waxes	405	438	290	570	427
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ürünleri Chemicals and related products, n.e.s.	3 061	3 923	4 739	6 122	5 292
Başlıca sınıflara ayrılarak işlenmiş mallar Manufactured goods classified chiefly by material	20 409	23 855	29 983	40 595	28 599
Makine ve ulaştırma araçları - Machinery and transport equipment	21 609	26 386	34 251	39 147	28 798
Çeşitli mamul eşya - Miscellaneous manufactured articles	16 051	16 746	20 019	20 795	17 581
USTS'da hiç bir yerde sınıflandırılmamış eşya ve mamüller Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC	391	928	1 284	3 899	4 915
İthalat - Imports	116 774	139 576	170 063	201 964	140 926
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri - Food and live animals	1 616	1 730	3 084	5 024	3 591
İçkiler ve tütün - Beverages and tobacco	299	296	353	456	479
Akaryakıt hariç, yenilmeyen hammaddeler Inedible crude materials, except fuels	7 661	9 191	12 240	16 199	9 936
Madeni yakıtlar, yağlar vb. ilgili maddeler Mineral fuels, lubricants and related materials	21 255	28 859	33 883	48 281	29 887
Hayvansal ve bitkisel sıvı yağlar, katı yağlar ve mumlar Animal and vegetable oils, fats and waxes	745	933	829	1 702	1 122
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ürünleri Chemicals and related products, n.e.s.	16 439	18 408	22 107	25 542	20 264
Başlıca sınıflara ayrılarak işlenmiş mallar Manufactured goods classified chiefly by material	19 990	24 884	32 163	36 295	23 184
Makine ve ulaştırma araçları - Machinery and transport equipment	38 028	43 037	49 858	51 595	41 068
Çeşitli mamul eşya - Miscellaneous manufactured articles	6 706	7 941	9 874	11 486	9 331
USTS'da hiç bir yerde sınıflandırılmamış eşya ve mamüller Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC	4 037	4 299	5 672	5 383	2 062

16.4 Geniş ekonomik grupların sınıflamasına göre dış ticaret
Foreign trade by classification of broad economic categories

(Milyon $ - Million $)

Ana mal grupları (GEGS) - Major commodity groups (BEC)	2005	2006	2007	2008	2009*
İhracat - Exports	73 476	85 535	107 272	132 027	102 129
Sermaye malları - Capital goods	7 998	9 423	13 755	16 725	11 118
Ara malları - Intermediate goods	30 290	37 788	49 403	67 734	49 711
Tüketim malları - Consumption goods	34 835	37 790	43 696	47 077	40 740
Diğerleri - Others	354	533	418	491	559
İthalat - Imports	116 774	139 576	170 063	201 964	140 926
Sermaye malları - Capital goods	20 363	23 348	27 054	28 021	21 475
Ara malları - Intermediate goods	81 868	99 605	123 640	151 747	99 491
Tüketim malları - Consumption goods	13 975	16 116	18 694	21 489	19 288
Diğerleri - Others	567	508	675	707	671

16.5 Bölümlere (harmonize sisteme) göre ihracat
Exports by sections (harmonized system) **(Milyon $** - Million $)

Bölümler - Sections	2005	2006	2007	2008	2009*
Toplam - Total	73 476	85 535	107 272	132 027	102 129
Canlı hayvanlar ve hayvansal ürünler - Live animals; animal products	368	407	530	762	779
Bitkisel ürünler - Vegetable products	3 849	3 861	4 398	4 887	5 206
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar; hayvansal, bitkisel mumlar Animal or vegetable fats and oils animal or vegetable waxes	503	513	402	766	511
Gıda sanayii müstahzarları; meşrubat, alkollü içki, sirke; tütün ve sigara - Prepared foodstuffs; beverages, spirits and vinegar; tobacco and manufactured tobacco substitutes	3 108	3 267	3 813	4 426	4 205
Mineral maddeler - Mineral products	4 043	5 233	7 487	10 848	6 767
Kimya sanayii ve buna bağlı sanayii ürünleri Chemical industry and affiliated industrial products	2 399	2 522	2 926	3 833	3 385
Plastikler ve mamulleri; kauçuk ve mamulleri Plastics and articles thereof; rubber and articles thereof	2 731	3 407	4 411	5 371	4 562
Deri, kösele, post, kürk vb. maddelerden ve bağırsaktan mamul eşya Raw hides and skins, leather, furskins and articles thereof; articles of animal gut	243	646	701	714	548
Ağaç ve ahşap eşya; mantar ve örülmeye elverişli maddelerden eşya Wood and articles of wood; cork and articles of cork; manufactures of straw, other plaiting materials; basketware and wickerwork	250	337	457	536	511
Odun, lifli selülozik maddelerin hamurları ve geri kazanılmış kağıt, karton vs. - Pulp of wood or of other fibrous cellulosic material; recovered paper paperboard and articles thereof	633	680	938	1 167	1 095
Dokumaya elverişli maddeler vb. mamul eşya - Textiles and textile articles	18 900	19 716	22 934	23 050	19 317
Ayakkabı, başlık, şemsiye, baston, kemer, yapma çiçek; saç mamul eşya vs. Footwear, headgear, umbrellas, riding-crops; articles of human hair	231	257	347	381	312
Taş, alçı, çimento, amyant, mika vb. maddelerden eşya; seramik ve cam Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica or similar materials; ceramic products; glass and glassware	2 069	2 265	2 692	3 032	2 433
İnci; kıymetli taş ve metal; kıymetli metallerle kaplama metaller vb. eşya; metal para - Natural or cultured pearls, precious or semi-precious stones, precious metals, metals clad with precious metal and articles thereof; coin	1 326	1 824	2 624	5 383	5 929
Adi metaller ve adi metallerden eşya - Base metals and articles of base metal	9 377	12 153	15 693	24 446	14 831
Makina ve cihazlar; elektrik malzemesi; ses ve görüntü kaydedici, kaydedilen ses ve görüntüyü tekrar veren cihazlar vb. aksam, parça ve teferruatı Machinery and mechanical appliances; electrical equipment; parts thereof; sound recorders and reproducers, television image and sound recorders and reproducers and parts and accessories of such articles	10 752	12 844	16 204	18 230	14 767
Nakil vasıtaları - Vehicles, aircraft, vessels	11 104	13 715	18 273	21 265	14 456
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar alet ve cihazları; tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar; saatçi eşyası; müzik aletleri; bunların aksam, parça ve aksesuarı - Optical, photographic, cinematographic, measuring, checking, precision, medical or surgical instruments and apparatus; clocks and watches; musical instruments; parts and accessories thereof	193	241	324	390	354
Silahlar ve mühimmat; bunların aksam, parça ve aksesuarı Arms and ammunition; parts and accessories thereof	79	122	160	192	136
Muhtelif mamul eşya - Miscellaneous manufactured articles	1 065	1 235	1 653	2 078	1 750
Sanat eserleri, kolleksiyon eşyası ve antikalar Works of art, collectors' pieces and antiques	255	289	306	269	276

16.6 Bölümlere (harmonize sisteme) göre ithalat
Imports by sections (harmonized system)

(Milyon $ - Million $)

Bölümler - Sections	2005	2006	2007	2008	2009*
Toplam - Total	116 774	139 576	170 063	201 964	140 926
Canlı hayvanlar ve hayvansal ürünler - Live animals; animal products	190	205	264	318	287
Bitkisel ürünler - Vegetable products	1 250	1 214	2 536	4 508	2 991
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar; hayvansal, bitkisel mumlar Animal or vegetable fats and oils animal or vegetable waxes	724	907	796	1 658	1 094
Gıda sanayii müstahzarları; meşrubat, alkollü içki, sirke; tütün ve sigara - Prepared foodstuffs; beverages, spirits and vinegar; tobacco and manufactured tobacco substitutes	1 299	1 359	1 798	2 276	1 982
Mineral maddeler - Mineral products	21 916	29 859	34 991	49 629	31 109
Kimya sanayii ve buna bağlı sanayii ürünleri Chemical industry and affiliated industrial products	11 793	12 463	14 553	17 386	14 294
Plastikler ve mamulleri; kauçuk ve mamulleri Plastics and articles thereof; rubber and articles thereof	7 001	8 474	10 560	11 605	8 501
Deri, kösele, post, kürk vb. maddelerden ve bağırsaktan mamul eşya Raw hides and skins, leather, furskins and articles thereof; articles of animal gut	557	1 043	1 200	1 158	714
Ağaç ve ahşap eşya; mantar ve örülmeye elverişli maddelerden eşya Wood and articles of wood; cork and articles of cork; manufactures of straw, other plaiting materials; basketware and wickerwork	811	953	1 176	1 178	746
Odun, lifli selülozik maddelerin hamurları ve geri kazanılmış kağıt, karton vs. - Pulp of wood or of other fibrous cellulosic material; recovered paper paperboard and articles thereof	2 183	2 521	3 034	3 248	2 685
Dokumaya elverişli maddeler vb. mamul eşya - Textiles and textile articles	6 729	7 430	9 753	9 634	8 464
Ayakkabı, başlık, şemsiye, baston, kemer, yapma çiçek; saç mamul eşya vs. Footwear, headgear, umbrellas, riding-crops; articles of human hair	463	583	657	769	623
Taş, alçı, çimento, amyant, mika vb. maddelerden eşya; seramik ve cam Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica or similar materials; ceramic products; glass and glassware	925	1 235	1 370	1 403	1 075
İnci; kıymetli taş ve metal; kıymetli metallerle kaplama metaller vb. eşya; metal para - Natural or cultured pearls, precious or semi-precious stones, precious metals, metals clad with precious metal and articles thereof; coin	4 227	4 406	5 906	5 654	2 004
Adi metaller ve adi metallerden eşya - Base metals and articles of base metal	13 848	19 065	25 776	33 425	17 975
Makina ve cihazlar; elektrik malzemesi; ses ve görüntü kaydedici, kaydedilen ses ve görüntüyü tekrar veren cihazlar vb. aksam, parça ve teferruatı Machinery and mechanical appliances; electrical equipment; parts thereof; sound recorders and reproducers, television image and sound recorders and reproducers and parts and accessories of such articles	26 783	29 880	35 866	36 432	29 388
Nakil vasıtaları - Vehicles, aircraft, vessels	12 116	13 328	14 424	15 592	11 971
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar alet ve cihazları; tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar; saatçi eşyası; müzik aletleri; bunların aksam, parça ve aksesuarı - Optical, photographic, cinematographic, measuring, checking, precision, medical or surgical instruments and apparatus; clocks and watches; musical instruments; parts and accessories thereof	2 639	2 902	3 237	3 715	3 042
Silahlar ve mühimmat; bunların aksam, parça ve aksesuarı Arms and ammunition; parts and accessories thereof	109	100	60	60	115
Muhtelif mamul eşya - Miscellaneous manufactured articles	1 062	1 356	1 738	1 901	1 426
Sanat eserleri, kolleksiyon eşyası ve antikalar Works of art, collectors' pieces and antiques	149	294	367	414	443

16.7 Dış ticaret endeksleri - Foreign trade indices (2003=100)

USSS, 3. Rev - ISIC Rev.3	2005	2006	2007	2008	2009
İhracat - Exports					
Miktar endeksi - Quantity index					
Genel endeks - General index	126.2	141.3	157.0	166.7	154.8
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	93.0	112.5	100.6	108.3	116.5
Balıkçılık - Fishing	165.5	170.1	180.4	239.2	218.4
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	134.5	166.7	206.9	242.4	248.8
İmalat - Manufacturing	127.8	142.4	159.4	169.0	155.5
Miktar endeksi değişim oranları					
Percentage rate of change of quantity index					
Genel endeks - General index	10.5	12.0	11.1	6.2	-7.2
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	3.1	21.0	-10.5	7.6	7.6
Balıkçılık - Fishing	51.0	2.8	6.1	32.6	-8.7
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	14.9	23.9	24.1	17.1	2.7
İmalat - Manufacturing	10.6	11.4	12.0	6.0	-8.0
Birim değer endeksi - Unit value index					
Genel endeks - General index	122.9	127.7	144.5	167.5	139.7
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	168.3	145.0	174.6	171.1	176.0
Balıkçılık - Fishing	102.2	94.8	108.6	124.4	107.2
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	128.0	146.5	171.1	189.5	144.2
İmalat - Manufacturing	121.0	126.6	142.8	166.8	138.3
Birim değer endeksi değişim oranları					
Percentage rate of change of unit value index					
Genel endeks - General index	5.7	3.9	13.1	16.0	-16.6
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	27.8	-13.9	20.4	-2.0	2.9
Balıkçılık - Fishing	-7.3	-7.2	14.5	14.6	-13.9
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	10.0	14.5	16.7	10.8	-23.9
İmalat - Manufacturing	4.7	4.6	12.7	16.9	-17.1
İthalat - Import					
Miktar endeksi - Quantity index					
Genel endeks - General index	136.1	147.7	166.6	164.1	143.2
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	104.2	99.6	142.0	148.6	128.2
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	107.5	116.3	124.8	120.1	101.8
İmalat - Manufacturing	144.2	156.9	177.2	174.7	153.4
Miktar endeksi değişim oranları					
Percentage rate of change of quantity index					
Genel endeks - General index	11.9	8.5	12.8	-1.5	-12.7
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	11.7	-4.4	42.5	4.6	-13.7
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	6.0	8.3	7.3	-3.7	-15.3
İmalat - Manufacturing	13.2	8.8	13.0	-1.4	-12.2
Birim değer endeksi - Unit value index					
Genel endeks - General index	123.3	134.1	147.2	177.5	141.9
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	105.4	113.9	128.9	169.7	141.3
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	168.3	209.3	224.9	329.0	224.7
İmalat - Manufacturing	116.8	124.0	135.7	154.4	129.9
Birim değer endeksi değişim oranları					
Percentage rate of change of unit value index					
Genel endeks - General index	7.1	8.8	9.8	20.6	-20.1
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	-7.8	8.1	13.1	31.7	-16.7
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	40.2	24.4	7.4	46.3	-31.7
İmalat - Manufacturing	3.4	6.1	9.5	13.8	-15.9

16.8 İBBS'ye göre ihracat ve ithalat, 2007 - 2009*

Exports and imports by SRE, 2007 - 2009*

(Milyon $ - Million $)

İBBS - SRE	**İhracat** - Exports			**İthalat** - Imports		
	2007	2008	2009*	2007	2008	2009*
TR Türkiye - Turkey	107 272	132 027	102 129	170 063	201 964	140 926
TR1 İstanbul						
TR10						
İstanbul	59 645	73 504	55 541	98 977	111 311	78 739
TR2 Batı Marmara - West Marmara						
TR21						
Tekirdağ	528	578	483	494	612	474
Edirne	94	103	93	57	171	84
Kırklareli	36	64	69	100	154	61
TR22						
Balıkesir	317	346	365	299	470	309
Çanakkale	97	157	86	39	38	22
TR3 Ege - Aegean						
TR31						
İzmir	6 431	7 823	6 118	7 034	8 313	6 267
TR32						
Aydın	466	548	422	130	151	128
Denizli	2 010	2 197	1 587	1 376	1 635	1 146
Muğla	192	235	194	94	118	142
TR33						
Manisa	867	1 019	912	696	845	599
Afyonkarahisar	194	238	209	32	34	40
Kütahya	89	114	102	79	91	81
Uşak	115	117	97	81	81	85
TR4 Doğu Marmara - East Marmara						
TR41						
Bursa	9 076	11 114	9 057	7 646	8 829	7 082
Eskişehir	507	611	558	388	512	413
Bilecik	55	48	33	49	63	47
TR42						
Kocaeli	5 860	8 469	4 558	18 957	25 774	14 348
Sakarya	3 523	2 913	1 722	2 019	1 709	909
Düzce	55	90	64	58	67	49
Bolu	34	47	46	91	138	99
Yalova	23	43	34	20	39	37
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia						
TR51						
Ankara	4 241	5 361	4 909	16 821	23 288	16 492
TR52						
Konya	694	871	735	696	775	583
Karaman	127	158	146	60	49	43

16.8 İBBS'ye göre ihracat ve ithalat, 2007 - 2009* (devam)
Exports and imports by SRE, 2007 - 2009* (continued)

(Milyon $ - Million $)

İBBS - SRE	**İhracat** - Exports			**İthalat** - Imports		
	2007	2008	2009*	2007	2008	2009*
TR6 Akdeniz - Mediterranean						
TR61						
Antalya	651	725	654	463	617	460
Isparta	94	88	75	53	43	32
Burdur	91	190	162	57	45	22
TR62						
Adana	1 166	1 304	1 135	1 919	2 152	1 693
Mersin	893	1 076	1 048	733	957	689
TR63						
Hatay	1 200	1 762	1 417	2 485	3 345	2 712
Kahramanmaraş	326	379	431	812	531	546
Osmaniye	3	7	10	36	48	28
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia						
TR71						
Kırıkkale	3	9	6	3	4	2
Aksaray	43	69	57	50	48	32
Niğde	41	46	36	43	32	15
Nevşehir	16	18	21	35	56	14
Kırşehir	83	103	112	48	100	86
TR72						
Kayseri	978	1 122	963	1 291	1 388	1 002
Sivas	35	44	37	51	38	87
Yozgat	22	9	9	16	19	14
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea						
TR81						
Zonguldak	225	486	438	1 600	2 192	1 391
Karabük	18	30	58	144	270	214
Bartın	4	10	15	17	8	9
TR82						
Kastamonu	114	260	83	56	78	38
Çankırı	6	14	18	6	7	8
Sinop	18	16	20	2	5	4
TR83						
Samsun	218	460	304	522	784	479
Tokat	16	21	22	19	18	14
Çorum	81	112	99	36	72	68
Amasya	22	26	22	13	28	13
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea						
TR90						
Trabzon	893	911	816	95	114	81
Ordu	286	317	205	89	106	69
Giresun	100	113	102	9	19	6
Rize	372	345	260	15	36	16
Artvin	60	92	55	51	56	49
Gümüşhane	0	0	0	1	0	0

16.8 İBBS' ye göre ihracat ve ithalat, 2007 - 2009* (devam)
Exports and imports by SRE, 2007 - 2009* (continued)

(Milyon $ - Million $)

İBBS - SRE	**İhracat** - Exports			**İthalat** - Imports		
	2007	2008	2009*	2007	2008	2009*
TRA Kuzeydoğu Anadolu						
North East Anatolia						
TRA1						
Erzurum	27	34	24	35	34	57
Erzincan	1	6	10	5	3	1
Bayburt	1	0	0	2	1	1
TRA2						
Ağrı	28	51	44	57	77	45
Kars	57	0	0	0	1	1
Iğdır	69	86	80	3	2	2
Ardahan	0	1	2	0	0	0
TRB Ortadoğu Anadolu						
Central East Anatolia						
TRB1						
Malatya	181	256	221	57	56	47
Elazığ	58	45	30	23	30	37
Bingöl	1	1	1	0	0	0
Tunceli	0	0	0	0	0	0
TRB2						
Van	13	13	17	13	5	13
Muş	1	0	7	1	0	3
Bitlis	6	5	3	1	1	1
Hakkari	179	203	399	6	9	8
TRC Güneydoğu Anadolu						
South East Anatolia						
TRC1						
Gaziantep	2 448	3 237	2 952	2 269	2 793	2 127
Adıyaman	29	59	58	52	36	33
Kilis	13	24	16	35	34	26
TRC2						
Şanlıurfa	86	147	128	195	226	196
Diyarbakır	84	92	116	36	33	24
TRC3						
Mardin	317	434	550	71	69	60
Batman	41	13	16	9	19	16
Şırnak	265	383	607	95	18	7
Siirt	4	1	1	9	14	15
Belirsiz - Nonspecified	10	1	19	24	20	26

Not. Firma vergi kimlik numaralarının bağlı olduğu illere göre oluşturulmuştur.

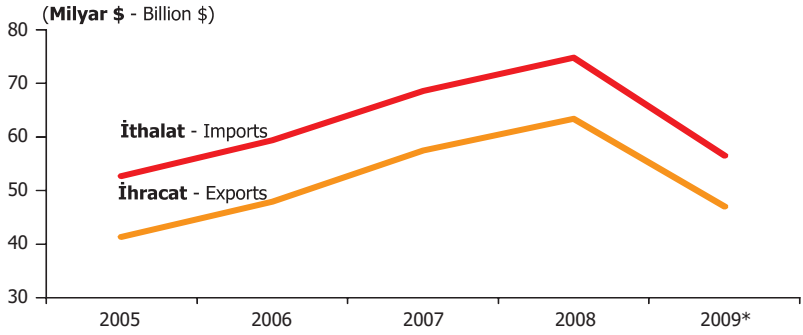
Note. According to the tax numbers of the firms located in province.

16.9 Ülke grupları ve seçilmiş ülkelere göre ihracat
Exports by country groups and selected countries

(Milyon $ - Million $)

	2005	2006	2007	2008	2009*
Toplam - Total	73 476	85 535	107 272	132 027	102 129
Avrupa Birliği Ülkeleri (AB) - E.U Countries (EU) (27)	41 365	47 935	60 399	63 390	46 985
Türkiye Serbest Bölgeleri - Free Zones in Turkey	2 973	2 967	2 943	3 008	1 957
Sınır Ticaret Merkezleri - Border Trade Centers	-	-	0	7	-
Diğer ülkeler - Other countries	29 138	34 633	43 930	65 622	53 187
Diğer Avrupa (AB hariç) - Other European Countries	5 855	7 962	10 843	15 678	11 358
Kuzey Afrika - North African Countries	2 544	3 097	4 030	5 850	7 447
Diğer Afrika - Other African Countries	1 087	1 469	1 947	3 212	2 732
Kuzey Amerika - North American Countries	5 276	5 439	4 541	4 802	3 563
Orta Amerika ve Karayipler - Central America and Caraips	411	548	549	829	597
Güney Amerika - South America Countries	274	341	514	901	678
Yakın ve Orta Doğu - Near and Middle Eastern	10 184	11 316	15 081	25 430	19 187
Diğer Asya - Other Asian Countries	3 029	3 942	5 227	7 074	6 704
Avustralya ve Yeni Zelanda - Australia and New Zealand	271	327	343	435	360
Diğer ülke ve bölgeler - Other countries	208	192	857	1 410	561
Seçilmiş ülke grupları - Selected country groups					
OECD Ülkeleri - OECD Countries	44 355	54 481	65 675	70 472	54 227
Avrupa Serbest Ticaret İşbirliği (EFTA) - EFTA Countries	821	1 189	1 328	3 262	4 327
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ) Organization of Blacksea Economic Co-operation	8 620	11 584	16 784	20 867	12 315
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Organization for Economic Co-operation	2 670	3 341	4 700	6 248	5 945
Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) - New Independent States	5 057	6 993	10 088	13 938	8 742
Türk Cumhuriyetleri - Turkish Republics	1 409	1 982	2 874	3 749	3 397
İslam Konferansı Teşkilatı (İKT) Organization of Islamic Conference	13 061	15 007	20 311	32 597	28 663

AB Ülkeleri ile ihracat ve ithalat - Exports and imports by EU Countries

Veri için tablo 16.9-16.10'a bakınız.
For data, see table 16.9-16.10.

16.10 Ülke grupları ve seçilmiş ülkelere göre ithalat
Imports by country groups and selected countries

(Milyon $ - Million $)

	2005	2006	2007	2008	2009*
Toplam - Total	116 774	139 576	170 063	201 964	140 926
Avrupa Birliği Ülkeleri (AB) - E.U Countries (EU) (27)	52 696	59 401	68 612	74 802	56 594
Türkiye Serbest Bölgeleri - Free Zones in Turkey	760	944	1 224	1 334	965
Diğer ülkeler - Other countries	63 318	79 231	100 227	125 827	83 366
Diğer Avrupa (AB hariç) - Other European Countries	20 386	25 695	34 254	44 196	26 156
Kuzey Afrika - North African Countries	4 212	4 878	3 616	5 267	3 542
Diğer Afrika - Other African Countries	1 835	2 526	3 168	2 503	2 158
Kuzey Amerika - North American Countries	5 823	6 936	9 033	13 404	9 512
Orta Amerika ve Karayipler - Central America and Caraips	287	335	448	560	476
Güney Amerika - South America Countries	1 747	2 131	2 671	3 260	2 286
Yakın ve Orta Doğu - Near and Middle Eastern	7 967	10 568	12 641	17 628	9 596
Diğer Asya - Other Asian Countries	20 581	25 658	33 658	38 087	28 860
Avustralya ve Yeni Zelanda - Australia and New Zealand	321	399	672	876	648
Diğer ülke ve bölgeler - Other countries	158	105	66	45	133
Seçilmiş ülke grupları - Selected country groups					
OECD Ülkeleri - OECD Countries	66 107	77 813	91 857	102 902	75 150
Avrupa Serbest Ticaret İşbirliği (EFTA) - EFTA Countries	4 440	4 522	5 775	6 218	2 781
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ) Organization of Blacksea Economic Co-operation	20 480	27 021	34 809	45 632	28 567
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Organization for Economic Co-operation	5 108	8 102	9 972	13 221	6 742
Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) - New Independent States	17 253	23 373	31 263	42 614	26 045
Türk Cumhuriyetleri - Turkish Republics	1 267	1 967	2 669	4 279	2 605
İslam Konferansı Teşkilatı (İKT) Organization of Islamic Conference	14 459	19 111	21 524	29 179	17 706

16.11 En çok ithalat ve ihracat yapılan 10 ülke, 2009
First 10 countries by exports and imports, 2009

	İthalat - Imports			**İhracat** - Exports	
	(Milyon $) (Million $)	(%)		**(Milyon $)** (Million $)	(%)
Toplam - Total	140 926	100.0	**Toplam** - Total	102 129	100.0
Rusya Fed. - Russia Fed.	19 720	14.0	**Almanya -** Germany	9 788	9.6
Almanya - Germany	14 100	10.0	**Fransa -** France	6 209	6.1
Çin - China	12 677	9.0	**İngiltere -** United Kingdom	5 918	5.8
ABD - USA	8 574	6.1	**İtalya -** Italy	5 892	5.8
İtalya - Italy	7 675	5.4	**Irak -** Iraq	5 123	5.0
Fransa - France	7 092	5.0	**İsviçre -** Switzerland	3 932	3.8
İspanya - Spain	3 778	2.7	**ABD -** USA	3 225	3.2
İngiltere - United Kingdom	3 474	2.5	**Rusya Fed. -** Russia Fed.	3 202	3.1
İran - Iran	3 406	2.4	**BAE -** UAE	2 899	2.8
Ukrayna - Ukraine	3 156	2.2	**İspanya -** Spain	2 824	2.8
Diğer - Others	57 274	40.6	**Diğer** - Others	53 117	52.0

	Sayfa Page	
Açıklama	**292**	Explanation
17.1 Toptan eşya fiyat endeksi [1994=100]	**295**	17.1 Wholesale price index [1994=100]
17.2 Üretici fiyatları endeksi [2003=100]	**296**	17.2 Producer price index [2003=100]
17.3 Toptan eşya fiyat endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı] [1994=100]	**297**	17.3 Wholesale price index [Rate of change on averages of the twelve months base] [1994=100]
17.4 Üretici fiyatları endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı] [2003=100]	**298**	17.4 Producer price index [Rate of change on averages of the twelve months base] [2003=100]
17.5 Kentsel yerler tüketici fiyat endeksi [1994=100]	**299**	17.5 Urban areas consumer price index [1994=100]
17.6 Tüketici fiyatları endeksi [2003=100]	**299**	17.6 Consumer price index [2003=100]
17.7 Kentsel yerler tüketici fiyat endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı] [1994=100]	**300**	17.7 Urban areas consumer price index [Rate of change on averages of the twelve months base] [1994=100]
17.8 Tüketici fiyatları endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı] [2003=100]	**300**	17.8 Consumer price index [Rate of change on averages of the twelve months base] [2003=100]
17.9 İBBS 2'ye göre tüketici fiyatları endeksi ve değişim oranı [2003=100]	**301**	17.9 Rate of change of the consumer price index and indices by SRE 2 [2003=100]
17.10 Çiftçinin eline geçen fiyatlar	**302**	17.10 Prices received by farmers

FİYAT VE ENDEKSLER

Toptan Eşya Fiyat Endeksi (1994=100 temel yıllı)

Toptan Eşya Fiyat Endeksi Laspeyres formülüne göre dört ana sektör (tarım, avcılık ve ormancılık, madencilik ve taşocakçılığı, imalat sanayi, elektrik, doğal gaz, su) ve tüm grup için derlenmektedir. Endeks ulusaldır ve 678 madde ve ulusal üretim paylaşımında önemli paylara sahip yaklaşık 1300 firmayı kapsamaktadır.

Maddeler ISIC, Rev.3'e uygun olarak sınıflandırılmıştır. Tüm üreticiler (üretim payında belirli bir paya sahip toptan eşya birimleri) kapsam dahiline alınmıştır. İhracatların değeri malların toplam değerinden çıkartılmıştır. İthalatlar kapsam dışı bırakılmıştır.

Malların fiyatları (sebzeler, meyveler ve balıklar hariç) her ayın 5'inci, 15'inci ve 25'inci günlerinde daha önceden örnekleme yoluyla belirlenen kuruluşlardan derlenmektedir. Sebze, meyve ve balıklar için fiyatlar ayın en fazla 27'sine kadar toplanır ve bu fiyatlar her maddenin ortalama fiyatının elde edilebilmesi için miktarları ile ağırlıklandırılır. Fiyatlar peşin değerlerdir ve fiyatlara Katma Değer Vergisi dahil edilmiştir.

2005 yılı Ocak ayından itibaren 4 ana sektör ve alt sektörler için endeks hesaplanmaktadır.

Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE)

Kentsel Yerler Tüketici Fiyat Endeksi (1994=100 temel yıllı)

TÜFE'nin temel başlığı 1994=100 bazlı Kentsel Yerler Tüketici Fiyat Endeksi'dir. 1994=100 bazlı endeksin coğrafi kapsamı 20 001 ve üzeri nüfusa sahip kentsel yerleşim yerleridir.

Tüketici fiyatlarında kullanılan ağırlıklar Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcaması Anketi'nin sonuçlarından elde edilmektedir.

1994=100 temel yıllı endeks COICOP'un (Amaca Göre Bireysel Tüketim Sınıflaması) 10 ana harcama gruplu sınıflamasına göre oluşturulmuştur.

Taze sebze ve meyveler dışında malların mevcut fiyatları, ay boyunca olası fiyat değişimlerinin gözlenebilmesi için, ayın 10'uncu ve 20'inci günlerini içine alan periyotlarda ayda iki kez derlenmektedir. Taze meyve ve sebzelerin fiyatları nispeten daha büyük değişimler gösterdiği için, bu maddelerin fiyatları haftada bir derlenmektedir. Kiralara ait bilgiler ayda bir toplanmaktadır.

Endeks dahilinde kapsanan malların fiyatları vergilerin kapsandığı fakat hiç bir depozitonun kapsanmadığı peşin perakende satış fiyatlarıdır. Malların ortalama fiyatları farklı kuruluşlardan derlenmektedir ve mal çeşidi ağırlığı ve kuruluş ağırlığı kullanılarak hesaplanmaktadır.

Kamuoyu her ayın 3'ünde yayımlanan bir haber bülteni ile TÜFE'deki değişim oranları hakkında bilgilendirilmektedir.

PRICES AND INDEXES

Wholesale Price Index (1994=100 based)

Wholesale Price Index is compiled for all items and for four main sectors (agriculture, hunting and forestry, mining and stone quarrying, manufacturing industry, electricity, natural gas, water) according to the Laspeyres formula. The index is nationwide and covers 678 items and approximately 1300 firms that have an important nationwide share in production.

Items are classified as in line with ISIC, Revision 3. All producer/wholesale units that have a certain share in production are covered. The value of exports is subtracted from the total value of commodities. Importers are excluded.

Prices of commodities (except vegetables, fruits and fishes) are collected from the sampled establishments on the 5th, 15th and 25th days of each month. For vegetables, fruits and fishes, prices up to 27th day of the month are collected and these prices are weighted by quantities to obtain average price for each item. Prices include VAT and in cash.

Indices have been calculated for four main sectors and sub-sectors since January 2005.

Consumer Price Index (CPI)

Urban Areas Consumer Price Index (1994=100 based)

The title of principal CPI is 1994=100 Based Urban Places Consumer Price Index. Geographical coverage of the 1994=100 based index is the urban settlements with a population of 20 001 and above.

The weights employed in consumer prices are obtained from the results of the Household Income and Consumption Expenditures Survey.

The 1994=100 base year index was constructed according to the 10-digit major expenditure group classification of COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose).

The monthly current prices of commodities, except for fresh fruits and vegetables, are collected twice a month on the 10th and 20th days to observe the possible price variations throughout the month. Since the prices of fresh fruits and vegetables tend to show relatively larger variations, their prices are compiled once a week. The information on rent is gathered once a month.

The prices of commodities included within the index are cash retail prices including tax but excluding any deposits. Average prices of commodities collected from different establishments are computed using establishment weights and commodity type weights.

The public is informed about the rate of change in the CPI through a News Bulletin published on the 3rd day of each month.

Kurumumuz 1994 yılında, nüfusu 20 000'in üzerinde olan 62 yerleşim yerinde uygulanan "Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcamaları Anketi" sonuçlarına dayalı olarak Türkiye, 7 bölge ve 19 büyükşehir kapsamında 1994=100 temel yıllı Kentsel Yerler Tüketici Fiyatları Endeksini yayımlamaya başlamıştır. 2005 yılı Ocak ayından itibaren 10 ana harcama grubu için endeks hesaplanmaktadır.

New consumer price indexes in this bulletin based on the results of the "Household Consumers Expenditures and Income Survey" carried out in 1994 for urban areas in 62 urban settlement's with a population of more than 20 000, have been prepared for Turkey, 7 regions and 19 cities. Indices have been calculated for 10 main expenditure groups since January 2005.

Tüketici Fiyat Endeksi (2003=100 temel yıllı)

Consumer Price Index (2003=100 based)

2003=100 temel yıllı TÜFE, Türkiye'nin ekonomik sınırları içindeki tüm parasal tüketim harcamalarını kapsamaktadır. Yaşadıkları yer ve gelir dağılımına bakılmaksızın tüm özel ve kurumsal hanehalklarının ve yabancı turistlerin harcamaları dahil edilmiştir.

2003=100 based CPI covers all household monetary consumption expenditure which takes place on the economic territory. Expenditures of all private and institutional households, and foreign visitors (domestic concept) are included irrespective of the area which they live (urban/rural) or their position in the income distribution.

TÜFE'de kullanılan ağırlıklar Hanehalkı Bütçe Anketi'nin sonuçlarından elde edilmektedir. TÜFE zincirleme Laspeyres formülüne göre hesaplanmakta ve her yıl mal ve hizmetlerin ağırlıkları güncellenmektedir.

The weights employed in CPI are obtained from the results of the Household Budget Survey. CPI is annually chained according to the Laspeyres formula with annually updated weights.

2003=100 temel yıllı endeks COICOP'un (Amaca Göre Bireysel Tüketim Sınıflaması) 12 ana harcama gruplu sınıflamasına göre oluşturulmuştur. TÜFE tüm Türkiye ve 26 İstatistiki Bölge için hesaplanmaktadır.

The 2003=100 base year index was constructed according to the 12-digit major expenditure group classification of COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose). CPI is compiled for whole country and for 26 Statistical Regions (NUTS 2).

Taze sebze ve meyveler dışında malların mevcut fiyatları, ay boyunca olası fiyat değişimlerinin gözlenebilmesi için, ayın 10'uncu ve 20'inci günlerini içine alan periyotlarda ayda iki kez derlenmektedir. Taze meyve ve sebzelerin fiyatları nispeten daha büyük değişimler gösterdiği için, bu maddelerin fiyatları haftada bir derlenmektedir. Kiralara ait bilgiler ayda bir toplanmaktadır.

The monthly current prices of commodities, except for fresh fruits and vegetables, are collected twice a month on the 10th and 20th days to observe the possible price variations throughout the month. Since the prices of fresh fruits and vegetables tend to show relatively larger variations, their prices are collected once a week. The information on rent is gathered once a month.

Endeks dahilinde kapsanan malların fiyatları vergilerin kapsandığı fakat hiç bir depozitonun kapsanmadığı peşin perakende satış fiyatlarıdır.

The prices of commodities included within the index are cash retail prices including tax but excluding any deposits.

Kamuoyu her ayın 3. işgününde yayımlanan bir haber bülteni ile TÜFE'deki değişim oranları hakkında bilgilendirilmektedir.

The public is informed about the rate of change in the CPI through a News Bulletin published on the 3rd working day of each month.

Üretici Fiyat Endeksleri (ÜFE)
Üretici Fiyatları Endeksi (2003=100 temel yıllı)

Producer Price Indexes (PPI)
Producer Price Index (2003=100 based)

Üretici Fiyatları Endeksleri zincirleme Laspeyres formülüne göre dört ana sektör (tarım, avcılık ve ormancılık, madencilik ve taşocakçılığı, imalat sanayi, elektrik, doğal gaz, su) ve tüm grup için derlenmektedir. Endeks ulusaldır ve ürün kapsamı ve ağırlıkları her yıl güncellenmektedir.

Producer Price Index compiled for all items and for four main sectors (agriculture, hunting and forestry, mining and stone quarrying, manufacturing industry, electricity, natural gas, water) according to the Laspeyres formula. The index is nationwide and product coverage and weights are annually updated.

Maddeler NACE, Rev.1'e uygun olarak sınıflandırılmıştır. Tüm üreticiler kapsam dahiline alınmıştır. İhracatların değeri malların toplam değerinden çıkartılmıştır. İthalatlar kapsam dışı bırakılmıştır.

Items are classified as in line with NACE, Revision 1. All producer units have a certain share in production are covered. The value of exports is subtracted from the total value of commodities. Importers are excluded.

Malların fiyatları (sebzeler, meyveler ve balıklar hariç) her ayın 5'inci, 15'inci ve 25'inci günlerinde daha önceden örnekleme yoluyla belirlenen firmalardan derlenmektedir. Sebze, meyve ve balıklar için fiyatlar ayın en fazla 27'sine kadar toplanır ve bu fiyatlar her maddenin ortalama fiyatının elde edilebilmesi için miktarları ile ağırlıklandırılır. Fiyatlar peşin değerlerdir ve fiyatlara vergiler dahil edilmemiştir.

Prices of commodities (except vegetables, fruits and fishes) are collected from the sampled establishments on the 5th, 15th and 25th days of each month. For vegetables, fruits and fishes, prices up to 27th day of the month are collected and these prices are weighted by quantities to obtain average price for each item. Prices are in cash and excluding any deductible taxes.

Kamuoyu her ayın 3. işgününde yayımlanan bir haber bülteni ile ÜFE'deki değişim oranları hakkında bilgilendirilmektedir.

The public is informed about the rate of change in the PPI through a News Bulletin published on the 3rd working day of each month.

Çiftçinin Eline Geçen Fiyatlar

Yayında yer alan fiyatlar, çiftçi tarafından üretilen ve doğrudan satışı yapılan ürünlerin ilk el toptan ve perakende fiyatlarıdır.

Fiyatlar, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın il ve ilçe teşkilatında görev alan personeli tarafından, farklı fiyat kanallarından aylık olarak derlenmektedir.

Bu kanallar;
Tarla ürünleri için;
Tüccar ve fabrika (toptan fiyatlar)
Sebze ve meyve için;
Hal ve tüccar (toptan fiyatlar),
Üretici pazarı (1. ve 2. hafta perakende fiyatlar)
Hayvansal ürünler için;
Tüccar ve fabrika (toptan fiyatlar),
Üretici pazarı (perakende fiyatlar)
Canlı hayvanlar için;
Tüccar, hayvan pazarı.

Ürün fiyatları çeşitli sebeplerle ilden ile farklılık gösterebilmektedir. İhracat sözleşmeleri sebebiyle yapılan yöresel alımlar, ürünler arası kalite farkı, taban fiyat uygulaması, yıllık rekolte ve stok durumları bu sebeplerden bazılarıdır. Ayrıca ürünlerin pazara çıkışının iklim şartlarına göre değişiklik göstermesi sebebiyle de fiyat farklılıkları oluşabilmektedir.

Herhangi bir ilde üretimi olup, fiyatı derlenemeyen ürünler için bu ile en yakın illerin ortalama fiyatları kullanılmıştır.

Prices Received by Farmers

The prices in the publication are the first-hand wholesale or retail prices of agricultural products produced and directly sold by farmers.

Prices are collected monthly from different price channels by the staff assigned to province and district offices of Ministry of Agriculture and Rural Affairs.

These price channels are;
For field crops;
Merchant and factory (wholesale prices)
For vegetables and fruits;
Market and merchant (wholesale prices),
Producer bazaar (1st and 2nd week retail prices)
For animal products;
Merchant and factory (wholesale prices),
Producer bazaar (retail prices)
For livestock;
Merchant, animal bazaar.

Product prices may differentiate among provinces due to several reasons. Local purchases originating from export contracts, quality differences between agricultural products, price-floor enforcements, annual yield and stock positions are some of these reasons. Additionally, price fluctuations may appear due to different marketing periods of agricultural products arising from climate conditions.

For the price of a product which is produced in the province but can not be collected it's price, average prices of the closest provinces are used.

17.1 Toptan eşya fiyat endeksi - Wholesale price index
[1994=100]

	2005	2006	2007	2008	2009
Genel endeks - All items	8 680.8	9 528.5	10 129.6	11 417.8	11 558.8
Tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık					
Agriculture, hunting, forestry and fishing	9 097.1	9 682.3	10 429.7	11 681.5	11 888.1
Tarım, avcılık - Agriculture and hunting	9 129.1	9 797.0	10 559.0	11 834.5	12 070.0
Ormancılık, tomrukçuluk - Forestry and logging	10 188.8	9 688.6	10 163.1	11 057.6	10 244.3
Balıkçılık, balık üretme çiftlikleri - Fishing, fish production farms	6 902.2	7 114.4	7 231.5	6 720.2	8 132.0
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	9 828.6	11 335.5	12 394.6	15 226.8	16 471.2
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal, lignite and peat	8 629.3	9 549.2	10 824.9	13 309.7	15 348.6
Ham petrol ve doğalgaz çıkarımı					
Crude petroleum and natural gas	13 884.9	18 393.7	19 890.4	27 727.0	22 199.1
Metal cevheri madenciliği - Metal ore mining	10 448.8	12 589.4	13 526.4	20 153.7	20 634.9
Taşocakçılığı ve diğer madenler - Quarrying and other mining	6 743.4	7 188.3	7 522.8	7 976.9	9 680.1
İmalat sanayii - Manufacturing	8 590.7	9 430.9	9 957.6	11 127.8	11 063.8
Gıda ürünleri ve içecek imalatı - Food, beverages products	8 441.8	8 470.0	9 281.7	10 543.4	11 124.5
Tütün ürünleri imalatı - Tobacco products	11 509.3	14 212.4	14 510.0	14 426.9	15 809.3
Tekstil ürünleri imalatı - Textile products	5 365.3	5 722.2	5 955.5	6 263.1	6 718.4
Giyim eşyası imalatı - Clothing products	8 748.0	9 026.5	9 762.9	9 979.1	10 342.2
Deri mamul imalatı ve hizmetleri - Leather processing	7 919.5	8 511.3	9 051.3	9 326.3	9 684.4
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı					
Manufacture of wood and cork products	5 277.2	5 403.2	5 875.6	6 099.4	6 219.9
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı - Paper and paper products	4 861.9	5 352.6	5 704.9	5 644.6	5 866.5
Basım ve yayım - Printing, publishing	5 929.3	6 268.3	6 778.5	7 438.9	8 254.6
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri					
Coke, refined petroleum	18 257.6	23 049.5	23 254.1	31 555.1	26 032.4
Kimyasal madde ve ürünleri imalatı					
Chemicals and chemical products	5 788.6	5 981.6	6 237.0	6 985.5	6 789.2
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı					
Rubber and plastic products	6 041.1	6 595.1	7 009.1	7 475.7	7 812.6
Metalik olmayan diğer mineral ürün imalatı					
Other non-metallic mineral products	7 533.0	8 173.1	8 770.5	9 229.0	9 547.6
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	8 248.9	10 512.1	10 988.7	13 774.9	10 978.9
Metal eşya sanayii (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products (except machinery)	5 642.6	6 198.0	6 883.0	7 892.8	8 194.4
Makine ve teçhizat imalatı					
Manufacture of machinery and equipment	7 023.2	7 619.0	7 963.9	8 703.5	9 013.0
Büro makineleri imalatı - Official machinery production	3 496.2	3 590.2	3 400.1	3 245.7	3 764.9
Elektrikli makine ve cihazları imalatı					
Electrical machinery and apparatus	5 649.7	6 617.8	6 987.2	7 575.4	7 739.0
İletişim teçhizatı imalatı - Communication equipment products	3 463.3	3 552.8	3 303.8	3 130.3	3 563.1
Tıbbi, hassas ve optik aletler imalatı					
Medical, precision and optical instruments	5 377.4	5 702.9	5 839.5	5 541.9	6 555.3
Motorlu kara taşıtı, römork, yarı römork imalatı					
Motor vehicles and trailers	6 962.2	7 250.5	7 624.2	7 608.4	7 956.9
Diğer ulaşım araçlarının imalatı					
Other transport vehicles products	12 078.7	12 651.1	6 286.2	4 782.3	5 135.4
Mobilya imalatı - Furniture products	8 035.2	8 870.1	9 946.9	10 303.3	10 336.1
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	7 326.6	8 333.4	9 244.2	11 666.8	13 542.8
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı					
Electricity, production and distribution of gas	6 965.5	7 923.0	8 804.3	11 258.2	13 137.8
Suyun toplanması, arıtımı ve dağılımı					
Water collecting treatment and distribution	9 136.9	9 809.1	10 753.7	12 413.8	13 602.9

17.2 Üretici fiyatları endeksi - Producer price index
[2003=100]

	2005	2006	2007	2008	2009
Genel endeks - All items	121.3	132.6	141.0	158.9	160.9
Tarım - Agriculture	125.9	135.1	145.4	162.2	166.0
Tarım, avcılık ve ormancılık - Agriculture, hunting and forestry	125.4	134.4	144.8	162.2	165.1
Tarım, avcılık - Agriculture and hunting	125.4	134.8	145.3	162.9	166.1
Ormancılık, tomrukçuluk - Forestry and logging	126.1	120.0	125.8	136.9	126.8
Balıkçılık, balık üretme çiftlikleri - Fishing, fish production farms	150.1	172.1	174.9	162.6	196.7
Sanayi - Industry	120.1	131.8	139.8	157.9	159.5
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	124.1	142.2	155.4	191.0	206.6
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal, lignite and peat	128.4	142.0	161.0	198.0	228.3
Ham petrol ve doğalgaz çıkarımı - Crude petroleum and natural gas	139.9	185.3	200.3	279.3	223.6
Metal cevheri madenciliği - Metal ore mining	147.2	177.4	190.6	284.0	290.8
Taşocakçılığı ve diğer madenler - Quarrying and other mining	104.6	111.5	116.6	123.7	150.1
İmalat sanayii - Manufacturing	121.7	133.1	140.5	157.0	156.1
Gıda ürünleri ve içecek imalatı - Food, beverages products	123.2	123.6	135.4	153.8	162.3
Tütün ürünleri imalatı - Tobacco products	100.1	123.6	126.2	125.4	137.4
Tekstil ürünleri imalatı - Textile products	112.0	119.4	124.3	130.7	140.2
Giyim eşyası imalatı - Clothing products	104.9	108.3	117.1	119.7	124.0
Deri mamul imalatı ve hizmetleri - Leather processing	113.1	121.5	129.2	133.2	138.3
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı					
Manufacture of wood and cork products	119.9	122.8	133.5	138.6	141.3
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı - Paper and paper products	103.2	113.6	121.1	119.8	124.5
Basım ve yayım - Printing, publishing	123.9	131.0	141.7	155.5	172.5
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri					
Coke and refined petroleum	159.6	201.5	203.3	275.8	227.6
Kimyasal madde ve ürünleri imalatı					
Chemicals and chemical products	109.0	112.6	117.4	131.5	127.8
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı					
Rubber and plastic products	117.7	128.5	136.5	145.6	152.2
Metalik olmayan diğer mineral ürün imalatı					
Other non-metallic mineral products	137.6	149.3	160.2	168.6	174.4
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	137.7	175.5	183.4	229.9	183.2
Metal eşya sanayii (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products (except machinery)	125.1	137.4	152.6	175.0	181.7
Makine ve teçhizat imalatı					
Manufacture of machinery and equipment	115.0	124.7	130.4	142.5	147.5
Büro makineleri imalatı - Official machinery production	97.3	99.9	94.6	90.3	104.8
Elektrikli makine ve cihazları imalatı					
Electrical machinery and apparatus	125.1	146.5	154.7	167.7	171.3
İletişim teçhizatı imalatı - Communication equipment products	92.9	95.3	88.6	83.9	95.5
Tıbbi, hassas ve optik aletler imalatı					
Medical, precision and optical instruments	87.3	92.6	94.8	90.0	106.4
Motorlu kara taşıtı, römork, yarı römork imalatı					
Motor vehicles and trailers	104.4	108.8	114.4	114.1	119.4
Diğer ulaşım araçlarının imalatı					
Other transport vehicles products	164.7	172.5	85.7	65.2	70.0
Mobilya imalatı - Furniture products	113.9	125.8	141.1	146.1	146.6
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	99.3	112.5	124.8	157.5	182.9
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı					
Electricity, production and distribution of gas	100.3	114.1	126.8	162.1	189.2
Suyun toplanması, arıtımı ve dağılımı					
Water collecting treatment and distribution	94.7	101.7	111.5	128.7	141.1

17.3 Toptan eşya fiyat endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı]
Wholesale price index [Rate of change on averages of the twelve months base]
[1994=100] (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Genel endeks - All items	8.2	9.8	6.3	12.7	1.2
Tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık					
Agriculture, hunting, forestry and fishing	1.6	6.4	7.7	12.0	1.8
Tarım, avcılık - Agriculture and hunting	1.7	7.3	7.8	12.1	2.0
Ormancılık, tomrukçuluk - Forestry and logging	8.9	-4.9	4.9	8.8	-7.4
Balıkçılık, balık üretme çiftlikleri - Fishing, fish production farms	-14.4	3.1	1.7	-7.1	21.0
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	10.2	15.3	9.3	22.9	8.2
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal, lignite and peat	6.4	10.7	13.4	23.0	15.3
Ham petrol ve doğalgaz çıkarımı					
Crude petroleum and natural gas	15.8	32.5	8.1	39.4	-19.9
Metal cevheri madenciliği - Metal ore mining	16.7	20.5	7.4	49.0	2.4
Taşocakçılığı ve diğer madenler - Quarrying and other mining	4.4	6.6	4.7	6.0	21.4
İmalat sanayii - Manufacturing	11.0	9.8	5.6	11.8	-0.6
Gıda ürünleri ve içecek imalatı - Food, beverages products	5.3	0.3	9.6	13.6	5.5
Tütün ürünleri imalatı - Tobacco products	-7.0	23.5	2.1	-0.6	9.6
Tekstil ürünleri imalatı - Textile products	-2.3	6.7	4.1	5.2	7.3
Giyim eşyası imalatı - Clothing products	4.0	3.2	8.2	2.2	3.6
Deri mamul imalatı ve hizmetleri - Leather processing	3.9	7.5	6.4	3.0	3.8
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı					
Manufacture of wood and cork products	6.9	2.4	8.7	3.8	2.0
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı - Paper and paper products	-0.6	10.1	6.6	-1.1	3.9
Basım ve yayım - Printing, publishing	8.1	5.7	8.1	9.7	11.0
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri					
Coke and refined petroleum	37.0	26.3	0.9	35.7	-17.5
Kimyasal madde ve ürünleri imalatı					
Chemicals and chemical products	1.1	3.3	4.3	12.0	-2.8
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı					
Rubber and plastic products	6.2	9.2	6.3	6.7	4.5
Metalik olmayan diğer mineral ürün imalatı					
Other non-metallic mineral products	13.7	8.5	7.3	5.2	3.5
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	2.4	27.4	4.5	25.4	-20.3
Metal eşya sanayii (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products (except machinery)	6.2	9.8	11.1	14.7	3.8
Makine ve teçhizat imalatı					
Manufacture of machinery and equipment	4.4	8.5	4.5	9.3	3.6
Büro makineleri imalatı - Official machinery production	-8.9	2.7	-5.3	-4.5	16.0
Elektrikli makine ve cihazları imalatı					
Electrical machinery and apparatus	11.9	17.1	5.6	8.4	2.2
İletişim teçhizatı imalatı - Communication equipment products	-1.5	2.6	-7.0	-5.3	13.8
Tıbbi, hassas ve optik aletler imalatı					
Medical, precision and optical instruments	-2.2	6.1	2.4	-5.1	18.3
Motorlu kara taşıtı, römork, yarı römork imalatı					
Motor vehicles and trailers	-2.0	4.1	5.2	-0.2	4.6
Diğer ulaşım araçlarının imalatı					
Other transport vehicles products	59.8	4.7	-50.3	-23.9	7.4
Mobilya imalatı - Furniture products	10.7	10.4	12.1	3.6	0.3
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	0.7	13.7	10.9	26.2	16.1
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı					
Electricity, production and distribution of gas	3.1	13.8	11.1	27.9	16.7
Suyun toplanması, arıtımı ve dağılımı					
Water collecting treatment and distribution	-7.7	7.4	9.6	15.4	9.6

17.4 Üretici fiyatları endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı]
Producer price index [Rate of change on averages of the twelve months base]
[2003=100] (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Genel endeks - All items	5.9	9.3	6.3	12.7	1.2
Tarım - Agriculture	1.7	7.3	7.6	11.6	2.3
Tarım, avcılık ve ormancılık - Agriculture, hunting and forestry	1.6	7.2	7.7	12.0	1.8
Tarım, avcılık - Agriculture and hunting	1.5	7.5	7.8	12.1	2.0
Ormancılık, tomrukçuluk - Forestry and logging	5.8	-4.9	4.9	8.8	-7.4
Balıkçılık, balık üretme çiftlikleri - Fishing, fish production farms	7.6	14.7	1.7	-7.1	21.0
Sanayi - Industry	7.1	9.7	6.0	13.0	1.0
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	11.2	14.6	9.3	22.9	8.2
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal, lignite and peat	11.1	10.7	13.4	23.0	15.3
Ham petrol ve doğalgaz çıkarımı - Crude petroleum and natural gas	24.9	32.5	8.1	39.4	-19.9
Metal cevheri madenciliği - Metal ore mining	13.2	20.5	7.4	49.0	2.4
Taşocakçılığı ve diğer madenler - Quarrying and other mining	1.5	6.6	4.7	6.0	21.4
İmalat sanayii - Manufacturing	7.6	9.3	5.6	11.8	-0.6
Gıda ürünleri ve içecek imalatı - Food, beverages products	7.0	0.3	9.6	13.6	5.5
Tütün ürünleri imalatı - Tobacco products	-3.4	23.5	2.1	-0.6	9.6
Tekstil ürünleri imalatı - Textile products	-0.9	6.7	4.1	5.2	7.3
Giyim eşyası imalatı - Clothing products	1.2	3.2	8.2	2.2	3.6
Deri mamul imalatı ve hizmetleri - Leather processing	3.1	7.5	6.4	3.0	3.8
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı					
Manufacture of wood and cork products	7.6	2.4	8.7	3.8	2.0
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı - Paper and paper products	2.2	10.1	6.6	-1.1	3.9
Basım ve yayım - Printing, publishing	9.5	5.7	8.1	9.7	11.0
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri					
Coke and refined petroleum	27.9	26.3	0.9	35.7	-17.5
Kimyasal madde ve ürünleri imalatı					
Chemicals and chemical products	2.5	3.3	4.3	12.0	-2.8
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı					
Rubber and plastic products	7.8	9.2	6.3	6.7	4.5
Metalik olmayan diğer mineral ürün imalatı					
Other non-metallic mineral products	15.4	8.5	7.3	5.2	3.5
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	-0.5	27.4	4.5	25.4	-20.3
Metal eşya sanayii (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products (except machinery)	13.7	9.9	11.1	14.7	3.8
Makine ve teçhizat imalatı					
Manufacture of machinery and equipment	6.9	8.5	4.5	9.3	3.6
Büro makineleri imalatı - Official machinery production	-0.3	2.7	-5.3	-4.5	16.0
Elektrikli makine ve cihazları imalatı					
Electrical machinery and apparatus	10.4	17.1	5.6	8.4	2.2
İletişim teçhizatı imalatı - Communication equipment products	2.5	2.6	-7.0	-5.3	13.8
Tıbbi, hassas ve optik aletler imalatı					
Medical, precision and optical instruments	-11.5	6.1	2.4	-5.1	18.3
Motorlu kara taşıtı, römork, yarı römork imalatı					
Motor vehicles and trailers	-0.8	4.1	5.2	-0.2	4.6
Diğer ulaşım araçlarının imalatı					
Other transport vehicles products	59.6	4.7	-50.3	-23.9	7.4
Mobilya imalatı - Furniture products	2.2	10.4	12.1	3.6	0.3
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	-0.9	13.4	10.9	26.2	16.1
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı					
Electricity, production and distribution of gas	0.9	13.8	11.1	27.9	16.7
Suyun toplanması, arıtımı ve dağılımı					
Water collecting treatment and distribution	-8.4	7.4	9.6	15.4	9.6

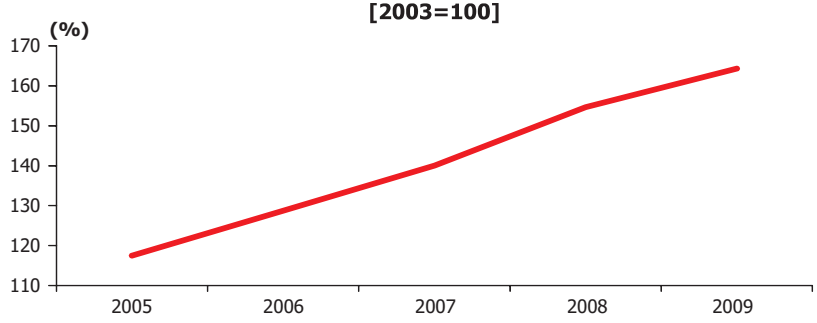
17.5 Kentsel yerler tüketici fiyat endeksi - Urban areas consumer price index
[1994=100]

	2005	2006	2007	2008	2009
Genel endeks - All items	10 146.1	11 212.5	12 194.3	13 467.6	14 309.8
Gıda, içki ve tütün - Food, beverages and tobacco	8 703.2	9 631.3	10 792.6	12 074.9	13 150.1
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	7 625.2	7 617.6	7 961.6	8 159.7	8 226.1
Konut - Housing	13 170.1	15 197.5	16 901.5	20 220.8	22 004.5
Ev eşyası - House furniture	6 626.3	7 016.3	7 549.5	8 069.4	8 139.6
Sağlık - Health	11 309.9	11 959.9	12 530.6	12 581.9	12 952.2
Ulaştırma - Transportation	12 542.8	13 824.3	14 599.5	15 762.6	15 800.1
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	7 028.7	7 592.5	7 870.7	8 024.2	8 814.5
Eğitim harcamaları - Education expenses	14 833.1	16 384.6	17 565.2	18 752.3	19 840.1
Lokanta, pastane ve otel - Restaurant, pastry shop and hotel	11 830.4	13 399.0	14 898.0	16 891.0	18 436.4
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	9 072.7	9 857.4	10 100.5	10 690.1	11 584.7

17.6 Tüketici fiyatları endeksi - Consumer price index
[2003=100]

	2005	2006	2007	2008	2009
Genel endeks - All items	117.5	128.8	140.0	154.7	164.3
Gıda ve alkolsüz içecekler - Food and non-alcoholic beverages	112.1	122.9	138.2	155.9	168.4
Alkollü içecekler ve tütün - Alcoholic beverages and tobacco	135.2	163.5	179.8	192.5	216.9
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	110.4	110.3	115.3	118.2	119.2
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar					
Housing, water, electricity, gas and other fuels	120.0	135.2	150.3	179.9	195.7
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri					
Furnishings, household equipment, routine maintenance of the house	113.6	120.0	129.1	138.0	139.2
Sağlık - Health	112.6	117.0	122.5	123.0	126.7
Ulaştırma - Transportation	123.7	136.4	144.1	155.6	155.9
Haberleşme - Communications	104.9	107.6	106.7	108.6	112.4
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	117.1	122.9	127.4	129.9	142.7
Eğitim - Education	135.2	145.6	156.1	166.7	176.4
Lokanta ve oteller - Restaurant and hotels	133.5	152.1	169.1	191.7	209.3
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	117.7	137.0	144.7	158.6	179.2

Tüketici fiyatları endeksi - Consumer price index
(**Genel endeks -** All items)
[2003=100]

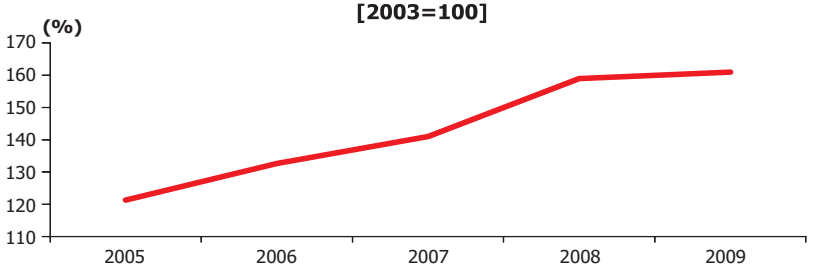
17.7 Kentsel yerler tüketici fiyat endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı]
Urban areas consumer price index [Rate of change on averages of the twelve months base]
[1994=100] (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Genel endeks - All items	10.1	10.5	8.8	10.4	6.3
Gıda, içki ve tütün - Food, beverages and tobacco	6.5	10.7	12.1	11.9	8.9
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	0.3	-0.1	4.5	2.5	0.8
Konut - Housing	15.7	15.4	11.2	19.6	8.8
Ev eşyası - House furniture	6.1	5.9	7.6	6.9	0.9
Sağlık - Health	6.6	5.7	4.8	0.4	2.9
Ulaştırma - Transportation	15.0	10.2	5.6	8.0	0.2
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	6.5	8.0	3.7	2.0	9.9
Eğitim harcamaları - Education expenses	12.1	10.5	7.2	6.8	5.8
Lokanta, pastane ve otel - Restaurant, pastry shop and hotel	14.2	13.3	11.2	13.4	9.2
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	3.9	8.6	2.5	5.8	8.4

17.8 Tüketici fiyatları endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı]
Consumer price index [Rate of change on averages of the twelve months base]
[2003=100] (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Genel endeks - All items	8.2	9.6	8.8	10.4	6.3
Gıda ve alkolsüz içecekler - Food and non-alcoholic beverages	4.9	9.7	12.4	12.8	8.0
Alkollü içecekler ve tütün - Alcoholic beverages and tobacco	13.5	21.0	9.9	7.1	12.7
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	3.6	-0.1	4.5	2.5	0.8
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar					
Housing, water, electricity, gas and other fuels	10.7	12.7	11.2	19.6	8.8
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri					
Furnishings, household equipment, routine maintenance of the house	7.2	5.6	7.6	6.9	0.9
Sağlık - Health	4.3	3.8	4.8	0.4	2.9
Ulaştırma - Transportation	15.3	10.3	5.6	8.0	0.2
Haberleşme - Communications	1.7	2.6	-0.8	1.8	3.4
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	7.5	5.0	3.7	2.0	9.9
Eğitim - Education	13.3	7.8	7.2	6.8	5.8
Lokanta ve oteller - Restaurant and hotels	14.4	13.9	11.2	13.4	9.2
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	6.8	16.4	5.6	9.6	13.0

Üretici fiyatları endeksi - Producer price index
(**Genel endeks -** All items)
[2003=100]

Veri için tablo 17.2'ye bakınız.
For data, see table 17.2.

17.9 İBBS 2'ye göre tüketici fiyatları endeksi ve değişim oranı
Rate of change of the consumer price index and indices by SRE 2
[2003=100] (%)

İBBS 2 - SRE 2		Genel endeks General index			Oniki aylık ortalamalara göre değişim oranları - Rate of change on averages of the twelve months base		
		2007	2008	2009	2007	2008	2009
TR - **Türkiye** - Turkey		140.0	154.7	164.3	8.8	10.4	6.3
TR10	İstanbul	144.0	160.2	169.4	9.2	11.3	5.8
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	141.4	154.7	163.2	7.4	9.4	5.5
TR22	Balıkesir, Çanakkale	142.2	158.1	167.8	8.7	11.2	6.1
TR31	İzmir	143.0	154.3	164.6	8.2	7.9	6.6
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	142.6	156.5	165.6	8.6	9.8	5.8
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	137.9	151.3	160.7	8.6	9.7	6.2
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	143.3	157.6	166.0	8.4	10.0	5.3
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	144.5	161.1	170.3	9.6	11.5	5.7
TR51	Ankara	143.6	158.5	169.9	8.1	10.4	7.2
TR52	Konya, Karaman	141.4	155.2	164.0	9.1	9.8	5.6
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	139.7	152.3	161.2	8.4	9.0	5.8
TR62	Adana, Mersin	140.3	154.5	165.4	10.1	10.1	7.1
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	137.7	152.1	162.5	9.5	10.4	6.8
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	137.1	152.5	163.3	9.1	11.2	7.1
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	140.2	155.4	165.9	10.1	10.8	6.8
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	139.1	156.1	162.6	8.6	12.2	4.2
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	137.0	151.4	160.1	9.3	10.5	5.7
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	139.8	154.6	163.6	9.5	10.5	5.9
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	138.0	153.3	163.4	8.7	11.1	6.6
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	139.8	156.1	164.7	9.8	11.7	5.5
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	139.1	155.9	165.5	9.3	12.1	6.2
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	134.4	149.5	161.1	8.6	11.2	7.8
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	137.2	154.8	167.2	9.4	12.8	8.0
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	134.4	149.8	161.1	9.8	11.4	7.6
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	136.4	150.8	162.9	10.0	10.6	8.0
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	130.1	143.8	155.8	8.9	10.5	8.4

17.10 Çiftçinin eline geçen fiyatlar - Prices received by farmers

	2004	2005[1] [2]	2006[1] [2]	2007[1] [2]	2008[1] [2]
Tarla ürünleri - Field crops (TL/kg)					
Anason - Anise	2 461 420	2.53	2.42	2.72	2.92
Ayçiçeği - Sunflower	1 101 171	1.07	1.10	1.15	1.46
Arpa - Barley	295 600	0.29	0.28	0.35	0.48
Bakla (kuru) - Broad beans (dry)	827 449	0.81	0.80	0.89	1.00
Bezelye- Peas	963 907	0.93	1.03	0.97	1.34
Börülce - Kidney beans	1 774 914	1.90	1.81	2.03	2.59
Burçak - Wild vetches	527 745	0.67	0.68	0.48	0.69
Buğday - Wheat	364 943	0.36	0.36	0.42	0.57
Çavdar - Rye	267 885	0.27	0.26	0.31	0.40
Darı - Millet	381 939	0.46	0.50	0.56	0.89
Fasulye - Dry beans	1 802 419	1.90	1.96	2.12	2.63
Fiğ - Cow vetches	598 938	0.59	0.61	0.80	0.94
Mahlut - Mixed grain	367 080	0.36	0.39	0.42	0.48
Mercimek (kırmızı) - Lentils (red)	1 075 420	0.82	0.77	0.71	1.47
Mercimek (yeşil) - Lentils (green)	1 331 280	1.28	1.30	1.40	1.82
Mısır - Corn	437 938	0.39	0.37	0.40	0.43
Nohut - Chickpeas	1 244 875	1.08	1.14	1.25	1.49
Pamuk (kütlü) - Cotton (raw)	893 035	0.74	0.78	0.74	0.77
Patates - Potatoes	411 002	0.39	0.45	0.49	0.50
Çeltik - Rice in the husk	898 050	0.75	0.75	0.75	1.13
Saman - Straw	167 237	0.18	0.19	0.21	0.26
Sarmısak (kuru) - Garlic (dry)	2 609 328	2.43	2.80	3.27	3.61
Soğan (kuru) - Onions (dry)	435 641	0.36	0.42	0.48	0.43
Soya fasulyesi - Soybeans	471 756	0.49	0.48	0.51	0.61
Susam - Sesame	2 017 767	1.90	2.02	2.29	2.95
Yerfıstığı - Groundnuts	1 484 754	1.42	1.39	1.63	1.80
Yulaf - Oats	305 893	0.32	0.32	0.37	0.49
Meyveler - Fruits (TL/kg)					
Altıntop - Grapefruit	412 741	0.36	0.34	0.39	0.41
Antepfıstığı (kabuklu) - Pistachios (shelled)	6 441 066	6.61	6.67	6.99	6.81
Armut - Pears	1 046 070	1.28	1.47	1.65	1.67
Ayva - Quinces	922 815	0.94	1.09	1.17	1.26
Badem (kabuklu) - Almonds (shelled)	3 199 976	3.36	3.55	4.09	4.27
Ceviz (kabuklu) - Walnuts (shelled)	4 095 998	4.51	4.60	5.31	5.60
Elma - Apples	769 330	0.83	0.90	1.02	1.08
Erik- Plums	978 492	0.99	1.05	1.17	1.23
Fındık - Hazelnuts	2 693 248	3.97	3.76	3.79	3.78
İncir - Figs	1 238 893	1.51	1.44	1.67	1.78
Kayısı - Apricots	1 139 073	1.19	1.29	1.33	1.36
Kestane - Chestnuts	2 296 730	2.73	2.63	3.06	3.21
Kiraz - Cherries	1 675 950	1.81	2.12	2.19	2.36
Limon - Lemon	996 106	0.82	0.76	0.98	1.11
Mandalina - Mandarins	603 834	0.60	0.60	0.69	0.74
Portakal - Oranges	517 982	0.54	0.50	0.57	0.65
Şeftali - Peaches	1 218 199	1.12	1.16	1.29	1.31
Üzüm (Yaş) - Grapes	1 017 189	1.18	1.14	1.33	1.41
Vişne - Sour cherries	1 304 911	1.37	1.67	1.63	1.73
Zeytin - Olive	1 884 312	2.30	2.25	2.42	2.47

17.10 Çiftçinin eline geçen fiyatlar (devam) - Prices received by farmers (continued)

	2004	2005[1] [2]	2006[1] [2]	2007[1] [2]	2008[1] [2]
Sebzeler - Vegetables (TL/kg)					
Bakla (taze) - Greenbroad beans	938 720	0.94	1.04	1.15	1.31
Balkabağı - Pumpkins	620 029	0.64	0.71	0.75	0.81
Bamya - Okra	1 947 043	1.87	2.24	2.71	2.77
Biber (dolmalık) - Peppers (stufing)	702 289	0.63	0.72	0.90	0.91
Biber (sivri) - Peppers (green)	733 188	0.68	0.79	0.95	1.00
Domates - Tomatoes	470 539	0.43	0.53	0.58	0.56
Fasulye (taze) - Green beans	1 048 232	1.05	1.24	1.48	1.61
Havuç- Carrots	611 775	0.54	0.60	0.57	0.62
Ispanak- Spinach	779 573	0.79	0.88	0.91	1.05
Karpuz - Watermelons	366 634	0.35	0.39	0.44	0.34
Kavun - Melons	497 313	0.46	0.51	0.58	0.60
Lahana - Cabbages	529 831	0.52	0.61	0.60	0.63
Patlıcan - Eggplant	620 683	0.63	0.68	0.74	0.75
Pırasa - Leeks	677 640	0.68	0.76	0.82	0.86
Sakız kabağı - Squash	523 660	0.48	0.57	0.64	0.75
Salatalık- Cucumbers	567 692	0.58	0.67	0.80	0.83
Turp - Horseradish	572 842	0.52	0.64	0.65	0.78
Hayvansal ürünler - Livestock products (TL/kg)					
Bal - Honey	10 934 941	11.28	12.67	12.89	15.17
Balmumu - Wax	7 532 493	7.60	8.51	9.12	9.55
İpek kozası - Silk cocoon	6 224 452	7.55	8.48	7.09	9.97
Kıl - Hair	1 332 850	1.55	1.70	1.60	1.65
Süt (inek) - Cow's milk	624 011	0.64	0.72	0.72	0.80
Süt (koyun) - Sheep's milk	741 280	0.78	0.89	0.94	1.06
Tereyağı - Butter	6 239 474	6.58	7.43	7.57	8.71
Tiftik - Mohair	2 946 271	3.27	3.57	3.87	7.00
Yapağı - Wool	2 320 143	2.65	2.93	2.88	2.60
Yumurta - Eggs[3]	153 975	0.15	0.16	0.18	0.19
Canlı hayvanlar (TL/baş) - Livestock (TL/per head)					
Hindi - Turkeys	22 595 224	23.65	24.20	25.02	29.27
Koyun - Sheep	189 238 588	211.85	216.16	219.62	223.39
Kuzu - Lambs	96 027 918	106.71	110.56	115.88	115.30
Kıl keçisi - Ordinary goats					
Dişi keçi - Ordinary goats female	136 744 010	153.39	158.24	176.09	184.57
Kıl keçisi oğlağı - Kid of ordinary goats	74 317 386	80.69	82.45	85.70	88.93
Manda - Water buffaloes					
Manda ineği - Water buffalo cows	1 083 997 479	1193.99	1317.84	1431.67	1526.09
Dişi malak - Water buffaloes female	601 955 623	610.19	639.94	679.13	749.49
Erkek malak - Water buffaloes male	618 123 034	634.61	672.62	713.56	749.49
Sığır (yerli) - Cattle (domestic)					
İnek - Cows	901 093 273	1020.98	1115.08	1198.97	1242.85
Dana - Calves	565 506 925	550.25	566.84	588.93	628.43
Sığır (kültür) - Cattle (culture)					
İnek - Cows	1 604 508 125	2084.83	2265.42	2435.16	2601.60
Dana - Calves	879 900 679	956.22	1001.77	1059.47	1164.98
Sığır (melez) - Cattle (cros-breed)					
İnek - Cows	1 320 107 441	1580.92	1710.23	1869.52	1967.79
Dana - Calves	747 777 645	763.08	809.26	865.18	908.18
Tavuk - Hens	7 381 379	6.28	6.50	6.50	6.72
Dişi keçi - Angora goats female	148 249 207	161.08	162.84	171.08	185.01
Tiftik keçisi oğlağı - Kid of angora goats	80 913 625	90.05	90.42	91.53	91.18

(1) Ağırlıklı ortalama fiyatlardır.
(2) YTL/kg.
(3) Adet fiyatıdır.

(1) Weighted average prices.
(2) TRY/kg.
(3) Price per item.

	Sayfa Page	
Açıklama	**306**	Explanation
18.1 OECD ülkelerinde satınalma gücü paritesi değerleri [Bir Amerikan doları karşılığı ulusal para birimi]	**308**	18.1 Purchasing power parity values in OECD countries [National currency per USA Dollar]
18.2 OECD ülkelerinde Gayri Safi Yurtiçi Hasıla temelinde karşılaştırmalı fiyat düzeyi endeksleri	**309**	18.2 Comparative price level indices in OECD countries on the basis of Gross Domestic Product
18.3 Bölgeler itibarıyla, tüketim harcamalarına ilişkin fiyat düzeyi endeksleri, İBBS 26 Bölge, 2008-2009	**310**	18.3 Price level indices for consumption expenditures by regions, NUTS, 26 Regions, 2008-2009

SATINALMA GÜCÜ PARİTESİ

Ülkelerin gelişmişlik düzeyinin karşılaştırılmasında, ülkelerin yarattıkları Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH) ve Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH)'ları ortak bir döviz kuruna, genelde ABD Dolarına dönüştürülerek bulunan rakamlar kullanılmaktadır. Resmi ve serbest piyasa kurları arasındaki farklılıklar ve ülkelerdeki fiyat düzeylerinin farklı oluşu, bu tür karşılaştırmalarda döviz kurunun güvenilirliğini yitirmesine neden olmuştur. Bu durum, döviz kurunun sakıncalarını ortadan kaldıran Satınalma Gücü Paritesi (SGP) yönteminin geliştirilmesine neden olmuştur. 1950'li yıllarda başlayan çalışmalar, 1960'ların sonunda Uluslararası Karşılaştırma Projesi'ne dönüştürülmüş, Eurostat (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) ile OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı)'nın projeyi desteklemesi ve katılımcı ülke sayısının artması ile proje, 1989 yılından sonra programa dönüştürülmüştür.

Uluslararası Karşılaştırma Programı (UKP) çerçevesinde SGP'nin hesaplanabilmesi için, katılımcı ülkelerin oluşturduğu mal ve hizmet sepetinde yer alan maddelerin yıllık ortalama fiyatları ve ilgili madde gruplarının GSYH içindeki harcama ağırlıkları gerekmektedir. Program kapsamında fiyatlandırılan ve ağırlıklandırılan mal ve hizmet grupları aşağıda verilmektedir.

1. Hanehalkı kişisel tüketim harcamaları

1.1. Gıda ve alkolsüz içecekler
1.2. Alkollü içecekler ve tütün
1.3. Giyim ve ayakkabı
1.4. Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar
1.5. Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri
1.6. Sağlık
1.7. Ulaştırma
1.8. Haberleşme
1.9. Eğlence ve kültür
1.10. Eğitim
1.11. Lokanta ve oteller
1.12. Çeşitli mal ve hizmetler

2. Kar amacı gütmeyen kuruluşların kişisel tüketim harcamaları

3. Devletin kişisel tüketim harcamaları
3.1. Konut
3.2. Sağlık
3.3. Eğlence ve kültür
3.4. Eğitim
3.5. Sosyal güvenlik

4. Devletin ortak tüketim harcamaları
4.1 Devletin ortak hizmetleri

5. Gayri safi sabit sermaye oluşumu
5.1. Makine ve teçhizat
5.2. İnşaat projeleri

6. Stok değişmeleri
6.1. Envanter değişimi
6.2. Değerlerin elde edilişleri ile çıkarılışı arasındaki fark

7. İthalat ve ihracat dengesi
7.1. İthalat ve ihracat dengesi

PURCHASING POWER PARITY

For comparison of economic aggregates among countries Gross National Products (GNP) and Gross Domestic Products (GDP) values are converted to common currency unit generally to US dollars. Due to the differences between official and free market exchange rates and differences of the countries' price levels, the exchange rates are generally considered to be less reliable in such international comparisons. This situation caused to improve the Purchasing Power Parity (PPP) method which eliminates the weakness of the exchange rates. The works started in the 1950s were transformed to International Comparison Project at the end of 1960s. Since the number of participating countries increased and the Eurostat (Statistical Office of the European Union) and OECD (Organization of Economic Cooperation and Development) supported the project, the project became an International Comparison Program (ICP) after 1989.

To calculate PPP within the framework of the ICP, the annual average prices of the items included in the representative basket of commodities (this basket is established by participating countries) and the expenditure weights of item groups in GDP are required. The groups of items which are priced and weighted within the context of the program are given below.

1. Individual consumption expenditures by households

1.1. Food and non-alcoholic beverages
1.2. Alcoholic beverages and tobacco
1.3. Clothing and footwear
1.4. Housing, water, electricity, gas and other fuels
1.5. Furnishings, household equipment and maintenance
1.6. Health
1.7. Transport
1.8. Communication
1.9. Recreation and culture
1.10. Education
1.11. Restaurants and hotels
1.12. Miscellaneous goods and services

2. Individual consumption expenditures by non-profit institutions serving households

3. Individual consumption expenditures by government
3.1. Housing
3.2. Health
3.3. Recreation and culture
3.4. Education
3.5. Social protection

4. Collective consumption expenditures by
4.1. Collective services of government

5. Gross fixed capital formation
5.1. Machinery and equipment
5.2. Construction

6. Changes in stocks
6.1. Change in inventories
6.2. Acquisitions less disposals of valuables

7. Balance of exports and imports
7.1. Balance of exports and imports

Tanım ve Kavramlar

Satınalma Gücü Paritesi (SGP): Farklı para birimlerinin satın alma gücünü eşitleyen ve ülkeler arasındaki fiyat farklılıklarını yok ederek, ulusal para birimlerini ortak para birimine dönüştüren bir orandır.

Uluslararası Karşılaştırma Programı (UKP): GSYH ve bileşenlerini, SGP'ye dayalı olarak veren ve uluslararası fiyat ve hacim karşılaştırmalarına olanak sağlayan, Birleşmiş Milletler, OECD ve Eurostat gibi kuruluşlar tarafından organize edilen bir programdır.

Avrupa Karşılaştırma Programı (AKP): UKP'ye katılan ülke sayısının sürekli artması ve coğrafi yakınlığının getirdiği kolaylıklar dikkate alınarak program 1980 yılında bölgelere ayrılmıştır. Türkiye UKP'nin Avrupa bölgesinde yani "Avrupa Karşılaştırma Programı-AKP" organizasyonunda yer almaktadır. Avrupa Karşılaştırma Programı, Eurostat ve OECD tarafından organize edilmektedir. Bu programda yer alan ülkeler, beş gruba ayrılmıştır. Birinci grupta Kuzey Avrupa Ülkeleri, ikinci grupta Orta Avrupa ülkeleri, üçüncü grupta Güney Avrupa ülkeleri, dördüncü grupta Batı Balkan ülkeleri ve beşinci grupta ise diğer OECD ülkeleri kapsanmaktadır. Türkiye, Güney Avrupa Ülkeleri grubunda yer almaktadır.

Mal ve hizmet sepeti: Program kapsamında öncelikle katılımcı ülkeleri ve ilgili madde grubunu temsil eden, ülkeler arasında karşılaştırılabilir niteliğe sahip mal ve hizmet sepeti, tüm ülkelerin katılımı ile belirlenmektedir. Mal ve hizmet sepeti belirlenirken dikkate alınan ölçüler:

- Seçilen maddelerin mümkün olduğunca fazla katılımcı ülkede bulunuyor olması,

- Seçilen maddelerin ana gruplar düzeyinde tür ve satın alış yönünden ülkeleri temsil etmesi,

- Ülkelerin aynı maddeyi fiyatlandırmalarını ve karşılaştırmalarını sağlamak için seçilen maddelerin ayrıntılı tanımlarının olması,

- Her bir grup için ülkelerin tüketim yapılarını ve madde ağırlıklarını göz önüne alarak en azından bir maddeyi kendi ülkelerinin tüketimi için temsil edici olarak belirlemesi gerekmektedir.

Karşılaştırmalı fiyat düzeyi endeksi: Satınalma Gücü Paritesinin döviz kuruna oranıdır. Ülkeler arasındaki fiyat düzeyi farklılıklarının ölçülmesine imkan verir.

BÖLGESEL SATINALMA GÜCÜ PARİTESİ ÇALIŞMASI

Çalışmada, tüketim harcamaları temelinde Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde TL'nin satın alma gücündeki farklılıkların belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma 2008 yılında, 81 il merkezinde gerçekleştirilmiş olup sonuçlar 2. düzey İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS), 26 bölge için elde edilmiştir.

Sonuçlar, TL'nin 26 bölgedeki satın alma gücünün göstergesi olan "Bölgesel Fiyat Düzeyi Endeksleri" temelinde yayınlanmıştır.

2009 yılına ilişkin Bölgesel SGP değerleri, madde bazında TÜFE endeksi kullanılarak tahmin edilmiştir.

Definitions and Concepts

Purchasing Power Parities (PPP): PPP is the rate of currency conversion that equalizes the purchasing power of different currencies and eliminates the differences in price levels between countries.

International Comparison Program (ICP): ICP is a program organized by international organizations such as United Nations, Eurostat and the OECD. It provides international price and volume comparisons of GDP and gives GDP expenditure components based on PPPs.

European Comparison Program (ECP): Taking advantage of geographical proximity and the growing number of participating countries, the ICP was divided into the regions in 1980. Turkey is in the European region of the ICP that is called "European Comparison Program-ECP". ECP is organized by Eurostat and OECD. The countries in the ECP program are divided into five groups. First group consists of the Northern European Countries, second group consists of the Central European Countries, third group consists of the Southern European Countries, fourth group consists of West Balkan Countries and fifth group consists of other OECD countries. Turkey is included in the group of Southern European Countries.

Basket of goods and services: The basket of goods and services including representative and comparable items within the participating countries and the related item groups are determined collectively by the participating countries. The criteria in determining the basket of goods and services are as follows:

- The products selected for the basket have to be commonly found in as many participating countries as possible,

- The products selected for the basket have to be representative for all countries,

- All the items in the basket have to be precisely defined to ensure those countries price and compare equivalent items,

- For each basic heading, each participating country must nominate and define at least one representative product of its own consumption.

Comparative price level indices: It is the ratio of Purchasing Power Parity to exchange rate. It provides a measure of the differences in price levels between countries.

REGIONAL PURCHASING POWER PARITY STUDY

The object of the study is to determine the purchasing power of Turkish Liras (TL) in different regions of Turkey based on consumption expenditures.

The study was carried out in the central of 81 provinces in 2008. The results of the study was obtained for 26 Region by Level 2 of The Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) of Turkey.

The results are presented as "Regional Price Level Indices" referring the purchasing power of Turkish Liras (TL) in 26 Regions by Level 2 of NUTS.

Regional PPPs for 2009 was estimated using the CPI data on item base.

18.1 OECD ülkelerinde satınalma gücü paritesi değerleri
Purchasing power parity values in OECD countries
[Bir Amerikan doları karşılığı ulusal para birimi - National currency per USA Dollar] **(ABD=1** USA=1)

	2005	2006	2007	2008	2009
Türkiye - Turkey	0.83	0.87	0.90	0.96	1.01
ABD - USA	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Almanya - Germany	0.87	0.86	0.85	0.86	0.85
Avustralya - Australia	1.39	1.41	1.42	1.48	1.46
Avusturya - Austria	0.89	0.88	0.89	0.89	0.89
Belçika - Belgium	0.90	0.90	0.91	0.91	0.91
Çek Cumhuriyeti - Czech Republic	14.32	14.38	14.27	14.36	14.62
Danimarka - Denmark	8.59	8.53	8.53	8.59	8.44
Finlandiya - Finland	0.98	0.97	0.96	0.97	0.97
Fransa - France	0.92	0.92	0.91	0.92	0.92
Hollanda - Netherlands	0.90	0.89	0.88	0.88	0.87
İngiltere - United Kingdom	0.64	0.64	0.66	0.66	0.66
İrlanda - Ireland	1.01	1.01	0.98	0.99	0.94
İspanya - Spain	0.76	0.75	0.75	0.76	0.75
İsveç - Sweden	9.38	9.31	9.10	9.26	9.35
İsviçre - Switzerland	1.74	1.70	1.64	1.64	1.63
İtalya - Italy	0.87	0.85	0.84	0.84	0.85
İzlanda - Iceland	99.08	109.80	115.05	125.07	133.94
Japonya - Japan	129.55	124.34	120.02	116.46	114.98
Kanada - Canada	1.21	1.21	1.21	1.23	1.19
Kore - Korea	788.92	762.97	757.19	761.65	773.43
Lüksemburg - Luxembourg	0.95	0.94	0.95	0.95	0.93
Macaristan - Hungary	128.59	131.63	134.66	134.01	135.45
Meksika - Mexico	7.13	7.37	7.49	7.82	8.22
Norveç - Norway	8.90	8.90	8.99	9.10	8.69
Polonya - Poland	1.87	1.89	1.89	1.93	1.97
Portekiz - Portugal	0.68	0.68	0.68	0.67	0.67
Slovak Cumhuriyeti - Slovak Republic	0.57	0.57	0.56	0.56	0.55
Yeni Zelanda - New Zealand	1.54	1.52	1.54	1.56	1.58
Yunanistan - Greece	0.71	0.72	0.73	0.74	0.74

Kaynak - Source**: OECD, Main Economic Indicators, 2010**

18.2 OECD ülkelerinde Gayri Safi Yurtiçi Hasıla temelinde karşılaştırmalı fiyat düzeyi endeksleri
Comparative price level indices in OECD countries on the basis of Gross Domestic Product (OECD 30=100)

	Karşılaştırmalı fiyat düzeyi endeksleri Comparative price level indices				
	2005	2006	2007	2008	2009
Türkiye - Turkey	61	60	66	68	62
ABD - USA	98	99	95	92	96
Almanya - Germany	106	106	111	116	114
Avustralya - Australia	104	105	114	115	109
Avusturya - Austria	108	109	116	121	118
Belçika - Belgium	110	112	119	123	121
Çek Cumhuriyeti - Czech Republic	59	63	67	78	73
Danimarka - Denmark	140	142	149	155	151
Finlandiya - Finland	119	121	125	131	128
Fransa - France	113	115	119	124	122
Hollanda - Netherlands	109	110	114	119	116
İngiltere - United Kingdom	113	117	125	112	99
İrlanda - Ireland	123	125	128	133	125
İspanya - Spain	93	93	97	103	100
İsveç - Sweden	123	125	128	130	117
İsviçre - Switzerland	137	134	130	140	143
İtalya - Italy	106	106	110	113	113
İzlanda - Iceland	154	155	171	131	104
Japonya - Japan	115	106	97	104	118
Kanada - Canada	98	105	107	106	100
Kore - Korea	76	79	78	64	58
Lüksemburg - Luxembourg	116	116	124	128	123
Macaristan - Hungary	63	62	70	72	64
Meksika - Mexico	64	67	65	65	58
Norveç - Norway	135	137	146	149	132
Polonya - Poland	57	60	65	74	61
Portekiz - Portugal	83	84	89	91	89
Slovak Cumhuriyeti - Slovak Republic	54	57	65	73	73
Yeni Zelanda - New Zealand	106	97	108	101	95
Yunanistan - Greece	87	89	95	99	98

Kaynak - Source**: OECD, Main Economic Indicators, 2010**

18.3 Bölgeler itibarıyla, tüketim harcamalarına ilişkin fiyat düzeyi endeksleri, İBBS 26 Bölge, 2008-2009
Price level indices for consumption expenditures by regions, NUTS, 26 Regions, 2008-2009

(Türkiye - Turkey =100)

Kod Code	**Bölgeler** Regions	**Fiyat düzeyi endeksi -** Price level indices 2008	2009
TR	**Türkiye -** Turkey	100.00	100.00
TR10	İstanbul	114.18	114.33
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	102.67	102.20
TR22	Balıkesir, Çanakkale	102.38	102.15
TR31	İzmir	105.21	105.68
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	101.69	101.25
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	99.31	99.10
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	103.46	103.03
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	104.82	104.57
TR51	Ankara	105.03	105.82
TR52	Konya, Karaman	96.88	96.33
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	103.99	104.00
TR62	Adana, Mersin	99.07	99.94
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	94.86	95.56
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	95.27	95.62
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	97.21	97.41
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	101.47	99.65
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	97.63	97.46
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	98.00	97.67
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	103.02	103.24
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	98.12	97.72
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	96.81	95.93
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	96.47	96.60
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	97.04	98.21
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	96.55	96.94
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	95.55	95.92
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	93.30	93.65

	Sayfa Page	
Açıklama	**312**	Explanation
19.1 Merkez Bankası bilançosu	**315**	19.1 Central Bank balance sheet
19.2 Merkez Bankası krediler [Kurumsal sektörlere göre]	**317**	19.2 Central Bank credits [Sectoral breakdown]
19.3 Merkez Bankası mevduat [Kurumsal sektörlere göre]	**318**	19.3 Central Bank deposits [Sectoral breakdown]
19.4 Merkez Bankası mevduat [Türlerine göre]	**319**	19.4 Central Bank deposits [Deposit types]
19.5 Mevduat bankaları bilançosu [Tek düzen hesap planına göre]	**321**	19.5 Deposit money banks' balance sheet [According to the uniform chart of accounts]
19.6 Mevduat bankaları krediler [Kurumsal sektörlere göre]	**323**	19.6 Deposit money banks credits [Sectoral breakdown]
19.7 Mevduat bankaları mevduat [Kurumsal sektörlere göre]	**324**	19.7 Deposit money banks [Sectoral breakdown]
19.8 Mevduat bankaları mevduat [Türlerine göre]	**327**	19.8 Deposit money banks [Deposit types]
19.9 Kalkınma ve yatırım bankaları bilançosu [Tek düzen hesap planına göre]	**328**	19.9 Investment and development banks' balance sheet [According to the uniform chart of accounts]
19.10 Kalkınma ve yatırım bankaları krediler [Kurumsal sektörlere göre]	**330**	19.10 Investment and development banks credits [Sectoral breakdown]
19.11 Katılım bankaları bilançosu [Tek düzen hesap planına göre]	**331**	19.11 Participation banks' balance sheet [According to the uniform chart of accounts]
19.12 Parasal sektör analitik bilançosu [M3 Para arzı ve karşılık kalemleri]	**333**	19.12 Monetary sector analytical balance sheet [M3 money supply and counterpart items]
19.13 Uluslararası rezervler	**336**	19.13 International reserves
19.14 Altın fiyatları	**336**	19.14 Gold prices
19.15 Döviz kurları	**337**	19.15 Exchange rates
19.16 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketleri	**338**	19.16 Insurance companies by type of insurance
19.17 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketlerinin aldığı direkt primler	**339**	19.17 Direct premiums received by insurance companies and type of insurance
19.18 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketlerinin direkt işlerden ödedikleri tazminatlar	**340**	19.18 Direct payments made by insurance companies by type of insurance

PARA ve BANKA

Bu bölümdeki para ve banka ile ilgili veriler, TC. Merkez Bankası AŞ.'den, sigorta şirketlerine ilişkin veriler ise Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'ndan alınmaktadır.

TC. Merkez Bankası

3 Ekim 1931 tarihinde faaliyete geçen banka, karma sermayeli ve özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği olan bir anonim şirkettir. Bankanın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. Banka, fiyat istikrarını sağlamak için uygulayacağı para politikasını ve kullanacağı para politikası araçlarını doğrudan kendisi belirler. Banka fiyat istikrarını sağlama amacı ile çelişmemek kaydıyla Hükümetin büyüme ve istihdam politikalarını destekler.

Bankanın temel görevleri;

Açık piyasa işlemleri yapmak,

Hükümetle birlikte Türk Lirasının iç ve dış değerini korumak için gerekli tedbirleri almak ve yabancı paralar ve altın karşısındaki muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek,

Türk Lirasının yabancı paralar karşısındaki değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin Türk Lirası ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak,

Bankaların ve bankaca uygun görülecek diğer mali kurumların yükümlülüklerini esas alarak zorunlu karşılıklar ve umumi disbonibilite ile ilgili usul ve esasları belirlemek,

Reeskont ve avans işlemleri yapmak, ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek,

Türk Lirasının hacim ve tedavülünü düzenlemek,

Ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak,

Kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlenmesini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak,

Ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek,

Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak,

Mali piyasaları izlemek ve bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile katılım bankalarındaki (eski adıyla özel finans kurumları) katılma hesaplarının vadelerini belirlemektir.

Banka, Hükümetin mali ve ekonomik müşavirlik, mali ajanlık ve haznedarlığını yapar.

MONEY and BANKING

The data presented in this section relating to money and banking is provided by the Central Bank of Turkey and data on insurance companies is provided by the Prime Ministry's Undersecretariat of Treasury.

Central Bank of Turkey

It began operations on October 3, 1931 as a joint stock company with private and government owned capital, subject to special laws. The primary objective of the bank shall be to achieve and maintain price stability. The bank shall determine on its own discretion the monetary policy that it shall implement and the monetary policy instruments that it is going to use in order to achieve and maintain price stability. The Bank shall, provided that it shall not be in confliction with the objective of achieving and maintaining price stability, support the growth and employment policies of the Government.

Its fundamental duties are;

to carry out open market operations,

to take necessary measures in order to protect the domestic and international value of Turkish Liras and to establish the exchange rate policy in determining the parity of Turkish Liras against gold and foreign currencies jointly with the Government,

to execute transactions such as spot and forward purchase and sale of foreign exchange and banknotes, foreign swaps and other derivaties transactions in order to determine the value of Turkish Liras aganist other currencies,

to determine the procedures and conditions of reserve requirements and liquidity requirement by taking into consideration the liabilities of banks and other financial institutions to be deemed appropriate by the Bank,

to conduct rediscount and advance transactions, to manage the gold and foreign exchange reserves of the country,

to regulate the volume and circulation of Turkish Liras,

to establish payment, securities transfer and settlement systems

to set forth regulations to ensure the uninterrupted operation and supervision of the existing or future systems,

to determine the methods and instrument including electronic environment for payments,

to take precautions for enhancing the stability in the financial system and to take regulatory measures with respect to money and foreign exchange markets,

to monitor the financial markets and to determine the terms and types of deposits in banks and the terms of participation funds in participation banks (formerly special finance houses).

The bank shall be the financial and economic advisor, the fiscal agent and the treasurer of the Government.

Tanım ve Kavramlar

Altın: Bu hesap Merkez Bankası'ndaki uluslararası standartta olan ve olmayan altınların değerini göstermektedir.

Döviz alacakları: Konvertibl ve konvertibl olmayan döviz cinsleri üzerinden hariçteki muhabirler nezdinde açılan hesaplar, IMF nezdindeki Rezerv Dilimi Pozisyonu ile Merkez Bankası şubeleri kasalarında bulunan efektifleri içermektedir.

Madeni para: Merkez Bankası kasalarında bulunan madeni paralardır.

Menkul kıymetler: 2001 yılında kamu ve fon bankalarından kesin alışı yapılan DİBS'ler, ikincil piyasadan kesin alışı yapılan DİBS'ler ve repo yoluyla alınmış menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

İç krediler: Merkez Bankası'nın bankacılık sektörüne açtığı krediler bu hesapta gösterilmektedir.

Açık piyasa işlemleri: TCMB'nin açık piyasa ve bankalararası para piyasası işlemlerinden doğan alacaklarını göstermektedir.

Dış krediler: TCMB ile Sudan Merkez Bankası ve Arnavutluk Merkez Bankası arasında imzalanan bankacılık sözleşmesi kapsamındaki TCMB'nin alacaklarıyla ilgili olarak TCMB'nin kullandırdığı kredileri içermektedir.

Hazine'nin alacakları: TCMB kasalarında Hazine adına muhafaza edilen uluslararası standartta olmayan altın, ülkemizin IMF nezdindeki SDR kotasının altın ve yabancı para olarak ödenen kısmı dolayısıyla oluşan Hazine'nin Rezerv Dilim İmkanı ve Hazine'nin çeşitli işlemlerinden doğan diğer alacaklarını kapsar.

Takipteki alacaklar: TCMB'nin Irak Merkez Bankası'ndan kredi alacağı karşılığı ve Irak Bekhme Barajı Projesi kapsamında satın alınan senetler karşılığı doğan alacaklarını göstermektedir.

Mevduat: Bankaya yatırılan kamu ve bankacılık sektörüne, uluslararası kuruluşlar, fonlar ve muhtelif sektörlere ait Türk Lirası ve yabancı para mevduatlarını gösterir.

Para ve banka istatistiklerinde 2005 Aralık ayından başlamak üzere yapılan düzenlemeler:

2005 Aralık ayından başlamak üzere para ve banka istatistikleri, parasal sektör tanımı Merkez Bankası ile mevduat bankalarına ilave olarak kalkınma ve yatırım bankaları, katılım bankaları ve para piyasası fonlarını (B-tipi likit yatırım fonlarını) da kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Bu kapsamda; 2005 Aralık ayından itibaren para ve banka istatistikleri ile ilgili tabloların içerik ve sınıflandırılmasında bazı düzenlemeler yapılmış olup tablo dipnotlarında açıklamalar verilmiştir.

Yukarıda belirtildiği üzere katılım bankalarının da sisteme dahil olması nedeniyle Katılım Bankaları Bilançosu, Katılım Bankaları Krediler, Katılım Bankaları Toplanan Fonlar-Kurumsal Sektörlere Göre ve Katılım Bankaları Toplanan Fonlar-Türlerine Göre tabloları ilave edilmiştir.

Definitions and Concepts

Gold: Total gold reserves in the Central Bank (Gold conforming to international standards and gold not conforming to international standards).

Foreign exchange: Consists of accounts opened by the Central Bank with foreign correspondents against convertible and non-convertible foreign exchange, the Reserve Tranche Position held by the IMF and foreign currencies available in the Bank's vaults.

Coin: Coins in the vaults of the Central Bank.

Securities portfolio: Consists of government debt securities include government securities bought from both state and fund banks in 2001 and secondary market and securities held under repo operations.

Domestic credits: Central Bank credits extended to the banks.

Open market operations: Shows claims of the Central Bank due to the open market operations and interbank money market transactions.

Foreign credits extended by The Central Bank: Consists of credits extended in accordance with the Banking Agreement between the Central Bank of Turkey and the Central Banks of the Sudan an Albania.

Claims of the treasury: Non-international standard gold held for Treasury at Central Bank, Reserve Tranche Mean of Treasury due to the position of Turkey's SDR quote at IMF which was paid as gold and foreign exchange and other receivables of Treasury arising from various transactions.

Claims under legal proceedings: Shows the claims of Central Bank of Turkey on the Central Bank of Iraq as well as the claims arising from the credit that was extended against the bills bought by the Central Bank regarding the Iraq Bekhme Dam project.

Deposits: Deposits of the public sector, banks, international institutions, funds and others held in the Central Bank in Turkish Liras and foreign exchange.

Arrangements on money and banking statistics beginning from December 2005:

Beginning from December 2005, monetary sector definition has been enlarged to include participation banks and investment and development banks beside the Central Bank and deposit money banks in money and banking statistics. In this context, several arrangements regarding the contents and classification of the tables of money and banking statistics have been done, and related explanations are provided in the footnotes of the tables.

As mentioned above, due to the integration of the participation banks to the system, Participation Banks' Balance Sheet, Participation Banks' Loans, Participation Banks' Credits, Participation Banks' Funds Raised-Sectoral Breakdown and Participation Banks' Funds Raised-Deposit Types tables have been added.

Yapılan yeni düzenlemeler kapsamında 2005 Aralık ayından itibaren para arzı tablosu da yeniden düzenlenmiştir.

- Katılım bankalarınca toplanan fonlar ile kalkınma ve yatırım bankalarının bazı parasal yükümlülükleri ve "Para Piyasası Fonları" olarak sınıflandırılan B-tipi likit yatırım fonları para arzına eklenmiştir.

- 2005 yılı Aralık ayına kadar M2Y içerisinde yer alan yabancı para cinsinden parasal yükümlülükler, bu tarihten itibaren vade gruplarına göre M1 ve M2 para arzı tanımları içerisinde gösterilmiştir.

- 2005 Aralık ayına kadar "Resmi Mevduatlar (Vadeli/Vadesiz)" ve "Diğer TCMB Mevduatı" içerisinde yer alan merkezi yönetime ait mevduatlar M3 para arzı tanımından çıkarılıp, karşılık kalemleri içerisindeki "merkezi yönetim mevduatı" kalemine dahil edilmiştir. Merkezi yönetim dışında kalan ve mevcut sunumda M3 içerisinde yer alan diğer genel yönetim mevduatları (yerel yönetim ve sosyal güvenlik kurumları) ise vade gruplarına göre M1 ve M2 içerisinde gösterilmeye başlanmıştır.

- Bu çerçevede M2Y, M2YR, M3Y, M3YR tanımları 2005 Aralık ayından itibaren kaldırılmıştır.

2005 Aralık ayından itibaren geçerli olan para arzı tanımları aşağıda verilmiştir:

M1: Dolaşımdaki Para + Vadesiz Mevduat (TL, YP)

M2: M1 + Vadeli Mevduat (TL, YP)

M3: M2 + Repo + Para Piyasası Fonları

2005 Aralık ayına kadar geçerli olan tanımlar ise şu şekildedir:

M1: Bankalar dışındaki para ile vadesiz mevduatlar toplamıdır.

M2: M1'e ek olarak mevduat bankalarının vadeli mevduatlarını kapsar.

M3: M2'ye ek olarak mevduat bankalarının resmi mevduatı ile diğer TCMB mevduatını kapsar.

M2Y: M2'ye ek olarak yerleşiklerin yabancı para mevduatlarını kapsar.

M2YR: M2Y'ye ek olarak repo işlemlerinden sağlanan fonları kapsar.

M3Y: M2Y'ye ek olarak resmi mevduat ve diğer TCMB mevduatını kapsar.

M3YR: M3Y'ye ek olarak repo işlemlerinden sağlanan fonları kapsar.

In the framework of these new arrangements money supply table has also been rearranged beginning from December 2005.

- Funds raised by participation banks, several monetary liabilities of investment and development banks, and Type-B liquid funds classified as money market funds have been included in the money supply.

- Monetary liabilities in foreign currency included in M2Y until December 2005 have been classified under M1 and M2 according to their maturity breakdowns since then.

- Central Government deposits, classified under "Official Deposits (Time/Sight)" and "Central Bank's Other Deposits" until December 2005, have been removed from M3 and these deposits have been classified under Counterpart Items - "Central Government's Deposits". On the other hand, other general government deposit items (local government and social security institutions) in M3 have been classified in M1 and M2 according to their maturity breakdowns.

- In this framework, definitions of M2Y, M2YR, M3Y, M3YR have been ceased to be published beginning from December 2005.

New money supply definitions valid beginning from December 2005 are provided below:

M1: Currency in Circulation + Demand Deposits (TRY, FX)

M2: M1 + Time Deposits (TRY, FX)

M3: M2 + Repo's + Money Market Funds

Definitions valid until December 2005 are as follows:

M1: Money outside the banks plus sight deposits.

M2: M1 plus time deposits.

M3: M2 plus government deposits in the banks and other deposits in the Central Bank.

M2Y: M2 plus resident's foreign exchange deposits.

M2YR: M2Y plus funds received from repo transactions.

M3Y: M2Y plus official deposits and Central Bank's other deposits.

M3YR: M3Y plus funds received from repo transactions.

19.1 Merkez Bankası bilançosu
Central Bank balance sheet

(Bin TL - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
Varlıklar - Assets		78 631 919	94 812 131	116 829 051	111 450 469	167 298 352
1	**Altın mevcudu** - Gold	2 254 793	2 640 298	3 427 103	3 736 492	5 016 931
1.1	**Uluslararası standartta olan altın (YP)** International standard (FX)	2 194 300	2 569 462	3 335 423	3 636 780	4 883 049
1.2	**Uluslararası standartta olmayan altın (TL)** Non-International standard (TRY)	60 493	70 836	91 679	99 712	133 882
2	**Döviz alacakları** - Foreign exchange	48 327 455	67 781 346	85 618 500	85 392 445	107 384 842
2.1	**Konvertibl (YP)** - Convertible (FX)	48 327 454	67 781 345	85 618 499	85 392 444	107 384 842
2.11	**Efektif deposu** - Foreign banknotes	427 124	299 072	369 527	324 236	570 646
2.12	**Muhabir hesapları** - Correspondent accounts	47 664 867	67 264 933	85 009 416	84 860 060	106 549 028
2.13	**Rezerv dilimi pozisyonu** - Reserve tranche position	235 463	217 340	239 557	208 149	265 168
2.2	**Konvertibl olmayan (YP)** - Non-convertible (FX)	1	1	1	1	0
2.21	**Efektif deposu -** Foreign banknotes	1	1	1	1	0
2.22	**Muhabir hesapları -** Correspondent accounts	0	0	0	0	0
3	**Madeni para** - Coins	2 932	69 150	68 450	71 159	59 451
4	**Dahildeki muhabirler** - Domestic correspondents	1 144 224	0	0	0	213 234
5	**Menkul kıymetler** - Securities portfolio	23 164 479	20 495 029	22 309 873	16 926 940	33 653 502
5.1	**Devlet iç borçlanma senetleri** Government domestic debt instruments	23 164 479	20 495 029	22 309 873	16 926 940	33 653 502
5.11	**Kuponlu** - Bonds	23 164 479	20 495 029	20 638 674	16 926 940	30 965 502
5.12	**Kuponsuz -** Treasury bills	0	0	1 671 199	0	2 688 000
5.2	**Diğer** - Other	0	0	0	0	0
6	**İç krediler** - Domestic credits	309 978	1 372	755	374	389
6.1	**Kamu sektörü** - Public sector	0	0	0	0	0
6.11	**Hazine'ye kısa vadeli avans**-Short-Term advances to the treasury	0	0	0	0	0
6.12	**Kamu iktisadi kuruluşları** - Public economic institutions	0	0	0	0	0
6.13	**İktisadi devlet teşekkülleri** - State economic enterprises	0	0	0	0	0
6.131	**Hazine kefaletini haiz bonolar** - Treasury guaranteed bills	0	0	0	0	0
6.132	**Ticari** - Commercial Bills	0	0	0	0	0
6.133	**Diğer** - Other	0	0	0	0	0
6.2	**Bankacılık sektörüne kullandırılan krediler** - Banking sector	7 678	1 372	755	374	389
6.21	**Reeskont kredileri -** Rediscount	7 678	1 372	755	374	389
6.22	**1211 S.K. 40/1-c kapsamındaki krediler** As per art 40/1-c of law no:1211	0	0	0	0	0
6.23	**Diğer** - Other	0	0	0	0	0
6.3	**TMSF'na kullandırılan krediler** - Credits to SDIF	302 300	0	0	0	0
7	**Açık piyasa işlemleri** - Open market operations	128 000	1 026 306	3 514 338	0	20 060 925
7.1	**Vadeli işlemlerden alacaklar** - Repurchase agreements	128 000	1 026 306	3 514 338	0	20 060 925
7.11	**Nakit** - Cash	0	1 026 306	3 512 338	0	20 060 925
7.111	**Döviz** - Foreign exchange	0	0	0	0	0
7.112	**Menkul değer** - Securities	0	1 026 306	3 512 338	0	20 060 925
7.12	**Menkul** - Securities	128 000	0	2 000	0	0
7.2	**Diğer** - Other	0	0	0	0	0
8	**Dış krediler** - Foreign credits	113 274	45 169	43 350	32 621	38 111
9	**İştirakler** - Share participations	20 904	19 303	21 280	18 493	23 559
10	**Gayrimenkuller ve demirbaşlar** - Fixed assets	289 589	292 230	282 550	278 809	286 178
11	**Takipteki alacaklar** - Claims under legal proceedings (net)	0	0	0	0	0
11.1	**Takipteki alacaklar** - Claims under legal proceedings	1 728 114	1 779 583	1 961 971	1 709 292	2 284 171
11.2	**Takipteki alacaklar karşılığı** Provisions for claims under legal proceedings (-)	-1 728 114	-1 779 583	-1 961 971	-1 709 292	-2 284 171
12	**SDR tahsisatı nedeniyle hazine yükümlülüğü** Treasury liabilities due to SDR allocation	234 486	216 438	238 563	207 285	264 067
13	**Değerleme hesabı** - Revaluation account	2 032 526	2 029 328	1 243 948	4 710 587	0
14	**Faiz ve gelir reeskontları ve tahakkukları** Interest and income accruals	74 276	12 215	12 508	9 359	43 692
15	**Muvakkat alacaklılar** - Miscellaneous receivables	5 563	30 809	28 400	40 016	211 399
16	**Diğer varlıklar** - Other assets	529 441	153 138	19 433	25 889	42 072
17	**Geçmiş yıllar zararları -** Previous years losses[(1)]	0	0	0	0	0

19.1 Merkez Bankası bilançosu (devam)
Central Bank balance sheet (continued)

(Bin TL - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
Yükümlülükler - Liabilities		78 631 919	94 812 131	116 829 051	111 450 469	167 298 352
1	**Tedavüldeki banknotlar** - Currency issued	13 465 237	19 612 019	26 815 151	27 429 389	31 743 434
2	**Hazineye borçlar** - Liabilities to treasury	291 422	259 564	278 354	247 334	316 271
2.1	**Altın (TL)** - Gold (TRY)	6 531	7 648	9 928	10 825	14 534
2.2	**Rezerv dilimi imkanı** - Reserve tranche facility	235 463	217 340	239 557	208 149	265 168
2.3	**Diğer** - Other (net)	49 428	34 577	28 870	28 360	36 569
3	**Döviz borçları** - Foreign correspondents	41 404	962	1 018	852	1 143
3.1	**Konvertibl** - Convertible	1 185	962	1 018	852	1 143
3.2	**Konvertibl olmayan** - Non convertible	40 219	0	0	0	0
4	**Mevduat toplamı** - Total deposit	56 044 674	63 482 072	76 442 369	74 006 066	90 435 792
4.1	**Mevduat (TL)** - Deposits (TRY)	11 691 387	13 952 635	16 198 831	23 449 828	33 082 938
4.11	**Kamu sektörü** - Public sector	901 598	957 105	1 716 585	4 429 344	1 990 886
4.12	**Bankacılık sektörü** - Banking sector	6 723 268	12 898 867	14 419 870	18 920 584	30 941 828
4.121	**Yurtiçindeki bankalar -** Free deposit of domestic banks	3 606 763	12 891 947	14 412 134	18 911 635	30 933 033
4.122	**Yurtdışındaki bankalar -** Foreign banks	1 000	6 897	7 556	8 529	8 742
4.123	**Zorunlu karşılıklar (1211 S.K. Md. 40) -** Required reserves (Central bank's law, art.40)	3 115 294	0	0	0	0
4.124	**Diğer (valörlü işlemler) -** Other	210	24	180	420	53
4.13	**Muhtelif** - Miscellaneous	3 418	1 060	1 176	1 444	1 459
4.14	**Uluslararası kuruluşlar** - International institutions	4 038 731	5 037	5 802	6 046	6 201
4.15	**Fonlar** - Extrabudgetary funds	24 372	90 565	55 398	92 410	142 565
4.2	**Mevduat (YP)** - Deposits (FX)	44 353 287	49 529 437	60 243 538	50 556 238	57 352 854
4.21	**Kamu sektörü** - Public sector	5 198 662	13 410 013	17 633 219	10 451 051	11 312 700
4.22	**Bankacılık sektörü** - Banking sector	13 275 953	14 766 854	19 338 435	19 673 407	21 702 652
4.221	**Yurtiçindeki bankalar -** Free deposit of domestic banks	4 522 508	5 367 106	6 478 090	6 541 889	8 060 257
4.222	**Yurtdışındaki bankalar -** Foreign banks	0	0	0	0	0
4.223	**Zorunlu karşılıklar (1211 S.K. Md. 40) -** Required reserves (Central bank's law, art.40)	8 753 445	9 399 748	12 860 345	13 131 518	13 642 395
4.23	**Muhtelif** - Miscellaneous	25 057 375	20 952 275	22 366 106	18 688 990	20 788 140
4.231	**Kredi mektuplu döviz mevduatı -** Foreign exchange deposits by citizens abroad	24 978 895	20 884 256	22 297 642	18 635 508	20 723 600
4.232	**Diğer -** Other	78 481	68 019	68 464	53 483	64 540
4.24	**Fonlar** - Extrabudgetary funds	821 296	400 295	905 779	1 742 790	3 549 362
4.241	**Tasarruf mevduatı sigorta fonu** - Saving deposits insurance fund	24 830	15 878	13 922	13 512	610
4.242	**Diğer -** Other	796 466	384 418	891 856	1 729 278	3 548 752
5	**Likidite senetleri** - Liquidity bills	-	-	-	993 710	0
6	**Açık piyasa işlemleri** - Open market operations	3 622 089	7 034 350	5 913 956	2 917 500	29 935 300
6.1	**Vadeli işlemlerden borçlar** - Repurchase agreements	128 189	1 025 000	3 502 006	0	20 000 000
6.11	**Nakit** - Cash	128 189	0	2 006	0	0
6.111	**Döviz -** Foreign exchange	0	0	0	0	0
6.112	**Menkul değer -** Securities	128 189	0	2 006	0	0
6.12	**Menkul** - Securities	0	1 025 000	3 500 000	0	20 000 000
6.2	**Diğer** - Other	3 493 900	6 009 350	2 411 950	2 917 500	9 935 300
7	**Dış krediler (YP)** - Foreign credits (FX)	12 158	11 329	12 527	10 906	13 760
7.1	**Kısa vadeli** - Short term	0	0	0	0	0
7.2	**Orta ve uzun vadeli** - Medium and long term	12 158	11 329	12 527	10 906	13 760
8	**İthalat akreditif bedelleri, teminat ve depozitolar** Collaterals and deposits against L/C on imports	1 096 905	1 537 174	1 584 065	858 741	776 822
8.1	**Döviz satışı yapılmış akreditif bedelleri** - For letters of credit	1 093 540	1 537 170	1 584 061	858 737	776 818
8.2	**Mal bedeli ve teminatlar** - For imports	3 366	4	4	4	4
9	**Ödenecek senet ve havaleler** - Notes and remittances payable	19 783	18 068	24 363	73 477	29 571
10	**SDR tahsisatı** - SDR allocation	234 486	216 438	238 563	207 285	264 067
11	**Sermaye** - Capital (2)	46 234	46 234	46 234	46 234	46 234

19.1 Merkez Bankası bilançosu (devam)
Central Bank balance sheet (continued)

(Bin TL - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
12	**İhtiyat akçesi** - Reserve funds [2]	1 283 131	773 405	642 222	2 823 647	3 037 217
13	**Karşılıklar** - Provisions	92 522	105 921	157 279	163 403	469 772
14	**Değerleme hesabı** - Revaluation account	0	0	0	0	6 377 223
15	**Faiz ve gider reeskontları ve tahakkukları** Interest and expense accruals	2 215 887	1 548 341	1 468 426	1 318 655	1 468 712
16	**Muvakkat borçlar** - Miscellaneous payables	103 800	77 841	47 416	67 785	52 325
17	**Diğer yükümlülükler** - Other liabilities	62 186	88 412	3 157 109	285 486	2 330 711

Not. Ağustos 2004 tarihinden itibaren enflasyon muhasebesine göre düzenlenmiştir.
Note. Data are inflation adjusted beginning from August, 2004.

(1) Ağustos 2004 tarihinden itibaren ilave edilmiştir.
(1) It is added beginning from August, 2004.

(2) Ağustos 2004 tarihinden itibaren enflasyon düzeltme farkları ilave edilmiştir.
(2) It has included inflation adjustments begining from August, 2004.

19.2 Merkez Bankası krediler - Central Bank credits
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown]

(Bin TL - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total		2 151 366	1 826 124	2 006 077	1 742 288	2 322 671
1	**Merkezi yönetim** - Central government	0	0	0	0	0
1.1	**Hazineye kısa vadeli avans -** Short term advances to treasury	0	0	0	0	0
1.2	**Hazinedeki diğer alacaklar -** Other claims on treasury (net)	0	0	0	0	0
2	**Mali olmayan kamu girişimleri -** Non-financial public enterprises	0	0	0	0	0
2.1	**Hazine kefaletini haiz bonolar** - Treasury guaranteed bills	0	0	0	0	0
2.2	**Kısa vadeli senet reeskontu, Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO)** Short term discount of bills, Soil Products Office (SPO)	0	0	0	0	0
2.3	**İktisadi devlet teşekkülleri, diğer (İDT 'nin vadesinde ödenmeyen borç.)** SEE, other (debts of SEEs not paid on due date)	0	0	0	0	0
2.4	**İktisadi devlet teşekkülleri, ticari senetler** SEEs, commercial bills	0	0	0	0	0
3	**Mali kuruluşlar** - Financial institutions	309 978	1 372	755	374	389
3.1	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	7 678	1 372	755	374	389
3.11	**Reeskont kredileri -** Rediscount	7 678	1 372	755	374	389
3.12	**1211 S.K. 40/1-c kap. kul. krediler** As per art 40/1-c of law no:1211	0	0	0	0	0
3.13	**Diğer** - Other	0	0	0	0	0
3.2	**Kalkınma ve yatırım bankaları** Investment and development banks	0	0	0	0	0
3.21	**Reeskont kredileri -** Rediscount	0	0	0	0	0
3.22	**1211 S.K. 40/1-c kap. kul. krediler** As per art 40/1-c of law no:1211	0	0	0	0	0
3.23	**Diğer** - Other	0	0	0	0	0
3.3	**Banka dışı mali kuruluşlar -** Non-bank financial institutions	302 300	0	0	0	0
3.31	**Tasarruf mevduatı sigorta fonu** Saving deposit insurance fund	302 300	0	0	0	0
4	**Yurtdışı** - Abroad [1]	1 841 388	1 824 752	2 005 322	1 741 913	2 322 282

(1) Dış krediler içerisinde yer alan Irak'a verilen krediler 1999/12'den itibaren Merkez Bankası bilançosunda "Takipteki alacaklar" hesabına aktarılmış olup, "Yurtdışı" rakamı özgün bilanço ile farklılık göstermektedir.
(1) Loans extended to Iraq classified in "Foreign credit" were transferred to "Claims under legal proceedings" in the Central bank balance sheet as of December 1999. Thus, the figure in "Abroad" is different than that of in the Central bank balance sheet.

19.3 Merkez Bankası mevduat - Central Bank deposits
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total		56 044 674	63 482 072	76 442 369	74 006 066	90 435 792
1	**Genel yönetim** - General government	-	14 776 725	20 204 407	16 605 996	16 861 259
1.1	**Merkezi yönetim** - Central government	6 841 297	14 765 271	20 189 399	16 587 624	16 852 144
1.11	**Hazine, genel ve özel bütçeli idareler** Treasury, general and special budget administration	5 621 857	13 892 030	18 631 608	14 105 051	12 208 498
1.111	**TL** - TRY	871 796	869 454	1 614 618	4 331 377	1 859 118
1.112	**YP -** FX	4 750 061	13 022 576	17 016 990	9 773 674	10 349 379
1.12	**Hazine, genel ve özel bütçeli idarelerin proje kredileri** Treasury, general and special budget administration project funds	399 292	398 154	610 470	661 173	952 699
1.121	**TL** - TRY	0	0	0	0	0
1.122	**YP -** FX	399 292	398 154	610 470	661 173	952 699
1.13	**Kamu iktisadi kurumları** - Public economic institutions [1]	348	-	-	-	-
1.131	**TL** - TRY	348	-	-	-	-
1.132	**YP -** FX	0	-	-	-	-
1.14	**Kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumları** Social securities organizations established by law [2]	0	-	-	-	-
1.15	**Diğer yükümlülükler -** Liabilities to other institutions	-	121	80	1	1
1.16	**Bütçe dışı fonlar** - Extrabudgetary funds	819 799	474 967	947 241	1 821 398	3 690 946
1.161	**TL** - TRY	23 333	90 549	55 385	92 120	142 195
1.162	**YP -** FX	796 466	384 418	891 856	1 729 278	3 548 752
1.2	**Yerel yönetimler** - Local government	31 819	11 454	15 008	18 355	9 090
1.21	**TL (vadesiz)** - TRY (sight)	31 819	11 454	15 008	18 355	9 090
1.22	**YP -** FX	0	0	0	0	0
1.3	**Sosyal güvenlik kurumları -** Social security organizations [2]	-	0	0	17	25
2	**Mali olmayan kamu girişimleri** - Non-financial public enterprises	49 316	60 130	76 939	71 085	76 904
2.1	**Kamu iktisadi kurumları -** Public economic institutions [1]	-	298	12	0	15
2.11	**TL** - TRY	-	298	12	0	15
2.12	**YP -** FX	-	0	0	0	0
2.2	**İktisadi devlet teşekkülleri** - State economic enterprises	49 316	57 306	75 112	69 697	75 232
2.21	**TL (vadesiz)** - TRY (sight)	7	4	888	11	70
2.22	**YP -** FX	49 309	57 302	74 223	69 686	75 162
2.3	**Kanunlarla kurulan döner sermaye şirketleri** Revolving fund companies established by law	-	2 526	1 815	1 388	1 658
3	**Özel sektör (TL)** - Private sector (TRY)	907	836	766	1 094	1 202
4	**Mali kurumlar** - Financial institutions	20 023 936	27 748 141	33 848 982	38 677 549	52 757 680
4.1	**Bankalar mevduatı** - Banks deposits [3]	19 858 077	27 658 824	33 750 749	38 585 462	52 635 738
4.11	**Zorunlu karşılıklar** - Required reserves	11 868 739	9 399 748	12 860 345	13 131 518	13 642 395
4.111	**TL** - TRY	3 115 294	0	0	0	0
4.112	**YP -** FX	8 753 445	9 399 748	12 860 345	13 131 518	13 642 395
4.12	**Serbest rezervler** - Free reserves	7 989 338	18 259 076	20 890 404	25 453 944	38 993 343
4.121	**Mevduat bankaları (YP)** - Deposit money banks (FX)	4 519 362	5 357 963	6 470 599	6 535 842	6 798 259
4.122	**Mevduat bankaları (TL)** - Deposit money banks (TRY)	3 469 976	12 507 345	14 067 692	17 849 195	29 672 759
4.123	**Katılım bankaları (TL) -** Participation banks (TRY)	-	374 077	279 531	1 043 452	1 199 663
4.124	**Kalkınma ve yatırım bankaları (YP)** Investment and development banks (FX)	-	9 143	7 491	6 047	1 261 998
4.125	**Kalkınma ve yatırım bankaları (TL)** Investment and development banks (TRY)	-	10 525	64 911	18 988	60 611
4.126	**Diğer valörlü işlemler -** Other	-	24	180	420	53
4.2	**Diğer mali kuruluşlar** - Other financial institutions [3]	165 858	89 317	98 233	92 088	121 942
4.21	**Kalkınma ve yatırım bankaları** Investment and development banks	7 410	-	-	-	-
4.211	**TL** - TRY	4 264	-	-	-	-
4.212	**YP -** FX	3 146	-	-	-	-

19.3 Merkez Bankası mevduat (devam) - Central Bank deposits (continued)
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
4.22	**Banka dışı mali kuruluşlar (tasarruf mevduatı sigorta fonu)**					
	Non-bank financial institutions (insurance funds for saving deposits)	25 869	15 893	13 936	13 802	980
4.221	**TL (vadesiz)** - TRY (sight)	1 038	15	13	290	370
4.222	**YP -** FX	24 830	15 878	13 922	13 512	610
4.23	**Katılım bankaları** - Participation banks	132 523	-	-	-	-
4.24	**Yetkili döviz müesseseleri**					
	Authorized foreign currency institutions	57	23	24	58	17
4.25	**Finansman kuruluşları -** Finance companies	-	0	0	0	0
4.26	**Sermaye kurulu başkanlığı -** Capital markets board	-	55	0	0	0
4.27	**Bankalararası kart merkezi mevduat hesabı**					
	Interbank card center account	-	4	2	7	9
4.28	**Bankalararası takas odası -** Interbank clearing house	-	26	29	26	25
4.29	**Bankacılık düzenleme ve denetleme hesabı**					
	Banking regulation and supervision agency account	-	73 316	84 243	78 195	120 911
5	**Bloke mevduatlar** - Restricted deposits	9	11	151	183	131
6	**Yurtdışı yerleşikler mevduatı** - Non-residents' deposits	29 097 110	20 896 197	22 311 004	18 650 087	20 738 548
6.1	**Kredi mektuplu döviz mevduatı**					
	Foreign exchange deposits by citizens abroad	24 978 895	20 884 256	22 297 642	18 635 508	20 723 600
6.2	**Diğer mevduat (TL+YP)** - Other deposits (TRY+FX)	4 118 216	11 941	13 363	14 579	14 948
7	**Diğer mevduat** - Other deposits	280	33	119	71	68

(1) '"Merkezi yönetim" başlığı altında izlenmekte olan "Kamu iktisadi kurumları" kalemi 2005 Aralık ayından itibaren "Mali olmayan kamu girişimleri" içerisinde sınıflandırılmaktadır.
(2) 2005 Aralık ayına kadar "Merkezi yönetim" başlığı altında izlenmekte olan "Kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumları", bu tarihten itibaren ayrı bir başlık olarak sınıflandırılmaktadır.
(3) "Diğer mali kurumlar" başlığı altında izlenen "Kalkınma ve yatırım bankaları" ile "Katılım bankaları" kalemleri, 2005 Aralık ayından itibaren "Bankalar mevduatı" altında sınıflandırılmaktadır.

(1) "Public economic institutions" which were shown under "Central government" are classified under "Non-financial public enterprises" beginning from December 2005.
(2) Beginning from December 2005, "Social security organizations established by law" which were classified under "Central government" previously, are shown as a separate heading.
(3) "Investment and development banks" and "Participation banks" were shown under "Other financial institutions" are classified under "Banks deposits" beginning from December 2005.

19.4 Merkez Bankası mevduat - Central Bank deposits
[Türlerine göre - Deposit types] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total		56 044 674	63 482 072	76 442 369	74 006 066	90 435 792
	TL mevduat - TRY deposits	11 691 387	13 952 635	16 198 831	23 449 828	33 082 938
1	**Bankalar mevduatı** - Banks deposits	6 585 270	12 891 970	14 412 314	18 912 055	30 933 086
1.1	**Zorunlu karşılıklar** - Required reserves	3 115 294	0	0	0	0
1.11	**Zorunlu karşılıklar (YP)** - Required reserves (FX)	0	0	0	0	0
1.12	**Zorunlu karşılıklar (TL)** - Required reserves (TRY)	3 115 294	0	0	0	0
1.2	**Serbest rezervler** - Free reserves (1)	3 469 976	12 891 970	14 412 314	18 912 055	30 933 086
2	**Vadesiz mevduat** - Demand deposits	170 615	88 556	102 801	99 441	133 391
2.1	**Yerel yönetimler** - Local government	31 819	11 454	15 008	18 355	9 090
2.2	**Sosyal güvenlik kurumları -** Social security institutions	-	0	0	17	25
2.3	**Mali olmayan kamu girişimleri**					
	Non-financial public enterprises	7	2 828	2 716	1 399	1 742
2.4	**Özel sektör** - Private sector	907	836	766	1 094	1 202
2.5	**Diğer mali kuruluşlar** - Other financial institutions (1)	137 882	73 439	84 311	78 576	121 332
3	**Bloke mevduatlar** - Restricted deposits	9	11	151	183	131

19.4 Merkez Bankası mevduat (devam) - Central Bank deposits (continued)
[Türlerine göre - Deposit types] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
4	**Yurtdışı yerleşikler TL mevduatı** - TRY Non-residents' deposits	4 039 735	11 941	13 363	14 579	14 948
4.1	**Yurtdışındaki bankalar** - TRY deposits, banks abroad	1 000	6 897	7 556	8 529	8 742
4.2	**Uluslararası kurumlar** - TRY deposits, international institutions	4 038 731	5 037	5 802	6 046	6 201
4.3	**Elçilikler** - Miscellaneous TRY deposits, embassies	4	6	5	4	6
4.4	**Yurtdışındaki kurumlar**					
	Miscellaneous TRY deposits, institutions abroad	0	0	0	0	0
4.5	**Diğer** - Other TRY	0	0	0	0	0
5	**Merkezi yönetim mevduatları** - Central government deposits	895 477	960 124	1 670 083	4 423 499	2 001 314
5.1	**Hazine, genel ve özel bütçeli idareler**					
	Treasury, general and special budget administration deposits	871 796	869 454	1 614 618	4 331 377	1 859 118
5.2	**Hazine, genel ve özel bütçeli idareler proje kredisi**					
	Treasury, general and special budget administrations project credits	0	0	0	0	0
5.3	**Kamu iktisadi kuruluşları (katma bütçeli idareler)**					
	Public economic institutions (annexed budget administration)	348	-	-	-	-
5.4	**Kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumları**					
	Social security inst. established by law	0	-	-	-	-
5.5	**Diğer yükümlülükler** - Other liabilities	-	121	80	1	1
5.6	**Bütçe dışı fonlar** - Extrabudgetary funds	23 333	90 549	55 385	92 120	142 195
6	**Diğer mevduat** - Other deposits	280	33	119	71	68
	YP mevduatı - FX deposits	44 353 287	49 529 437	60 243 538	50 556 238	57 352 854
1	**Bankalar mevduatı** - Banks' deposits	13 272 808	14 766 854	19 338 435	19 673 407	21 702 652
1.1	**Zorunlu karşılıklar** - Required reserves	8 753 445	9 399 748	12 860 345	13 131 518	13 642 395
1.2	**Serbest rezervler** - Free reserves (1)	4 519 362	5 367 106	6 478 090	6 541 889	8 060 257
2	**Diğer mali kuruluşlar mevduatı** - Other financial institutions (1)	27 976	15 878	13 922	13 512	610
2.1	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks (1)	3 146	-	-	-	-
2.2	**Banka dışı mali kuruluşlar (tasarruf mevduatı sigorta fonu)**					
	Non-bank financial institution (insurance funds of saving deposits)	24 830	15 878	13 922	13 512	610
3	**Yerel yönetimler** - Local governments	0	0	0	0	0
3.1	**EGO+İGDAŞ (belediye ticari işletmeleri)**					
	EGO+IGDAS (municipal economic enterprises)	0	0	0	0	0
4	**Mali olmayan kamu girişimleri** - Non-financial public enterprises	49 309	57 302	74 223	69 686	75 162
4.1	**Kamu iktisadi kuruluşları (YP)** - Public economic institutions	-	0	0	0	0
4.2	**İktisadi devlet teşekkülleri** - State economic enterprises	49 309	57 302	74 223	69 686	75 162
5	**Yurtdışı yerleşikler mevduatı** - Non-residents' deposits	25 057 375	20 884 256	22 297 642	18 635 508	20 723 600
5.1	**Kredi mektuplu döviz mevduatı**					
	Foreign exchange deposits by citizens abraod	24 978 895	20 884 256	22 297 642	18 635 508	20 723 600
5.2	**Diğer yerleşik olmayanların mevduatı**					
	Other non-residents' deposits	78 481	0	0	0	0
6	**Merkezi yönetim mevduatları** - Central government deposits	5 945 819	13 805 147	18 519 316	12 164 125	14 850 830
6.1	**Genel ve katma bütçeli idareler mevduatı**					
	General and annexed budget administration deposits	4 750 061	13 022 576	17 016 990	9 773 674	10 349 379
6.2	**Genel ve katma bütçeli idareler proje kredileri**					
	General and annexed budget administrations project credits	399 292	398 154	610 470	661 173	952 699
6.3	**Kamu iktisadi kuruluşları (katma bütçeli idareler)**					
	Public economic institutions (annexed budget administration)	0	-	-	-	-
6.4	**Bütçe dışı fonlar** - Extrabudgetary funds	796 466	384 418	891 856	1 729 278	3 548 752

(1) 2005 Aralık ayına kadar "Diğer mali kuruluşlar" içerisinde izlenen kalkınma ve yatırım bankalarının TL ve YP serbest rezervleri, bu tarihten itibaren "Bankalar mevduatı" içerisinde sınıflandırılmıştır.

(1) Beginning from December 2005, TRY and FX free reserves of investment and development banks which were included in "Other financial institutions", are classified under "Banks deposits".

19.5 Mevduat bankaları bilançosu - Deposit money banks' balance sheet
[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
Varlıklar - Assets		279 987 704	359 275 601	436 321 837	505 720 615	631 256 870
1	**Kasa** - Vault cash	1 152 394	1 751 769	2 823 062	2 887 987	3 027 673
2	**Efektif deposu** - Foreign banknotes	1 095 178	1 099 102	1 355 166	1 510 891	2 201 661
3	**Yoldaki paralar** - Cash in transit	8 672	26 241	12 320	21 237	25 652
4	**Satın alınan banka çekleri** - Checks purchased	10 023	6 306	10 175	5 251	3 190
5	**Vadesi gelmiş menkul değerler** - Securities due	2 387	1 702	1 860	3 478	2 074
6	**Kıymetli madenler (YP)** - Precious stones (FX) [1]	3 114	60 643	133 630	323 174	348 073
7	**TC. Merkez Bankası** - Claims on Central Bank	5 357 273	12 053 117	16 344 009	19 719 183	35 660 763
7.1	**Vadesiz serbest hesap** - Sight free account	4 029 505	11 771 140	15 418 114	18 772 455	34 447 764
7.2	**Vadeli serbest ve serbest olmayan hesap** Time free and restricted account [2]	1 327 768	281 977	925 895	946 728	1 212 999
8	**Bankalar** - Claims on banks	24 061 981	30 347 566	46 815 423	47 203 565	70 351 277
8.1	**Yurtiçi** - Domestic	2 449 122	5 075 976	4 836 336	4 426 954	3 130 111
8.2	**Yurtdışı** - Abroad	21 612 859	25 271 590	41 979 087	42 776 611	67 221 166
9	**Para piyasalarından alacaklar** - Claims on money markets	3 979 450	5 748 350	1 317 950	1 485 850	8 189 618
10	**Katılım bankaları** - Participation banks	0	-	-	-	-
11	**Gerçeğe uygun değ. farkı K/Z yansıtılan ve sat. hazır md.** Sec. at. fair value thr. prof. or loss and sec. av. for sale [1] [3]	63 981 364	83 756 880	95 386 034	109 357 203	63 680 610
11.1	**Bilgi için: Repoya tabi menkul değerler** Of which : Securities under repurchase agreement	7 802 115	12 551 228	14 565 788	15 373 723	12 679 082
12	**Ters repo işlemlerinden alacaklar** Claims on revers repo transactions	124 800	4 276 661	267 047	3 378 288	117 820
13	**Krediler** - Credits	80 684 830	122 411 778	172 115 810	219 504 491	270 445 648
14	**Tasfiye olunacak alacaklar** - Past-due loans (net)	728 703	739 507	734 116	1 109 176	2 408 509
14.1	**Tasfiye olunacak alacaklar** - Past-due loans	6 079 720	7 186 272	7 828 321	9 481 895	12 829 747
14.2	**(-) Krediler özel karşılıkları** - (-) Special reserve for loans	-5 351 017	-6 446 765	-7 094 205	-8 372 719	-10 421 238
15	**Kiralama işlemlerinden alacaklar (net)** Receivable from leasing transactions (net)	0	0	0	0	0
16	**Zorunlu karşılıklar** - Required reserves	13 118 287	14 456 440	16 431 478	16 327 235	13 833 048
17	**Kredi ve diğer faiz gelir tahakkuk ve reeskontları** Credit and other interest income accruals and rediscount	9 828 504	10 145 854	12 813 334	15 138 005	22 386 710
18	**Kanuni yedek akçeler karşılığı devlet tahvili** Bonds held against legal reserve	0	-	-	-	-
19	**İştirakler, bağlı ve birlikte kontrol edilen ortaklıklar** Participations and subsidiaries	11 554 912	10 724 218	8 775 944	10 301 109	9 712 937
20	**Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler** Securities to be held till maturity	50 438 336	46 638 184	46 396 520	38 924 279	109 225 921
20.1	**Bilgi için: Repoya tabi menkul değerler** Of which : Securities under repurchase agreement	1 287 254	1 416 213	5 085 212	4 916 981	20 118 683
21	**Sabit değerler** - Fixed assets (net) [4]	8 363 276	7 199 532	8 356 382	9 100 233	10 669 925
22	**Özel maliyet bedelleri** - Special costs (net) [4]	282 660	326 296	450 016	650 249	0
23	**Peşin ödenmiş vergiler** - Prepaid taxes	872 989	2 190 352	1 008 710	1 470 413	1 253 101
24	**Ertelenmiş vergi aktif hesabı** Asset account of deferred taxes	785 544	928 116	838 167	1 039 523	1 176 846
25	**Ayniyat mevcudu** - Office supply inventory	32 689	32 839	33 883	40 038	46 464
26	**Tahsili şüpheli ücret, komisyon ve diğer alacaklar** Doubtful fees, comission and other receivables	0	-	-	-	-
27	**Aktiflerimizin vadeli satışından doğan alacaklar** Receivables from future sale of assets	109 413	574 686	528 778	250 060	270 645
28	**Muhtelif alacaklar** - Miscellaneous receivables	890 005	1 406 207	1 211 054	1 499 622	1 584 654
29	**Borçlu geçici hesaplar** - Transitory asset accounts	461 951	563 229	928 273	3 467 245	3 533 710
30	**Kamu kurum ve kuruluşlarından alacaklar** Receivables from public sector	33 248	39 670	2 295	4 748	15 854
31	**Elden çıkarılacak kıymetler** - Assets to be sold	2 025 709	1 759 514	1 215 070	982 873	1 027 636
32	**Diğer varlıklar** - Other assets	12	10 842	15 331	15 209	56 851

19.5 Mevduat bankaları bilançosu (devam) - Deposit money banks balance sheet (continued)
[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
	Yükümlülükler - Liabilities	279 987 704	359 275 601	436 321 837	505 720 615	631 256 870
1	**Toplam mevduat** - Total deposit	187 289 520	233 427 879	285 487 831	328 881 376	415 326 858
1.1	**Vadesiz** - Demand	40 415 163	49 083 088	52 242 273	56 654 710	61 171 959
1.2	**Vadeli** - Time	146 874 357	184 344 791	233 245 558	272 226 666	354 154 899
2	**Repo işlemlerinden sağlanan fonlar**					
	Funds received from repo transactions	9 418 503	14 676 869	19 500 293	20 066 508	33 926 420
3	**Para piyasalarına borçlar** - Due to money markets	1 900 653	324 264	152 071	205 326	255 208
4	**Menkul kıymet ödünç piyasasına borçlar**					
	Due to securities lending markets	0	0	2 020	12 005	1 604
5	**Alınan krediler** - Loans received	21 125 891	32 350 550	42 203 466	43 318 854	56 757 539
5.1	**TC. Merkez Bankası** - Central Bank	0	0	0	0	0
5.2	**Yurtiçi bankalar** - Domestic banks	1 877 228	1 845 249	2 517 078	2 550 713	2 932 885
5.3	**Yurtiçi diğer kuruluşlar** - Other domestic institutions	636 406	249 349	267 463	231 939	219 849
5.4	**Yurtdışı bankalar** - Banks abroad	16 607 357	25 673 572	31 396 654	33 311 647	45 031 050
5.5	**Yurtdışı fonlar, diğer kur.** - Other inst., funds abroad	2 004 900	4 582 380	8 022 271	7 224 555	8 573 755
6	**Sermaye benzeri borçlar** - Subordinated debt [5]	-	-	-	-	152 180
7	**Karşılıklar** - Provisions	4 554 106	7 811 661	8 947 590	11 021 960	12 727 057
8	**Kiralama işlemlerinden borçlar (net)**					
	Due to leasing transactions (net)	155 155	179 971	273 689	354 644	217 208
9	**Faktoring işleml. borç.** - Due to factoring transactions	0	0	0	0	2
10	**Faiz ve gider reesk.** - Interest and expense rediscounts	2 245 159	2 981 154	4 203 675	6 196 967	8 229 215
11	**Kredi ve diğer alacaklar değerleme fonu**					
	Credits and other receivables revaluation fund	0	0	0	0	0
12	**İthalat transfer emirleri** - Import transfer orders	298 967	266 790	381 768	336 477	469 871
13	**Ödenecek vergi, resim, harç ve primler**					
	Taxes, duties, charges and premium payable	583 901	628 556	878 309	1 103 002	1 690 053
14	**İhraç edilen menkul kıymetler** - Securities issued (net)	0	0	0	0	0
15	**Bankamıza tahsis edilen fonlar** - Funds allocated	4 673 814	5 340 459	4 100 833	3 972 510	4 257 125
16	**Ertelenmiş vergiler** - Deferred taxes	59 431	57 629	61 951	37 430	51 898
17	**Muhtelif borçlar** - Miscellaneous payables	4 142 069	4 892 416	7 662 915	9 303 486	10 731 770
18	**Alacaklı geçici hesaplar** - Transitory liability accounts	1 294 412	1 122 319	1 202 566	5 883 965	4 680 880
19	**Ödeme emirleri** - Payment orders	393 741	413 997	559 674	505 765	486 517
20	**Kamu kurum ve kur. borç**. - Payables to public sector	431	580	532	387	382
21	**Diğer yükümlülükler** - Other liabilities [6]	1 708 472	7 795 114	10 976 552	10 509 430	10 691 725
22	**Özkaynaklar** - Shareholders EQUITY	40 143 479	47 005 393	49 726 102	64 010 523	70 603 358
22.1	**Ödenmiş sermaye** - Paid-up capital	12 575 383	17 259 346	21 371 129	25 442 920	30 388 399
22.2	**Ödenmiş sermaye enflasyon düzeltme farkı**					
	Inflation adjustment for paid-up capital	14 614 107	0	0	0	0
22.3	**Sermaye yedekleri** - Capital reserves	3 721 987	18 674 671	11 069 456	13 706 472	11 655 806
22.4	**Kar yedekleri** - Profit reserves	23 151 387	25 193 843	25 779 224	29 584 035	35 776 347
22.5	**Kar (zarar)** - Profit (loss)	5 453 584	4 643 080	9 695 192	13 126 894	10 272 922
22.6	**Geçmiş yıllar kârı (zararı)** - Profit (loss) for the previous year	-19 372 969	-18 765 547	-18 188 899	-17 849 798	-17 490 116

Not. Temmuz 2002 - Aralık 2004 tarihleri arasında enflasyon muhasebesine göre düzenlenmiştir.
(1) 2007 Ocak ayında TDHP'de yapılan değişiklik paralelinde, "Kıymetli maden deposu (YP)" kalemi "Kıymetli madenler (YP)" olarak değiştirilmiş ve daha önce menkul değerler içerisinde izlenmekte olan kıymetli madenler hesabı 2005 Aralık ayından itibaren bu kalem içerisinde sınıflandırılmıştır.
(2) 2007 Ocak ayında TDHP'de yapılan değişiklik paralelinde, Merkez Bankası nezdindeki vadeli serbest olmayan hesaplar bu kaleme ilave edilerek ismi "Vadeli serbest ve serbest olmayan hesap" olarak değiştirilmiştir.
(3) 2007 Ocak ayında TDHP'de yapılan değişiklik paralelinde bu kalemin ismi "Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan ve satılmaya hazır menkul değerler" olarak değiştirilmiştir.
(4) 2008 Ocak ayında tek düzen hesap planında yapılan değişiklikle "özel maliyet bedelleri (net)" kalemi, "sabit değerler (net)" içinde izlenmeye başlanmıştır.
(5) 2008 Ocak ayından itibaren ilave edilmiştir.
(6) Yurtdışı merkez ve şubeler hesabı " diğer yükümlülükler" de izlenmektedir.

Note. Data are inflation adjusted beginning from July 2002 to December 2004.
(1) Due to the revision made in Uniform chart of accounts in January 2007, "Precious stones stock (FX)" is renamed as "Precious stones (FX)" and beginning from December 2005 precious stones account, which was previously classified under securities, is shown under this item.
(2) Due to the revision made in Uniform chart of accounts in January 2007, "Time restricted accounts" on Central bank is classified under this item and it is renamed as "Time free and restricted account".
(3) Due to the revision made in Uniform chart of accounts in January 2007, this item is renamed as Securities at fair value through profit or loss and Securities available for sale.
(4) Due to the revision made in Uniform Chart of Accounts in January 2008, "special costs (net)" item is shown under "fixed assets (net)".
(5) It is added beginning from January 2008.
(6)Head office and branches abroad account is followed under"other liabilities

19.6 Mevduat bankaları krediler - Deposit money banks credits
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total		80 684 830	122 411 778	172 115 810	219 504 491	270 445 648
1	**Genel yönetim -** General government [1]	-	1 005 629	1 150 866	1 389 245	2 321 986
1.1	**Merkezi yönetim** - Central government	679 813	659 081	517 042	100 097	0
1.2	**Yerel yönetimler** - Local governments	297 555	346 548	633 824	1 289 148	2 321 986
1.3	**Sosyal güvenlik kurumları -** Social security instutions [2]	-	-	0	0	0
2	**Mali olmayan kamu girişimleri** - Non-financial public enterprises	352 637	829 947	1 325 853	1 888 343	3 973 958
3	**Özel sektör** - Private sector	76 602 464	118 799 132	167 287 175	212 649 743	260 234 146
3.1	**Mali olmayan şirketler** - Non financial companies [3] [4]	35 942 497	52 668 930	71 388 020	92 979 628	115 493 061
3.2	**Bireysel işletmeler** - Individual corporations [3] [4]	9 598 957	14 411 588	22 629 623	25 332 445	27 942 031
3.3	**Hanehalkı** - Households	26 433 935	45 497 474	67 116 845	92 287 258	114 342 351
3.31	**Tüketici kredileri** - Consumer credit [4] [5] [6]	12 542 550	28 129 000	45 498 433	65 609 349	81 040 236
3.311	**Konut kredileri -** Housing loans	-	12 376 360	22 106 204	30 693 931	37 187 735
3.312	**Taşıt kredileri -** Automobile loans	-	6 128 469	6 348 314	5 883 973	5 305 033
3.313	**İhtiyaç ve diğer krediler -** Consumer and other loans	-	9 624 171	17 043 915	29 031 445	38 547 468
3.32	**Bireysel kredi kartları** - Individual credit cards	13 717 391	17 055 025	21 238 175	26 677 909	33 302 115
3.33	**Personele verilen krediler** - Credits to personnel [5]	173 994	313 449	380 237	-	-
3.4	**Tarım satış kooperatifleri** - Agricultural sales cooperatives	2 529 750	2 642 464	1 269 653	834 954	897 163
3.5	**Tarım kredi kooperatifleri** - Agricultural credit cooperatives	37 814	79 315	273 651	503 471	566 679
3.6	**Hanehalkına hizmet veren kâr amacı olmayan kuruluşlar** Non-profit institutions serving households	121 883	346 198	467 886	63 868	105 326
3.7	**Diğer** - Other	1 937 628	3 153 163	4 141 497	648 119	887 535
4	**Mali kuruluşlar** - Financial institutions	934 259	571 545	789 888	2 566 385	2 484 010
4.1	**Bankalar** - Banks [7]	-	145 048	189 286	248 163	495 798
4.11	**Kalkınma ve yatırım bankaları** Investment and development banks	653 745	119 342	36 029	-	-
4.12	**Yurtiçi bankalararası krediler** - Domestic interbank credit	18 087	25 706	153 257	-	-
4.2	**Banka dışı mali kuruluşlar** - Non-bank financial institutions	262 427	426 497	600 602	2 318 222	1 988 212
4.21	**Sigorta şirketleri ve özel emeklilik fonları** Insurance com. and private pension funds	5 336	10 129	18 112	217 182	212 564
4.22	**Mali aracılar** - Financial intermediaries	254 494	415 391	573 571	2 095 428	1 768 247
4.221	**Finansal kiralama şirketleri -** Financial leasing companies	58 645	127 563	161 797	477 128	369 919
4.222	**Faktöring şirketleri** - Factoring companies	122 262	175 856	265 073	1 435 377	1 275 235
4.223	**Tüketici finansman şirketleri** - Consumer finance companies	2 200	34 845	40 061	23 407	39 119
4.224	**Diğer mali aracılar** - Other financial intermediaries	71 387	77 127	106 640	159 516	83 974
4.23	**Mali yardımcılar** - Financial auxiliaries	2 597	977	8 919	5 612	7 401
5	**Yurt dışı** - Abroad	1 818 102	1 205 525	1 562 028	1 010 775	1 431 548

(1) 2005 Aralık ayından itibaren "Merkezi yönetim", "Yerel yönetimler" ve "Sosyal güvenlik kurumları" "Genel yönetim" başlığı altında alt sektörler olarak sınıflandırılmaya başlanmıştır.
(2) 2007 Ocak ayına kadar "Merkezi yönetimden alacaklar" içerisinde yer alan "Sosyal güvenlik kurumları"ndan alacaklar bu tarihten itibaren ayrı bir başlık altında izlenmektedir.
(3) "Mali olmayan şirketler" 2002 Aralık ayına kadar "Bireysel işletmeleri"de kapsamaktadır.
(4) Bankalarca ticari işletmelere kullandırılan tüketici kredisi niteliğindeki krediler; Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nca bankalara gönderilen talimat gereğince 2002 Aralık ayından itibaren tüketici kredileri kapsamından çıkarılarak "Mali olmayan şirketler" veya "Bireysel işletmeler" içerisinde sınıflandırılmıştır.
(5) "Personele verilen krediler" 2007 Ocak ayından itibaren "Tüketici kredileri" içerisinde izlenmeye başlanmıştır.
(6) 2005 Aralık ayından itibaren "Tüketici kredileri"; "Konut" "Taşıt" ve "İhtiyaç ve diğer" alt ayrımında izlenmeye başlanmıştır.
(7) "Kalkınma ve yatırım bankaları"na verilen krediler ile "Yurtiçi bankalararası krediler" kalemleri 2005 Aralık ayından itibaren "Bankalar" kalemi altında birleştirilerek izlenmeye başlanmıştır.

(1) Beginning from December 2005, "Central government", Local government" and "Social security institutions" are classified as subsectors of "General government".
(2) "Claims on social security institutions", previously classified in "Claims on central government" is shown as a seperate item beginning from January 2007.
(3) "Non-financial companies" included "Individual corparations" until December 2002.
(4) The credits in the form of consumer credits extended to business enterprises are reclassified in "Non-financial companies" and "Individual corporations" according to the directive of Banking regulation and supervision agency begining from December 2002.

(5) "Credits to personnel" are included in "Consumer credit" beginning from January 2007.
(6) The breakdown of "Consumer credits" are divided as "Housing", Automobile" and "Other" beginning from December 2005.
(7) Credits extended to "Investment and development banks" and "Domestic interbank claims" accounts are merged and followed under "Banks" item beginning from December 2005.

19.7 Mevduat bankaları mevduat - Deposit money banks
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total		187 289 520	233 427 879	285 487 831	328 881 376	415 326 858
1	**Genel yönetim -** General government [1]	-	14 216 809	14 626 745	18 194 272	19 500 375
1.1	**Merkezi yönetim** - Central government	11 134 165	9 364 669	8 591 320	10 326 372	9 476 918
1.11	**Bütçeye ait hesaplar (TL)** - Budgetary accounts (TRY) [2]	6 899 334	7 552 518	6 554 594	6 685 974	7 331 531
1.111	**Resmi kuruluşlar** - Official corporations [3]	4 051 761	7 552 518	6 554 594	6 685 974	7 331 531
1.112	**Kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumları** Social security institutions established by law [4]	2 172 035	-	-	-	-
1.113	**Diğer kurumlar** - Other corporations [5] [3]	675 538	-	-	-	-
1.12	**Bütçe dışı hesaplar (TL)** Deposits of extrabudgetary funds	3 538 255	532 310	850 870	2 649 026	729 576
1.121	**Fonlar** - Funds	1 071 584	530 967	849 971	2 648 105	729 100
1.122	**Döner sermayeli kurumlar** - Revolving fund organizations [6]	2 466 520	-	-	-	-
1.123	**Diğer kuruluşlar mevduatı, devlet memurları, işçiler, emekliler, konut edindirme yardımı hesabı** - Other institutions deposits, government housing fund account	151	1 343	899	921	476
1.13	**Merkezi yönetim döviz tevdiat hesabı (YP)** Deposits of central government (FX)	696 576	1 279 841	1 185 856	991 372	1 415 811
1.131	**Merkezi yönetim döviz tevdiat hesabı** Deposits of central government	663 520	711 170	806 133	650 434	649 744
1.132	**Fonlar (TMSF hariç) döviz tevdiat hesabı** Foreign exchange deposits of funds except SDIF	33 056	568 671	379 723	340 938	766 067
1.2	**Yerel yönetimler** - Local governments	2 561 528	3 305 996	3 642 732	3 603 579	4 269 511
1.21	**Yerel yönetimler mevduatı (TL)** Official, local administrations (TRY)	2 343 269	3 279 965	3 616 882	3 543 746	4 240 742
1.22	**Yerel yönetimlerin ticari işletmeleri (TL)** Commercial corporations of local administrations (TRY) [7]	191 565	-	-	-	-
1.23	**Yerel yönetimlerin döviz tevdiat hesabı (YP)** Deposits of local governments (FX)	26 694	26 031	25 850	59 833	28 769
1.3	**Sosyal güvenlik kurumları -** Social security instutions [4]	-	1 546 144	2 392 693	4 264 321	5 753 946
1.31	**Sosyal güvenlik kurumları mevduatı (TL)** Deposits of social security institutions (TRY)	-	1 546 144	2 392 693	4 255 272	5 740 041
1.32	**Sosyal güvenlik kurumları mevduatı (YP)** Deposits of social security institutions (FX)	-	0	0	9 049	13 905
2	**Mali olmayan kamu gir.** - Non-financial public enterprises [6]	5 967 900	8 473 126	7 378 833	8 519 828	10 129 176
2.1	**Ticari kuruluşlar, KİT ile bağlı müessese ve ortaklıklar (TL)** Commercial corporations, affiliates, partnerships of SEEs (TRY)	4 509 576	5 069 537	2 860 966	3 299 103	3 613 985
2.2	**Döner sermayeli kurumlar (TL)** Revolving fund organizations (TRY) [6]	-	1 987 166	2 360 196	2 884 105	3 411 484
2.3	**Yerel yönetimlerin ticari işletmeleri (TL)** Commercial corporations of local administrations (TRY) [7]	-	439 170	670 566	444 478	288 137
2.4	**Mali olmayan kamu girişimleri döviz tevdiat hesabı (YP)** Deposits of non-financial public enterprises (FX)	1 458 324	977 253	1 487 105	1 892 142	2 815 570
3	**Özel sektör** - Private sector	154 701 036	193 729 533	241 803 794	282 339 413	357 755 033
3.1	**Mali olmayan şirketler (TL)** - Non-financial corporations (TRY)	10 491 594	19 308 597	19 742 725	25 125 050	34 174 556
3.11	**Her türlü ortaklıklar (sermaye şirketleri) (tic. mev.)** Partnerships (commercial deposits)	8 582 945	17 603 500	17 208 830	22 360 319	29 784 275
3.12	**Vakıf, dernek, sendika ve birliklerin ticari işlet. (tic. mev.)** Foundations, unions and associations (commercial deposits)	1 090 057	806 026	1 564 466	1 617 703	3 085 830
3.13	**Kooperatifler (tic.mev.)** - Cooperatives (commercial deposits)	818 592	899 071	969 429	1 147 028	1 304 451
3.2	**Bireysel işletmeler (TL)** - Individual corporations (TRY)	1 658 254	2 533 585	3 385 359	5 696 022	5 780 553
3.21	**Gerçek kişi ticaret işletmeleri (tic. mev.)** Real persons (commercial deposits)	1 658 254	2 533 585	3 385 359	5 696 022	5 780 553

19.7 Mevduat bankaları mevduat (devam) - Deposit money banks (continued)
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
3.3	**Hanehalkı (TL)** - Households (TRY)	61 575 824	86 733 573	109 321 781	136 328 686	180 039 190
3.31	**Tasarruf mevduatı, gerçek kişiler**					
	Saving deposits, real persons	61 575 824	86 733 573	109 321 781	136 328 686	180 039 190
3.32	**Mevduat sertifikaları** - Certificates of deposit	0	-	-	-	-
3.4	**Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kur. (TL)**					
	Non-profit institutions serving households (TRY)	6 171 403	8 218 768	9 033 055	9 779 205	11 243 583
3.41	**Vakıf, dernek, sendika ve birlikler (diğ. kur. mev.)**					
	Foundations, unions and associations (other corporations deposit)	6 058 442	8 081 290	8 879 307	9 577 851	10 979 252
3.42	**Apartman yönetimi ile ilgili açılan hesaplar (diğ. kur. mev.)**					
	Accounts of building managements (other corporations deposit)	112 961	137 478	153 748	201 354	264 331
3.5	**Mahk.,sav.,icra ifl.daire.,tereke hakim.nezd.P.V.noter hes. (TL)**					
	Courts,attorney,exec.and bank.off.,legacy courts notary acc.(TRY) [5]	-	936 903	969 591	1 430 383	1 428 379
3.6	**Mahke. tevdi yeri gösterilmek üzere yatırılan para. (TL)**					
	Cash deposited by court decision (TRY) [5]	-	48 041	54 553	65 955	184 000
3.7	**Diğer (diğ. kur. mev.) (TL)**					
	Other (other corporations deposit) (TRY)	2 637 215	3 435 038	3 639 466	3 722 719	2 145 865
3.8	**Yurtiçi yerleşik özel sektörün döviz tevdiat hesabı (YP)**					
	Residents' deposits, private sector (FX)	72 009 887	72 418 550	95 407 194	100 039 609	122 441 517
3.81	**Hanehalkı, yurtiçinde yerleşik gerçek kişiler**					
	Households, resident real persons	57 786 204	56 220 474	70 420 256	73 468 928	83 656 467
3.82	**Yurtiçinde yerleşik tüzel kişilerin döviz tevdiat hesapları**					
	Resident legal persons, foreign exchange deposits	14 223 683	16 198 076	24 986 938	26 570 681	38 785 050
3.821	**Mali olmayan şirketler** - Non-financial corporations	14 222 657	16 196 702	24 883 493	26 349 398	38 388 213
3.822	**Bireysel işletmeler** - Individual corporations	-	0	0	0	0
3.823	**Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kur.**					
	Non-profit institutions serving households	1 026	1 374	103 445	221 283	396 837
3.9	**Kıymetli maden depo hesabı (YP)**					
	Precious stones deposit accounts (FX) [9]	156 859	96 478	250 070	151 784	317 390
3.91	**Hanehalkı, yurtiçinde yerleşik gerçek kişiler**					
	Household resident real persons	-	50 354	184 979	142 378	292 771
3.92	**Mali olmayan şirketler ve bireysel işletmeler**					
	Non-financial companies and individual corporations	-	46 124	65 091	9 406	24 619
4	**Yurtdışı yerleşikler mevduatı** - Non-residents' deposits	3 402 734	4 478 264	5 048 020	5 042 641	9 018 020
4.1	**Elçilikler, konsolosluklar, uluslararası kuruluşlar (TL)**					
	Embassies, consulates, international institutions (TRY)	8 033	22 798	17 335	20 290	58 156
4.2	**Yurtdışında yerleşikler (TL) -** Deposits of non-residents (TRY)	623 933	1 100 702	1 256 074	1 358 585	2 134 730
4.3	**Döviz tevdiat hesabı, yurtdışında yerleşik gerçek kişiler (YP)**					
	Foreign exchange deposit accounts, non-resident real persons (FX)	1 851 152	1 914 228	2 541 099	2 524 075	3 483 916
4.4	**Döviz tevdiat hesabı, yurtdışında yerleşik tüzel kişiler (YP)**					
	Foreign exchange deposit accounts, non-resident legal persons (FX)	919 616	1 440 271	1 232 395	1 138 414	3 332 592
4.5	**Kıymetli maden depo hesabı, yurtdışında yerleşik gerçek kişiler (YP)**					
	Precious stones deposit accounts, non-resident real persons (FX) [9]	-	265	1 117	1 277	8 626
4.6	**Kıymetli maden depo hesabı, yurtdışında yerleşik tüzel kişiler (YP)**					
	Precious stones deposit accounts, non-resident legal persons (FX) [9]	-	0	0	0	0
5	**Mali kuruluşlar mevduatı** - Financial institutions' deposits	9 522 157	12 530 147	16 630 439	14 785 223	18 924 254
5.1	**TL mevduatları** - TRY deposits	5 709 452	7 483 650	11 341 386	10 990 298	12 471 156
5.11	**Bankalararası mevduat** - Interbank deposits	2 610 465	4 068 187	6 816 419	5 820 572	4 001 097
5.111	**Merkez Bankası** - Central Bank	1 821	115	1	73	85 484
5.112	**Yurtdışı bankalar** - Banks abroad	138 571	472 358	2 480 881	1 140 220	979 083
5.113	**Yurtiçi bankalar** - Domestic banks [8]	2 470 073	3 595 714	4 335 537	4 680 279	2 936 530
5.12	**Diğer mali kuruluşlar mevduatı** - Other financial institutions	3 098 987	3 415 463	4 524 967	5 169 726	8 470 059
5.121	**Kalkınma ve yatırım bank.**- Investment and development banks [8]	160 232	-	-	-	-
5.122	**Banka dışı mali kuruluşlar** - Non-bank financial institutions	2 938 755	3 415 463	4 524 967	5 169 726	8 470 059

19.7 Mevduat bankaları mevduat (devam) - Deposit money banks (continued)
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
5.2	**Döviz tevdiat hesapları** - Foreign exchange deposits	3 812 705	4 947 959	5 187 499	3 688 906	6 306 655
5.21	**Bankalararası mevduat** - Interbank deposits	1 672 963	3 033 908	2 640 865	2 814 773	4 330 159
5.211	**Merkez Bankası** - Central Bank	0	0	0	0	0
5.212	**Yurtdışı bankalar** - Banks abroad	857 700	592 905	616 859	601 353	1 127 516
5.213	**Yurtiçi bankalar** - Domestic banks (8)	815 263	2 441 003	2 024 006	2 213 420	3 202 643
5.22	**Diğer mali kuruluşlar mevduatı** - Other financial institutions	2 139 742	1 914 051	2 546 634	874 133	1 976 496
5.221	**Kalkınma ve yatırım bank.-** Investment and development banks(8)	4 475	-	-	-	-
5.222	**Banka dışı mali kuruluşlar** - Non-bank financial institutions	2 135 267	1 914 051	2 546 634	874 133	1 976 496
5.3	**Kıymetli maden depo hesapları (YP)** Precious stones deposit accounts (FX) (9)	-	98 538	101 554	106 019	146 443
5.31	**Yurtiçinde yerleşik mali kuruluşlar -** Resident financial institutions	-	0	3 739	0	0
5.32	**Yurtdışında yerleşik mali kuruluşlar** Non-resident financial institutions	-	98 538	97 815	106 019	146 443

(1) 2005 Aralık ayından itibaren "Merkezi yönetim" "Yerel yönetimler" ve "Sosyal güvenlik kurumları" "Genel yönetim" başlığı altında alt sektörler olarak sınıflandırılmaya başlanmıştır.
(2) 2005 Aralık ayından itibaren "Kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumları ve bütçeye ait hesaplar (TL)" kaleminin adı, "Bütçeye ait hesaplar (TL)" olarak değiştirilmiş ve bu kalem altında izlenen "Kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumları", "Mahkeme, savcılık, icra iflas daireleri, tereke hakimlikleri" ve "Mahkeme tevdi yeri gösterilmek üzere yatırılan paralar" kalemleri çıkarılarak ilgili diğer hesaplarda izlenmeye başlanmıştır.
(3) 2007 Ocak ayında TDHP'deki değişiklik paralelinde, "Diğer kurumlar" mevduatı içerisinde izlenmekte olan "GKBKIYA Özel kanunla kur. üst kur., kur ve kurumlar" kalemi, "Düzenleyici ve denetleyici kurumlar" adıyla 2005 Aralık ayından itibaren "Resmi kurumlar" içerisinde sınıflandırılmaya başlanmıştır.
(4) 2005 Aralık ayına kadar "Merkezi yönetim" mevduatı içerisinde izlenmekte olan "Kanunla kurulan sosyal güv. kurumları" mevduatı, bu tarihten itibaren "Genel yönetim" mevduatı altında alt sektör olarak izlenmektedir.
(5) 2005 Aralık ayına kadar "Merkezi yönetim-Diğer kurumlar" içerisinde izlenmekte olan "Mahkeme, savcılık, icra iflas daireleri, tereke hakimlikleri nezd.P.V. noter hesabı" ile "Mahkeme tevdi yeri gösterilmek üzere yat. paralar" kalemleri, bu tarihten itibaren "Özel sektör" içerisinde sınıflandırılmaktadır.
(6) 2005 Aralık ayına kadar "Merkezi yönetim- Bütçe dışı hesaplar" içerisinde izlenmekte olan "Döner sermayeli kurumlar", bu tarihten itibaren "Mali olmayan kamu girişimleri" altında sınıflandırılmaktadır.
(7) 2005 Aralık ayına kadar "Yerel yönetimler" içerisinde izlenmekte olan "Yerel yönetimlerin ticari işletmeleri", bu tarihten itibaren "Mali olmayan kamu girişimleri" altında sınıflandırılmaktadır.
(8) 2005 Aralık ayına kadar "Diğer mali kuruluşlar mevduatı" başlığında izlenen kalkınma ve yatırım bankaları TL ve YP mevduatları, bu tarihten itibaren "Yurtiçi bankalar" başlığı altında sınıflandırılmaktadır.
(9) Kasım 2005 tarihinden itibaren "Kıymetli maden depo hesapları (YP)" kaleminin sektörel ayrımı yapılmıştır.

(1) Beginning from December 2005, "Central government", "Local government" and "Social security institutions" are classified as subsectors of "General government".
(2) Beginning from December 2005, "Budgetary accounts and social security institutions (TRY)" is renamed as "Budgetary accounts (TRY)" and "Social security institutions established by law (TRY)", "Courts, attorney, execution and bankruptcy office, legacy courts notary acc." and "Cash deposited by court decision", previously followed under this item, are seperated and shown under other related accounts.
(3) Due to the revision in "Uniform chart of accounts" in January 2007, "High boards, boards and agencies established by law", previously classified in "Other corporations" deposit, is shown under the title of "Regulatory and supervisory institutions - official corporations" deposit beginning from December 2005.
(4) Beginning from December 2005, "Social security institutions established by law", previously classified under "Central government" deposit, is shown as a subsector of "General government".
(5) Beginning from December 2005, "Courts, attorney, execution and bankruptcy office, legacy courts notary accounts" and "Cash deposited court decision", previously classified under "Central government - Other corporations", are shown under "Private sector".
(6) Beginning from December 2005, "Revolving fund organizations", previously classified under "Central government- Deposits of extrabudgetary funds", is shown under "Non-financial public enterprises".
(7) Beginning from December 2005, "Commercial corporations of local administrations", previously classified under "Local government", is shown under "Non-financial public enterprises".
(8) Beginning from December 2005, TRY and FX deposits of Investment and Development banks, previously classified under "Other financial institutions", is shown under "Domestic banks".
(9) The sectoral breakdown of "Precious stones deposits accounts" item are available beginning from November 2005.

19.8 Mevduat bankaları mevduat - Deposit money banks
[Türlerine göre - Deposit types] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total		187 289 520	233 427 879	285 487 831	328 881 376	415 326 858
1	**Tasarruf mevduatı** - Saving deposits	62 085 506	87 395 549	110 150 923	137 462 625	181 659 414
1.1	**Vadesiz** - Sight	5 235 801	8 379 343	9 243 701	10 864 637	12 367 896
1.2	**Vadeli** - Time	56 849 705	79 016 206	100 907 222	126 597 988	169 291 518
2	**Ticari kurumlar mevduatı**					
	Commercial corporations' deposits	21 379 815	31 556 310	30 913 404	39 097 683	52 170 388
2.1	**Vadesiz** - Sight	8 254 006	12 082 387	9 609 607	11 697 455	12 278 320
2.2	**Vadeli** - Time	13 125 809	19 473 923	21 303 797	27 400 228	39 892 068
3	**Diğer kurumlar mevduatı**					
	Other corporations' deposits	13 726 659	16 886 353	20 185 166	21 413 025	19 872 451
3.1	**Vadesiz** - Sight	3 274 530	3 382 901	3 895 954	2 743 676	3 135 037
3.2	**Vadeli** - Time	10 452 129	13 503 452	16 289 212	18 669 349	16 737 414
	Bilgi için: fonlar - of which: funds					
	Vadesiz - Sight	628 107	636 763	466 281	541 194	615 419
	Vadeli - Time	631 768	461 438	2 224 829	3 888 613	1 868 659
4	**Resmi kurumlar mevduatı** - Official deposits	6 395 030	10 322 066	10 002 180	14 484 992	17 312 314
4.1	**Vadesiz** - Sight	3 054 537	5 205 094	5 387 950	6 907 099	7 387 414
4.2	**Vadeli** - Time	3 340 493	5 116 972	4 614 230	7 577 893	9 924 900
5	**Mevduat sertifikaları** - Certificates of deposits	0	0	0	0	0
5.1	**Vadesiz** - Sight	0	0	0	0	0
5.2	**Vadeli** - Time	0	0	0	0	0
6	**Döviz tevdiat hesapları**					
	Foreign exchange deposit accounts	79 097 516	79 970 227	104 426 133	107 528 626	135 508 576
6.1	**Vadesiz** - Sight	19 911 518	19 117 062	23 011 642	21 771 927	22 986 371
6.2	**Vadeli** - Time	59 185 998	60 853 165	81 414 491	85 756 699	112 522 205
7	**Kıymetli maden depo hesapları (YP)**					
	Precious stones deposit accounts (FX)	156 859	195 281	352 741	259 080	472 459
7.1	**Vadesiz** - Sight	69 429	78 020	224 424	110 825	278 063
7.2	**Vadeli** - Time	87 430	117 261	128 317	148 255	194 396
8	**Bankalararası mevduat** - Interbank deposits	4 448 135	7 102 095	9 457 284	8 635 345	8 331 256
8.1	**TC. Merkez Bankası** - Central Bank	1 821	115	1	73	85 484
8.2	**Kamu mevduat bankaları**					
	Public deposit money banks	1 522 248	1 611 294	1 431 281	2 126 557	774 678
8.3	**Özel mevduat bankaları**					
	Private deposit money banks	1 402 920	2 741 162	2 154 413	1 933 517	1 937 496
8.4	**Yabancı mevduat bankaları**					
	Foreign deposit money banks	231 967	512 564	1 361 994	383 137	446 460
8.5	**Kamu ve özel kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Public and private investment and development banks	142 898	938 349	1 154 225	1 778 454	1 814 164
8.6	**Yabancı kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Foreign investment and development banks	21 809	10 390	34 330	53 169	67 466
8.7	**Yurtdışındaki bankalar** - Banks abroad	996 271	1 065 263	3 097 740	1 741 573	2 106 599
8.8	**Özel kanunla mevduat kabulüne yetkili kuruluşlar**					
	Institutions authorized to accept deposit by law	0	0	0	0	0
8.9	**Katılım bankaları** - Participation banks	128 201	222 958	223 300	618 865	1 098 909

19.9 Kalkınma ve yatırım bankaları bilançosu - Investment and development banks' balance sheet

[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
Varlıklar - Assets		11 328 776	12 651 058	15 036 430	18 459 053	22 619 014
1	**Kasa** - Vault cash	458	421	542	640	676
2	**Efektif deposu** - Foreign banknotes	570	646	673	550	1 068
3	**Yoldaki paralar** - Cash in transit	0	0	5	36	14
4	**Satın alınan banka çekleri** - Checks purchased	0	0	0	0	0
5	**Vadesi gelmiş menkul değerler** - Securities due	0	0	0	0	0
6	**Kıymetli madenler (YP)** - Precious stones (FX) (1)	0	0	0	0	0
7	**TC. Merkez Bankası** - Claims on Central Bank	5 539	10 093	21 957	20 470	70 713
7.1	**Vadesiz serbest hesap** - Sight free account	4 178	9 932	21 844	20 216	49 450
7.2	**Vadeli serbest ve serbest olmayan hesap** Time free and restricted account (2)	1 361	161	113	254	21 263
8	**Bankalar** - Claims on banks	1 462 553	1 554 957	1 878 263	2 228 271	2 460 728
8.1	**Yurtiçi** - Domestic	1 032 873	1 155 734	1 303 612	2 004 232	1 941 498
8.2	**Yurtdışı** - Abroad	429 680	399 223	574 651	224 039	519 230
9	**Para piyasalarından alacaklar** Claims on money market transactions	184 750	202 950	583 900	1 291 900	1 755 780
10	**Katılım bankaları** - Participation banks	0	-	-	-	-
11	**Gerçeğe uyg.değ. farkı K/Z yansıtılan ve sat.hazır md.** Sec. at fair value thr. prof. or loss and sec.av. for sale (1) (3)	1 085 270	1 686 598	1 360 316	2 273 068	1 915 643
11.1	**Bilgi için: Repoya tabi menkul değerler** Of which : Securities under repurchase agreement	179 813	436 500	496 959	1 026 304	813 430
12	**Ters repo işlemlerinden alacaklar** Claims on revers repo transactions	8 218	4 347	7 467	9 518	8 030
13	**Krediler** - Credits	7 242 250	7 654 049	9 538 729	10 876 935	14 134 705
14	**Tasfiye olunacak alacaklar** - Past-due loans (net)	22 919	10 408	9 197	10 658	16 898
14.1	**Tasfiye olunacak alacaklar** - Past-due loans	178 525	156 846	184 166	161 831	203 215
14.2	**(-) Krediler özel karşılıkları** - (-) Special reserve for loans	-155 606	-146 438	-174 969	-151 173	-186 317
15	**Kiralama işlemlerinden alacaklar (net)** Receivables from leasing transactions (net)	238 683	301 952	335 185	281 790	241 781
16	**Zorunlu karşılıklar** - Required reserves	25 469	66 488	87 321	124 740	158 509
17	**Kredi ve diğer faiz gelir tahakkuk ve reeskontları** Credit and other interest income accruals and rediscount	254 130	220 731	352 914	382 553	695 675
18	**Kanuni yedek akçeler karşılığı devlet tahvili** Bonds held against legal reserves	0	-	-	-	-
19	**İştirakler, bağlı ve birlikte kontrol edilen ortaklıklar** Participations and subsidiaries	206 726	286 191	252 853	362 907	364 139
20	**Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler** Securities to be held till maturity	291 898	309 766	215 972	217 460	369 311
20.1	**Bilgi için: Repoya tabi menkul değerler** Of which: securities under repurchase agreement	0	0	1 000	2 084	0
21	**Sabit değerler** - Fixed assests (net) (4)	192 115	183 710	193 635	190 913	194 468
22	**Özel maliyet bedelleri** - Special costs (net) (4)	859	1 040	4 247	8 171	0
23	**Peşin ödenmiş vergiler** - Prepaid taxes	33 555	71 279	97 911	80 695	100 606
24	**Ertelenmiş vergi aktif hesabı** Asset account of deferred taxes	8 001	17 391	20 908	25 985	36 747
25	**Ayniyat mevcudu** - Office supply inventory	14 288	12 310	9 066	7 922	7 530
26	**Tahsili şüpheli ücret, komisyon ve diğer alacaklar** Doubtful fees, commission and other receivables	0	-	-	-	-
27	**Aktiflerimizin vadeli satışından doğan alacaklar** Receivables from future sale of assets	8 052	3 514	814	142	6 043
28	**Muhtelif alacaklar** - Miscellaneous receivables	19 541	17 456	20 895	23 143	25 854
29	**Borçlu geçici hesaplar** - Transitory asset accounts	12 598	16 862	17 913	25 123	28 156
30	**Kamu kurum ve kuruluşlarından alacaklar** Receivables from public sector	8	0	0	0	0
31	**Elden çıkarılacak kıymetler** - Assets to be sold	10 326	17 899	25 747	15 463	25 940
32	**Diğer varlıklar** - Other assets	0	0	0	0	0

19.9 Kalkınma ve yatırım bankaları bilançosu (devam) - Investment and development banks' balance sheet (continued)
[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
	Yükümlülükler - Liabilities	11 328 776	12 651 058	15 036 430	18 459 053	22 619 014
1	**Mevduat** - Deposit	0	0	0	0	0
2	**Repo işlemlerinden sağlanan fonlar**					
	Funds received from repo transactions	175 598	392 629	475 640	951 915	820 951
3	**Para piyasalarına borçlar** - Due to money markets	9 533	27 284	27 295	0	27 041
4	**Menkul kıymet ödünç piyasasına borçlar**					
	Due to securities lending markets	0	0	0	0	0
5	**Alınan krediler** - Loans received	3 652 789	3 888 077	4 503 280	5 034 340	7 200 302
5.1	**TC. Merkez Bankası -** Central Bank	71 714	1 378	757	375	390
5.2	**Yurtiçi bankalar -** Domestic banks	901 282	589 548	234 188	383 661	339 002
5.3	**Yurtiçi diğer kuruluşlar -** Other institutions	292 422	374 379	389 643	312 558	423 023
5.4	**Yurtdışı bankalar -** Banks abroad	1 109 408	1 309 798	1 581 038	1 882 275	2 506 818
5.5	**Yurtdışı fonlar ve diğer kur.-**Other institutions and funds abroad	1 277 963	1 612 974	2 297 654	2 455 471	3 931 069
6	**Sermaye benzeri borçlar -** Subordinated debt [5]	-	-	-	-	0
7	**Karşılıklar** - Provisions	213 447	225 599	264 205	280 447	375 718
8	**Kiralama işlemlerinden borçlar (net)**					
	Due to leasing transactions (net)	330	717	2 603	3 059	914
9	**Faktoring işlemlerinden borçlar -** Due to factoring transactions	0	0	0	0	0
10	**Faiz ve gider reeskontları -** Interest and expense rediscounts	88 906	79 081	127 290	176 364	88 983
11	**Kredi ve diğer alacaklar değerleme fonu**					
	Credits and other receivables revaluation fund	0	0	0	0	0
12	**İthalat transfer emirleri** - Import transfer orders	1 732	1 773	320	1 756	3 513
13	**Ödenecek vergi, resim, harç ve primler**					
	Tax, duties, charges and premium payable	15 229	17 840	14 126	42 949	20 123
14	**İhraç edilen menkul kıymetler** - Securities issued (net)	467 966	1	0	0	0
15	**Bankamıza tahsis edilen fonlar** - Funds allocated	96 157	111 295	110 021	115 123	1 313 801
16	**Ertelenmiş vergiler** - Deferred taxes	4 053	0	512	152	5 239
17	**Muhtelif borçlar** - Miscellaneous payables	862 152	1 003 251	1 276 278	2 231 048	1 194 019
18	**Alacaklı geçici hesaplar** - Transitory liability accounts	195 420	183 222	194 230	216 187	345 957
19	**Ödeme emirleri** - Payment orders	42	40	181	6 601	376
20	**Kamu kurum ve kuruluşlarına borçlar -** Payables to public sector	405 768	472 374	473 710	421 316	590 079
21	**Diğer yükümlülükler** - Other liabilities [6]	0	316	226	8 305	1 116
22	**Özkaynaklar** - Shareholders' equity	5 139 654	6 247 559	7 566 513	8 969 491	10 630 882
22.1	**Ödenmiş sermaye** - Paid-up capital	2 240 426	2 772 968	3 905 688	5 048 895	6 565 993
22.2	**Ödenmiş sermaye enflasyon düzeltme farkı**					
	Inflation adjustment for paid-up capital	4 388 533	0	0	0	0
22.3	**Sermaye yedekleri** - Capital reserves	139 781	2 527 441	2 369 102	2 263 149	2 093 774
22.4	**Kâr yedekleri** - Profit reserves	329 846	447 904	708 314	966 596	1 174 057
22.5	**Kâr (zarar)** - Profit (loss)	314 847	678 443	730 452	878 026	914 608
22.6	**Geçmiş yıllar kârı (zararı)** - Profit (loss) for the previous year	-2 273 779	-179 197	-147 043	-187 175	-117 550

Not. Temmuz 2002 - Aralık 2004 tarihleri arasında enflasyon muhasebesine göre düzenlenmiştir.
(1) 2007 Ocak ayında TDHP'de yapılan değişiklik paralelinde, "Kıymetli maden deposu (YP)" kalemi "Kıymetli madenler (YP)" olarak değiştirilmiş ve daha önce menkul değerler içerisinde izlenmekte olan kıymetli madenler hesabı 2005 Aralık ayından itibaren bu kalem içerisinde sınıflandırılmıştır.
(2) 2007 Ocak ayında TDHP'de yapılan değişiklik paralelinde, Merkez Bankası nezdindeki vadeli serbest olmayan hesaplar bu kaleme ilave edilerek ismi "Vadeli serbest ve serbest olmayan hesap" olarak değiştirilmiştir.
(3) 2007 Ocak ayında TDHP'de yapılan değişiklik paralelinde bu kalemin ismi "Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan ve satılmaya hazır menkul değerler" olarak değiştirilmiştir.
(4) 2008 Ocak ayında Tek Düzen Hesap Planı'nda yapılan değişiklik paralelinde "Özel Maliyet Bedelleri (Net)" kalemi, "Sabit Değerler (Net)" içinde izlenmeye başlanmıştır.
(5) 2008 Ocak ayından itibaren ilave edilmiştir.
(6) Yurtdışı Merkez ve Şubeler hesabı "Diğer yükümlülükler" içerisinde izlenmektedir.

Note. Data are inflation adjusted beginning from July 2002 to December 2004.
(1) Due to the revision made in Uniform chart of accounts in January 2007, Precious stones stock (FX) is renamed as Precious stones (FX) and beginning from December 2005 precious stones account, which was previously classified under securities, is shown under this item.
(2) Due to the revision made in Uniform chart of accounts in January 2007, Time restricted accounts on Central Bank is classified under this item and it is renamed as "Time free and restricted account".
(3) Due to the revision made in Uniform chart of accounts in January 2007, this item is renamed as "Securities at fair value through profit or loss and securities available for sale".
(4) Due to the revision made in Uniform Chart of Accounts in January 2008, "Special costs (net)" item is shown under "Fixed assets (net)".

(5) It is added beginning from January 2008.
(6) Head Office and Branches Abroad account is followed under "Other liabilities".

19.10 Kalkınma ve yatırım bankaları krediler - Investment and development banks credits
[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total		7 242 250	7 654 049	9 538 729	10 876 935	14 134 705
1	**Genel yönetim -** General government [1]	-	2 712 067	3 432 130	4 150 050	5 337 634
1.1	**Merkezi yönetim** - Central government	0	0	0	0	0
1.2	**Sosyal güvenlik kurumları -** Social security instutions [2]	-	0	0	0	0
1.3	**Yerel yönetimler** - Local governments	2 136 171	2 712 067	3 432 130	4 150 050	5 337 634
2	**Mali olmayan kamu girişimleri** - Non-financial public enterprises	0	0	0	0	0
3	**Özel sektör** - Private sector	2 698 417	2 963 135	3 144 952	3 866 050	5 394 839
3.1	**Mali olmayan şirketler** - Non-financial companies [3]	2 649 372	2 896 888	2 994 286	3 666 330	5 146 737
3.2	**Bireysel işletmeler** - Individual corporations [3]	31 871	44 965	92 211	0	0
3.3	**Hanehalkı** - Households	17 174	21 282	58 455	199 720	248 102
3.31	**Tüketici kredileri** - Consumer credit [4] [6]	-	-	-	199 720	248 102
3.311	**Konut kredileri** - Housing loans	-	-	-	70 171	113 638
3.312	**Taşıt kredileri** - Automobile loans	-	-	-	33 748	23 167
3.313	**İhtiyaç ve diğer krediler** - Consumer and other loans	-	-	-	95 801	111 297
3.314	**Bireysel kredi kartları** - Individual credit cards [5]	-	0	0	0	0
3.32	**Personele verilen krediler** - Credits to personnel [6]	17 174	21 282	58 455	-	-
3.4	**Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kuruluşlar** Non-profit institutions serving households	0	0	0	0	0
3.5	**Diğer** - Other	0	0	0	0	0
4	**Mali kuruluşlar** - Financial institutions	1 959 359	1 791 830	2 870 959	2 763 472	3 329 650
4.1	**Bankalar -** Banks [7]	-	1 732 731	2 460 891	2 241 122	2 790 423
4.11	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	1 878 311	1 703 008	2 416 668	-	-
4.12	**Katılım bankaları** - Participation banks	0	0	0	-	-
4.13	**Kalkınma ve yatırım bankaları** Investment and development banks	32 796	29 723	44 223	-	-
4.2	**Banka dışı mali kuruluşlar** - Non-bank financial institutions	48 252	59 099	410 068	522 350	539 227
4.21	**Sigorta şirketleri ve özel emeklilik fonları** Insurance companies and private pension funds	0	0	0	0	0
4.22	**Mali aracılar** - Financial intermediaries	36 201	40 251	389 733	497 522	523 822
4.221	**Finansal kiralama şirketleri -** Financial leasing companies	0	0	322 285	387 731	518 122
4.222	**Faktöring şirketleri -** Factoring companies	29 742	39 751	67 448	104 972	5 700
4.223	**Tüketici finansman şirketleri -** Consumer finance companies	6 459	500	0	0	0
4.224	**Diğer mali aracılar -** Other financial intermediaries	0	0	0	4 819	0
4.23	**Mali yardımcılar** - Financial auxiliaries	12 051	18 848	20 335	24 828	15 405
5	**Yurtdışı** - Abroad	448 303	187 017	90 688	97 363	72 582

(1) 2005 Aralık ayından itibaren "Merkezi yönetim", "Yerel yönetimler" ve "Sosyal güvenlik kurumları" "Genel yönetim" başlığı altında alt sektörler olarak sınıflandırılmaya başlanmıştır.
(2) 2007 Ocak ayına kadar "Merkezi yönetimden alacaklar" içerisinde yer alan "Sosyal güvenlik kurumları"ndan alacaklar bu tarihten itibaren ayrı bir başlık altında izlenmektedir.
(3) "Mali olmayan şirketler" Aralık 2002 tarihine kadar "Bireysel işletmeleri"de kapsamaktadır.
(4) 2007 Ocak ayından itibaren "Tüketici kredileri"; "Konut" "Taşıt" ve "İhtiyaç ve diğer krediler" alt ayrımlarında izlenmeye başlanmıştır.
(5) 2007 Ocak ayından itibaren "Bireysel kredi kartları" ilave edilmiştir.
(6) "Personele verilen krediler" 2007 Ocak ayından itibaren "Tüketici kredileri" içerisinde izlenmeye başlanmıştır.
(7) "Mevduat bankaları", "Katılım bankaları" ve "Kalkınma ve yatırım bankaları" 2005 Aralık ayından itibaren "Bankalar" kalemi altında birleştirilerek izlenmeye başlanmıştır.

(1) Beginning from December 2005, "Central government", Local government" and "Social security institutions" are classified as subsectors of "General government".
(2) "Claims on social security institutions", previously classified in "Claims on central government" is shown as a seperate item beginning from January 2007.
(3) "Non-financial companies" included "Indivudual corporations" until December 2002.
(4) The breakdown of "Consumer credits" are divided as "Housing" "Automobile" and "Consumer and other loans" beginning from January 2007.
(5) Beginning from January 2007, "Individual credit cards" are added.
(6) "Credits to personnel" are included in "Consumer credits" beginning from January 2007.
(7) "Deposit money banks", "Partipication banks" and "Investment and development banks" accounts are merged and followed under "Banks" item beginning from December 2005.

19.11 Katılım bankaları bilançosu - Participation banks' balance sheet

[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008
Varlıklar - Assets		9 947 798	13 656 867	19 240 210	25 636 561
1	**Kasa -** Vault cash	72 334	82 455	129 419	118 396
2	**Efektif deposu** - Foreign banknotes	93 311	115 973	90 362	118 136
3	**Yoldaki paralar** - Cash in transit	12 931	36 609	61 574	70 426
4	**Satın alınan banka çekleri** - Checks purchased	0	0	0	0
5	**Vadesi gelmiş menkul değerler -** Securities due	0	0	0	0
6	**Kıymetli madenler (YP)** - Precious stones (FX)	0	0	10 088	99 804
7	**T.C. Merkez Bankası -** Claims on Central Bank	377 124	282 281	1 108 192	1 521 820
7.1	**Vadesiz serbest hesap** - Sight free account	377 124	282 281	1 108 192	1 521 820
7.2	**Vadeli serbest ve serbest olmayan hesap** Time free and restricted account	0	0	0	0
8	**Bankalar -** Claims on banks	1 015 503	1 585 272	1 154 812	1 978 289
8.1	**Yurtiçi** - Domestic	295 334	361 601	966 637	1 474 019
8.2	**Yurtdışı** - Abroad	720 169	1 223 671	188 175	504 270
9	**Para piyasalarından alacaklar -** Claims on money market transactions	0	0	0	0
10	**Gerçeğe uygun değ.farkı K/Z yansıtılan ve sat. hazır md** Sec. at fair value thr.prof. or loss and sec. av.for sale (net)	19 281	5 300	9 174	16 401
11	**Krediler** - Credits	6 455 719	9 242 922	13 828 649	17 442 361
12	**Tasfiye olunacak alacaklar** - Past-due loans (net)	119 253	129 371	230 924	377 947
12.1	**Tasfiye olunacak alacaklar** - Past-due loans	311 403	368 525	518 634	837 253
12.2	**(-) Krediler özel karşılıkları -** (-) Special reserve for loans	-192 150	-239 154	-287 710	-459 306
13	**Kiralama işlemlerinden alacaklar** Receivables from leasing transactions (net)	814 616	797 464	810 312	569 103
14	**Zorunlu karşılıklar -** Required reserves	436 095	650 606	788 413	674 889
15	**Kredi ve diğer faiz gelir tahakkuk ve reeskontları** Credit and other int. income accruals and rediscount	146 897	254 638	250 399	1 597 695
16	**İştirakler, bağlı ve birlikte kontrol edilen ort.** Participations and subsidiaries (net)	60 375	99 247	148 232	204 619
17	**Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler** Securities to be held till maturity	0	0	0	0
18	**Sabit değerler -** Fixed assets (net) [1]	147 498	177 585	248 644	423 625
19	**Özel maliyet bedelleri -** Special costs (net) [1]	28 920	39 690	67 194	0
20	**Peşin ödenmiş vergiler -** Prepaid taxes	7 396	23 681	61 395	99 039
21	**Ertelenmiş vergi aktif hesabı -** Asset account of deferred taxes	51 845	32 935	10 366	12 781
22	**Ayniyat mevcudu -** Office supply inventory	1 723	2 535	2 267	2 589
23	**Aktiflerimizin vadeli satışından doğan alacaklar** Receivables from future sale of assets	534	681	3 684	918
24	**Muhtelif alacaklar -** Miscellaneous receivables	6 242	20 770	15 543	21 825
25	**Borçlu geçici hesaplar -** Transitory asset accounts	21 202	28 809	160 066	143 623
26	**Elden çıkarılacak kıymetler -** Assets to be sold	58 999	48 043	50 501	142 275
27	**Diğer varlıklar -** Other assets	0	0	0	0
Yükümlülükler - Liabilities		9 947 798	13 656 867	19 240 210	25 636 561
1	**Toplanan fonlar -** Funds raised	8 478 135	11 223 641	14 762 224	18 890 304
1.1	**Özel cari hesaplar -** Private current accounts	1 961 841	2 433 628	2 786 321	3 423 587
1.2	**Katılma hesapları -** Participation accounts	6 516 294	8 790 013	11 975 903	15 466 717
2	**Para piyasalarına borçlar -** Due to money markets	0	0	0	0
3	**Kullanılan krediler -** Loans received	81 818	211 530	743 282	1 011 975
3.1	**T.C. Merkez Bankası -** Central Bank	0	0	0	0
3.2	**Yurtiçi bankalar -** Domestic banks	0	0	8 735	0
3.3	**Yurtiçi diğer kuruluşlar -** Other institutions	616	0	0	0
3.4	**Yurtdışı bankalar -** Banks abroad	81 202	211 530	734 547	1 011 975
3.5	**Yurtdışı diğer kuruluşlar -** Other institutions abroad	0	0	0	0
4	**Karşılıklar -** Provisions	75 065	149 164	297 194	446 670
5	**Kiralama işlemlerinden borçlar -** Due to leasing transactions (net)	4 682	12 632	21 225	231

19.11 Katılım bankaları bilançosu (devam) - Participation banks' balance sheet (continued)
[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2005	2006	2007	2008
6	**Kar payı ve gider reeskontları -** Dividend and expense rediscounts	65 501	91 150	137 538	205 995
7	**Kredi ve diğer alacaklar değerleme fonu** Credits and other receivables revaluation fund	0	0	0	0
8	**İthalat transfer emirleri -** Import transfer orders	14 741	23 065	19 345	12 895
9	**Ödenecek vergi, resim, harç ve primler** Taxes, duties, charges and premium payable	25 551	36 130	44 316	68 012
10	**İhraç edilen menkul kıymetler -** Securities issued (net)	0	0	0	0
11	**Ertelenmiş vergi pasifi hesabı -** Deferred taxes	0	0	0	1 250
12	**Muhtelif borçlar -** Miscellaneous payables	181 466	289 645	438 590	452 328
13	**Alacaklı geçici hesaplar -** Transitory liability accounts	73 526	55 199	408 155	368 206
14	**Ödeme emirleri -** Payment orders	1 843	3 777	4 322	9 768
15	**Diğer yükümlülükler -** Other liabilities [4]	0	0	909	440 907
16	**Özkaynaklar -** Shareholders' equity	945 470	1 560 934	2 363 110	3 728 020
16.1	**Ödenmiş sermaye -** Paid-up capital	816 252	939 048	1 121 547	2 469 500
16.11	**Sermaye (nominal) -** Capital	850 845	945 641	1 121 547	2 469 500
16.12	**(-) Sermaye taahhütleri (ödenmemiş sermaye) -** (-) Unpaid capital	-34 593	-6 593	0	0
16.2	**Sermaye yedekleri -** Capital reserves	146 683	295 644	343 302	204 115
16.21	**Hisse senedi ihraç primleri -** Premium issues of shares	0	150 000	331 646	184 953
16.22	**Hisse senedi iptal karları -** Cancellation profits of shares	0	0	0	0
16.23	**Menkul değerler değer artış fonu -** Securities revaluation fund [2]	0	0	0	0
16.24	**Maddi ve maddi olmayan duran varlık yeniden değerleme değer artışları** Revaluation account for tangible and intangible fixed assets [3]	1 058	20	11 656	19 162
16.25	**İştirakler, bağlı ort. ve birlikte kontrol edilen ort. bedelsiz hisse senetleri** Bonus shares of participations and subsidiaries	0	0	0	0
16.26	**Diğer sermaye yedekleri -** Other capital reserves	145 625	145 624	0	0
16.3	**Kar yedekleri -** Profit reserves	65 979	76 299	371 575	407 448
16.4	**Kar (zarar) -** Profit (loss)	244 522	399 993	526 683	646 583
16.5	**Geçmiş yıllar karı (zararı) -** Profit (loss) for the previous year	-327 966	-150 050	3	374

(1) 2008 Ocak ayından itibaren ilave edilmiştir.
(2) 2008 Ocak ayında TDHP'de yapılan değişiklik paralelinde, "Menkul değerler değer artış fonu" kalemi, "Menkul değerler değerleme farkları" olarak düzenlenmiştir.
(3) 2008 Ocak ayında TDHP'de yapılan değişiklik paralelinde, "Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar yeniden değerleme değer artışları" kalemi, "Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar yeniden değerleme farkları" olarak düzenlenmiştir.
(4) Yurtdışı Merkez ve Şubeler hesabı "Diğer yükümlülükler" içerisinde izlenmektedir.

(1) It is added beginning from January 2008.
(2) Due to the revision made in Uniform Chart of Accounts in January 2008, "Securities revaluation fund" is renamed as "Securities revaluation differences".
(3) Due to the revision made in Uniform Chart of Accounts in January 2008, "Revaluation account for tangible and intangible fixed assets" is renamed as "Revaluation differences for tangible and intangible fixed assets".
(4) Head Office and Branches Abroad account is followed under "Other liabilities".

19.12 Parasal sektör analitik bilançosu - Monetary sector analytical balance sheet
[M3 Para arzı ve karşılık kalemleri - M3 money supply and counterpart items] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
Karşılık kalemleri - Counterpart items						
Toplam - Total		199 524 010	261 306 415	319 366 193	368 220 168	459 142 846
1	**Dış varlıklar** - Foreign assets (net)	-1 177 089	13 231 132	40 273 575	49 930 627	73 615 157
1.1	**Dış varlıklar** - Foreign assets	79 562 509	103 764 531	143 929 346	142 102 530	193 948 858
1.11	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	52 384 047	72 194 863	90 980 525	90 789 631	114 613 731
1.12	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	27 178 462	30 109 269	50 833 086	49 665 518	76 751 347
1.13	**Katılım bankaları -** Participation banks	-	857 350	1 433 036	1 222 784	1 831 974
1.14	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	-	603 049	682 699	424 597	751 806
1.2	**Dış yükümlülükler** - Foreign liabilities	-80 739 597	-90 533 399	-103 655 771	-92 171 903	-120 333 701
1.21	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	-55 221 014	-42 263 486	-39 144 535	-27 941 560	-34 587 496
1.22	**Mevduat bankaları** - Deposit money bank	-25 518 583	-44 933 541	-60 073 430	-58 981 636	-77 579 385
1.23	**Katılım bankaları -** Participation banks	-	-398 392	-551 684	-891 450	-1 704 085
1.24	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	-	-2 937 980	-3 886 122	-4 357 257	-6 462 735
2	**Yurtiçi krediler** - Domestic credits	241 654 096	309 075 505	353 400 819	419 003 639	491 396 996
2.1	**Merkezi yönetimden alacaklar (net)**					
	Claims on central government (net)	151 368 719	158 405 455	149 535 057	155 651 257	169 455 926
2.11	**Merkezi yönetimden alacaklar**					
	Claims on central government [1]	164 394 149	188 895 772	183 529 002	187 452 159	202 406 884
2.111	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	50 333 752	41 730 414	35 871 872	30 713 927	21 059 558
2.112	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	114 060 397	131 778 579	139 575 956	147 518 521	171 278 321
2.113	**Katılım bankaları -** Participation banks	-	7 396	23 681	61 395	99 039
2.114	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	-	1 879 935	1 628 031	2 530 407	2 286 630
2.115	**Para piyasası fonları (B tipi likit fonlar)**					
	Money market funds (B type liquid funds) [2]	-	13 499 448	6 429 462	6 627 908	7 683 335
2.12	**Eksi: Merkezi yönetim mevduatları**					
	Less: Central government deposits [5]	-13 025 430	-30 490 317	-33 993 944	-31 800 902	-32 950 958
2.121	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	-6 028 473	-14 807 496	-20 228 196	-16 626 809	-16 903 247
2.122	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	-6 996 957	-14 998 296	-13 126 136	-14 561 853	-14 010 366
2.123	**Katılım bankaları -** Participation banks	-	-91 907	-48 901	-74 638	-47 345
2.124	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	-	-592 618	-590 711	-537 602	-1 990 000
2.2	**Yerel yönetimlerden alacaklar**					
	Claims on local governments	297 802	3 064 105	4 071 408	5 455 784	7 666 065
2.21	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	-	-	-	-	-
2.22	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	297 802	346 930	634 585	1 289 161	2 322 000
2.23	**Katılım bankaları -** Participation banks	-	0	0	5 001	234
2.24	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	-	2 717 175	3 436 823	4 161 622	5 343 831
2.3	**Sosyal güvenlik kurumlarından alacaklar**					
	Claims on social security institutions [1]	-	0	0	0	0
2.31	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	-	-	-	-	-
2.32	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	-	0	0	0	0
2.33	**Katılım bankaları -** Participation banks	-	-	-	-	-
2.34	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	-	0	0	0	0
2.4	**Mali olmayan kamu girişimlerinden alacaklar**					
	Claims on non-financial public enterprises	353 767	955 424	1 326 308	1 949 925	3 983 836
2.41	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	567	0	0	0	0
2.42	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	353 200	830 923	1 326 308	1 918 279	3 983 836
2.43	**Katılım bankaları -** Participation banks	-	0	0	30 000	0
2.44	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	-	124 501	0	1 646	0

19.12 Parasal sektör analitik bilançosu (devam) - Monetary sector analytical balance sheet (continued)
[M3 Para arzı ve karşılık kalemleri - M3 money supply and counterpart items] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
2.5	**Özel sektörden alacaklar** - Claims on private sector	85 144 559	142 290 680	193 605 877	247 355 748	302 644 219
2.51	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	0	-	-	-	-
2.52	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	85 144 559	131 106 491	179 360 132	228 566 965	278 811 071
2.53	**Katılım bankaları -** Participation banks	-	7 617 089	10 468 836	14 425 256	17 926 318
2.54	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	-	3 567 100	3 776 909	4 363 527	5 906 830
2.6	**Kalkınma ve yatırım bankalarından alacaklar**					
	Claims on investment and development banks [3]	828 020	-	-	-	-
2.61	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	0	0	0	0	0
2.62	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	828 020	0	0	0	0
2.7	**Banka dışı mali kuruluşlardan alacaklar**					
	Claims on non-bank financial institutions	3 661 229	4 359 841	4 862 169	8 590 925	7 646 950
2.71	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	302 300	0	0	0	0
2.72	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	3 358 929	4 066 470	4 234 472	7 682 993	6 688 330
2.73	**Katılım bankaları -** Participation banks	-	25 768	21 118	111 162	140 804
2.74	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks	-	267 603	606 579	796 770	817 816
3	**Diğer kalemler** - Other items (net) [3] [10]	-40 952 998	-61 000 219	-74 308 199	-100 714 098	-105 869 307
	Para arzları - Money supply					
1	**M1** [4]	28 793 392	61 991 241	71 770 962	76 350 721	85 476 230
1.1	**Dolaşımdaki para** - Currency in circulation	12 443 528	18 193 450	24 439 416	25 008 370	29 271 922
1.2	**Vadesiz mevduat (TL)** - Demand deposits (TRY)	16 349 864	25 275 958	24 522 090	29 725 334	33 062 653
1.21	**TCMB -** CBRT	139 148	88 556	102 801	99 441	133 391
1.22	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	16 210 716	24 222 857	23 359 598	28 112 689	31 032 704
1.23	**Katılım bankaları -** Participation banks	-	964 545	1 059 691	1 513 204	1 896 558
1.3	**Vadesiz mevduat (YP) -** Demand deposits (FX) [4]	-	18 521 832	22 809 455	21 617 017	23 141 654
1.31	**TCMB -** CBRT	-	73 180	88 145	83 198	75 772
1.32	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	-	17 532 926	21 438 844	20 319 056	21 646 691
1.33	**Katılım bankaları -** Participation banks	-	915 726	1 282 466	1 214 763	1 419 191
2	**M2** [4]	108 539 246	238 801 378	297 734 743	344 376 752	436 380 326
2.1	**Vadeli mevduat (TL)** - Time deposits (TRY)	79 745 854	116 132 632	143 304 459	179 843 987	238 699 280
2.11	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	79 745 854	112 729 093	139 213 202	173 631 761	229 727 870
2.12	**Katılım bankaları -** Participation banks	-	3 403 539	4 091 257	6 212 226	8 971 410
2.2	**Vadeli mevduat (YP) -** Time deposits (FX) [4]	-	60 677 505	82 659 322	88 182 044	112 204 816
2.21	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	-	57 899 437	78 278 009	82 707 494	105 946 956
2.22	**Katılım bankaları -** Participation banks	-	2 778 068	4 381 313	5 474 550	6 257 860
3	**M2Y** [4]	184 403 562	-	-	-	-
3.1	**Yerleşiklerin YP mevduatları**					
	Residents' foreign exchange deposits [4]	75 864 316	-	-	-	-
3.11	**Parasal yetkililer** - Monetary authorities	77 285	-	-	-	-
3.12	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks	75 787 031	-	-	-	-
4	**M2YR** [4]	192 224 229	-	-	-	-
5	**M3** [5]	-	261 306 415	319 366 193	368 220 168	459 142 846
5.1	**Repo işlemlerinden sağlanan fonlar**					
	Funds received from repo transactions	7 820 667	2 514 739	2 815 350	3 189 292	2 898 959
5.11	**TCMB -** CBRT [6]	-	0	0	0	0
5.12	**Mevduat bankaları** - Deposit money banks [7]	7 820 667	2 487 852	2 770 621	2 920 328	2 839 073
5.13	**Kalkınma ve yatırım bankaları**					
	Investment and development banks [8]	-	26 887	44 729	268 964	59 886
5.2	**Para piyasası fonları (B tipi likit fonlar)**					
	Money market funds (B type liquid funds) [9]	-	19 990 298	18 816 101	20 654 124	19 863 561

19.12 Parasal sektör analitik bilançosu (devam) - Monetary sector analytical balance sheet (continued)
[M3 Para arzı ve karşılık kalemleri - M3 money supply and counterpart items] **(Bin TL** - Thousand TRY)

		2004	2005	2006	2007	2008
6	**M3** [5]	115 839 027	-	-	-	-
6.1	**Resmi mevduat (vadeli / vadesiz)**					
	Offical deposits (time / sight) [5]	6 395 030	-	-	-	-
6.2	**Diğer TCMB mevduatı** - Central Bank's other deposits [5]	904 751	-	-	-	-
7	**M3Y (M2Y + resmi mev. + diğer TCMB mev.)**					
	M3Y (M2Y + official deposits + CB's other deposits) [4]	191 703 343	-	-	-	-
8	**M3YR (M2YR + resmi mev. + diğer TCMB mev.)**					
	M3YR (M2YR + official deposits + CB's other deposits) [4]	199 524 010	-	-	-	-

Not 1. Bankacılık sistemi verileri Temmuz 2002-Aralık 2004 tarihleri arasında Merkez Bankası verileri Ağustos 2004 tarihinden itibaren enflasyon muhasebesine göre düzenlenmiştir.
Not 2. Bu tablodaki para arzı karşılık kalemleri parasal durumdaki karşılık kalemlerinden farklılık göstermektedir. Bunun nedeni resmi para arzı tanımlarına giren pek çok kalemin parasal durumda farklı bölümde kaydedilmesidir. Bu değerlendirme farklılığı nedeni ile parasal durumdaki parasal büyüklükler ile resmi para arzları ve karşılık kalemleri farklı olmaktadır.
Not 3. 2005 Aralık ayından itibaren katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankaları dahil edilmiştir.
(1) 2005 Aralık ayına kadar "Merkezi yönetimden alacaklar" içerisinde izlenmekte olan "Sosyal güvenlik kurumlarından alacaklar" bu tarihten itibaren ayrı bir başlık altında izlenmektedir.
(2) 2005 Aralık ayından itibaren "Para piyasası fonlarının (B tipi likit fonlar) Merkezi yönetimden alacakları" kalemi ilave edilmiştir.
(3) 2005 Aralık ayından itibaren "Kalkınma ve yatırım bankalarından alacaklar", bankalararası alacaklar olarak değerlendirilerek "Diğer kalemler (net)" içerisinde sınıflandırılmaktadır.
(4) 2005 Aralık ayından itibaren, bu tarihe kadar M2Y içerisinde izlenmekte olan "Yurtiçi yerleşiklerin YP mevduatları" vade gruplarına göre ayrıştırılmış ve M1 ile M2 içerisine dahil edilmiştir. Buna bağlı olarak M2Y, M2YR, M3Y ve M3YR kalemleri para arzı tanımından çıkarılmıştır.
(5) M3 içerisinde izlenmekte olan "Resmi mevduat (vadeli/vadesiz)" ve "Diğer TCMB mevduatı" kalemleri içerisindeki Merkezi yönetime ait mevduatlar, 2005 Aralık ayından itibaren M3 kaleminden çıkarılarak karşılık kalemleri içerisinde yer alan "Merkezi yönetim mevduatları" içerisine dahil edilmiştir. M3 içerisinde yer alan diğer genel yönetim mevduatları ise vade gruplarına göre ayrıştırılarak M1 ve M2 içerisinde sınıflandırılmıştır. Bu nedenle, M3 yerine yeni M3 para arzı kalemi tanımlanmıştır. (M3 = M2 + repo işlemlerinden sağlanan fonlar + para piyasası fonları (B tipi likit fonlar))
(6) 2005 Aralık ayından itibaren Merkez Bankası'nın B tipi likit fonlar dışındaki yatırım fonları ve aracı kurumlarla yaptıkları repolar kapsanmaktadır.
(7) 2005 Aralık ayından itibaren mevduat bankalarının B tipi likit fonlarla yapılan repoları hariç tutulmuştur.
(8) 2005 Aralık ayından itibaren kalkınma ve yatırım bankalarının yaptıkları repolar ilave edilmiştir.
(9) 2005 Aralık ayından itibaren para piyasası fonları (B tipi likit fonlar) kalemi para arzı tanımlarına ilave edilmiştir.
(10) 2009 Eylül ayına kadar "Diğer kalemler (net)" içerisinde izlenmekte olan "SDR tahsisatı", bu tarihten itibaren "Dış yükümlülükler" altında sınıflandırılmaya başlanmıştır.

Note 1. Data are inflation adjusted beginning from July 2002 to December 2004 for banking sector and beginning from August 2004 for Central Bank.
Note 2. The money supply counterpart items in this table are different from those in monetary survey. The reason is that the items included in the official money supply definitions are categorised in different sections of the Monetary survey. Consequently, Monetary survey aggregates are slightly different from the official money supply and counterpart items.

Note 3. Beginning from December 2005, Participation banks and Investment and Development banks are added.
(1) Beginning from December 2005, "Claims on social security institutions", previously classified under "Claims on central government" is shown as a separate item.
(2) Beginning from December 2005, "Claims of money market funds (B type liquid funds) on Central government" item is added.
(3) Beginning from December 2005, "Claims on investment and development banks" item is classified as interbank claims under "Other items (net)".
(4) Beginning from December 2005, "Residents' foreign exchange deposits", previously followed under M2Y, are classified according to maturity and included in M1 and M2. Therefore, M2Y, M2YR, M3Y and M3YR are excluded from money supply definition.

(5) Beginning from December 2005, deposits of Central government followed in "Official deposits (time/sight)" and "Central Bank's other deposits" are removed from M3 and these deposits are classified under Counterpart items - "Central government deposits". On the other hand, other general government deposit items in M3 are classified in M2 and M2 according to the maturity. Because of these reasons, beginning from December 2005, M3 money supply item is redefined. (M3 = M2 + Funds received from repo transactions + Money market funds (B type liquid funds))
(6) Beginning from December 2005, repos of the Central Bank with mutual funds other than B type liquid funds and intermediary institutions is included.
(7) Beginning from December 2005, repos of deposit money banks with B type liquid funds are excluded.
(8) Beginning from December 2005, repos of investment and development banks are included.
(9) Beginning from December 2005, money market funds (B type liquid funds) item is added to money supply definitions.
(10) "SDR allocation" followed under "Other items (net)" until September 2009, is started to be classified as "Foreign liabilities" since then.

19.13 Uluslararası rezervler - International reserves **(Milyon $** - Million $)

	2005	2006	2007	2008	2009
Altın - Gold	1 915	2 373	3 123	3 229	4 121
Brüt döviz rezervleri - Gross foreign exchange reserves	66 829	88 448	105 132	111 369	105 165
Merkez Bankası - Central Bank	50 515	60 912	73 317	71 008	70 689
Ticari bankalar - Commercial banks	16 314	27 536	31 815	40 361	34 476
Brüt uluslararası rezervler - Gross international reserves	68 745	90 822	108 255	114 598	109 286
Muhabir açıkları - Overdrafts	1	1	1	1	1
Net rezervler - Net reserves	68 744	90 821	108 254	114 597	109 285

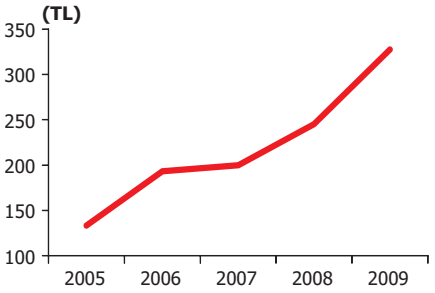
19.14 Altın fiyatları - Gold prices (TL)

	2005	2006	2007	2008	2009
Reşat altını - Reşat gold					
En az - Minimum	148.50	173.80	205.75	223.00	319.50
En çok - Maximum	156.80	232.00	218.20	300.00	382.00
Ortalama - Average	154.25	201.80	211.48	256.57	338.64
Cumhuriyet altını - Cumhuriyet gold (1)					
En az - Minimum	126.20	163.33	190.40	219.75	295.60
En çok - Maximum	149.20	221.25	208.20	262.27	367.75
Ortalama - Average	133.38	193.27	199.81	245.16	327.48
Külçe altın - Ingot gold (2)					
En az - Minimum	18.00	23.58	27.85	32.70	44.00
En çok - Maximum	22.17	31.86	30.56	40.13	54.94
Ortalama - Average	19.43	28.18	29.13	36.33	48.58

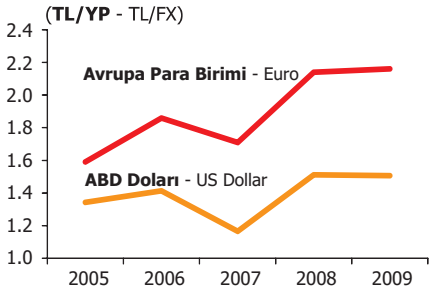
Not. Borsa dışı serbest fiyatlardır.
(1) 916 2/3 ayarında ve 7.21657 gram veznindedir.
(2) Bir gramın fiyatıdır.

Note. Data represents free market prices.
(1) Weight is 7.21657 grams and standard of fineness is 916 2/3.
(2) Price of 1 gram.

Cumhuriyet altını - Cumhuriyet gold
(**Ortalama -** Average)

Döviz kurları - Exchange rates
Alış - Buying

Veri için tablo 19.15'e bakınız.
For data, see table 19.15.

19.15 Döviz kurları - Exchange rates **(TL / YP** - TL / FX)

	2005	2006	2007	2008	2009
Avrupa Para Birimi - Euro					
Alış - Buying	1.59040	1.85860	1.71020	2.14080	2.16030
Satış - Selling	1.59810	1.86760	1.71840	2.15110	2.17070
ABD Doları - US Dollar					
Alış - Buying	1.34300	1.41310	1.16470	1.51230	1.50570
Satış - Selling	1.34950	1.41990	1.17030	1.51960	1.51300
Avustralya Doları - Australian Dollar					
Alış - Buying	0.97860	1.11160	1.01910	1.04430	1.34290
Satış - Selling	0.98500	1.11890	1.02580	1.05110	1.35170
Danimarka Kronu - Danish Krone					
Alış - Buying	0.21310	0.24924	0.22928	0.28728	0.29024
Satış - Selling	0.21420	0.25047	0.23041	0.28869	0.29167
İngiliz Sterlini - Pound Sterling					
Alış - Buying	2.30920	2.76890	2.32590	2.19240	2.38920
Satış - Selling	2.32130	2.78340	2.33810	2.20390	2.40170
İsveç Kronu - Swedish Krona					
Alış - Buying	0.16812	0.20448	0.17981	0.19452	0.20822
Satış - Selling	0.16987	0.20661	0.18168	0.19654	0.21039
İsviçre Frangı - Swiss Franc					
Alış - Buying	1.01860	1.15430	1.02730	1.43000	1.44920
Satış - Selling	1.02520	1.16170	1.03390	1.43920	1.45850
Japon Yeni - Japanese Yen(1)					
Alış - Buying	1.13730	1.18720	1.02790	1.67320	1.63020
Satış - Selling	1.14490	1.19510	1.03470	1.68430	1.64100
Kanada Doları - Canadian Dollar					
Alış - Buying	1.15210	1.21840	1.18960	1.23030	1.43680
Satış - Selling	1.15730	1.22390	1.19500	1.23590	1.44330
Kuveyt Dinarı - Kuwaiti Dinar					
Alış - Buying	4.56020	4.84700	4.22610	5.43420	5.20140
Satış - Selling	4.62030	4.91080	4.28180	5.50580	5.26990
Norveç Kronu - Norwegian Krone					
Alış - Buying	0.19776	0.22520	0.21395	0.21604	0.25891
Satış - Selling	0.19909	0.22672	0.21539	0.21750	0.26066
S. Arabistan Riyali - S. Arabian Riyal					
Alış - Buying	0.35917	0.37793	0.31155	0.40416	0.40262
Satış - Selling	0.35982	0.37861	0.31211	0.40489	0.40335

Not. Dönem sonu.

(1) 100 Japon Yeni olarak verilmiştir.

Note. End of period.

(1) Values are given as 100 Japanase Yen.

19.16 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketleri
Insurance companies by type of insurance

	2008[1]
Şirket sayısı - Number of companies	53
Türk şirketleri - Domestic companies	20
Yabancı şirketler - Foreign companies	33
Sigorta dalı - Type of insurance	
Yangın ve doğal afetler - Fire and disaster	27
Türk şirketleri - Domestic companies	12
Yabancı şirketler - Foreign companies	15
Nakliyat - Marine	27
Türk şirketleri - Domestic companies	12
Yabancı şirketler - Foreign companies	15
Kaza - Accident	48
Türk şirketleri - Domestic companies	20
Yabancı şirketler - Foreign companies	28
Hastalık/Sağlık - Sickness/Health	32
Türk şirketleri - Domestic companies	12
Yabancı şirketler - Foreign companies	20
Hukuksal koruma - Legal protection	18
Türk şirketleri - Domestic companies	7
Yabancı şirketler - Foreign companies	11
Kredi - Credit	13
Türk şirketleri - Domestic companies	5
Yabancı şirketler - Foreign companies	8
Kara araçları - Land vehicles	27
Türk şirketleri - Domestic companies	12
Yabancı şirketler - Foreign companies	15
Hava araçları - Air vehicles	16
Türk şirketleri - Domestic companies	7
Yabancı şirketler - Foreign companies	9
Su araçları - Water vehicles	25
Türk şirketleri - Domestic companies	11
Yabancı şirketler - Foreign companies	14
Genel zararlar - General damages	27
Türk şirketleri - Domestic companies	12
Yabancı şirketler - Foreign companies	15
Kara araçları sorumluluk- Land vehicles liability	27
Türk şirketleri - Domestic companies	12
Yabancı şirketler - Foreign companies	15
Hava araçları sorumluluk - Air vehicles liability	15
Türk şirketleri - Domestic companies	6
Yabancı şirketler - Foreign companies	9
Genel sorumluluk - General liability	27
Türk şirketleri - Domestic companies	12
Yabancı şirketler - Foreign companies	15
Finansal kayıplar - Financial losses	15
Türk şirketleri - Domestic companies	5
Yabancı şirketler - Foreign companies	10
Hayat- Life	27
Türk şirketleri - Domestic companies	10
Yabancı şirketler - Foreign companies	17

(1) 2008 yılında doğrudan ve dolaylı yabancı sermaye payı %50'den fazla olan sigorta şirketleri yabancı şirket olarak sayılmıştır.

(1) Insurance companies whose direct and inderect foreign capital share are more than 50% in 2008 are considered as foreign companies.

19.17 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketlerinin aldığı direkt primler
Direct premiums received by insurance companies and type of insurance **(Bin TL** - Thousand TL)

	2008 [1]
Toplam - Total	11 779 475
Türk şirketleri - Domestic companies	5 173 664
Yabancı şirketler - Foreign companies	6 605 811
Sigorta dalı - Type of insurance	
Yangın ve doğal afetler - Fire and disaster	1 827 784
Türk şirketleri - Domestic companies	744 512
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 083 272
Nakliyat - Marine	312 920
Türk şirketleri - Domestic companies	99 335
Yabancı şirketler - Foreign companies	213 585
Kaza - Accident	504 474
Türk şirketleri - Domestic companies	155 267
Yabancı şirketler - Foreign companies	349 207
Hastalık/Sağlık - Sickness/Health	1 326 125
Türk şirketleri - Domestic companies	723 271
Yabancı şirketler - Foreign companies	602 854
Hukuksal koruma - Legal protection	32 413
Türk şirketleri - Domestic companies	14 147
Yabancı şirketler - Foreign companies	18 266
Kredi - Credit	40 945
Türk şirketleri - Domestic companies	2 490
Yabancı şirketler - Foreign companies	38 455
Kara araçları - Land vehicles	2 850 270
Türk şirketleri - Domestic companies	1 180 859
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 669 411
Hava araçları - Air vehicles	31 019
Türk şirketleri - Domestic companies	8 308
Yabancı şirketler - Foreign companies	22 711
Su araçları - Water vehicles	100 681
Türk şirketleri - Domestic companies	52 986
Yabancı şirketler - Foreign companies	47 695
Genel zararlar - General damage	807 419
Türk şirketleri - Domestic companies	355 283
Yabancı şirketler - Foreign companies	452 136
Kara araçları sorumluluk - Land vehicles liability	2 062 285
Türk şirketleri - Domestic companies	878 940
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 183 345
Hava araçları sorumluluk - Air vehicles liability	31 611
Türk şirketleri - Domestic companies	9 178
Yabancı şirketler - Foreign companies	22 433
Genel sorumluluk - General liability	233 385
Türk şirketleri - Domestic companies	76 918
Yabancı şirketler - Foreign companies	156 467
Finansal kayıplar - Financial losses	41 821
Türk şirketleri - Domestic companies	10 542
Yabancı şirketler - Foreign companies	31 279
Hayat - Life	1 576 324
Türk şirketleri - Domestic companies	861 628
Yabancı şirketler - Foreign companies	714 696

(1) 2008 yılında doğrudan ve dolaylı yabancı sermaye payı %50'den fazla olan sigorta şirketleri yabancı şirket olarak sayılmıştır.

(1) Insurance companies whose direct and inderect foreign capital share are more than 50% in 2008 are considered as foreign companies.

19.18 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketlerinin direkt işlerden ödedikleri tazminatlar
Direct payments made by insurance companies by type of insurance **(Bin TL** - Thousand TL)

	2008 (1)
Toplam - Total	7 024 799
Türk şirketleri - Domestic companies	3 310 315
Yabancı şirketler - Foreign companies	3 714 484
Sigorta dalı - Type of insurance	
Yangın ve doğal afetler - Fire and disaster	470 684
Türk şirketleri - Domestic companies	176 976
Yabancı şirketler - Foreign companies	293 708
Nakliyat - Marine	120 047
Türk şirketleri - Domestic companies	37 769
Yabancı şirketler - Foreign companies	82 278
Kaza - Accident	69 249
Türk şirketleri - Domestic companies	20 783
Yabancı şirketler - Foreign companies	48 466
Hastalık/Sağlık - Sickness/Health	1 030 788
Türk şirketleri - Domestic companies	562 071
Yabancı şirketler - Foreign companies	468 717
Hukuksal koruma - Legal protection	177
Türk şirketleri - Domestic companies	43
Yabancı şirketler - Foreign companies	134
Kredi - Credit	10 729
Türk şirketleri - Domestic companies	222
Yabancı şirketler - Foreign companies	10 507
Kara araçları - Land vehicles	2 276 578
Türk şirketleri - Domestic companies	966 620
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 309 958
Hava araçları - Air vehicles	1 769
Türk şirketleri - Domestic companies	78
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 691
Su araçları - Water vehicles	35 053
Türk şirketleri - Domestic companies	23 451
Yabancı şirketler - Foreign companies	11 602
Genel zararlar - General damage	310 301
Türk şirketleri - Domestic companies	133 285
Yabancı şirketler - Foreign companies	177 016
Kara araçları sorumluluk - Land vehicles liability	1 403 184
Türk şirketleri - Domestic companies	583 290
Yabancı şirketler - Foreign companies	819 894
Hava araçları sorumluluk - Air vehicles liability	9 720
Türk şirketleri - Domestic companies	9 510
Yabancı şirketler - Foreign companies	210
Genel sorumluluk - General liability	36 942
Türk şirketleri - Domestic companies	12 547
Yabancı şirketler - Foreign companies	24 395
Finansal kayıplar - Financial losses	7 753
Türk şirketleri - Domestic companies	2 825
Yabancı şirketler - Foreign companies	4 928
Hayat - Life	1 241 825
Türk şirketleri - Domestic companies	780 845
Yabancı şirketler - Foreign companies	460 980

(1) 2008 yılında doğrudan ve dolaylı yabancı sermaye payı %50'den fazla olan sigorta şirketleri yabancı şirket olarak sayılmıştır.

(1) Insurance companies whose direct and inderect foreign capital share are more than 50% in 2008 are considered as foreign companies.

		Sayfa Page		
	Açıklama	**342**		Explanation
20.1	İl Özel İdareleri bütçe gerçekleşmeleri	**344**	20.1	Special Provincial Administrations budget realizations
20.2	Belediyeler bütçe gerçekleşmeleri	**344**	20.2	Municipalities budget realizations
20.3	İBBS 2'ye göre belediye ve il özel idareleri bütçeleri, 2008	**345**	20.3	Budget of municipalities and special provincial administrations by SRE 2, 2008
20.4	Merkezi Yönetim bütçe gerçekleşmeleri	**345**	20.4	Realization of Central Government budget
20.5	Türkiye brüt dış borç stoku	**346**	20.5	Gross external debt of Turkey
20.6	Merkezi Yönetim iç borç stoku	**347**	20.6	Central Government domestic debt stock
20.7	Ödemeler dengesi	**348**	20.7	Balance of payments
20.8	Kurulan, statü ve sermayesi değişen ve kapanan şirket/kooperatiflerin sayı ve sermayeleri	**349**	20.8	Numbers and capitals of established and liquidated companies/cooperatives and those changing their legal status and capitals
20.9	Türlerine göre kurulan, statü ve sermayesi değişen ve kapanan şirket/kooperatiflerin sayı ve sermayeleri, 2009	**349**	20.9	Numbers and capitals of established, liquidated companies/cooperatives and those changing their legal status and capitals by type, 2009
20.10	Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan şirket ve kooperatiflerin sayısı	**350**	20.10	Number of established and liquidated companies and cooperatives by economic activity
20.11	Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan ticaret ünvanlı işyerleri sayısı	**351**	20.11	Number of established and liquidated trade name by economic activity

MALİYE

Yerel yönetimlerin bütçe ve kesin hesaplarına ilişkin bilgiler tüm belediye ve İl Özel İdare Müdürlüklerinden posta yoluyla 2006 yılına kadar toplanmıştır. Şirket, kooperatif ve firma istatistiklerine ilişkin bilgiler ise Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinden derlenmektedir.

2006 yılından itibaren yerel yönetimler, program bütçeden analitik bütçeye geçmişlerdir. 2006 yılından itibaren kesin hesaplar resmi istatistik programı gereği Maliye Bakanlığı tarafından derlenip yayınlanmaktadır.

İl Özel İdareleri ve belediyelerin analitik bütçe dengeleri, Merkezi Yönetim bütçe gerçekleşmeleri Maliye Bakanlığından, Dış ve iç borç stokları Hazine Müsteşarlığından, ödemeler dengesi ise TC. Merkez Bankası'ndan alınmaktadır.

Tanım ve Kavramlar

Konsolide bütçe: Konsolide bütçe, genel bütçe ve katma bütçelerin toplamına eşittir; ancak katma bütçeler, genel bütçeden katma bütçelere hazine yardımlarını da içerdiğinden bu toplamdan hazine yardımları düşülür.

Merkezi Yönetim Bütçesi: Merkezi Yönetim Bütçesi, 5018 Sayılı Kanun'a ekli I, II ve III sayılı cetvellerde yer alan Genel Bütçe Kapsamındaki İdareler, Özel Bütçeli İdareler ile Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların bütçelerinden oluşur. Merkezi Yönetim Bütçesi hazırlanırken hazine yardımları ve gelir fazlaları toplamdan düşülür.

Ödemeler dengesi: Bir ülke ile diğer ülkeler arasındaki ödeme akışını ölçmektedir. Belirli bir dönemde, genellikle bir yılda, o ülkenin tüm uluslararası iktisadi işlemlerini özet halinde sunmak için kullanılır.

Fon: Belirli bir amacın veya birbirine yakın amaçlar grubunun gerçekleştirilmesi için belirli kaynakların toplandığı ve harcandığı, bütçe bağlantılı veya bütünüyle bütçe dışı kamusal nitelikli özel bir hesaptır.

Türkiye dış borç stoku: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), tüm kamu sektörü kurum ve kuruluşları ile özel sektör kapsamındaki tüm şirket ve şahısların yurt dışı yerleşiklerden sağlamış oldukları kredilerden doğan yükümlülükler ile yurt dışı piyasalarda ihraç ettikleri tahvillerden doğan yükümlülüklerin toplamından oluşmaktadır.

Kollektif şirket: Ticari bir işletmeyi bir ticaret ünvanı altında işletmek amacıyla hakiki şahıslar arasında kurulan, ortaklarından hiç birisinin sorumluluğu şirket alacaklarına karşı sınırlanmamış olan şirkettir.

Komandit şirket: Ticari bir işletmeyi bir ticaret ünvanı altında işletmek amacıyla kurulan ve şirket alacaklarına karşı ortaklardan bir veya bir kaçının sorumluluğu sınırlanmamış ve diğer ortak veya ortakların sorumluluğu belirli bir sermaye ile sınırlanmış olan şirkettir.

FINANCE

The data concerning budgets and final accounts of local administrations have been collected from all municipalities and special province administrations by mail until 2006. The information for statistics of companies, cooperatives and firms are compiled from the Turkish Trade Register Gazette.

Local government administrations have started to use analitical budget codes, instead of program budget codes since 2006. According to the Official Statistical Programme, The Ministry of Finance is responsible for the compilation and dissemination of final accounts of local administrations.

The data on Analytic budgets balance of Special Provincial Administrations and municipalities, realizations of Central Government budget are from the Ministry of Finance. The data on the external and domestic debt stock are provided by The Undersecretariat of Treasury. The Balance of Payments Statistics are provided by the Central Bank.

Definitions and Concepts

Consolidated budget: The consolidated budget is equal to the sum of the general budget and annexed budgets, however, since the annexed budgets include the Treasury aids transferred from the general budget to annexed budgets, the amount of Treasury aids is subtracted from the total.

Central Government Budget: Central Government Budget is composed of the budgets of Public Administrations within the scope of General Budget, Special Budget Administrations and Regulatory and Supervisory Agencies, which are included in the Charts No I, II and III attached to Law No 5018. In the preparation of the Central Government Budget, treasury aids and revenue surpluses are subtracted from the total.

Balance of payments: The balance of payments, (or BOP) measures the payments that flow between any individual country and all other countries. It is used to summarize all international economic transactions for that country during a specific time period, usually a year.

Funds: Fund is a budgetary or extrabudgetary special public account, used for realization of special purpose or familiar purposes, in which special resources are accumulated or spent.

Outstanding external debt of Turkey: Gross external debt of Turkey, at a given time, consists of the outstanding amount of those actual current, and not contingent liabilities owed to nonresidents of the Central Bank (CBRT), public and private sector institutions and households of Turkey.

General partnership: A trade partnership operating as a trade company under a trade name. The responsibilities of the partners are not limited to the credits of the partnership.

Limited partnership: A trade partnership operating as a trade company under a trade name: The responsibilities of some of the partners are limited to the partnerships responsibilities but others are limited by its capitals.

Anonim şirket: Bir unvana sahip, esas sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan ve borçlarından dolayı yalnız tüm mal varlığı ile sınırlı bulunan şirkettir.

Joint - stock company: A company operating under a trade name whose capital is divided in to shares and whose responsibilities are limited to total assets chargeable to dept or legacies.

Limited şirket: İki veya daha fazla hakiki ve hükmi şahıs tarafından bir ticaret ünvanı altında kurulup ortaklarının sorumluluğu koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlanmış ve esas sermayesi belirli olan şirkettir.

Limited liability company: A trade company established by two or more real for legal persons under a trade name restricted in liability by the amount of capital invested.

Kooperatifler: Tüzel kişiliğe haiz olmak üzere ortaklarını belirli ekonomik menfaatleri ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp, kurmak amacıyla gerçek ve kamu tüzel kişileri ile özel idareler, belediyeler, köyler, cemiyetler ve dernekler tarafından kurulan değişir sermayeli kuruluşlardır.

Cooperatives: A legal entity operating without fixed capital that may be established by public institutions, provincial special administrations, municipalities, associations or societies whose aim is to provide certain economic benefits to its shareholders, especially in relation to their occupation and livelihood through aid and solidarity.

Ticaret ünvanlı: Şirket ve kooperatiflerin dışında kalan ticaret ünvanlı işyerleridir.

Trade name: Business establishments excluding companies and cooperatives.

Yeni kurulan şirket ve kooperatifler: Yıl içinde ticaret siciline tescil olunan ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde kurulduğu ilan edilen şirketler ve kooperatiflerdir.

Newly established companies and cooperatives: Companies and cooperatives established during the year, and the establishment of those announced in the Turkish Trade Register Gazette.

Kapanan şirket ve kooperatifler: Gerek borçlar gerekse Türk Ticaret ve Kooperatifler Kanununda kapanma için belirtilen durumlardan birisinin gerçekleşmesi halinde, şirketlerin ve kooperatiflerin sona ermesi ve bunun Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilanıdır.

Liquidated companies and cooperatives: Companies and cooperatives liquidated because of debt or any of the conditions indicated in the Turkish Commercial and Cooperatives Codes announced in the Turkish Trade Register Gazette.

Ekonomik faaliyet kolları: Şirketler, kooperatifler ve firmaların kurulma amacını ve hangi ekonomik faaliyet alanında yer aldığını açıklamaktadır.

Economic activity: Indicates the purpose for which the companies cooperatives and firms are established and the economic activity in which they are engaged.

Sermaye: Şirketler ve kooperatiflerin para, alacak, kıymetli evrak, taşınır ve taşınmaz mallar, ticari itibar ve işletmeler vb. toplam değerlerdir.

Capital: Company and cooperative assets in the form of cash, receivables, securities, machinery, office equipment and other properties, real estate, goodwill and holdings in other establishments etc.

Sermaye artışı ve azalışı: Esas sermayeleri artırılan veya azaltılan şirketler ile kooperatiflerin artan ya da azalan sermaye toplamlarını göstermektedir.

Increase or decrease of capital: Shows the total increase or decrease in registered capital of the company and cooperatives.

Gayri safi sermaye artışı: Yeni kurulan şirket ve kooperatiflerin sermayeleri ile sermayeleri artırılan şirketlerin sermaye artışları toplamıdır.

Gross increase in capital: The total capital of newly established companies and cooperatives and the capital increase of existing companies.

Safi sermaye artışı: Gayri safi sermaye artışından kapanan şirketler ve kooperatiflerin sermayeleri ile sermayesi azaltılan şirketler ve kooperatiflerin sermaye azalışları toplamının çıkarılmasıyla elde edilen miktardır.

Net increase in capital: Obtained by deducting the capital of liquated companies, cooperatives and the capital decreases of existing companies and cooperatives from gross increases in capital.

20.1 İl Özel İdareleri bütçe gerçekleşmeleri
Special Provincial Administrations budget realizations

(Bin YTL - Thousand TRY)

Türkiye - Turkey	2006	2007	2008
Harcamalar - Expenditures	5 662 057	6 177 932	6 838 966
Personel giderleri - Compensation of employees	1 479 204	1 508 896	2 028 182
Sosyal güvenlik kur. devlet primi Government premiums to social security agencies	214 047	231 661	236 277
Mal ve hizmet alımları - Good and service purchase	1 061 392	1 211 502	1 345 695
Faiz harcamaları - Interest expenditures	227	5 071	5 155
Cari transferler - Current transfers	252 030	312 054	469 174
Sermaye giderleri - Capital expenditures	2 434 039	2 740 589	2 648 111
Sermaye transferleri - Capital transfers	207 985	164 154	101 780
Borç verme - Lending	13 133	4 005	4 592
Gelirler - Revenues	5 635 984	6 099 586	7 121 956
Vergi gelirleri - Taxes	29 929	12 368	113 208
Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri - Property income	121 294	345 733	189 753
Alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler - Grants, aids and special revenues	3 766 264	3 759 638	4 615 490
Faizler, paylar ve cezalar - Interest, shares and fines	1 583 467	1 821 883	2 099 938
Sermaye gelirleri - Capital revenues	131 016	49 135	65 397
Alacaklardan tahsilatlar - Collections from loans	4 014	110 829	38 170
Bütçe dengesi - Budget balance	-26 073	-78 346	282 990

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü Source: Ministry of Finance, General Directorate of Public Accounts
http://www.muhasebat.gov.tr/mgmportal/faces/anasayfa?_adf.ctrl-state=ko231e6cy_4

20.2 Belediyeler bütçe gerçekleşmeleri
Municipalities budget realizations

(Bin YTL - Thousand TRY)

Türkiye - Turkey	2006	2007	2008
Harcamalar - Expenditures	21 640 204	25 832 553	30 959 084
Personel giderleri - Compensation of employees	4 769 213	5 072 880	5 944 940
Sosyal güvenlik kur. devlet primi Government premiums to social security agencies	627 262	748 204	831 219
Mal ve hizmet alımları - Good and service purchase	6 705 399	8 239 236	10 565 757
Faiz harcamaları - Interest expenditures	495 978	434 574	631 434
Cari transferler - Current transfers	1 067 966	1 294 659	1 493 257
Sermaye giderleri - Capital expenditures	7 494 824	9 587 781	11 000 982
Sermaye transferleri - Capital transfers	211 713	137 925	136 729
Borç verme - Lending	267 849	317 294	354 766
Gelirler - Revenues	20 372 864	23 648 122	25 736 012
Vergi gelirleri - Taxes	3 347 587	3 678 464	4 077 274
Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri - Property income	3 008 719	3 742 518	3 751 749
Alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler - Grants, aids and special revenues	369 334	578 895	496 871
Faizler, paylar ve cezalar - Interest, shares and fines	11 498 098	13 687 222	15 709 413
Sermaye gelirleri - Capital revenues	1 819 114	1 897 844	1 664 835
Alacaklardan tahsilatlar - Collections from loans	330 012	63 179	35 870
Bütçe dengesi - Budget balance	-1 267 340	-2 184 431	-5 223 072

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü Source: Ministry of Finance, General Directorate of Public Accounts
http://www.muhasebat.gov.tr/mgmportal/faces/anasayfa?_adf.ctrl-state=ko231e6cy_4

20.3 İBBS 2'ye göre belediye ve il özel idareleri bütçeleri, 2008
Budget of municipalities and special provincial administrations by SRE 2, 2008 **(Bin YTL -** Thousand TRY)

İBBS 2 - SRE 2		**Belediye** Municipalities		**İl özel idareleri** Special provincial administrations	
		Gelir - Gider Revenue - Expenditure	(%)	**Gelir - Gider** Revenue - Expenditure	(%)
TR - **Türkiye** - Turkey		30 959 084	100.0	6 838 966	100.0
TR10	İstanbul	9 229 427	29.8	497 712	7.3
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	488 410	1.6	155 323	2.3
TR22	Balıkesir, Çanakkale	575 758	1.9	126 834	1.9
TR31	İzmir	2 052 009	6.6	179 169	2.6
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	1 019 006	3.3	241 139	3.5
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	900 838	2.9	265 074	3.9
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	1 498 203	4.8	278 193	4.1
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	1 831 727	5.9	253 082	3.7
TR51	Ankara	2 900 695	9.4	338 775	5.0
TR52	Konya, Karaman	907 100	2.9	202 262	3.0
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	1 294 222	4.2	279 865	4.1
TR62	Adana, Mersin	1 507 873	4.9	263 931	3.9
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	659 816	2.1	215 040	3.1
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	502 347	1.6	201 094	2.9
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	927 395	3.0	265 970	3.9
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	275 330	0.9	123 706	1.8
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	170 386	0.6	148 995	2.2
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	812 543	2.6	399 188	5.8
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	674 795	2.2	403 357	5.9
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	292 356	0.9	260 603	3.8
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	192 898	0.6	152 171	2.2
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	438 095	1.4	264 027	3.9
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	212 622	0.7	521 346	7.6
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	687 306	2.2	208 300	3.0
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	576 076	1.9	346 133	5.1
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	331 851	1.1	247 677	3.6

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü Source: Ministry of Finance, General Directorate of Public Accounts

20.4 Merkezi Yönetim bütçe gerçekleşmeleri
Realization of Central Government budget **(Bin YTL -** Thousand TRY)

	2006	2007	2008
Bütçe harcaması - Budget expenditures	178 126 033	204 067 683	227 030 562
Bütçe geliri - Budget revenues	173 483 430	190 359 773	209 598 472
Bütçe dengesi - Budget balance	- 4 642 603	- 13 707 910	- 17 432 090

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü Source: Ministry of Finance, General Directorate of Public Accounts
http://www.muhasebat.gov.tr/mgmportal/faces/anasayfa?_adf.ctrl-state=ko231e6cy_4

20.5 Türkiye brüt dış borç stoku - Gross external debt of Turkey **(Milyon $** - Million $)
[06.04.2010 tarihi itibariyle - As of 06.04.2010]

	2005	2006	2007	2008	2009
1. Borçlu dağılımı - By borrower					
Toplam - Total	169 732	207 593	249 386	277 669	271 140
Kısa vadeli dış borçlar - Short term	38 283	42 616	43 134	50 447	52 030
Kamu - Public sektor	2 133	1 750	2 163	3 248	3 598
Genel yönetim - General government	0	0	0	0	0
Merkezi yönetim - Central government	0	0	0	0	0
Mahalli idareler - Local administrations	0	0	0	0	0
Fonlar - Funds	0	0	0	0	0
Finansal kuruluşlar - Financial institutions	1 733	1 555	2 163	3 148	3 598
Bankalar - Banks	1 733	1 555	2 163	3 148	3 598
Bankacılık dışı - Non-banking institutions	0	0	0	0	0
Finansal olmayan kuruluşlar - Non-financial institutions	400	195	0	100	0
KİT'ler - SOE's	400	195	0	100	0
Diğer - Other	0	0	0	0	0
TCMB - CBRT	2 763	2 563	2 282	1 874	1 776
Kredi mektuplu DTH - Dresdner bank scheme	2 762	2 562	2 281	1 873	1 775
Diğer - Other	1	1	1	1	1
Özel - Private sector	33 387	38 303	38 689	45 325	46 656
Finansal kuruluşlar - Financial institutions	17 209	20 702	16 606	21 830	24 882
Bankalar - Banks	16 562	19 993	16 167	21 613	24 591
Bankacılık dışı - Non-banking institutions	647	709	439	217	291
Finansal olmayan kuruluşlar - Non-financial institutions	16 178	17 601	22 083	23 495	21 774
Şirketler - Companies	16 178	17 601	22 083	23 495	21 774
Diğer - Other	0	0	0	0	0
Uzun vadeli borçlar - Long term	131 449	164 977	206 252	227 222	219 110
Kamu - Public sector	68 278	69 837	71 361	75 037	79 856
Genel yönetim - General government	65 922	67 855	68 812	72 361	77 164
Merkezi yönetim - Central government	64 643	66 576	67 120	69 757	74 054
Mahalli idareler - Local administrations	961	1 031	1 506	2 466	3 004
Fonlar - Funds	318	248	187	138	106
Finansal kuruluşlar - Financial institutions	318	487	620	590	1 099
Bankalar - Banks	318	487	620	590	1 099
Bankacılık dışı - Non-banking institutions	0	0	0	0	0
Finansal olmayan kuruluşlar - Non financial institutions	2 039	1 496	1 929	2 086	1 593
KİT'ler - SOE's	1 894	1 390	1 812	1 892	1 421
Diğer - Other	145	106	117	194	172
TCMB - CBRT	12 662	13 115	13 519	12 192	11 529
TCMB kredileri - CBRT loans	0	0	0	0	0
Kredi mektuplu DTH - Dresdner bank scheme	12 654	13 106	13 510	12 183	11 520
Garantisiz ticari borçlar - NGTA	8	9	9	9	9
Özel sektör - Private sector	50 508	82 025	121 371	139 993	127 725
Finansal kuruluşlar - Financial institutions	16 075	28 531	41 933	41 129	35 403
Bankalar - Banks	12 341	22 078	30 942	30 049	27 893
Bankacılık dışı - Non-banking institutions	3 734	6 453	10 991	11 080	7 510
Finansal olmayan kuruluşlar - Non-financial institutions	34 433	53 494	79 438	98 864	92 322
2. Alacaklı dağılımı - By lender					
Toplam - Total	169 732	207 593	249 386	277 669	271 140
Borç - Loan	138 172	171 246	210 642	238 763	230 241
Kısa vadeli borçlar - Short term	38 283	42 616	43 134	50 447	52 030
Özel alacaklılar - Private creditors	38 283	42 616	43 134	50 447	52 030
Parasal kuruluşlar - Monetary institutions	17 439	20 754	16 378	21 837	23 506
Parasal olmayan kuruluşlar - Non-monetary institutions	20 844	21 862	26 756	28 610	28 524
Resmi alacaklılar - Official creditors	0	0	0	0	0

20.5 Türkiye brüt dış borç stoku (devam) - Gross external debt of Turkey (continued) **(Milyon $** - Million $)

	2005	2006	2007	2008	2009
Uzun vadeli borçlar - Long term	99 889	128 630	167 508	188 316	178 211
Özel alacaklılar - Private creditors	67 440	98 908	138 119	154 595	139 714
Parasal kuruluşlar - Monetary institutions	49 266	79 354	116 406	132 896	119 023
Bankacılık dışı finansman kuruluşları					
Non-bank financial institutions	3 168	5 246	6 810	6 714	6 602
Özel yatırım ve kalkınma bankaları					
Private investment and development banks	28	32	50	40	36
Yabancı ticari bankalar - Foreign commercial banks	32 079	52 148	75 044	81 550	73 876
Yerli ticari bankaların yurtdışı şubeleri ve diğer					
Foreign branches of domestic banks and others	13 991	21 929	34 503	44 592	38 510
Parasal olmayan kuruluşlar - Non-monetary institutions	18 174	19 553	21 712	21 699	20 691
Resmi alacaklılar - Official creditors	32 448	29 723	29 389	33 721	38 497
Hükümet kuruluşları - Governmental organizations	7 206	6 746	6 594	7 203	7 501
Kamu finansman kuruluşları - Public finance institutions	1 177	1 256	1 322	1 681	2 140
Merkez bankaları - Central banks	0	0	0	0	0
Merkezi hükümetler - Central governments	1 369	1 138	812	634	497
Resmi kalkınma bankaları - Official development banks	4 660	4 352	4 459	4 888	4 864
Uluslararası kuruluşlar - Multilateral organizations	25 243	22 977	22 795	26 517	30 996
IMF-Uluslararası para fonu - IMF international monetary fund	14 647	10 759	7 144	8 563	9 434
IMF SDR tahsisatı - IMF SDR allocation	0	0	0	0	1 499
IBRD Uluslararası imar ve kalkınma bankası - IBRD	5 830	6 855	7 563	8 013	9 753
Diğer uluslararası kuruluşlar - Other multilateral institutions	4 766	5 363	8 088	9 941	11 809
Tahvil - Bonds [1]	31 560	36 347	38 744	38 907	40 899

Kaynak - Source: **http://www.hazine.gov.tr/irj/portal/anonymous/DisBorcIstatistikleri**

(1) Yurt dışına ihraç edilen senetlerin tamamı uzun vadeli olup, ilk ihraç bilgilerine göre alacaklı sınıflaması "parasal kuruluşlar"dır.

(1) All the bonds issued in foreign markets are long term securities and the lender class of the bonds is "financial institutions" according to the primary market issuance.

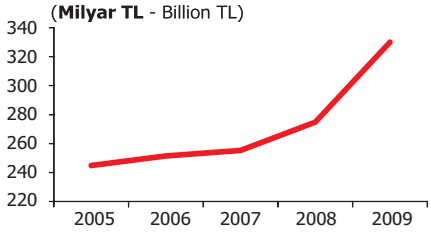
20.6 Merkezi Yönetim iç borç stoku - Central Government domestic debt stock **(Milyon TL** - Million TL)

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total	244 782	251 470	255 310	274 827	330 005
Tahviller - Government bonds	226 964	241 876	249 176	260 849	315 969
Hazine bonoları - Treasury bills	17 818	9 594	6 134	13 978	14 036

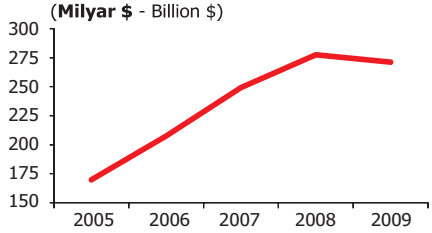
Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Source: Undersecretariat of Treasury

Merkezi Yönetim iç borç stoku
Central Government domestic debt stock

Brüt dış borç stoku
Gross external debt

Veri için tablo 20.5'e bakınız.
For data, see table 20.5.

20.7 Ödemeler dengesi - Balance of payments **(Milyon $** - Million $)

	2005	2006	2007	2008	2009
I - Cari işlemler hesabı - Current account	-22 198	-32 193	-38 311	-41 947	-13 854
Mal, hizmet ve gelir dengesi (A+B+C)					
Goods, services and income (A+B+C)	-23 652	-34 101	-40 554	-44 060	-16 156
Mal ve hizmet dengesi (A+B)					
Goods and services (A+B)	-17 813	-27 445	-33 451	-35 901	-8 510
A. Dış ticaret dengesi - Goods	-33 080	-41 057	-46 795	-53 022	-24 729
Toplam mal ihracatı - Exports	78 365	93 612	115 361	140 799	109 672
Toplam mal ithalatı - Imports	-111 445	-134 669	-162 156	-193 821	-134 401
Genel mal ticareti - General merchandise	-29 206	-37 549	-42 277	-51 407	-27 402
İhracat f.o.b.- Exports f.o.b.	77 847	92 537	113 865	136 313	104 642
İthalat f.o.b.- Imports f.o.b.	-107 053	-130 086	-156 142	-187 720	-132 044
Parasal olmayan altın (net)					
Non-monetary gold (net)	-3 754	-3 345	-4 354	-1 365	3 007
Limanlarda sağlanan mallar (net)					
Goods procured in ports by carriers	-120	-163	-164	-250	-334
B. Hizmetler dengesi - Services	15 267	13 612	13 344	17 121	16 219
Taşımacılık - Transportation	60	367	-364	-134	1 021
Turizm - Travel	15 280	14 110	15 227	18 445	17 103
İnşaat hizmetleri - Construction services	874	879	759	974	1 090
Sigorta hizmetleri - Insurance services	-	-618	-899	-684	-542
Finansal hizmetler - Financial services	-41	-247	-228	-137	-411
Diğer ticari hizmetler - Other business services	-200	-434	-821	-1 287	-1 484
Resmi hizmetler - Government services	-874	-920	-733	-778	-846
Diğer hizmetler - Other services	168	475	403	722	288
C. Gelir dengesi - Income	-5 839	-6 656	-7 103	-8 159	-7 646
Ücret ödemeleri - Compensation of employees	-60	-72	-67	-66	-105
Yatırım geliri - Investment income	-5 779	-6 584	-7 036	-8 093	-7 541
Doğrudan yatırımlar - Direct investment	-850	-1 053	-2 100	-2 610	-2 248
Portföy yatırımları - Portfolio investment	-924	-662	383	972	267
Diğer yatırımlar - Other investment	-4 005	-4 869	-5 319	-6 455	-5 560
D. Cari transferler - Current transfers	1 454	1 908	2 243	2 113	2 302
Genel Hükümet - General Government	603	621	809	728	1 155
Diğer sektörler - Other sectors	851	1 287	1 434	1 385	1 147
İşçi gelirleri - Workers remittances	851	1 111	1 209	1 431	934
Diğer transferler - Other transfers	-	176	225	-46	213
II - Sermaye ve finans hesapları					
Capital and financial account	19 460	32 064	36 692	36 294	5 417
A. Sermaye hesabı - Capital account	0	0	0	0	0
B. Finans hesapları - Financial account	19 460	32 064	36 692	36 294	5 417
Doğrudan yatırımlar - Direct investment	8 967	19 261	19 941	15 720	6 026
Portföy yatırımları - Portfolio investment	13 437	7 373	717	-5 046	198
Diğer yatırımlar - Other investment	14 903	11 544	24 066	24 563	-696
Rezerv varlıklar - Reserve assets	-17 847	-6 114	-8 032	1 057	-111
III - Net hata noksan - Net errors and omissions	2 738	129	1 619	5 653	8 437

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Source: Central Bank of the Republic of Turkey

20.8 Kurulan, statü ve sermayesi değişen ve kapanan şirket/kooperatiflerin sayı ve sermayeleri
Numbers and capitals of established and liquidated companies/cooperatives and those changing their legal status and capitals

	2005	2006	2007	2008	2009
Sayı - Number					
Yeni kurulan - Newly established	47 401	52 699	55 350	49 003	44 472
Statüsü değişen - Changing their legal status	265	350	344	394	314
Sermayesi artan - Capital increase	34 587	48 888	29 218	26 116	28 868
Sermayesi azalan - Capital decrease	21	32	47	65	103
Kapanan - Liquidated	8 886	9 471	9 954	9 578	10 395
Sermaye (Bin YTL) - Capital (Thousand TRY)					
Yeni kurulan - Newly established	7 717 273	9 534 726	12 605 873	12 338 217	10 208 570
Statüsü değişen - Changing their legal status	673 626	677 943	659 909	1 245 717	681 065
Sermayesi artan - Capital increase	29 504 745	44 922 615	43 940 909	57 064 746	59 407 690
Sermayesi azalan - Capital decrease	38 909	163 182	1 330 374	378 292	504 701
Kapanan - Liquidated	40 775	31 674	58 639	61 111	56 761
Sermaye artışı - Increases in capital					
Gayri safi - Gross	37 222 018	54 457 340	56 546 782	69 402 963	69 616 260
Safi - Net	37 142 334	54 262 483	55 157 770	68 963 560	69 054 798

20.9 Türlerine göre kurulan, statü ve sermayesi değişen ve kapanan şirket/kooperatiflerin sayı ve sermayeleri, 2009
Numbers and capitals of established, liquidated companies/cooperatives and those changing their legal status and capitals by type, 2009

	Kollektif Collective	**Komandit** Limited partnership	**Anonim** Joint stock	**Limited** Limited	**Kooperatif** Cooperatives
Sayı - Number					
Yeni kurulan - Newly established	10	-	1 881	41 550	1 031
Statüsü değişen - Changing their legal status	-	-	226	88	-
Sermayesi artan - Capital increase	60	2	4 702	24 096	8
Sermayesi azalan - Capital decrease	2	-	45	56	-
Kapanan - Liquidated	102	11	888	9 151	243
Sermaye (Bin YTL) - Capital (Thousand TRY)					
Yeni kurulan - Newly established	985	-	2 766 069	7 430 550	10 966
Statüsü değişen - Changing their legal status	-	-	625 595	55 470	-
Sermayesi artan - Capital increase	34 145	588	36 143 174	23 228 239	1 544
Sermayesi azalan - Capital decrease	265	-	346 466	157 970	-
Kapanan - Liquidated	22	-	45 120	11 619	-
Sermaye artışı - Increases in capital					
Gayri safi - Gross	35 130	588	38 909 343	30 658 790	12 509
Safi - Net	34 843	587	38 517 658	30 489 201	12 509

20.10 Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan şirket ve kooperatiflerin sayısı
Number of established and liquidated companies and cooperatives by economic activity

EFİS Rev 1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Yeni kurulan - Newly established	47 401	52 699	55 350	49 003	44 472
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and related service activities	623	569	763	705	930
Balıkçılık - Fishing	81	76	75	47	48
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	453	490	708	874	735
İmalat - Manufacturing	9 249	10 411	10 591	9 309	8 346
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water supply	293	462	1 092	548	594
İnşaat - Construction	6 576	7 999	8 124	7 035	6 003
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	15 067	15 718	16 335	14 494	13 012
Otel ve lokantalar - Hotels and restaurants	1 598	1 733	1 917	1 800	1 724
Ulaştırma, depolama ve haberleşme					
Transport, storage and communication	4 233	4 257	4 144	3 826	3 597
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri - Financial intermediation	900	733	762	779	1 068
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	5 531	6 995	7 190	6 599	5 702
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	-	-	-	-	-
Eğitim - Education	865	1 178	1 321	1 157	824
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	1 208	1 213	1 402	979	929
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personal service activities	724	865	926	851	960
Evlerde yaptırılan hizmet işleri					
Private household with employed persons	-	-	-	-	-
Kapanan - Liquidated	8 886	9 471	9 954	9 578	10 395
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and related service activities	45	45	61	68	66
Balıkçılık - Fishing	8	12	9	6	7
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	39	47	38	46	61
İmalat - Manufacturing	2 088	2 401	2 510	2 348	2 718
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water supply	6	20	24	50	39
İnşaat - Construction	1 458	1 464	1 408	1 246	1 354
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	3 056	3 030	3 311	3 216	3 433
Otel ve lokantalar - Hotels and restaurants	150	159	208	198	201
Ulaştırma, depolama ve haberleşme					
Transport, storage and communication	596	661	627	634	575
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri - Financial intermediation	259	229	259	186	214
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	697	835	883	903	989
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	-	-	-	-	-
Eğitim - Education	79	70	89	79	114
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	329	402	420	436	470
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personal service activities	76	96	107	162	154
Evlerde yaptırılan hizmet işleri					
Private household with employed persons	-	-	-	-	-

20.11 Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan ticaret ünvanlı işyerleri sayısı
Number of established and liquidated trade name by economic activity

EFİS Rev.1.1 - NACE Rev.1.1	2005	2006	2007	2008	2009
Yeni kurulan - Newly established	48 657	52 523	48 673	46 401	44 050
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and related service activities	72	68	103	113	134
Balıkçılık - Fishing	25	31	31	13	22
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	98	83	94	79	107
İmalat - Manufacturing	4 113	4 310	4 254	4 169	4 162
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water supply	15	10	5	25	12
İnşaat - Construction	10 207	11 449	10 006	8 031	7 124
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	22 211	22 153	20 155	18 799	19 221
Otel ve lokantalar - Hotels and restaurants	2 413	2 802	3 077	3 167	3 380
Ulaştırma, depolama ve haberleşme					
Transport, storage and communication	3 065	4 541	4 363	5 245	3 914
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri - Financial intermediation	1 464	1 327	1 345	1 970	1 002
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	3 490	3 765	3 385	2 927	2 979
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	-	-	-	-	-
Eğitim - Education	271	360	365	357	360
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	229	194	174	138	162
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personal service activities	984	1 430	1 316	1 368	1 471
Evlerde yaptırılan hizmet işleri					
Private household with employed persons	-	-	-	-	-
Kapanan - Liquidated	17 556	23 342	23 595	37 343	32 419
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and related service activities	11	19	34	125	324
Balıkçılık - Fishing	5	3	10	7	5
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	24	20	33	59	89
İmalat - Manufacturing	1 003	1 529	1 241	1 909	1 966
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water supply	4	3	6	8	2
İnşaat - Construction	2 128	2 600	2 278	2 990	3 684
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	12 047	15 818	16 665	27 334	21 087
Otel ve lokantalar - Hotels and restaurants	390	586	677	1 081	1 009
Ulaştırma, depolama ve haberleşme					
Transport, storage and communication	524	726	652	1 158	1 516
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri - Financial intermediation	370	471	412	570	590
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	722	1 074	1 037	1 396	1 456
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	-	-	-	-	-
Eğitim - Education	77	112	114	162	128
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	66	88	81	78	120
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personal service activities	185	293	355	466	443
Evlerde yaptırılan hizmet işleri					
Private household with employed persons	-	-	-	-	-

	Sayfa Page	
Açıklama	355	Explanation
21.1 Gayri safi yurtiçi hasıla	356	21.1 Gross domestic product
21.2 Cari fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla]	356	21.2 Gross domestic product in current prices [By kind of economic activity in basic prices]
21.3 Sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla [İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre]	357	21.3 Gross domestic product in constant prices [By kind of economic activity at basic prices at 1998]
21.4 Cari fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla]	358	21.4 Growth rates of gross domestic product in current prices [By kind of economic activity at basic prices]
21.5 Sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları [İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre]	359	21.5 Growth rates of gross domestic product in constant prices [By kind of economic activity at basic prices at 1998]
21.6 Cari fiyatlarla sektörlerin gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payları [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla]	360	21.6 Sectoral share of gross domestic product at current prices [By kind of economic activity in basic prices]
21.7 Sabit fiyatlarla sektörlerin gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payları [İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre]	361	21.7 Sectoral share of gross domestic product in constant prices [By kind of economic activity at basic prices at 1998]
21.8 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla [Cari fiyatlarla]	362	21.8 Expenditure on the gross domestic product [At current prices]
21.9 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla [1998 fiyatlarıyla]	362	21.9 Expenditure on the gross domestic product [At 1998 prices]
21.10 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları [Cari fiyatlarla]	363	21.10 Growth rate of expenditure on the gross domestic product [At current prices]
21.11 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları [1998 fiyatlarıyla]	363	21.11 Growth rate of expenditure on the gross domestic product [At 1998 prices]
21.12 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla payları [Cari fiyatlarla]	364	21.12 Share of expenditure on the gross domestic product [At current prices]
21.13 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla payları [1998 fiyatlarıyla]	364	21.13 Share of expenditure on the gross domestic product [At 1998 prices]
21.14 Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi [Cari fiyatlarla]	365	21.14 Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory [At current prices]
21.15 Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi [1998 fiyatlarıyla]	365	21.15 Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory [At 1998 prices]

21.16	Cari fiyatlarla bölgesel gayrisafi katma değer, 2004 [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla]	**366**	21.16 Regional gross value added at current basic prices, 2004 [By kind of economic activity]
21.17	Cari fiyatlarla bölgesel gayrisafi katma değer, 2005 [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla]	**367**	21.17 Regional gross value added at current basic prices, 2005 [By kind of economic activity]
21.18	Cari fiyatlarla bölgesel gayrisafi katma değer, 2006 [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla]	**368**	21.18 Regional gross value added at current basic prices, 2006 [By kind of economic activity]
21.19	Sektörlere göre bölgesel paylar, 2004	**369**	21.19 Share of the regions by sectors, 2004
21.20	Sektörlere göre bölgesel paylar, 2005	**370**	21.20 Share of the regions by sectors, 2005
21.21	Sektörlere göre bölgesel paylar, 2006	**371**	21.21 Share of the regions by sectors, 2006
21.22	Sektörlerin gayrisafi katma değer içindeki payları, 2004	**372**	21.22 Sectorel share of gross value added, 2004
21.23	Sektörlerin gayrisafi katma değer içindeki payları, 2005	**373**	21.23 Sectorel share of gross value added, 2005
21.24	Sektörlerin gayrisafi katma değer içindeki payları, 2006	**374**	21.24 Sectorel share of gross value added, 2006
21.25	Kişi başına gayrisafi katma değer (GSKD)	**375**	21.25 Per capita gross value added (GVA)

ULUSAL HESAPLAR

Türkiye için Milli Gelir tahminleri, 1951 yılında İstatistik Genel Müdürlüğü'nün bünyesinde bir Milli Gelir Etüt Grubu oluşturulana kadar, özel çalışmalar halinde yapılmıştır. Bu etüt grubunun kuruluşu ile, daha sonra geliştirilen hesaplama metodolojilerine uyularak, 1938 ve 1948-1970 yılları için periyodik tahminler yapılmıştır. Böylece, Birleşmiş Milletler İstatistik Dairesi'nin önerdiği o zamanki ulusal hesaplar sistemi standardına da kısmen uyularak, iktisadi faaliyet kollarına göre milli hasıla, yatırım malı çeşitlerine göre sabit sermaye oluşumu ve harcama kalemlerine göre milli harcamalar hesaplanmıştır.

1971 yılında bir taraftan Devlet Planlama Teşkilatı'nın ayrı olarak hesapladığı milli gelir serisi ile Türkiye İstatistik Kurumu'nun adı geçen serisinin birleştirilmesi, diğer taraftan daha gelişmiş bir metodolojinin ortaya konması ve böylece yapılacak yeni tahminlerin Birleşmiş Milletler'in yeni standardize sistemine uydurulması için yapılan çalışmalar sonunda, ortaya yeni bir milli gelir zaman serisi çıkarılmıştır. Kurumumuz Üretim Hesapları Şubesince bu yönteme göre 1990 yılına kadar cari ve 1968 yılı fiyatlarıyla olmak üzere yıllık Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH) hesaplanmıştır.

1990 yılında başlatılan çalışmalarla GSMH hesapları üçer aylık dönemler itibariyle hesaplanmaya başlanmış ve 1968 olan temel yıl 1987 yılına kaydırılmıştır. Eski GSMH serisi yeni kapsama göre revize edilerek 1968 yılına kadar geriye dönük yeni bir seri elde edilmiştir. Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) , 1993 yılından itibaren harcamalar yöntemiyle ve 1996 yılından itibaren de gelir yöntemiyle hesaplanmaya başlanmıştır. Tüm bu seriler 1968 SNA serilerine uygun olarak hazırlanmıştır. 1998 bazlı GSYH serisine yönelik çalışmalar 2004 yılında başlamış ve Mart 2008 tarihinde 1998-2007 olarak yayınlanmıştır. Bu çalışmada SNA 93 ve ESA 95 tavsiyeleri dikkate alınmıştır. 1998 bazlı güncelleme çalışmaları kapsamında gerek güncel verilerin kullanımı gerekse metodolojik yenilikler sisteme dahil edilmiştir.

İl ve bölge düzeyinde GSYH hesaplama çalışmalarına 1993 yılında başlanmıştır. 1987-2001 dönemine ilişkin il düzeyinde GSYH hesapları SNA 1968 esasına göre üretilmiştir.

2009 yılında da 1998 bazlı GSYH serisi temel alınarak bölgesel gayrisafi katma değer hesaplama çalışmaları başlatılmış, 2004-2006 yılları için İBBS 2 de gayrisafi katma değer hasapları oluşturulmuştur.

NATIONAL ACCOUNTS

Until the establishment of a National Income Study Group in the General Directorate of Statistics in 1951, the estimates of national income accounts consisted of some private studies. After the establishment of the Study Group, periodical estimates for the years 1938 and 1948-1970 were prepared according to the specified methodologies, which were improved from time to time. In this way, national products according to the types of industrial activity, fixed capital formation according to the types of investment goods and national expenditure according to its sub-items, were calculated with regard to the former system of national income accounts of the United Nations' Statistical Office.

In 1971, in order to integrate the separate national income series of the Turkish Statistical Institute and the State Planning Organization, an improved estimation methodology was set up to adapt to the standards of the new U.N. system of national accounts. Certain studies were then carried out with the outcome of a new time series of national income. Until 1990, annual Gross National Product (GNP) was calculated in current and 1968 fixed prices by the Production Account Department of the Institute.

With the studies which were initiated in 1990, GNP accounts began to be calculated quarterly and the base year was shifted from 1968 to 1987. By revising the old GNP series to 1968, a new series has been prepared. Gross Domestic Product (GDP) has begun to be calculated according to expenditure approach b since 1993 and income approach since 1996. These series have been estimated by the recommendation of SNA-68. The revision studies for new GDP series of 1998 base year was started in 2004 and the new quarterly GDP series covering the 1998-2007 period were realased in March of 2008. SNA 93 and ESA 95 recommendation have been taken into account in the revision studies. The new data sources and methods have been integrated to the new system.

Studies on regional and provisional GDP estimates were initiated in 1993. Figures on GDP by provinces for 1987-2001 were calculated according to SNA68.

Studies on regional gross value added estimation based on GDP series with 1998 base year was started in 2009.Regional gross value added have been estimated for the period 2004-2006 on statistical region level 2.

21.1 Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product

	2005	2006	2007	2008	2009
GSYH - GDP					
Cari fiyatlarla (Milyon YTL)					
At current prices (Million TRY)	648 932	758 391	843 178	950 534	953 974
Gelişme hızı - Growth rate (%)	16.1	16.9	11.2	12.7	0.4
Cari fiyatlarla (Milyon $)					
At current prices (Million $)	481 497	526 429	648 754	742 094	617 611
Gelişme hızı - Growth rate (%)	23.3	9.3	23.2	14.4	-16.8
Sabit fiyatlarla (Milyon YTL)					
Constant prices (Million TRY)	90 500	96 738	101 255	101 922	97 088
Gelişme hızı - Growth rate (%)	8.4	6.9	4.7	0.7	-4.7

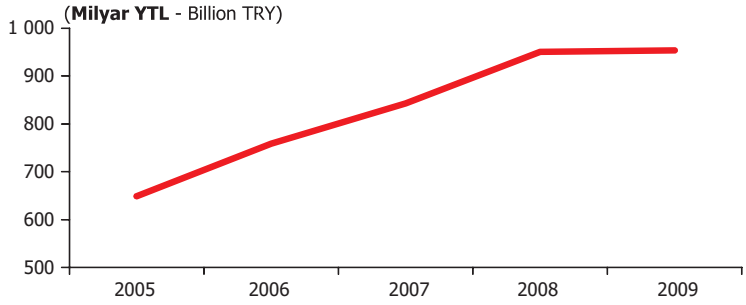
21.2 Cari fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla
Gross domestic product in current prices
[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity in basic prices] **(Bin YTL -** Thousand TRY)

	2005	2006	2007	2008	2009
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	59 027 013	60 819 444	62 567 776	70 741 993	76 410 051
Balıkçılık - Fishing	1 686 734	1 843 310	1 763 941	1 532 592	1 987 786
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	7 628 517	8 952 359	10 530 738	13 458 457	14 235 361
İmalat sanayi - Manufacturing	112 051 658	130 393 077	141 853 309	153 721 455	142 704 498
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	11 956 714	13 452 105	16 117 886	20 637 525	22 800 876
İnşaat - Construction	28 694 134	35 849 263	41 013 267	44 657 644	36 594 333
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	80 211 869	94 856 320	103 129 169	116 297 110	102 516 193
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	14 528 348	17 041 942	19 074 202	21 034 516	23 771 054
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	89 087 295	104 123 045	117 583 068	135 030 193	127 027 822
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	18 293 386	21 860 640	27 392 508	33 036 646	44 292 185
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	60 120 175	74 467 156	91 070 060	106 137 796	120 329 347
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	22 613 950	27 822 912	34 598 696	40 670 633	45 196 465
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	26 018 778	29 620 624	32 998 021	36 436 682	41 356 310
Eğitim - Education	17 773 360	21 241 900	24 633 641	27 878 075	31 819 140
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	10 339 616	12 061 082	13 910 296	15 577 687	16 453 065
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	10 687 042	12 784 022	14 653 776	16 030 765	16 521 928
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	995 880	1 229 064	1 494 186	1 705 443	1 848 554
Sektörler toplamı - Sectorel total	571 714 470	668 418 265	754 384 542	854 585 214	865 864 969
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	9 353 841	10 490 121	12 928 697	14 927 534	21 708 092
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	86 571 083	100 462 642	101 722 577	110 876 571	109 816 985
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	648 931 712	758 390 785	843 178 421	950 534 251	953 973 862

21.3 Sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla
Gross domestic product in constant prices **(Bin YTL -** Thousand TRY)
[İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre - By kind of economic activity at basic prices at 1998]

	2005	2006	2007	2008	2009
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	9 275 244	9 393 296	8 736 944	9 141 424	9 446 469
Balıkçılık - Fishing	295 508	307 647	309 779	292 126	323 802
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	678 461	714 046	771 983	813 954	759 220
İmalat sanayi - Manufacturing	21 249 692	23 033 310	24 326 791	24 290 306	22 537 090
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	1 751 352	1 902 611	2 031 737	2 107 391	2 033 272
İnşaat - Construction	5 250 284	6 220 955	6 573 647	6 040 811	5 058 491
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	11 955 208	12 708 356	13 436 516	13 237 437	11 859 848
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	1 835 358	1 880 824	1 921 011	1 882 737	1 956 950
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	12 950 854	13 830 467	14 811 164	15 026 108	13 952 800
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	7 915 871	9 023 176	9 906 091	10 803 084	11 723 776
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	4 557 269	4 679 756	4 779 268	4 889 749	5 091 366
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	2 539 481	2 859 058	3 256 471	3 473 201	3 628 012
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	3 057 765	3 061 672	3 097 712	3 108 369	3 197 580
Eğitim - Education	1 799 854	1 892 693	1 983 797	2 007 025	2 047 904
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	1 127 274	1 170 868	1 190 962	1 230 213	1 269 043
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	1 377 698	1 502 719	1 583 443	1 611 295	1 592 779
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	115 880	131 482	147 480	155 676	159 289
Sektörler toplamı - Sectorel total	87 733 053	94 312 936	98 864 796	100 110 905	96 637 694
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	4 879 828	5 729 267	6 245 647	6 773 149	7 429 415
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	7 646 506	8 154 651	8 635 476	8 583 974	7 879 382
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	90 499 731	96 738 320	101 254 625	101 921 730	97 087 661

Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product
[**Cari fiyatlarla -** At current prices]

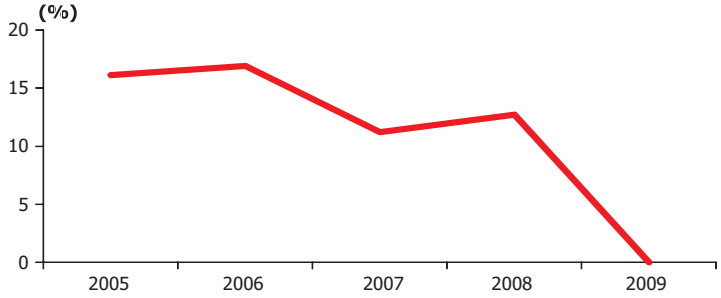

Veri için tablo 21.1'e bakınız.
For data, see table 21.1.

21.4 Cari fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları
Growth rates of gross domestic product in current prices
[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity at basic prices] (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	14.0	3.0	2.9	13.1	8.0
Balıkçılık - Fishing	38.8	9.3	-4.3	-13.1	29.7
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	29.3	17.4	17.6	27.8	5.8
İmalat sanayi - Manufacturing	15.3	16.4	8.8	8.4	-7.2
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	12.2	12.5	19.8	28.0	10.5
İnşaat - Construction	16.4	24.9	14.4	8.9	-18.1
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	13.4	18.3	8.7	12.8	-11.8
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	14.4	17.3	11.9	10.3	13.0
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	17.2	16.9	12.9	14.8	-5.9
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	-1.7	19.5	25.3	20.6	34.1
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	25.1	23.9	22.3	16.5	13.4
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	19.7	23.0	24.4	17.5	11.1
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	4.2	13.8	11.4	10.4	13.5
Eğitim - Education	17.4	19.5	16.0	13.2	14.1
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	27.0	16.6	15.3	12.0	5.6
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	14.2	19.6	14.6	9.4	3.1
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	22.1	23.4	21.6	14.1	8.4
Sektörler toplamı - Sectorel total	15.5	16.9	12.9	13.3	1.3
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	-	-	23.2	15.5	45.4
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	17.5	16.0	1.3	9.0	-1.0
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	16.1	16.9	11.2	12.7	0.4

GSYH gelişme hızı - GDP growth rate
[**Cari fiyatlarla -** At current prices]

Veri için tablo 21.1'e bakınız.
For data, see table 21.1.

21.5 Sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları

Growth rates of gross domestic product in constant prices

[İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre - By kind of economic activity at basic prices at 1998] (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	6.6	1.3	-7.0	4.6	3.3
Balıkçılık - Fishing	29.8	4.1	0.7	-5.7	10.8
Madencilik ve taşocakçılığı					
Mining and quarrying	9.0	5.2	8.1	5.4	-6.7
İmalat sanayi - Manufacturing	8.2	8.4	5.6	-0.1	-7.2
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	14.1	8.6	6.8	3.7	-3.5
İnşaat - Construction	9.3	18.5	5.7	-8.1	-16.3
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	9.5	6.3	5.7	-1.5	-10.4
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	0.4	2.5	2.1	-2.0	3.9
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	11.7	6.8	7.1	1.5	-7.1
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	13.6	14.0	9.8	9.1	8.5
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	3.6	2.7	2.1	2.3	4.1
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	10.2	12.6	13.9	6.7	4.5
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	-5.0	0.1	1.2	0.3	2.9
Eğitim - Education	4.3	5.2	4.8	1.2	2.0
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	17.8	3.9	1.7	3.3	3.2
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	5.3	9.1	5.4	1.8	-1.1
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	10.8	13.5	12.2	5.6	2.3
Sektörler toplamı - Sectorel total	8.5	7.5	4.8	1.3	-3.5
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	-	-	9.0	8.4	9.7
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	10.9	6.6	5.9	-0.6	-8.2
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	8.4	6.9	4.7	0.7	-4.7

21.6 Cari fiyatlarla sektörlerin gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payları
Sectorel share of gross domestic product at current prices
[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity in basic prices] (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	9.1	8.0	7.4	7.4	8.0
Balıkçılık - Fishing	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2
Madencilik ve taşocakçılığı					
Mining and quarrying	1.2	1.2	1.2	1.4	1.5
İmalat sanayi - Manufacturing	17.3	17.2	16.8	16.2	15.0
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	1.8	1.8	1.9	2.2	2.4
İnşaat - Construction	4.4	4.7	4.9	4.7	3.8
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	12.4	12.5	12.2	12.2	10.7
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	2.2	2.2	2.3	2.2	2.5
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	13.7	13.7	13.9	14.2	13.3
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	2.8	2.9	3.2	3.5	4.6
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	9.3	9.8	10.8	11.2	12.6
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	3.5	3.7	4.1	4.3	4.7
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	4.0	3.9	3.9	3.8	4.3
Eğitim - Education	2.7	2.8	2.9	2.9	3.3
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	1.6	1.6	1.6	1.6	1.7
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	1.6	1.7	1.7	1.7	1.7
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Sektörler toplamı - Sectorel total	88.1	88.1	89.5	89.9	90.8
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	1.4	1.4	1.5	1.6	2.3
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	13.3	13.2	12.1	11.7	11.5
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

21.7 Sabit fiyatlarla sektörlerin gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payları
Sectorel share of gross domestic product in constant prices
[İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre - By kind of economic activity at basic prices at 1998] (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	10.2	9.7	8.6	9.0	9.7
Balıkçılık - Fishing	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
Madencilik ve taşocakçılığı					
Mining and quarrying	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8
İmalat sanayi - Manufacturing	23.5	23.8	24.0	23.8	23.2
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	1.9	2.0	2.0	2.1	2.1
İnşaat - Construction	5.8	6.4	6.5	5.9	5.2
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	13.2	13.1	13.3	13.0	12.2
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	2.0	1.9	1.9	1.8	2.0
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	14.3	14.3	14.6	14.7	14.4
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	8.7	9.3	9.8	10.6	12.1
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	5.0	4.8	4.7	4.8	5.2
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	2.8	3.0	3.2	3.4	3.7
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	3.4	3.2	3.1	3.0	3.3
Eğitim - Education	2.0	2.0	2.0	2.0	2.1
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	1.2	1.2	1.2	1.2	1.3
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	1.5	1.6	1.6	1.6	1.6
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2
Sektörler toplamı - Sectorel total	96.9	97.5	97.6	98.2	99.5
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	5.4	5.9	6.2	6.6	7.7
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	8.4	8.4	8.5	8.4	8.1
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

21.8 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla - Expenditure on the gross domestic product
[Cari fiyatlarla - At current prices] **(Bin YTL -** Thousand TRY)

	2005	2006	2007	2008	2009
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	648 931 712	758 390 785	843 178 421	950 534 251	953 973 862
Yerleşik hanehalklarının tüketimi Final consumption expenditure of resident households	465 401 759	534 849 206	601 238 607	663 944 252	683 298 099
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	490 692 217	564 897 493	628 733 500	695 619 985	716 785 515
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi) Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	29 161 491	34 025 134	31 742 044	36 241 015	39 899 031
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	3 871 033	3 976 846	4 247 151	4 565 282	6 411 615
Devletin nihai tüketim harc.- Gov. final consumption expenditure	76 498 649	93 525 263	107 815 962	121 681 099	140 178 311
Maaş, ücret - Compensation of employees	45 811 549	52 756 008	59 601 255	66 986 764	75 915 112
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	30 687 100	40 769 255	48 214 707	54 694 335	64 263 198
Gayri safi sabit sermaye oluşumu-Gross fixed capital formation	136 475 134	169 044 693	180 598 317	189 094 334	160 613 451
Kamu sektörü - Public sector	21 410 353	25 745 598	28 674 618	36 725 067	34 781 625
Makine - teçhizat - Machinery - equipment	5 046 606	4 551 924	4 969 576	6 653 631	5 969 623
İnşaat - Construction	16 363 747	21 193 674	23 705 042	30 071 436	28 812 002
Özel sektör - Private sector	115 064 780	143 299 095	151 923 699	152 369 267	125 831 826
Makine - teçhizat - Machinery - equipment	76 189 662	92 179 719	92 966 790	92 147 661	80 617 099
İnşaat - Construction	38 875 118	51 119 375	58 956 909	60 221 606	45 214 727
Stok değişmeleri - Change in stocks (1)	-6 756 351	-1 782 719	-2 961 137	17 949 462	-18 942 423
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	141 826 467	171 926 483	188 224 755	227 252 949	221 030 700
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi)-Imports of goods and services (Less)	164 513 946	209 172 139	231 738 081	269 387 845	232 204 275

21.9 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla - Expenditure on the gross domestic product
[1998 fiyatlarıyla - At 1998 prices] **(Bin YTL -** Thousand TRY)

	2005	2006	2007	2008	2009
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	90 499 731	96 738 320	101 254 625	101 921 730	97 087 661
Yerleşik hanehalklarının tüketimi Final consumption expenditure of resident households	63 787 207	66 749 821	70 421 398	70 198 486	68 575 820
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	67 704 926	70 792 710	74 106 803	73 800 315	72 331 573
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi) Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	4 513 068	4 555 409	4 232 799	4 084 770	4 433 025
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	595 349	512 520	547 394	482 942	677 272
Devletin nihai tüketim harc.- Gov. final consumption expenditure	8 766 884	9 506 407	10 127 098	10 304 175	11 111 079
Maaş, ücret - Compensation of employees	4 985 096	5 006 997	5 060 735	5 042 711	5 112 949
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	3 781 789	4 499 411	5 066 363	5 261 464	5 998 130
Gayri safi sabit sermaye oluşumu-Gross fixed capital formation	21 821 588	24 714 467	25 480 808	23 912 294	19 332 337
Kamu sektörü - Public sector	3 074 058	3 154 521	3 352 767	3 780 105	3 695 215
Makine - teçhizat - Machinery - equipment	826 024	673 013	758 550	910 781	758 061
İnşaat - Construction	2 248 034	2 481 508	2 594 217	2 869 324	2 937 154
Özel sektör - Private sector	18 747 529	21 559 946	22 128 041	20 132 189	15 637 122
Makine - teçhizat - Machinery - equipment	12 255 011	13 747 899	13 831 164	12 862 368	9 952 243
İnşaat - Construction	6 492 518	7 812 047	8 296 877	7 269 820	5 684 879
Stok değişmeleri - Change in stocks (1)	-681 313	-764 038	-135 869	217 211	-1 951 467
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	22 095 181	23 563 374	25 275 168	25 968 236	24 564 456
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi)-Imports of goods and services (Less)	25 289 816	27 031 712	29 913 978	28 678 672	24 544 564

(1) Stok değişmeleri kalıntı yöntemiyle hesaplanmış olup istatistiki hatayı da içermektedir.

(1) Change in stocks is estimated as residual between production and expenditure accounts and also includes statistical discrepancy.

21.10 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları
Growth rate of expenditure on the gross domestic product
[Cari fiyatlarla - At current prices] (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	16.1	16.9	11.2	12.7	0.4
Yerleşik hanehalklarının tüketimi Final consumption expenditure of resident households	16.8	14.9	12.4	10.4	2.9
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	15.8	15.1	11.3	10.6	3.0
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi) Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	1.7	16.7	-6.7	14.2	10.1
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	7.0	2.7	6.8	7.5	40.4
Devletin nihai tüketim harc. - Government final consumption expenditure	14.5	22.3	15.3	12.9	15.2
Maaş, ücret - Compensation of employees	10.2	15.2	13.0	12.4	13.3
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	21.6	32.9	18.3	13.4	17.5
Gayri safi sabit sermaye oluşumu - Gross fixed capital formation	20.0	23.9	6.8	4.7	-15.1
Kamu sektörü - Public sector	31.0	20.2	11.4	28.1	-5.3
Makine - teçhizat - Machinery - equipment	30.4	-9.8	9.2	33.9	-10.3
İnşaat - Construction	31.2	29.5	11.8	26.9	-4.2
Özel sektör - Private sector	18.2	24.5	6.0	0.3	-17.4
Makine - teçhizat - Machinery - equipment	20.1	21.0	0.9	-0.9	-12.5
İnşaat - Construction	14.5	31.5	15.3	2.1	-24.9
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	7.7	21.2	9.5	20.7	-2.7
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi) - Imports of goods and services (Less)	12.4	27.1	10.8	16.2	-13.8

21.11 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları
Growth rate of expenditure on the gross domestic product
[1998 fiyatlarıyla - At 1998 prices) (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	8.4	6.9	4.7	0.7	-4.7
Yerleşik hanehalklarının tüketimi Final consumption expenditure of resident households	7.9	4.6	5.5	-0.3	-2.3
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	7.5	4.6	4.7	-0.4	-2.0
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi) Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	3.0	0.9	-7.1	-3.5	8.5
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	6.6	-13.9	6.8	-11.8	40.2
Devletin nihai tüketim harc. - Government final consumption expenditure	2.5	8.4	6.5	1.7	7.8
Maaş, ücret - Compensation of employees	-0.8	0.4	1.1	-0.4	1.4
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	7.1	19.0	12.6	3.9	14.0
Gayri safi sabit sermaye oluşumu - Gross fixed capital formation	17.4	13.3	3.1	-6.2	-19.2
Kamu sektörü - Public sector	25.0	2.6	6.3	12.7	-2.2
Makine - teçhizat - Machinery - equipment	34.8	-18.5	12.7	20.1	-16.8
İnşaat - Construction	21.7	10.4	4.5	10.6	2.4
Özel sektör - Private sector	16.2	15.0	2.6	-9.0	-22.3
Makine - teçhizat - Machinery - equipment	21.4	12.2	0.6	-7.0	-22.6
İnşaat - Construction	7.6	20.3	6.2	-12.4	-21.8
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	7.9	6.6	7.3	2.7	-5.4
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi) - Imports of goods and services (Less)	12.2	6.9	10.7	-4.1	-14.4

21.12 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla payları - Share of expenditure on the gross domestic product
[Cari fiyatlarla - At current prices] (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Yerleşik hanehalklarının tüketimi Final consumption expenditure of resident households	71.7	70.5	71.3	69.8	71.6
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	75.6	74.5	74.6	73.2	75.1
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi) Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	4.5	4.5	3.8	3.8	4.2
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	0.6	0.5	0.5	0.5	0.7
Devletin nihai tüketim harc.- Government final consumption expenditure	11.8	12.3	12.8	12.8	14.7
Maaş, ücret - Compensation of employees	7.1	7.0	7.1	7.0	8.0
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	4.7	5.4	5.7	5.8	6.7
Gayri safi sabit sermaye oluşumu-Gross fixed capital formation	21.0	22.3	21.4	19.9	16.8
Kamu sektörü - Public sector	3.3	3.4	3.4	3.9	3.6
Makine - teçhizat - Machinery - equipment	0.8	0.6	0.6	0.7	0.6
İnşaat - Construction	2.5	2.8	2.8	3.2	3.0
Özel sektör - Private sector	17.7	18.9	18.0	16.0	13.2
Makine - teçhizat - Machinery - equipment	11.7	12.2	11.0	9.7	8.5
İnşaat - Construction	6.0	6.7	7.0	6.3	4.7
Stok değişmeleri - Change in stocks (1)	-1.0	-0.2	-0.4	1.9	-2.0
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	21.9	22.7	22.3	23.9	23.2
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi) - Imports of goods and services (Less)	25.4	27.6	27.5	28.3	24.3

21.13 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla payları - Share of expenditure on the gross domestic product
[1998 fiyatlarıyla - At 1998 prices] (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Yerleşik hanehalklarının tüketimi Final consumption expenditure of resident households	70.5	69.0	69.5	68.9	70.6
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	74.8	73.2	73.2	72.4	74.5
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi) Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	5.0	4.7	4.2	4.0	4.6
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	0.7	0.5	0.5	0.5	0.7
Devletin nihai tüketim harc. - Government final consumption expenditure	9.7	9.8	10.0	10.1	11.4
Maaş, ücret - Compensation of employees	5.5	5.2	5.0	4.9	5.3
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	4.2	4.7	5.0	5.2	6.2
Gayri safi sabit sermaye oluşumu-Gross fixed capital formation	24.1	25.5	25.2	23.5	19.9
Kamu sektörü - Public sector	3.4	3.3	3.3	3.7	3.8
Makine - teçhizat - Machinery - equipment	0.9	0.7	0.7	0.9	0.8
İnşaat - Construction	2.5	2.6	2.6	2.8	3.0
Özel sektör - Private sector	20.7	22.3	21.9	19.8	16.1
Makine - teçhizat - Machinery - equipment	13.5	14.2	13.7	12.6	10.3
İnşaat - Construction	7.2	8.1	8.2	7.1	5.9
Stok değişmeleri - Change in stocks (1)	-0.8	-0.8	-0.1	0.2	-2.0
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	24.4	24.4	25.0	25.5	25.3
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi) - Imports of goods and services (Less)	27.9	27.9	29.5	28.1	25.3

(1) Stok değişmeleri kalıntı yöntemiyle hesaplanmış olup istatistiki hatayı da içermektedir.

(1) Change in stocks is estimated as residual between production and expenditure accounts and also includes statistical discrepancy.

21.14 Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi

Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory

[Cari fiyatlarla - At current prices] **(Bin YTL -** Thousand TRY)

	2005	2006	2007	2008	2009
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi - Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	490 692 217	564 897 493	628 733 500	695 619 985	716 785 515
Gıda, içki ve tütün - Food, beverages and tobacco	130 660 500	145 615 509	160 435 615	179 874 879	187 028 042
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	35 974 917	37 498 147	38 985 579	39 987 590	36 975 526
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar Housing, water, electricity, gas and other fuels	81 981 688	100 251 987	119 516 853	141 244 640	158 929 322
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri Furnishing, household equipment and routine maintenance of the house	40 236 590	45 720 439	48 989 454	49 848 475	49 452 281
Sağlık - Health	18 972 774	22 931 122	25 596 374	28 480 651	27 877 814
Ulaştırma ve haberleşme - Transport and communication	90 608 811	105 700 541	115 682 219	128 587 523	125 534 989
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	24 169 846	26 317 547	26 564 291	27 420 406	29 272 200
Eğitim - Education	5 771 305	7 098 206	8 199 275	8 887 621	9 347 038
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	29 212 583	34 360 989	37 753 155	41 617 885	46 135 179
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	33 103 203	39 403 008	47 010 685	49 670 316	46 233 125

21.15 Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi

Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory

[1998 fiyatlarıyla - At 1998 prices] **(Bin YTL -** Thousand TRY)

	2005	2006	2007	2008	2009
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi - Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	67 704 926	70 792 710	74 106 803	73 800 315	72 331 573
Gıda, içki ve tütün - Food, beverages and tobacco	18 453 894	19 171 756	19 581 003	20 010 697	20 028 449
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	5 294 196	5 088 646	4 979 488	4 597 607	4 072 606
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar Housing, water, electricity, gas and other fuels	7 055 831	7 378 117	7 622 581	7 875 062	8 057 202
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri Furnishing, household equipment and routine maintenance of the house	7 903 795	8 325 526	8 558 280	7 992 392	7 950 492
Sağlık - Health	2 586 117	3 122 291	3 643 601	3 932 083	3 873 852
Ulaştırma ve haberleşme - Transport and communication	10 623 473	11 414 584	12 254 047	12 252 005	11 567 319
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	4 603 467	4 440 423	4 356 760	4 053 069	3 760 908
Eğitim - Education	512 841	586 356	620 892	646 063	642 889
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	3 367 193	3 450 607	3 524 334	3 454 116	3 590 270
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	7 304 119	7 814 405	8 965 817	8 987 221	8 787 588

21.16 Cari fiyatlarla bölgesel gayrisafi katma değer, 2004
Regional gross value added at current basic prices, 2004
[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity] **(Bin TL -** Thousand TL)

İBBS 2 - SRE 2		**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry	**Hizmetler** Services	**Gayrisafi Katma Değer** GVA
TR	**Türkiye -** Turkey	52 997 645	138 411 772	303 474 641	494 884 058
TR10	İstanbul	516 413	39 722 501	97 206 711	137 445 626
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	2 039 616	4 069 217	6 293 006	12 401 839
TR22	Balıkesir, Çanakkale	2 567 857	2 123 558	5 454 407	10 145 822
TR31	İzmir	2 007 842	10 164 121	21 294 693	33 466 656
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	3 602 734	4 741 237	10 608 036	18 952 007
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	3 873 883	5 510 971	7 814 625	17 199 480
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	2 462 571	13 196 258	15 570 889	31 229 718
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	2 365 149	12 021 659	14 561 576	28 948 384
TR51	Ankara	1 426 314	10 507 679	29 790 066	41 724 058
TR52	Konya, Karaman	2 931 178	2 969 751	5 995 024	11 895 953
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	3 140 996	2 835 729	13 449 844	19 426 569
TR62	Adana, Mersin	3 491 006	4 629 543	11 999 922	20 120 471
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	2 385 571	3 002 901	6 647 464	12 035 936
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	2 174 779	1 734 293	3 744 427	7 653 499
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	2 080 779	3 346 651	6 353 168	11 780 597
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	502 223	3 047 038	3 977 042	7 526 303
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	1 121 197	803 228	2 364 169	4 288 594
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	3 166 803	2 739 924	8 020 840	13 927 568
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 840 518	2 711 613	7 868 751	12 420 882
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	1 111 914	830 768	2 793 189	4 735 871
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1 167 669	401 283	1 816 996	3 385 948
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 045 234	1 443 290	4 278 373	6 766 898
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 232 822	878 473	2 953 030	5 064 326
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	962 451	2 344 792	4 728 023	8 035 266
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	2 731 977	1 490 874	5 131 863	9 354 714
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 048 149	1 144 420	2 758 507	4 951 075

21.17 Cari fiyatlarla bölgesel gayrisafi katma değer, 2005
Regional gross value added at current basic prices, 2005
[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity] **(Bin TL -** Thousand TL)

İBBS 2 - SRE 2		**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry	**Hizmetler** Services	**Gayrisafi Katma Değer** GVA
TR	**Türkiye -** Turkey	60 713 747	160 331 023	350 669 700	571 714 470
TR10	İstanbul	584 429	45 767 765	110 391 695	156 743 890
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	2 215 329	4 883 715	7 752 412	14 851 456
TR22	Balıkesir, Çanakkale	2 994 741	2 391 695	6 362 771	11 749 207
TR31	İzmir	2 028 801	11 520 529	24 576 688	38 126 018
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	3 682 462	5 270 599	12 441 431	21 394 492
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	4 491 608	6 455 603	9 345 744	20 292 956
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	2 933 257	15 496 025	18 629 796	37 059 077
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	2 718 672	13 524 813	17 637 365	33 880 850
TR51	Ankara	1 626 603	11 797 453	34 128 462	47 552 518
TR52	Konya, Karaman	3 263 435	3 435 121	6 950 404	13 648 959
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	3 600 394	3 558 050	15 635 144	22 793 587
TR62	Adana, Mersin	4 347 767	5 394 126	13 675 025	23 416 918
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	2 879 979	3 463 285	7 614 738	13 958 002
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	2 382 465	2 013 578	4 394 263	8 790 307
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	2 280 393	3 761 820	7 296 641	13 338 854
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	546 768	3 683 786	4 738 624	8 969 178
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	1 117 278	888 418	2 545 447	4 551 143
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	3 515 703	3 275 726	9 241 580	16 033 008
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	2 729 056	3 317 324	9 128 554	15 174 935
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	1 116 668	868 028	3 107 827	5 092 524
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1 210 050	533 473	2 143 688	3 887 211
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 510 032	1 638 535	4 823 576	7 972 143
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 512 998	1 058 483	3 388 596	5 960 077
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1 347 796	2 805 284	5 497 972	9 651 052
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	2 936 917	1 707 333	5 875 127	10 519 376
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 140 145	1 820 456	3 346 131	6 306 733

21.18 Cari fiyatlarla bölgesel gayrisafi katma değer, 2006
Regional gross value added at current basic prices, 2006
[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity] **(Bin TL -** Thousand TL)

İBBS 2 - SRE 2		**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry	**Hizmetler** Services	**Gayrisafi Katma Değer** GVA
TR	**Türkiye -** Turkey	62 662 754	188 646 805	417 108 706	668 418 265
TR10	İstanbul	552 211	53 490 114	129 769 948	183 812 274
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	2 218 415	6 007 980	9 453 452	17 679 847
TR22	Balıkesir, Çanakkale	2 870 071	2 639 807	7 558 935	13 068 814
TR31	İzmir	2 418 970	12 741 178	29 216 505	44 376 653
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	4 463 560	6 156 930	14 719 643	25 340 132
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	4 711 300	7 849 837	11 359 216	23 920 353
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	2 855 878	19 005 300	22 523 625	44 384 803
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	2 937 668	16 185 419	21 705 728	40 828 815
TR51	Ankara	1 613 190	14 025 209	41 182 517	56 820 917
TR52	Konya, Karaman	3 260 428	3 790 429	8 452 424	15 503 281
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	3 996 228	4 157 114	18 394 493	26 547 835
TR62	Adana, Mersin	4 466 842	6 307 753	16 405 820	27 180 415
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	2 746 506	4 138 099	8 689 889	15 574 494
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	2 257 434	2 411 718	5 239 216	9 908 368
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	2 127 932	4 396 639	8 800 754	15 325 325
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	527 181	4 140 785	5 716 985	10 384 952
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	1 107 713	1 128 247	2 813 843	5 049 803
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	3 575 303	4 081 432	11 011 962	18 668 697
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	2 986 636	3 619 881	10 782 765	17 389 282
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	1 120 145	996 590	3 811 336	5 928 071
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1 227 654	616 795	2 549 662	4 394 111
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 317 021	1 843 698	5 652 436	8 813 155
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 519 596	1 112 819	3 869 902	6 502 317
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1 473 843	3 339 710	6 326 373	11 139 925
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	3 089 800	1 941 369	6 995 904	12 027 073
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 221 227	2 521 953	4 105 372	7 848 552

21.19 Sektörlere göre bölgesel paylar, 2004
Share of the regions by sectors, 2004

İBBS 2 - SRE 2		**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry	**Hizmetler** Services	**Gayrisafi Katma Değer** GVA
TR	**Türkiye** - Turkey	100.0	100.0	100.0	100.0
TR10	İstanbul	1.0	28.7	32.0	27.8
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	3.8	2.9	2.1	2.5
TR22	Balıkesir, Çanakkale	4.8	1.5	1.8	2.1
TR31	İzmir	3.8	7.3	7.0	6.8
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	6.8	3.4	3.5	3.8
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	7.3	4.0	2.6	3.5
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	4.6	9.5	5.1	6.3
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	4.5	8.7	4.8	5.8
TR51	Ankara	2.7	7.6	9.8	8.4
TR52	Konya, Karaman	5.5	2.1	2.0	2.4
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	5.9	2.0	4.4	3.9
TR62	Adana, Mersin	6.6	3.3	4.0	4.1
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	4.5	2.2	2.2	2.4
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	4.1	1.3	1.2	1.5
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	3.9	2.4	2.1	2.4
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	0.9	2.2	1.3	1.5
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	2.1	0.6	0.8	0.9
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	6.0	2.0	2.6	2.8
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	3.5	2.0	2.6	2.5
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	2.1	0.6	0.9	1.0
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2.2	0.3	0.6	0.7
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	2.0	1.0	1.4	1.4
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	2.3	0.6	1.0	1.0
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1.8	1.7	1.6	1.6
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	5.2	1.1	1.7	1.9
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	2.0	0.8	0.9	1.0

21.20 Sektörlere göre bölgesel paylar, 2005
Share of the regions by sectors, 2005

İBBS 2 - SRE 2		**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry	**Hizmetler** Services	**Gayrisafi Katma Değer** GVA
TR	**Türkiye** - Turkey	100.0	100.0	100.0	100.0
TR10	İstanbul	1.0	28.5	31.5	27.4
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	3.6	3.0	2.2	2.6
TR22	Balıkesir, Çanakkale	4.9	1.5	1.8	2.1
TR31	İzmir	3.3	7.2	7.0	6.7
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	6.1	3.3	3.5	3.7
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	7.4	4.0	2.7	3.5
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	4.8	9.7	5.3	6.5
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	4.5	8.4	5.0	5.9
TR51	Ankara	2.7	7.4	9.7	8.3
TR52	Konya, Karaman	5.4	2.1	2.0	2.4
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	5.9	2.2	4.5	4.0
TR62	Adana, Mersin	7.2	3.4	3.9	4.1
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	4.7	2.2	2.2	2.4
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	3.9	1.3	1.3	1.5
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	3.8	2.3	2.1	2.3
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	0.9	2.3	1.4	1.6
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	1.8	0.6	0.7	0.8
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	5.8	2.0	2.6	2.8
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	4.5	2.1	2.6	2.7
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	1.8	0.5	0.9	0.9
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2.0	0.3	0.6	0.7
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	2.5	1.0	1.4	1.4
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	2.5	0.7	1.0	1.0
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	2.2	1.7	1.6	1.7
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	4.8	1.1	1.7	1.8
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1.9	1.1	1.0	1.1

21.21 Sektörlere göre bölgesel paylar, 2006
Share of the regions by sectors, 2006

İBBS 2 - SRE 2		**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry	**Hizmetler** Services	**Gayrisafi Katma Değer** GVA
TR	**Türkiye** - Turkey	100.0	100.0	100.0	100.0
TR10	İstanbul	0.9	28.4	31.1	27.5
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	3.5	3.2	2.3	2.6
TR22	Balıkesir, Çanakkale	4.6	1.4	1.8	2.0
TR31	İzmir	3.9	6.8	7.0	6.6
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	7.1	3.3	3.5	3.8
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	7.5	4.2	2.7	3.6
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	4.6	10.1	5.4	6.6
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	4.7	8.6	5.2	6.1
TR51	Ankara	2.6	7.4	9.9	8.5
TR52	Konya, Karaman	5.2	2.0	2.0	2.3
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	6.4	2.2	4.4	4.0
TR62	Adana, Mersin	7.1	3.3	3.9	4.1
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	4.4	2.2	2.1	2.3
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	3.6	1.3	1.3	1.5
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	3.4	2.3	2.1	2.3
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	0.8	2.2	1.4	1.6
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	1.8	0.6	0.7	0.8
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	5.7	2.2	2.6	2.8
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	4.8	1.9	2.6	2.6
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	1.8	0.5	0.9	0.9
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2.0	0.3	0.6	0.7
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	2.1	1.0	1.4	1.3
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	2.4	0.6	0.9	1.0
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	2.4	1.8	1.5	1.7
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	4.9	1.0	1.7	1.8
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1.9	1.3	1.0	1.2

21.22 Sektörlerin gayrisafi katma değer içindeki payları, 2004
Sectorel share of gross value added, 2004

İBBS 2 - SRE 2		**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry	**Hizmetler** Services	**Gayrisafi Katma Değer** GVA
TR	**Türkiye** - Turkey	10.7	28.0	61.3	100
TR10	İstanbul	0.4	28.9	70.7	100
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	16.4	32.8	50.7	100
TR22	Balıkesir, Çanakkale	25.3	20.9	53.8	100
TR31	İzmir	6.0	30.4	63.6	100
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	19.0	25.0	56.0	100
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	22.5	32.0	45.4	100
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	7.9	42.3	49.9	100
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	8.2	41.5	50.3	100
TR51	Ankara	3.4	25.2	71.4	100
TR52	Konya, Karaman	24.6	25.0	50.4	100
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	16.2	14.6	69.2	100
TR62	Adana, Mersin	17.4	23.0	59.6	100
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	19.8	24.9	55.2	100
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	28.4	22.7	48.9	100
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	17.7	28.4	53.9	100
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	6.7	40.5	52.8	100
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	26.1	18.7	55.1	100
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	22.7	19.7	57.6	100
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	14.8	21.8	63.4	100
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	23.5	17.5	59.0	100
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	34.5	11.9	53.7	100
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	15.4	21.3	63.2	100
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	24.3	17.3	58.3	100
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	12.0	29.2	58.8	100
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	29.2	15.9	54.9	100
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	21.2	23.1	55.7	100

21.23 Sektörlerin gayrisafi katma değer içindeki payları, 2005
Sectorel share of gross value added, 2005

İBBS 2 - SRE 2		**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry	**Hizmetler** Services	**Gayrisafi Katma Değer** GVA
TR	**Türkiye** - Turkey	10.6	28.0	61.3	100
TR10	İstanbul	0.4	29.2	70.4	100
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	14.9	32.9	52.2	100
TR22	Balıkesir, Çanakkale	25.5	20.4	54.2	100
TR31	İzmir	5.3	30.2	64.5	100
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	17.2	24.6	58.2	100
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	22.1	31.8	46.1	100
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	7.9	41.8	50.3	100
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	8.0	39.9	52.1	100
TR51	Ankara	3.4	24.8	71.8	100
TR52	Konya, Karaman	23.9	25.2	50.9	100
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	15.8	15.6	68.6	100
TR62	Adana, Mersin	18.6	23.0	58.4	100
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	20.6	24.8	54.6	100
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	27.1	22.9	50.0	100
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	17.1	28.2	54.7	100
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	6.1	41.1	52.8	100
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	24.5	19.5	55.9	100
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	21.9	20.4	57.6	100
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	18.0	21.9	60.2	100
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	21.9	17.0	61.0	100
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	31.1	13.7	55.1	100
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	18.9	20.6	60.5	100
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	25.4	17.8	56.9	100
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	14.0	29.1	57.0	100
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	27.9	16.2	55.9	100
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	18.1	28.9	53.1	100

21.24 Sektörlerin gayrisafi katma değer içindeki payları, 2006
Sectorel share of gross value added, 2006

İBBS 2 - SRE 2		**Tarım** Agriculture	**Sanayi** Industry	**Hizmetler** Services	**Gayrisafi Katma Değer** GVA
TR	**Türkiye** - Turkey	9.4	28.2	62.4	100
TR10	İstanbul	0.3	29.1	70.6	100
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	12.5	34.0	53.5	100
TR22	Balıkesir, Çanakkale	22.0	20.2	57.8	100
TR31	İzmir	5.5	28.7	65.8	100
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	17.6	24.3	58.1	100
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	19.7	32.8	47.5	100
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	6.4	42.8	50.7	100
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	7.2	39.6	53.2	100
TR51	Ankara	2.8	24.7	72.5	100
TR52	Konya, Karaman	21.0	24.4	54.5	100
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	15.1	15.7	69.3	100
TR62	Adana, Mersin	16.4	23.2	60.4	100
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	17.6	26.6	55.8	100
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	22.8	24.3	52.9	100
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	13.9	28.7	57.4	100
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	5.1	39.9	55.1	100
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	21.9	22.3	55.7	100
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	19.2	21.9	59.0	100
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	17.2	20.8	62.0	100
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	18.9	16.8	64.3	100
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	27.9	14.0	58.0	100
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	14.9	20.9	64.1	100
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	23.4	17.1	59.5	100
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	13.2	30.0	56.8	100
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	25.7	16.1	58.2	100
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	15.6	32.1	52.3	100

21.25 Kişi başına gayrisafi katma değer (GSKD)
Per capita gross value added (GVA)

İBBS 2 - SRE 2		Kişi başına GSKD (TL) Per capita GVA (TL)			Kişi başına GSKD ($) Per capita GVA ($)		
		2004	2005	2006	2004	2005	2006
TR	**Türkiye** - Turkey	7 306	8 336	9 628	5 102	6 185	6 684
TR10	İstanbul	11 481	12 902	14 914	8 017	9 573	10 352
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	9 164	10 734	12 504	6 399	7 965	8 680
TR22	Balıkesir, Çanakkale	6 474	7 455	8 248	4 521	5 531	5 725
TR31	İzmir	9 385	10 541	12 099	6 554	7 821	8 398
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	7 600	8 453	9 868	5 307	6 272	6 850
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	5 722	6 787	8 048	3 996	5 036	5 586
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	9 852	11 482	13 509	6 880	8 519	9 377
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	10 320	11 785	13 862	7 207	8 744	9 622
TR51	Ankara	9 934	11 117	13 047	6 937	8 248	9 056
TR52	Konya, Karaman	5 494	6 282	7 115	3 837	4 661	4 938
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	8 475	9 738	11 110	5 918	7 225	7 712
TR62	Adana, Mersin	5 802	6 675	7 661	4 052	4 953	5 318
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	4 524	5 144	5 629	3 159	3 816	3 907
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	5 209	5 965	6 705	3 638	4 426	4 654
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	5 157	5 827	6 683	3 601	4 323	4 639
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	7 475	8 877	10 247	5 220	6 587	7 113
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	5 897	6 240	6 906	4 118	4 630	4 794
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	5 037	5 815	6 794	3 518	4 315	4 716
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	5 032	6 129	7 004	3 514	4 547	4 862
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	4 243	4 606	5 416	2 963	3 418	3 760
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2 992	3 427	3 867	2 089	2 543	2 684
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	4 372	5 100	5 583	3 053	3 784	3 876
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	2 727	3 159	3 392	1 904	2 344	2 355
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	3 860	4 524	5 098	2 695	3 357	3 539
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	3 430	3 756	4 183	2 395	2 787	2 904
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	2 701	3 391	4 159	1 886	2 516	2 887

		Sayfa Page	
	Açıklama	**378**	Explanation
22.1	Hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2006-2007	**382**	22.1 Distribution of annual incomes by quintiles ordered by household disposable income, 2006-2007
22.2	İBBS'ye ve hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2006	**383**	22.2 Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SRE and household disposable income, 2006
22.3	İBBS'ye ve hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2007	**384**	22.3 Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SRE and household disposable income, 2007
22.4	Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2006-2007	**385**	22.4 Distribution of annual incomes by quintiles ordered by equivalised household disposable income, 2006-2007
22.5	İBBS'ye ve eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2006	**386**	22.5 Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SRE and equivalised household disposable income, 2006
22.6	İBBS'ye ve eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2007	**387**	22.6 Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SRE and equivalised household disposable income, 2007
22.7	Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar ve gelir türlerine göre yıllık gelirlerin oransal dağılımı (Dikey %), 2006-2007	**388**	22.7 Quintiles ordered by equivalised household disposable income and proportional distribution of annual incomes by types of income (Vertical %), 2006-2007
22.8	Hanehalkı fertlerinin esas işteki meslek gruplarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2006-2007	**389**	22.8 Average annual main job incomes of individuals by employment status according to occupation groups at main job, 2006-2007
22.9	Hanehalkı fertlerinin esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2006-2007	**390**	22.9 Average annual main job incomes of individuals by employment status at main job, 2006-2007
22.10	Gelire dayalı göreli yoksulluk sınırlarına göre yoksul sayıları, yoksulluk oranı ve yoksulluk açığı, 2006-2007	**391**	22.10 Number of poors, poverty rate and poverty gap by relative poverty thresholds based on income, 2006-2007
22.11	İBBS 'ye ve gelire dayalı göreli yoksulluk sınırlarına göre bölgesel yoksul sayıları ve yoksulluk oranı, 2006-2007	**392**	22.11 Number of poors and regional poverty rates by SRE and relative poverty thresholds based on income, 2006-2007
22.12	Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelir grupları ve seçilmiş yaşam koşulları göstergelerine göre fertlerin oransal dağılımı, 2006	**393**	22.12 Proportional distribution of individuals by equivalised household disposable median income groups and specified living condition indicators, 2006
22.13	Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelir grupları ve seçilmiş yaşam koşulları göstergelerine göre fertlerin oransal dağılımı, 2007	**395**	22.13 Proportional distribution of individuals by equivalised household disposable median income groups and specified living condition indicators, 2007

GELİR VE YAŞAM KOŞULLARI

Ülke ekonomisini ve insanların yaşam seviyelerini belirleyebilmek, çeşitli sosyal sistemlerin sağlıklı bir şekilde değerlendirmesini yapabilmek için (sosyal adalet ve eşitlik kıstaslarına göre) sadece ekonomik açıdan değil sosyal açıdan da gelir dağılımı göstergelerine ihtiyaç duyulmaktadır. Gelir dağılımındaki adaletsizlik ve yoksulluk dünyanın karşılaştığı en önemli sorunlardan biri olup, gelir dağılımı sorunu artık sadece sıradan bir ekonomi sorunu olmaktan ziyade politik ve sosyal bir sorun olarak görülmeye başlanmıştır. Gelir eşitsizliğinin değişimini izlemeye yönelik çalışmalar yanında, gelir dağılımı sorununun yoksulluk sorununa indirgenmiş olmasıyla "gelir yoksulluğu", "sosyal imkan yoksulluğu" gibi yeni kavramlara ilişkin veri üretme ihtiyacı da doğmuştur.

Kurumumuz ilki 1987 yılında olmak üzere, 2005 yılına kadar gelir dağılımı istatistiklerini "Hanehalkı Bütçe Araştırması"ndan (HBA) üretmiştir. 1994 yılında gerçekleştirilen ikinci uygulamanın ardından 2002 yılından itibaren yıllık düzenli anket uygulamasına geçilmiştir. HBA sonuçlarını içeren son gelir dağılımı haber bülteni 2005 yılına aittir.

2006 yılından itibaren, Türkiye'de gelirin hanehalkları ve fertler arasındaki dağılımını ortaya koymak, insanların yaşam koşulları, sosyal dışlanma ve yoksulluğu gelir boyutu ile ölçmek ve profilini belirlemek üzere periyodik olarak her yıl uygulanan ve "panel anket" tekniğinin kullanıldığı "Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması" uygulanmaya başlanmıştır. Avrupa Birliği uyum çalışmaları kapsamında uygulanmaya başlanan araştırma ile Avrupa Birliği ülkeleri ile karşılaştırılabilir gelir dağılımı, gelire göre göreli yoksulluk, yaşam koşulları ve sosyal dışlanma konularında veri üretmek amaçlanmaktadır.

Alan uygulamasının her yıl düzenli olarak gerçekleştirildiği ve panel anket yönteminin kullanıldığı araştırmada, örnek fertler 4 yıl boyunca izlenmektedir. Yıllık yaklaşık 12 800 hanehalkı ile görüşme yapılan araştırmadan kesit ve panel veri olmak üzere her yıl iki veri seti elde edilmektedir. Araştırmanın tahmin boyutu, kesit veri için Türkiye, kentsel ve kırsal yerler ile İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey 1, panel veri için ise Türkiye, kentsel ve kırsal yerlerdir.

Tanım ve Kavramlar

Hanehalkı: Aralarında akrabalık bağı bulunsun ya da bulunmasın aynı konutta veya aynı konutun bir bölümünde yaşayan, temel ihtiyaçlarını birlikte karşılayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine iştirak eden bir veya birden fazla kişiden oluşan topluluktur.

Hanehalkı ferdi: Hanehalkını meydana getiren topluluğun bir üyesidir. Bununla birlikte askerde, hapishanede olanlar ve huzurevlerinde kalan yaşlılar ve yurtta kalan öğrenciler, 6 ayı aşkın bir süredir hastanede kalanlar, hanede kalış süresi ne olursa olsun misafirler ve hanehalkından evlenme, askere gitme, çalışmaya gitme gibi sebeplerle kesin olarak ayrılanlar hanehalkı ferdi olarak kapsanmamaktadır.

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, özel nitelikli hastane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

INCOME AND LIVING CONDITIONS

Income distribution indicators are needed for not only just the economic reasons but also to enable to make a good evaluation (according to the social justice and equivalance) of the various social systems. Inequity and poverty on income distribution are the most serious problems of the world and the income distribution problems are started to appear not only just the economic but also the political and social problems anymore. With the studies on monitoring the income inequality variation, it has needed to produce data for new notions like "Poverty of social opportunity" by reducing the income distribution problem to the poverty problem (income poverty).

TurkStat has produced income distribution statistics by using Household Budget Survey (HBS) from 1987 till 2005. After the second survey application which was in 1994, from 2002 on the survey has carried out yearly. Last income distribution news bulletin which includes HBS results was in 2005.

"Income and Living Conditions Survey" has been started to carried out yearly by using panel survey technic for displaying the income distribution between individuals and households, measuring the living conditions of the people, social exclusion and poverty with the income dimension, and determining the profile for 2006. The aim of the survey which is started to apply in the frame of European Union Compliance Programme, is to produce data on income distribution comparable with the EU Countries, relative poverty by income, living conditions and social exclusion.

Respondents in the sample are monitored during four years in this survey where the panel survey technic is used and field application is carried out regularly in every year. It is aimed to get two kind of data set from the survey namely cross-sectional and panel and is interviewed with approximately 12 800 households on the yearly basis. Estimation level of the survey is Turkey, SRE Level-1, urban and rural areas for the cross-sectional data and Turkey, urban and rural areas for panel data.

Definitions and Concepts

Household: It is a one person or a group of two or more persons, living together at the same housing unit or part of the housing unit, who can be relative or non-relative and who contribute basic needs together.

Household member: He/she is a member of the group constituting the household. On the contrary, persons who are in army, panel institutions, old persons living in nursing home, students living in dormitories and persons staying in hospital for at least 6 months are not a member of the households. In addition, guests and persons who are away from home due to marriage, going to army, working another place are not a member of the household regardless of the duration.

Non-institutional civilian population: Comprises all the population excluding the residents of schools, dormitories, kindergartens, rest homes for elderly persons, special hospitals, military barracks and recreation quarters for officers.

Referans kişi: Hanehalkının sosyo-ekonomik durumu ve hanede yaşayan tüm fertlerin kişisel özellikleri hakkında en doğru bilgiye sahip, hanenin yönetim veya geçiminden sorumlu yetişkin hanehalkı üyesidir.

Reference person: He/she is an adult household member who is responsible for managing and providing sustenance of the household and who knows better knowledge about socio-economic status of the household and the characteristics of other members of the household.

Konutun Mülkiyet Şekli

Ev sahibi: Hanehalkı fertlerinden birinin sahip olduğu (mülkiyetinde bulunan) konutta oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Ownership Status of the Dwelling

Owner: It is an ownership status of household who live in house which is belong to one of the members of the household.

Kiracı: Mülkiyeti kendilerine ait olmayan bir konutta ayni veya nakdi bir bedel ödeyerek oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Tenant: It is an ownership status of households who live in house which is not belong to them by paying rent in kind or in cash.

Lojman: Mülkiyeti devlete veya çalıştığı işyerine ait olan veya kirası işyeri tarafından ödenen bir konutta oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Lodging: It is an ownership status of households who live in a house which belongs to government or workplace or whose rent is paid by workplace of one of the members of household.

Diğer: Hanehalkının oturduğu konuta hiç bir bedel ödemeden ya da piyasanın altında çok az bir değer ödeyerek baba evi, akraba evi vb. şekilde oturduğu konuta tasarruf şeklidir.

Other: It is an ownership status of households who live in house like family house, relative house etc. without any payment or paying a small amount of money.

Esas iş: Çalışan kişinin referans döneminde çalıştığı temel işidir. Kişinin birden fazla işi varsa süreklilik arz eden iş esas iş olarak alınacaktır.

Main job: The job which is done in the reference period is the main job. For the persons who have more than one job, the permanent job is the main job.

İşteki durum: İstihdamda olan kişinin işteki durumu beş grup altında sınıflandırılmıştır.

Employment status: The employment status of a person in his work is classified in 5 groups.

a) Ücretli, maaşlı: Bir başkasının işinde nakdi veya ayni gelir elde etmek amacıyla ücret karşılığı çalışan kişilerdir.

Salary or wage earner: A salary or wage earner is a person employed by another against a remuneration in cash or in kind.

b) Yevmiyeli: Bir işverene bağlı olarak, düzenli ve sürekli olmadan işine göre mevsimlik ya da geçici olarak ya da iş buldukça çalışan kişilerdir.

Casual employee: A person who is depending upon employer not orderly and not out of orderly according to job are working seasonal and temporarily.

c) İşveren: Kendi işinde en az bir kişiyi ücretli veya yevmiyeli olarak çalıştıran kişilerdir.

Employer: An employer is a person who employees at least one person in his field of activity.

d) Kendi hesabına: Kendi işinde yalnız olarak veya ücretsiz aile fertleri ile birlikte nakdi ve ayni gelir elde etmek amacı ile çalışan kişilerdir.

Self employed: A self employed person is a person working in his own business by himself or together with unpaid family workers to obtain income in cash and or in kind.

e) Ücretsiz aile işçisi: Hanehalkının yapmakta olduğu işte bir ücret almaksızın çalışan aile fertleridir.

Unpaid family workers: The unpaid family workers are household members employed in the family business without receiving a salary.

Hanehalkı Geliri

Household Income

Hanehalkı kullanılabilir net geliri: Hanehalkındaki her bir ferdin elde ettiği kişisel yıllık kullanılabilir gelirlerin (maaş-ücret, yevmiye, müteşebbis geliri ile emekli maaşı, dul-yetim aylıkları ve yaşlılara yapılan ödemeler, karşılıksız burs vb. ayni veya nakdi gelirlerin toplamı) toplamı ile hane bazında elde edilen yıllık gelirlerin (gayrimenkul kira geliri, haneye yapılan karşılıksız yardımlar, 15 yaşın altındaki fertlerin elde ettiği gelirler vb.) toplamından, gelir referans döneminde ödenen vergiler ve diğer hane veya kişilere yapılan düzenli transferler düşüldükten sonra hanehalkı kullanılabilir gelirine ulaşılmaktadır.

Household net annual disposable income: It is calculated as the total of individual usable income of all members of the household (total of the income in cash or in kind such as salary-wage, daily wage, enterprises income, pension, widowed-orphan salary, old-age salary, unpaid grants, etc.), adding the total of yearly income for the household (such as real property income, unreturned benefits, incomes gained by household members less than age 15, etc.) and subtracting taxes paid during the reference period of income and regular transfers to the other households or persons.

Eşdeğerlik ölçeği/eşdeğer hanehalkı geliri: Günümüzde gelir eşitsizliği bireysel gelirler arasındaki farklardan yola çıkılarak ölçülmektedir. Bu nedenle de hanehalkı düzeyinde toplanan gelirlerin bireysel gelirlere dönüştürülmesi gerekmektedir. Bunu, toplam hane gelirini, haneyi oluşturan fert sayısına bölerek yapmak doğru olmayacaktır. Bu hesaplamada, hanelerin yetişkin-çocuk bileşimlerindeki farklılıkları dikkate almak gerekmektedir. Çünkü, bilimsel olarak çocuklar yetişkinlere göre daha az tüketmektedirler. Buna göre, eşdeğerlik ölçeği olarak adlandırılan katsayılar kullanılarak her bir hanehalkı büyüklüğünün kaç yetişkine (eşdeğer fert sayısına) denk olduğu hesaplanmaktadır. Hanehalkı toplam yıllık kullanılabilir geliri hanehalkının eşdeğer hanehalkı büyüklüğüne bölünerek, o hanehalkı için eşdeğer fert başına düşen diğer ifadeyle eşdeğer hanehalkı kullanılabilir geliri hesaplanmaktadır.

Bu araştırmada, hanehalkındaki referans kişi için "1", 14 yaş ve üzerindeki tüm fertler için "0,5" ve 14 yaşın altındaki tüm fertler için "0,3" katsayısı ile çarpılarak hesaplandığı OECD ölçeği kullanılmıştır.

Ortalama gelir: Gelirlerin toplamlarının örneklem büyüklüğüne bölünmesi ile elde edilen değerdir. Yani, belli bir gruba ait gelirlerin aritmetik ortalamasını ifade etmektedir.

Medyan gelir: Gelirler küçükten büyüğe sıralandığında ortaya düşen değer medyan geliri ifade etmektedir.

Gini katsayısı: Kişisel gelir dağılımını ölçmek için, yaygın olarak kullanılan dağılım ölçüsüdür. Gini katsayısı, Lorenz eğrisine bağlı ve eğri ile köşegen arasında kalan alanın, köşegenin altında kalan toplam alan oranına eşittir. Bu oran büyüdükçe, dağılımdaki eşitsizlik artıyor demektir. Gini ölçüsü "0 ile 1" arasında değişir. Bir toplumda, gelir adaletli olarak paylaşılmışsa, gini katsayısı "0"a eşit, toplumdaki gelirleri yalnız bir kişi almışsa, gini katsayısı "1" e eşit olmaktadır.

Yüzdelik hanehalkı/fert grupları: Hanehalkları kullanılabilir hanehalkı gelirine veya hanedeki tüm fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak; 20 gruba bölünerek yüzde 5'lik, 10 gruba bölünerek yüzde 10'luk veya 5 gruba bölünerek yüzde 20'lik hanehalkı/fert grupları oluşturulmaktadır. Bu grupların toplam gelirden aldıkları paylar gelir dağılımı eşitsizliği hakkında bilgi vermektedir.

Gelir Türleri

Maaş, ücret, yevmiye gelirleri: Gelir referans dönemi içerisinde ücret karşılığı bir işte çalışma sonucunda elde edilen nakdi veya ayni gelirlerdir. Gelir referans dönemi içerisinde alınan ikramiye, iş riski, iş güçlüğü teminindeki güçlük zammı, fazla mesai, prim ve temettüleri ve ek görevlerden elde edilen gelirler maaş, ücret veya yevmiye gelirine dahil edilmiştir.

Müteşebbis gelirleri: Gelir referans dönemi içerisinde müteşebbis olarak çalışan fertlerin (işteki durumu kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar) faaliyetleri sonucu elde ettiği gayri safi hasılatından, gelir referans dönemi içerisinde yaptığı tüm giderler (işyeri masrafları, vergiler, sosyal güvenlik kesintileri vb.) düşüldükten sonra elde edilen gelir müteşebbis geliridir.

Equivalence scale/equivalence household income: Today, income disparities are measured by taking into account the differences between individual incomes. Therefore, total income of the household should be transferred to the individual income. It is not correct way to calculate the individual income as total income divided by number of household members. In this calculation, it is necessary to take into account the adult-child structure of the households. Because, the consumption of the children is scientifically less than the consumption of the adults. In this context, number of adults for each household size is calculated by using the constants which are called as equivalence scale. Equivalised individual income to the specific household in other words, equivalised household disposable income, can be calculated total of household income divided by equivalised household size.

In this survey, OECD measure which is 1 for the reference person of the household, 0.5 for household members aged 14 and over, 0.3 for household members less than age 14 is used.

Average income: This is the value that is obtained by dividing total of incomes to sample size. It means, it refers to an arithmetic means which belongs to a specific group.

Median income: When the income values listed in the form of ascending order, then the value at the middle is called median income.

Gini coefficient: To measure personnel income distribution, widely used distribution criteria. Gini coefficient depends on Lorenz curve and equival to the proportion of the area between the curve and diagonal to the area under the diagonal. If the value is getting close to 1, then the inequality in the distribution is getting bigger. The gini coefficient varies between "0" and "1". If the income is distributed fairly in a society, then the gini coefficient is equal to "0". If the income is received by only one person, then the gini coefficient is equal to "1".

Percentage household/individual groups: The households are listed from the least amount to the most amount by disposable household income and all individuals in the households is listed by equivalent disposable income in the same way. Household/individuals quintile groups is formed by dividing the number of the households in 5 equal parts and deciles is formed by dividing the number of the households in 10 equal parts and 5% groups is formed by dividing the households in 20 equal parts. Share from total incomes of these groups informs about income distribution inequality.

Types of Income

Salary, wage, daily wage incomes: In the reference period of the income, it is the income in cash or in kind that is obtained by working as an employee. Incomes related to premium, risk of business, extra for job-hazards, over time working, capital bonus, extra work are also included in salary, wage or daily wage.

Entrepreneur incomes: In the reference period of income, it is the gross national product obtained with working as entrepreneur (status in employment is an employer or own-account workers) subtracting all expenditures (such as expenditures of the workplace, takes, social insurance deduction) in the same period of income.

Gayrimenkul kira geliri: Apartman dairesi, dükkan, depo vb. gayrimenkuller ile tarla, bağ, bahçe, arsa gibi mülklerin referans dönemi içerisinde kiraya verilmesi sonucu elde edilen hasılattan, bu hasılatın sağlanması için yapılan tüm giderler (sigorta, vergi, tamir ve bakım giderleri vb.) düşülerek elde edilen gelirdir.

Menkul kıymet geliri: Banka hesabından elde edilen faiz, finans kurumlarından veya sermaye şirketlerinden elde edilen temettü veya kar payı vb. gelirlerdir. Menkul kıymet gelirlerinde, vergiler gelir elde edilmeden kaynaktan kesilmektedir. Ancak, menkul kıymet geliri elde eden hanehalkı fertlerinin, bu geliri elde etmek için, menkul kıymetlerin korunması ile ilgili sigorta, kiralık kasa, tahvil giderleri, vergi vb. giderler düşülerek, elde ettikleri net gelirler menkul kıymet geliri olarak kayıt edilmiştir.

Karşılıksız (transfer) gelirler: Gelir referans dönemi içerisinde devlet, özel kurum/kuruluş veya başka kişi/hanehalklarından alınan karşılıksız transferlerdir (emekli maaşı, yaşlılık maaşı, işsizlik maaşı, karşılıksız burslar, düzenli olarak alınan ayni veya nakdi yardımlar vb. şeklindeki ödemelerdir). İki gruba ayrılabilir;

a. Sosyal transferler: Hanelerin bazı ihtiyaçlarını karşılamak veya parasal sıkıntılarından dolayı bazı risklerle karşı karşıya kalmaları durumunda gelir referans döneminde devletten veya çeşitli kurum/kuruluşlardan aldıkları ayni veya nakdi karşılıksız yardımlar olarak nitelendirilmektedir (Aile-çocuk yardımı, konut yardımı (kira vb.), yoksul hanehalklarına yapılan diğer sosyal yardımlar).

b. Haneleraras transferler: Hanelerin başka kişi veya hanehalklarından düzenli olarak aldıkları karşılıksız ayni ya da nakdi yardımlardır.

Yoksulluk Tanımları

Göreli yoksulluk: Toplumun genel düzeyine göre belli bir sınırın altında gelir veya harcamaya sahip olan birey veya hanehalkı göreli anlamda yoksul sayılmaktadır. Refah ölçüsü olarak amaca göre harcama veya gelir düzeyi seçilebilir.

Yoksulluk sınırı: Eşdeğer fert başına medyan gelirin (bireysel eşdeğer medyan gelirin) belirli bir oranı (%40, %50, %60 veya %70'i) kullanılarak oluşturulan sınırdır.

Yoksulluk oranı: Eşdeğer fert başına geliri (bireysel eşdeğer geliri) yoksulluk sınırından düşük olan nüfus oranını vermektedir.

Yoksulluk riski, %40: Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirlerinin %40'ı yoksulluk sınırı olarak tanımlanmaktadır.

Yoksulluk riski, %50: Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirlerinin %50'si yoksulluk sınırı olarak tanımlanmaktadır.

Yoksulluk riski, %60: Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirlerinin %60'ı yoksulluk sınırı olarak tanımlanmaktadır.

Yoksulluk riski, %70: Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirlerinin %70'i yoksulluk sınırı olarak tanımlanmaktadır.

Yoksulluk açığı: Yoksulluğun derecesi hakkında bilgi verir. Bir kişinin yoksulluk açığı, yoksulluk çizgisi ile geliri arasındaki farka eşittir. Yoksulluk açığı, toplumdaki ortalama yoksulluk açığının, yoksulluk çizgisine oranına eşittir. Yoksulluk açığının 100'e yaklaşması, yoksulluğun derecesinin çok fazla olduğunu, küçülmesi ise yoksulluk risk derecelerinin daha az olduğunu ifade etmektedir.

Rental income: It is the incomes gained by renting the real property like apartment, shop, store and the properties like field, garden, land in the reference period subtracting all expenditures (such as insurance, tax, renewal, maintenance) which are made to provide this income.

Property income: It is the incomes gained by the interest of the bank account, share of profits from financial institutions or company and etc. Taxes for transferable incomes are deducted before gaining incomes. However, the net income which is determined by subtracting expenditures which are made by the household members to protect the transferable values like insurance, deposit box, debenture and taxes, from the transferable value income, is considered as transferable value incomes.

Transfer incomes: It is unrequited transfers (payments such as for pension, old age salary, unemployment salary, unpaid grants, regular benefits in kind or cash, etc.) which are taken from the government, private sectors or person/households in the reference period of income. It can be divided into two groups;

a. Social transfers: It is defined as unreturned benefits in cash or in kind given by the government or other institutions/organizations to the households to provide their needs or solving the problems due to the financial pressure in the reference period of income (social benefits like family-child benefits, housing allowance, rent, etc. for poor households).

b. Inter-household transfers: It is the benefits that households receive from other persons or households as unreturned benefits in cash or kind.

Poverty Definitions

Relative poverty: The households having incomes and expenditures below a specified line compared to the general population shall be defined to be the poor in a relative meaning. As a welfare measure, consumption or income level may be selected according to the situation.

Poverty threshold: It is a threshold which is formed by using specific ratio (40%, 50%, 60% or 70%) of equivalised household median income.

Poverty rate: It gives rate of population whose equivalised individual income is below the poverty threshold.

Risk of poverty rate, 40%: 40% of equivalised household disposable median income is defined as poverty threshold.

Risk of poverty rate, 50%: 50% of equivalised household disposable median income is defined as poverty threshold.

Risk of poverty rate, 60%: 60% of equivalised household disposable median income is defined as poverty threshold.

Risk of poverty rate, 70%: 70% of equivalised household disposable median income is defined as poverty threshold.

Poverty gap ratio: It informs about severity of poverty. Poverty gap of an individual is equal to difference between poverty lines and income of whom. Poverty gap ratio informs about poverty level. It represents the degree of poverty (poverty level) is too much if it approaches to "100" and it represents the poverty risk degree (poverty risk level) is lower if it reduces.

22.1 Hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2006-2007
Distribution of annual incomes by quintiles ordered by household disposable income, 2006-2007

		Yüzde 20'lik fert grupları - Quintiles					
	Toplam Total	**İlk % 20**[1] The first 20%[1]	**İkinci %20** Second 20%	**Üçüncü %20** Third 20%	**Dördüncü %20** Fourth 20%	**Son %20**[1] The last 20%[1]	**Gini katsayısı** Gini coefficient
				2006			
Türkiye - Turkey							
Yüzde - Percentage	100.0	5.8	10.5	15.2	22.1	46.5	0.40
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	15 102	4 345	7 908	11 453	16 706	35 093	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	11 387	4 555	7 925	11 387	16 476	28 054	
Kent - Urban							
Yüzde - Percentage	100.0	6.2	10.7	15.3	22.0	45.8	0.39
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	16 641	5 156	8 947	12 753	18 274	38 079	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	12 734	5 424	8 930	12 734	18 165	30 625	
Kır - Rural							
Yüzde - Percentage	100.0	5.8	10.6	15.3	22.3	46.2	0.40
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	10 984	3 159	5 801	8 388	12 237	25 329	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	8 343	3 288	5 780	8 343	12 059	21 389	
				2007			
Türkiye - Turkey							
Yüzde - Percentage	100.0	6.4	10.9	15.4	21.8	45.5	0.39
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	18 827	6 003	10 294	14 535	20 513	42 781	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	14 493	6 311	10 263	14 491	20 313	34 054	
Kent - Urban							
Yüzde - Percentage	100.0	6.9	11.2	15.5	21.6	44.8	0.38
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	20 909	7 184	11 741	16 210	22 554	46 863	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	16 093	7 520	11 700	16 093	22 382	36 678	
Kır - Rural							
Yüzde - Percentage	100.0	6.6	11.1	15.9	22.3	44.1	0.37
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	13 420	4 401	7 474	10 661	14 955	29 603	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	10 647	4 663	7 452	10 647	14 772	24 474	

Kaynak: TÜİK, 2006 ve 2007 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
(1) Hanehalkları kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

Source: TurkStat, 2006 and 2007 Income and Living Conditions Survey
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.
(1) When the households are listed from the least amount to the most amount by household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintiles" and the top income group is defined as "the last quintiles".

22.2 İBBS'ye ve hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2006
Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SRE and household disposable income, 2006

		Yüzde 20'lik fert grupları - Quintiles					
	Toplam Total	**İlk % 20**[1] The first 20%[1]	**İkinci %20** Second 20%	**Üçüncü %20** Third 20%	**Dördüncü %20** Fourth 20%	**Son %20**[1] The last 20%[1]	**Gini katsayısı** Gini coefficient
TR1 İstanbul - İstanbul							
Yüzde - Percentage	100.0	7.2	11.5	15.7	21.9	43.7	0.36
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	19 883	7 187	11 403	15 613	21 776	43 433	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	15 430	7 538	11 194	15 430	21 755	35 308	
TR2 Batı Marmara - West Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	6.4	11.8	16.3	22.9	42.6	0.36
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	13 121	4 188	7 730	10 727	15 036	27 929	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	10 664	4 378	7 682	10 664	14 825	23 924	
TR3 Ege - Aegean							
Yüzde - Percentage	100.0	5.6	10.2	14.9	21.9	47.4	0.41
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	15 894	4 457	8 147	11 820	17 407	37 637	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	11 795	4 601	8 158	11 795	17 126	30 568	
TR4 Doğu Marmara - East Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	6.7	10.6	15.2	21.5	46.1	0.39
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	17 004	5 672	9 012	12 921	18 332	39 051	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	12 890	5 845	8 915	12 890	18 105	30 404	
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.2	10.5	14.8	22.3	46.4	0.40
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	17 866	5 488	9 344	13 193	19 860	41 497	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	13 202	5 700	9 255	13 202	19 563	32 875	
TR6 Akdeniz - Mediterrannean							
Yüzde - Percentage	100.0	5.7	10.8	15.3	21.7	46.5	0.40
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	11 876	3 392	6 371	9 084	12 922	27 597	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	8 970	3 564	6 405	8 970	12 755	21 851	
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	7.0	11.4	15.8	22.5	43.2	0.36
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	13 527	4 761	7 752	10 669	15 277	29 139	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	10 710	4 857	7 833	10 710	15 161	24 410	
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	5.8	11.4	16.5	23.7	42.6	0.37
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	12 038	3 501	6 867	9 951	14 281	25 533	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	9 769	3 642	6 902	9 769	14 232	21 922	
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	6.0	10.7	15.7	22.5	45.2	0.39
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	14 479	4 311	7 782	11 338	16 278	32 674	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	11 467	4 321	7 646	11 467	16 212	24 389	
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.4	11.1	16.4	23.4	42.8	0.36
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	11 237	3 584	6 211	9 230	13 122	24 029	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	9 203	3 704	6 161	9 203	13 005	21 582	
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.5	11.1	15.5	21.4	45.4	0.38
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	11 079	3 633	6 161	8 565	11 930	25 041	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	8 555	3 805	6 159	8 555	11 746	20 766	
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.5	11.1	15.3	21.7	45.4	0.38
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	8 225	2 688	4 550	6 291	8 934	18 660	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	6 297	2 746	4 557	6 305	8 910	15 966	

Kaynak: TÜİK, 2006 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
(1) Hanehalkları kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

Source: TurkStat, 2006 Income and Living Conditions Survey
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.
(1) When the households are listed from the least amount to the most amount by household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintiles" and the top income group is defined as "the last quintiles".

22.3 İBBS'ye ve hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2007
Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SRE and household disposable income, 2007

		Yüzde 20'lik fert grupları - Quintiles					
	Toplam Total	**İlk % 20**[(1)] The first 20%[(1)]	**İkinci %20** Second 20%	**Üçüncü %20** Third 20%	**Dördüncü %20** Fourth 20%	**Son %20**[(1)] The last 20%[(1)]	**Gini katsayısı** Gini coefficient
TR1 İstanbul - Istanbul							
Yüzde - Percentage	100.0	8.0	11.8	15.7	21.6	42.9	0.34
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	25 484	10 213	15 071	20 045	27 496	54 588	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	20 008	10 330	15 118	20 008	27 093	46 034	
TR2 Batı Marmara - West Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	7.2	12.2	16.6	23.4	40.6	0.33
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	14 904	5 376	9 100	12 432	17 327	30 299	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	12 318	5 546	9 235	12 318	17 225	26 041	
TR3 Ege - Aegean							
Yüzde - Percentage	100.0	6.6	11.2	16.0	22.1	44.1	0.37
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	18 301	6 009	10 279	14 612	20 216	40 401	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	14 573	6 348	10 262	14 570	19 998	33 364	
TR4 Doğu Marmara - East Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	7.3	11.2	15.2	20.6	45.7	0.38
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	22 255	8 108	12 494	16 785	23 006	50 965	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	16 518	8 205	12 517	16 529	22 922	36 672	
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	7.0	11.3	15.7	21.8	44.2	0.37
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	21 252	7 445	12 062	16 624	23 204	46 931	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	16 657	7 787	12 103	16 657	23 173	36 858	
TR6 Akdeniz - Mediterranean							
Yüzde - Percentage	100.0	6.0	10.4	14.8	20.8	48.0	0.41
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	15 020	4 533	7 834	11 060	15 627	36 050	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	11 093	5 034	7 823	11 093	15 250	27 405	
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	7.4	11.9	16.6	22.6	41.6	0.34
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	16 034	5 902	9 534	13 243	18 229	33 204	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	13 146	6 510	9 481	13 146	17 879	29 362	
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	7.0	11.7	16.1	21.6	43.7	0.37
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	16 360	5 718	9 506	13 137	17 669	35 739	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	13 152	5 955	9 450	13 152	17 523	26 855	
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	7.2	11.7	15.8	22.0	43.3	0.36
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	17 311	6 256	10 103	13 805	18 986	37 358	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	13 797	6 714	10 168	13 797	18 979	29 790	
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	5.9	10.2	15.7	22.7	45.5	0.40
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	16 451	4 815	8 429	12 909	18 789	37 168	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	12 980	4 961	8 498	12 980	18 636	31 069	
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	7.0	11.1	15.1	21.9	44.9	0.37
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	14 932	5 189	8 293	11 329	16 322	33 582	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	11 342	5 391	8 335	11 342	16 069	28 901	
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	7.6	11.6	15.7	21.6	43.5	0.36
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	11 119	4 245	6 437	8 744	12 012	24 137	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	8 565	4 548	6 410	8 565	11 840	19 034	

Kaynak: TÜİK, 2007 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
(1) Hanehalkları kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

Source: TurkStat, 2007 Income and Living Conditions Survey
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.
(1) When the households are listed from the least amount to the most amount by household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintiles" and the top income group is defined as "the last quintiles".

22.4 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2006-2007
Distribution of annual incomes by quintiles ordered by equivalised household disposable income, 2006-2007

	Toplam Total	Yüzde 20'lik fert grupları - Quintiles: İlk % 20(1) The first 20%(1)	İkinci %20 Second 20%	Üçüncü %20 Third 20%	Dördüncü %20 Fourth 20%	Son %20(1) The last 20%(1)	Gini katsayısı Gini coefficient
				2006			
Türkiye - Turkey							
Yüzde - Percentage	100.0	5.1	9.9	14.8	21.9	48.4	0.43
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	6 395	1 615	3 157	4 727	6 989	15 487	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	4 702	1 666	3 146	4 702	6 899	12 264	
Kent - Urban							
Yüzde - Percentage	100.0	5.5	10.3	15.0	21.8	47.5	0.42
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	7 276	1 988	3 726	5 453	7 924	17 292	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	5 436	2 102	3 727	5 436	7 769	13 744	
Kır - Rural							
Yüzde - Percentage	100.0	5.6	10.2	15.3	22.6	46.3	0.41
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	4 345	1 210	2 219	3 329	4 908	10 064	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	3 332	1 222	2 212	3 332	4 853	8 224	
				2007			
Türkiye - Turkey							
Yüzde - Percentage	100.0	5.8	10.6	15.2	21.5	46.9	0.41
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	8 050	2 340	4 251	6 121	8 675	18 870	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	6 082	2 440	4 242	6 084	8 604	14 544	
Kent - Urban							
Yüzde - Percentage	100.0	6.2	11.0	15.3	21.2	46.2	0.39
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	9 174	2 863	5 036	7 027	9 743	21 201	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	7 021	3 000	5 007	7 021	9 619	16 106	
Kır - Rural							
Yüzde - Percentage	100.0	6.4	11.1	16.0	22.3	44.2	0.38
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	5 461	1 749	3 043	4 357	6 091	12 072	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	4 326	1 833	3 046	4 326	5 972	10 004	

Kaynak: TÜİK, 2006 ve 2007 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

Source: TurkStat, 2006 and 2007 Income and Living Conditions Survey
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.
(1) When the individuals are listed from the least amount to the most amount by equivalised household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintiles" and the top income group is defined as "the last quintiles".

22.5 İBBS'ye ve eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2006
Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SRE and equivalised household disposable income, 2006

		Yüzde 20'lik fert grupları - Quintiles					
	Toplam Total	**İlk % 20**[1] The first 20%[1]	**İkinci %20** Second 20%	**Üçüncü %20** Third 20%	**Dördüncü %20** Fourth 20%	**Son %20**[1] The last 20%[1]	**Gini katsayısı** Gini coefficient
TR1 İstanbul - Istanbul							
Yüzde - Percentage	100.0	6.7	11.3	15.6	21.7	44.7	0.37
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	8 969	3 014	5 063	7 007	9 728	20 063	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	6 957	3 233	5 107	6 964	9 711	16 311	
TR2 Batı Marmara - West Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	6.7	12.1	16.6	22.5	42.1	0.35
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	6 453	2 156	3 903	5 369	7 255	13 601	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	5 352	2 215	3 927	5 352	7 135	11 252	
TR3 Ege - Aegean							
Yüzde - Percentage	100.0	5.7	9.8	14.3	21.3	48.9	0.43
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	7 382	2 093	3 632	5 275	7 835	18 118	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	5 264	2 153	3 608	5 264	7 750	14 543	
TR4 Doğu Marmara - East Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	6.8	10.9	15.0	20.8	46.6	0.39
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	7 791	2 614	4 253	5 827	8 086	18 240	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	5 769	2 694	4 217	5 769	8 067	14 346	
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.0	10.3	14.7	21.0	48.1	0.41
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	7 812	2 333	4 015	5 714	8 216	18 827	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	5 673	2 395	4 031	5 673	8 130	15 553	
TR6 Akdeniz - Mediterranean							
Yüzde - Percentage	100.0	5.3	10.3	15.0	21.4	48.1	0.42
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	5 160	1 355	2 645	3 857	5 548	12 410	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	3 839	1 335	2 671	3 839	5 418	9 826	
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	7.6	12.0	16.5	21.7	42.2	0.34
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	5 660	2 112	3 465	4 638	6 193	11 953	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	4 613	2 145	3 498	4 614	6 071	9 944	
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	6.1	11.2	16.5	23.2	43.0	0.37
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	5 000	1 500	2 836	4 114	5 790	10 802	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	4 115	1 504	2 857	4 115	5 697	9 048	
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	6.6	11.2	15.9	21.8	44.5	0.38
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	6 463	2 117	3 658	5 103	7 072	14 446	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	5 149	2 202	3 645	5 149	7 020	10 993	
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.2	10.6	15.9	22.9	44.4	0.38
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	3 958	1 225	2 095	3 118	4 562	8 839	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	3 082	1 262	2 069	3 097	4 541	7 641	
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	5.9	10.4	14.8	22.3	46.6	0,40
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	3 720	1 095	1 945	2 764	4 114	8 730	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	2 786	1 097	1 955	2 786	4 109	7 143	
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.4	10.6	14.8	21.7	46.5	0.40
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	2 751	877	1 447	2 053	2 983	6 403	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	2 020	945	1 430	2 027	2 900	5 092	

Kaynak: TÜİK, 2006 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

Source: TurkStat, 2006 Income and Living Conditions Survey
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.
(1) When the individuals are listed from the least amount to the most amount by equivalised household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintiles" and the top income group is defined as "the last quintiles".

22.6 İBBS'ye ve eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibariyle yıllık gelirlerin dağılımı, 2007
Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SRE and equivalised household disposable income, 2007

		Yüzde 20'lik fert grupları - Quintiles					
	Toplam Total	**İlk % 20**[1] The first 20%[1]	**İkinci %20** Second 20%	**Üçüncü %20** Third 20%	**Dördüncü %20** Fourth 20%	**Son %20**[1] The last 20%[1]	**Gini katsayısı** Gini coefficient
TR1 İstanbul - Istanbul							
Yüzde - Percentage	100.0	8.3	12.0	15.9	20.4	43.5	0.35
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	11 454	4 704	6 899	8 982	11 784	24 967	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	8 973	4 790	6 926	8 985	11 712	20 127	
TR2 Batı Marmara - West Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	7.6	13.2	17.0	22.2	40.0	0.32
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	7 566	2 860	4 861	6 514	8 534	15 128	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	6 464	2 969	4 856	6 485	8 507	13 082	
TR3 Ege - Aegean							
Yüzde - Percentage	100.0	6.7	11.2	15.5	21.8	44.8	0.38
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	8 714	2 923	4 868	6 796	9 490	19 516	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	6 818	3 059	4 836	6 819	9 306	15 444	
TR4 Doğu Marmara - East Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	7.0	11.0	14.9	20.3	46.9	0.39
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	10 151	3 524	5 579	7 543	10 302	23 820	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	7 458	3 653	5 588	7 458	10 221	17 126	
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	7.4	11.3	14.8	20.1	46.4	0.38
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	9 214	3 428	5 212	6 799	9 255	21 391	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	6 769	3 496	5 197	6 769	9 195	16 461	
TR6 Akdeniz - Mediterranean							
Yüzde - Percentage	100.0	6.0	10.3	14.7	20.5	48.5	0.42
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	6 787	2 024	3 490	5 022	6 965	16 464	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	5 029	2 103	3 508	5 029	6 813	12 124	
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	8.0	12.1	16.4	22.6	40.9	0.33
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	6 819	2 729	4 125	5 617	7 682	13 964	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	5 573	2 851	4 151	5 573	7 608	12 015	
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	7.2	12.1	16.0	21.0	43.7	0.36
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	6 928	2 496	4 183	5 585	7 248	15 162	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	5 565	2 626	4 165	5 565	7 188	11 748	
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	7.5	12.5	15.8	21.7	42.5	0.35
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	7 676	2 893	4 782	6 063	8 293	16 398	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	6 055	3 129	4 750	6 078	8 298	12 859	
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	5.9	10.1	15.5	22.1	46.5	0.41
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	5 970	1 739	3 018	4 633	6 575	13 951	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	4 643	1 786	3 021	4 661	6 546	11 117	
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.6	10.9	14.6	20.7	47.3	0,40
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	5 001	1 643	2 694	3 656	5 202	11 851	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	3 694	1 703	2 676	3 694	5 127	9 394	
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	7.1	11.9	15.8	20.4	44.7	0.37
Ortalama (YTL) - Average (TRY)	3 591	1 272	2 142	2 819	3 704	8 029	
Medyan (YTL) - Median (TRY)	2 794	1 345	2 162	2 794	3 647	6 475	

Kaynak: TÜİK, 2007 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

Source: TurkStat, 2007 Income and Living Conditions Survey
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.
(1) When the individuals are listed from the least amount to the most amount by equivalised household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintiles" and the top income group is defined as "the last quintiles".

22.7 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar ve gelir türlerine göre yıllık gelirlerin oransal dağılımı (dikey %), 2006-2007

Quintiles ordered by equivalised household disposable income and proportional distribution of annual incomes by types of income (vertical %), 2006-2007

Gelir türleri - Types of income	**Toplam** Total	**Yüzde 20'lik fert grupları -** Quintiles				
		İlk % 20[1] The first 20%[1]	**İkinci %20** Second 20%	**Üçüncü %20** Third 20%	**Dördüncü %20** Fourth 20%	**Son %20**[1] The last 20%[1]
	2006					
Toplam - Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Maaş-ücret - Wage and salary	40.8	23.0	38.5	42.0	44.0	41.0
Yevmiye - Casual	3.7	24.8	11.4	5.2	2.6	0.7
Müteşebbis - Entreprenurial	24.2	25.6	23.1	18.9	19.5	27.7
Tarım - Agricultural	7.1	17.0	11.1	8.6	7.2	5.2
Tarım dışı - Non-agricultural	17.1	8.6	12.0	10.3	12.3	22.5
Gayrimenkul - Rental income	3.1	1.2	1.1	1.6	2.3	4.4
Menkul kıymet - Property income	6.1	2.9	3.9	4.3	5.4	7.5
Sosyal transferler - Social transfers	17.8	13.3	15.9	22.8	21.7	15.4
Emekli ve dul-yetim aylıkları Pensions and survivors' benefits	16.7	5.6	13.4	21.7	20.9	15.1
Diğer sosyal transferler Other social transfers	1.1	7.7	2.5	1.1	0.8	0.4
Hanelerarası transferler (alınan) Inter-household transfers (received)	2.9	7.7	4.5	3.3	2.9	2.1
Diğer gelirler - Other incomes	1.5	1.5	1.4	1.9	1.7	1.2
	2007					
Toplam - Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Maaş-ücret - Wage and salary	39.7	24.2	37.0	39.8	43.0	40.4
Yevmiye - Casual	4.0	21.3	10.9	6.1	3.6	0.6
Müteşebbis - Entreprenurial	23.2	26.1	22.3	19.5	17.3	26.7
Tarım - Agricultural	6.4	18.0	11.8	8.3	6.0	3.9
Tarım dışı - Non-agricultural	16.8	8.1	10.5	11.1	11.3	22.8
Gayrimenkul - Rental income	4.1	1.8	1.8	1.8	3.1	5.7
Menkul kıymet - Property income	7.0	4.3	5.4	6.5	6.6	7.9
Sosyal transferler - Social transfers	18.2	14.3	17.5	22.2	22.9	15.6
Emekli ve dul-yetim aylıkları Pensions and survivors' benefits	17.0	7.2	15.2	21.1	22.0	15.1
Diğer sosyal transferler Other social transfers	1.1	7.1	2.3	1.0	0.9	0.5
Hanelerarası transferler (alınan) Inter-household transfers (received)	2.6	6.6	3.8	2.9	2.2	2.2
Diğer gelirler - Other incomes	1.1	1.5	1.2	1.3	1.4	0.9

Kaynak: TÜİK, 2006 ve 2007 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not 1. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
Not 2. Toplam gelire izafi kira dahil değildir.
(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

Source: TurkStat, 2006 and 2007 Income and Living Conditions Survey
Not 1. Reference periods of income information is the previous calendar year.
Not 2. Imputed rent is not included to total incomes.
(1) When the individuals are listed from the least amount to the most amount by equivalised household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintiles" and the top income group is defined as "the last quintiles".

22.8 Hanehalkı fertlerinin esas işteki meslek gruplarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2006-2007

Average annual main job incomes of individuals by employment status according to occupation groups at main job, 2006-2007

(YTL - TRY)

Meslek grubu (USMS, 88) Classification of occupation (ISCO, 88)	**Türkiye** - Turkey			**Kır -** Rural		**Kent -** Urban	
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
				2006			
Toplam - Total	8 234	8 777	5 920	6 564	3 549	9 698	6 771
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior officials and managers	17 149	17 398	14 271	12 811	11 064	18 423	14 689
Profesyonel meslek mensupları - Professionals	12 681	13 553	11 049	9 862	8 904	14 016	11 245
Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	10 200	10 868	8 278	7 768	7 139	11 111	8 396
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar Clerks	8 139	8 928	6 947	7 113	5 636	9 169	7 076
Hizmet ve satış elemanları Service workers, shop and market sales workers	6 649	7 004	4 882	6 110	3 753	7 195	5 007
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	5 933	6 675	3 061	6 474	3 025	7 946	3 288
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trade workers	6 464	6 966	2 083	5 630	2 402	7 313	2 004
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar Plant and machine operators and assemblers	6 898	7 133	4 927	6 282	5 205	7 364	4 885
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar Elementary occupations	4 549	5 039	3 103	3 839	1 937	5 632	3 581
				2007			
Toplam - Total	9 490	10 081	6 988	7 346	4 100	11 230	7 929
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior officials and managers	20 011	20 337	16 479	13 402	13 942	22 090	16 788
Profesyonel meslek mensupları - Professionals	16 020	17 964	12 516	12 637	11 052	18 644	12 643
Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	11 362	11 955	9 819	9 922	8 564	12 169	9 943
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar Clerks	9 095	9 869	7 912	8 006	6 021	10 133	8 148
Hizmet ve satış elemanları Service workers, shop and market sales workers	7 615	8 122	5 395	7 589	4 033	8 247	5 559
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	5 987	6 566	3 242	6 526	3 319	6 844	2 542
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trade workers	7 490	8 039	2 635	6 791	2 603	8 369	2 642
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar Plant and machine operators and assemblers	7 996	8 257	5 791	7 734	4 931	8 416	5 967
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar Elementary occupations	5 084	5 576	3 595	4 470	2 176	6 033	4 199

Kaynak: TÜİK, 2006 ve 2007 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması

Source: TurkStat, 2006 and 2007 Income and Living Conditions Survey

Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.

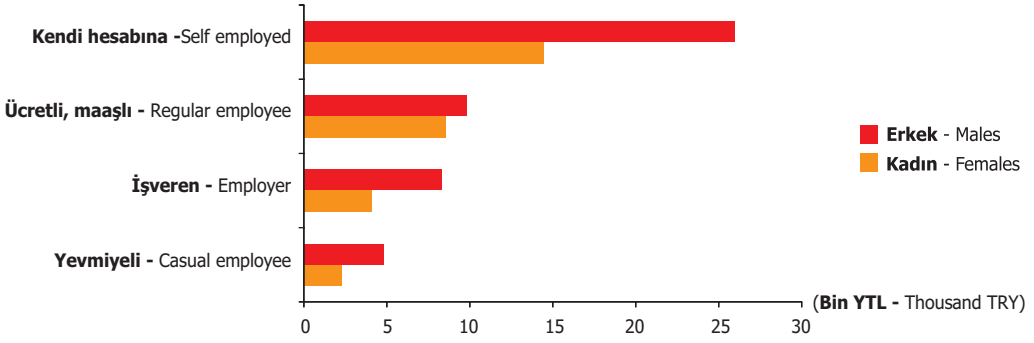
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.

22.9 Hanehalkı fertlerinin esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2006-2007
Average annual main job incomes of individuals by employment status at main job, 2006-2007 **(YTL** - TRY)

İşteki durum (UİDS) Status in employment (ICSE)	**Toplam** Total	**Türkiye -** Turkey		**Kır -** Rural		**Kent -** Urban	
		Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
	2006						
Toplam - Total	8 234	8 777	5 920	6 564	3 549	9 698	6 771
Ücretli, maaşlı - Regular employee	8 267	8 493	7 349	6 582	5 857	8 867	7 528
Yevmiyeli - Casual employee	3 271	3 763	1 859	2 924	1 386	4 271	2 082
Kendi hesabına - Self employed	20 264	20 716	15 437	15 673	6 447	21 780	17 382
İşveren - Employer	6 756	7 474	3 319	6 604	3 124	8 816	3 723
	2007						
Toplam - Total	9 490	10 081	6 988	7 346	4 100	11 230	7 929
Ücretli, maaşlı - Regular employee	9 522	9 788	8 535	7 540	6 429	10 230	8 804
Yevmiyeli - Casual employee	4 200	4 786	2 254	3 986	1 489	5 242	2 613
Kendi hesabına - Self employed	25 123	25 972	14 468	17 710	9 223	27 981	15 815
İşveren - Employer	7 649	8 282	4 068	7 099	3 430	10 076	5 338

Kaynak: TÜİK, 2006 ve 2007 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Source: TurkStat, 2006 and 2007 Income and Living Conditions Survey
Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.

Hanehalkı fertlerinin esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri
Average annual main job incomes of individuals by employment status at main job
2007

22.10 Gelire dayalı göreli yoksulluk sınırlarına göre yoksul sayıları, yoksulluk oranı ve yoksulluk açığı, 2006-2007
Number of poors, poverty rate and poverty gap by relative poverty thresholds based on income, 2006-2007

Medyan gelire göre By median income	Yoksulluk sınırı (YTL) Poverty threshold (TRY)		Yoksul sayısı (bin kişi) Number of poors (in thousand)		Yoksulluk oranı Poverty rate (%)		Yoksulluk açığı[1] Poverty gap[1]	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Türkiye - Turkey								
Yoksulluk riski, %40								
Risk of poverty rate, 40%	1 881	2 433	8 665	6 799	14.6	11.1	29.1	24.5
Yoksulluk riski, %50								
Risk of poverty rate, 50%	2 351	3 041	12 548	11 163	20.6	18.0	31.7	26.4
Yoksulluk riski, %60								
Risk of poverty rate, 60%	2 821	3 649	17 165	16 053	28.1	25.2	33.6	28.4
Yoksulluk riski, %70								
Risk of poverty rate, 70%	3 291	4 257	21 611	20 595	34.8	31.9	34.8	31.2
Kent - Urban								
Yoksulluk riski, %40								
Risk of poverty rate, 40%	2 174	2 809	5 047	4 103	10.7	8.6	28.8	21.6
Yoksulluk riski, %50								
Risk of poverty rate, 50%	2 718	3 511	8 018	7 028	17.0	14.7	29.3	24.4
Yoksulluk riski, %60								
Risk of poverty rate, 60%	3 262	4 213	11 320	10 181	23.9	21.3	28.7	27.0
Yoksulluk riski, %70								
Risk of poverty rate, 70%	3 805	4 915	14 636	13 830	30.9	29.0	31.3	28.9
Kır - Rural								
Yoksulluk riski, %40								
Risk of poverty rate, 40%	1 333	1 730	2 439	1 769	12.0	8.5	22.3	22.3
Yoksulluk riski, %50								
Risk of poverty rate, 50%	1 666	2 163	3 729	3 123	18.3	15.1	28.4	24.2
Yoksulluk riski, %60								
Risk of poverty rate, 60%	1 999	2 596	5 222	4 583	25.7	22.1	31.1	27.0
Yoksulluk riski, %70								
Risk of poverty rate, 70%	2 332	3 028	6 618	6 153	32.6	29.7	34.0	28.7

Kaynak: TÜİK, 2006 ve 2007 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not 1. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
Not 2. Türkiye, kentsel ve kırsal yerler için ayrı ayrı yoksulluk sınırları hesaplandığından kent ve kır toplamı Türkiye sonuçlarını vermemektedir.
(1) Yoksulluk açığı, yoksulluğun derecesi hakkında bilgi verir. Yoksulluk açığının 100'e yaklaşması, yoksulluğun derecesinin çok fazla olduğunu, küçülmesi ise yoksulluk risk derecelerinin daha az olduğunu ifade etmektedir.

Yoksulluk açığı =((Yoksulluk sınırı-Yoksulların EFB medyan geliri) /Yoksulluk sınırı)*100 formülüne göre hesaplanmıştır.

Source: TurkStat, 2006 and 2007 Income and Living Conditions Survey
Note 1. Reference periods of income information is the previous calendar year.
Note 2. Due to separate poverty thresholds are calculated for Turkey, urban and rural areas, sum of urban and rural doesn't give Turkey.

(1) Poverty gap ratio informs about poverty level. It represents the severity of poverty is too much if it approaches to "100" and it represents the poverty risk degree is lower if it reduces.

Poverty gap is calculated as this formula:
Poverty gap =((Poverty threshold-Median income of poors by EII) /Poverty threshold)*100

22.11 İBBS 'ye ve gelire dayalı göreli yoksulluk sınırlarına göre bölgesel yoksul sayıları ve yoksulluk oranı, 2006-2007
Number of poors and regional poverty rates by SRE and relative poverty thresholds based on income, 2006-2007

Bölgeler - Regions	**Yoksulluk sınırı** Poverty threshold **(YTL** - TRY) 2006	2007	**Yoksul sayısı** Number of poors **(bin kişi** - in thousand) 2006	2007	**Yoksulluk oranı** Poverty rate (%) 2006	2007
TR1 İstanbul - İstanbul						
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	3 479	4 487	1 622	887	13.3	7.2
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	4 174	5 384	2 563	1 955	21.0	15.8
TR2 Batı Marmara - West Marmara						
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	2 676	3 232	426	350	14.9	12.1
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	3 211	3 879	602	555	21.1	19.1
TR3 Ege - Aegean						
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	2 632	3 409	1 299	1 266	14.5	14.0
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	3 158	4 091	2 067	1 973	23.1	21.8
TR4 Doğu Marmara - East Marmara						
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	2 884	3 729	751	653	12.5	10.7
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	3 461	4 475	1 148	1 082	19.1	17.6
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia						
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	2 837	3 385	949	499	15.0	7.8
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	3 404	4 062	1 449	981	22.9	15.4
TR6 Akdeniz - Mediterranean						
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	1 919	2 515	1 438	1 284	17.0	14.9
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	2 303	3 018	2 019	1 901	23.8	22.1
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia						
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	2 306	2 787	442	337	12.0	9.1
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	2 768	3 344	690	689	18.7	18.7
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea						
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	2 057	2 782	675	549	15.3	12.3
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	2 469	3 339	1 025	832	23.2	18.7
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea						
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	2 574	3 028	324	226	13.2	9.2
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	3 089	3 633	516	375	21.1	15.3
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia						
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	1 541	2 322	353	405	16.3	18.9
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	1 849	2 786	515	565	23.8	26.4
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia						
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	1 393	1 847	548	441	16.3	13.0
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	1 672	2 217	769	656	22.9	19.3
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia						
Yoksulluk riski, %50 - Risk of poverty rate, 50%	1 010	1 397	888	761	13.3	11.0
Yoksulluk riski, %60 - Risk of poverty rate, 60%	1 212	1 676	1 496	1 202	22.3	17.4

Kaynak: TÜİK, 2006 ve 2007 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not 1. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
Not 2. Her bölge için eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirin medyan değeri kullanılarak ayrı ayrı yoksulluk sınırı hesaplanmıştır.

Source: TurkStat, 2006 and 2007 Income and Living Conditions Survey
Note 1. Reference periods of income information is the previous calendar year.
Note 2. Separate poverty threshold is calculated for each region by using median value of equivalised household disposable income.

22.12 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelir grupları ve seçilmiş yaşam koşulları göstergelerine göre fertlerin oransal dağılımı, 2006

Proportional distribution of individuals by equivalised household disposable median income groups and specified living condition indicators, 2006

Yaşam koşulları göstergeleri Living conditions indicators	Toplam Total	Gelir grubu - Income group Medyan gelirin %60'ının altında olanlar Below 60% of median income	Medyan gelirin % 60 ile %120'si arasında olanlar Between 60% and 120% of median income	Medyan gelirin %120'sinden daha fazla olanlar Above 120% of median income
Kurumsal olmayan nüfus (Bin kişi)				
Non-institutional population (in thousand)	67 631	17 165	23 229	27 237
Konuta mülkiyet durumu - Tenure status (%)				
Ev sahibi - Owner	60.9	59.3	56.6	65.5
Kiracı - Tenant	23.5	25.0	26.0	20.5
Lojman - Lodging	1.1	0.0	0.9	2.0
Diğer - Other	14.5	15.7	16.5	12.0
Konut ve çevre problemleri - Problems with the dwelling and environment (%)				
Sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçeveleri vb. problem - Leaking roof, damp walls, floors or foundation, or rot in window frames of floor and etc.				
Var - Exist	44.8	65.1	49.1	28.3
Yok - Absent	55.2	34.9	50.9	71.7
Konutun izolasyonundan dolayı ısınma sorunu Heating problem due to isolation of dwelling				
Var - Exist	43.4	62.2	46.7	28.7
Yok - Absent	56.6	37.8	53.4	71.3
Odaların karanlık olması veya yeterli ışık alamaması gibi bir sorun Problem with rooms: too dark and not enough light				
Var - Exist	23.6	34.1	24.6	16.2
Yok - Absent	76.4	65.9	75.4	83.8
Komşulardan veya sokaktan gelen gürültü problemi Noise from neighbours or from the street				
Var - Exist	25.2	20.2	25.1	28.4
Yok - Absent	74.8	79.8	74.9	71.6
Konutun kullanım alanının yeterliliği - Shortage of space in dwelling				
Yeterli - Adequate	63.3	45.6	62.3	75.4
Yetersiz - Inadequate	36.7	54.4	37.7	24.6
Trafik veya endüstrinin neden olduğu hava kirliliği, çevre kirliliği veya diğer çevresel sorunlar - Pollution, grime due to traffic or industry or other environmental problems				
Var - Exist	28.0	21.8	27.8	32.1
Yok - Absent	72.0	78.2	72.2	67.9
Suç veya şiddet olayları ile yoğun bir şekilde karşılaşma sorunu Crime violence or vandalism intensively in the area				
Var - Exist	21.4	15.0	20.0	26.6
Yok - Absent	78.6	85.0	80.0	73.4
Konut masrafları - Housing costs (%)				
Çok yük getiriyor - A heavy burden	39.6	60.9	44.7	21.8
Biraz yük getiriyor - A slight burden	49.9	35.5	49.3	59.4
Yük getirmiyor - Not burden at all	10.5	3.7	6.0	18.8

22.12 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelir grupları ve seçilmiş yaşam koşulları göstergelerine göre fertlerin oransal dağılımı, 2006 (devam)

Proportional distribution of individuals by equivalised household disposable median income groups and specified living condition indicators, 2006 (continued)

Yaşam koşulları göstergeleri Living conditions indicators	Toplam Total	Gelir grubu - Income group Medyan gelirin %60'ının altında olanlar Below 60% of median income	Medyan gelirin % 60 ile %120'si arasında olanlar Between 60% and 120% of median income	Medyan gelirin %120'sinden daha fazla olanlar Above 120% of median income
Borç ve taksit ödemeleri (Konut alımı ve konut masrafları dışında)				
Installments and loans (Other than mortgage-for the main dwelling-and housing cost)(%)				
Çok yük getiriyor - A heavy burden	25.6	27.7	27.6	22.6
Biraz yük getiriyor - A slight burden	24.1	14.2	24.0	30.3
Yük getirmiyor - Not burden at all	3.6	1.3	2.2	6.1
Borç/taksiti olmayanlar - Haven't any installment/loan	46.7	56.8	46.2	40.9
İhtiyaçların karşılanma durumu - Capacity to meet the needs (%)				
Evden uzakta bir haftalık tatili karşılama durumu				
Capacity to afford paying for one week annual holiday away from home				
Karşılanabiliyor - Afford	11.5	0.8	3.9	24.7
Karşılanamıyor - Can not afford	88.5	99.2	96.1	75.3
İki günde bir et, tavuk ya da balık içeren yemek yeme durumu				
Capacity to afford a meal with meat, chicken or fish every second day				
Yiyebiliyor - Eat	35.9	10.5	25.3	60.9
Yiyemiyor - Can not eat	64.1	89.5	74.7	39.1
Beklenmedik harcamaların karşılanma durumu				
Capacity to afford unexpected financial expenses				
Karşılanabiliyor - Afford	29.1	8.7	21.0	48.9
Karşılanamıyor - Can not afford	70.9	91.3	79.0	51.1
Evin ısınma ihtiyacının yeterince karşılanabilme durumu				
Ability to keep home adequately warm				
Karşılanabiliyor - Afford	60.7	37.6	57.5	78.0
Karşılanamıyor - Can not afford	39.3	62.4	42.6	22.0
Yıpranmış ve eskimiş mobilyaların yenilenebilme durumu				
Replacing worn furniture				
Yenilenebiliyor - Replace	16.7	2.7	8.3	32.8
Yenilenemiyor - Can not replace	83.3	97.3	91.8	67.2
Yeni giysiler alabilme durumu - Replacing old clothes with new				
Alınabiliyor - Receiving	44.0	16.1	38.0	66.8
Alınamıyor - Not receiving	56.0	83.9	62.0	33.2

Kaynak: TÜİK, 2006 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.

Source: TurkStat, 2006 Income and Living Condition Survey
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.

22.13 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelir grupları ve seçilmiş yaşam koşulları göstergelerine göre fertlerin oransal dağılımı, 2007

Proportional distribution of individuals by equivalised household disposable median income groups and specified living condition indicators, 2007

Yaşam koşulları göstergeleri Living conditions indicators	Toplam Total	Gelir grubu - Income group Medyan gelirin %60'ının altında olanlar Below 60% of median income	Medyan gelirin % 60 ile %120'si arasında olanlar Between 60% and 120% of median income	Medyan gelirin %120'sinden daha fazla olanlar Above 120% of median income
Kurumsal olmayan nüfus (Bin kişi) Non-institutional population (in thousand)	68 484	16 054	25 685	26 744
Konuta mülkiyet durumu - Tenure status (%)				
Ev sahibi - Owner	60.8	61.7	57.6	63.5
Kiracı - Tenant	22.2	18.3	24.9	21.9
Lojman - Lodging	1.1	0.2	1.2	1.7
Diğer - Other	15.9	20.0	16.3	13.0
Konut ve çevre problemleri - Problems with the dwelling and environment (%)				
Sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçeveleri vb. problem - Leaking roof, damp walls, floors or foundation, or rot in window frames of floor and etc.				
Var - Exist	39.1	66.4	40.5	21.4
Yok - Absent	60.9	33.6	59.5	78.6
Konutun izolasyonundan dolayı ısınma sorunu Heating problem due to isolation of dwelling				
Var - Exist	39.8	63.9	41.6	23.7
Yok - Absent	60.2	36.2	58.4	76.3
Odaların karanlık olması veya yeterli ışık alamaması gibi bir sorun Problem with rooms: too dark and not enough light				
Var - Exist	21.6	34.7	21.9	13.5
Yok - Absent	78.4	65.3	78.1	86.5
Komşulardan veya sokaktan gelen gürültü problemi Noise from neighbours or from the street				
Var - Exist	23.3	20.1	22.0	26.4
Yok - Absent	76.7	79.9	78.0	73.7
Konutun kullanım alanının yeterliliği - Shortage of space in dwelling				
Yeterli - Adequate	68.0	49.3	67.6	79.7
Yetersiz - Inadequate	32.0	50.7	32.4	20.4
Trafik veya endüstrinin neden olduğu hava kirliliği, çevre kirliliği veya diğer çevresel sorunlar - Pollution, grime due to traffic or industry or other environmental problems				
Var - Exist	25.6	20.6	23.7	30.5
Yok - Absent	74.4	79.5	76.3	69.6
Suç veya şiddet olayları ile yoğun bir şekilde karşılaşma sorunu Crime violence or vandalism intensively in the area				
Var - Exist	17.0	11.8	16.2	20.8
Yok - Absent	83.1	88.2	83.8	79.3
Konut masrafları - Housing costs (%)				
Çok yük getiriyor - A heavy burden	29.8	49.7	33.7	14.1
Biraz yük getiriyor - A slight burden	57.4	45.5	58.0	64.0
Yük getirmiyor - Not burden at all	12.8	4.8	8.2	21.9

22.13 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelir grupları ve seçilmiş yaşam koşulları göstergelerine göre fertlerin oransal dağılımı, 2007 (devam)

Proportional distribution of individuals by equivalised household disposable median income groups and specified living condition indicators, 2007 (continued)

Yaşam koşulları göstergeleri Living conditions indicators	Toplam Total	Gelir grubu - Income group Medyan gelirin %60'ının altında olanlar Below 60% of median income	Medyan gelirin % 60 ile %120'si arasında olanlar Between 60% and 120% of median income	Medyan gelirin %120'sinden daha fazla olanlar Above 120% of median income
Borç ve taksit ödemeleri (Konut alımı ve konut masrafları dışında)				
Installments and loans (Other than mortgage-for the main dwelling-and housing cost)(%)				
Çok yük getiriyor - A heavy burden	23.3	28.5	25.4	18.2
Biraz yük getiriyor - A slight burden	28.8	18.0	29.7	34.4
Yük getirmiyor - Not burden at all	3.4	1.0	1.7	6.5
Borç/taksiti olmayanlar - Haven't any installment/loan	44.5	52.4	43.2	40.9
İhtiyaçların karşılanma durumu - Capacity to meet the needs (%)				
Evden uzakta bir haftalık tatili karşılama durumu				
Capacity to afford paying for one week annual holiday away from home				
Karşılanabiliyor - Afford	11.5	1.0	3.9	25.2
Karşılanamıyor - Can not afford	88.5	99.0	96.1	74.8
İki günde bir et, tavuk ya da balık içeren yemek yeme durumu				
Capacity to afford a meal with meat, chicken or fish every second day				
Yiyebiliyor - Eat	39.0	12.7	29.0	64.4
Yiyemiyor - Can not eat	61.0	87.3	71.1	35.6
Beklenmedik harcamaların karşılanma durumu				
Capacity to afford unexpected financial expenses				
Karşılanabiliyor - Afford	27.0	6.5	19.7	46.4
Karşılanamıyor - Can not afford	73.0	93.5	80.3	53.6
Evin ısınma ihtiyacının yeterince karşılanabilme durumu				
Ability to keep home adequately warm				
Karşılanabiliyor - Afford	60.9	33.7	58.2	79.9
Karşılanamıyor - Can not afford	39.1	66.3	41.8	20.2
Yıpranmış ve eskimiş mobilyaların yenilenebilme durumu				
Replacing worn furniture				
Yenilenebiliyor - Replace	15.6	2.5	9.0	29.9
Yenilenemiyor - Can not replace	84.4	97.5	91.0	70.1
Yeni giysiler alabilme durumu - Replacing old clothes with new				
Alınabiliyor - Receiving	49.6	21.0	45.0	71.2
Alınamıyor - Not receiving	50.4	79.0	55.0	28.9

Kaynak: TÜİK, 2007 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması
Source: TurkStat, 2007 Income and Living Condition Survey

Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.
Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.

		Sayfa Page	
	Açıklama	**398**	Explanation
23.1	Hanehalkı büyüklüğüne göre tüketim harcamasının dağılımı, 2008	**401**	23.1 Distribution of consumption expenditures by household size, 2008
23.2	Konuta mülkiyet şekline göre tüketim harcamasının dağılımı, Türkiye, 2008	**401**	23.2 Distribution of consumption of expenditures by ownership status of the dwelling, Turkey, 2008
23.3	Gelire göre sıralı %20'lik gruplar ayrımında hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2008	**402**	23.3 Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by income, 2008
23.4	Tüketim harcamasına göre sıralı %20'lik hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2008	**403**	23.4 Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by household consumption expenditures, 2008
23.5	İBBS 2'ye göre harcama gruplarının dağılımı, 2008	**404**	23.5 Distribution of expenditure groups by SRE 2, 2008
23.6	Yoksulluk sınırı yöntemlerine göre yoksulluk oranları, 2007-2008	**406**	23.6 Poverty rates according to poverty line methods, 2007-2008
23.7	Hanehalkı büyüklüğüne göre yoksulluk oranları, 2007-2008	**406**	23.7 Poverty rates according to household size, 2007-2008
23.8	Hanehalkı fertlerinin eğitim durumuna göre yoksulluk oranları, 2007-2008	**407**	23.8 Poverty rates according to educational level of the household members, 2007-2008

TÜKETİM HARCAMASI

Gelişen ve sürekli değişen bir sosyo-ekonomik yapı içinde bulunan ülkemizde, bireylerin ve bunların oluşturduğu hanehalkının tüketim harcamalarını sosyo-ekonomik kesimler ve bölgelere göre ortaya çıkaran çalışmalar "Hanehalkı Bütçe Anketleri"dir. Bu anketlerle, hanehalkı büyüklükleri, hanehalkı fertlerinin işgücü ve çalışma durumları, hanehalkının toplam geliri ve tüketim harcaması türleri hakkında bilgiler derlenmektedir.

Bu bölümde 2006, 2007 ve 2008 yılları Hanehalkı Bütçe Anketi sonuçlarından elde edilen bazı veriler sunulmaktadır. Hanehalkı bütçe anketinden elde edilen tüketim harcamaları bilgileri ile; tüketici fiyat endekslerinde kullanılacak maddelerin seçimi ve temel yıl ağırlıklarının elde edilmesi; hanelerin tüketim kalıplarında zaman içinde meydana gelen değişikliklerin izlenmesi; milli gelir hesaplamalarında özel nihai tüketim harcamaları tahminlerine yardımcı olacak verilerin derlenmesi; yoksulluk sınırının belirlenmesi vb. diğer sosyo-ekonomik analizler ile; asgari ücret tespit çalışmaları için gerekli verilerin elde edilmesi amaçlanmaktadır.

2003 Hanehalkı Bütçe Anketi, 1 Ocak-31 Aralık 2003 tarihleri arasında bir yıl süre ile, kentsel kesimden her ay değişen yaklaşık 1512 ve kırsal kesimden yine her ay değişen yaklaşık 648 hanehalkı olmak üzere aylık 2160, yıllık ise 25920 örnek hanehalkına uygulanarak, Türkiye geneli, kentsel ve kırsal yerler ile İstatistiki Bölge Birim Sınıflaması Düzey 1 ve Düzey 2 ayrımında tüketim harcaması ve gelir dağılımı göstergeleri elde edilmiştir. 2004-2008 Hanehalkı Bütçe Anketleri, bir yıl süre ile her ay değişen yaklaşık 720, yıllık ise 8640 örnek hanehalkına uygulanmıştır. Anketlerden, Türkiye geneli ile kentsel ve kırsal yerler ayrımında tüketim harcaması ve yoksullukla ilgili göstergeler elde edilmiştir.

Anketten istatistiki bölge birimleri bazında tahmin üretmek üzere; 2006, 2007 ve 2008 Hanehalkı Bütçe Anketlerinin uygulandığı örnek hanelerin tamamı birleştirilerek, 2006-2007-2008 yıllarına ait hanehalkı harcamaları elde edilmiş; 2006 ve 2007 yıllarındaki harcama değerleri 2008 yılının ilgili ayındaki fiyatlarına çekilmiştir.

Tanım ve Kavramlar

Hanehalkı: Aralarında akrabalık bağı bulunsun veya bulunmasın aynı evde oturan veya aynı evin bir kısmında yaşayan, aynı kazandan yemek yiyen, gelir ve giderlerini ayırmayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine katılan bir veya birkaç kişinin oluşturduğu topluluktur.

Hanehalkı ferdi: Anket ayı içerisinde hanehalkını meydana getiren topluluğun bir üyesidir. Misafirler, askerde, hapiste, yurt dışında ve çalışma, eğitim gibi nedenlerden dolayı uzun süreli hane dışında olan fertler hanehalkı fertlerine dahil edilmemiştir. Hanehalkı ferdi olup devamlı olarak hanehalkı dışında başka bir yerleşim yerine yerleşmek amacıyla gidenler hanehalkı ferdi olarak kapsanmamıştır.

Hanehalkı tüketim harcaması: Hanehalklarının anket ayı içinde gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içecekler, sigara ve tütün, giyim ve ayakkabı, konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar, mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri, sağlık, ulaştırma, haberleşme, eğlence ve kültür, eğitim hizmetleri, lokanta ve oteller ile çeşitli mal ve hizmetler ile ilgili ihtiyaçlarını karşılamak için yapmış olduğu

CONSUMPTION EXPENDITURES

Turkey being in a process of development and having an ever-changing socio-economic structure, the consumption expenditures of the households are determined through the "Household Budget Surveys" for each socio-economic sector and region. Through these surveys information on the household size, employment conditions of the individuals in the household, the total household income and consumption expenditure types are gathered.

In this section, some results are presented which were obtained from the 2006, 2007 and 2008 Household Budget Surveys. With information about consumption expenditures obtained from Household Budget Survey it is aimed; to determine the items to be included in consumer price indices and the base year weights; to monitor the changes of households' consumption patterns within the time; to compile the data which will help in forecasting private final consumption expenditures used in the national income calculation; to obtain required data for the determination of poverty line, minimum wage and other socio-economic analysis.

2003 Household Budget Survey was conducted during one year between 1 January-31 December 2003 for total 2160 households in each month (approximately 1512 households for urban and 648 households for rural areas) and 25920 sample households yearly total. From this survey it is possible to have indicators on income distribution and consumption expenditure for whole Turkey at urban and rural discrimination and Statistical Classifications of Regions at Level 1 and Level 2. The 2004-2008 Household Budget Surveys were conducted during one year for total 720 households in each month and 8640 sample households yearly total. Indicators on consumption expenditure and poverty for whole Turkey at urban and rural discrimination have been obtained from these surveys.

About to produce estimates at the level of classification of statistical regional units, whole sample households of 2006, 2007 and 2008 Household Budget Surveys and are combined so as to obtain household expenditures for years 2006-2007-2008. Then monthly expenditure values of 2006 and 2007 have been pulled over related months' price level of 2008.

Definitions and Concepts

Household: The household is a group consisting of one or several persons, irrespective of the existence of a family tie among them, who live in the same house or a part there of, eating from the same kitchen, pooling their incomes and expenditures and participating in the household services and management.

Household member: He/she is the member of the group which constitutes the household in the survey month. Guests and members who are in the army, in prison, in abroad or left the household for a long time for work or education were excluded. The ones who left the household to settle down another place were not recorded as a household member.

Household consumption expenditure: Household consumption covers the purchases paid cash or on installments for food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages, cigarette and tobacco, clothing and shoe expenditures, housing, water supply, electricity, fuels, house furnishings, goods and services for household maintenance, health, transportation, communication,

peşin veya vadeli mal ve hizmet satın alışları, hanehalkı fertlerinin kendi ekonomik faaliyetleri sonucu elde ettiği ürünlerden tükettikleri, hanede iktisaden faal olan fertlerin çalıştığı işyerinde üretilen ya da satışa sunulan mal ve hizmetlerden hanede tüketilenler, hanehalkının özel kişi ve kuruluşlara vermek üzere hediye veya yardım amacıyla satın aldığı mal ve hizmetlerin değeri ve izafi kira değerini kapsamaktadır.

culture and entertainment, education, restaurant and other needs and for the materials consumed from the households own production activities, consumed materials and services in the household which are produced or sold by economically active persons in their work place and consumed from stock in the survey month and purchased good and services to give others as gift and aid and imputed rent.

Konutun Mülkiyet Şekli

Ev sahibi: Hanehalkı fertlerinden birinin sahip olduğu (mülkiyetinde bulunan) konutta oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Kiracı: Mülkiyeti kendilerine ait olmayan bir konutta ayni veya nakdi bir bedel ödeyerek oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Lojman: Mülkiyeti devlete veya çalıştığı işyerine ait olan veya kirası işyeri tarafından ödenen bir konutta oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Diğer: Hanehalkının oturduğu konuta hiç bir bedel ödemeden ya da piyasanın altında çok az bir değer ödeyerek baba evi, akraba evi vb. şekilde oturduğu konuta tasarruf şeklidir.

Ownership Status of the Dwelling

Owner: It is an ownership status of household who live in house which is belong to one of the members of the household.

Tenant: It is an ownership status of households who live in house which is not belong to them by paying rent in kind or in cash.

Lodging: It is an ownership status of households who live in a house which belongs to government or workplace or whose rent is paid by workplace of one of the members of household.

Other: It is an ownership status of households who live in house like family house, relative house etc. without any payment or paying a small amount of money.

%20'lik Hanehalkı Gruplarının Belirlenmesi

Hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı %20'lik gruplar: Anket kapsamında görüşme yapılan tüm hanelerin son bir yılda elde ettiği toplam kullanılabilir hanehalkı gelirleri; uygulama aylık gerçekleştirildiği için (Ocak-Aralık) tüm gelirlerin karşılaştırılabilir olması amacıyla endekslenerek yıl sonuna (Aralık ayına) çekilmiş, bu rakamlar 12'ye bölünerek de aylık ortalama hanehalkı gelirine ulaşılmıştır. Daha sonra, aylık ortalama hanehalkı kullanılabilir gelirleri küçükten büyüğe doğru sıralanmış ve haneler 5 eşit parçaya bölünmek suretiyle %20'lik gruplar oluşturulmuştur.

Hanehalkı tüketim harcamasına göre sıralı %20'lik gruplar: Ay bazında, haneler toplam tüketim harcamalarına göre küçükten büyüğe sıralanmış ve haneler yine 5 eşit parçaya bölünerek aylık %20'lik gruplar oluşturulmuştur. Anket çalışmasının tamamı için kullanılacak %20'lik gruplara ulaşmak yani aylık ortalama değerlerin bulunabilmesi için her ayın ilgili %20'lik gruplarının toplamının basit ortalaması alınmıştır.

%20'lik hanehalkı grupları yerleşim yerlerine göre ayrı ayrı sıralama düzeni çerçevesinde oluşturulduğundan, kent ve kır değerlerinin toplamı alınarak Türkiye değerine ulaşılamaz. Çünkü her yerleşim düzeyi bağımsız ele alınarak sıralanmakta ve %20'lik hanehalkı grupları oluşturularak bu gruplar içerisindeki alt özellikler ayrı ayrı hesaplanmaktadır.

Determining the Quintiles of Household Groups

Quintiles ordered by household disposable income: Because of the application of the survey was on a monthly basis (January-December), total monthly household disposable income were inflated to make yearly disposable income comparable. After this operation, by dividing yearly disposable income into 12, average monthly household disposable income was obtained. Furthermore, average monthly disposable incomes of all households surveyed were ordered from less to more separately and quintiles were constituted by dividing the households to 5 equal parts.

Quintiles ordered by household consumption expenditures: In this method, households were ordered by their total consumption expenditures for each month independently. All quintiles were constituted by dividing the households to 5 equal parts. After this operation, the simple average of quintile totals of each month was calculated to find the monthly average values.

In this survey, it is not possible to reach total values of Turkey by taking the sum of values for rural and urban areas by using quintiles. Because settlements were ordered by taking them independently and quintiles were constituted and sub-characteristics of these groups are calculated separately.

YOKSULLUK ÇALIŞMASI

Yoksulluk ile ilgili çalışmaların en temel veri kaynağı, hanehalklarının gelir, harcama ve sosyal durumlarıyla ilgili bilgilerin derlendiği, hanehalkı gelir ve tüketim harcamaları araştırmalarıdır.

POVERTY STUDY

The fundamental data source of the studies on poverty is the household income and consuption expenditures surveys in which information on the incomes, expenditures and social status of households is compiled.

Tanım ve Kavramlar

Yoksulluk: İnsanların temel ihtiyaçlarını karşılayamama durumudur. Yoksulluğu dar ve geniş anlamda olmak üzere iki türlü tanımlamak mümkündür. Dar anlamda yoksulluk, açlıktan ölme ve barınacak yeri olmama durumu iken, geniş anlamda yoksulluk, gıda, giyim ve barınma gibi olanakları yaşamlarını devam ettirmeye yettiği halde toplumun genel düzeyinin gerisinde kalmayı ifade eder.

Definitions and Concepts

Poverty: The situation in which people can not meet their basic needs. It is possible to define poverty in two ways, narrow and broad meanings. While the poverty in a narrow meaning is the state of hunger and not having a shelter, the poverty in a broad meaning is the state in which although the food, clothing and housing opportunities are enough to live, the living standards are quite below the level of the general society.

Mutlak yoksulluk: Hanehalkı veya bireyin yaşamını sürdürebilecek asgari refah düzeyini yakalayamaması durumudur. Bu nedenle, mutlak yoksulluğun ortaya çıkarılması, bireylerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan minimum tüketim ihtiyaçlarının belirlenmesini gerektirir. Mutlak yoksul oranı, bu asgari refah düzeyini yakalayamayanların sayısının toplam nüfusa oranıdır. Bu çalışmada gerek gıda, gerekse gıda dışı harcama bileşenlerini içeren mutlak yoksulluk sınırları hesaplanmıştır.

Çalışmada, gıda yoksulluğunun temelini teşkil edecek olan gıda sepetinin belirlenmesinde Hanehalkı Bütçe Anketi verileri kullanılmıştır. Gıda harcamasına göre sıralı 3. ve 4. %10'luk dilimler, referans grup olarak alınmış ve bu hanelerin gıda tüketiminde en önemli paya sahip 80 madde gıda sepeti olarak tespit edilmiştir. Bir ferdin günlük asgari 2100 kalori almasını sağlayacak miktarlar, bu 80 maddeden oluşturulmuştur. Bu sepetin maliyeti gıda yoksulluk sınırı olarak alınmıştır. Gıda yoksulluk oranı, eşdeğer fert başına tüketim harcaması, gıda yoksulluk sınırının altında kalan hanehalklarının oluşturduğu nüfusun, toplam nüfus içindeki payı olarak hesaplanmıştır.

Fertlerin gıdanın yanısıra gıda dışı ihtiyaçları da bulunmaktadır. Bu ihtiyaçları göz önüne almak için gıda yoksulluk sınırına, gıda dışı mal ve hizmet payının da eklenmesi gerekmektedir. Bu yoksulluk sınırının belirlenmesi amacıyla da toplam tüketimleri gıda yoksulluk sınırının hemen üstünde olan hanelerin toplam harcama içindeki gıda dışı harcama payı alınmıştır. Bu oran 2008 yılı için %64 olarak belirlenmiştir. Buna göre gıda ve gıda dışı mal ve hizmetleri kapsayacak şekilde yoksulluk sınırı belirlenmiştir. Gıda ve gıda dışı bileşenlerden oluşan yoksulluk oranı ise, eşdeğer fert başına tüketim harcaması, gıda ve gıda dışı yoksulluk sınırının altında kalan hanehalklarının oluşturduğu nüfusun, toplam nüfus içindeki payı olarak alınmıştır.

Çalışmada özellikle uluslararası karşılaştırmalarda kullanılan çeşitli yoksulluk sınırları da hesaplanmıştır. Bu bağlamda, satınalma gücü paritesine göre günlük kişi başına 1 $, 2.15 $ ve 4.30 $ değerleri yoksulluk sınırları olarak tanımlanmıştır. Eşdeğer fert başına tüketim harcaması, satınalma gücü paritesine göre günlük kişi başına 1 $, 2.15 $ ve 4.30 $'ın altında kalanlar yoksul olarak belirlenmiştir. Satınalma gücü paritesine göre 1 $'ın değeri 2007 yılı için 0.926 YTL ve 2008 yılı için de 0.983 YTL'dir.

Harcama esaslı göreli yoksulluk: Bireylerin, toplumun ortalama refah düzeyinin belli bir oranının altında olması durumudur. Buna göre toplumun genel düzeyine göre belli bir sınırın altında gelir ve harcamaya sahip olan birey veya hanehalkı göreli anlamda yoksul olarak tanımlanır. Refah ölçüsü olarak amaca göre tüketim veya gelir düzeyi seçilebilir.

Yoksulluk çalışmasında, eşdeğer kişi başına tüketim harcaması medyan değerinin %50'si göreli yoksulluk sınırı olarak tanımlanmıştır. Göreli yoksulluk oranı ise, eşdeğer fert başına tüketim harcaması, göreli yoksulluk sınırının altında kalan hanehalklarının oluşturduğu nüfusun, toplam nüfus içindeki payı olarak hesaplanmıştır.

Absolute poverty: The absolute poverty is the situation in which a household or an individual can not reach the welfare sufficient to continue their lives. Therefore, it is necessary to find out the absolute poverty and determine the minimum needs of individuals to ensure them continue their lives. The rate of absolute poverty is the ratio of those who can not reach this welfare level to the total population. In this study, the absolute poverty lines including both food and non-food expenditure components.

In the study, in determining the food basket constituting the base of the food poverty, the data from Household Budget Surveys has been used. The 3. and the 4. deciles classified according to food expenditures were taken as a reference group and 80 items having the largest share in the food consumption of them were determined as the food basket. The amount ensuring an individual to receive 2100 calories per day was formed with these 80 items. The cost of this basket was deemed to be the food poverty line. The rate of food poverty was calculated as the ratio of the households where the average consumption expenditure per equivalent individual is below the food poverty line into the total population.

The individuals have some needs in additions to food. In order to consider these needs, it is necessary to add the share of non-food goods and services to the food poverty line. In order to determine the complete poverty line, the non-food expenditures share of the households whose total consumption was just above the food poverty line in the total expenditure was based upon. These proportion is estimated as 64% for year 2008. According to this, the poverty line covering food and non-food goods and services was determined. As for the complete (food and non-food) poverty rate, the ratio of the population formed by the households where the average consumption expenditure per equivalent individual is below the food and non-food poverty line to the total population were calculated.

Furthermore, in the study, various poverty lines especially used in international comparisons were calculated. Within this context, 1$, 2.15$ and 4.30$ per capita per day according to PPP were defined as the poverty lines. The consumption expenditures per equivalent individual, were determined as 1 $, 2.15 $ and 4.30 $ per capita per day according to PPP, and those below this level were defined to be the poor. According to PPP, 2007 1$=0.926 TRY and for 2008 1 $=0.983 TRY.

Relative poverty based on expenditure: It is the state in which the individual is below the average welfare level of the society. For this respect, the households having incomes and expenditures below a specified line compared to the general population shall be defined to be the poor in a relative meaning. As a welfare measure, consumption or income level may be selected according to the situation.

In poverty study, 50% of the median value of the consumption expenditure per equivalent individual was defined as relative poverty line. The relative poverty rate was calculated as the ratio of the population formed by the households below the relative poverty line to the total population.

23.1 Hanehalkı büyüklüğüne göre tüketim harcamasının dağılımı, 2008
Distribution of consumption expenditures by household size, 2008 **(Aylık ortalama** - Monthly average)

	Toplam tüketim harcaması - Total consumption expenditure (%)		
Hanehalkı büyüklüğü Household size	**Türkiye** Turkey	**Kent** Urban	**Kır** Rural
Toplam - Total	100.0	100.0	100.0
(%)			
1	2.3	2.3	2.2
2	14.1	13.6	15.8
3	24.5	26.0	19.1
4	29.5	30.8	24.7
5	14.1	13.9	14.9
6	7.6	6.7	10.7
7	3.4	2.9	5.3
8	1.9	1.6	2.9
9	1.2	1.1	1.5
10+	1.4	1.0	2.8

23.2 Konuta mülkiyet şekline göre tüketim harcamasının dağılımı, Türkiye, 2008
Distribution of consumption of expenditures by ownership status of the dwelling, Turkey, 2008 **(Aylık ortalama** - Monthly average)

		Konut mülkiyet şekli Ownership status of the dwelling			
	Toplam Total	**Ev sahibi** Home owner	**Kiracı** Tenant	**Lojman** Lodging	**Diğer** Other
Hanehalkı sayısı - Number of household	17 794 238	11 519 344	4 184 226	245 871	1 844 797
Toplam tüketim harcaması Total consumption expenditure	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
(%)					
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	22.6	23.4	20.6	21.2	22.0
Alkollü içecekler, sigara ve tütün Alcoholic beverages, cigarette, tobacco	3.8	3.5	4.6	2.5	4.3
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	5.4	5.5	5.0	6.3	5.5
Konut ve kira - Housing and rent	29.1	28.5	30.3	27.2	30.4
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri House furnishing, home care services	5.8	5.9	5.4	4.9	5.6
Sağlık - Health	1.9	2.0	1.7	1.1	1.5
Ulaştırma - Transportation	14.1	14.1	14.0	18.7	13.3
Haberleşme - Communication	4.4	4.4	4.4	4.8	4.2
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	2.5	2.6	2.3	3.0	2.4
Eğitim - Education	2.0	2.1	1.6	2.5	1.8
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	4.4	3.9	5.5	4.1	5.0
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	4.1	4.0	4.6	3.9	4.1

23.3 Gelire göre sıralı %20'lik gruplar ayrımında hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2008
Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by income, 2008 **(Aylık ortalama** - Monthly average)

Tüketim harcaması türü (ABTS) Types of consumption expenditures (COICOP)	Toplam Total	Gelir grubu - Income groups (%) 1.%20 1st 20%	2.%20 2nd 20%	3.%20 3rd 20%	4.%20 4th 20%	5.%20 5th 20%
Türkiye - Turkey	100.0	9.1	13.8	17.7	22.8	36.7
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	13.5	16.6	19.7	22.4	27.8
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	12.3	16.9	20.2	21.6	29.1
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	7.5	11.0	16.3	22.2	43.0
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	9.6	15.2	18.9	23.2	33.1
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	8.1	13.3	17.9	23.4	37.3
Sağlık - Health	100.0	8.6	12.5	17.0	21.1	40.7
Ulaştırma - Transportation	100.0	4.9	10.5	13.8	23.2	47.6
Haberleşme - Communication	100.0	7.6	13.1	17.9	24.0	37.5
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	4.5	10.3	14.1	24.0	47.1
Eğitim - Education	100.0	3.3	6.5	14.0	19.6	56.6
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	5.7	11.7	16.7	23.3	42.7
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	6.5	10.1	15.7	21.4	46.3
Kent - Urban	100.0	9.9	14.0	17.6	22.6	35.9
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	13.4	16.5	19.4	22.5	28.1
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	14.1	17.1	19.1	22.2	27.5
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	8.1	10.7	17.1	21.5	42.6
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	11.5	16.1	18.9	23.2	30.4
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	8.7	13.2	18.3	21.6	38.2
Sağlık - Health	100.0	9.5	12.5	16.1	21.2	40.7
Ulaştırma - Transportation	100.0	5.6	10.4	13.8	22.7	47.5
Haberleşme - Communication	100.0	8.6	13.5	18.4	24.0	35.5
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	5.0	9.3	16.7	22.7	46.3
Eğitim - Education	100.0	3.1	8.8	13.9	17.2	56.9
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	7.5	11.8	16.6	23.4	40.7
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	7.2	10.3	14.6	22.1	45.7
Kır - Rural	100.0	9.2	14.3	18.5	23.3	34.8
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	12.1	17.3	19.7	22.5	28.4
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	10.1	15.4	20.8	22.7	31.0
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	6.4	13.6	14.9	22.7	42.3
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	10.3	14.3	19.6	23.7	32.0
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	6.9	13.7	19.5	22.7	37.1
Sağlık - Health	100.0	10.4	10.5	14.9	20.9	43.3
Ulaştırma - Transportation	100.0	5.1	11.5	14.8	25.0	43.6
Haberleşme - Communication	100.0	7.2	12.5	16.8	22.8	40.7
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	4.7	10.6	22.7	22.0	40.0
Eğitim - Education	100.0	9.6	6.4	9.9	26.3	47.7
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	5.3	12.5	17.5	25.5	39.2
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	6.3	9.7	19.9	24.0	40.1

23.4 Tüketim harcamasına göre sıralı %20'lik hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2008

Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by household consumption expenditures, 2008

(Aylık ortalama - Monthly average)

Tüketim harcaması türü (ABTS) Types of consumption expenditures (COICOP)	Toplam Total	Harcama grubu - Expenditure groups (%) 1.%20 1st 20%	2.%20 2nd 20%	3.%20 3rd 20%	4.%20 4th 20%	5.%20 5th 20%
Türkiye - Turkey	100.0	7.2	12.3	16.6	22.3	41.6
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	11.6	16.4	19.1	23.0	29.9
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	9.5	16.8	20.0	23.6	30.1
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	4.7	8.9	14.6	23.1	48.8
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	8.4	14.7	19.3	23.5	34.2
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	5.3	10.0	16.0	24.0	44.7
Sağlık - Health	100.0	5.8	8.7	12.8	24.2	48.5
Ulaştırma - Transportation	100.0	2.9	6.0	10.2	16.7	64.2
Haberleşme - Communication	100.0	6.4	11.8	18.1	24.9	38.8
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	2.5	6.6	12.7	22.1	56.2
Eğitim - Education	100.0	1.7	4.7	9.0	19.2	65.5
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	4.2	10.6	16.3	24.0	44.9
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	4.1	8.4	12.5	20.8	54.3
Kent - Urban	100.0	8.1	12.7	16.6	21.9	40.7
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	11.7	16.2	19.3	23.2	29.6
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	10.7	16.9	20.0	24.4	28.1
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	5.3	9.2	14.8	23.5	47.2
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	10.8	15.8	19.1	22.6	31.7
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	5.8	10.3	16.2	24.6	43.1
Sağlık - Health	100.0	6.0	8.0	16.3	20.5	49.2
Ulaştırma - Transportation	100.0	2.8	6.1	9.9	16.3	64.9
Haberleşme - Communication	100.0	6.8	12.6	19.3	24.3	36.9
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	2.9	8.0	13.0	21.5	54.7
Eğitim - Education	100.0	2.0	6.1	8.7	17.9	65.4
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	5.4	12.0	16.2	22.9	43.5
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	4.9	8.5	13.2	20.7	52.8
Kır - Rural	100.0	7.0	12.2	16.6	23.0	41.1
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	9.7	16.0	19.4	23.1	31.7
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	7.3	14.7	21.0	23.8	33.2
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	3.8	9.2	13.4	22.6	51.0
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	8.5	13.9	18.8	24.1	34.7
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	5.1	8.8	13.6	23.3	49.3
Sağlık - Health	100.0	5.9	11.2	10.3	20.0	52.7
Ulaştırma - Transportation	100.0	3.5	6.5	11.2	21.1	57.8
Haberleşme - Communication	100.0	6.1	11.5	15.5	24.0	43.0
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	2.6	5.7	11.3	22.8	57.6
Eğitim - Education	100.0	2.2	7.1	10.7	19.3	60.7
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	4.1	9.5	18.1	26.3	42.0
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	3.3	7.5	12.2	20.7	56.3

23.5 İBBS 2'ye göre harcama gruplarının dağılımı, 2008[(1)]
[Aylık ortalama]

İBBS 2 - SRE 2		**Toplam** Total	**Gıda ve alkolsüz içecekler** - Food and non-alcoholic beverages	**Alkollü içecekler, sigara ve tütün** Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	**Giyim ve ayakkabı** Clothing and footwear	**Konut ve kira** Housing and rent
TR10	İstanbul	100.0	19.3	3.3	4.7	32.3
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	100.0	21.0	4.4	5.5	27.1
TR22	Balıkesir, Çanakkale	100.0	25.6	5.7	6.2	28.5
TR31	İzmir	100.0	21.5	4.5	5.3	30.7
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	100.0	22.7	4.9	6.0	25.7
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	100.0	26.2	4.8	6.3	27.6
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	100.0	21.9	4.6	5.2	28.5
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	100.0	22.4	4.5	5.7	30.2
TR51	Ankara	100.0	19.9	4.0	5.2	33.3
TR52	Konya, Karaman	100.0	22.4	3.9	6.0	27.7
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	100.0	22.2	3.4	6.5	25.2
TR62	Adana, Mersin	100.0	24.9	4.4	6.4	25.5
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	100.0	27.4	3.1	5.2	24.3
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	100.0	29.0	5.1	6.3	24.2
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	100.0	26.3	5.2	6.2	29.8
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	100.0	27.7	5.0	5.5	23.3
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	100.0	27.4	3.4	5.8	26.5
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	100.0	28.8	4.5	6.0	24.6
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	100.0	26.1	3.5	6.5	22.9
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	100.0	26.2	4.0	6.2	27.7
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	100.0	33.9	6.4	7.0	21.3
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	100.0	25.9	3.4	6.0	27.8
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	100.0	33.6	3.8	9.8	16.8
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	100.0	32.7	4.3	7.0	27.8
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	100.0	39.1	5.7	7.4	23.1
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	100.0	43.4	4.0	9.1	17.9

(1) 2006, 2007 ve 2008 Hanehalkı Bütçe Anketlerinden oluşan birleşik veri seti kullanılmıştır.

23.5 Distribution of expenditure groups by SRE 2, 2008 (1)
[Monthly average] (%)

Ev eşyası ve ev bakım hizmetleri House furnishing and home care services	**Sağlık** Health	**Ulaştırma** Transportation	**Haberleşme** Communication	**Eğlence ve kültür** Entertainment and culture	**Eğitim** Education	**Lokanta ve oteller** Restaurants and hotels	**Çeşitli mal ve hizmetler** Various goods and services
5.1	2.5	12.9	4.2	2.3	2.8	6.2	4.5
6.2	2.8	13.3	4.4	2.7	2.0	5.9	4.7
6.5	1.8	11.7	4.3	1.8	1.3	3.7	2.8
5.7	2.2	13.2	4.4	2.5	1.6	4.9	3.7
5.8	2.1	16.2	4.2	2.8	1.9	4.1	3.6
5.9	2.1	11.9	4.6	2.0	1.7	3.4	3.5
6.4	1.6	13.9	4.4	2.4	1.7	5.3	4.0
5.1	2.3	12.7	4.6	2.2	1.3	4.4	4.5
4.9	1.8	12.9	4.5	2.4	3.3	4.2	3.8
6.2	1.9	15.6	4.4	2.2	2.2	3.7	3.9
6.6	1.9	15.0	4.8	3.0	1.8	4.7	5.0
6.4	1.9	13.3	4.5	2.3	3.1	3.5	3.9
7.0	3.2	14.8	4.0	2.2	1.9	2.8	4.3
6.5	1.9	12.5	4.5	1.8	1.9	2.9	3.4
6.0	1.5	11.1	4.5	1.9	1.2	2.9	3.5
8.5	2.1	11.9	4.1	2.0	1.6	4.2	4.0
7.0	1.5	11.7	4.6	3.4	1.7	2.3	4.7
6.9	2.1	11.5	4.4	2.2	1.9	3.0	4.3
7.6	3.0	12.6	5.1	2.4	1.9	3.2	5.3
7.7	0.6	14.4	4.5	1.7	1.7	2.3	3.0
7.0	1.1	6.6	4.5	2.0	1.4	2.4	6.4
6.5	1.6	12.0	4.3	1.8	2.4	4.0	4.2
8.7	2.6	10.7	3.9	1.8	1.0	3.2	4.0
5.8	2.2	8.0	3.7	1.5	0.7	2.3	4.1
5.1	1.1	6.8	4.1	0.9	1.3	1.8	3.5
6.3	1.5	8.4	3.6	1.0	1.2	0.9	2.8

(1) The combined data set, consists of 2006, 2007 and 2008 Household Budget Surveys, has been used.

23.6 Yoksulluk sınırı yöntemlerine göre yoksulluk oranları, 2007-2008
Poverty rates according to poverty line methods, 2007-2008

Yöntemler - Methods	**Yoksul fert oranı** - Percentages of poor individual (%)					
	2007[2]			2008		
	Türkiye Turkey	**Kent** Urban	**Kır** Rural	**Türkiye** Turkey	**Kent** Urban	**Kır** Rural
Gıda yoksulluğu - Food poverty	0.48	0.07	1.41	0.54	0.25	1.18
Gıda ve gıda dışı yoksulluk Food and non - food poverty	17.79	10.36	34.80	17.11	9.38	34.62
Kişi başı günlük 1 $'ın altı Below $ 1 per capita per day[1]	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Kişi başı günlük 2.15 $'ın altı Below $ 2.15 per capita per day[1]	0.52	0.09	1.49	0.47	0.19	1.11
Kişi başı günlük 4.3 $'ın altı Below $ 4.3 per capita per day[1]	8.41	4.40	17.59	6.83	3.07	15.33
Harcama esaslı göreli yoksulluk Relative poverty based on expenditure	14.70	8.38	29.16	15.06	8.01	31.00

(1) 1 $'ın satınalma gücü paritesine (SGP) göre karşılığı olarak 2007 yılı için 0.926 YTL ve 2008 yılı için 0.983 YTL kullanılmıştır.
(2) Yeni nüfus projeksiyonlarına göre revize edilmiştir.

(1) Here, 0.926 TRY and 0.983 TRY which are the equivalent of 1 $ purchasing power parity (PPP) are used for years 2007 and 2008 respectively.
(2) Figures were revised according to new population projections.

23.7 Hanehalkı büyüklüğüne göre yoksulluk oranları, 2007-2008[1]
Poverty rates according to household size, 2007-2008

Hanehalkı büyüklüğü - Household size	**Yoksul oranı** - Rate of poor (%)			
	2007[2]		2008	
	Hane Household	**Fert** Individual	**Hane** Household	**Fert** Individual
Türkiye - Turkey	13.64	17.79	13.52	17.11
1-2	9.36	8.84	9.85	9.57
3-4	8.06	8.30	8.23	8.48
5-6	20.79	21.20	21.14	21.54
7+	39.79	41.32	37.68	38.20
Kent - Urban	7.28	10.36	6.80	9.38
1-2	3.21	2.92	3.12	2.92
3-4	3.70	3.90	4.04	4.27
5-6	14.03	14.36	11.95	12.20
7+	29.11	31.47	26.20	26.95
Kır - Rural	29.94	34.80	29.83	34.62
1-2	23.37	22.23	24.05	23.51
3-4	22.67	22.87	21.37	21.65
5-6	36.36	36.72	39.13	39.51
7+	51.68	51.71	53.95	54.03

(1) Gıda ve gıda dışı harcamalar dikkate alınmıştır.
(2) Yeni nüfus projeksiyonlarına göre revize edilmiştir.

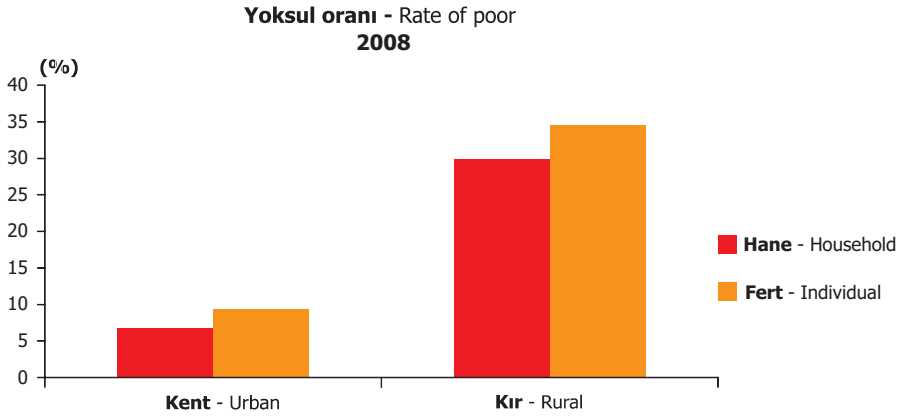
(1) Based on food and non-food expenditures.
(2) Figures were revised according to new population projections.

23.8 Hanehalkı fertlerinin eğitim durumuna göre yoksulluk oranları, 2007-2008[1]
Poverty rates according to educational level of the household members, 2007-2008 (%)

Eğitim durumu Educational level	Yoksulluk oranı - Rate of poverty					
	2007[2]			2008		
	Türkiye Turkey	**Kent** Urban	**Kır** Rural	**Türkiye** Turkey	**Kent** Urban	**Kır** Rural
Toplam - Total	17.79	10.36	34.80	17.11	9.38	34.62
6 yaşından küçük fertler Individuals younger than 6 years of age	24.52	14.66	44.09	22.53	12.41	43.90
Okur-yazar değil - Illiterate	33.68	22.23	47.71	39.59	25.46	54.73
Okur-yazar olup bir okul bitirmeyen Literate without a diploma	26.71	16.33	46.56	26.31	17.12	45.05
İlkokul - Primary school	14.24	7.84	27.96	13.44	6.37	27.39
İlköğretim - Elementary school	19.19	14.11	30.37	17.20	10.01	33.03
Ortaokul ve orta dengi meslek - Secondary school and equivalent vocational school	9.16	5.43	22.10	8.34	5.28	17.64
Lise ve lise dengi meslek - High school and equivalent vocational school	5.88	4.15	13.45	5.64	3.19	14.93
Yüksekokul, fakülte, yüksek lisans, doktora University, faculty, masters, doctorate	0.81	0.41	3.24	0.71	0.47	2.44

(1) Gıda ve gıda dışı harcamalar dikkate alınmıştır.
(2) Yeni nüfus projeksiyonlarına göre revize edilmiştir.

(1) Based on food and non-food expenditures.
(2) Figures were revised according to new population projections.

Veri için tablo 23.7'ye bakınız.
For data, see table 23.7.

	Sayfa Page	
Açıklama	**410**	Explanation
İşgücü Maliyeti		**Labour Cost**
24.1 Haftalık fiili çalışma süresi ve aylık ortalama işgücü maliyeti	**415**	24.1 Actual weekly working hours and monthly average labour cost
24.2 Aylık ortalama brüt kazanç ve bileşenleri	**416**	24.2 Monthly average gross earnings and components
24.3 Aylık ortalama işgücü maliyeti ve bileşenleri	**418**	24.3 Monthly average labour cost and components
24.4 Aylık ortalama sosyal güvenlik ödemeleri ve bileşenleri	**420**	24.4 Monthly average social security payments and components
Kazanç Yapısı		**Structure of Earnings**
24.5 Cinsiyet ve meslek ana grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006	**421**	24.5 Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and major occupational group, 2006
24.6 Cinsiyet ve eğitim durumuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006	**423**	24.6 Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and educational attainment, 2006
24.7 Cinsiyet ve yaş grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006	**424**	24.7 Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and age group, 2006
24.8 Cinsiyet ve idari sorumluluğu olup olmama durumuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006	**425**	24.8 Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and presence of managerial responsibility, 2006

İŞGÜCÜ MALİYETİ

İşgücü maliyeti araştırması ile, ülkemizde istihdam edilenlerin işverene toplam maliyetini ve bu maliyet unsurlarının toplam içindek payını belirlemek amaçlanmaktadır. Bu amaç ile işgücü maliyeti araştırmasının dört yıllık periyotlarla Avrupa Birliği ülkeleri ile eş anlı olarak uygulanması hedeflenmiştir. Yayımlanan tablolar homojenliğin sağlanması için çırak ve stajyerler kapsanmaksızın hazırlanmıştır.

2004 uygulamasında, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasının (EFİS 1.1.Rev.) C-K sektörleri kapsanmış, 2008 uygulamasında ise sektörel kapsam genişletilerek aynı sınıflamaya göre C-K sektörlerinin yanı sıra M, N ve O sektörleri de kapsama dahil edilmiştir. Araştırma, 10 ve daha fazla çalışana sahip işletmelere bağlı işyerlerinde uygulanmıştır.

2004 ve 2008 İşgücü Maliyeti Araştırmaları ile derlenen bilgi işyerindeki kayıtlara dayanmaktadır. Araştırmada kapsanan bilgiler işyerlerinde 2004 ve 2008 yıllarında ücret karşılığı çalışan kişilerin elde ettiği ücret ve kazanç ile işverenin ücretli çalıştırdığı kişiler adına katlandığı diğer maliyetlere ilişkindir.

Tanım ve Kavramlar

İşletme (girişim): Birinci derecede karar alma özerkliğini kullanarak mal ve hizmet üreten bir organizasyon biçimidir. İşletme bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir. İşletme ve işyeri arasındaki ilişki şu tanımla ifade edilebilir: Bir işletme, kendisine bağlı olan işyerlerinin birleşimine karşılık gelmektedir. İşletmeye bağlı işyerleri olmaması durumunda işyeri ile işletme aynı organizasyonel yapıyı ifade etmektedir.

İşyeri (yerel birim): Coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir birimdir. İşyeri; işletmenin büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerde yerleşik olan bölümüdür. İşyeri, bu yerde bir veya daha çok kişinin, tam süreli veya kısmi süreli olarak çalışması yolu ile işletmesi için ekonomik faaliyet yürütür. İşletme merkezinin bulunduğu yer ile yardımcı faaliyet yürüten birimler de işyeridir.

Ücretli çalışanlar: İş sahibi ve ortakları ile ücretsiz çalışan aile fertleri dışında işyerindeki sıfatı ne olursa olsun, emeği karşılığında maaş, ücret, yevmiye vb. adı altında para almak suretiyle çalışanları kapsar.

Fiili çalışma süresi: Temel ücrete konu olan normal çalışma süresi ne olursa olsun işyerinde fiilen çalışılan süredir. Ücret karşılığı olan ve olmayan fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma süreleri dahil, yıllık izin, resmi tatil gibi ücreti ödendiği halde çalışılmayan süreler hariçtir.

Aylık ücret: Brüt temel ücret ve maaş ödemeleri ile her ay yapılan ücret niteliğindeki diğer düzenli ödemeleri ve fazla çalışma ödemelerini kapsar. İşveren tarafından ücretli maaşlı çalışanlara referans yılında yapılan bu kapsamdaki ödemelerin aylık ortalamasıdır.

LABOUR COST

The purpose of the labour cost surveys is to give information on total labour cost of employment to the employer and shares of these cost items within total labour cost. Therefore, it is aimed to conduct labour cost surveys in four yearly intervals simultaneously with European Union countries. Publication tables correspond to the employees other than apprentices and stagier to ensure the homogeneity.

Labour Cost Survey 2004 was implemented covering the C-K sections of the European Union Economic Activity Classification (NACE Rev.1.1) and Labour Cost Survey 2008 was carried out by extending the economic activity coverage to the C-K and M-O sections of the same classification. The surveys were implemented in establishments of enterprises employing 10 and more employees.

Information gathered through Labour Cost Surveys 2004 and 2008 was based on the record of establishments. It pertained to wages and earnings and other cost of employees worked in the establishments within the coverage of the survey in 2004 and 2008 to the employer.

Definitions and Concepts

Enterprise: Enterprise is an organization producing commodity and rendering services by exploiting its first level of authority on decision making. Enterprise may have one or more activities. The relationship between an enterprise and an establishment may be defined as follows. An enterprise corresponds to the combination of local units. In case there is no establishment associated with an enterprise, the establishment and the enterprise refer to the same organizational structure.

Establishment (local unit): It is a unit which is discharged with the activities pertaining to goods and services or a part of these activities in a geographically defined location. It is a settled part of an enterprise such as bureau, store, buffet, factory, workshop, mine, construction yard, hotel, restaurant, cafe, school, hospital etc. An establishment carries out the economic activity in this place on behalf of the associated enterprise through employing one or more persons as full-time or part-time employees. The centre of an enterprise as well as each of the units which fulfills the auxiliary activities also represents one establishment.

Employees: Regardless of their title comprise all persons in the establishment, who work for pay in the form of wages, salaries etc. Owners, partners and unpaid family workers are excluded.

Actual working hours: Regardless of the contractual working hours pertaining to basic wage, corresponds to the hours actually worked in the establishment. Paid and unpaid overtime working hours are included and paid but not worked days like annual vocations or public holidays are excluded.

Monthly wage: Include the sum of basic gross wages, over time payments and other regular payments paid to employees. The monthly wage is the monthly average of these kind of payments made to employee by employer in the reference year.

Aylık kazanç: Brüt ücret ödemeleri ile düzensiz ödemeleri, ayni yardım ödemelerini ve ücretli çalışanların tasarruf sandıklarına yapılan ödemeleri kapsar. İşveren tarafından ücretli maaşlı çalışanlara referans yılında yapılan bu kapsamdaki ödemelerin aylık ortalamasıdır.

Monthly earnings: Include the sum of gross wage, irregular payments, in kind payments and payments made to employee's saving schemes. The monthly earnings is the monthly average of these kind of payments made to employee by employer in the reference year.

Düzensiz ödemeler: Düzenli periyotlarla olsa dahi her ay yapılmayan ikramiye, prim, sosyal yardım vb. ödemelerden oluşur. Aşağıdaki ödeme türlerini kapsar.

- Yılın belirli dönemlerinde ödenen ikramiyeler
- Düzensiz olarak ödenen kar payı, prim vb. ödemeler
- Tatil yardımı olarak yapılan ödemeler
- Yakacak yardımı gibi yılda bir ya da iki kez yapılan sosyal yardım ödemeleri
- Dini bayramlarda yapılan ödemeler
- Bu kapsamda yapılan diğer düzensiz ödemeler

Irregular payments: Include the total of payments made to employees like bonuses, premiums etc. which are not paid regularly every month. Include following payments.

- Bonuses paid in the determined periods during the year
- Irregular payments like profit shares, premiums etc.
- Vacation allowances
- Payments made once or twice a year like allowances for fuel
- Payments made in religious festivals
- Other irregular payments not defined above

Ayni yardım ödemeleri: İşverenin ücretli maaşlı çalışanlara ayni olarak (işyerinde verilen yemek, ulaşım için verilen toplu taşım kartı, kömür olarak verilen yakacak yardımı gibi) yaptığı ödemelerin işverene maloluş değeridir.

In kind payments: Include the total cost of in kind payments (cost of expenses such as lunch, transport etc.) which are provided to employees.

Tasarruf sandıklarına yapılan ödemeler: Ücretli çalışanlar tarafından kurulan tasarruf veya yardım sandıklarına işverenin katkısıdır.

Payments made to employee's saving schemes: The contribution of employer to the saving schemes of employees.

Aylık işgücü maliyeti: İşverenin ücretli çalışanlara yaptığı toplam ödemelere (kazanç) ek olarak sosyal güvenlik ödemeleri ve diğer işgücü maliyeti ödemelerini kapsar. İşveren tarafından ücretli çalışan istihdamına ilişkin olarak referans yılında katlanılan maliyetin aylık ortalamasıdır.

Monthly labour cost: Include the total payments made to employees by employer (earnings), social security payments and other labour cost expenses. Monthly labour cost is the monthly average of total employment costs of employer in the reference year.

Sosyal güvenlik ödemeleri: Sosyal güvenlik kurumlarına yapılan zorunlu ve gönüllü ödemelerin işveren payı, kıdem ve ihbar tazminatı ödemeleri ile geçici iş göremezlik döneminde yapılan ödemeler gibi diğer sosyal güvenlik ödemelerini kapsar. İşveren tarafından referans yılında yapılan bu kapsamdaki ödemelerin aylık ortalamasıdır. Zorunlu sosyal güvenlik ödemesi işveren payı, varsa Hazine tarafından karşılanan tutar hariç tutularak hesaplanır.

Social security payments: Include the employer's part of statutory and voluntary social security payments made to social security institutions, severance and termination payments and other social security payments like guaranteed remuneration in the event of short term working. Social security payments are the monthly average of these kinds of contributions of employer in the reference year.

Zorunlu sosyal güvenlik ödemeleri: İşverenin Sosyal Güvenlik Kurumu'na yaptığı SGK, SGDP ve işsizlik sigortası ödemeleri işveren payıdır.

Statutory social security payments: Contributions paid to Social Security Institution payable by employer and made compulsory by law. The amount of such contributions is net of any subsidies.

Gönüllü sosyal güvenlik ödemeleri: İşverenin toplu iş sözleşmesi ile belirlenmiş veya gönüllü olarak özel sigorta kurumlarının sağlık ve/veya emeklilik fonlarına yaptığı ödemelerdir.

Voluntary social security payments: Contributions paid by the employer to social security schemes (retirement or health care) in accordance with collective agreements or on voluntary basis.

Kıdem ve ihbar tazminatı ödemeleri: İşverenin işten ayrılanlar, çıkartılanlar ve emekli olanlar için yaptığı ödemelerdir. Geçersiz fesih tazminatı ödemeleri dahildir.

Severance and termination payments: Payments made by employer to the employees leaving the enterprise.

Diğer sosyal güvenlik ödemeleri: Ücretli çalışanın hastalık vb. nedenlerle geçici iş göremezlik döneminde (SGK'nın yaptığı ödeme dışında) işverenin yaptığı ödemeler ve ücretli çalışanlara işveren tarafından yapılan evlenme, doğum, ölüm yardımları ile çocuklarının eğitim masraflarına yapılan ödemelerdir.

Other social security payments: Other social security contributions of employer like study grants for employees and their families, marriage, birth and death contributions, guaranteed remunerations in the event of short time working etc.

Diğer işgücü maliyeti ödemeleri: Mesleki eğitim maliyetleri, işe alma maliyetleri, gazete ilanları, aracı kurumlara ödenen ücretler, iş elbisesi maliyetleri gibi ödemeler ve istihdama ilişkin cezai ödemeler toplamından istihdama konu olan sübvansiyonlar düşülerek hesaplanır.

Other labour cost payments: Cover other labour cost expenses like vocational training cost, recruitment cost, cost of working clothes provided by the employer etc. This amount includes taxes paid by the employer on employment and exclude subsidies received by the employer.

Sınıflamalar

Ekonomik faaliyet: Tüm ekonomik faaliyetler, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasına (EFİS Rev.1.1) göre kodlanmaktadır. Araştırmada kapsanan sektörler aşağıda verilmiştir.

C: Madencilik ve taşocakçılığı
D: İmalat sanayii
E: Elektrik, gaz ve su
F: İnşaat ve bayındırlık işleri
G: Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı
H: Oteller ve lokantalar
I: Ulaştırma, haberleşme ve depolama
J: Mali aracı kuruluşların faaliyetleri
K: Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri
M: Eğitim
N: Sağlık işleri ve sosyal hizmetler
O: Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri

KAZANÇ YAPISI ARAŞTIRMASI 2006

Ücret ve kazancın ülkedeki yapısal durumunu ortaya çıkarmaya yönelik çalışmaların özelliği ücretli çalışanın, yaş, cinsiyet, meslek, kıdem, eğitim düzeyi vb. özellikleri ayrımında veri sağlamalarıdır. Bu anlamda TÜİK tarafından gerçekleştirilen ilk araştırma "1994 İstihdam ve Ücret Yapısı Anketi" olmuş, ancak sektörel kapsamı sınırlı olan bu çalışma günümüze kadar yinelenememiştir. Bu konudaki veri ihtiyacı ve Avrupa Birliği uyum çalışmaları gözönünde bulundurularak ücret ve kazanç istatistikleri konusunda yapısal bir çalışmanın 2006 yılından itibaren düzenli olarak ve sektörel kapsamın genişletilerek uygulanmasına karar verilmiştir.

2006 Kazanç Yapısı Araştırması ile cinsiyet, yaş, kıdem yılı, meslek, eğitim durumu gibi ücretli çalışanın özellikleri ayrımının yanı sıra, ekonomik faaliyet ve coğrafi bölge gibi işyeri özellikleri ayrımında da bilgi sunulması amaçlanmıştır. 2006 Kazanç Yapısı Araştırması'nda, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasının (EFİS Rev.1.1) C-K ve M-O sektörleri kapsanmıştır. Araştırma, 10 ve daha fazla çalışana sahip işletmelere bağlı işyerlerinde uygulanmıştır.

Yayın tabloları, homojenliğin sağlanması için, ücretli çalışanların %99.3'ünü oluşturan tam süreli çalışanlar dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Tanım ve Kavramlar

İşletme (girişim): Birinci derecede karar alma özerkliğini kullanarak mal ve hizmet üreten bir organizasyon biçimidir. İşletme bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir. İşletme ve işyeri arasındaki ilişki şu tanımla ifade edilebilir: Bir işletme, kendisine bağlı olan işyerlerinin birleşimine karşılık gelmektedir. İşletmeye bağlı işyerleri olmaması durumunda işyeri ile işletme aynı organizasyonel yapıyı ifade etmektedir.

Classifications

Economic activity: All economic activities are coded according to the International Standards of Economic Activities in the European Union (NACE Rev.1.1). The sections covered in the survey are placed are given below.

C: Mining and quarrying
D: Manufacturing
E: Electricity, gas and water supply
F: Construction
G: Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personnel and household goods
H: Hotels and restaurants
I: Transportation, communication and storage
J: Financial intermediation
K: Real estate, renting and business activities
M: Education
N: Health and social work
O: Other community, social and personal service activities

2006 STRUCTURE OF EARNINGS SURVEY

The distinctive feature of the surveys aiming to present the structure of wages and earnings in a country is to provide information by characteristics of employee like age, sex, occupation, years of seniority, educational attainment etc. The first survey carried out by TurkStat in this context was "Employment and Wage Structure Survey 1994" whose sectoral coverage was limited and could not be repeated until today. The data need on this subject and the harmonization need with the European Union were taken into account and it was decided to implement a four yearly structural survey with a widened sectoral coverage starting from the year 2006.

It is aimed to produce estimations by characteristics of employees such as sex, age, seniority, occupation, educational attainment as well as by establishment characteristics such as economic activity and geographical region through Structure of Earnings Survey 2006. The survey was conducted in the C-K and M-O sections of the European Union Economic Activity Classification (NACE Rev.1.1). The survey was implemented in establishments of enterprises employing 10 and more employees.

The publication tables correspond to the full time employees comprising 99.3% of all employees to ensure the homogeneity.

Definitions and Concepts

Enterprise: Enterprise is an organization producing commodity and rendering services by exploiting its first level of authority on decision making. Enterprise may have one or more activities. The relationship between an enterprise and an establishment may be defined as follows. An enterprise corresponds to the combination of local units. In case there is no establishment associated with an enterprise, the establishment and the enterprise refer to the same organizational structure.

İşyeri (yerel birim): Coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir birimdir. İşyeri; işletmenin büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerde yerleşik olan bölümüdür. İşyeri, bu yerde bir veya daha çok kişinin, tam süreli veya kısmi süreli olarak çalışması yolu ile işletmesi için ekonomik faaliyet yürütür. İşletme merkezinin bulunduğu yer ile yardımcı faaliyet yürüten birimler de işyeridir.

Establishment (local unit): It is a unit which is discharged with the activities pertaining to goods and services or a part of these activities in a geographically defined location. It is a settled part of an enterprise such as bureau, store, buffet, factory, workshop, mine, construction yard, hotel, restaurant, cafe, school, hospital etc. An establishment carries out the economic activity in this place on behalf of the associated enterprise through employing one or more persons as full-time or part-time employees. The centre of an enterprise as well as each of the units which fulfills the auxiliary activities also represents one establishment.

Ücretli çalışanlar: İş sahibi ve ortakları ile ücretsiz çalışan aile fertleri dışında işyerindeki sıfatı ne olursa olsun, emeği karşılığında maaş, ücret, yevmiye vb. adı altında para almak suretiyle çalışanları kapsar.

Employees: Regardless of their title comprise all persons in the establishment, who work for pay in the form of wages, salaries etc. Owners, partners and unpaid family workers are excluded.

Aylık ücret: İşveren tarafından ücretli maaşlı çalışanlara 2006 Kasım ayında yapılan; temel ücret ödemeleri, fazla çalışma ödemeleri, vardiyalı çalışma/gece çalışması için yapılan ödemeler ve ücret niteliğindeki diğer düzenli ödemelerin toplamıdır.

Monthly wage: Include the sum of monthly basic wages, over time payments, payments for shift work/night work and other regular payments paid to employees in November 2006 by employers.

Aylık ücreti ödenen süre: 2006 Kasım ayı temel ücretine konu olan normal çalışma süresi ile ücret karşılığı yapılan fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma sürelerinin toplamıdır.

Monthly paid hours: Include the sum of contractual working hours pertaining to basic wage and over time hours worked in November 2006.

Saatlik ücret: 2006 Kasım ayı ücretinin, aylık ücreti ödenen süreye bölümüdür.

Hourly wage: Division of monthly wage by monthly paid hours in November 2006.

Kazanç: İşveren tarafından 2006 yılında ücretli çalışana yapılan; temel ücret ödemeleri, düzenli ödemeler, düzensiz ödemeler ve ayni yardım ödemelerinin toplamıdır.

Earnings: Include the sum of basic wages, regular payments, irregular payments and in kind payments paid to employees in the year 2006 by employers.

Temel ücret ödemeleri: İşveren tarafından ücretli maaşlı çalışanlara, 2006 yılında, çalışılan süreler için ve çalışılmayan süreler için, hizmeti karşılığında ödenen ücretler toplamıdır. İkramiye, prim, sosyal yardım, fazla çalışma gibi ödemelerin dışında kalan, sadece brüt ücret olarak üzerinde anlaşılan ve hesaplanan bedeli kapsar.

Basic wage payments: Include agreed upon and calculated gross wages paid to employees in the year 2006 by employers for days worked and not worked, excluding bonuses, premiums, social contributions, over time payments etc.

Düzenli ödemeler: İşveren tarafından ücretli maaşlı çalışanlara, 2006 yılında nakdi olarak her ay düzenli olarak yapılan ikramiye, prim, nakdi sosyal yardım (aile ve çocuk yardımı, konut ve kira yardımı gibi düzenli sosyal yardımlar) vb. adı altındaki ödemelerin toplamıdır. Vardiyalı çalışma/gece çalışması için yapılan özel ödemeler ve fazla çalışma için yapılan ödemeler dahildir.

Regular payments: Include monthly payments made in the year 2006 regularly consisting of bonuses, premiums, social contributions (regular contributions like family and child allowances, rent allowance etc). Includes payments for shift/night work and over time work.

Düzensiz ödemeler: İşveren tarafından ücretli çalışanlara, düzenli aralıklarla olsa dahi her ay yapılmayan, ikramiye, prim, sosyal yardım vb. ödemelerin 2006 yılında yapılan toplam miktarıdır. 2006 yılında yapılan aşağıdaki ödeme türlerini kapsar.

- Yılın belirli dönemlerinde ödenen ikramiyeler
- Düzensiz olarak ödenen kar payı, prim vb. ödemeler
- Tatil yardımı olarak yapılan ödemeler
- Yakacak yardımı gibi yılda bir ya da iki kez yapılan sosyal yardım ödemeleri
- Evlenme, doğum ve ölüm yardımı olarak yapılan ödemeler
- Dini bayramlarda yapılan ödemeler
- Bu kapsamda yapılan diğer düzensiz ödemeler

Irregular payments: Include the total of payments made to employees in the year 2006, like bonuses, premiums and social contributions etc. which are not paid regularly every month. Include following payments made in 2006.

- Bonuses paid in the determined periods during the year
- Irregular payments like profit shares, premiums etc.
- Vacation allowances
- Payments made once or twice a year like allowances for fuel
- Marriage, death, birth allowances
- Payments made in religious festivals
- Other irregular payments not defined above

Ayni ödemeler: İşverenin ücretli maaşlı çalışanlara 2006 yılında ayni olarak (işyerinde verilen yemek, ulaşım için verilen toplu taşım kartı, kömür olarak verilen yakacak yardımı vb. için) yaptığı ödemelerin işverene mal oluş değerleri toplamıdır.

In kind payments: Include the total cost of in kind payments (cost of expenses such as lunch, transport etc.) which are provided to employees in the year 2006.

Sınıflamalar

Meslek: Meslekler, Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasına (USMS, 88) göre kodlanmaktadır. USMS, 88'e göre meslek ana grupları aşağıdaki gibidir.

1. Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler
2. Profesyonel meslek mensupları
3. Yardımcı profesyonel meslek mensupları
4. Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar
5. Hizmet ve satış elemanları
6. Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları
7. Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar
8. Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları
9. Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

Classifications

Occupation: Occupations are coded according to International Standard Classification of Occupations (ISCO 88). Major occupational groups are as follows according to ISCO 88.

1. Legislators, senior officials and managers
2. Professionals
3. Technicians and associate professionals
4. Clerks
5. Service workers and shop and market sales workers
6. Skilled agricultural and fishery workers
7. Craft and related trade workers
8. Plant and machine operators and assemblers
9. Elementary occupations

24.1 Haftalık fiili çalışma süresi ve aylık ortalama işgücü maliyeti
Actual weekly working hours and monthly average labour cost

Ekonomik faaliyet (EFİS Rev.1.1) Economic activity (NACE Rev.1.1)	**Ücretli çalışanların oranı** The distribution of employees (%)	**Haftalık fiili çalışma süresi** Actual weekly working hours **(saat -** hours)	**Aylık ortalama brüt ücret** Monthly average gross wage	**Aylık ortalama brüt kazanç** Monthly average gross earnings **(YTL** - TRY)	**Aylık ortalama işgücü maliyeti** Monthly average labour cost
			2004		
Toplam - Total	100.0	42.1	964	1 145	1 388
C Madencilik ve taşocakcılığı - Mining and quarrying	2.4	42.0	984	1 201	1 585
D İmalat - Manufacturing	47.2	42.9	782	925	1 129
E Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas and water supply	3.7	42.2	1 514	1 710	2 116
F İnşaat - Construction	5.9	43.0	686	747	920
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	15.0	43.2	826	948	1 146
H Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	3.6	43.7	630	696	849
I Ulaştırma, depolama ve haberleşme Transport, storage and communication	9.3	41.3	1 278	1 487	1 762
J Mali aracı kuruluşların faaliyetleri Financial intermediation	8.7	36.0	1 949	2 548	3 031
K Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri Real estate, renting and business activities	4.2	40.9	936	1 059	1 277
M Eğitim - Education	-	-	-	-	-
N Sağlık işleri ve sosyal hizmetler Health and social work	-	-	-	-	-
O Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri Other community, social and personal service activities	-	-	-	-	-
			2008		
Toplam - Total	100.0	42.3	1 383	1 498	1 833
C Madencilik ve taşocakcılığı - Mining and quarrying	1.6	41.4	1 466	1 703	2 222
D İmalat - Manufacturing	40.9	42.7	1 154	1 269	1 576
E Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas and water supply	1.1	40.0	2 506	2 881	3 593
F İnşaat - Construction	6.4	43.9	844	859	1 055
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	13.0	43.0	1 316	1 424	1 725
H Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	4.6	44.6	981	1 023	1 254
I Ulaştırma, depolama ve haberleşme Transport, storage and communication	7.0	41.4	1 857	2 046	2 558
J Mali aracı kuruluşların faaliyetleri Financial intermediation	4.2	38.0	3 156	3 576	4 264
K Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri Real estate, renting and business activities	9.5	42.6	1 264	1 322	1 597
M Eğitim - Education	4.0	39.0	1 630	1 673	1 993
N Sağlık işleri ve sosyal hizmetler Health and social work	5.5	41.2	1 919	1 960	2 288
O Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri Other community, social and personal service activities	2.2	41.3	1 669	1 804	2 214

Not. 2004 uygulamasında M, N ve O sektörleri kapsanmadığından 2004 ve 2008 yılı toplam değerleri karşılaştırılabilir değildir.

Not. Total figures of 2004 and 2008 are not comparable since M, N and O activities are not covered in 2004 application.

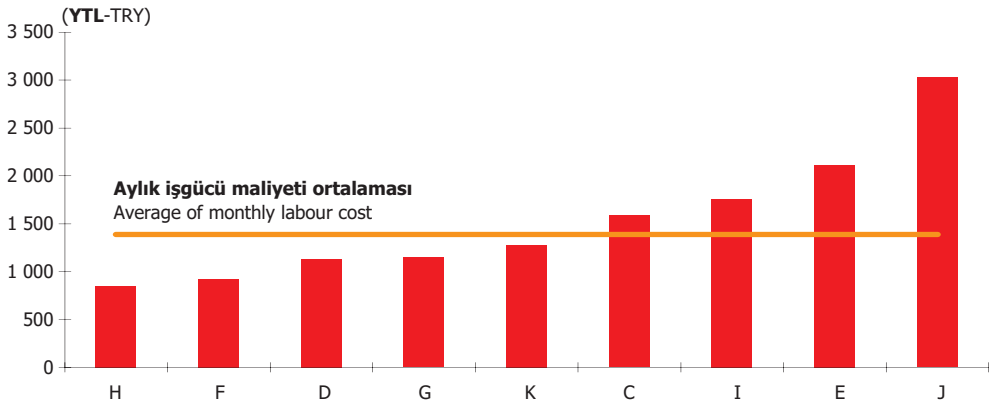
24.2 Aylık ortalama brüt kazanç ve bileşenleri
Monthly average gross earnings and components

Ekonomik faaliyet (EFİS Rev.1.1) Economic activity (NACE Rev.1.1)	Aylık ortalama brüt kazanç Monthly average gross earnings (YTL - TRY)	Kazanç bileşenleri - Components of earnings: Brüt ücret Gross wage	Düzensiz ödemeler Irregular payments	Ayni yardım ödemeleri In kind payments	Tasarruf sandıklarına yapılan ödemeler Savings schemes payments
		(%)			
		2004			
Toplam - Total	1 145	84.2	10.5	5.1	0.2
C Madencilik ve taşocakcılığı - Mining and quarrying	1 201	81.9	13.4	4.6	0.1
D İmalat - Manufacturing	925	84.5	8.3	7.1	0.1
E Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas and water supply	1 710	88.5	9.6	1.8	0.1
F İnşaat - Construction	747	91.9	2.9	5.1	0.1
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	948	87.1	6.5	6.2	0.2
H Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	696	90.6	2.9	6.5	0.0
I Ulaştırma, depolama ve haberleşme Transport, storage and communication	1 487	86.0	9.9	3.5	0.6
J Mali aracı kuruluşların faaliyetleri Financial intermediation	2 548	76.5	20.6	2.5	0.4
K Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri Real estate, renting and business activities	1 059	88.4	6.6	4.9	0.0
M Eğitim - Education	-	-	-	-	-
N Sağlık işleri ve sosyal hizmetler Health and social work	-	-	-	-	-
O Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri Other community, social and personal service activities	-	-	-	-	-
		2008			
Toplam - Total	1 498	92.3	5.5	1.9	0.3
C Madencilik ve taşocakcılığı - Mining and quarrying	1 703	86.1	11.7	1.9	0.4
D İmalat - Manufacturing	1 269	91.0	5.8	2.8	0.4
E Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas and water supply	2 881	87.0	11.1	1.8	0.2
F İnşaat - Construction	859	98.2	0.7	1.0	0.1
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	1 424	92.4	5.6	1.7	0.3
H Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	1 023	96.0	2.3	1.4	0.3
I Ulaştırma, depolama ve haberleşme Transport, storage and communication	2 046	90.8	7.6	1.5	0.1
J Mali aracı kuruluşların faaliyetleri Financial intermediation	3 576	88.2	9.1	1.8	0.8
K Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri Real estate, renting and business activities	1 322	95.6	2.8	1.5	0.0
M Eğitim - Education	1 673	97.4	1.6	0.8	0.1
N Sağlık işleri ve sosyal hizmetler Health and social work	1 960	97.9	1.3	0.8	0.0
O Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri Other community, social and personal service activities	1 804	92.5	6.6	0.7	0.1

Not. 2004 uygulamasında M, N ve O sektörleri kapsanmadığından 2004 ve 2008 yılı toplam değerleri karşılaştırılabilir değildir.

Not. Total figures of 2004 and 2008 are not comparable since M, N and O activities are not covered in 2004 application.

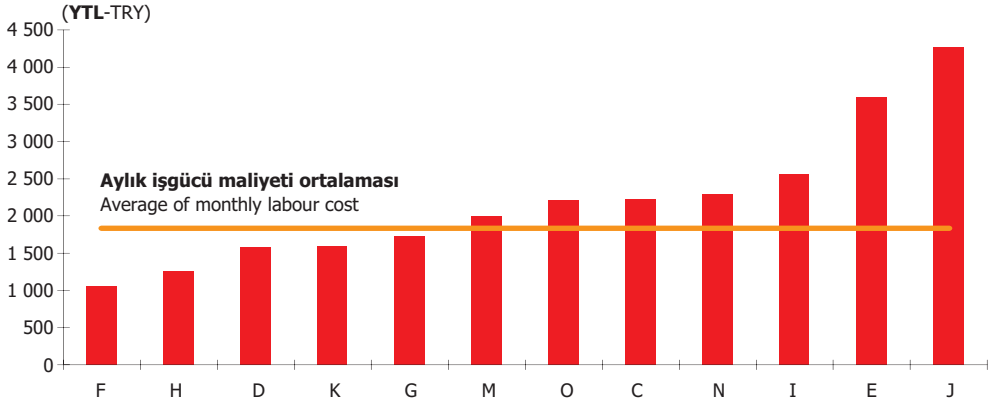
Ekonomik faaliyete göre aylık ortalama işgücü maliyeti
Monthly average labour cost by economic activity
2004

EFİS Rev.1.1 - NACE Rev.1.1

Veri için tablo 24.1'e bakınız.
For data, see table 24.1.

Ekonomik faaliyete göre aylık ortalama işgücü maliyeti
Monthly average labour cost by economic activity
2008

EFİS Rev.1.1 - NACE Rev.1.1

Veri için tablo 24.1'e bakınız.
For data, see table 24.1.

24.3 Aylık ortalama işgücü maliyeti ve bileşenleri
Monthly average labour cost and components

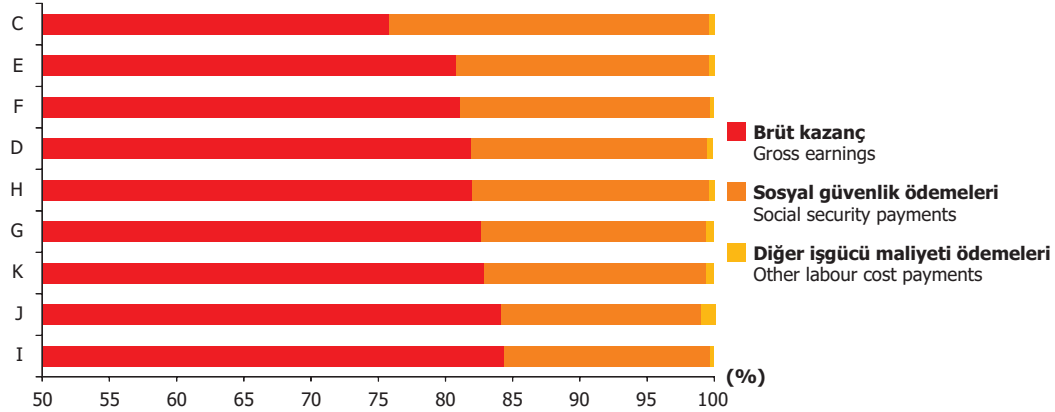
Ekonomik faaliyet (EFİS Rev.1.1) Economic activity (NACE Rev.1.1)	Aylık ortalama işgücü maliyeti Monthly average labour cost (YTL-TRY)	İşgücü maliyeti bileşenleri - Components of labour cost: Brüt kazanç Gross earnings	Sosyal güvenlik ödemeleri Social security payments	Diğer işgücü maliyeti ödemeleri Other labour cost payments
			(%)	
		2004		
Toplam - Total	1 388	82.5	16.9	0.6
C Madencilik ve taşocakcılığı - Mining and quarrying	1 585	75.8	23.8	0.4
D İmalat - Manufacturing	1 129	81.9	17.6	0.4
E Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas and water supply	2 116	80.8	18.8	0.4
F İnşaat - Construction	920	81.1	18.6	0.3
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	1 146	82.7	16.7	0.6
H Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	849	82.0	17.6	0.4
I Ulaştırma, depolama ve haberleşme Transport, storage and communication	1 762	84.4	15.3	0.3
J Mali aracı kuruluşların faaliyetleri Financial intermediation	3 031	84.1	14.9	1.1
K Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri Real estate, renting and business activities	1 277	82.9	16.5	0.6
M Eğitim - Education	-	-	-	-
N Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	-	-	-	-
O Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri Other community, social and personal service activities	-	-	-	-
		2008		
Toplam - Total	1 833	81.7	17.6	0.6
C Madencilik ve taşocakcılığı - Mining and quarrying	2 222	76.7	23.1	0.3
D İmalat - Manufacturing	1 576	80.5	18.9	0.6
E Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas and water supply	3 593	80.2	19.3	0.5
F İnşaat - Construction	1 055	81.4	18.2	0.4
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	1 725	82.5	16.9	0.6
H Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	1 254	81.5	18.0	0.5
I Ulaştırma, depolama ve haberleşme Transport, storage and communication	2 558	80.0	19.2	0.8
J Mali aracı kuruluşların faaliyetleri Financial intermediation	4 264	83.9	14.6	1.5
K Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri Real estate, renting and business activities	1 597	82.7	16.7	0.5
M Eğitim - Education	1 993	84.0	15.4	0.6
N Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	2 288	85.6	14.2	0.1
O Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri Other community, social and personal service activities	2 214	81.5	18.1	0.4

Not. 2004 uygulamasında M, N ve O sektörleri kapsanmadığından 2004 ve 2008 yılı toplam değerleri karşılaştırılabilir değildir.

Not. Total figures of 2004 and 2008 are not comparable since M, N and O activities are not covered in 2004 application.

Ekonomik faaliyete göre işgücü maliyeti bileşenleri
Components of labour cost by economic activity
2004

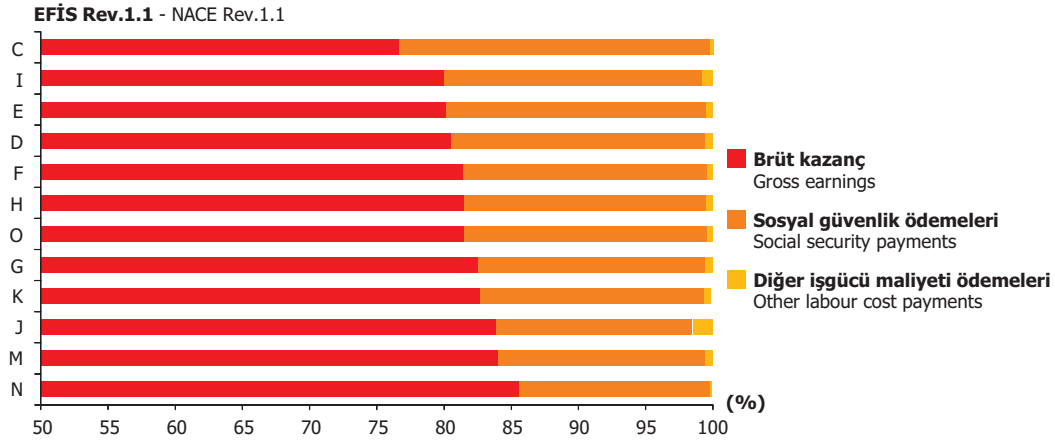
EFİS Rev.1.1 - NACE Rev.1.1

Veri için tablo 24.3'e bakınız.
For data, see table 24.3.

Ekonomik faaliyete göre işgücü maliyeti bileşenleri
Components of labour cost by economic activity
2008

EFİS Rev.1.1 - NACE Rev.1.1

Veri için tablo 24.3'e bakınız.
For data, see table 24.3.

24.4 Aylık ortalama sosyal güvenlik ödemeleri ve bileşenleri
Monthly average social security payments and components

Ekonomik faaliyet (EFİS Rev.1.1) Economic activity (NACE Rev.1.1)	Aylık ortalama sosyal güvenlik ödemeleri Monthly average social security payments (YTL - TRY)	Sosyal güvenlik ödemeleri bileşenleri Components of social security payments (%)			
		Zorunlu ödemeler Statutory payments	Gönüllü ödemeler Voluntary payments	Kıdem ve ihbar tazm. ödemeleri Severance and termination payments	Diğer sosyal güv. ödemeleri Other social security payments
		2004			
Toplam - Total	235	82.2	1.7	15.3	0.9
C Madencilik ve taşocakcılığı - Mining and quarrying	378	58.9	0.4	38.6	2.1
D İmalat - Manufacturing	199	82.4	0.9	15.6	1.1
E Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas and water supply	397	75.6	0.8	22.6	1.0
F İnşaat - Construction	171	84.9	0.2	14.5	0.4
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	191	86.3	1.9	10.9	1.0
H Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	149	88.4	0.5	10.3	0.8
I Ulaştırma, depolama ve haberleşme Transport, storage and communication	270	82.9	0.6	15.9	0.5
J Mali aracı kuruluşların faaliyetleri Financial intermediation	450	83.0	5.3	11.3	0.3
K Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri Real estate, renting and business activities	210	87.8	1.6	10.2	0.4
M Eğitim - Education	-	-	-	-	-
N Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social	-	-	-	-	-
O Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri Other community, social and personal service activities	-	-	-	-	-
		2008			
Toplam - Total	323	80.5	1.8	16.9	0.8
C Madencilik ve taşocakcılığı - Mining and quarrying	513	64.8	0.4	34.0	0.7
D İmalat - Manufacturing	297	77.5	1.4	20.1	1.0
E Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı Electricity, gas and water supply	695	71.2	1.3	26.2	1.3
F İnşaat - Construction	192	88.9	2.2	8.9	0.1
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	292	82.5	2.9	14.1	0.4
H Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	226	86.4	0.4	12.8	0.3
I Ulaştırma, depolama ve haberleşme Transport, storage and communication	491	68.9	1.1	29.1	0.9
J Mali aracı kuruluşların faaliyetleri Financial intermediation	624	85.6	6.9	6.4	1.1
K Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri Real estate, renting and business activities	268	88.6	1.0	9.9	0.5
M Eğitim - Education	307	91.4	1.3	5.7	1.6
N Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social	326	95.1	0.1	4.7	0.2
O Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri Other community, social and personal service activities	401	77.9	0.5	20.8	0.8

Not. 2004 uygulamasında M, N ve O sektörleri kapsanmadığından 2004 ve 2008 yılı toplam değerleri karşılaştırılabilir değildir.

Not. Total figures of 2004 and 2008 are not comparable since M, N and O activities are not covered in 2004 application.

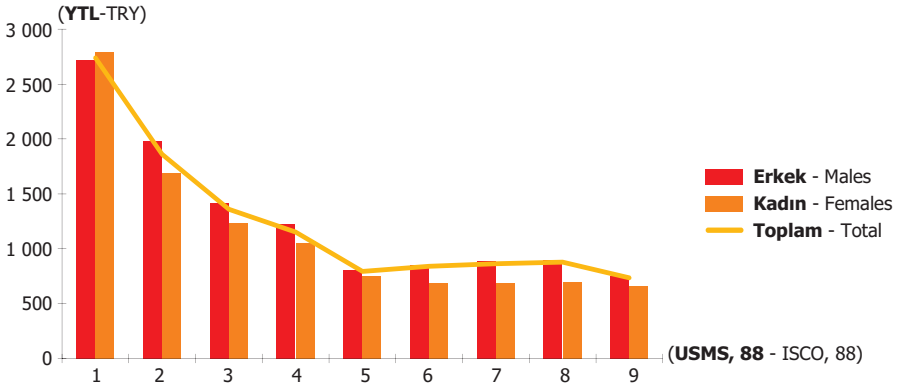
24.5 Cinsiyet ve meslek ana grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006
Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and major occupational group, 2006

Meslek ana grubu (USMS, 88) Major occupational group (ISCO, 88)	**Ücretli çalışanların oranı** The distribution of employees (%)	**Aylık ücreti ödenen süre** Monthly paid hours **(saat** - hours)	**Saatlik ortalama brüt ücret** Hourly average gross wage	**Aylık ortalama brüt ücret** Monthly average gross wage **(YTL -** TRY)	**Yıllık ortalama brüt kazanç** Annual average gross earnings
			Toplam - Total		
Toplam - Total	100.0	199.7	5.5	1 103	14 252
1 Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior officials and managers	4.8	195.2	14.0	2 738	35 914
2 Profesyonel meslek mensupları - Professionals	6.9	194.1	9.6	1 860	23 605
3 Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	15.6	198.4	6.9	1 359	17 885
4 Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar Clerks	10.3	196.7	5.9	1 153	14 897
5 Hizmet ve satış elemanları Service workers and shop and market sales workers	9.4	199.5	4.0	793	10 074
6 Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ür. çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	0.3	204.6	4.1	840	11 181
7 Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trade workers	21.9	201.6	4.3	863	11 095
8 Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları Plant and machine operators and assemblers	15.0	203.8	4.3	877	11 359
9 Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar Elementary occupations	15.9	199.9	3.7	734	9 294
			Erkek - Males		
Toplam - Total	100.0	200.3	5.5	1 107	14 316
1 Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior officials and managers	4.8	195.7	13.9	2 723	35 728
2 Profesyonel meslek mensupları - Professionals	5.3	194.6	10.2	1 982	25 165
3 Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	14.1	199.3	7.1	1 414	18 633
4 Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar Clerks	7.6	198.1	6.2	1 226	15 826
5 Hizmet ve satış elemanları Service workers and shop and market sales workers	9.6	199.7	4.0	804	10 243
6 Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ür. çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	0.4	204.7	4.2	851	11 300
7 Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trade workers	24.2	201.5	4.4	893	11 523
8 Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları Plant and machine operators and assemblers	17.2	204.0	4.4	901	11 675
9 Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar Elementary occupations	16.7	199.9	3.8	751	9 544

24.5 Cinsiyet ve meslek ana grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006 (devam)
Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and major occupational group, 2006 (continued)

Meslek ana grubu (USMS, 88) Major occupational group (ISCO, 88)	**Ücretli çalışanların oranı** The distribution of employees (%)	**Aylık ücreti ödenen süre** Monthly paid hours (**saat** - hours)	**Saatlik ortalama brüt ücret** Hourly average gross wage	**Aylık ortalama brüt ücret** Monthly average gross wage	**Yıllık ortalama brüt kazanç** Annual average gross earnings
				(**YTL** - TRY)	
			Kadın - Females		
Toplam - Total	100.0	197.5	5.5	1 091	14 036
1 Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior officials and managers	4.6	193.4	14.4	2 790	36 564
2 Profesyonel meslek mensupları - Professionals	12.3	193.3	8.7	1 685	21 355
3 Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	20.4	196.2	6.3	1 233	16 158
4 Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar Clerks	19.1	194.7	5.4	1 056	13 658
5 Hizmet ve satış elemanları Service workers and shop and market sales workers	8.4	199.0	3.8	750	9 423
6 Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ür. çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	0.1	203.3	3.4	691	9 554
7 Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trade workers	14.4	202.1	3.4	692	8 695
8 Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları Plant and machine operators and assemblers	7.8	202.0	3.4	693	9 023
9 Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar Elementary occupations	12.9	199.9	3.3	656	8 209

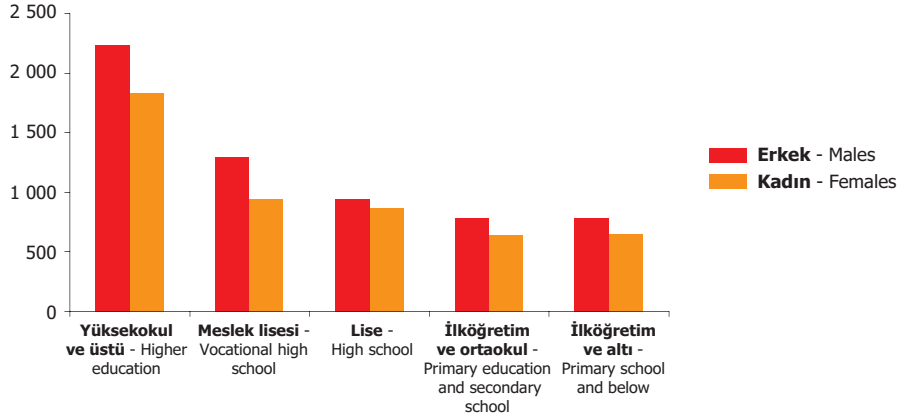
Cinsiyet ve meslek ana grubuna göre aylık ortalama brüt ücret
Monthly average gross wage by sex and major occupational group
2006

24.6 Cinsiyet ve eğitim durumuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006
Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and educational attainment, 2006

Eğitim durumu (USES, 1997) Educational attainment (ISCED, 1997)	**Ücretli çalışanların oranı** The distribution of employees (%)	**Aylık ücreti ödenen süre** Monthly paid hours (**saat** - hours)	**Saatlik ortalama brüt ücret** Hourly average gross wage	**Aylık ortalama brüt ücret** Monthly average gross wage (**YTL -** TRY)	**Yıllık ortalama brüt kazanç** Annual average gross earnings
			Toplam - Total		
Toplam - Total	100.0	199.7	5.5	1 103	14 252
İlkokul ve altı - Primary school and below	30.9	200.5	3.8	764	9 676
İlköğretim ve ortaokul Primary education and secondary school	16.4	200.7	3.8	760	9 640
Lise - High school	22.4	199.6	4.6	922	11 802
Meslek lisesi - Vocational high school	11.3	204.1	6.0	1 233	16 334
Yüksekokul ve üstü - Higher education	19.0	194.8	10.7	2 088	27 310
			Erkek - Males		
Toplam - Total	100.0	200.3	5.5	1 107	14 316
İlkokul ve altı - Primary school and below	34.0	200.5	3.9	784	9 952
İlköğretim ve ortaokul Primary education and secondary school	17.3	200.8	3.9	788	9 999
Lise - High school	21.0	200.3	4.7	943	12 042
Meslek lisesi - Vocational high school	12.0	205.2	6.3	1 298	17 312
Yüksekokul ve üstü - Higher education	15.7	195.6	11.4	2 231	29 258
			Kadın - Females		
Toplam - Total	100.0	197.5	5.5	1 091	14 036
İlkokul ve altı - Primary school and below	20.6	200.5	3.2	650	8 159
İlköğretim ve ortaokul Primary education and secondary school	13.2	200.1	3.2	640	8 064
Lise - High school	27.2	197.9	4.4	870	11 182
Meslek lisesi - Vocational high school	9.0	199.0	4.7	944	11 990
Yüksekokul ve üstü - Higher education	30.0	193.3	9.5	1 837	23 899

Cinsiyet ve eğitim durumuna göre aylık ortalama brüt ücret
Monthly average gross wage by sex and educational attainment
2006

24.7 Cinsiyet ve yaş grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006
Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and age group, 2006

Yaş grubu Age group	**Ücretli çalışanların oranı** The distribution of employees (%)	**Aylık ücreti ödenen süre** Monthly paid hours (**saat** - hours)	**Saatlik ortalama brüt ücret** Hourly average gross wage	**Aylık ortalama brüt ücret** Monthly average gross wage (**YTL** - TRY)	**Yıllık ortalama brüt kazanç** Annual average gross earnings
			Toplam - Total		
Toplam - Total	100.0	199.7	5.5	1 103	14 252
<16	0.0	193.1	2.6	511	6 442
16-19	3.3	199.0	3.0	598	7 458
20-24	13.1	199.7	3.6	718	9 053
25-29	24.4	200.1	4.6	912	11 662
30-34	20.7	199.9	5.8	1 153	14 925
35-39	15.6	200.0	6.3	1 256	16 349
40-49	18.7	199.3	7.0	1 390	18 204
50-59	3.8	196.5	8.6	1 698	21 830
60+	0.4	195.3	10.7	2 097	26 657
			Erkek - Males		
Toplam - Total	77.0	200.3	5.5	1 107	14 316
<16	0.0	(1)	(1)	(1)	(1)
16-19	2.1	198.6	3.0	594	7 414
20-24	8.2	200.2	3.6	711	8 966
25-29	18.4	201.0	4.4	883	11 293
30-34	16.5	200.8	5.5	1 097	14 185
35-39	12.6	200.7	6.1	1 233	16 071
40-49	15.6	199.9	7.0	1 404	18 410
50-59	3.2	196.8	8.8	1 726	22 188
60+	0.4	195.0	10.8	2 105	26 885
			Kadın - Females		
Toplam - Total	23.0	197.5	5.5	1 091	14 036
<16	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)
16-19	1.2	199.7	3.0	604	7 534
20-24	4.9	199.0	3.7	729	9 197
25-29	6.1	197.3	5.1	997	12 775
30-34	4.2	196.4	7.0	1 372	17 810
35-39	3.0	197.3	6.8	1 351	17 530
40-49	3.1	196.5	6.7	1 322	17 155
50-59	0.5	195.0	7.9	1 533	19 673
60+	0.0	198.6	10.2	2 025	24 482

(1) Gizlenmiş verilerin aritmetik işlem sonucu elde edilmesini önlemek amacı ile verilmemiştir. (ikincil gizlilik).
(2) Gözlem değeri öngörülenden az olduğu için bilgi verilememiştir.

(1) Data are not given for hinder to obtain confidential figures by mathematical process.
(2) Data not available due to insufficient number of obversion.

24.8 Cinsiyet ve idari sorumluluğu olup olmama durumuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006
Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and presence of managerial responsibility, 2006

İdari sorumluluk Managerial responsibility	**Ücretli çalışanların oranı** The distribution of employees (%)	**Aylık ücreti ödenen süre** Monthly paid hours **(saat** - hours)	**Saatlik ortalama brüt ücret** Hourly average gross wage	**Aylık ortalama brüt ücret** Monthly average gross wage	**Yıllık ortalama brüt kazanç** Annual average gross earnings
				(YTL - TRY)	
			Toplam - Total		
Toplam - Total	100.0	199.7	5.5	1 103	14 252
İdari sorumluluğu olan					
With managerial responsibility	14.2	197.2	9.9	1 955	25 363
İdari sorumluluğu olmayan					
Without managerial responsibility	85.8	200.1	4.8	962	12 408
			Erkek - Males		
Toplam - Total	100.0	200.3	5.5	1 107	14 316
İdari sorumluluğu olan					
With managerial responsibility	14.5	197.8	9.8	1 946	25 206
İdari sorumluluğu olmayan					
Without managerial responsibility	85.5	200.7	4.8	965	12 471
			Kadın - Females		
Toplam - Total	100.0	197.5	5.5	1 091	14 036
İdari sorumluluğu olan					
With managerial responsibility	13.4	194.8	10.2	1 989	25 933
İdari sorumluluğu olmayan					
Without managerial responsibility	86.6	197.9	4.8	953	12 201

		Sayfa Page	
	Açıklama	**428**	Explanation
25.1	Gayri safi yurtiçi AR-GE harcaması	**430**	25.1 Gross domestic expenditures on R&D
25.2	Meslek grubu ve sektöre göre AR-GE insangücü	**430**	25.2 R&D Personnel by sector of performance (employment) and occupation
25.3	Harcama grubu ve finans kaynağına göre sektörlerin AR-GE harcaması, 2007, 2008	**431**	25.3 Gross domestic expenditure on R&D by type of expenditure and source of funds, 2007, 2008
25.4	Öğrenim durumuna ve sektöre göre AR-GE insangücü, 2007, 2008	**432**	25.4 R&D personnel by sectors and education level, 2007, 2008
25.5	İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2007	**433**	25.5 Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2007
25.6	İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2008	**434**	25.6 Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2008
25.7	İktisadi faaliyet koluna ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2007	**436**	25.7 Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2007
25.8	İktisadi faaliyet koluna ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2008	**437**	25.8 Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2008
25.9	Seçilmiş ülkelerde AR-GE harcaması [Satınalma gücü paritesi]	**438**	25.9 Gross domestic expenditure on R&D in selected countries [Purchasing power parity]
25.10	Cinsiyete göre bilgisayar ve internet kullanım oranları, 2009	**439**	25.10 Proportion of computer and internet use by gender, 2009
25.11	Yaş grubu, eğitim ve işgücü durumuna göre son üç ay içinde (Ocak-Mart) bilgisayar ve internet kullanımı, 2009	**439**	25.11 Computer and internet use by age group, educational level and labour force status within the last three months, 2009
25.12	Hanelerde bilişim teknolojileri sahiplik durumu, 2009	**440**	25.12 Availability of ICT equipments in households, 2009
25.13	Son üç ay içinde İnternet kullanan bireylerin İnterneti kişisel kullanma amaçları, 2009	**440**	25.13 Internet activities of individuals who have accessed the Internet in the last 3 months, by private purposes, 2009
25.14	2008 ve 2009 yılı Ocak aylarında bilgisayar kullanılan ve internet erişimine sahip girişimlerin oranı	**441**	25.14 Proportion of enterprises which have access to internet and use computer by economic activity and size group in January 2008 and in January 2009
25.15	Faaliyet kolları ve büyüklük grubuna göre yenilik faaliyeti yürüten girişimlerin oranı, 2006-2008	**442**	25.15 Enterprises with innovation activities by economic activity and size, 2006-2008

ARAŞTIRMA - GELİŞTİRME

1990 yılında, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından, bilim ve teknoloji göstergeleri alanında gerekli çalışmaların yürütülmesi, geliştirilmesi ve araştırma-geliştirme alanında uluslararası standart ve yöntemlerle uyumlu yeni serilerin oluşturulması çalışmalarına başlanmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu, 1990 yılı için yapılan ilk çalışmadan itibaren AR-GE verilerini bu konuda standart OECD metodolojisi (Bilimsel ve Teknolojik Faaliyetlerin Ölçülmesi: AR-GE Anketleri için Önerilen Standartlar-Frascati) klavuzuna uygun olarak yıllık anketler ile derlemektedir.

AR-GE istatistikleri çalışmasında, kamu kesimi, ticari kesim ve yükseköğretim kesimleri kapsanmaktadır. Kamu kesimi ve ticari kesimde AR-GE verileri anketler ile doğrudan AR-GE yapan birimlerden derlenmektedir. Yükseköğretim kesiminde ise bu veriler devlet üniversiteleri için AR-GE yapan birimlerin merkezi kayıtları kullanılarak yapılan detaylı çalışmalarla vakıf üniversiteleri için ise anketler ile elde edilmektedir.

Tanım ve Kavramlar

Araştırma ve Deneysel Geliştirme (AR-GE): Araştırma ve deneysel geliştirme, toplum, kültür ve insan bilgisini de içeren, bilgi birikimini artırmak ve bunu yeni uygulamalarda kullanmak için yapılan, düzenli yaratıcı çalışmalardan oluşur.

AR-GE'yi ilgili benzer etkinliklerden ayıran temel ölçüt, AR-GE'de dikkate değer ölçüde yenilik (özgünlük) bulunmasıdır.

Ticari kesim: Birincil faaliyetleri, mal ve hizmet üreterek en azından üretim maliyetlerini karşılayacak bir fiyatla halka satmak olan tüm firma, örgüt ve kurumlar ile esas olarak, bunlara hizmet eden ve kar amaçlamayan özel kuruluşlardır.

Bu kesimin çekirdeğini kar dağıtsın ya da dağıtmasın özel kuruluşlar oluşturur. Bu kesime ticari kuruluşların ürettiği türden mal ve hizmetleri üretip satan kamu kuruluşları da dahildir. (Kamu İktisadi Teşebbüsleri).

Kamu kesimi: Başka şekilde uygun ve ekonomik olarak sağlanamayan ortak hizmetleri veren, fakat bunları normal olarak satmayan, devlet ve toplumun ekonomik ve sosyal piyasasını yöneten, bütün kuruluş, daire ve benzeri organlardır.

Yükseköğretim kesimi: Tüm üniversiteler, teknoloji enstitüleri ve ortaöğretim sonrası kurumlardan oluşur. Ayrıca, yüksek öğretim kurumlarının doğrudan kontrolünde bulunan, bunlar tarafından yönetilen ya da bu kurumlara bağlı tüm araştırma kuruluşları, deneme istasyonları ve klinikleri de kapsar.

Araştırmacı: Yeni bilgi, ürün, süreç, yöntem ve sistemler bulunması ya da geliştirilmesi ile uğraşan mühendis ve bilim adamlarıdır. Bir araştırmacının işinin bilimsel ve teknik yanlarının planlanıp yönetilmesi ile uğraşan işletmeci ve yöneticiler de bu tanım içine alınır.

Teknisyen: Araştırmacıların gözetiminde, bilimsel ve teknik nitelikte çalışmalarla AR-GE projelerine katılan kişiler, öğrenimlerine bakılmaksızın teknisyen olarak alınır.

RESEARCH - DEVELOPMENT

In 1990, Turkish Statistical Institute started to establish its own structures for developing and implementing studies on Science and Technology Indicators and to re-establish new series on research and development which are in a well-defined grounds conforming with the international standards and methodologies.

Since 1990, R&D data have been compiled with annual surveys in line with the standard OECD methodology for R&D statistics entitled the Measurement of Scientific and Technological Activities: Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development-Frascati Manual.

Studies on R&D statistics cover government sector, business enterprise sector and higher education sector. In government and business enterprise sectors R&D data are collected by two separate questionnaires directed to the units actually performing R&D activities. In higher education sector, R&D data are derived from the unit's registers by detailed studies and by survey.

Definitions and Concepts

Research and Experimental Development (R&D): Research and experimental development comprises creative works undertaken on a systematic basis in order to increase the stock of knowledge, including knowledge of human being, culture and society and the use of this stock of knowledge to devise new applications.

The basic criterion for distinguishing R&D from related activities is the presence in R&D of an appreciable element of novelty.

Business enterprise sector: All firms, organizations and institutions whose primary activity is the production of goods or services for sale to the general public at a price intended approximately to cover at least the cost of production and the private non-profit institutes mainly serving them.

The core of the sector is made up of private enterprises whether or not they distribute profit. In addition, it includes public enterprises mainly engaged in selling the kind of goods and services which are often produced by business enterprises. (State Economic Enterprises).

Government sector: All department offices, and other bodies which are administering the economic and social policy of the state and community and those providing common services which are otherwise can not be provided conveniently economically, but normally not selling these common services.

Higher education sector: The sector is comprised of all universities, colleges of technology and other institutes of post secondary education. It also includes all research institutes, experimental stations, and clinics operating under the direct control of or administered by or associated with higher education establishments.

Researchers: Researchers are scientists or engineers engaged in the conception or creation of new knowledge, products, processes, methods and systems. Managers and administrators engaged in the planning and management of the scientific and technical aspects of a researcher's work are also included.

Technicians: Technicians participate in R&D projects by performing scientific and technical tasks under the supervision of researches.

Diğer destek personeli: AR-GE projelerine (çalışmalarına) katılan ya da projelerle doğrudan ilgili vasıflı ve vasıfsız sanatkar, sekreter ve büro hizmetlilerinden oluşur.

Tam Zaman Eşdeğeri (TZE): AR-GE'de çalışan insan gücünün AR-GE faaliyetlerinin kişi-yıl olarak tam zaman eşdeğeri bulunur. Bir TZE bir kişi-yıl olarak düşünülebilir. Böylelikle; çalışma zamanının %30'unu AR-GE'ye, kalanını başka işlere ayıran kişi, 0.3 TZE olarak alınmaktadır.

GİRİŞİMLERDE VE HANELERDE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ KULLANIMI ARAŞTIRMASI

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından, ilki 2004 yılında olmak üzere AB normlarına uygun olarak Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması gerçekleştirilmektedir. Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması ise ilk defa 2005 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmalar ile eAvrupa ve eAvrupa+ girişimi kapsamında bilgi toplumu oluşturmaya yönelik çalışmaların mevcut durumunu ve zaman içerisindeki değişimlerini izleme ve değerlendirmede karar alıcılara faydalı olacak veriler derlenmektedir.

Tanım ve Kavramlar

Bilgi ve İletişim (Bilişim) Teknolojileri: Bilişim teknolojileri; bilginin elektronik yollarla görüntülenmesi, işlenmesi, depolanması ve dağıtımına katkıda bulunan faaliyetlerdir. Bilişim teknolojileri, bilgi teknolojileri (bilgisayar yazılım ve donanımı; son kullanıcılar, ofis, ağ ve veri iletişim ekipmanları) ve iletişim araç ve hizmetlerini kapsamaktadır.

YENİLİK

Yenilik istatistikleri; tüm sektörlerde yapılan çalışmaların saptanarak, sektörlerin yenilik yapma, yeni ürün ve proses geliştirme, yeni teknolojiyi kullanma, yayma ve yenilik yapabilme yeteneklerinin tespiti amacıyla bu konuda standart bir metodoloji olan "Oslo El Kitabı" na uygun olarak derlenmektedir.

Tanım ve Kavramlar

Yenilik: Girişim içi uygulamalarda, girişimin organizasyonunda veya dış ilişkilerde yeni veya önemli derecede iyileştirilmiş bir ürün (mal veya hizmet), veya süreç, yeni bir pazarlama yöntemi ya da yeni bir organizasyonel yöntemin gerçekleştirilmesidir.

Yenilik faaliyetleri: Yeniliklerin uygulanmasına yol açan veya yol açması öngörülen tüm bilimsel, teknolojik, organizasyonel, finansal ve ticari adımlardır. Bazı yenilik faaliyetleri kendi başlarına yenilikçi iken, diğerleri yeni faaliyetler olmamakla birlikte yeniliklerin gerçekleştirilmesi için gereklidir. Yenilik faaliyetleri aynı zamanda, özel bir yeniliğin geliştirilmesi ile doğrudan ilişkili olmayan AR-GE'yi de içermektedir.

Teknolojik yenilik: Yeni ürün ve proses icadı ya da mevcut ürün ve proseste önemli ölçüde değişiklik yapılmasıdır. Yenilik, ürün piyasaya sürüldüğünde (ürün yeniliği) ya da üretim süreci içinde kullanıldığında (proses yeniliği) tamamlanmış olur. Ürün ya da prosesin sadece işyeri için yeni olması önemlidir. Piyasa için yeni olup olmadığı önemli değildir.

Pazarlama yeniliği: Ürün tasarımı veya ambalajlaması, ürün konumlandırması, ürün tanıtımı (promosyonu) veya fiyatlandırmasında önemli değişiklikleri kapsayan yeni bir pazarlama yöntemidir.

Organizasyonel yenilik: Firmanın ticari uygulamalarında, girişimin organizasyonunda veya dış ilişkilerinde yeni bir organizasyonel yöntem uygulanmasıdır.

Other supporting staff: Includes skilled and unskilled craftsmen, secreterial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

Full-Time Equivalence (FTE): R&D activities of personnel employed on R&D are measured in full-time equivalence. a FTE may be thougth as one person-year. Thus a person who normally spends 30 percent of his or her time in R&D and the rest on other activities should be considered as 0.3 FTE.

INFORMATION COMMUNICATION TECHNOLOGY (ICT) USAGE IN ENTERPRISES AND HOUSEHOLDS

"ICT usage survey for households and individuals" has been carried out since 2004 and "ICT usage survey for enterprises" has been carried out since 2005 according to EU norms. Data which would be useful for decision makers for monitoring and evaluating the current situation of the studies on developing Information Society within the frame of eEurope and eEurope+ initiatives, and the changes of them in time has been collected with those survey.

Definitions and Concepts

Information Communication Technologies: Activities which contribute to the display, processing, storing and transmission of information through electronic means. ICT covers information technology (computer hardware and software; end user, office, network and data communications equipment) and telecommunications equipment and services.

INNOVATION

Innovation statistics aim at compiling information for product and process innovation activities, use of new technology and diffusion of the technology. Innovation data have been compiled through surveys in compliance with the standard methodology for innovation statistics entitled "Oslo Manual".

Definitions and Concepts

Innovation: The implementation of a new or significantly improved product (good or service), or process, a new marketing method, or a new organisational method in business practices, workplace organisation or external relations.

Innovation activities: All scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

Technological innovation: Comprise implemented technologically new products and prosesses and significant technological improvements in products and processes. An innovation has been completed, if it has been introduced on the market (product innovation) or used within a production process (process innovation). The product or process should be new to enterprise, it does not necessarily have to be new to the enterprise's market.

Marketing innovation: The implementation of a new marketing method involving significant changes in product design or packaging, product placement, product promotion or pricing.

Organisational innovation: The implementation of a new organisational method in the firm's business practices, workplace organisation or external relations.

25.1 Gayri safi yurtiçi AR-GE harcaması
Gross domestic expenditures on R&D

	2004	2005	2006[2]	2007	2008
Gayri safi yurtiçi AR-GE harcaması					
Gross domestic expenditure on R&D (GERD)					
Cari fiyatlarla (Milyon YTL) - In current prices (Million TRY)	2 898	3 836	4 582	6 091	6 893
Ticari - Business enterprises	701	1 298	1 629	2 513	3 048
Kamu - Government	230	443	514	643	824
Yükseköğretim - Higher education	1 967	2 095	2 439	2 935	3 021
Satınalma gücü paritesi ile (Milyon ABD $)					
Purchasing power parity (Million US $)	3 653	4 373	5 085	6 578	7 034
Dolar (Milyon ABD $) - US Dollar (Million US $) [1]	2 028	2 846	3 180	4 687	5 381
Gayri safi yurtiçi AR-GE harcaması / GSYH					
GERD / GDP (‰)	6.7	7.9	6.0	7.1	7.3
Kişi başına düşen AR-GE harcaması - GERD per capita					
Türk Lirası - Turkish Liras	40.7	53.2	-	86.3	96.4
Satınalma gücü paritesi					
Purchasing power parity ($)	51.4	60.7	-	93.2	98.4
Dolar - US Dollar [1]	28.5	39.5	-	66.4	75.2

(1) İthalat ağırlıklı ortalama dolar kuru.
(2) AR-GE harcaması 1998 bazlı revize edilmiş olan GSYH'ya göre ve yükseköğretim kesimi AR-GE personel harcamalarının hesaplanmasında brüt ücretler kullanılarak revize edilmiştir.

(1) Import weighted average exchange rate (US $).
(2) Gross Domestic Expenditure on Research and Development (GERD) were revised according to the revised GDP (base year 1998) and gross salaries were used to calculate R&D labour cost in higher education sector.

25.2 Meslek grubu ve sektöre göre AR-GE insangücü
R&D Personnel by sector of performance (employment) and occupation

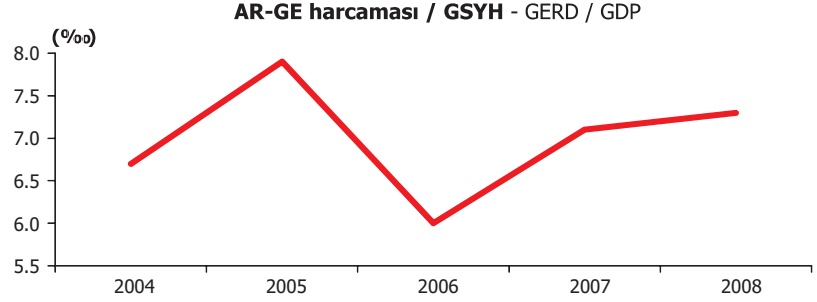
	2004	2005	2006	2007	2008
Sayı - Headcount	86 680	97 355	105 032	119 738	125 142
Ticari - Business enterprises sector	12 398	18 479	22 413	28 820	33 066
Araştırmacı - Researcher	6 841	10 952	13 631	17 055	20 548
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	3 412	4 999	6 050	8 153	8 465
Diğer destek personeli - Other	2 145	2 528	2 732	3 612	4 053
Kamu - Government sector	8 747	11 372	11 600	11 798	11 893
Araştırmacı - Researcher	4 734	5 400	5 468	5 786	5 692
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	1 297	1 325	1 435	1 463	1 478
Diğer destek personeli - Other	2 716	4 647	4 697	4 549	4 723
Yükseköğretim - Higher education sector	65 535	67 504	71 019	79 120	80 183
Araştırmacı - Researcher	65 535	67 504	71 019	79 120	80 183
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	-	-	-	-	-
Diğer destek personeli - Other	-	-	-	-	-
Tam Zaman Eşdeğeri (TZE) - Full Time Equivalent (FTE)	39 960	49 252	54 444	63 377	67 244
Ticari - Business enterprises sector	8 836	14 993	18 029	24 261	27 462
Araştırmacı - Researcher	5 372	9 456	11 242	15 293	18 025
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	2 434	3 824	4 718	6 374	6 550
Diğer destek personeli - Other	1 029	1 713	2 070	2 594	2 886
Kamu - Government sector	6 383	8 825	9 702	9 572	9 871
Araştırmacı - Researcher	3 762	4 249	4 709	4 832	4 874
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	907	929	1 007	1 045	1 061
Diğer destek personeli - Other	1 713	3 647	3 986	3 695	3 936
Yükseköğretim - Higher education sector	24 742	25 434	26 713	29 543	29 912
Araştırmacı - Researcher	24 742	25 434	26 713	29 543	29 912
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	-	-	-	-	-
Diğer destek personeli - Other	-	-	-	-	-

25.3 Harcama grubu ve finans kaynağına göre sektörlerin AR-GE harcaması, 2007, 2008
Gross domestic expenditure on R&D by type of expenditure and source of funds, 2007, 2008 **(YTL -** TRY)

	Toplam Total	**Ticari** - Business enterprises	**Kamu** Government	**Yükseköğretim** Higher education
		2007		
Harcama grubu - Type of expenditure	6 091 178 492	2 513 487 115	642 841 769	2 934 849 608
Cari harcama - Current expenditure	5 058 493 774	1 953 669 897	501 301 965	2 603 521 912
Personel - Labour	2 931 836 842	967 007 380	313 601 161	1 651 228 301
Diğer cari - Other	2 126 656 932	986 662 517	187 700 804	952 293 611
Yatırım harcaması - Capital expenditure	1 032 684 719	559 817 218	141 539 804	331 327 696
Makine teçhizat - Instrument and equipment	776 858 175	400 854 365	113 342 319	262 661 490
Sabit tesis - Land and buildings	255 826 544	158 962 853	28 197 485	68 666 206
Finans kaynağı - Source of funds	6 091 178 492	2 513 487 115	642 841 769	2 934 849 608
Yurt içi - Domestic	6 060 187 401	2 490 362 944	640 739 610	2 929 084 846
Ticari - Business enterprises	2 950 895 481	2 239 981 787	26 516 297	684 397 397
Kamu - Government (1)	2 867 090 237	243 244 868	613 879 089	2 009 966 280
Diğer - Other (2)	242 201 682	7 136 289	344 224	234 721 169
Yurt dışı - Foreign	30 991 092	23 124 171	2 102 159	5 764 762
		2008		
Harcama grubu - Type of expenditure	6 893 048 199	3 048 503 098	823 650 071	3 020 895 031
Cari harcama - Current expenditure	5 783 595 639	2 508 689 275	615 345 811	2 659 560 553
Personel - Labour	3 245 282 852	1 228 327 175	383 459 580	1 633 496 097
Diğer cari - Other	2 538 312 788	1 280 362 101	231 886 231	1 026 064 456
Yatırım harcaması - Capital expenditure	1 109 452 560	539 813 822	208 304 260	361 334 478
Makine teçhizat - Instrument and equipment	776 882 403	353 040 465	163 300 163	260 541 775
Sabit tesis - Land and buildings	332 570 157	186 773 358	45 004 097	100 792 702
Finans kaynağı - Source of funds	6 893 048 199	3 048 503 098	823 650 071	3 020 895 031
Yurt içi - Domestic	6 802 588 302	2 969 118 427	822 015 830	3 011 454 045
Ticari - Business enterprises	3 257 207 554	2 676 192 378	54 042 203	526 972 973
Kamu - Government	2 179 762 685	290 718 088	767 973 627	1 121 070 970
Yükseköğretim - Higher education (3)	1 114 339 732	380 191	-	1 113 959 541
Diğer - Other (2)	251 278 332	1 827 770	-	249 450 562
Yurt dışı - Foreign	90 459 897	79 384 671	1 634 241	9 440 985

(1) Tüm kamu kaynaklı yüksek öğretim fonlarını kapsar.
(2) Bağışlar vb.
(3) Devlet ve vakıf üniversitelerini kapsamaktadır.

(1) Public general university funds are included.
(2) Grants etc.
(3) Public and foundation universities.

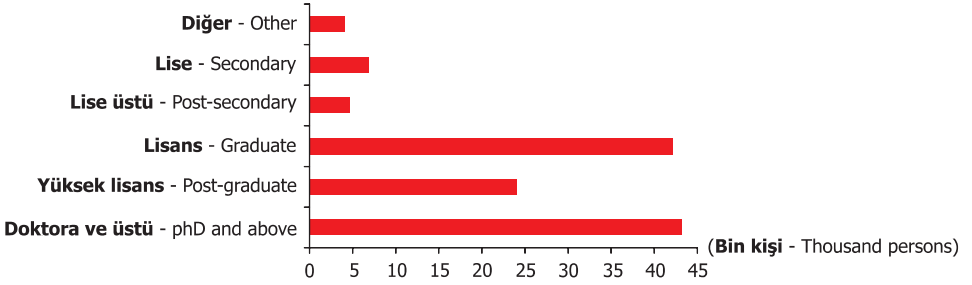

Veri için tablo 25.1'e bakınız.
For data, see table 25.1.

25.4 Öğrenim durumuna ve sektöre göre AR-GE insangücü, 2007, 2008
R&D personnel by sectors and education level, 2007, 2008

	Toplam Total	**Ticari** - Business enterprises	**Kamu** Government	**Yükseköğretim** Higher education
		2007		
Sayı - Headcount	119 738	28 820	11 798	79 120
Doktora ve üstü - phD and above	41 486	820	1 072	39 594
Yüksek lisans - Post-graduate	22 417	4 285	1 932	16 200
Lisans - Graduate	41 153	14 139	3 688	23 326
Lise üstü - Post-secondary	4 175	3 535	640	-
Lise - Secondary	6 392	4 502	1 890	-
Diğer - Other	4 115	1 539	2 576	-
Tam Zaman Eşdeğeri (TZE) - Full Time Equivalent (FTE)	63 377	24 261	9 572	29 543
Doktora ve üstü - phD and above	15 531	709	862	13 960
Yüksek lisans - Post-graduate	11 514	3 829	1 555	6 131
Lisans - Graduate	24 965	12 288	3 224	9 453
Lise üstü - Post-secondary	3 318	2 836	482	-
Lise - Secondary	5 038	3 493	1 545	-
Diğer - Other	3 010	1 105	1 905	-
		2008		
Sayı - Headcount	125 142	33 066	11 893	80 183
Doktora ve üstü - phD and above	43 207	1 040	1 141	41 026
Yüksek lisans - Post-graduate	24 111	5 188	1 978	16 945
Lisans - Graduate	42 150	16 726	3 212	22 212
Lise üstü - Post-secondary	4 688	3 717	971	-
Lise - Secondary	6 900	4 817	2 083	-
Diğer - Other	4 086	1 578	2 508	-
Tam Zaman Eşdeğeri (TZE) - Full Time Equivalent (FTE)	67 244	27 462	9 871	29 912
Doktora ve üstü - phD and above	16 368	907	945	14 516
Yüksek lisans - Post-graduate	12 699	4 583	1 680	6 436
Lisans - Graduate	26 005	14 225	2 819	8 960
Lise üstü - Post-secondary	3 780	2 982	798	-
Lise - Secondary	5 406	3 641	1 765	-
Diğer - Other	2 987	1 123	1 863	-

Öğrenim durumuna göre AR-GE insangücü (Sayı)
R&D personnel by education level (Headcount)
2008

25.5 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2007
Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2007 **(YTL -** TRY)

NACE Rev.1.1	İktisadi faaliyet / Economic activity	Toplam / Total	Cari harcama / Current costs: Personel / Labour	Cari harcama / Current costs: Diğer / Other	Yatırım harcaması / Capital costs: Makine teçhizat / Instruments and equipment	Yatırım harcaması / Capital costs: Sabit tesis / Land and buildings
Toplam - Total		2 513 487 115	967 007 380	986 662 517	400 854 365	158 962 853
1-9	**Tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık** Agriculture, hunting, forestry and fishing	4 774 547	2 371 026	1 599 654	658 591	145 276
10-14	**Madencilik ve taşocakçılığı** Mining and quarrying	8 510 275	2 938 588	3 444 826	1 427 253	699 608
15-37	**İmalat -** Manufacturing	1 714 012 933	562 270 403	710 437 069	346 524 694	94 780 767
15-16	**Gıda ürünleri, içecek ve tütün imalatı** Food, beverages and tobacco	46 966 834	22 468 501	17 960 664	5 171 084	1 366 585
17-18-19	**Tekstil ürünleri, kürk, deri** Textiles, fur, leather	46 538 398	14 136 168	20 048 865	11 366 735	986 630
20-21-22	**Ağaç ürünleri, kağıt hamuru, kağıt ve kağıt ürünleri imalatı; basım, yayım** Wood, paper, printing, publishing	9 961 002	6 711 042	2 837 912	382 298	29 750
23-24-25	**Kok kömürü, petrol, nükleer yakıt, kimyasallar ve ürünler, plastik ve kauçuk** Coke, petroleum, nuclear fuel, chemicals & products, rubber, plastics	201 796 933	73 566 251	73 354 652	46 306 831	8 569 199
26	**Metalik olmayan diğer mineral ürünleri imalatı** - Non-metallic mineral products	43 422 272	18 892 149	16 267 620	6 216 180	2 046 323
27	**Ana metal sanayii** - Basic metals	21 527 654	9 530 419	6 869 412	3 956 960	1 170 863
28	**Makine ve teçhizatı hariç, fabrikasyon metal ürünleri imalatı -** Fabricated metal products, except machinery, equipment	23 910 960	10 577 547	6 834 405	5 107 364	1 391 644
29	**Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat imalatı** Machinery and equipment n.e.c.	204 215 824	93 069 114	69 689 465	34 044 362	7 412 883
30	**Büro makineleri ve bilgisayar imalatı** Office machinery and computers	3 210 671	2 444 742	697 929	68 000	0
31	**Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makine ve cihazların imalatı** Electrical machinery and apparatus n.e.c.	46 213 444	19 877 922	19 000 032	5 747 832	1 587 658
32	**Radyo, tv, haberleşme teçhizat ve cihazları imalatı** - Radio, television, communication equipment and apparatus	246 841 924	103 226 619	125 412 586	18 180 719	22 000
33	**Tıbbi aletler; hassas ve optik aletler ile saat imalatı -** Medical, precision and optical instruments, watches, clocks	15 146 688	8 497 702	3 809 799	2 256 850	582 337
34	**Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı** Motor vehicles, trailers and semi-trailers	710 503 247	135 811 847	301 109 188	205 061 608	68 520 604
35	**Diğer ulaşım araçlarının imalatı** Other transport equipment	77 034 372	35 178 159	40 818 303	1 033 910	4 000
36-37	**Başka yerde sınıflandırılmamış imalatlar** Manufacturing n.e.c.	16 722 712	8 282 222	5 726 238	1 623 961	1 090 291
40-41	**Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı -** Electricity, gas, steam and hot water supply	4 027 534	561 295	1 318 006	2 148 233	0
45	**İnşaat -** Construction	9 849 121	3 299 612	5 512 342	799 167	238 000
50-93	**Hizmet sektörü -** Services sector	772 312 705	395 566 456	264 350 620	49 296 427	63 099 202

25.5 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2007 (devam)
Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2007 (continued) **(YTL -** TRY)

NACE Rev.1.1	İktisadi faaliyet / Economic activity	Toplam / Total	Cari harcama / Current costs: Personel / Labour	Cari harcama / Current costs: Diğer / Other	Yatırım harcaması / Capital costs: Makine teçhizat / Instruments and equipment	Yatırım harcaması / Capital costs: Sabit tesis / Land and buildings
50-51-52-55	**Toptan, perakende ticaret ve motorlu taşıt, kişisel ve ev eşyalarının tamiratı, otel ve lokantalar** Wholesale, retail trade, motor vehicle repair etc., hotels and restaurants	59 690 675	39 677 244	15 215 320	4 084 614	713 498
60-64	**Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communications	85 747 468	59 461 169	17 291 368	8 096 474	898 457
65-66-67	**Mali aracı kuruluşların faaliyetleri** Financial intermediation (includes insurance)	144 923 096	7 045 276	87 287 686	234 150	50 355 984
70-74	**Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities	464 245 758	284 561 607	139 059 785	31 393 103	9 231 263
75	**Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik -** Public administration and defence; compulsory social security	6 729 841	2 218 681	3 475 698	1 035 462	0
80	**Eğitim -** Education	844 737	657 076	166 979	20 682	0
85	**Sağlık işleri ve sosyal hizmetler** Health and social work	3 962 148	1 119 267	949 050	1 893 831	0
90-93	**Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri -** Other community, social and personal service activities	6 168 982	826 136	904 735	2 538 111	1 900 000

25.6 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2008
Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2008 **(YTL -** TRY)

NACE Rev.1.1	İktisadi faaliyet / Economic activity	Toplam / Total	Cari harcama / Current costs: Personel / Labour	Cari harcama / Current costs: Diğer / Other	Yatırım harcaması / Capital costs: Makine teçhizat / Instruments and equipment	Yatırım harcaması / Capital costs: Sabit tesis / Land and buildings
	Toplam - Total	3 048 503 098	1 228 327 175	1 280 362 101	353 040 465	186 773 358
1-9	**Tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık** Agriculture, hunting, forestry and fishing	6 817 675	2 600 358	2 825 354	952 513	439 450
10-14	**Madencilik ve taşocakçılığı** Mining and quarrying	9 235 136	4 064 526	3 235 023	934 882	1 000 705
15-37	**İmalat -** Manufacturing	1 954 471 273	682 011 948	899 413 555	284 585 485	88 460 285
15	**Gıda ürünleri, içecek ve tütün imalatı** Food products and beverages	60 754 011	25 662 726	20 199 340	12 508 905	2 383 040
17-18-19	**Tekstil ürünleri, kürk, deri** Textiles, fur, leather	56 206 461	21 345 370	24 045 302	8 152 079	2 663 710
20-21-22	**Ağaç ürünleri, kağıt hamuru, kağıt ve kağıt ürünleri imalatı; basım, yayım** Wood, paper, printing, publishing	12 586 140	7 705 724	2 251 331	1 783 834	845 251
23-24-25	**Kok kömürü, petrol, nükleer yakıt, kimyasallar ve ürünler, plastik ve kauçuk** Coke, petroleum, nuclear fuel, chemicals & products, rubber, plastics	217 748 881	76 906 123	84 217 961	37 458 657	19 166 140
26	**Metalik olmayan diğer mineral ürünleri imalatı** - Non-metallic mineral products	44 924 296	22 110 469	17 723 941	3 326 038	1 763 849

25.6 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2008 (devam)
Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2008 (continued) **(YTL -** TRY)

NACE Rev.1.1	İktisadi faaliyet / Economic activity	Toplam / Total	Cari harcama / Current costs: Personel / Labour	Cari harcama / Current costs: Diğer / Other	Yatırım harcaması / Capital costs: Makine teçhizat / Instruments and equipment	Yatırım harcaması / Capital costs: Sabit tesis / Land and buildings
27	**Ana metal sanayii** - Basic metals	18 064 937	7 526 889	4 185 492	5 162 963	1 189 593
28	**Makine ve teçhizatı hariç, fabrikasyon metal ürünleri imalatı -** Fabricated metal products, except machinery, equipment	26 505 969	13 126 710	6 575 862	5 625 397	1 178 000
29	**Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat imalatı** Machinery and equipment n.e.c.	315 967 336	120 978 127	110 825 275	38 476 436	45 687 498
30	**Büro makineleri ve bilgisayar imalatı** Office machinery and computers	1 400 112	681 812	601 642	110 467	6 191
31	**Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makine ve cihazların imalatı** Electrical machinery and apparatus n.e.c.	60 166 667	23 418 339	27 768 407	7 491 388	1 488 534
32	**Radyo, tv, haberleşme teçhizat ve cihazları imalatı** - Radio, television, communication equipment and apparatus	281 056 802	140 597 019	116 558 844	14 731 159	9 169 779
33	**Tıbbi aletler; hassas ve optik aletler ile saat imalatı -** Medical, precision and optical instruments, watches, clocks	20 555 683	9 834 223	5 588 189	3 370 822	1 762 450
34	**Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı** Motor vehicles, trailers and semi-trailers	716 911 538	144 837 034	428 816 435	142 785 067	473 002
35	**Diğer ulaşım araçlarının imalatı** Other transport equipment	101 675 532	56 899 890	43 492 819	1 022 635	260 188
36-37	**Başka yerde sınıflandırılmamış imalatlar** Manufacturing n.e.c.	19 946 908	10 381 494	6 562 716	2 579 638	423 060
40-41	**Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı -** Electricity, gas, steam and hot water supply	4 748 811	1 224 286	2 248 281	1 263 244	13 000
45	**İnşaat -** Construction	11 656 785	4 241 657	5 414 627	750 411	1 250 090
50-99	**Hizmet sektörü -** Services sector	1 061 573 419	534 184 401	367 225 260	64 553 930	95 609 828
50-51-52-55	**Toptan, perakende ticaret ve motorlu taşıt, kişisel ve ev eşyalarının tamiratı, otel ve lokantalar** Wholesale, retail trade, motor vehicle repair etc., hotels and restaurants	67 363 991	37 384 799	23 981 348	4 362 091	1 635 753
60-64	**Ulaştırma, depolama ve haberleşme** Transport, storage and communications	124 533 310	66 208 004	51 720 263	5 285 113	1 319 930
65-66-67	**Mali aracı kuruluşların faaliyetleri** Financial intermediation (includes insurance)	173 521 965	18 105 417	99 365 075	4 253 600	51 797 873
70-74	**Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri** Real estate, renting and business activities	677 844 825	407 747 462	187 873 814	44 328 152	37 895 397
75	**Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik -** Public administration and defence; compulsory social security	9 164 816	2 623 763	2 359 471	1 263 357	2 918 225
80	**Eğitim -** Education	1 174 078	1 102 160	55 961	15 957	0
85-93	**Sağlık işleri ve sosyal hizmetler, diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri** Health and social work other community, social and personal service activities	7 970 434	1 012 796	1 869 328	5 045 660	42 650

25.7 İktisadi faaliyet koluna ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2007
Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2007
A. Sayı - Headcount **B. Tam zaman eşdeğeri (TZE) -** Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.1.1	İktisadi faaliyet / Economic activity		Toplam Total	Araştırmacı Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri Technicians	Diğer meslek personeli Other
	Toplam - Total	A	28 820	17 055	8 153	3 612
		B	24 261	15 293	6 374	2 594
1-9	**Tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık**	A	116	68	9	39
	Agriculture, hunting, forestry and fishing	B	91	58	2	31
10-14	**Madencilik ve taşocakçılığı**	A	141	62	53	26
	Mining and quarrying	B	107	48	40	18
15-37	**İmalat**	A	17 718	9 395	5 568	2 755
	Manufacturing	B	14 542	8 405	4 228	1 909
15-16	**Gıda ürünleri, içecek ve tütün imalatı**	A	839	406	261	172
	Food, beverages and tobacco	B	620	344	157	119
17-18-19	**Tekstil ürünleri, kürk, deri**	A	779	323	273	183
	Textiles, fur, leather	B	584	274	164	146
20-21-22	**Ağaç ürünleri, kağıt hamuru, kağıt ve kağıt ürünleri imalatı; basım, yayım** - Wood, paper, printing, publishing	A	274	104	107	63
		B	241	86	96	58
23-24-25	**Kok kömürü, petrol, nükleer yakıt, kimyasallar ve ürünler, plastik ve kauçuk -** Coke, petroleum, nuclear fuel, chemicals and products, rubber and plastics	A	2 457	1 271	843	343
		B	1 948	1 135	619	194
26	**Metalik olmayan diğer mineral ürünleri imalatı**	A	884	355	407	122
	Non-metallic mineral products	B	678	298	308	72
27	**Ana metal sanayii**	A	574	187	288	99
	Basic metals	B	304	122	133	50
28	**Makine ve teçhizatı hariç, fabrikasyon metal ürünleri imalatı** - Fabricated metal products, except machinery, equipment	A	566	253	177	136
		B	377	180	118	79
29	**Başka yerde sınıflandırılmamış makina ve teçhizat imalatı**	A	3 582	1 715	1 310	557
	Machinery and equipment n.e.c.	B	2 783	1 478	993	312
30	**Büro makineleri ve bilgisayar imalatı**	A	59	52	3	4
	Office machinery and computers	B	56	49	3	4
31	**Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makine ve cihazların imalatı** - Electrical machinery and apparatus n.e.c.	A	839	513	237	89
		B	667	418	174	75
32	**Radyo, tv, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı**	A	1 851	1 418	352	81
	Radio, television, communication equipment and apparatus	B	1 833	1 407	347	79
33	**Tıbbi aletler; hassas ve optik aletler ile saat imalatı**	A	412	240	122	50
	Medical, precision and optical instruments, watches, clocks	B	320	199	91	30
34	**Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı**	A	3 370	1 711	888	771
	Motor vehicles, trailers and semi-trailers	B	2 958	1 601	741	616
35	**Diğer ulaşım araçlarının imalatı**	A	733	616	109	8
	Other transport equipment	B	727	610	109	8
36-37	**Başka yerde sınıflandırılmamış imalatlar**	A	499	231	191	77
	Manufacturing n.e.c.	B	448	205	175	67
40-41	**Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı**	A	34	27	4	3
	Electricity, gas, steam and hot water supply	B	16	15	1	1
45	**İnşaat**	A	162	98	40	24
	Construction	B	109	64	32	13
50-99	**Hizmet sektörü**	A	10 649	7 405	2 479	765
	Services sector	B	9 396	6 702	2 071	623
50-51-52-55	**Toptan, perakende ticaret ve motorlu taşıt, kişisel ve ev eşyalarının tamiratı, otel ve lokantalar** - Wholesale, retail trade motor vehicle repair etc., hotels and restaurants	A	1 338	798	436	104
		B	1 226	739	409	78
60-64	**Ulaştırma, depolama ve haberleşme**	A	934	804	110	20
	Transport, storage and communications	B	867	763	85	19
65-66-67	**Mali aracı kuruluşların faaliyetleri**	A	155	85	18	52
	Financial intermediation (including insurance)	B	112	53	12	48
70-74	**Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri**	A	8 026	5 586	1 870	570
	Real estate, renting and business activities	B	7 025	5 035	1 529	461

25.7 İktisadi faaliyet koluna ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2007 (devam)
Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2007 (continued)
A. Sayı - Headcount **B. Tam zaman eşdeğeri (TZE) -** Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.1.1	İktisadi faaliyet / Economic activity		Toplam Total	Araştırmacı Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri Technicians	Diğer meslek personeli Other
75	**Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik**	A	88	52	20	16
	Public administration and defence; compulsory social security	B	80	48	16	16
80	**Eğitim**	A	35	33	2	0
	Education	B	22	21	1	0
85	**Sağlık işleri ve sosyal hizmetler**	A	47	39	7	1
	Health and social work	B	42	37	5	1
90-93	**Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri**	A	26	8	16	2
	Other community, social and personal service activities	B	21	6	14	2

25.8 İktisadi faaliyet koluna ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2008
Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2008
A. Sayı - Headcount **B. Tam zaman eşdeğeri (TZE) -** Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.1.1	İktisadi faaliyet / Economic activity		Toplam Total	Araştırmacı Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri Technicians	Diğer meslek personeli Other
	Toplam - Total	A	33 066	20 548	8 465	4 053
		B	27 462	18 025	6 550	2 886
1-9	**Tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık**	A	147	75	31	41
	Agriculture, hunting, forestry and fishing	B	92	53	15	24
10-14	**Madencilik ve taşocakçılığı**	A	194	96	50	48
	Mining and quarrying	B	142	76	31	35
15-37	**İmalat**	A	19 199	10 688	5 569	2 942
	Manufacturing	B	15 742	9 467	4 246	2 030
15	**Gıda ürünleri, içecek ve tütün imalatı**	A	814	442	238	134
	Food products and beverages	B	637	385	165	87
17-18-19	**Tekstil ürünleri, kürk, deri**	A	1 026	408	353	265
	Textiles, fur, leather	B	775	348	221	206
20-21-22	**Ağaç ürünleri, kağıt hamuru, kağıt ve kağıt ürünleri imalatı; basım, yayım** - Wood, paper, printing, publishing	A	278	113	80	85
		B	242	97	66	79
23-24-25	**Kok kömürü, petrol, nükleer yakıt, kimyasallar ve ürünler, plastik ve kauçuk -** Coke, petroleum, nuclear fuel, chemicals and products, rubber and plastics	A	2 344	1 255	735	354
		B	1 873	1 044	598	231
26	**Metalik olmayan diğer mineral ürünleri imalatı**	A	975	392	410	173
	Non-metallic mineral products	B	692	299	294	99
27	**Ana metal sanayii**	A	374	180	113	81
	Basic metals	B	217	119	61	37
28	**Makine ve teçhizatı hariç, fabrikasyon metal ürünleri imalatı**-Fabricated metal products, except machinery, equipment	A	747	310	281	156
		B	463	208	173	82
29	**Başka yerde sınıflandırılmamış makina ve teçhizat imalatı**	A	4 240	2 088	1 567	585
	Machinery and equipment n.e.c.	B	3 216	1 760	1 130	326
30	**Büro makineleri ve bilgisayar imalatı**	A	34	32	1	1
	Office machinery and computers	B	33	31	1	0
31	**Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makine ve cihazların imalatı** - Electrical machinery and apparatus n.e.c.	A	924	517	241	166
		B	708	427	181	100
32	**Radyo, tv, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı**	A	2 112	1 664	357	91
	Radio, television, communication equipment and apparatus	B	2 089	1 653	346	90
33	**Tıbbi aletler; hassas ve optik aletler ile saat imalatı**	A	437	246	154	37
	Medical, precision and optical instruments, watches, clocks	B	340	208	108	24

25.8 İktisadi faaliyet koluna ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2008 (devam)
Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2008 (continued)
A. Sayı - Headcount **B. Tam zaman eşdeğeri (TZE) -** Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.1.1	İktisadi faaliyet / Economic activity		Toplam Total	Araştırmacı Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri Technicians	Diğer meslek personeli Other
34	**Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı**	A	3 255	1 920	679	656
	Motor vehicles, trailers and semi-trailers	B	2 882	1 794	570	517
35	**Diğer ulaşım araçlarının imalatı**	A	1 155	892	190	73
	Other transport equipment	B	1 135	879	185	72
36-37	**Başka yerde sınıflandırılmamış imalatlar**	A	484	229	170	85
	Manufacturing n.e.c.	B	443	215	148	79
40-41	**Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı**	A	48	29	14	5
	Electricity, gas, steam and hot water supply	B	40	27	10	2
45	**İnşaat**	A	167	90	54	23
	Construction	B	129	61	46	23
50-99	**Hizmet sektörü**	A	13 311	9 570	2 747	994
	Services sector	B	11 317	8 341	2 204	772
50-51-52-55	**Toptan, perakende ticaret ve motorlu taşıt, kişisel ve ev eşyalarının tamiratı, otel ve lokantalar** - Wholesale,	A	1 014	522	419	73
	retail trade motor vehicle repair etc., hotels and restaurants	B	888	453	371	64
60-64	**Ulaştırma, depolama ve haberleşme**	A	1 414	1 183	175	56
	Transport, storage and communications	B	1 276	1 073	148	55
65-66-67	**Mali aracı kuruluşların faaliyetleri**	A	631	478	122	31
	Financial intermediation (including insurance)	B	274	211	53	11
70-74	**Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri**	A	10 042	7 271	1 990	781
	Real estate, renting and business activities	B	8 728	6 515	1 602	611
75	**Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik**	A	123	56	25	42
	Public administration and defence; compulsory social security	B	90	45	20	25
80	**Eğitim**	A	27	26	-	1
	Education	B	24	24	-	1
85-93	**Sağlık işleri ve sosyal hizmetler, diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri**					
	Health and social work other community, social	A	60	34	16	10
	and personal service activities	B	37	21	10	5

25.9 Seçilmiş ülkelerde AR-GE harcaması
Gross domestic expenditure on R&D in selected countries
[Satınalma gücü paritesi - Purchasing power parity] **(Milyon ABD $** - Million current PPP US $)

	2004	2005	2006	2007	2008
Türkiye - Turkey	3 570.4	4 617.5	5 111.8	6 830	7 034[4]
ABD - United States	300 136[2]	322 914.0	347 692	373 093	398 086[2] [3]
Almanya - Germany	61 352.9	64 298.8	68 476	71 789	..
Avusturya - Austria	6 007.9	6 737.5[1]	7 171.3	7 827	8 418.3[1]
Fransa - France	38 000	39 235.7	41 156.4	42 487[3]	42 757.1[3]
İngiltere - United Kingdom	32 036	34 080.7	36 304.5	39 341.8	41 447.6[3]
İspanya - Spain	11 791.8	13 330.8	15 647.2	18 000.3	19 547.4
İtalya - Italy	17 489.2	17 999	19 678.1	21 397.2	21 859.1[3]
Japonya - Japan	117 501.2	128 694.6	138 930.1	147 800.8	..
Hollanda - Netherlands	9 769.9[3]	10 236[3]	10 782.4[3]	11 017.8[3]	..
Kanada - Canada	21 780.9	23 174.8	23 732.9	24 116.2	23 962.1[3]
Norveç - Norway	3 091.6	3 330.3	3 684.7	4 133	4 497.2[3]

Kaynak: OECD, Temel Bilim ve Teknoloji Göstergeleri, Cilt 2009/2
1) Ulusal tahmin veya projeksiyon.
2) Sermaye harcamalarının çoğu veya tümü hariç tutulmuştur.
3) Geçici
4) Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni

Source: OECD, Main Science and Technology Indicators, Volume 2009/2
1) National estimate or projection.
2) Excludes most or all capital expenditure.
3) Provisional
4) Press Release, Turkish Statistical Institute

25.10 Cinsiyete göre bilgisayar ve internet kullanım oranları, 2009
Proportion of computer and internet use by gender, 2009 (%)

	Bilgisayar - Computer			**İnternet -** Internet		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Son üç ay içerisinde (Ocak - Mart)						
Within the last three months (January - March)	35.6	45.7	25.8	34.0	44.0	24.3
Üç ay ile bir yıl arasında						
Between 3 months and a year ago	2.3	2.5	2.1	2.4	2.8	2.1
Bir yıldan çok oldu						
More than one year	2.2	2.4	2.1	1.7	1.8	1.7
Hiç kullanmadım - Never used	59.9	49.5	70.0	61.9	51.4	72.0

25.11 Yaş grubu, eğitim ve işgücü(1) durumuna göre son üç ay içinde (Ocak - Mart) bilgisayar ve internet kullanımı, 2009
Computer and internet use by age group, educational level and labour force(1) status within the last three months, 2009

	Bilgisayar kullanan Computer use (%)			**İnternet kullanan** Internet use (%)		
	Toplam Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Toplam** Total	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Yaş grubu - Age group						
16-24	62.2	76.4	49.1	59.4	74.1	46.0
25-34	46.6	58.6	34.5	45.1	57.2	32.9
35-44	31.8	42.1	21.3	30.2	40.3	19.9
45-54	20.2	28.9	11.6	18.6	26.7	10.5
55-64	6.7	10.6	3.1	6.2	9.5	3.1
65-74	2.2	3.2	1.4	2.0	3.1	1.2
Eğitim durumu - Education level						
Bir okul bitirmedi - Literate without a diploma	2.6	7.0	1.3	2.1	5.6	1.1
İlkokul - Primary school	12.8	16.3	9.3	11.1	14.5	7.7
İlköğretim/Ortaokul ve dengi - Secondary school and vocational school at secondary school level	55.3	61.1	47.1	52.4	58.6	43.5
Lise ve dengi - High school	72.4	77.5	64.6	70.6	76.0	62.4
Yüksekokul, fakülte ve daha üstü Higher education	88.5	89.8	86.7	87.7	89.0	85.8
İşgücüne dahil olanlar - Labour force status	45.6	47.4	40.3	44.3	45.8	39.8
Ücretli, maaşlı, yevmiyeli - Regular or casual employee	58.6	57.0	64.7	56.8	54.8	64.1
İşveren - Employer	67.8	68.5	61.3	66.1	66.5	62.4
Kendi hesabına çalışan - Self employed	21.5	23.1	10.3	21.1	22.5	12.0
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	16.3	39.9	7.3	15.7	41.1	6.1
İşsiz - Unemployed	43.2	40.6	51.5	41.6	38.7	50.5
İşgücüne dahil olmayanlar - Non labour force status	26.1	40.9	21.2	24.2	38.9	19.3
Ev işleriyle meşgul - Housewife	14.2	18.1	14.2	12.4	15.9	12.4
Emekli - Retired	17.1	15.1	24.1	15.9	13.7	23.8
Öğrenci - Student	91.5	94.7	87.9	88.2	90.9	85.1
Çalışmak istemiyor - Not want to work	34.3	33.5	34.8	30.9	31.7	30.5
Engelli - Disabled	5.9	6.4	5.0	5.3	5.5	5.0
Diğer - Other	20.4	28.8	12.1	19.8	29.5	10.1

(1) İşgücü durumu için referans periyodu 6-12 Nisan 2009 tarihleri arasındaki anketin uygulandığı dönemdir.

(1) Reference period for the labour force status is 6-12 April 2009.

25.12 Hanelerde bilişim teknolojileri sahiplik durumu, 2009
Availability of ICT equipments in households, 2009 (%)

	Bilişim teknolojilerine sahip olan hane oranı Proportion of households having ICT equipments	**İnternete bağlı araçlara sahip olan hane oranı** Proportion of households having equipments for Internet access
Kişisel bilgisayar - PC	30.7	22.5
Taşınabilir bilgisayar - Laptop	11.2	8.4
El bilgisayar - Palm	0.6	0.2
Cep telefonu - Mobile phone	87.6	5.6
Oyun konsolu - Games console	3.7	0.2

25.13 Son üç ay[(1)] içinde İnternet kullanan bireylerin[(2)] İnterneti kişisel kullanma amaçları, 2009
Internet activities of individuals[(1)] who have accessed the Internet in the last 3 months[(2)], by private purposes, 2009 (%)

Amaçlar - Activities	**Türkiye -** Turkey	**Kent -** Urban	**Kır -** Rural
Mal ve hizmetler hakkında bilgi arama (satın almayı kapsamıyor) Finding information about goods or services	52.9	55.0	41.6
Seyahat ve konaklama ile ilgili hizmetlerin kullanımı (otel rezervasyon, bilet satış, vb.) - Using services related to travel and accommodation	22.5	24.2	13.0
İnternet üzerinden web radyo dinleme ya da web TV izleme Listening to web radios/watching web television	43.3	44.0	39.8
Kendi oluşturduğunuz metin, görüntü, fotoğraf, video, müzik vb. içerikleri herhangi bir web sitesine paylaşmak üzere yükleme - Uploading self-created content (text, images, photos, videos, music etc.) to any website to be shared	24.1	25.0	19.3
Yazılım indirme - Downloading software (other than games software)	15.2	16.1	10.0
Oyun, müzik, film, görüntü indirme veya oynatma Playing and/or downloading movies, games etc.	56.3	55.9	58.2
Online haber, gazete ya da dergi okuma, haber indirme Reading or downloading online newspapers/magazines	70.0	70.1	69.4
İş arama ya da iş başvurusu yapma Looking for a job or sending a job application	13.2	13.2	13.2
Sağlıkla ilgili bilgi arama (yaralanma, hastalık, beslenme, vb.) Seeking health-related information (e.g. injury, disease, nutrition, improving health, etc.)	45.1	47.3	33.3
İnternet bankacılığı - Internet banking	14.0	14.9	8.9
Mal veya hizmet satışı - Selling goods or services (e.g. via auctions)	2.0	2.2	0.9
E-posta gönderme - Sending/receiving e-mails	72.4	73.7	64.9
İnternet üzerinden telefonla görüşme/İnternet üzerinden video görüşmesi (webcam ile) - Telephoning over the Internet/video calls (via webcam) over the Internet	49.8	50.7	45.2
Sohbet odalarına, haber gruplarına veya online tartışma forumlarına mesaj gönderme, anlık ileti gönderme (chat, msn, skype, başkaları ile gerçek zamanlı yazışma) - Posting messages to chat sites, newsgroups or on-line discussion forums anduse of instant messaging	57.8	58.3	55.3
Okul, üniversite, mesleki kurslar ile ilgili faaliyetler için bilgi arama Looking for information about education, training or course offers	25.7	25.7	25.3
Herhangi bir konuda online eğitim alma (yabancı dil, bilgisayar vb.) Doing an online course (of any subject)	5.8	6.3	3.0
Öğrenme amacıyla internete başvurma Consulting the Internet with the purpose of learning	31.7	33.4	22.0

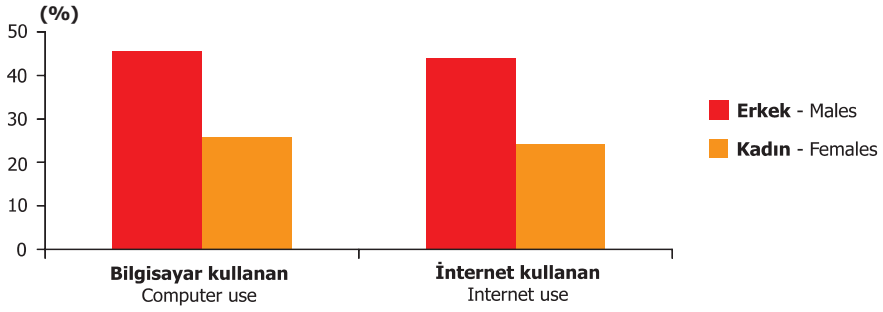
(1) Ocak-Mart 2009.
(2) 16-74 yaş.

(1) January-March 2009.
(2) 16-74 age group.

25.14 2008 ve 2009 yılı Ocak aylarında bilgisayar kullanılan ve internet erişimine sahip girişimlerin oranı
Proportion of enterprises which have access to internet and use computer by economic activity and size group in January 2008 and in January 2009

Ekonomik faaliyet kolları - Economic activity **(NACE Rev. 1.1)**	**Büyüklük grubu -** Size group **Toplam (10+) -** Total (10+)			
	Bilgisayar kullanımı Computer usage		**İnternet erişimi** Internet access	
	2008	2009	2008	2009
Genel - General	90.6	90.7	89.2	88.8
İmalat sanayi (Kısım D) Manufacturing (Section D)	90.8	91.4	89.1	89.5
İnşaat (Kısım F) Construction (Section F)	83.3	83.9	83.1	81.9
Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı (Kısım G) Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods (Section G)	93.5	92.7	92.2	91.0
Oteller ve moteller ile kamp yerleri ve diğer kısa süreli konaklama yerleri (Grup 55.1 ve Grup 55.2) "Hotels" and "Camping sites and other provision of shortstay accommodation" (Groups 55.1 and 55.2)	98.9	98.9	98.5	97.7
Ulaştırma, depolama ve haberleşme (Kısım I) Transport, storage and communication (Section I)	94.1	91.0	91.6	88.9
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri (Kısım K) Real estate, renting and business activities (Section K)	85.4	89.3	83.2	87.2
Sinema ve video filmleri ile ilgili faaliyetler ile radyo ve televizyon faaliyetleri (Grup 92.1 ve Grup 92.2) "Motion picture and video activities" and "radio and television activities" (Groups 92.1 and 92.2)	96.9	97.3	96.9	94.5
Diğer parasal aracı kuruluşların faaliyetleri ile diğer kredi verme faaliyetleri (Grup 65.12 ve 65.22) - Other monetary intermediation and other credit granting (Groups 65.12 and 65.22)	-	94.5	-	94.5
Zorunlu sosyal güvenlik ve emeklilik fonları hariç sigorta ile ilgili faaliyetler (Grup 66.01 ve 66.03) Life insurance and non-life insurance (Groups 66.01 and 66.03)	-	100.0	-	100.0

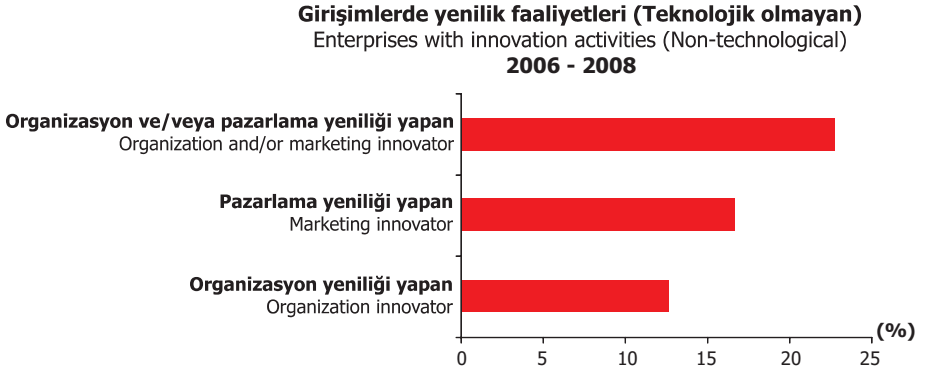
Cinsiyete göre bilgisayar ve internet kullanım oranları
Proportion of computer and internet use by gender
Ocak-Mart/January-March
2009

Veri için tablo 25.10'a bakınız.
For data, see table 25.10.

25.15 Faaliyet kolları ve büyüklük grubuna göre yenilik faaliyeti yürüten girişimlerin oranı, 2006-2008

EFİS 1.1 ve büyüklük grubu (kişi) NACE Rev.1.1 and size (person)	Yenilik faaliyeti yürüten girişimlerin oranı Enterprises with innovation activities	Teknolojik olmayan yenilik - Non-technological innovation: Organizasyon ve/veya pazarlama yeniliği yapan Organization and/or marketing innovator	Organizasyon yeniliği yapan Organization innovator	Pazarlama yeniliği yapan Marketing innovator
Genel - General	37.1	22.7	12.7	16.6
Sanayi - Industry	41.1	24.1	13.6	17.4
10-14 Madencilik ve taşocakçılığı Mining and quarrying	29.5	16.8	8.9	10.5
15-37 İmalat sanayi Manufacturing	41.6	24.4	13.7	17.7
40-41 Elektrik, gaz ve su Electricity, gas and water supply	27.3	16.6	10.3	5.6
Hizmet - Services sector	31.0	20.6	11.3	15.5
51 Toptan ticaret Wholesale trade	33.0	23.1	11.8	19.0
60-64 Ulaştırma, haberleşme, depolama hizmetleri Transport, storage, communications	24.8	14.8	7.5	9.8
65-67 Mali aracı kuruluşların faaliyetleri Financial intermediation	35.2	26.7	18.9	15.5
72 Bilgisayar ve ilgili faaliyetler Computer and related activities	63.6	40.2	32.4	26.8
74.2 Mimarlık, mühendislik ve ilgili teknik danışmanlık faaliyetleri - Architectural, engineering and other technical activities	25.5	12.8	11.4	4.5
74.3 Teknik test ve analiz faaliyetleri Technical testing and analysis	41.3	24.3	19.7	17.0
Büyüklük grubu (çalışan sayısına göre) - Size groups				
Toplam - Total	37.1	22.7	12.7	16.6
10-49	33.8	20.3	11.6	15.9
50-249	43.7	27.1	15.8	19.8
250+	54.4	39.3	30.7	24.9

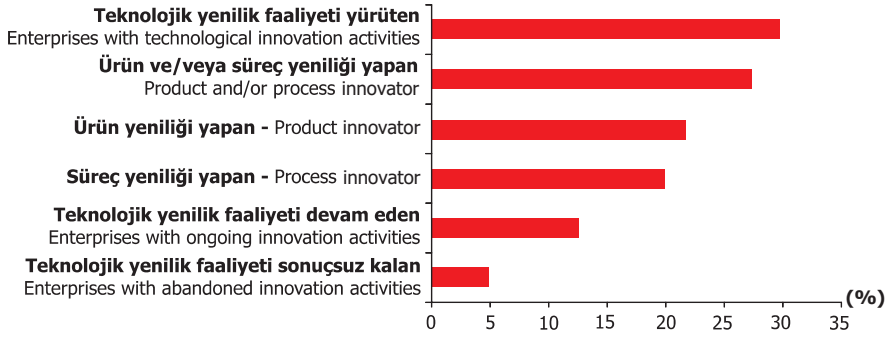

25.15 Enterprises with innovation activities by economic activity and size, 2006-2008 (%)

Teknolojik yenilik - Technological innovation

Teknolojik yenilik faaliyeti yürüten Enterprises with technological innovation activities	**Ürün ve/veya süreç yeniliği yapan** Product and/or process innovator	**Ürün yeniliği yapan** Product innovator	**Süreç yeniliği yapan** Process innovator	**Teknolojik yenilik faaliyeti sonuçsuz kalan** Enterprises with abandoned innovation activities	**Teknolojik yenilik faaliyeti devam eden** Enterprises with ongoing innovation activities
29.8	27.4	21.7	19.9	4.9	12.6
34.2	31.1	25.0	22.8	5.4	14.7
22.7	20.8	12.1	16.1	3.3	9.4
34.7	31.6	25.6	23.2	5.5	15.0
17.8	15.3	10.8	9.8	3.4	7.6
23.2	21.7	16.7	15.5	4.2	9.5
24.5	23.3	18.2	16.0	4.6	10.0
18.3	16.8	11.8	13.5	2.9	6.8
23.1	21.9	16.1	18.4	3.2	9.8
59.2	54.7	51.6	37.8	12.3	32.8
20.2	18.1	13.2	10.9	4.0	8.3
29.0	24.3	17.0	21.2	6.2	18.5
29.8	27.4	21.7	19.9	4.9	12.6
27.8	25.5	20.3	18.4	4.8	11.6
38.4	35.6	27.7	26.3	4.5	17.0
48.6	44.6	34.2	36.9	9.4	24.6

Girişimlerde yenilik faaliyetleri (Teknolojik)
Enterprises with innovation activities (Technological)
2006 - 2008

	Sayfa Page	
Açıklama	**446**	Explanation
26.1 Genel mutluluk düzeyi, 2005-2009	**447**	26.1 General level of happiness, 2005-2009
26.2 Umut düzeyi, 2005-2009	**447**	26.2 Level of hope, 2005-2009
26.3 Bir yıl sonrası için genel olarak yaşama ilişkin beklentiler, 2005-2009	**448**	26.3 General life expectations for the next year, 2005-2009
26.4 Beş yıl sonrası için kişisel gelişim tahmini, 2005-2009	**448**	26.4 Personal development estimate for five years later, 2005-2009
26.5 Mutluluk düzeyi, 2008	**449**	26.5 Level of happiness, 2008
26.6 Mutluluk düzeyi, 2009	**450**	26.6 Level of happiness, 2009
26.7 Mutluluk kaynağı kişi ve değerler, 2008	**451**	26.7 Persons and values that are sources of happiness, 2008
26.8 Mutluluk kaynağı kişi ve değerler, 2009	**451**	26.8 Persons and values that are sources of happiness, 2009
26.9 Memnuniyet, 2008	**452**	26.9 Satisfaction, 2008
26.10 Memnuniyet, 2009	**452**	26.10 Satisfaction, 2009
26.11 Kamu hizmetlerinden memnuniyet, 2008	**453**	26.11 Satisfaction from public services, 2008
26.12 Kamu hizmetlerinden memnuniyet, 2009	**453**	26.12 Satisfaction from public services, 2009
26.13 Umut düzeyi, 2008	**454**	26.13 Level of hope, 2008
26.14 Umut düzeyi, 2009	**455**	26.14 Level of hope, 2009
26.15 Beş yıl öncesine göre gelişmişlik değerlendirmesi, 2008	**456**	26.15 Personal development assessment with respect to five years ago, 2008
26.16 Beş yıl öncesine göre gelişmişlik değerlendirmesi, 2009	**457**	26.16 Personal development assessment with respect to five years ago, 2009
26.17 Beş yıl sonrası için gelişme beklentisi, 2008	**458**	26.17 Personal development expectation for five years later, 2008
26.18 Beş yıl sonrası için gelişme beklentisi, 2009	**459**	26.18 Personal development expectation for five years later, 2009
26.19 2009 yılından beklentiler	**460**	26.19 Expectations for year 2009
26.20 2010 yılından beklentiler	**461**	26.20 Expectations for year 2010

YAŞAM MEMNUNİYETİ

Yaşam Memnuniyeti Araştırması'nın amacı: Türkiye'deki bireylerin genel mutluluk düzeyine ilişkin algısını, temel yaşam alanlarındaki genel memnuniyetini ve kamu hizmetlerinden memnuniyetini ölçmek ve bunların zaman içindeki değişimini takip etmektir.

Coğrafi kapsam: Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm yerleşim yerleri kapsama dahil edilmiştir. Bu yerleşim yerleri, Kurumun diğer anket çalışmalarında da kullanılmakta olan kent-kır tanımı dikkate alınarak iki tabakaya ayrılmıştır.

Kapsanan kitle: Anket çalışmasında Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan 18 ve daha yukarı yaştaki tüm hanehalkı fertleri kapsama alınmıştır. Ancak araştırmada toplam nüfusun yaklaşık %2.6'sını oluşturan ve kurumsal nüfus olarak tanımlanan; yaşlılar evi, huzur evleri, hapishane, askeri kışla, hastane, otel, çocuk yuvalarında bulunan nüfus ise pratik nedenlerden dolayı göçer nüfus kapsam dışı tutulmuştur.

Örnekleme birimi: Nihai örnekleme birimi olarak hanehalkı ve örnek hanehalklarındaki 18+ yaştaki tüm bireylerdir.

Tanım ve Kavramlar

Mutluluk: Acı, keder ve ızdırabın yokluğu ve bunların yerine sevinç, neşe ve tatmin duygularının varlığıyla karakterize edilen durum; hayattan genel olarak memnun olma hali.

Memnuniyet: İhtiyaçların ve isteklerin karşılanmasından doğan tatmin duygusu.

Umut düzeyi: Anket kapsamında görüşülen bireylerin "çok umutlu", "umutlu", "umutlu değil" ve "hiç umutlu değil" kategorileri itibariyle umut düzeylerini derecelendirmeleri.

LIFE SATISFACTION

The purpose of Life Satisfaction Survey: To measure the general happiness level perception of the individuals and, the general satisfaction of the individuals from main life areas and from public services, and to follow up the changes in this satisfaction in time.

Geographic scope: All the localities within the borders of Turkish Republic have been covered. These localities are divided into two parts considering the rural area and urban area definitions, that are used in other surveys of the Institute.

Covered mass: Citizens living in the households within the borders of Turkish Republic, and who are 18 years of age and over have been covered. However, the institutional population which constitutes 2.6% of the population, and which are at old age asylums, rest homes, dormitories, prisons, barracks, hospitals, hotels, and nursery schools has not been covered due to practical reasons.

Sampling unit: Households and individuals who are 18 years of age and over at the sample households has been defined to be the final sampling unit.

Definitions and Concepts

Happiness: The situation characterized by the lack of pain, sorrow and persecution and by presence of joy, cheerfulness and satisfaction; that is, being satisfied in generally with life.

Satisfaction: The feeling of satisfaction arising from meeting the needs and desires.

Level of hope: The grading of the hope of individuals interviewed within the scope of the survey, as "very hopeful", "hopeful", "not hopeful" and "not hopeful at all".

26.1 Genel mutluluk düzeyi, 2005-2009
General level of happiness, 2005-2009 (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total					
Çok mutlu - Very happy	9.1	8.8	8.7	8.2	7.7
Mutlu - Happy	48.5	49.1	51.5	47.5	46.6
Orta - Neither happy, nor unhappy	29.5	30.3	28.8	30.3	31.1
Mutsuz - Unhappy	9.9	9.1	8.8	11.4	11.5
Çok mutsuz - Very unhappy	2.9	2.8	2.2	2.5	3.1
Kadın - Females					
Çok mutlu - Very happy	10.3	9.9	9.8	9.1	8.9
Mutlu - Happy	50.2	50.5	52.3	48.7	49.2
Orta - Neither happy, nor unhappy	28.1	28.5	27.3	30.0	29.6
Mutsuz - Unhappy	8.6	7.9	8.4	9.4	9.5
Çok mutsuz - Very unhappy	2.8	3.1	2.2	2.8	2.8
Erkek - Males					
Çok mutlu - Very happy	8.0	7.6	7.6	7.4	6.4
Mutlu - Happy	46.8	47.6	50.6	46.3	43.9
Orta - Neither happy, nor unhappy	30.9	32.1	30.3	30.7	32.7
Mutsuz - Unhappy	11.3	10.2	9.3	13.6	13.7
Çok mutsuz - Very unhappy	3.0	2.5	2.2	2.1	3.4

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2005-2009 Source: Life Satisfaction Survey, 2005-2009

26.2 Umut düzeyi, 2005-2009
Level of hope, 2005-2009 (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total					
Çok umutlu - Very hopeful	5.4	4.8	6.4	4.5	4.6
Umutlu - Hopeful	61.4	59.6	63.7	60.4	60.9
Umutlu değil - Not hopeful	24.7	28.0	22.6	26.3	26.8
Hiç umutlu değil - Not hopeful at all	8.5	7.7	7.3	8.8	7.8
Kadın - Females					
Çok umutlu - Very hopeful	5.3	4.3	5.9	4.3	4.0
Umutlu - Hopeful	62.9	60.6	63.6	60.7	64.0
Umutlu değil - Not hopeful	23.5	27.4	23.0	26.1	24.7
Hiç umutlu değil - Not hopeful at all	8.4	7.8	7.5	9.0	7.4
Erkek - Males					
Çok umutlu - Very hopeful	5.4	5.3	6.9	4.8	5.2
Umutlu - Hopeful	59.9	58.6	63.8	60.1	57.6
Umutlu değil - Not hopeful	26.0	28.6	22.1	26.5	29.1
Hiç umutlu değil - Not hopeful at all	8.7	7.6	7.1	8.6	8.1

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2005-2009 Source: Life Satisfaction Survey, 2005-2009

26.3 Bir yıl sonrası için genel olarak yaşama ilişkin beklentiler, 2005-2009
General life expectations for the next year, 2005-2009 (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total					
Daha iyi olacak - Will be better	36.2	33.9	35.3	26.7	23.5
Aynı olacak - Will be the same	41.9	41.0	41.6	42.6	48.5
Daha kötü olacak - Will be worse	10.2	13.6	11.0	21.0	14.7
Fikri yok - No idea	11.8	11.5	12.1	9.7	13.4
Kent - Urban					
Daha iyi olacak - Will be better	39.3	36.4	38.4	27.9	24.4
Aynı olacak - Will be the same	39.7	40.7	41.4	42.4	50.9
Daha kötü olacak - Will be worse	9.3	12.9	9.9	21.2	14.0
Fikri yok - No idea	11.6	9.9	10.3	8.4	10.8
Kır - Rural					
Daha iyi olacak - Will be better	30.7	29.6	29.8	24.0	21.3
Aynı olacak - Will be the same	45.7	41.5	42.1	43.1	43.0
Daha kötü olacak - Will be worse	11.6	14.6	13.0	20.4	16.5
Fikri yok - No idea	12.0	14.2	15.1	12.6	19.1

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2005-2009 Source: Life Satisfaction Survey, 2005-2009

26.4 Beş yıl sonrası için kişisel gelişim tahmini, 2005-2009
Personal development estimate for five years later, 2005-2009 (%)

	2005	2006	2007	2008	2009
Toplam - Total					
Gelişecek - Will develop	41.1	38.1	40.3	41.1	26.9
Aynı seviyede kalacak - Will remain same	32.0	33.9	33.5	31.5	34.8
Gerileyecek - Will be worse	13.6	16.2	13.2	26.1	21.5
Fikri yok - No idea	13.3	11.8	13.0	1.3	16.7
Kadın - Females					
Gelişecek - Will develop	39.8	36.5	40.0	41.2	27.1
Aynı seviyede kalacak - Will remain same	32.1	35.1	33.8	32.3	34.8
Gerileyecek - Will be worse	12.3	14.3	11.6	24.5	18.4
Fikri yok - No idea	15.8	14.1	14.6	2.1	19.7
Erkek - Males					
Gelişecek - Will develop	42.3	39.8	40.6	40.9	26.8
Aynı seviyede kalacak - Will remain same	32.0	32.6	33.2	30.7	34.9
Gerileyecek - Will be worse	15.0	18.1	14.9	27.8	24.9
Fikri yok - No idea	10.7	9.5	11.4	0.5	13.5

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2005-2009 Source: Life Satisfaction Survey, 2005-2009

26.5 Mutluluk düzeyi, 2008
Level of happiness, 2008 (%)

	Mutlu - Happy		**Orta** - Neither happy, nor unhappy		**Mutsuz** - Unhappy	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Genel mutluluk düzeyi - Level of happiness	53.6	57.8	30.7	30.0	15.7	12.2
Yaş gruplarına göre - By age groups						
18-24	60.4	57.9	26.1	30.4	13.5	11.8
25-34	51.2	60.2	34.9	28.7	13.9	11.1
35-44	52.0	53.9	31.7	32.9	16.3	13.2
45-54	47.7	55.8	32.4	32.7	19.9	11.5
55-64	53.6	60.1	30.6	26.3	15.9	13.6
65+	63.8	59.9	21.4	26.7	14.8	13.4
Öğrenim durumuna göre - By educational status						
Okur - yazar değil - Illiterate	44.2	58.5	33.1	25.1	22.7	16.4
Okur-yazar/bir okul bitirmeyen Literate but not completed a school	47.9	58.4	28.6	25.4	23.5	16.3
İlkokul mezunu - Primary school	51.3	56.4	30.8	32.7	18.0	10.9
İlköğretim+Ortaokul mezunu Primary education, middle school and equivalent	54.9	56.0	30.6	33.6	14.5	10.5
Lise / dengi mezunu Secondary education and equivalent	52.5	60.2	35.8	29.0	11.7	10.8
Y.Okul / üniversite mezunu College, university, master, Ph.D	64.5	60.3	22.0	28.7	13.4	11.0
Medeni duruma göre - By marital status						
Halen evli olan - Married	54.5	63.5	30.7	27.2	14.8	9.3
Evli olmayan - Not married	51.2	43.7	30.7	37.0	18.1	19.3
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre By status of being covered by social security						
Sosyal güvenlik kapsamında Covered by social security	57.6	60.9	30.3	29.2	12.2	9.8
Sosyal güvenlik kapsamında değil Not covered by social security	42.4	47.2	32.0	32.5	25.7	20.3
Hanehalkı gelir grubuna göre - By household income intervals						
0 - 400 (YTL - TRY)	37.6	39.9	29.9	39.1	32.5	21.0
401 - 600 (YTL - TRY)	46.7	54.2	35.7	31.1	17.6	14.8
601 - 800 (YTL - TRY)	51.2	57.4	32.5	28.3	16.3	14.3
801 - 1200 (YTL - TRY)	56.3	62.2	31.1	29.1	12.7	8.8
1201 - 2500 (YTL - TRY)	66.8	68.7	24.9	25.4	8.4	6.0
2501+ (YTL - TRY)	75.0	72.5	20.3	22.1	4.7	5.4
Yerleşim birimi - By place of residence						
Kent - Urban	56.7	58.2	29.9	29.8	13.4	12.0
Kır - Rural	47.4	56.9	32.4	30.4	20.3	12.8

26.6 Mutluluk düzeyi, 2009
Level of happiness, 2009 (%)

	Mutlu - Happy		**Orta** - Neither happy, nor unhappy		**Mutsuz** - Unhappy	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Genel mutluluk düzeyi - Level of happiness	50.2	58.1	32.7	29.6	17.1	12.3
Yaş gruplarına göre - By age groups						
18-24	52.8	61.6	33.2	29.9	14.0	8.5
25-34	51.0	60.8	33.6	29.3	15.4	10.0
35-44	49.1	57.8	34.5	31.9	16.5	10.2
45-54	47.8	54.7	31.5	30.4	20.6	14.9
55-64	47.2	56.4	31.3	27.3	21.5	16.4
65+	54.2	54.3	28.9	27.0	16.9	18.7
Öğrenim durumuna göre - By educational status						
Okur - yazar değil - Illiterate	44.9	53.7	28.2	24.1	27.0	22.2
Okur-yazar/bir okul bitirmeyen Literate but not completed a school	41.6	54.7	34.9	32.2	23.6	13.1
İlkokul mezunu - Primary school	46.4	58.4	33.2	32.4	20.3	9.2
İlköğretim+Ortaokul mezunu Primary education, middle school and equivalent	52.1	61.8	34.3	29.5	13.6	8.8
Lise / dengi mezunu Secondary education and equivalent	51.5	59.0	34.1	30.1	14.5	11.0
Y.Okul / üniversite mezunu College, university, master, Ph.D	61.2	67.1	27.9	27.6	10.8	5.3
Medeni duruma göre - By marital status						
Halen evli olan - Married	52.8	61.1	31.4	28.7	15.8	10.2
Evli olmayan - Not married	44.6	49.3	35.5	32.4	19.9	18.3
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre By status of being covered by social security						
Sosyal güvenlik kapsamında Covered by social security	55.0	61.9	32.2	28.8	12.9	9.3
Sosyal güvenlik kapsamında değil Not covered by social security	39.2	46.7	33.9	32.1	26.9	21.2
Hanehalkı gelir grubuna göre - By household income intervals						
0 - 600 TL	35.9	49.6	35.5	28.2	28.6	22.2
601 - 900 TL	46.8	58.1	33.2	29.5	20.0	12.4
901 - 1500 TL	55.3	61.4	32.0	30.9	12.7	7.7
1501 - 2500 TL	58.5	62.1	30.9	30.7	10.5	7.2
2501 - 3500 TL	60.4	66.6	32.9	29.4	6.7	4.1
3501+ TL	72.8	69.2	22.2	24.5	5.1	6.3
Yerleşim birimi - By place of residence						
Kent - Urban	51.5	57.6	31.8	30.0	16.7	12.4
Kır - Rural	47.3	59.2	34.7	28.9	17.9	11.9

26.7 Mutluluk kaynağı kişi ve değerler, 2008
Persons and values that are sources of happiness, 2008 (%)

	Toplam - Total		**Evli olan** - Married		**Evli olmayan** - Not married	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Mutluluk kaynağı kişiler						
Persons that are sources of happiness						
Kendisi - Herself / himself	2.5	1.5	-	-	6.6	3.6
Çocuklar - Children	7.6	20.2	9.3	19.8	2.4	21.4
Anne / baba - Mother / father	2.7	3.5	-	-	9.7	10.6
Torunlar - Granddaughters / grandsons	1.8	1.5	2.2	1.5	-	-
Eş - Spouse	6.6	7.7	8.7	10.7	-	-
Tüm aile - All of the family	76.6	63.8	77.9	66.4	72.7	57.5
Arkadaşlar - Friends	-	-	-	-	6.6	2.8
Diğer - Other	2.2	1.8	2.0	1.6	2.0	4.0
Mutluluk kaynağı olan değerler						
Values that are sources of happiness						
Güç - Power	-	-	-	-	3.5	1.7
Başarı - Success	7.3	3.5	5.3	1.9	13.2	7.6
İş - Work	5.4	2.3	4.3	1.4	8.1	4.7
Sağlık - Health	66.1	75.9	71.4	79.3	50.2	67.8
Sevgi - Love	11.1	12.5	9.8	12.1	15.2	13.3
Para - Money	7.2	4.2	7.0	4.2	8.1	4.3
Diğer - Other	2.9	1.5	2.1	1.1	1.9	0.6

26.8 Mutluluk kaynağı kişi ve değerler, 2009
Persons and values that are sources of happiness, 2009 (%)

	Toplam - Total		**Evli olan** - Married		**Evli olmayan** - Not married	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Mutluluk kaynağı kişiler						
Persons that are sources of happiness						
Kendisi - Herself / himself	3.1	1.8	0.6	0.4	8.4	5.9
Çocuklar - Children	7.5	17.6	8.9	17.0	4.4	19.3
Anne / baba - Mother / father	3.8	2.6	0.6	0.8	10.8	7.7
Torunlar - Granddaughters / grandsons	1.5	1.4	1.6	1.2	1.3	2.1
Eş - Spouse	5.5	8.2	7.8	10.8	0.6	0.4
Tüm aile - All of the family	75.7	66.9	79.8	69.2	67.0	60.1
Arkadaşlar - Friends	1.6	0.7	0.1	0.2	4.9	2.2
Diğer - Other	1.1	0.7	0.7	0.4	1.9	1.5
Mutluluk kaynağı olan değerler						
Values that are sources of happiness						
Başarı - Success	9.4	4.0	6.4	2.3	15.8	8.8
İş - Work	5.9	1.3	4.6	1.1	8.8	1.9
Sağlık - Health	64.9	76.0	69.9	78.5	54.2	68.6
Sevgi - Love	12.1	14.3	12.2	13.7	11.9	15.9
Para - Money	6.8	3.7	6.2	3.6	8.3	4.2
Diğer - Other	0.9	0.7	0.8	0.7	1.1	0.6

26.9 Memnuniyet, 2008
Satisfaction, 2008 (%)

	Memnun Satisfied		**Orta** - Neither satisfied nor unsatisfied		**Memnun değil** Not satisfied	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Genel sağlık durumundan						
From own health	73.5	57.9	14.6	22.5	11.9	19.7
İşten - From work	65.4	65.0	14.9	17.7	19.7	17.3
İşyeri ilişkilerinden						
From work relations	85.9	83.4	12.0	12.2	2.1	4.4
İşten elde edilen kazançtan						
From earning obtained from work	32.1	32.1	24.5	29.3	43.4	38.6
Evlilikten - From marriage	95.6	89.7	3.5	8.3	1.0	2.0
Aile ilişkilerinden						
From family relations	94.9	92.1	3.9	6.4	1.3	1.5
Akraba ilişkilerinden						
From relationships with relatives	80.5	83.7	12.2	10.9	7.3	5.3
Arkadaş ilişkilerinden						
From relationships with friends	90.7	91.8	7.8	6.3	1.5	1.9
Komşuluk ilişkilerinden						
From relationships with neighbors	83.0	85.7	12.2	9.4	4.8	4.9

26.10 Memnuniyet, 2009
Satisfaction, 2009 (%)

	Memnun Satisfied		**Orta** - Neither satisfied nor unsatisfied		**Memnun değil** Not satisfied	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Genel sağlık durumundan						
From own health	73.0	59.0	14.7	20.2	12.3	20.8
İşten - From work	62.7	67.5	17.4	16.0	19.9	16.4
İşyeri ilişkilerinden						
From work relations	83.7	84.4	12.8	11.4	3.5	4.2
İşten elde edilen kazançtan						
From earning obtained from work	27.0	31.8	24.3	24.7	48.7	43.5
Evlilikten - From marriage	95.5	88.5	3.6	8.5	1.0	2.9
Aile ilişkilerinden						
From family relations	94.9	91.6	4.1	6.5	1.0	1.9
Akraba ilişkilerinden						
From relationships with relatives	79.1	84.3	12.3	10.8	8.5	5.0
Arkadaş ilişkilerinden						
From relationships with friends	89.9	91.0	7.3	7.5	2.8	1.4
Komşuluk ilişkilerinden						
From relationships with neighbors	81.0	85.8	13.0	9.8	6.0	4.4

26.11 Kamu hizmetlerinden memnuniyet, 2008
Satisfaction from public services, 2008 (%)

	Memnun Satisfied		Orta Neither satisfied nor unsatisfied		Memnun değil Not satisfied		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Eğitim hizmetlerinden								
From educational services	54.3	59.4	20.0	19.7	25.7	21.0		
Sosyal güvenlik kurumunun hizmetlerinden								
From the services of social security institution	69.3	73.4	17.8	13.3	10.2	8.6	2.6	4.6
Sağlık hizmetlerinden								
From health services	62.6	64.1	16.7	16.7	20.7	19.1		
Asayiş hizmetlerinden								
From public security services	72.6	79.1	13.0	12.7	14.3	8.2		
Adli sistemin verdiği hizmetlerden								
From judicial services	48.4	42.3	14.5	11.1	14.3	7.4	22.9	39.2
Kamu hizmetleri ile ilgili bilgi edinme işlemlerinden								
From aquiring information about public services	50.5	44.2	16.9	12.2	19.0	11.8	13.6	31.8

26.12 Kamu hizmetlerinden memnuniyet, 2009
Satisfaction from public services, 2009 (%)

	Memnun Satisfied		Orta Neither satisfied nor unsatisfied		Memnun değil Not satisfied		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Eğitim hizmetlerinden								
From educational services	55.8	60.2	22.4	22.1	21.8	17.7		
Sosyal güvenlik kurumunun hizmetlerinden								
From the services of social security institution	62.3	55.9	15.7	11.1	13.2	8.7	8.8	24.3
Sağlık hizmetlerinden								
From health services	62.2	67.7	16.0	15.4	21.8	16.9		
Asayiş hizmetlerinden								
From public security services	74.0	79.9	12.2	12.4	13.8	7.6		
Adli sistemin verdiği hizmetlerden								
From judicial services	42.6	35.0	11.8	7.1	14.4	6.3	31.2	51.6
Kamu hizmetleri ile ilgili bilgi edinme işlemlerinden								
From aquiring information about public services	44.3	35.5	15.4	10.2	14.5	7.5	25.8	46.8

26.13 Umut düzeyi, 2008
Level of hope, 2008 (%)

	Çok umutlu Very hopeful		Umutlu Hopeful		Umutlu değil Not hopeful		Hiç umutlu değil Not hopeful at all	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Genel umut düzeyi - Level of hope	4.8	4.3	60.1	60.7	26.5	26.1	8.6	9.0
Yaş gruplarına göre - By age groups								
18-24	9.8	8.2	60.4	60.5	19.8	20.2	10.0	11.2
25-34	4.1	5.0	60.4	58.8	26.0	26.8	9.6	9.4
35-44	4.5	3.4	55.5	56.5	29.7	31.1	10.3	9.0
45-54	3.9	3.0	59.8	64.5	29.1	24.6	7.2	7.9
55-64	2.2	3.6	67.6	66.5	22.9	22.8	7.4	7.2
65+	3.1	0.6	61.7	62.2	31.5	29.5	3.7	7.8
Öğrenim durumuna göre - By educational status								
Okur-yazar değil - Illiterate	0.7	2.1	58.3	62.2	35.6	27.0	5.4	8.8
Okur-yazar/bir okul bitirmeyen Literate but not completed a school	1.4	0.6	59.2	64.1	34.7	26.3	4.7	9.1
İlkokul mezunu - Primary school	3.7	3.7	58.5	59.2	28.2	27.7	9.6	9.5
İlköğretim+Ortaokul mezunu Primary education, middle school and equivalent	6.3	4.1	57.8	66.0	25.6	20.9	10.3	9.0
Lise / dengi mezunu Secondary education and equivalent	5.8	7.3	60.2	60.2	24.9	23.3	9.0	9.2
Y.Okul / üniversite mezunu College, university, master, Ph.D	6.1	9.4	67.8	57.0	20.9	26.8	5.2	6.8
Medeni duruma göre - By marital status								
Halen evli olan - Married	3.9	4.4	59.8	63.5	27.4	24.3	8.9	7.9
Evli olmayan - Not married	7.4	4.0	61.0	53.8	23.8	30.4	7.8	11.8
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre By status of being covered by social security								
Sosyal güvenlik kapsamında Covered by social security	4.8	4.7	63.6	63.2	24.6	24.5	7.0	7.6
Sosyal güvenlik kapsamında değil Not covered by social security	4.9	2.8	50.0	52.2	31.8	31.4	13.4	13.6
Hanehalkı gelir grubuna göre- By household income intervals								
0 - 400 (YTL - TRY)	4.4	1.7	45.5	51.8	34.0	34.6	16.2	11.9
401 - 600 (YTL - TRY)	4.2	3.3	55.3	58.3	29.7	27.2	10.8	11.2
601- 800 (YTL - TRY)	3.4	3.9	56.8	60.3	33.0	25.0	6.9	10.8
801 - 1200 (YTL - TRY)	3.1	5.2	66.9	61.2	23.1	27.1	6.9	6.5
1201 - 2500 (YTL - TRY)	9.7	6.9	66.0	68.3	19.0	18.5	5.3	6.3
2501+ (YTL - TRY)	7.0	4.2	69.0	75.4	17.8	14.8	6.2	5.7
Yerleşim birimi - By place of residence								
Kent - Urban	4.5	4.5	60.9	60.5	26.7	26.0	7.9	9.1
Kır - Rural	5.4	3.8	58.5	61.2	26.1	26.2	10.1	8.8

26.14 Umut düzeyi, 2009
Level of hope, 2009 (%)

	Çok umutlu Very hopeful		Umutlu Hopeful		Umutlu değil Not hopeful		Hiç umutlu değil Not hopeful at all	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Genel umut düzeyi - Level of hope	5.2	4.0	57.6	64.0	29.1	24.7	8.1	7.4
Yaş gruplarına göre - By age groups								
18-24	8.0	7.4	60.0	65.7	23.8	18.1	8.2	8.9
25-34	7.6	4.0	55.4	63.6	26.8	26.5	10.2	5.9
35-44	3.4	3.6	56.9	62.9	32.5	24.4	7.2	9.0
45-54	3.3	2.2	54.8	64.5	33.4	25.6	8.5	7.7
55-64	3.3	3.3	57.8	65.1	31.8	25.5	7.2	6.2
65+	3.3	3.0	66.7	62.3	25.5	28.5	4.5	6.2
Öğrenim durumuna göre - By educational status								
Okur-yazar değil - Illiterate	1.8	2.0	54.5	62.1	38.1	29.5	5.7	6.4
Okur-yazar/bir okul bitirmeyen Literate but not completed a school	1.9	3.2	55.3	62.2	31.7	27.7	11.1	6.9
İlkokul mezunu - Primary school	3.2	3.4	56.4	64.6	30.1	24.2	10.3	7.8
İlköğretim+Ortaokul mezunu Primary education, middle school and equivalent	3.0	5.5	57.7	64.0	29.1	22.4	10.2	8.2
Lise / dengi mezunu Secondary education and equivalent	7.2	6.3	56.6	63.6	30.3	21.0	5.8	9.2
Y.Okul / üniversite mezunu College, university, master, Ph.D	12.0	7.0	64.1	69.4	20.9	19.8	3.0	3.9
Medeni duruma göre - By marital status								
Halen evli olan - Married	4.1	3.6	57.8	65.4	30.1	24.1	8.0	6.9
Evli olmayan - Not married	7.5	5.1	57.2	59.8	26.9	26.2	8.4	8.9
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre By status of being covered by social security								
Sosyal güvenlik kapsamında Covered by social security	5.6	4.4	62.5	67.7	26.1	22.1	5.8	5.9
Sosyal güvenlik kapsamında değil Not covered by social security	4.2	2.7	46.3	52.6	36.0	32.6	13.5	12.1
Hanehalkı gelir grubuna göre - By household income intervals								
0 - 600 TL	2.3	2.3	46.8	56.3	34.7	29.5	16.3	11.9
601 - 900 TL	3.0	3.3	58.4	62.9	31.5	25.5	7.1	8.3
901 - 1500 TL	5.7	4.8	58.4	65.6	28.8	24.4	7.0	5.3
1501 - 2500 TL	8.1	5.1	62.6	71.9	24.8	19.3	4.6	3.8
2501 - 3500 TL	12.8	5.7	69.3	72.3	17.5	16.6	0.5	5.5
3501+ TL	9.3	8.6	76.1	69.2	13.6	19.8	1.0	2.4
Yerleşim birimi - By place of residence								
Kent - Urban	5.7	3.8	58.1	63.9	29.0	25.3	7.2	7.0
Kır - Rural	4.1	4.4	56.4	64.1	29.1	23.3	10.4	8.4

26.15 Beş yıl öncesine göre gelişmişlik değerlendirmesi, 2008
Personal development assessment with respect to five years ago, 2008 (%)

	Gelişmiş Developed		Aynı seviyede kalmış Remained same		Gerilemiş Became worse		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Genel gelişmişlik değerlendirmesi								
General level of development asessment	40.9	41.2	30.7	32.3	27.8	24.5	0.5	2.1
Yaş gruplarına göre - By age groups								
18-24	63.6	58.2	21.8	25.0	14.6	15.5	0.0	1.2
25-34	47.3	52.7	29.4	27.9	23.1	18.1	0.2	1.2
35-44	37.3	40.6	33.2	35.3	29.3	21.8	0.2	2.3
45-54	32.6	35.1	29.6	34.9	36.7	28.2	1.1	1.8
55-64	28.1	26.6	36.6	36.1	34.7	33.3	0.7	4.0
65+	21.3	13.2	39.8	40.2	37.2	43.2	1.7	3.4
Öğrenim durumuna göre - By educational status								
Okur-yazar değil - Illiterate	25.7	24.7	37.2	37.1	36.1	32.0	1.0	6.2
Okur-yazar / bir okul bitirmeyen								
Literate but not completed a school	24.8	29.1	49.1	42.0	23.9	27.8	2.2	1.1
İlkokul mezunu - Primary school	30.1	40.4	37.6	33.8	31.7	24.1	0.7	1.6
İlköğretim+Ortaokul mezunu								
Primary education, middle school and equivalent	46.6	49.7	26.8	31.3	26.1	18.0	0.5	1.1
Lise / dengi mezunu								
Secondary education and equivalent	51.1	55.6	24.5	22.5	24.3	21.4	0.1	0.5
Y.Okul / üniversite mezunu								
College, university, master, Ph.D	55.0	55.3	20.0	24.9	24.7	19.8	0.3	0.0
Medeni duruma göre - By marital status								
Halen evli olan - Married	35.9	41.3	32.8	32.4	30.7	24.3	0.6	2.0
Evli olmayan - Not married	56.3	41.0	24.4	31.9	19.0	24.9	0.3	2.2
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre								
By status of being covered by social security								
Sosyal güvenlik kapsamında								
Covered by social security	43.0	44.4	30.0	32.1	26.6	22.1	0.4	1.4
Sosyal güvenlik kapsamında değil								
Not covered by social security	34.9	30.6	32.9	32.8	31.2	32.3	1.0	4.2
Hanehalkı gelir grubuna göre - By household income intervals								
0 - 400 (YTL - TRY)	22.7	28.3	37.1	35.7	38.8	31.6	1.5	4.4
401 - 600 (YTL - TRY)	33.4	35.4	31.1	32.6	34.9	29.7	0.7	2.3
601 - 800 (YTL - TRY)	40.4	41.2	30.8	34.6	28.4	21.6	0.4	2.7
801 - 1200 (YTL - TRY)	46.4	45.2	29.1	30.8	24.4	22.9	0.2	1.2
1201 - 2500 (YTL - TRY)	51.9	50.5	28.6	31.1	18.9	17.2	0.5	1.2
2501+ (YTL - TRY)	54.3	59.6	29.8	24.7	15.9	15.7	0.0	0.0
Yerleşim birimi - By place of residence								
Kent - Urban	44.1	43.5	30.0	31.1	25.5	23.5	0.4	2.0
Kır - Rural	34.2	36.5	32.3	34.8	32.7	26.5	0.9	2.3

26.16 Beş yıl öncesine göre gelişmişlik değerlendirmesi, 2009
Personal development assessment with respect to five years ago, 2009 (%)

	Gelişmiş Developed		Aynı seviyede kalmış Remained same		Gerilemiş Became worse		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Genel gelişmişlik değerlendirmesi								
General level of development asessment	28.7	31.1	33.2	34.7	36.8	30.9	1.3	3.3
Yaş gruplarına göre - By age groups								
18-24	45.4	43.2	32.4	29.5	20.1	24.9	2.2	2.5
25-34	34.0	38.2	35.1	36.0	29.0	24.2	1.8	1.6
35-44	27.0	31.7	30.8	34.2	41.7	31.7	0.4	2.4
45-54	20.5	24.9	31.5	34.2	47.3	38.1	0.7	2.8
55-64	15.8	22.8	34.5	37.7	49.8	34.4	0.0	5.2
65+	18.5	13.6	36.7	38.2	42.1	39.2	2.7	9.1
Öğrenim durumuna göre - By educational status								
Okur-yazar değil - Illiterate	11.3	19.9	41.1	35.2	44.3	35.0	3.3	9.9
Okur-yazar / bir okul bitirmeyen								
Literate but not completed a school	14.3	28.1	43.7	31.6	38.9	35.3	3.2	5.1
İlkokul mezunu - Primary school	21.8	30.3	34.0	37.6	42.7	30.6	1.5	1.5
İlköğretim+Ortaokul mezunu								
Primary education, middle school and equivalent	31.9	35.4	31.9	38.2	34.8	26.0	1.5	0.4
Lise / dengi mezunu								
Secondary education and equivalent	35.6	42.3	34.1	28.4	29.9	28.5	0.4	0.8
Y.Okul / üniversite mezunu								
College, university, master, Ph.D	43.6	42.8	26.2	28.7	29.8	27.4	0.5	1.2
Medeni duruma göre - By marital status								
Halen evli olan - Married	25.7	30.9	32.9	35.4	40.7	31.0	0.8	2.8
Evli olmayan - Not married	35.2	31.7	34.0	32.7	28.5	30.8	2.4	4.8
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre								
By status of being covered by social security								
Sosyal güvenlik kapsamında								
Covered by social security	31.5	33.8	33.4	35.2	34.2	28.7	0.9	2.4
Sosyal güvenlik kapsamında değil								
Not covered by social security	22.1	22.9	32.7	33.3	42.9	37.5	2.2	6.3
Hanehalkı gelir grubuna göre - By household income intervals								
0 - 600 TL	15.7	21.7	34.6	33.1	47.8	39.6	1.9	5.7
601 - 900 TL	25.7	27.0	35.1	38.2	37.6	31.7	1.6	3.1
901 - 1500 TL	29.8	35.9	33.6	34.7	35.5	27.3	1.0	2.1
1501 - 2500 TL	39.4	38.8	30.7	33.7	29.2	25.1	0.7	2.5
2501 - 3500 TL	45.5	42.0	30.3	33.0	23.4	22.2	0.8	2.9
3501+ TL	46.2	47.2	23.3	25.1	30.6	26.9	0.0	0.9
Yerleşim birimi - By place of residence								
Kent - Urban	30.2	31.3	33.8	36.0	35.2	30.8	0.9	2.0
Kır - Rural	25.2	30.6	32.0	31.9	40.7	31.2	2.2	6.2

26.17 Beş yıl sonrası için gelişme beklentisi, 2008
Personal development expectation for five years later, 2008 (%)

	Gelişecek Will develop		Aynı seviyede kalacak Will remain same		Gerileyecek Will be worse		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Genel gelişme beklentisi General level of development expectation	35.5	34.8	33.0	31.8	22.5	18.8	9.1	14.6
Yaş gruplarına göre - By age groups								
18-24	59.2	53.9	21.6	21.5	14.0	11.4	5.2	13.2
25-34	42.8	46.9	30.2	28.2	18.4	12.8	8.6	12.1
35-44	29.4	33.6	36.8	35.4	23.9	16.4	9.9	14.6
45-54	30.5	26.6	33.2	34.9	27.4	21.9	8.8	16.6
55-64	19.1	18.8	39.0	35.0	30.4	28.2	11.5	18.0
65+	14.5	7.7	44.4	41.3	28.3	34.9	12.8	16.1
Öğrenim durumuna göre - By educational status								
Okur-yazar değil - Illiterate	13.8	17.0	43.1	36.5	31.1	23.3	12.1	23.3
Okur-yazar / bir okul bitirmeyen Literate but not completed a school	13.7	21.3	50.1	34.7	20.0	23.1	16.2	20.9
İlkokul mezunu - Primary school	24.8	32.1	37.5	34.3	26.9	18.2	10.8	15.4
İlköğretim+Ortaokul mezunu Primary education, middle school and equivalent	38.3	45.4	32.0	29.0	21.4	14.3	8.2	11.3
Lise/dengi mezunu Secondary education and equivalent	46.5	55.2	26.5	23.1	19.4	15.5	7.6	6.2
Y.okul / üniversite mezunu College, university, master, Ph.D	53.6	48.9	25.2	25.5	16.2	19.9	5.0	5.8
Medeni duruma göre - By marital status								
Halen evli olan - Married	29.8	34.0	35.3	32.2	24.7	18.4	10.2	15.4
Evli olmayan - Not married	52.4	36.6	25.8	30.8	16.2	20.0	5.6	12.6
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre By status of being covered by social security								
Sosyal güvenlik kapsamında Covered by social security	36.2	37.5	34.0	31.8	21.6	17.8	8.2	12.9
Sosyal güvenlik kapsamında değil Not covered by social security	33.2	25.7	29.9	31.6	25.4	22.2	11.5	20.4
Hanehalkı gelir grubuna göre - By household income intervals								
0 - 400 (YTL - TRY)	19.3	19.9	35.0	36.7	31.2	24.1	14.4	19.2
401 - 600 (YTL - TRY)	28.6	29.0	33.1	31.5	28.7	21.8	9.5	17.8
601 - 800 (YTL - TRY)	30.4	37.3	37.3	33.3	21.8	16.3	10.5	13.1
801 - 1200 (YTL - TRY)	42.2	40.0	31.1	30.5	17.7	15.3	9.0	14.2
1201 - 2500 (YTL - TRY)	43.9	42.1	32.7	30.1	19.2	18.7	4.2	9.1
2501+ (YTL - TRY)	53.9	49.0	26.1	26.1	14.7	17.4	5.3	7.5
Yerleşim birimi - By place of residence								
Kent - Urban	38.0	37.3	32.3	31.1	21.3	17.8	8.4	13.7
Kır - Rural	30.1	29.5	34.3	33.1	25.2	21.0	10.4	16.4

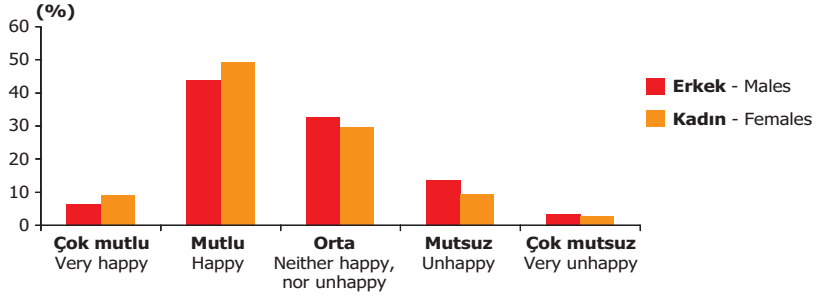
26.18 Beş yıl sonrası için gelişme beklentisi, 2009
Personal development expectation for five years later, 2009 (%)

	Gelişecek Will develop		Aynı seviyede kalacak Will remain same		Gerileyecek Will be worse		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Genel gelişme beklentisi General level of development expectation	26.8	27.1	34.9	34.8	24.9	18.4	13.5	19.7
Yaş gruplarına göre - By age groups								
18-24	47.8	46.4	25.4	27.3	14.1	13.5	12.6	12.8
25-34	32.8	33.5	35.9	36.3	18.9	13.9	12.4	16.3
35-44	23.1	26.4	37.8	34.9	27.3	18.9	11.8	19.8
45-54	18.2	17.8	34.5	36.9	34.9	22.4	12.4	22.8
55-64	13.9	17.2	39.8	36.5	34.8	22.4	11.6	24.0
65+	12.1	9.0	37.1	37.2	24.3	25.2	26.4	28.7
Öğrenim durumuna göre - By educational status								
Okur-yazar değil - Illiterate	9.4	16.0	42.9	31.0	20.0	19.7	27.7	33.3
Okur-yazar / bir okul bitirmeyen Literate but not completed a school	11.7	19.9	40.1	35.0	22.4	20.4	25.8	24.7
İlkokul mezunu - Primary school	19.7	24.4	36.9	38.6	27.9	17.6	15.6	19.4
İlköğretim+Ortaokul mezunu Primary education, middle school and equivalent	27.8	31.9	34.7	37.4	22.8	16.6	14.8	14.1
Lise/dengi mezunu Secondary education and equivalent	35.0	42.9	33.9	29.4	22.6	19.2	8.4	8.6
Y.okul / üniversite mezunu College, university, master, Ph.D	42.5	43.4	27.4	32.4	23.6	18.3	6.6	5.9
Medeni duruma göre - By marital status								
Halen evli olan - Married	21.8	26.0	36.5	35.9	28.5	17.9	13.3	20.2
Evli olmayan - Not married	37.6	30.2	31.5	31.5	17.1	19.9	13.9	18.4
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre By status of being covered by social security								
Sosyal güvenlik kapsamında Covered by social security	28.5	28.5	36.0	36.5	24.1	17.7	11.4	17.3
Sosyal güvenlik kapsamında değil Not covered by social security	22.7	22.7	32.4	29.4	26.6	20.6	18.3	27.3
Hanehalkı gelir grubuna göre - By household income intervals								
0 - 600 TL	19.3	19.7	30.8	31.2	30.1	21.2	19.8	27.9
601 - 900 TL	22.3	21.7	38.7	39.8	25.2	19.4	13.7	19.2
901 - 1500 TL	27.0	31.4	37.8	32.9	22.6	17.5	12.6	18.3
1501 - 2500 TL	33.8	35.4	33.6	36.4	23.1	14.6	9.6	13.6
2501 - 3500 TL	44.3	37.6	29.4	37.4	19.3	16.2	7.0	8.9
3501+ TL	46.1	36.9	22.6	25.0	24.3	20.5	6.9	17.6
Yerleşim birimi - By place of residence								
Kent - Urban	27.9	28.5	36.3	36.4	24.4	18.3	11.5	16.9
Kır - Rural	24.1	24.1	31.7	31.3	26.0	18.7	18.2	26.0

26.19 2009 yılından beklentiler
Expectations for year 2009 (%)

	Daha iyi olacak Will be better		Aynı olacak Will be the same		Daha kötü olacak Will be worse		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females	**Erkek** Males	**Kadın** Females
Türkiye - Turkey								
Genel olarak hayata ilişkin beklentiler								
Expectations for life in general	25.8	27.5	43.1	42.2	24.1	18.0	7.1	12.3
Hanelerinin mali durumuna ilişkin								
Expectations for the financial conditions of the household	14.4	14.5	51.5	50.5	29.4	24.6	4.7	10.4
Kişisel iş durumuna ilişkin								
Expectations for the personal work	17.0	15.6	56.1	63.8	20.9	14.2	6.0	6.5
Türkiye'deki iş durumuna ilişkin								
Expectations for work conditions of Turkey	9.7	8.6	27.7	25.4	57.1	49.2	5.5	16.9
Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin								
Expectations for the economic conditions of Turkey	15.6	12.7	27.6	25.3	50.4	44.9	6.5	17.1
Kent - Urban								
Genel olarak hayata ilişkin beklentiler								
Expectations for life in general	27.5	28.3	42.3	42.6	23.9	18.7	6.3	10.4
Hanelerinin mali durumuna ilişkin								
Expectations for the financial conditions of the household	15.7	15.3	51.2	50.5	28.7	25.2	4.4	9.1
Kişisel iş durumuna ilişkin								
Expectations for the personal work	19.4	19.6	54.9	61.3	20.3	14.8	5.4	4.3
Türkiye'deki iş durumuna ilişkin								
Expectations for work conditions of Turkey	10.2	9.1	28.0	26.3	57.1	51.7	4.7	12.9
Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin								
Expectations for the economic conditions of Turkey	15.1	13.0	27.4	27.0	52.0	47.0	5.5	13.0
Kır - Rural								
Genel olarak hayata ilişkin beklentiler								
Expectations for life in general	22.3	25.7	44.7	41.5	24.3	16.6	8.7	16.3
Hanelerinin mali durumuna ilişkin								
Expectations for the financial conditions of the household	11.7	13.0	52.2	50.5	30.8	23.3	5.3	13.2
Kişisel iş durumuna ilişkin								
Expectations for the personal work	11.8	8.5	58.8	68.1	22.2	13.1	7.2	10.4
Türkiye'deki iş durumuna ilişkin								
Expectations for work conditions of Turkey	8.7	7.5	27.0	23.3	57.1	43.8	7.2	25.4
Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin								
Expectations for the economic conditions of Turkey	16.5	12.0	27.9	21.9	47.1	40.4	8.6	25.8

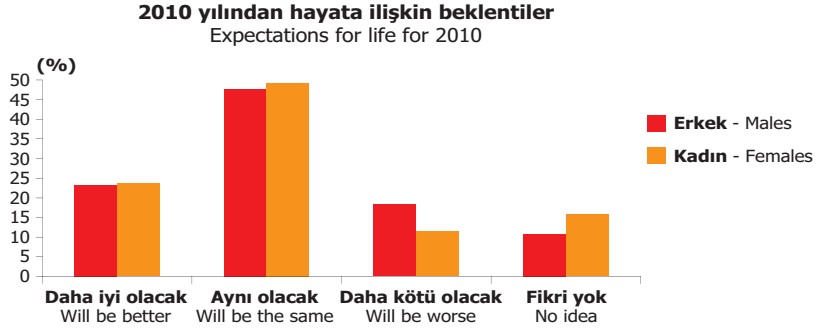
Mutluluk düzeyi - Level of happiness
2009

Veri için tablo 26.1'e bakınız.
For data, see table 26.1.

26.20 2010 yılından beklentiler
Expectations for year 2010 (%)

	Daha iyi olacak Will be better		Aynı olacak Will be the same		Daha kötü olacak Will be worse		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Türkiye - Turkey								
Genel olarak hayata ilişkin beklentiler								
Expectations for life in general	23.3	23.6	47.7	49.2	18.3	11.4	10.8	15.7
Hanelerinin mali durumuna ilişkin								
Expectations for the financial conditions of the household	15.9	14.9	57.5	57.3	19.6	14.8	7.1	13.0
Kişisel iş durumuna ilişkin								
Expectations for the personal work	19.2	16.2	55.4	61.8	15.8	8.4	9.7	13.6
Türkiye'deki iş durumuna ilişkin								
Expectations for work conditions of Turkey	14.3	10.0	35.3	33.4	40.6	32.4	9.8	24.2
Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin								
Expectations for the economic conditions of Turkey	19.5	11.8	37.1	33.3	33.0	27.3	10.3	27.6
Kent - Urban								
Genel olarak hayata ilişkin beklentiler								
Expectations for life in general	23.7	25.0	50.6	51.1	17.2	10.9	8.5	13.0
Hanelerinin mali durumuna ilişkin								
Expectations for the financial conditions of the household	16.7	15.8	59.1	58.9	18.5	14.4	5.7	10.9
Kişisel iş durumuna ilişkin								
Expectations for the personal work	20.5	18.5	56.8	62.5	14.3	8.2	8.5	10.9
Türkiye'deki iş durumuna ilişkin								
Expectations for work conditions of Turkey	14.1	10.2	38.2	36.5	40.6	35.5	7.0	17.8
Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin								
Expectations for the economic conditions of Turkey	19.4	12.1	40.0	35.5	32.8	31.1	7.8	21.3
Kır - Rural								
Genel olarak hayata ilişkin beklentiler								
Expectations for life in general	22.1	20.6	40.7	45.1	20.9	12.6	16.3	21.7
Hanelerinin mali durumuna ilişkin								
Expectations for the financial conditions of the household	13.9	12.8	53.6	54.0	22.2	15.7	10.4	17.6
Kişisel iş durumuna ilişkin								
Expectations for the personal work	16.3	11.8	51.9	60.4	19.4	8.9	12.5	19.0
Türkiye'deki iş durumuna ilişkin								
Expectations for work conditions of Turkey	14.7	9.5	28.3	26.7	40.5	25.7	16.5	38.1
Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin								
Expectations for the economic conditions of Turkey	19.8	11.4	30.2	28.4	33.5	19.0	16.5	41.2

	Düzey1- Level1	**Düzey2**- Level2	**Düzey3**- Level3
TR	**Türkiye** - Turkey		
TR1	**İstanbul**		
TR10		İstanbul	
TR100			İstanbul
TR2	**Batı Marmara**		
	West Marmara		
TR21		Tekirdağ	
TR211			Tekirdağ
TR212			Edirne
TR213			Kırklareli
TR22		Balıkesir	
TR221			Balıkesir
TR222			Çanakkale
TR3	**Ege** - Aegean		
TR31		İzmir	
TR310			İzmir
TR32		Aydın	
TR321			Aydın
TR322			Denizli
TR323			Muğla
TR33		Manisa	
TR331			Manisa
TR332			Afyonkarahisar
TR333			Kütahya
TR334			Uşak
TR4	**Doğu Marmara**		
	East Marmara		
TR41		Bursa	
TR411			Bursa
TR412			Eskişehir
TR413			Bilecik
TR42		Kocaeli	
TR421			Kocaeli
TR422			Sakarya
TR423			Düzce
TR424			Bolu
TR425			Yalova
TR5	**Batı Anadolu**		
	West Anatolia		
TR51		Ankara	
TR510			Ankara
TR52		Konya	
TR521			Konya
TR522			Karaman
TR6	**Akdeniz**		
	Mediterranean		
TR61		Antalya	
TR611			Antalya
TR612			Isparta
TR613			Burdur
TR62		Adana	
TR621			Adana
TR622			Mersin
TR63		Hatay	
TR631			Hatay
TR632			Kahramanmaraş
TR633			Osmaniye
TR7	**Orta Anadolu**		
	Central Anatolia		
TR71		Kırıkkale	
TR711			Kırıkkale
TR712			Aksaray
TR713			Niğde
TR714			Nevşehir
TR715			Kırşehir
TR72		Kayseri	
TR721			Kayseri
TR722			Sivas
TR723			Yozgat

	Düzey1- Level1	**Düzey2**- Level2	**Düzey3**- Level3
TR8	**Batı Karadeniz**		
	West Black Sea		
TR81		Zonguldak	
TR811			Zonguldak
TR812			Karabük
TR813			Bartın
TR82		Kastamonu	
TR821			Kastamonu
TR822			Çankırı
TR823			Sinop
TR83		Samsun	
TR831			Samsun
TR832			Tokat
TR833			Çorum
TR834			Amasya
TR9	**Doğu Karadeniz**		
	East Black Sea		
TR90		Trabzon	
TR901			Trabzon
TR902			Ordu
TR903			Giresun
TR904			Rize
TR905			Artvin
TR906			Gümüşhane
TRA	**Kuzeydoğu Anadolu**		
	North East Anatolia		
TRA1		Erzurum	
TRA11			Erzurum
TRA12			Erzincan
TRA13			Bayburt
TRA2		Ağrı	
TRA21			Ağrı
TRA22			Kars
TRA23			Iğdır
TRA24			Ardahan
TRB	**Ortadoğu Anadolu**		
	Central East Anatolia		
TRB1		Malatya	
TRB11			Malatya
TRB12			Elazığ
TRB13			Bingöl
TRB14			Tunceli
TRB2		Van	
TRB21			Van
TRB22			Muş
TRB23			Bitlis
TRB24			Hakkari
TRC	**Güneydoğu Anadolu**		
	South East Anatolia		
TRC1		Gaziantep	
TRC11			Gaziantep
TRC12			Adıyaman
TRC13			Kilis
TRC2		Şanlıurfa	
TRC21			Şanlıurfa
TRC22			Diyarbakır
TRC3		Mardin	
TRC31			Mardin
TRC32			Batman
TRC33			Şırnak
TRC34			Siirt

Adalet Bakanlığı Ministry of Justice	http://www.adalet.gov.tr/
Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü General Directorate of Monuments and Museums	http://www.kultur.gov.tr/portal/default_tr.asp?BELGENO=2383
Basma Yazı ve Resimleri Derleme Müdürlüğü Directorate for Compilation of Printed Works and Pictures	http://www.kutuphanelergm.gov.tr/hakkinda2.html
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı The Ministry of Public Works and Settlement	http://www.bayindirlik.gov.tr/
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Ministry of Labour and Social Security	http://www.calisma.gov.tr/
Çalışma Genel Müdürlüğü General Directorate of Labour	http://www.calisma.gov.tr/
Çevre ve Orman Bakanlığı Ministry of Environment and Forestry	http://www.cevreorman.gov.tr/
Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü General Directorate of State Railways	http://www.tcdd.gov.tr/
Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü General Directorate of Meteorology	http://www.meteor.gov.tr/
Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü General Directorate of State Opera and Ballet	http://secure.dobgm.gov.tr/dobgm.asp
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü General Directorate of Hydraulic Works	http://www.dsi.gov.tr/
Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü General Directorate of State Theaters	http://www.dtgm.gov.tr
Emniyet Genel Müdürlüğü General Directorate of Public Security	http://www.egm.gov.tr/
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Ministry of Energy and Natural Resources	http://www.enerji.gov.tr/
Harita Genel Komutanlığı General Commandership of Cartography	http://www.hgk.mil.tr/
Hazine Müsteşarlığı Undersecretariat of Treasury	http://www.hazine.gov.tr/
İstanbul Valiliği Governorship of İstanbul	http://www.istanbul.gov.tr/
Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute	http://www.koeri.boun.edu.tr/
Karayolları Genel Müdürlüğü General Directorate of Highways	http://www.kgm.gov.tr
Kültür ve Turizm Bakanlığı Ministry of Culture and Tourism	http://www.kulturturizm.gov.tr/
Maliye Bakanlığı Ministry of Finance	http://www.maliye.gov.tr/

Milli Eğitim Bakanlığı Ministry of National Education	http://www.meb.gov.tr/
Milli Kütüphane Başkanlığı The Presidency of the National Library	http://www.kultur.gov.tr/portal/turizm_bakanlik_tr.asp?belgeno=7120
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü General Directorate of Population and Citizenship Affairs	http://www.nvi.gov.tr/NVI.html
Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü General Directorate of Post and Telegraph Management	http://www.ptt.gov.tr
Sağlık Bakanlığı Ministry of Health	http://www.saglik.gov.tr/
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Ministry of Industry of Commerce	http://www.sanayi.gov.tr/
Sosyal Güvenlik Kurumu Social Security Institute	http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/ESGK/Diger
Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Social Services and Child Protection Society	http://www.shcek.gov.tr
Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Ministry of Agriculture and Rural Affairs	http://www.tarim.gov.tr/
Telekom A.Ş. Genel Müdürlüğü General Directorate of Telecommunication	http://www.telekom.gov.tr/
TC. Merkez Bankası Central Bank of Turkey	http://www.tcmb.gov.tr
TC. Ziraat Bankası Agricultural Bank of the Turkish Republic	http://www.ziraat.com.tr
Türk Hava Yolları Genel Müdürlüğü General Directorate of Turkish Airlines	http://www.thy.com.tr
Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) Turkish Electricity Distribution Corporation (TEDC)	http://www.tedas.gov.tr/
Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) Turkish Electricity Transmission Company (TETC)	http://www.teias.gov.tr/
Türkiye İş Kurumu Turkish Employment Organization	http://www.iskur.gov.tr/
Ulaştırma Bakanlığı Ministry of Transportation	http://www.ubak.gov.tr
Yükseköğretim Kurulu Council of Higher Education	http://www.yok.gov.tr
Yükseköğretim Genel Müdürlüğü General Directorate of Higher Education	http://yogm.meb.gov.tr/